

2000–2020

Коронація слова

Науково-довідкове видання на відзначення
20-річчя Міжнародного літературного конкурсу
«Коронація слова»
2000–2020

Київ
Світ Успіху
2019

УДК 821.161.2'06.09:06.05(100)(035)
К68

К68 Коронація слова : науково-довідкове видання / керівник проекту Н. О. Струк. – Київ : Світ Успіху, 2019. – 496 с.
ISBN 978-617-7324-34-7

Науково-довідкове видання «Коронація слова» на відзначення 20-річчя Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей уперше презентує читачам систематизовану інформацію про його результати як підсумок подвижницької праці засновників і меценатів – громадських діячів Юрія і Тетяни Логушів та команди. Ознайомлює із тенденціями в літературному процесі крізь призму світоглядних переконань сучасних письменників. Надає біографічні довідки про лауреатів I–III премій, перелік їхніх творів, цитати з інтерв'ю, перелік дипломантів конкурсу, окремі наукові оглядові розвідки. Видання розраховане на літературознавців, критиків, викладачів і вчителів української словесності, студентів, учнів, усіх, хто цікавиться українською літературою періоду незалежності України.

Редакційна колегія:

О. Є. Бондарева – доктор філологічних наук, професор, проректор з науково-методичної, соціально-гуманітарної роботи та лідерства Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса, член НСПУ і НСТДУ

А. В. Будник – кандидат мистецтвознавства, викладач Київського національного університету культури і мистецтва, член НСХУ і НСТДУ

Т. І. Вірченко – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

В. М. Войтенко – голова правління Спілки кінокритиків України, головний редактор сайту «Сценарна майстерня»

О. П. Волкова – заступник керівника проекту науково-довідкового видання «Коронація слова»

Г. В. Горбенко – кандидат педагогічних наук, професор, директор Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, член НСЖУ

М. Г. Жулинський – доктор філологічних наук, академік НАН України, директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України

О. В. Єременко – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Р. А. Козлов – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

А. Ю. Курков – письменник, журналіст, сценарист, президент «PEN-Україна»

Т. І. Логуш – співзасновниця Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», голова правління БФ «Мистецька скарбниця»

Ю. О. Логуш – доктор економічних наук (NYU), професор, проректор УКУ, співзасновник Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

А. М. Матвійчук – кандидат історичних наук, доцент Київського університету культури і мистецтва, народний артист України, член НСПУ і НСЖУ

В. П. Мусійченко – головний редактор проекту науково-довідкового видання «Коронація слова»

С. В. Підпригора – доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили

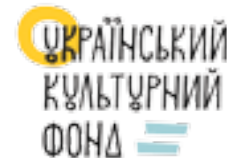
Н. О. Струк – керівник проекту науково-довідкового видання «Коронація слова», генеральний директор ТОВ «Світ Успіху»

Б. Д. Струтинський – голова Національної спілки театральних діячів України, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети, народний артист України

І. Є. Руснак – доктор філологічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України, директор Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

А. В. Фараон – директор ТОВ «Коронація слова»

С. О. Філоненко – доктор філологічних наук, професор кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету

Видання підготовлено за підтримки Українського культурного фонду.
Позиція Українського культурного фонду може не збігатися з думкою авторів.

Автор статуетки – Поп'юк Ілля, провідний викладач із художнього металу Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

© «Коронація слова», 2019
© Видавництво «Світ Успіху», 2019
© Андрій Будник, дизайн, 2019

Усі права застережені

ISBN 978-617-7324-34-7

Редакційна колегія	10
Історія Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» у світлинах	12
Слово подяки Тетяна і Юрій Логуші, засновники та організатори Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»	16
Тріумф українського слова Микола Жулинський, доктор філологічних наук, академік НАН України, директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України	18
20-річчя «третьої хвилі» новітньої української літератури Тетяна Логуш, співзасновниця Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», голова правління благодійного фонду «Мистецька скарбниця», Юрій Логуш, доктор економічних наук (NYU), професор, проректор УКУ, співзасновник Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»	20
Із вірою в майбутнє України Вікторія Мусійченко, головний редактор проекту «Коронація слова»	32
НОМІНАЦІЯ «РОМАНИ»	41
«Коронація слова»: 20 років популярної літератури Софія Філоненко, доктор філологічних наук, професор кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету	48
Інформація про переможців конкурсу в номінації «Романи», відзначених I–III преміями Багряна Анна (54), Бакалець Ярослава (56), Батурун Сергій (57), Белімова Тетяна (58), Бердт Валентин (59), Бонь Наталія (60), Бриних Михайло (61), Вдовиченко Галина (62), Вільчинський Олександр (64), Волков Олексій (65), Вольвач Павло (66), Ворона Володимир (67), Горбань Світлана (68), Гранецька Вікторія (69), Гримич Марина (71), Грінченко Сергій (72), Гуменюк Надія (73), Дашвар Люко (75), Денисенко Лариса (76), Добрянський Василь (77), Довгопол Наталія (78), Зубченко Олександр (79), Іванцова Міла (80), Івченко Владислав (81), Івченко Ярослава (82), Ілюха Юлія (83), Камаєв Юрій (84), Кідрук Макс (85), Колінько Олена (86), Коломійчук Богдан (87), Корній Дара (88), Коршунова Анна (90), Костенко Роман (91), Крижановська Олена (92), Кубай Юлія (94), Лапіна Наталя (95), Лис Володимир (96), Литовченко Тимур (97), Луценко Зінаїда (100), Луцик Петро (101), Малко Кіра (102), Марченко Мія (103), Маслечкіна Марія (104), Матіос Марія (105), Матолінець Наталія (107), Михайленко Валентина (108), Михайлов Віктор (109), Пасічник Наталія (110), Пахомова Тетяна (111), Процайло Андрій (112), Радушинська Оксана (113), Роздобудько Ірен (115), Серова Алла (116), Слоньовська Ольга (117), Сорока Юрій (118), Терещенко Олена (119), Тибель Василь (120), Тисовська Наталія (121), Троян Марина (122), Оршуля Фариняк (123), Хома Анна (124), Шахрай Наталя (125), Шевченко Наталка і Олександр (126), Шкляр Василь (128)	54
Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «Романи» (2000–2019)	130
НОМІНАЦІЯ «КІНОСЦЕНАРІЇ»	139
Сценарна майстерня Володимир Войтенко, голова правління Спільки кінокритиків України, головний редактор сайту «Сценарна майстерня»	144

Віншуємо з ювілеєм! Пилип Ілленко, голова Державного агентства України з питань кіно	147
Інформація про переможців конкурсу в номінації «Кіносценарії», відзначених I–III преміями Абузаров Віктор (148), Аверченко Дар'я (149), Андрієнко Віктор (150), Аркан Андрій (151), Артеменко Оксана і Марина (152), Баженов Сергій (153), Богуш Едуард (154), Боднарчук Юлія (155), Бондарчук Роман (156), Босович Василь (157), Бутенко Ярослава (158), Вайно Марія (159), Васянович Валентин (160), Васюк Юрій (161), Ганзенко Олексій (162), Денисенко Олександр (163), Доляк Наталія (165), Євстратенко Андрій (166), Есаулов Олександр (167), Зав'ялов Володимир (168), Карась Анатолій (169), Когут Ольга (170), Козир Ігор (171), Кокотюха Андрій (172), Кошман Надія (174), Кривенко Соломія (175), Лана Ра (176), Лівін Марк (177), Мельник Віра (178), Мелентьєва Алла (179), Мирний Сергій (180), Мислицька Ія (181), Негреску Ігор (182), Ніцой Андрій і Лариса (183), Обжелян Юрій (184), Остріков Павло (185), Письменний Ігор (186), Погоржельська Христина (187), Росич Олекса (188), Рубашевська Олена (189), Сергієнко Іван-В'ячеслав (190), Слесаренко Петро (191), Смирнова Наталія (192), Столяров Олександр (193), Сухолиткий-Собчук Дмитро (194), Тарасова Ольга (195), Тарасов Валентин (196), Терещенко Микола (197), Ткаченко Володимир (198), Томенко Тарас (199), Трубай Василь (200), Тютюнник Алла (201), Тяніна Світлана (202), Уманський Олексій (203), Устюжанін Кирило (204), Цибульська Таїсія (205), Чвіров Євген (206), Чижова Марина (207), Шаманов Сергій (208), Шворак Михайло (209), Шульга Олена (210), Якимчук Любов (211), Яріш Ярослав (212)	148
Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «Кіносценарії» (2000–2019)	213
НОМІНАЦІЯ «П'ЄСИ»	219
Поколіннява репрезентація сучасної української драматургії: коронаційні межі Тетяна Вірченко, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка	224
Експерименти в сучасному українському театральному просторі Богдан Струтинський, голова Гільдії режисерів України, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети, народний артист України	228
Інформація про переможців конкурсу в номінації «П'єси», відзначених I–III преміями Ар'є Павло (230), Байбак Ольга (231), Балицька Марія (232), Бодикін Гарольд (234), Васильєв Сергій (235), Вишневецький Артем (236), Вітер Олександр (237), Гаврош Олександр (238), Гриб Олесь (240), Діденко Лариса (241), Драчовська Оксана (242), Дроздовський Олексій (243), Єльніков Дмитро (244), Ігнат'єва Наталія (245), Кисельов Сергій (246), Коваль Володимир (247), Ковалик Надія (248), Коник Єгор (249), Купянський Володимир (250), Киценко Тетяна (251), Лаюк Мирослав (252), Лелека Марія (253), Липовський Ігор (254), Мельничук Богдан (255), Миколайчук Олег (257), Міроненко Віктор (258), Мосійчук Олег (259), Нікуліна Анастасія (261), Олександровська Богдана (263), Підгірний Богдан (264), Поручник-Ткачук Галина (265), Рибачук Віктор (266), Росовецький Станіслав (267), Рушковський Андрій (268), Сердюк Володимир (269), Симчич Надія (270), Смілянець Марина (271), Смола Оксана (272), Стриженюк Станіслав (273), Стенько Володимир (274), Тубальцева Надія (275), Фроленков Володимир (276), Цимбаліст Катерина (277), Штонь Григорій (278)	230
Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «П'єси» (2004–2019)	280
НОМІНАЦІЯ «ПІСЕННА ЛІРИКА»	283
Великі проблеми Маленького дива Анатолій Матвійчук, кандидат історичних наук, доцент Київського національного університету культури і мистецтв, народний артист України	288

Із досвіду роботи експерта	294
<i>Альберт Фараон, директор ТОВ «Коронація слова», експерт конкурсу в номінації «Пісенна лірика»</i>	
Інформація про переможців конкурсу в номінації «Пісенна лірика», відзначених I–III преміями	296
<i>Амеліна Вікторія (296), Антипович Тарас (297), Бінцаровська Алла (298), Гладун Дарина (299), Грабовський Микола (300), Даник Володимир (301), Дідух-Романенко Світлана (302), Живолуп Людмила (303), Жук Ігор (304), Іськова-Миклашук Олена (305), Карач Анна (306), Коназюк Ганна (307), Крушельницька Ганна (308), Кузьменко Марина (309), Кукоба В'ячеслав (310), Курінна Марія (311), Лінова Карина (312), Матвійчук Анатолій (313), Мащенко Любов (315), Михальчук Оксана (316), Мусаковська Юлія (317), Павловський Андрій (318), Пантюк Сергій (319), Пащенко Валентин (321), Пруткова Тала (322), Ройченко Анатолій (323), Сажинська Ірина (324), Самара Оксана (325), Сінчук Олеся (326), Сірий Сергій (327), Стельмах Богдан (328), Танчак Катерина (331), Цимбалюк Євген (332), Цілик Ірина (333), Чайкіна Тамара (334), Шеренгова Оксана (336), Шинкарук Володимир (337), Шоха Ігор (338), Шугніло Ніна (339), Шушняк-Федоришин Ірина (340)</i>	
Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» (2009–2019)	341
ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ «МОЛОДА КОРОНАЦІЯ»	345
Жанрова палітра «Молодої Коронації»	352
<i>Роман Козлов, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка</i>	
Переможці конкурсу «Коронація слова» в номінації «Твори для дітей» (2000–2017) та «Молодої Коронації» (2018–2019)	358
ЗОЛОТІ ПИСЬМЕННИКИ УКРАЇНИ	369
ГРАНД КОРОНАЦІЯ СЛОВА	373
МУЛЬТИМИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ «ВОСКРЕСІННЯ РОЗСТРІЛЯНОГО ВІДРОДЖЕННЯ»	377
Слово про «Воскресіння Розстріляного Відродження»	378
<i>Тетяна Белімова, кандидат філологічних наук, письменниця, літературознавець</i>	
Програма проекту	380
СПОГАДИ, РОЗДУМИ, ВРАЖЕННЯ	383
Шанс стати обраним	394
<i>Володимир Панченко, літературний критик, літературознавець, письменник, доктор філологічних наук, професор Національного університету «Киево-Могилянська академія», член Національної спілки письменників України</i>	
«Коронація слова» зсередини	396
<i>Галина Вдовиченко, письменниця, журналістка</i>	
Завоювання нових висот	400
<i>Тарас Федюк, президент Асоціації українських письменників, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка, член Національної спілки письменників України</i>	
Унікальний науково-практичний досвід	402
<i>Олексій Власов, виконавчий директор конкурсу «Коронація слова» (2006–2011)</i>	

На сторожі Слова й України...	403
ЖУРІ «КОРОНАЦІЇ СЛОВА»	405
НАУКОВІ РЕЦЕПЦІЇ ТВОРЧОСТІ «КОРОНОВАНИХ» ПИСЬМЕННИКІВ	425
Комбінаторна міфопоетика роману Вікторії Гранецької «Мантра-омана»	426
<i>Андрій Гурдуз, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського</i>	
Метагероїня романів Дари Корній та питання жанрової еволюції прози письменниці	434
<i>Андрій Гурдуз, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського</i>	
Мова літератури і живопису: «Дівчинка на кулі» Ольги Слоновьовської і Пабло Пікассо	448
<i>Андрій Гурдуз, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського</i>	
Українське фентезі: відкриття нових літературних світів і творчих перспектив	452
<i>Дарія Лукьяненко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського ОІППО</i>	
Жанрові трансформації роману Надії Гуменюк «Енна»	456
<i>Інна Родіонова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського</i>	
Роман Надії Гуменюк «Вересові меди» як художня реалізація ментальної матриці	459
<i>Інна Родіонова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського</i>	
Вільний / невільний світ: образ Європи в романі «Вільний світ» Тетяни Белімової	462
<i>Світлана Підпригора, доктор філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили</i>	
Жанрово-стильова своєрідність історичної прози подружжя Литовченків.	466
<i>Віктор Разживін, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»</i>	
«Гастарбайтерки» Наталки Доляк: історія трьох українських заробітчанок	472
<i>Владлена Руссова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили</i>	
ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ ПРО ТВОРИ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»	477
ПАРТНЕРИ МІЖНАРОДНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»	483
ПІСЛЯМОВА	486
<i>Неоніла Струк, керівник проекту науково-довідкового видання «Коронація слова», генеральний директор видавництва «Світ Успіху»</i>	
КОМАНДА ПРОЕКТУ НАУКОВО-ДОВІДКОВОГО ВИДАННЯ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»	488
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК ПЕРЕМОЖЦІВ І ДИПЛОМАНТІВ КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»	491

Олена Бондарева – доктор філологічних наук, професор, проректор Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса, член НСПУ і НСТДУ

Галина Горбенко – кандидат педагогічних наук, професор, директор Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, член НСЖУ

Андрій Будник – кандидат мистецтвознавства, викладач Київського національного університету культури і мистецтв, член НСХУ і НСТДУ

Олена Єременко – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Тетяна Вірченко – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Микола Жулинський – доктор філологічних наук, академік НАН України, директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України

Володимир Войтенко – голова правління Спілки кінокритиків України, головний редактор сайту «Сценарна майстерня»

Роман Козлов – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Олена Волкова – заступник керівника проекту науково-довідкового видання «Коронація слова»

Андрій Курков – письменник, журналіст, сценарист, президент «PEN-Україна»

Тетяна Логуш – співзасновниця Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», голова правління БФ «Мистецька скарбниця»

Юрій Логуш – доктор економічних наук (NYU), професор, проректор УКУ, співзасновник Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

Анатолій Матвійчук – кандидат історичних наук, доцент Київського національного університету культури і мистецтв, народний артист України, член НСПУ і НСЖУ

Вікторія Мусяченко – головний редактор проекту науково-довідкового видання «Коронація слова»

Світлана Підпригора – доктор філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Неоніла Струк – керівник проекту науково-довідкового видання «Коронація слова», генеральний директор ТОВ «Світ Успіху»

Богдан Струтинський – голова Національної спілки театральних діячів України, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети, народний артист України

Ірина Руснак – доктор філологічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України, директор Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Альберт Фараон – директор ТОВ «Коронація слова»

Софія Філоненко – доктор філологічних наук, професор кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету

ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА» У СВІТЛИНАХ

Колективне фото з церемонії нагородження.
Київська міська державна адміністрація.
6 червня 2019 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
«Молода КороНація».
25 квітня 2019 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
Київська міська державна адміністрація.
7 червня 2018 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
Будинок офіцерів Збройних сил України.
7 червня 2014 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
31 травня 2012 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
«АККО інтернешнл».
10 червня 2010 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка.
16 червня 2006 року

Колективне фото з церемонії нагородження.
Київська міська державна адміністрація.
27 квітня 2005 року

Слово подяки

Дорогі читачі, автори, видавці, режисери, продюсери, артисти, члени нашої команди, спонсори, поціновувачі слова, прихильники, друзі в Україні та за кордоном!

«Коронація слова» – це проект нашого життя, у який ми вклали серце і душу. За рейтингами, на сьогодні, – це найпрестижніший, найдовготриваліший соціально відповідальний проект в Україні. Часто «Коронація слова» називають своєрідним «літературним Оскаром». Статуетка «Коронації» стала символом престижу та професійного письменницького визнання. А церемонія нагородження за 20 років – значущою світською подією з високим рівнем уваги до неї, червоною доріжкою, телебаченням, вечірнім дрес-кодом, банкетними столами і шампанським; дійством, під час якого ми разом із телеглядачами вітаємо нових переможців.

Це унікальне видання з великою повагою, любов'ю та щирістю присвячуємо всім вам. Ми дякуємо авторам, які були з нами всі ці 20 років, тим, які перемагали, і тим, які не втрачають надії перемоги. Тим, які повірили в нашу спільну справу, повірили в себе і допомогли нам створити потужну спільноту багатосотенного літературного авангарду, а читачам дати захопливі твори сучасних письменників із десятильйонними накладками.

Дякуємо фаховим експертам (а їх за ці 20 років тисячі) і розсудливим членам журі (сотні їх є цвітом нашої культури), які допомагали відбирати найкращі, найрезонансніші твори сучасної української літератури.

Дякуємо нашим суворим, чесним, справедливим і конструктивним критикам, які росли з нами і спонукали нас до досконалості.

Переглядаючи пройдений шлях, ми впевнені, що було б дуже важко всі 20 років здійснювати нашу клопітку і невпинну працю без підтримки та віри наших багаторічних партнерів і спонсорів.

Ми глибоко вдячні за вагомий внесок і віру в наш конкурс:

Міністерству культури України; Міністерству освіти і науки України; Київській міській державній адміністрації за партнерство та спільний проект «Як тебе не любити...»; Департаменту культури КМДА та особисто Діані Поповій; меценату Богдану Батруху і його кінодистрибуторській компанії «V&H Film Distribution Company»; юридичній фірмі «Гелон» та особисто Сергію Іонушасу; ACTIVE Media – керівнику Володимиру Іванову та його команді за розроблення і обслуговування сайту; за плідну, дружню співпрацю Національній спілці письменників України і всім її працівникам на чолі з керманічем Михайлом Сидоржевським; Центральному будинку офіцерів Збройних сил України та особисто Євгену Блискуну за співпрацю та спільний проект «Фестиваль військово-патріотичної пісні»; офіційному партнеру Київському університету імені Бориса Грінченка (ректору Віктору Огнев'юку, проректору Олені Бондаревій, директорці Інституту журналістики Галині Горбенко, директорці Інституту філології Ірині Руснак, професорам Олені Бровко, Тетяні Вірченко, Роману Козлову, доценткам Ларисі Масімовій, Мар'яні Ангеловій та Ларисі Волошук і всій великій команді грінченківців); Київському палацу дітей та юнацтва (Оксані Добровольській, Олені Клименко, Ріті Косяк, Лілії Заруцькій, Надії Ілюк, Лілії Максименко, Наталі Петлицькій); науковцям: докторам філологічних наук Софії Філоненко (Бердянський державний педагогічний університет), Тетяні Вільчинській (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка), Світлані Підпригорі (Чорноморський національний університет імені Петра Могили), докторці педагогічних наук Наталії Богданець-Білокаленко (Інститут педагогіки НАПН України) та кандидату філологічних наук Віктору Разживіну (ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»); провідним вишам Києва:

Київському національному університету імені Тараса Шевченка, Київському національному університету культури і мистецтв, Національному педагогічному університету імені М. П. Драгоманова, Національному авіаційному університету; Чернівецькому державному університету імені Юрія Федьковича.

Центру мистецтв «Новий український театр», Віталію Кіно за спільний фестиваль «Нова п'еса»; проекту «Дивись українське, твори своє майбутнє» та Андрію Різолі; «Вікіпедії» та «Wikimedia», де, завдяки Юрію Пероганичу, кожен може впевнено знайти потрібну інформацію про конкурс; «Райффайзен Банку Аваль» та особисто Володимиру Лавренчуку за банкову професійність, музичну талановитість та вагому підтримку української культури загалом; відданому та надійному 20-річному спонсору «Кокка-Кола»; «Art.Ok» і Оленці Корусь; ТМ Chocobooot та Ірині Петелицькій за смаколики для гостей; фірмі «Еконія», а саме Ірині Варагаши, за те, що на всіх наших подіях рятує письменників від спраги; «Холдингу емоцій «!FEST» та особисто Андрію Худю, який продовжує завойовувати кулінарний світ; «Перший приватний броварні» та Андрію Мацолі, який готує пиво «Для людей – як для себе!»; Міжнародному фонду «Відродження»; Держкіно; KSE; компанії «Крафт фудз/Mondelez»; Одеському кінофестивалю; кінопремії «Золота дзига»; кінофестивалю «Відкрита ніч»; кінотеатру «Оскар»; Premier Palace Hotel; холдингу «BETA»; «Адеф-Україна»; «Інкерман Україна»; «Oreanda»; компанії «WINNER Імпорте Україна»; студії авторського одягу «VOVK»; дизайнерам Стелі Шаховській, Юлі Кацьяновій, Голді Виноградській, Діані Дорожкіній.

Великої вдячності заслуговують інформаційні партнери конкурсу: «1+1 media груп», з якими у 2000-му ми робили спільні перші кроки; радіо «Країна ФМ», які захоплюють 100-відсотковим україномовним ефіром; «UA: суспільне мовлення» та «EspressoTV», що транслюють церемонію нагородження конкурсу «Коронація слова» в Україні та світі; «Укрінформ», «5 канал»; телеканал «Україна», «Громадське ТВ»; «Київ FM», «Літературна Україна», «Буквоїд», журнал «Україна», Український авторський портал Bookua.net, «Жінка-українка», «Гучні імена», «Оксамит», «Наталі», «Мандри», «Всесвіт», Fashion Diplomacy, Ukrainian People (Чикаго), «Слово жінки», «Фокус», Exclusive stile, «Пізнайко», «Крилаті», «Час і події» (Чикаго), «День», «Український тиждень», «Друг читача», «Молода Україна», «Дзеркало тижня», «Деснянка» та багато інших.

Усі наші режисери-постановники забезпечили високий рівень проведення церемоній нагородження, і це був черговий внесок в історію успіху конкурсу. Ми щиро дякуємо режисерам Сергію Петрочко, Олександрі Галицькій, Саші Сорокіній, Валерію Коломійцю, Сергію Архипчуку, Наталі Либі, Євгенії Таку. Особлива вдячність Юлії, Владу та Леонардо Тодуа, Людмилі та Павлу Бригінцям, чий багаторічний са-

мовідданий внесок у розвиток конкурсу є неоціненним. Ми неймовірно вдячні нашій чудовій команді, нашим активним і винахідливим волонтерам, які підставляли своє надійне плече, коли треба було одночасно вирішувати безліч організаційних питань.

Ми глибоко вдячні Українському культурному фонду, який у межах грантової програми «Знакові події для української культури» сприяв виходу у світ цього видання, а також керівнику ТОВ «Світ успіху» Неонілі Струк за нашу багаторічну, корисну, плідну і таку захопливу співпрацю. Дякуємо її команді, яка підготувала цю книжку – літопис сьогодення для майбутніх поколінь.

І найголовніше: низький уклін та щира вдячність нашим родинам, нашим чудовим дітям Альберту, Ользі, Яну за віддану, щирю підтримку і розуміння, за те, що надихали і пройшли з нами пліч-о-пліч весь шлях становлення проекту. Надзвичайно важливо мати поруч професійних, вірних і справжніх людей.

А зараз ми перепрошуємо тих, кого не згадали, за те, що не осягнули всього. Не гнівайтесь, що левіафан – наша «Коронація слова» – вас поглинув. Просимо вас нагадати про себе, і ми з великою радістю включимо вас у наступне, розширене видання.

Усі переможці, представлені в цьому виданні, – це менша частина всіх, кого конкурс оцінив і визнав. Ми не охопили всіх дипломантів, здобувачів спецпремій, членів журі, партнерів, авторів, твори яких видавці позачергово вибрали і видали. Тому обов'язково буде наступний, а може, і не один том.

Сподіваємося, що це науково-довідкове видання, над яким працювало стільки талановитих людей, справдить своє призначення, стане вам у пригоді, а декого спонукає до письменництва. Ми особливо заохочуємо молодь продовжувати «третю хвилю», створену конкурсом, бодай ще на одне двадцятиліття. Кіно, театр, книжка і пісня обрані не випадково, адже це стратегічні ділянки культури, що формують і визначають життєздатність і зрілість нації. Щиро віримо, що видавництва і надалі ставатимуть у черги до щойно відкритих імен, а книгарні гостинно поповнюватимуть полиці якісною українською літературою; режисери, продюсери і композитори знаходять шедеври і втілюватимуть їх у чарівливу магію картин і музики для всіх. Спільно з вами ми творимо нове літературне та суспільне майбутнє України, яке забезпечить процвітання нації!

Закликаємо – багато читайте. Цікавого, позитивного і пізнавального. Бо найкращий кінозал – це мозок, і це розуміє кожен, читаючи барвисту, захопливу та глибоку книжку. Набирайтесь натхнення і... пишіть! Надсилайте на конкурс і... перемагайте! І пам'ятайте, що навіть неуспішний перший крок – це вже крок до успіху. Вірте в себе, у свої сили – і корона неодмінно вас знайде.

Зі щирою шаную та повагою
Тетяна і Юрій Логуші,
засновники та організатори Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ,

доктор філологічних наук, академік НАН України,
директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України

Тріумф українського слова

Хіба ж мова, покликана
лікувати душу, не повинна
в ту душу увійти?

Сенека, «Моральні листи до Луцилія»

Тріумфом українського слова слід уважати щорічне, ось уже два десятиліття підряд, ушанування лауреатів Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова».

Щоразу, як тільки з'являюся на цьому святі, шукаю елегантну, привітну, щасливу подружню пару – Тетяну і Юрія Логушів. Шукаю для того, щоб привітати засновників свята українського слова з урочистим відзначенням творців нових книг і подякувати за їхню подвижницьку працю і благодійне забезпечення «Коронації слова». Важлива, загальнонаціонального значення і державної ваги справа творення сучасної художньої літератури українською мовою завдяки відкриттю нових талантів – нових імен поетів, прозаїків, драматургів, кінорежисерів...

Дві тисячі років тому римський філософ і письменник Луцій Анней Сенека сказав: «Дозвілля без книжки – це смерть і похорон живої людини». На превеликий жаль, більше третини українців у минулому році не взяли в руки жодної книги. Прикро, що Україна не входить до топ-20 країн світу, де найбільше читають. Однак не будемо надто журитися, бо в останні рік-два українці почали більше купувати книжок і читати. Певен, що ці позитивні зрушення, як і те, що сучасна молодь надає перевагу книзі українською мовою, сталися і завдяки діяльності організаторів Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова».

Живою істотою вважав мову Сенека, закликаючи йти шляхом постійного духовного вдосконалення. Адже рідна мова, рідне слово і в емоційному, і в смисловому плані плекає дух, підносить його до висот зоряного неба, споглядати красу якого даровано лише людині. Важко переоцінити роль мови і, звісно, української книги у

творенні українського культурно-символічного простору – цього своєрідного живильного ґрунту, на якому виростає національна ідентичність. Без сумніву, літературний конкурс «Коронація слова» відіграє важливу державотворчу роль, бо україномовна книжка будь-якого жанру, яка з'являється друком унаслідок здобуття премії в конкурсі, буде сприяти «вживленню» в суспільну свідомість тих ідей, цінностей і змістів, які схилитимуть читача до ідентифікування себе з українською нацією, з її історією, культурою, літературою і мистецтвом. Важливо те, що художня література змінює духовний світ людини, впливає на формування національного духовного простору, на створення і закріплення національної ідентичності, на мобілізацію духу в критичні періоди національної історії.

Тарас Шевченко знав, як підняти українську людину з колін, як возвеличити дух, піднести над цим грішним світом, як просвітити розум, відкрити німі уста. Словом. Рідним, святим, народним. Святою силою Слова. Тому й заповідав:

*Я на сторожі коло їх
Поставлю Слово.*

Іван Франко добре розумів, «як много важить слово», і благословив свій народ у «мандрівку століть» несхибним переконанням у величезній духовній місії рідного слова.

Вірю, що Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» й надалі завдяки ентузіазму Тетяни і Юрія Логушів буде зміцнювати національну духовність відкриттям нових талантів, які рідним образним словом духовно і морально звеличуватимуть українську людину, український світ.

Людей закованих моїх,

Убогих, нищих... Возвеличу

Малих отих рабів німих!

Я на сторожі коло їх

Поставлю слово.

Т. Г. Шевченко

Тетяна Логуш, співзасновниця Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», голова правління благодійного фонду «Мистецька скарбниця»

Юрій Логуш, доктор економічних наук (NYU), професор, проректр УКУ, співзасновник Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

20-річчя «третьої хвилі» новітньої української літератури

Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» (далі – Конкурс) – це конкурс романів, кіносценаріїв, п'єс, ліричної поезії та творів для дітей і молоді, а також від дітей та молоді («Дитяча Коронація» і «Молода Коронація»), що зародився в середині 1990-х рр. За часи його існування відкрито сотні нових імен. Цей унікальний Конкурс в українській та світовій літературі спричинився до укладання науково-довідкового видання «Коронація слова» (далі – Довідник) на відзначення його 20-річного ювілею.

Видання є єдиним джерелом, що інформує про всіх письменників – переможців та лавреатів I–III премій у представлених номінаціях. У ньому зібрано цікаві факти про життя і творчість «коронованих» митців, процитовано їхні актуальні висловлювання, подано уривки з інтерв'ю та оглядово проаналізовано творчий доробок цих письменників.

Мета та унікальність Конкурсу

Конкурс є мультимистецьким проектом, мета якого полягає не лише в сприянні виходу друком якісних сучасних українських творів, котрі нині вже сягають поза тисячу, а й у стимулюванні розвитку новітньої української культури, літератури, кіно й театру шляхом відкриття талановитих авторів-дебютантів та інформаційної підтримки сучасного культурно-мистецького процесу.

Завдяки проведенню Конкурсу художні твори його учасників утілено в численні проекти: фільми, вистави, мюзикли, пісні тощо. На основі «коронаційних» романів, кіносценаріїв, п'єс і поезій відзнято десятки фільмів, поставлено до півсотні театральних вистав, виконано безліч пісень. У такий спосіб національний ринок наповнюється конкурентоспроможною українською літературою, а кіно й театр презентують глядачеві високоякісні українські фільми й п'єси.

За 20-річне функціонування Конкурс відкрив цілу плеяду нових успішних українських

письменників. На його адресу було надіслано приблизно 80 000 рукописів, що свідчить про існування тисяч потенційних авторів. Більшість із них лише роблять перші спроби ввійти в літературу, вони належать до різних вікових категорій, професій та мешкають у різних регіонах України.

Директор Інституту літератури Національної академії наук України академік Микола Жулинський зазначив, що Конкурс, починаючи з 2000 року, створив «третю хвилю» новітньої української літератури (після «розстріляного відродження» 1920–1930 рр. і шістдесятників).

Унікальність Конкурсу, саме рукописів, полягає в тому, що:

1) у ньому беруть участь лише україномовні рукописи (ще не видані та не виконані твори);

2) це відкритий конкурс, який не має вікових, соціальних та тематичних обмежень;

3) оцінюють і відбирають рукописи в кожній номінації, зберігаючи анонімність авторів (зادля об'єктивності справжні прізвища оголошують вперше на урочистій церемонії нагородження, яка відбувається щороку в червні);

4) оцінюють рукописи у два етапи (спочатку з кожним рукописом працюють три експерти, потім відібрані ними найкращі твори оцінює журі);

5) високо поціновані рукописи мають усі шанси бути швидко надрукованими, поставленими на сцені чи взятими в кіновиробництво (члени журі – видавці, продюсери, директори, режисери).

Номінації, нагороди і відзнаки Конкурсу

Починаючи з 2000 року, кількість «коронованих» письменників на сьогодні становить понад 2000 осіб, котрі отримали I, II, III премії, дипломи та відзнаки в таких номінаціях:

- «Романи»;
- «П'єси»;

- «Кіносценарії»;
- «Пісенна лірика»;
- «Твори для дітей» – «Дитяча Коронація»;
- «Твори для підлітків» – «Молода Коронація»

та в додаткових:

- «Як тебе не любити...» від Київської державної адміністрації;

- «Правосуддя» від президента Асоціації розвитку суддівського самоврядування України Володимира Кравчука.

Партнери Конкурсу надають спеціальні відзнаки в кожній із вищезгаданих номінацій: (1) «Історично-патріотичний твір» від Національного університету імені Тараса Шевченка; (2) кращий «мариністичний» твір від Бердянського державного педагогічного університету; (3) найкраща рецензія на «коронований» твір від Софії Філоненко; (4) «Terra інклюзія» від Олени Осмоловської; (5) «Найґрунтовніше дослідження історії свого роду» від Лесі Воронюк та Всесвітнього дня вишиванки; (6) «Кращий твір на воєнну тематику» від Олександра Вільчинського; (7) «Січеслав» за кращий твір про м. Дніпро; (8) «Золотий пістоль» за кращий гостросюжетний детектив від Андрія Кокотюхи; (9) «Висвітлення соціальної проблеми у романі» від Ольги Бондар; (10) «Твір про кохання» від Ніки Ніколео; (11) «Про Йогана Георгія Пінзеля» від Тараса Демкури; (12) «Сучасне українське фентезі» від Дари Корній; (13) від журналу «Наталі»; (14) від часопису «Час і події» (Чикаго); (15) від журналу «Fashion of Diplomacy», а також кращий: (16) еротично-інтимний твір, (17) науково-фантастичний твір, (18) гумористичний твір.

Окремо відзначається література корінного народу Криму: «Sözün kücü – Сила слова» – кримськотатарська сучасна проза та поезія від Ісламського культурного центру м. Києва.

Твори, вибрані для друку у видавництвах, до завершення засідання журі отримують від-

знаку «Вибір видавця». Окрім цього, архів усіх рукописів Конкурсу доступний для видавців, продюсерів, режисерів, завітів, художніх керівників, директорів, музикознавців, співаків та композиторів. Це відкриває максимальні можливості в просуванні якісних рукописів для подальшого визнання їх широким читачим загалом.

«Міжнародний вибір» – щороку надходять рукописи із багатьох країн світу від українців, які живуть за кордоном. Тож Конкурс має міжнародний формат, підтримуючи українських письменників, які мешкають далеко за межами Батьківщини. Читачі мають змогу пізнати особливості життя та побуту в різних куточках світу не тільки з перекладеної літератури, а й із вуст наших сучасних письменників-діаспоритян, які завдяки своїй уяві й фантазії пишуть літопис сьогодення. Ці українські письменники продовжують традицію письменників Празької школи, МУРу, Нью-Йоркської групи та інших згуртувань, вимушених через політичні переслідування або з економічних причин залишити Україну й творити за кордоном.

Художні твори багатьох авторів, які брали участь у Конкурсі, отримували додаткові відзнаки поза його межами. Про всі нагороди та відзнаки «коронаційних» авторів читач дізнається з цього видання. «Короновані» твори здобували і продовжують здобувати визнання й за межами України.

«Гранд Коронація Слова»

За правилами Конкурсу, письменники, які здобули перші премії, більше не можуть брати участь у тій номінації, де вони перемогли. Для них раз на п'ять років проводиться окреме змагання «Гранд Коронація Слова», яке називають битвою літературних титанів – змаганням володарів перших премій.

Стимулювання українських книг-бестселерів

У сучасному суспільстві інформаційних технологій перемагають утилітарні потреби, тож читання художньої літератури завмирає. Причинами цього явища, зокрема, є обмежений час для читання, привабливість легкого і швидкого для сприйняття матеріалу через телебачення, ю-туб та блиц-спілкування в соціальних мережах.

Глибоку, якісну літературу сприймає винятково інтелігенція, еліта. Але коло вибагливих читачів може підживлюватися лише з широкого пласта людей, які читають. Для того, щоб вони читали, треба запропонувати їм такі твори, які зможуть конкурувати з телебаченням, кіно та багатьма іншими розвагами. Це твори, які захоплюють із першої сторінки, у яких персонажі та події переконливо і правдиво подані для сприйняття сучасниками. Конкурс акцентує на потребі читача і попиті на українські бестселери (bestseller) – книжки, які продаватимуть великими накладками, що підтримуватимуть масштабне книговидавництво й розширення торгівлі.

Вершинні твори української художньої літератури минулого були у свій час такими ж бестселерами, як і сучасні, нагороджені нобелівськими, пулітцерівськими, гонкурівськими та іншими престижними преміями у сфері літератури.

Заповнити прогалини в сучасній українській літературі дає змогу заохочення учасників Конкурсу писати і подавати на розсуд компетентного журі різножанрові твори.

Учасники конкурсу та журі

До участі в Конкурсі можуть долучатися як нові автори, так і вже відомі читачеві. Усі рукописи оцінюють анонімно на однакових умовах.

На першому етапі рукописи перечитують експерти – понад 550 фахівців із художньої літератури: редактори, критики, професори, аспіранти, науковці, письменники, журналісти.

Після прочитання рукопису трьома експертами та виставлення ними рейтингових оцінок **на другому етапі** рукописи з найвищими балами передають компетентному журі.

До складу журі входять найвизначніші фахові учасники всіх ланок літературного процесу:

1) *письменники* – лавреати I премії попереднього року представляють громаду «коронаційних» письменників разом із відомими письменниками, котрі працюють у різних жанрах та літературних напрямках;

2) *видавці* – директори різних за масштабом видавництв; оцінюють перспективність твору на ринку, деякі з них володіють мережами книгарень і усвідомлюють тенденції в попиті на певну літературу; здебільшого вибирають ті твори, які в перспективі можуть стати бестселерами;

3) *літературні критики* – визначають літературну цінність обговорюваних на засіданні журі рукописів; сприяють виходу у фінал творів найвищої якості;

4) *науковці, літературознавці* – професори, аспіранти, доценти, докторанти зі своїм унікальним знанням літератури;

5) *голова журі* – високошанований у літературних колах професіонал; відповідає за те, щоб до фіналу дійшли лише високоякісні твори. Авторитетність голови журі забезпечує належне сприйняття Конкурсу та його подальше функціонування.

Серед членів журі в різні роки були такі визначні особистості:

- *письменники, науковці, професори, літературознавці* – Оксана Забужко, Тамара Гундарова, Андрій Курков, Юрій Мушкетик, Юрій Покальчук, Михайло Слабошпицький, Тарас Федюк, Олег Черногуз, Володимир Яворівський, Олександра Коваль, Олена Бондарева, Олена Єременко, Ірина Руснак, Тетяна Вірченко, Роман Козлов, Єфим Хайят, Лариса Волошук, Лілія Максименко, Павло Вольвач;

- *журналісти, артисти* – Мирослава Гонгадзе, Інна Долженкова, Людмила Чечель, Тетяна Даниленко, Андрій Куликов, Ліда Лісімова, Тамара Маркелова, Наталка Позняк, Марина Олійник (чикагський часопис «Час і події»), Ігор Кондратюк, Анна Земко, Наталка Хоменко, Анжеліка Довженко, Володимир Кметик, Анна Заклецька, Анжеліка Рудницька, Віталій Козловський, Леся Горова;

- *видавці* – Орест Бакайчук (видавництво «Бак»), Володимир Брискін (видавництво «Теза»), Марина Гримич та Ігор Осташ (видавництво «Дуліби»), Василь Гудковський (видавництво «Піраміда»), Дмитро і Віталій Капранови (видавництва «Зелений пес», «Джерела М»), Олександр Красовицький (видавництво «Фоліо»), Мар'яна Савка (видавництво «Старий Лев»), Лариса Копань (видавництво «Пульсари»), Іван Малкович (видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»), Микола Мартинюк (видавництво «Твердиня»), Петро Мацкевич (видавництво «Кальварія»), Елеонора Сімонова (видавництво «Нора-Друк»), Дарина Максимець (Видавничий дім «Букрек»), Іван Степурін (видавництво «Саміт-книга»), Олег Симоненко (видавництво «Час майстрів»), Богдан Будний (видавництво «Богдан»), Ростислав Семків (видавництво «Смолоскип»), Світлана Скляр, Віталій Тютюнник (видавництво «КСД»), Наталя Тисовська (видавництво «Країна мрій»), Леонід Фінкельштейн (видавництво «Факт»), Олексій Жупанський («Видавництво Жупанського»), Олена Осмоловська («Видавничий центр «12»), Василь Ванчура (видавництво «Джура»), Олег Фешовець (видавництво «Астролябія»), Юрій Николишин (видавництво «Апріорі»), Дмитро Кириченко (видавництво «Брайт Букс»);

- *голови журі* – письменники Павло Загребельний, Юрій Мушкетик; академіки Іван Дзюба, Микола Жулинський; професори Володимир Панченко, Анатолій Ткаченко, Тетяна Вірченко, Олена Бондарева, Софія Філоненко, Тамара Гундарова; кандидат філологічних наук, доцент кафедри укра-

їнської літератури Донбаського педуніверситету Віктор Разживін; ректор Українського вільного університету (Мюнхен) Ярослава Мельник;

- *високопосадовці* – депутат 8-го скликання Оксана Продан, голова Книжкової палати України професор Микола Сенченко.

До Конкурсу від початку його існування *приєдналася Національна спілка письменників України (НСПУ) та Асоціація письменників України (АПУ)*. Підтримували Конкурс й активно розвивали партнерство Володимир Яворівський і Віктор Баранов, що забезпечило визнання і співпрацю серед письменників і майбутніх авторів. Від НСПУ шанований і визнаний письменник нової та попередньої епох *Павло Загребельний став першим головою журі* в номінації «Романи» в 2000 році. Активний письменник двох епох, куратор цієї ж номінації в 2003–2006 рр. Юрій Мушкетик висловився так про Конкурс: *«Я ожив, бо зрозумів, що такі є нова українська література. Це перелом. Прочитав книжки, не все сприймаю, але література є»*.

Щорічні засідання журі Конкурсу й надалі відбуваються в будинку НСПУ в Києві, а завдяки Михайлові Сидоржевському співпраця з 2014 року піднялася на вищий рівень. Засновано спецвідзнаку від спілки, переможці Конкурсу отримали право на спрощений процес вступу до неї. В НСПУ проводять знакові, професійні, престижні і промовисті презентації. Від АПУ Тарас Федюк був куратором номінації «Романи» в 2006–2009 рр.

Ідея створення Конкурсу

Започаткувати Конкурс Міжнародного формату, який би сприяв появі, просуванню та розвитку українського літературного процесу, його засновники вирішили ще в середині 1990-х рр., коли спостерігався занепад книговидавництва та книжкової торгівлі. Україна в економічно-ідеологічній кризі не була спроможна побудувати механізми, що сприяли б відроджен-

ню української літератури. Головними причинами цього явища стало те, що державні видавництва, книгорозповсюджувачі та книгарні не знали ринок, не мали належних бюджетів та свободи у власних діях. Нові приватні конкуренти перебували у фінансовій скруті. У результаті – серед представлених на розсуд читача творів цікаві й цінні траплялися рідко. Це становило загрозу національній безпеці України: держава без власної літератури не зможе мати власного кіно, телебачення, театру, пісні – і врешті-решт позбудеться рідної мови.

Засновники Конкурсу Тетяна і Юрій Логуші детально проаналізували ситуацію і з'ясували в розмовах з учасниками літературного процесу, у чому криються причини занепаду книговидавництва та книжкової торгівлі.

Під час бесід із письменниками засновники Конкурсу виявили, що автори не подавали рукописів до видавництв через перцепцію безнадійності, необ'єктивність в оцінюванні, фінансові домагання з боку видавців. В умовах глибокої економічної кризи видавці не мали достатніх фінансів для друку, їм не вистачало внутрішніх ресурсів для перелічування численних рукописів, не було впевненості в успіху виданого твору. Ланка між читачем і видавництвом переривалася; книгарні зачинялися або перефільовувалися; державна дистрибуційна система зникала; з'явилися проблеми книгозакупівель і книгопостачання.

Власники книгарень шукали максимального прибутку, тож їм було вигідно торгувати дешевими залишками літератури з російського ринку. Українські книжки потрапляли на ринок не за чіткою логістичною схемою, через що мали високу собівартість. До того ж вони часто були нецікаві або незрозумілі читачам, тож книжкові продажі падали.

Запровадження Конкурсу та його наслідки

У 1999 році з метою виведення України з книговидавничої кризи засновники створили ши-

рокомасштабний, відкритий та демократичний Конкурс, на який мали змогу надсилати рукописи всі, хто бажав узяти в ньому участь.

Наслідки запровадження Конкурсу:

1) *для авторів творів* – можливість творчої самореалізації на правах справедливості й конфіденційності, без сорому у разі відмови та фінансових домагань;

2) *для видавців* – багатий та яскравий вибір нових авторів і якісних творів, які б у перспективі забезпечили швидкі товарооборот і прибутки;

3) *для книгарень* – постійний наплив товару зі швидким обігом та пристойною маржою;

4) *для читача* – вибір захопливих різножанрових і зрозумілих романів рідною мовою, асортимент яких постійно поповнюється і відволікає від телевізора, а також – від інтернету і соцмереж;

5) *для майбутнього покоління* – літопис сьогодення.

Просування Конкурсу

Незважаючи на гостру дискусію, що розгорнулася в суспільстві, про книжку як товар та негативне ставлення більшості до того, що друковане слово може бути матеріальною цінністю, від продажів якої отримуватимуть прибутки, засновники Конкурсу вирішили певною мірою взяти на себе відповідальність за творення майбутнього українського художнього слова і просувати національну книгу на ринку шляхом заохочення до цього усіх учасників літературного процесу. Вони розуміли, що не замовлені та розповсюджені державою накладки вирішують долю твору, а читачі, які, за словами письменниці Марії Матіос, «голосують» своїм гаманцем.

Аби сучасна художня література була якісною, потрібно наблизити її до ідеалу. А ідеальна книга, яку б із задоволенням читали і купували, повинна максимально задовольняти потреби, тобто мати цікавий зміст, відповідне естетичне оформлення, якісний папір тощо. Тож, щоб наблизитися

до мети – творення якісної української книжки, засновники Конкурсу виконали низку дій:

1) *розробили назву Конкурсу та його логотип* для легкого впізнавання і запам'ятовування;

2) *запустили постійне оголошення* про появу нового літературного Конкурсу, на який приймають рукописи;

3) *наполювали на привабливому оформленні обкладинок книжок із логотипом «Коронації слова» як брэнда*, що сигналізує потенційним читачам про якість роману, який заслуговує на придбання;

4) *пропагували авторів і їхні книжки* по радіо, телебаченню, під час промоційних заходів, на книжкових виставках (зокрема, львівському Форумі видавців, «Книжковому Арсеналі», «Медвін»), у соціальних мережах (наприклад, у «Фейсбуці»);

5) *створили урочисту щорічну церемонію нагородження*, українського літературного «Оскара», яка відбувається в першій половині червня і стала наймасштабнішою літературною подією в Україні (за участі телебачення, живого стримінгу, всіх видів мас-медіа і соціальних мереж).

У міру того, як наплив «коронаційних» письменників зростав, спостерігалася закономірна зацікавленість Конкурсом науковців. Так, у періодиці з'явилися наукові статті; багато науковців захистили кандидатські і докторські дисертації; посилювався й вплив «коронаційних» творів на суспільство й літературно-культурні процеси.

Конкурс спричинився до появи наукових монографій «Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» (редактор С. В. Підпригора) Миколаївського державного університету (2014); «Проблеми ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова» (редактор Н. І. Богданець-Білокаленко) Київського університету імені Бориса Грінченка (2018); до видання збірок п'єс («Нора-Друк», 2008) і кіносценаріїв «Кіносценарії «Коронації слова» (редактор Володимир Войтенко, «Кіно-коло», 2006).

Історія номінації «Романи»

Автори романів, нагороджені на Конкурсі, за його підтримки видали більше 900 своїх творів сукупним накладом до 20 мільйонів примірників. Завдяки Конкурсу українська література поповнилася романами сучасних і нині відомих авторів, як-от: Люко Дашвар (Ірина Чернова, найбільший сукупний наклад з усіх «коронаційних» авторів, «Книга року ВВС – 2008» за роман «Кров з молоком»), Ірен Роздобудько (номінована на Шевченківську премію 2019 року, перший свій роман написала на Конкурсі), Василь Шкляр (героїчний лавреат Шевченківської премії, 2011), Марія Матіос (лавреат Шевченківської премії), Андрій Кокотюха (видав понад 60 романів, один із перших лавреатів і багаторазовий переможець з 2003 року), Володимир Лис (переможець «Гранд Коронації» у 2010 році), Галина Вдовиченко (переможець «Гранд Коронації» у 2015 році) та ін.

Конкурс об'єднав більшість письменників-романістів – представників усіх течій сучасної української літератури. Романи Конкурсу стали матеріалом для багатьох кіносценаріїв. Кілька десятків романів лавреатів Конкурсу перекладено й видано європейськими мовами. Приміром, у перекладі англійською мовою побачили світ твори Лариси Денисенко («Сарабанди банди Сари»), Ірен Роздобудько («Гудзик»), Марії Матіос («Майже ніколи не навпаки»), грецькою – Мар'яни Малиної «Фіолетові діти», французькою – Антона Кушніра «URBAN STRIKE».

Налагоджувався зв'язок із відомими письменниками українського походження: Мариною Левицькою (Marina Lewycka), Анною Шевченко (Anna Shevchenko) – обидві з Великої Британії, Вірою Вовк із Бразилії і Чаком Пагланюком (Chuck Palahniuk) із США.

До романістів-лавреатів, твори яких до участі в Конкурсі не публікувалися і здобули I, II або III премії, належать (зазначено роки, коли

автори здобули I, II або III місце; знак «!» вказує рік отримання I премії, а «*» – рік I місця в «Гранд Коронації Слова»):

- Багряна Анна (2008, 2010, 2011);
- Батурин Сергій (2001, 2016);
- Белімова Тетяна (2013, 2014!);
- Бесараба Василь (2013);
- Вдовиченко Галина (2008, 2009!, 2015*);
- Влад Марія (2009);
- Волков Олексій (2004!, 2012);
- Вольвач Павло (2001);
- Ворона Володимир (2018!);
- Горбунова Вікторія (2010);
- Гранецька Вікторія (2011);
- Гримич Марина (2000, 2001, 2002!);
- Грінченко Сергій (2018);
- Денисенко Лариса (2002!);
- Доляк Наталка (2012, 2013);
- Єсаулов Олександр (2013);
- Замойська Мирослава (2010, 2012);
- Іванцова Міла (2009, 2011, 2012);
- Івченко Ярослава (2003);
- Ілюха Юлія (2018);
- Кідрук Макс (2009);
- Козловський Ігор (2002);
- Компанієць Ольга (2001, 2002);
- Коробчук Павло (2012);
- Коломийчук Богдан (2013!);
- Кубай Юлія (2016);
- Кушнір Антон (2011);
- Куява Жанна (2013);
- Ликович Ірися (2010, 2012);
- Малина Маріанна (2008, 2009);
- Матолінець Наталія (2017);
- Михайлов Віктор (2016!);
- Пахомова Тетяна (2016);
- Процайло Андрій (2014);
- Рипунова Антоніна (2002, 2003, 2004);
- Роздобудько Ірен (2000, 2004!);
- Серова Алла (2000!);
- Слоньовська Ольга (2012!);
- Соколян Марина (2003, 2004);

- Сорока Юрій (2009, 2010);
- Тибель Василь (2018);
- Ткачевська Марія (2007, 2012);
- Хома Анна (2001, 2003);
- Хомин Ірина (2004);
- Чернова Ірина / Люко Дашвар (2007, 2008, 2009);
- Шахрай Наталя (2000);
- Шевченко-Очкур Наталія (спільно 2002, 2003, 2004, 2007, 2008);
- Шевченко Олександр (2002 спільно, 2003, 2004, 2007, 2008);
- Яріш Ярослав (2008, співавтор Ярослава Бакалець 2012!).

Після здобуття I премії в певній номінації автор не має права брати участь у загальному конкурсі в тій самій номінації, але може стати учасником у конкурсі «Гранд Коронація», який відбувається раз у п'ять років тільки для володарів I премії.

До Конкурсу також мають змогу подавати свої неопубліковані твори письменники, котрі вже друкувалися, але конкурс скріплює їхню репутацію; відтак їхні твори видаються вже як «коронаційні». Хто автори, ні експерти, ні журі не знають, адже всі рукописи учасники Конкурсу надсилають анонімно. Не всі раніше визнані письменники, які подавали твори, були відзначені дипломами. Зазвичай експерти Конкурсу, журі й видавці вибирали рукописи нових невідомих авторів.

До лавреатів Конкурсу належать (зазначено роки, коли автори здобували I, II або III місце; знак «!» вказує рік отримання I премії, а «*» – рік I місця в «Гранд Коронації»):

- Бондаренко Станіслав (2009);
- Бриних Михайло (2008, 2011);
- Бузько Ігор (2006, 2007);
- Васильченко В'ячеслав (2012, 2013);
- Вільчинський Олександр (2002, 2003!);
- Воронина Леся (2004, 2010);
- Гаврош Олександр (2012);
- Горбань Світлана (2004, 2009);

- Гуменюк Надія (2015!);
- Демська-Будзуляк Леся (2003);
- Дерманський Олександр (2005);
- Довгопол Наталія (2019);
- Дяченки Марина і Сергій (2004);
- Івченко Владислав (2009, 2011);
- Кожелянко Василь (2004);
- Кокотюха Андрій (2002, 2003, 2004, 2006!, 2012);
- Кононенко Євгенія (2001, 2002);
- Лапіна Наталія (2004, 2009);
- Лис Володимир (2000, 2001, 2003, 2008!, 2010*);
- Литовченко Тимур (2005/6, 2010);
- Логвин Юрій (2007);
- Лукашук Христина (2009, 2011, 2012);
- Луценко Зінаїда (2012);
- Лущик Петро (2015);
- Матіос Марія (2003, 2007!);
- Михайленко Валентина (2006);
- Меднікова Марина (2002, 2004);
- Павленко Марина (2003, 2004);
- Положій Євген (2010);
- Рожен Олександр (2012);
- Сняданко Наталка (2010);
- Талан Світлана (2011, 2012);
- Терлецький Валентин (2012);
- Тисовська Наталія (2011);
- Троян Марина (2013);
- Хідченко Вероніка / Ніка Ніколео (2010, 2012);
- Черногуз Олег (2012);
- Шкляр Василь (2001!);
- Штонь Григорій (2002);
- Щербаченко Тетяна (2007).

Золоті письменники України

У межах Конкурсу засновники в 2012 році розробили відзнаку «Золотий письменник України». На її створення надихнула творчість Люко Дашвар, сукупний наклад творів якої в тому році перевищив 300 тисяч примірників.

Відзнакою «Золотий письменник України» відзначено творчість відомих українських авторів, наклад творів яких перевищує 100 тисяч примірників:

- Андрухович Юрій;
- Білик Іван;
- Валентинов Андрій (Андрій Шмалько);
- Вдовиченко Галина;
- Винничук Юрій;
- Вілар Симона;
- Генрі Лайон Олді (Дмитро Громов та Олег Ладиженський);
- Горлач Леонід;
- Дашвар Люко;
- Дереш Любо;
- Дімаров Анатолій;
- Дочинець Мирослав;
- Драч Іван;
- Жадан Сергій;
- Забужко Оксана;
- Іванчук Роман;
- Іванцова Міла;
- Іванченко Раїса;
- Кокотюха Андрій;
- Коломієць Тамара;
- Корній Дара;
- Курков Андрій;
- Лис Володимир;
- Литовченко Тимур;
- Логвин Юрій;
- Лузіна Лада;
- Матіос Марія;
- Міняйло Віктор;
- Мороз Олександр;
- Мушкетик Юрій;
- Нестайко Всеволод;
- Павличко Дмитро;
- Померанцев Ігор;
- Пономаренко Сергій;
- Процюк Степан;
- Роздобудько Ірен;
- Романчук Леся;
- Серова Алла;

- Слабошпицький Михайло;
- Талан Світлана;
- Ухачевський Сергій;
- Фольварочний Василь;
- Черногуз Олег;
- Чубач Ганна;
- Шевченко Михайло;
- Шкляр Василь.

Історія номінації «Кіносценарії»

Ідею засновників Конкурсу створити номінацію «Кіносценарії» підтримав український режисер, продюсер, засновник телеканалу «1+1» Олександр Роднянський ще в 1999 році. Відтак до співпраці приєднався телеканал «1+1» як партнер Конкурсу, надавши свій ефір для розголосу умов Конкурсу і рекламування лавреатів та їхніх виданих книжок.

Номінація конкурсу «Кіносценарії» відіграла важливу роль у перші роки існування Конкурсу. Володимир Войтенко, один з найкращих знавців кіно і редактор «Кіно-кола», назвав відсутність українського кіно наприкінці 1990-х – на початку 2000-х рр. «однією з найсерйозніших причин, які привели українське суспільство до загрозливої світоглядної кризи».

Відзнято фільми за трьома першими дипломованими сценарними текстами Конкурсу: «Ніч світла» (режисер Р. Балаян) за мотивами твору «Експеримент» О. Жовни, «Світлячки» Н. Кошман, «Дванадцять копійок» Кирила Устюжаніна.

До моменту видання Довідника відзнято або в процесі зйомок 47 фільмів за кіносценаріями та романами лавреатів Конкурсу (за підрахунками Володимира Войтенка). Подаємо деякі фільми нижче.

2004

- «Ніч світла» Олександра Жовни, диплом 2000 року, фільм «Експеримент», режисер Роман Балаян;

- «Дванадцять копійок» Кирила Устюжаніна, диплом 2001 року, фільм за підтримки Президента України;

2005

- «Темна вода» Андрія Кокотюхи, I премія 2005 року, екранізація роману;
- «Світлячки» Надії Кошман, III премія 2004 року, екранізація на замовлення Міністерства культури;

2008

- «Гудзик» Ірен Роздобудько, I премія 2004 року, серіал на телеканалі «1+1»; сценарій фільму переміг на XIII Міжнародному телевізійному фестивалі, що відбувся 27–31 жовтня в Барі (Чорногорія);

2009

- «Повзе змія» Андрія Кокотюхи, III премія 2005 року, режисер Максим Бернадський, кіносценарій Андрія Кокотюхи;

2011

- «Борода» Дмитра Собчука-Сухолиткого, I премія 2011 року, короткометражний фільм;

2013

- п'єса «Цирк Івана Сили» Олександра Гавроша, I премія 2011 року, стала основою фільму «Іван Сила», продюсер Віктор Андрієнко;

- «Креденс» Валентина Васяновича та Ії Мислицької, I премія, ігровий повнометражний фільм;

- «Поводир» Ірен Роздобудько і Олеся Санина, диплом 2012 року; художній фільм;

2014

- «Гніздо горлиці» Василя Мельника, диплом 2012 року, художній фільм, режисер Тарас Ткаченко;

2016

- «Століття Якова» Володимира Лиса, I премія «Гранд Коронації» 2008 року, автор сценарію Андрій Кокотюха;

- «Камелія» Лани Ра, I премія 2016 року, фільм «Як розвеселити самотність», режисер Степан Коваль;

- «Катерина» Андрія Кокотюхи, диплом 2008 року, телесеріал на «1+1», режисер Олександр Тименко;

2017

- «Будинок «Слово» Любові Якимчук і Тараса Томенка, I премія 2015 року, документальний фільм, продюсери Юля Чернявська, Олег Щербина;

- «Червоний» Андрія Кокотюхи, спеціальна відзнака «Найкращий історико-патріотичний твір» 2015 року, композитор Франко Еко (Італія);

- «Легенда Карпат» Оксани та Марини Артеменко, спеціальна відзнака Одеського міжнародного кінофестивалю 2016 року, режисер Сергій Скобун;

2018

- «Будинок «Слово» Любові Якимчук і Тараса Томенка, I премія 2015 року, художній фільм, продюсери Юля Чернявська, Олег Щербина;

- «Молоко з кров'ю» Люко Дашвар, премія 2008 року;

- «ЕКС» Ярослава Яріша, II премія 2015 року;

- «Штангіст» Дмитра Сухолиткого-Собчука, перемога у «Гранд Коронації» 2016 року; найкращий фільм Національного конкурсу «Молодість»;

2019

- «Баба Пріся» Павла Ар'є, фільм «Брама», режисер Володимир Тихий;

2019 (в роботі)

- «Світоч свободи» Миколи Кирильчука, спеціальна нагорода «Симпатія Одеської кіностудії» 2018 року;

- «Залишенець» Василя Шкляра, фільм «Чорний ворон»;

- «Елементал» / «Самотній вовк» Василя Шкляра, I премія 2001 року, фільм;

- «Тоталізатор» Олександра Куманського;
- «Атлантида» Валентина Васяновича;

- «Молоко з кров'ю» Люко Дашвар, відзнака «Вибір видавців» 2008 року.

Історія номінації «П'єси»

У 2004 році на прохання драматургів засновники Конкурсу запровадили третю номінацію – «П'єси». Цей крок був необхідним, щоб подолати занепад театру через відсутність якісних нових п'єс. У результаті за роки існування Конкурсу було поставлено щонайменше 40 п'єс переможців, зокрема:

2004

- «Навіжена співачка» Валентина Тарасова, I премія 2004 року; поставлено в Київському академічному Молодому театрі, отримано грант Президента України;

2006

- «Стежечка Святого Миколая» Лариси Діденко (Львів), II премія 2006 року; поставлено у Львівському театрі юного глядача;

- «Коли повертається дощ» Неди Нежданой, диплом 2005 року; поставлено в театрі «Ательє 16», режисер-постановник Андрій Білоус;

2007

- «Соло для двох» Віктора Рибачука (Вінниця), диплом 2007 року; поставлено режисером Андрієм Приходьком; на Міжнародному театральному фестивалі «Панорама» в Білорусі ця вистава отримала першу премію в проекті «Театр-on-Line»;

- «Ромео і Жасмин» Олександра Гавроша (Ужгород), II премія 2007 року; поставлено на сцені в трьох версіях: учасниками Студентського театру «Вавилон», у 2010 році в Дніпропетровському академічному українському музично-драматичному театрі ім. Тараса Шевченка і в Одеському театрі юного глядача;

- «Єврейський годинник» Андрія Рушковського і Сергія Кисильова, I премія 2008 року; поставлено в театрі «Сузір'я»;

2008

- «Солодка Даруся» за романом Марії Матіос, Національна премія України імені Та-

раса Шевченка 2005 року; поставлено в Івано-Франківському музичному драматичному театрі ім. І. Франка та Чернівецькому драматичному театрі;

2012

- «Майже ніколи не навпаки» Марії Матіос, I премія 2007 року; поставлено в Івано-Франківському музичному драматичному театрі ім. І. Франка;

2014

- «В чом чудо, тьотя» (перша назва – «Хата, або Кінець епохи вишневих садів») Надії Симчич, I премія 2012 року; поставлено в Молодому театрі;

2015

- «На початку і наприкінці часів» Павла Ар'є, премія «Київська пектораль» 2015 року; поставлено в театрах Львова, Києва, Москви (театр Віктюка);

- «Що потрібно холостяку?» за п'єсою «Соло для двох» Віктора Рибачука, диплом 2007 року; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно;

- «Країна серйозних» Марини Смілянець, I премія 2015 року; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно;

2016

- «Із Тарасом через морок» Богдани Олександровської, I премія 2015 року; поставлено в Центральному будинку офіцерів Збройних Сил України та Конотопському народному театрі «Ми»;

- «Нові пригоди Червоної Шапочки» Ольги Байбак, I премія 2016 року; поставлено в театрі «Київський будинок архітектора»;

2017

- «Золотий поріг» Надії Тубальцевої, I премія 2013 року; поставлено в Театрі імені Бориса Захави (Павлоград) Анатолія Рєви;

- «Країна серйозних» Марини Смілянець, I премія 2015 року; поставлено в Центрі мис-

тецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно;

- «Що потрібно холостяку?» за п'єсою «Соло для двох» Віктора Рибачука, диплом 2007 року; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно;

2018

- «Методи виховання малих засраців» за п'єсою «Собача будка» Марини Смілянець, I премія 2018 року; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Лариса Семирозуменко;

2019

- «Що потрібно холостяку?» за п'єсою «Соло для двох» Віктора Рибачука, диплом 2007 року; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно;

- «Країна серйозних» Марини Смілянець, I премія 2015 року; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно;

- «Собачий вальс» за п'єсою «Собака» Юрія Васюка; поставлено в Центрі мистецтв «Новий український театр», режисер Віталій Кіно.

Упродовж 2017–2019 рр. Центр мистецтв «Новий український театр», директором та художнім керівником якого є Віталій Кіно, у творчій співпраці з конкурсом «Коронація слова» та членами його журі проводить міні-фестиваль сучасної української драматургії «Нова п'єса». Його метою є сприяння налагодженню творчих зв'язків між драматургами – учасниками Конкурсу і театральними практиками задля подальшої реалізації творів на професійній сцені. У програмі фестивалю різноманітні заходи:

- *режисерські читання* – публічні читання режисерами відібраних конкурсних текстів різних років;

- *бліц-презентації* – виступи драматургів, які бажають коротко презентувати свої нові тексти;

- *майстерні* – майстер-класи, які проводять відомі драматурги, театральні та літературні критики, режисери, продюсери;

- *вистави* – показ вистав за конкурсними п'єсами.

Історія номінації «Пісенна лірика»

2009 року засновники Конкурсу запровадили ще одну номінацію для поезії – «Пісенна лірика». Мета введення цієї номінації – популяризація української музики, милозвучної української мови.

За десять років Конкурсу відкрито багато нових імен поетів і сотні поезій, зокрема, військові пісні. Ці твори задовольнили потреби національних радіостанцій, збільшивши україномовний контент.

Історія номінації «Твори для дітей»

Метою запровадження в 2011 році номінації «Твори для дітей» стало прищеплення любові до книги дітям і молоді, підсилення в них інтересу до читання, розвитку їхніх літературних смаків. Нині в цій номінації відзначено приблизно 50 письменників, видано низку дитячих книжок.

До 2018 року твори для дітей і молоді розподіляли по номінаціях за аналогією до номінацій для дорослих, але розкладали за віковими групами. Щорічна церемонія нагородження відбувалася спільно з відзначенням авторів художньої літератури для дорослих.

Починаючи з 2018 року, номінацію для дітей та молоді значно розширено і розділено; створено автономний конкурс для молоді університетського і середнього шкільного віку під назвою «Молода КороНація». Конкурс для молодших дітей

продовжується як «Дитяча КороНація». У такий спосіб задоволено суспільні потреби в якійсь літературі для молоді, попит на яку постійно зростає. Церемонія нагородження переможців і дипломантів відбувалася щорічно спільно в розширеному форматі. В майбутньому церемонії для дітей і для молоді будуть розділені.

У межах номінацій для прози, кіносценаріїв, п'єс і пісенної лірики та відповідно до вікових категорій уведено три напрями (для кожної з чотирьох номінацій):

1) *дорослі пишуть для дітей і молоді* (як і донині);

2) *діти і молодь пишуть для ровесників* (інновація);

3) *молодь і діти пишуть для дорослих* (інновація).

Надзвичайно яскраво проявився талант підлітків середнього шкільного віку та молоді, яка навчається у вищих навчальних закладах. Їхні твори сягають кількості сторінок. Ця вікова категорія є дуже важливою й перспективною, оскільки забезпечить поповнення лав українських письменників в найближчому майбутньому.

Партнерами конкурсу «Молода КороНація» є Київський університет імені Бориса Грінченка, «Дитячої КороНації» – Київський палац дітей та юнацтва.

Твори авторів-переможців Конкурсу – історичний та соціологічний портрет сучасної України. Сторінки їхніх рукописів віддзеркалюють життя українців: якими справами займаються, які життєві тягарі несуть, чим захоплюються та на що обурюються, що їх тішить і що хвилює, що надихає і наповнює гострими відчуттями, що засмучує та що розбурхує фантазію. Ці тексти для майбутніх поколінь – літопис буття людей доби оновлення та відродження України.

Мистецтво жити є найвищою розвинутою здатністю людини до самовдосконалення. Тому дуже важливо вчитися цьому мистецтву, вчитися співпрацювати зі своїм життям. Усе-таки від людини самої залежить, щоб віра в чудо та добро не згасала в наших серцях.

Тетяна Логуш

Із вірою в майбутнє України

Спочатку було... знайомство. У романтичному місті Відні на медичній виставці відбулася доленосна зустріч двох неординарних особистостей. Знакове знайомство, що обернулося для пари коханням і смыслом усього життя, а для України – шансом відродити знищену впродовж довгого часу національну літературу. Знайомство, що спричинилося до розквіту українського літературно-культурного процесу, підняття духу національного письменства, утвердження ваги українського інтелектуального слова як на теренах Батьківщини, так і за її межами. Подружжя Тетяни і Юрія Логушів стало взірцем меценатів України. Засновані ними Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова», Міжнародний благодійний фонд «Мистецька скарбниця», щорічний благодійний бал-маскарад «Карнавалія» та численні культурні, мистецькі заходи привернули увагу патріотичних українців, піднесли меценатство і благодійництво в ім'я розвитку української культури на вищий щабель.

Подружжя Логушів є сподвижниками українського слова, закоханими в літературу та добре обізнаними з її історією, представниками та художніми творами. Причетні до початку розквіту сучасної літератури, вони реалізували свою мрію: повернути в культурний обіг творчість усіх знищених системою письменників «розстріляного відродження» (відомо, що в 1930-ті рр. було знищено 233 письменники, членів Спілки письменників України; див. праці Лавриненка, М. Жулинського). Меценати прагнули на місце цих письменників «поставити» нових – сучасних.

І ось уже два десятиліття подружжя Логушів власним коштом стимулюють розвиток національної літератури та книговидавничої справи в Україні. Сотні художніх творів, а також кіносценаріїв, п'єс, пісень завдяки їхній благочинності побачили світ, ожили на екрані й на сцені, прозвучали в ефірі. Втілювати в життя справу душі їм допомагає родина. Найбільше роботи взяли

на себе син Альберт з дружиною Ольгою та їхні донечки – Кароліна і Ялана-Клеопатра.

Науковець-економіст, топ-менеджер і громадський діяч професор Юрій Логуш народився 22 березня 1945 року в американській окупаційній зоні Німеччини, родина влилася в нову численну українську політичну діаспору.

Батько Юрія Логуша, Омелян Логуш, здобув освіту в трьох країнах (Буцацька державна гімназія, Львівська політехніка, магістратура при УВУ/УТГП в Мюнхені, нострифікація дипломів при Колумбійському університеті в Нью-Йорку). Зі студентських років він активно боровся за незалежність України.

Мати Юрія Логуша, Катерина Яківна Мешко, походить із давніх козацьких родів Мешків і Янків на Полтавщині. Її батька, підприємця й активного прихильника української православної церкви, більшовики розстріляли в 1921 році. Сестра Катерини, Оксана Мешко, – співзасновниця Української Гельсінської спілки. Дядько Катерини, Олександр Янко, – редактор «Народної волі», член Центральної та Малої ради УНР. У страшні 1930-ті рр. Катерина навчалася в Дніпропетровському політехнічному університеті та пізніше в МЕМІТ в аспірантурі (Москва).

У молодості Юрій Логуш почув від батьків про тих українських письменників, яких знищила більшовицька влада (Підмогильного, Домонтовича, Хвильового та інших). Читав твори заборонених в Україні представників «розстріляного відродження». Так у родині прищепили палку любові і повагу до українського художнього слова. Якби цього не відбулося, то не було б нині й літературного конкурсу «Коронація слова».

Раннє дитинство Юрія Логуша пройшло в Західній Німеччині. Коли батьки були зайняті громадськими справами, його пильнували письменники Галина Журба та Леонід Лиман. Серед друзів родини були Іван Багряний та інші літератори. У США, у Нью-Йорку, куди переїхала

Коронація слова – 2019

сім'я, коли батько очолив український відділ «Голосу Америки», Юрій опанував, окрім німецької мови, іспанську та англійську.

Тут, у середовищі міцної української діаспори, відбулося формування національної свідомості Юрія Логуша. Важливу роль відіграло членство в скаутській організації «Пласт», що впродовж всіх років свого існування виховувала національно свідомих провідників українського суспільства. Перебуваючи за кордоном, Юрій Логуш пильно стежив за всіма подіями в Україні. У цей час розпочалася тимчасова «відлига» в радянському режимі: засудили сталінську політику, частково «реабілітували» письменників «розстріляного відродження». У літературі з'явилось потужне творче молоде покоління шістдесятників, яке згодом стало опозицією до радянської влади.

Юнаком Юрій Логуш вступив на інженерний факультет і закінчив навчання доктором економічних наук Нью-Йоркського університету (NYU). Він став співзасновником та професором Вищої школи ділової адміністрації при Університеті Фордгем (Fordham University) у Нью-Йорку.

Ні на мить не забував звідки родом, де його справжнє коріння, тому вивчав події і процеси, що відбувалися в Україні. У 1973 році Юрій Логуш захистив докторську дисертацію на тему «Макроекономічна модель радянської зовнішньої торгівлі». У праці довів, що тоталітарно-соціалістичні методи керування економікою призведуть до економічної кризи та розпаду Радянського Союзу.

У 1975–1992 рр. Юрій Логуш керував Інститутом міжнародного бізнесу при Фордгемському університеті та програмами академічних обмінів, у тому числі з Польською академією наук, де ще в 1970-ті рр. став свідком занепаду соцтабору. Водночас проводив бізнес-консультації у сферах фінансів, інвестицій, охорони здоров'я та медицини. У 1980–1992 рр. співзаснував і виконував обов'язки генерального директора Garden

State Health Plan у США (інноваційна організація у сфері медичних послуг та страхування).

У 44-річному віці, у 1989 році, уперше відвідав Україну, щоб спільно з Богданом Гаврилишином і Олегом Білоусом, за сприяння академіка Патона, заснувати Міжнародний інститут менеджменту при Інституті економіки Національної академії наук. У 1992 році відкрив та очолив в Україні тютюнову компанію RJ Reynolds Tobacco International. У 1994 році був генеральним директором KPMG / Varents/ Group в Україні, а в 1995 році заснував та очолював до 2011-го «Крафт фудз» в Україні, згодом розширив діяльність на Білорусь, Молдову, Грузію, Вірменію, Азербайджан, Середню Азію та Монголію.

Повернувся в академічний світ у 2012 році як проректор зі стратегії та програми розвитку Українського католицького університету, а з 2014-го – як президент Київської школи економіки (KSE). Був сенатором УКУ та головою правління Львівської бізнес-школи.

Із 2004 по 2010 рік – член Консультативної ради з іноземних інвестицій при Президентові України, Ради з культури при Президентові України, Ради інвесторів прем'єр-міністра України. Двічі потрапляв до списків «100 найвпливовіших людей в Україні» (2009, 2010), тричі очолював топ-100 менеджерів України (2007, 2008, 2010). Має державні нагороди від президентів України (2001, 2003, 2008) та Польщі (1978).

У всіх справах, які Юрій Логуш втілював на теренах України, поруч була його дружина-натхненниця і партнер. Шлюб двох сильних лідерів, інтелектуалів уписав нову сторінку в історію України, допоміг не одному українцеві ідентифікувати себе на власній землі.

Благодійниця та громадська діячка, голова правління благодійного фонду «Мистецька скарбниця» Тетяна Логуш народилася 28 квітня 1960 року на Буковині. Родина, у якій зростала дівчина, плекала національну пам'ять про предків та Україну. Історію про те, що до розкурку-

На фестивалі Олега Скрипки «Співоче поле»: Ірен Роздобудько, Міла Іванцова, Макс Кідрук, Тетяна Логуш, Юлія Джугастрянська

Юрій Логуш з Леонідом Кравчуком

Тетяна Логуш з Ірмою Вітовською, переможницею премії «Золота дзига» «Краща жіноча роль» у фільмі «Брама» лавреата «Коронації слова» Павла Ар'є

лення більшовиками її сім'я була заможною, мала значні землеволодіння, чесно працювала і брала активну участь в суспільному житті, вона почула від мами та тітки. Дідусь знав іноземні мови, обіймав посаду писаря, та однієї ночі його забрали назавжди... Два рідних брати матері, неймовірно красені, були жорстоко вбиті. Більшовицька чума нищила найкращих – працюючих і розумних українців, пробуючи змінити генетичний код нації... Та мамину науку – вчитися й боротися, аби повернути те, що забрала радянська влада, – затирила назавжди.

Перша освіта Тетяни – медична, хоча з дитинства мріяла бути балериною. Вона й нині обожає балет і часто відвідує улюблені вистави. Плани стати студенткою Київського державного інституту театального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого спричинили скандал у родині й перетворилися на нездійсненну мрію, натомість медичне училище стало реальністю. Батьки, які походили з переслідуваної інтелігенції, вважали, що театральна освіта – це непевний життєвий шлях. Зі шкільних років Тетяна грала в театрі, неодноразово була відзначена дипломами за кращі ролі, займалася оперним співом, опанувала майже всі види танців. Студенткою вела вечірки, співала й танцювала в ансамблі народних танців, намагалася робити життя яскравішим і цікавішим.

Рано вийшла заміж, стала мамою, та, не злякавшись відповідальності й труднощів, продовжувала шукати себе, удосконалюватися, розвиватися. Тому знову навчалася. Спеціальність керівника медичної галузі отримала у Східноєвропейському університеті, потім був факультет психології в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, диплом із відзнакою, аспірантура.

У Відні Юрій Логуш презентував грантову медичну програму, а зустрів Тетяну – свою долю, і вже з першої секунди відчув: їм все життя бути разом. Привернув увагу Тетяни, а згодом і завоював її серце. Окрім кохання та глибокої взає-

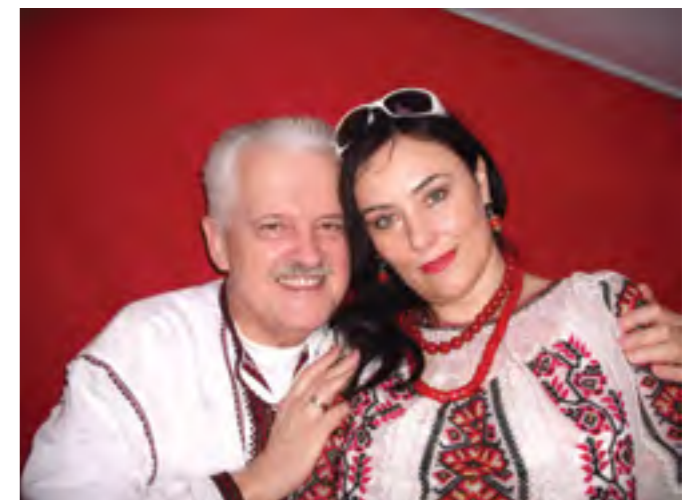
моповаги, їх поєднала спільна любов до України, до музики і співу, до літератури і свободи, а також генетична пам'ять про предків, турбота про майбутні покоління.

Нині Тетяна Логуш – самодостатня жінка, яка змогла себе реалізувати, займається улюбленою справою, адже присвячує свій час тому, що їй цікаво, що для неї найважливіше в житті. Має дорослих дітей, онуків. Молодший син Ян закінчив Інститут Бойчука, став художником, ювеліром і мешкає в Чернівцях. Старший син Альберт – поет, композитор, закінчив історичний факультет Чернівецького державного університету, кафедру міжнародного туризму Київського національного університету культури і мистецтв, магістратуру кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, нині живе і працює в Києві. Підрастають онучки Ялана-Клеопатра та Кароліна. Тетяна, Юрій та Альберт із дружиною Ольгою стали єдиною командою з організації такого потужного конкурсу, як «Коронація слова».

Тетяна Логуш уміє правильно розставити пріоритети, випромінювати оптимізм за будь-яких обставин, насолоджуватися життям. Одним із найвищих задоволень, яке можна отримати від улюбленої роботи, вважає читання творів переможців «Коронації слова». Адже книга, як стверджує меценатка, відкриває дивовижний світ, сповнений мудрості, почуттів і пригод. Пієтет до книжок, спільність і єдність поглядів із чоловіком надихають її, додають упевненості в успішності кожного проекту, за який береться.

Любов до влучного рідного слова сприяла тому, що Тетяна Логуш у співавторстві з Олександром Куманським упорядкувала гумористичну збірку «Українці перемагають сміючись» (2005). Це антологія народного гумору часів Помаранчевої революції. У збірці простежується почуття гідності та свободи гордої нації.

Громадська діяльність Тетяни Логуш, яка глибоко усвідомлює значення національної культу-

ри, є прикладом для всіх українців. Її вирізняють невгамовна творча натура, любов до рідної країни, її мови, культури, літератури та мистецтва.

У 2003 році було проведено Перший бал у Київській мерії, де нагороджували переможців конкурсу «Коронація слова». А вже в 2006 році Тетяна Логуш заснувала й очолила Міжнародний благодійний фонд «Мистецька скарбниця». Як голова правління вона втілює в життя різноманітні культурно-просвітницькі проекти. У фокусі «Мистецької скарбниці» – національна культура, мистецтво, розвиток і популяризація всіх мистецько-культурних галузей для формування високодуховної освіченої молоді свідомої, упевненої в собі, талановитої, ініціативної. До напрямів діяльності фонду належать: збирання коштів для поповнення вітчизняних бібліотек якісними книжками, відкриття сучасних книгарень, підтримка талановитих письменників, митців, дизайнерів і перспективного підростаючого покоління. У часи, коли зникали книгарні, фонд відкрив свою книгарню «Купідон» і підтримував розвиток української мережі книжкових магазинів.

Відродити цивілізований український культурний простір покликаний і бал-маскарад «Карнавалія». Захопившись віденськими балами, що презентують світську культуру, подружжя Логушів вирішило започаткувати проведення подібного заходу на Батьківщині. Вони організували бал-маскарад «Карнавалія», який щороку з 2007 по 2011-й проходив у столиці. Завдяки цьому балу вдалося залучити меценатів та спонсорів до проектів фонду. Кошти, зібрані завдяки проведенню заходу, спрямовували на закупівлю книжок для поповнення бібліотек столиці, інших українських міст, шкіл-інтернатів, дитячих будинків, а також обладнання для дитячої лікарні. Водночас на кошти меценатів реставрували стародруки Києво-Печерської лаври, започатковували книжкові благодійні акції. Деякі гості на цьому заході знайшли одне

одного та одружилися. Коли закінчиться війна, яскравий благодійний бал «Карнавалія» запросить своїх шанувальників на Свято Перемоги.

Під час «Євробачення» Тетяна Логуш організувала «Єврокемп» на Трухановому острові. На ньому виступили понад 200 молодих і маловідомих (на той час) українських художніх колективів з усіх регіонів України та з-за кордону. Такий масштаб засвідчив неймовірний потенціал української музичної культури та незнищенність національного характеру.

Найвизначнішою подією у суспільному житті подружжя меценатів стало заснування міжнародного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова», який нині став легендарним. Пауло Коельйо назвав його єдиним у світі відкритим конкурсом рукописів, унікальним мультикультурним проектом, який не має аналогів.

Ідея створити такий конкурс народилася з розпачу через мізерну кількість української художньої літератури в книгарнях. У 1998 році книжковий асортимент не поповнювався, а полиці завалювали імпортною літературою. Зникала мова, культура, під загрозою опинилася й сама Україна. Власники видавництва не мали нових авторів, а талановитий невідомий автор не мав шансів показати їм свої твори. Тоді й постала ідея конкурсу як зведення місточка між письменником, видавцем, книгарнею і читачем.

Перші накладі конкурсних творів сягали 1000–1500 примірників. Нині ж більшість романів у книгарнях – від «коронаційних» авторів: високоякісні, різножанрові, конкурентоспроможні. На екрани вийшли екранізації романів та кіносценаріїв: «Гудзик», «Темна вода», «Століття Якова», «Катерина», «Штангіст», «Гніздо Горлиці», «Молоко з кров'ю», «Червоний», «Будинок «Слово», «ЕКС» та інші. Конкурс згуртував режисерів, продюсерів, театральних діячів, науковців, перекладачів. «Молода КороНація» об'єднала Міністерство освіти і науки, Київський універси-

Презентація фільму «Червоний» Андрія Кокотюхи.
Режисер Заза Буадзе (зліва). Актори та знімальна група

Юрій Старчевод, Оксана Радущинська (позаду її мама), актори Олексій Богданович і Анатолій Хостікоєв, Тетяна Логуш, Тетяна та Юрій Пироганичі

Діана Попова, NAVKA, Тетяна і Юрій Логуші, Надія Вінник, Тарас Силенко

тет імені Бориса Грінченка і Київський дитячий палац дітей і юнацтва. На стадії підготовки – антологія творів «розстріляного відродження» від авторів «Коронації слова». Завдяки цьому конкурсу Міністерство освіти і науки України щороку включає «коронаційні» твори у список рекомендованої сучасної літератури для позакласного та факультативного читання.

У 2012 році в межах конкурсу подружжя Логушів заслужило відзнаку «Золотий письменник України» для тих авторів, накладу творів яких перевищують 100 тисяч. Окрім «коронаційних» письменників, цією відзнакою нагороджують усіх, хто пише українською мовою як на Батьківщині, так і за кордоном. Дебютантом стала Люко Дашвар, «коронаційні» романи якої розійшлися накладами понад 300 тисяч.

Правило, яке не дозволяє володарям перших премій подаватися на конкурс у тій номінації, де вони перемогли (воно діє, щоб з'явилися нові письменники), спонукало до заснування конкурсу «Гранд Коронація». Це змагання метрів «коронаційної» літератури – володарів першої премії – проходить раз на п'ять років.

«Коронаційні» романи перекладають іншими мовами – у такий спосіб українська література поширюється за кордоном. Десятки романів уже перекладено польською, грецькою, чеською, німецькою, французькою, російською, болгарською, словацькою, англійською.

Визнання за подвижництво не забарилося. Велика, надихаюча колекція подяк, нагород і визнань окрилює та водночас спонукає до дій.

Активна життєва позиція Тетяни Логуш відзначена: Міжнародною літературною премією імені Григорія Сковороди, Всеукраїнською премією «Жінка III тисячоліття» в номінації «Рейтинг», премією імені Євгена Чикаленка, відзнакою Національної спілки письменників України, орденом «За заслуги» від Українського фонду культури, орденом Святої Варвари, подяками від мера Києва, Президента України, Академії наук та іншими.

Своєю працею віддані Україні Тетяна та Юрій Логуші згуртували вишукане українське товариство – сучасну культурно-мистецьку, літературну громаду. День у день множаться їхні добрі справи в ім'я України не лише на рідних теренах, а й за кордоном. Подружжю меценатів прищеплено вміння масштабно мислити, вболівати за все українське, за найголовніше, що формує свідомість нації, – літературу, пісню, театр, кіно. На актуальні проблеми українського суспільства вони завжди відгукуються конкретними діями.

Для Тетяни і Юрія Логушів Міжнародний літературний конкурс романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова» став сенсом усього життя. Повертати несправедливо забране, як заповідала мати Тетяни, та ставити нових на місце втрачених за радянських часів письменників, як мріяв Юрій, цій парі вдається.

*Вікторія Мусійченко,
головний редактор проекту науково-
довідкового видання «Коронація слова»*

Номінація

РОМАНИ

«Коронація слова»: від перших кроків до сьогодні

Алла Сєрова (2000)

Лариса Денисенко – у центрі (2002)

Ірен Роздобудько, Ігор Жук (2004)

Юрій Логуш, посередині –
Василь Шкляр, Валентина Шкляр (2001)

Справа – Павло Вольвач (2002)

Андрій Кокотюха (2004)

Справа – Ганна Хома (2001)

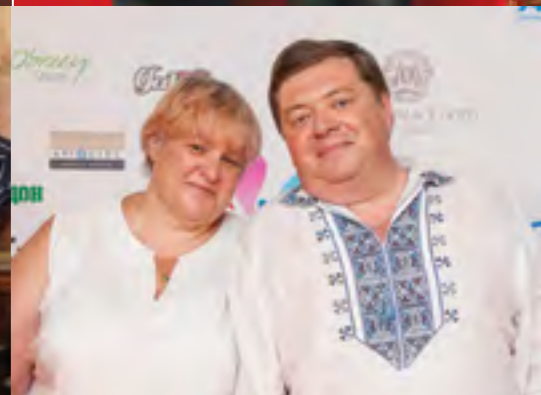
Олекса Вільчинський (2003)

Юрій Логвин (2004)

Марина Гримич (2002)

Олексій Волков (2004)

Марія Матіос (2007)

Справа – Ярослава Литвин

Мирослава Замойська (Дара Корній)

Наталка Доляк

Марія Ткачівська

Мар'яна Малина, Андрій Курков,
Наталя Тисовська

Ольга Слоньовська

Марина Соколян (в центрі)

Марія Баліцька

Вячеслав Васильченко (ліворуч),
Микола Мартинюк

Марія Влад, Тетяна Логуш,
Галина Вдовиченко

Володимир Брискін, Марина Павленко,
Олександр Есаулов

Олена та Тимур Литовченки

Андрій Кокотюха (2005)

Ірина Чернова (2007)

Анна Багряна і Анжеліка Рудницька, праворуч (2008)

Юрій Сорока і Олексій Власов, праворуч (2009)

Вероніка Хідченко (2010)

Надія Гуменюк (2011)

Неоніла Струк, Роман Костенко (2005) Наталка та Олександр Шевченки (2007)

Анжеліка Рудницька і Михайло Бриних (2008)

Володимир Лис (2010)

Вікторія Гранецька (2011)

Сергій Пантюк (2011)

Тимур Литовченко (2005)

Володимир Лис (2008)

Маріанна Маліна, Жанна Куява

Ярослава Бакалець і Юрій Логущ (2010)

Наталія Тисовська, Віктор Андрієнко (2011)

Ольга Слоньовська, Тетяна і Юрій Логущі, Зінаїда Луценко (2012)

Марія Матіос, Тетяна і Юрій Логущі (2007)

Марія Маслечкіна (2008)

Макс Кідрук (2009)

Тимур Литовченко (2010)

Юрій Камаєв, Владислав Івченко (2011)

Міла Іванцова (2012)

Богдан Коломійчук (2013)

Марина Троян (2013)

Тетяна Белімова (2013)

Жанна Куява (2013)

Тетяна Белімова (2014)

Андрій Процило (ліворуч)
і Микола Кравченко (2014)

Надія Гуменюк (2015)

Світлана Горбань, Наталія Лапіна
(2015)

Світлана Горбань,
Наталія Лапіна, Петро Луцик,
Надія Гуменюк (2015)

Валентина Михайленко (2015)

Зінаїда Луценко (2015)

Юлія Кубай, Тетяна Пахомова
і Сергій Батурин (2016)

Юлія Кубай (2016)

Сергій Батурин (2016)

Тетяна і Юрій Логуші,
Віктор Михайлов (2016)

Наталія Матолінець (2017)

Володимир Ворона (2018)

Юлія Ілюха (2018)

Василь Тибель (2018)

Василь Добрянський (2019)

Наталія Довгопол (2019)

Микола Жулинський,
Сергій Грінченко (2019)

Людмила Лінник-Савка (справа)
і Анна Авраменко (2019)

Єва Хадаші

Софія ФІЛОНЕНКО,

доктор філологічних наук, професор кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету

«Коронація слова»: 20 років популярної літератури

Із 1991 року український письменник опинився сам на сам зі своїм читачем, держава перестала опікуватися книжковим ринком, утративши привілей найпотужнішого гравця на ньому. Літературний простір докорінно змінився: нарешті, після 72 років панування планової соціалістичної економіки, книжка стала товаром, зорієнтованим на смаки споживачів, про неї почали говорити в категоріях моди, успіху, популярності, запотребованості. Як і в усьому світі, українська публіка воліла читати здебільшого для розваги й відпочинку: любовні романи та детективи, фантастику та пригодницькі історії, жахи та сімейні саги. Утім, письменники, сформовані в Країні Рад, не завжди були готові відповісти на такий запит свого потенційного читача – із «будителів» і «провідників нації» перетворитися на хвацьких «ремесників», «райтерів». Не існувало ринкових механізмів для створення популярної літератури, зарубіжні впливи не могли пройти крізь «залізну завісу», невидимими для публіки лишалися українські традиції детективної, фантастичної, пригодницької прози, яка бурхливо розвивалася на початку ХХ століття.

Отже, наприкінці 1980-х – у 1990-х легко читиво в Україну приходило спочатку із Заходу, а згодом із Росії, тож улюбленцями читача були Стівен Кінг, Даніела Стіл, Джеймс Хедлі Чейз, Олександра Мариніна, Дар'я Донцова. Про українських Кінга та Донцову в ті часи годі було мріяти. Поважні критики і вчені категорично й майже одноставно заперечували існування вітчизняної масової літератури, ба навіть саму потребу в ній для «високодуховної» нації. Однак насправді відсутність українсько-

го бестселера, популярної белетристики становила суттєву проблему книжкового ринку, була знаком меншовартості, неконкурентоздатності, маргінальності нашого літературного простору. І навіть окремі ластівки, як-от кримінальна повість «Шлюбні ігрища жаб» Андрія Кокотюхи 1995 року, не могли створити повноцінної весни. Микола Рябчук слушно зауважив, що за умов постколоніального статусу літератури «...поява «української Агати Крісті» принципово неможлива з тої простої причини, що твори маскульту пишуться передусім для заробітку, а не для душі чи якоїсь іншої «високої» мети. Окрім більш-менш пристойного професійного рівня, такі твори (як і всяка «попса») потребують ще й реклами, «розкрутки», інвестицій. Сподіватися, що якийсь «геній маскульту»... самотужки, самим своїм твором розкрутить увесь цей механізм – принаймні наївно. Бо не «генії маскульту» створюють повноцінний ринок маскультівської продукції, а навпаки – саме цей ринок створює собі таких «геніїв» – відшукує їх, спокушає, шліфує, розкручує» (есе «У пошуках «українського Маркеса»).

Наприкінці 1990-х порожнеча ключових ніш жанрової літератури на ринку стала очевидною, загрозливою для вітчизняного інформаційного простору. Адже масова культура: книжки, фільми, серіали, пісні – транлює цінності, міфи, символи, оспівує героїв, формує історичні наративи, вона ідеологічно й політично заангажована, цементує ідентичність. І якщо немає своєї, власне української популярної продукції, то ці цінності, міфи й наративи засвоюються із чужої. Це був виклик, на який українська літера-

тура мусила відповісти не тільки створенням масиву успішних текстів, а й розвитком інфраструктури книжкового ринку, до якої входять премії, конкурси, рейтинги, серії, видавництва, літературні курси і школи, фестивалі, ярмарки, екранізації, критика, реклама й піар. Цей процес спирався здебільшого на зусилля ентузіастів, на ініціативи одиночок, відданих своїй культурній місії. До числа таких належало і подружжя Тетяни та Юрія Логушів, засновників Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова». Вони обрали собі ціллю здійснити «третю хвилю» української літератури, відкрити нові імена в популярному письменстві, дати шанс початківцям знайти свого видавця, читача, режисера, наситити книжковий ринок українськими детективами, трилерами, фантастикою і фентезі, любовними та історичними романами, горорами і містикою, привчити вітчизняну публіку цікавитися своїми авторами, сформулювати й розширити коло українських читачів. Подружжя Логушів розуміє популярну літературу як стратегічний напрям, без якого національну культуру не можна вважати зрілою й повною. «Коронація слова» стала потужним каталізатором українського літературного процесу, стимулювала розвиток популярних жанрів, за майже 20 років існування відкрила українцям десятки письменників: Василя Шкляра, Ірен Роздобудько, Ларису Денисенко, Галину Вдовиченко, Люко Дашвар, Наталку та Олександра Шевченків, Володимира Лиса, Макса Кідрука, Богдана Коломійчука, Владислава Івченка, Марину Гримич, Олексія Волкова, Олександра Вільчинського, Вікторію

Гранецьку, Тетяну Белімову, Жанну Куяву, Анну Хому, В'ячеслава Васильченка, Надію Гуменюк, Сергія Батурина, Наталію Тисовську, Олену і Тимура Литовченків, Петра Луцика, Віктора Михайлова та багатьох інших.

Стартувавши в 1999 році, «Коронація слова» поступово приростала номінаціями, і сьогодні авторів нагороджують за найкращі романи, п'єси, кіносценарії, пісенну лірику, твори для дітей. Однак, на мою думку, номінація «Романи» була й залишається в конкурсі ключовою, саме до її переможців прикута найпильніша увага медіа. Адже саме романи є ядром масової літератури, основою ринку популярної книжкової продукції. Жанр роману – це свого роду дискусійний майданчик, на якому дебатують на актуальні, животрепетні проблеми національного, суспільного, політичного життя, проявляють візії минулого і майбутнього, діагностують хвороби і шукають шляхи зцілення. Погоджуся з Костянтином Родиком, який порівняв конкурс із «психоаналітичним сеансом літпроцесу», на якому «рукописи промовляють потаємними бажаннями нових тем, проблем і сюжетів», де оприявнюються «приховані сучасні впливи, залежності і модні тренди» («Коронація трендів», 2011). Романи, які щороку перемагають у конкурсі, яскраво демонструють вектори руху популярного українського письменства. Це важливо і для авторів, котрі мають позиціонувати себе в літературному процесі й виробляти мистецьку стратегію і тактику, і для видавців, які шукають рукописи, здатні задовольнити читацькі очікування й бажання та принести прибуток, і для гуманітаріїв, які відстежують тенденції масової свідомості й культури. Тво-

ри переможців не тільки обговорюють у медіа та в соціальних мережах, вони стають об'єктом дослідження літературознавців. «Коронаціями» романами присвячено дві колективні монографії: «Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» за науковою редакцією Світлани Підпригори (Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, 2014) та «Проблеми ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова» за науковою редакцією Наталії Богданець-Білокаленко, Олени Бровко (Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018).

«Коронація слова» спрямована на розвиток національної популярної культури, на те, щоб українська книжка була захопливою, актуальною, модною, широківідомою. Масову, літературу у світі називають також жанровою: жанр є найбільш істотною категорією для її створення, розповсюдження, споживання, він задає «правила гри» письменникам, видавцям, читачам, критикам. На книжковому ринку книжки чітко розподіляють за жанровими рубриками: горами і трилери, любовні романи та сімейні саги, детективи і фентезі. Засновники «Коронації» мусили привчити учасників мислити жанрами, правильно позиціонувати свої літературні твори, щоб у перспективі вони змогли зацікавити видавців і досягти успіху серед читацької аудиторії. З 2013 року авторам романів запропонували означувати жанр свого твору в рукописі. Попервах це викликало неабиякі труднощі, і учасники конкурсу механічно перелічували по кілька жанрів через ризик: «пригодницький / фантастичний / психологічний / любовний ро-

ман». Давалося взнаки жанрове сум'яття, небажання обмежувати власну творчу свободу й потік самовираження, пристосовуватися до потреб ринку. За кілька років ситуація вирівнялася, і здебільшого автори привчилися «потрапляти» у свій жанр, грати за його правилами, адже це збільшує шанси на перемогу. Добрим знаком стало заснування жанрових спецвідзнак на конкурсі: популярний письменник і багаторазовий переможець Андрій Кокотюха присуджує нагороду «Золотий пістоль» за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) із 2013 року; спеціальні відзнаки отримують твори в жанрах любовного, історичного роману, фентезі. Такі жанрові нагороди поштовхають літературний процес і сприяють окресленню поля сучасної белетристики.

Наразі на «Коронації слова» презентовані практично всі жанри, які мають бути в повноцінній літературі. Оглядаючи твори переможців та лауреатів за два десятки років, можна помітити панування певних трендів. Незмінно популярною залишається історична проза, її автори переречитують події ХХ століття, заповнюючи білі плями, пропонуючи власне національний погляд на українське минуле, перекодовуючи його трагічний наратив на героїчний, як-от у романах «Останній герой» Олександра Вільчинського, «Червоний» Андрія Кокотюхи. Представлені й історичні романи з часів дохристиянських, Київської Русі, де письменники розцвічують скупі події канвою власною фантазією, додають авантюристичності та фантастики: «Охоронець» Сергія Батурина, «Третє поле» Василя Кожелянка, «Відступник» Володимира Ворони. Поєд-

нання гостросюжетності та історичного фактажу – традиційне для українського письменства, відчутне в класичних творах Андрія Чайковського, Адріана Кащенка, Павла Загребельного. Саме таким шляхом пішли автори історичних романів «Іван Богун» Юрій Сорока, «Орлі, син Орлика» Тимур Литовченко, «Тамплієри короля Данила» Петро Лущик, «Людвисар» Богдан Коломійчук, «Із сьомого дна» Ярослава Бакалець, де документальний матеріал сусідить із захопливими пригодами, містичними відкриттями, історичними сенсаціями. Несподіваний ракурс – козаччина і Дике поле з погляду мусульманського світу – розвинув Віктор Михайлов (Віктор Вальд) у романі «Останній бій Урус-шайтана».

Тренд останніх десяти років, що відповідає світовим тенденціям, – це сімейні саги, у яких родинна мікроісторія зливається з етапними подіями життя українців у драматичному ХХ столітті. Яскравими зразками цього жанру стали «Століття Якова» Володимира Лиса, «Майже ніколи не навпаки» Марії Матіос, «Вільний світ» Тетяни Белімової, «Вересові меди» Надії Гуменюк, «Необдумана Міловиця» Зінаїди Луценко, «Настане день, закінчиться війна» (у рукописі – «Хата на околиці села») Петра Лущика, «Я, ти і наш мальований і немальований Бог» Тетяни Пахомової. Помітне прагнення авторів оживити ретрочас, змалювати портрет свого покоління, зафіксувати на папері особистий досвід життя в радянські й пострадянські часи («Вві сні і наяву, або Дівчинка на кулі» Ольги Слоньовської, «Шизгара» Сергія Батурина). Переписування тексту українського минулого відчутне і в гостросюжетних жанрах. Так, ро-

ман Владислава Івченка і Юрія Камаєва «Стоп самодержавства, або П'ятнадцять справ Івана Підпригори (спогади службовця царської охорони)» став першим у циклі романів про пригоди «найкращого сищика імперії», який Владислав Івченко продовжив одноосібно, задавши тривку моду на цикли детективних ретророманів (серед авторів – Андрій Кокотюха, Богдан Коломійчук, Лора Підгірна, Ірина Потаніна, Ірина Лобусова та ін.).

Детектив – один із китів популярної белетристики в усьому світі, жанр, запотребований читачами вже більше 100 років, від часів Артура Конан Дойла. Абсолютно зрозуміле прагнення учасників «Коронації слова» розвивати українську детективну прозу, адаптуючи зарубіжні формули й формати до вітчизняного ґрунту. Символічно, що в перший рік існування конкурсу – 2000-й – перемогли два романи з гострою, запутаною інтригою і трилерною інтонацією: «Пастка для жар-птиці» Ірен Роздобудько та «Правила гри» Алли Серової. Згодом у «Коронації» перемагало чимало захопливих детективних романів, трилерів, бойовиків, джалло: «Суто літературне вбивство» Олександра Вільчинського, «Елементал» Василя Шкляра, «Амністія для хакера» Олексія Волкова, «Репетитор» і «Терези» Анни Хоми, «Повзе змія» і «Темна вода» Андрія Кокотюхи, «Три таємниці Великого озера» Наталії Тисовської, «Бранці мороку» Наталки та Олександра Шевченків, «Мантра-омана» Вікторії Гранецької, «Факір» і «Притулок для прудкого біса» В'ячеслава Васильченка, у яких класичні формули жанру комбінуються з готикою,

містикою, соціальною та психологічною драмою. У 2019 році першу премію здобув також детективний роман – «Зламани сходи» Василя Добрянського, що поєднує напружену кримінальну колізію з картинами радянського минулого.

Переможці «Коронації» в різні роки проявляли в романах соціальну та політичну заангажованість («Кляса» Павла Вольвача, «Серце гарпії» Марини Соколян, «Янголи, що підкрадаються» Наталки Шевченко, «Егоїст» та «Варфоломієва ніч» Марини Гримич, «Бурштин» Василя Тибеля). Однак із 2014 року ця тенденція посилилася: письменники відверто і в повний голос заговорили про за давні хвороби українського життя, коли країна пройшла через Революцію Гідності і мусила тримати оборону в російсько-українській війні на Сході. Актуальним подіям присвячені романи Галини Вдовиченко «Маріупольський процес» та Юлії Ілюхи «Східний синдром», які у формі соціально-психологічної мелодрами висвітлюють складні процеси трансформації суспільства в умовах військової агресії. Ці романи стали знаковими в чималому корпусі літератури про Євромайдан та АТО.

Твори учасників конкурсу демонструють важливу тенденцію лібералізації українського суспільства, що проявляється як інтерес до тем інакшості, розмаїття – культурного, релігійного, етнічного, біологічного тощо. Подібна проблематика була присутня в романах «Коронації» і в перші роки існування, зокрема, у творі Лариси Денисенко «Забавки з плоті і крові», який отримав першу премію у 2002 році. З часом творів про розмаїття

стало більше: «Нижче» Кіри Малко, «Душа» Юлії Кубай, «Фіолетові діти» Маріанни Малиної, «Повелителька ліхтарів» Олени Волинської, «Я, ти і наш мальований і немальований Бог» Тетяни Пахомової, що засвідчує поступовий рух українського соціуму в бік толерантності, прийняття інакшості, прищеплення правозахисних і ліберальних ідей та ініціатив.

«Коронація слова» стимулювала розвиток любовного жанру в літературі 2000–2010-х. Хоча чистої лав-сторі серед нагороджених романів годі шукати, усе ж історії кохання та мелодрами, розгорнуті на сучасному або історичному матеріалі, подеколи зустрічалися серед найкращих рукописів: «Замок Гербуртів» («Тамдевін») і «Маріупольський процес» Галини Вдовиченко, «Гудзик» Ірен Роздобудько, «Століття Якова» Володимира Лиса, «Гра в паралельне читання» Міли Іванцової, «Село не люди» Люко Дашвар, «Сутінки удвох» Наталії Шахрай, «Київ.ua» Тетяни Белімової, «Нічниця» Жанни Куяви та ін. Любовний роман, мелодрама – жанри, які не тільки керуються традиційною формулою «Він і Вона», а й чутливо реагують на суспільні процеси, на зміни в колективній психології. Вірю, що хтось із переможців «Коронації слова» ще обов'язково здобуде лаври української Джейн Остін, Маргарет Мітчелл чи Колін Маккалоу.

Націлена на створення бестселера і широкого поля масової літератури, «Коронація слова» продемонструвала технологічний підхід до книжкового ринку, знайшовши баланс між привабливістю романів для широкої публіки та комерційними механізмами їхньої промоції.

Завдяки конкурсу романи переможців присутні в інформаційному полі, їх рекламують, інсценізують, адаптують для кіно й телебачення, в авторів беруть інтерв'ю і знімають про них програми. Звісно, спрацьовує кумулятивний ефект від зусиль багатьох ентузіастів, громадських ініціатив, в останні роки ще й підтриманих державними інституціями: Українським інститутом книги, Українським культурним фондом, Держкіно та ін.

Наразі ніхто не сумнівається в тому, що українська масова література існує, що вона потрібна, що вона може бути актуальною й цікавою для читачів. «Коронація слова» за 20 років забезпечила добрий старт вітчизняному популярному письменству, створила спільний простір для авторів, видавців, читачів, критиків, журналістів, кінематографістів, відкрила нові перспективи для національної культури.

Джерелом натхнення для мене є, по-перше, власні переживання і спостереження за іншими людьми. По-друге, сни – вони дуже розлогі й символічні, з одного такого сну можна написати вірш або й ціле сюрреалістичне оповідання. По-третє, книжки, які читаю. І нарешті – душевний біль, внутрішній неспокій – причому неважливо, що його спровокувало: нещасливе кохання, втрата чогось дорогого чи показове холуйство котрогось із українців. Як і більшість творчих людей, я дуже вразлива.

**Анна
Багряна**

Поетеса, прозаїк, драматург Анна Багряна (Ганна Юрїївна Багрянцева) народилася 24 березня 1981 року в місті Фастові Київської області у творчій родині літератора, видавця та журналіста Юрія Багрянцева. Дитячі роки пройшли в селищі Борова Фастівського району, де з-під пера майбутньої письменниці вже в шість років з'явилися вірші та казки. З дитинства дуже любила читати, а у школі їй подобалося писати твори на вільні теми, де можна проявити яскраву фантазію.

До столиці переїхала в 1989 році. Тут у 2004-му з відзнакою закінчила магістратуру Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (спеціальність – «Українська мова та література»). Навчаючись в університеті, захопилася східною філософією, зокрема вразила «Тибетська книга мертвих». Також у студентські роки зацікавилася творчістю Ф. Ніцше, Г. Гессе, А. Камю, М. Пруста, К. Гамсуна, К. Абе, української діаспори – І. Багряного, В. Барки, У. Самчука, поетів «празької школи», а також прозою Домонтовича і поезіями поетів «київської школи» (В. Голобородька, М. Воробйова, В. Кордуна).

Першу п'єсу – драматичну поему-казку «Над Часом» написала в 2002 році. Її за підсумками конкурсу від видавництва «Смолоскип» внесено до антології «У пошуку театру». П'єса і досі має неймовірний успіх: відбулося близько десяти постановок, найяскравішою з-поміж яких є постановка вінницького Театру-студії «Сьоме небо» під керівництвом режисера Марини Ревенко. Ця вистава кілька років поспіль мандрувала Україною і здобула багато нагород у різних номінаціях.

Відтак Анна Багряна писала й інші драматичні тексти, серед яких: побутова і філософська п'єси, комедія, психологічна містерія, біографічна драма про Олену Телігу, п'єси для дітей і навіть лібрето до мюзиклу. Деякі з цих творів поставлені на сценах професійних і аматорських театрів.

Постановки вистав за п'єсами та лібрето Анни Багряної відбулися в Драматичному театрі «ЕРА» (Київ); Музично-драматичній студії «Прем'єра» (Київ), Донецькому національному академічному українському музично-драматичному театрі, Українському драматичному театрі «Гомін» (Чикаго, США), Національному театрі в м. Штіп (Північна Македонія).

Учасник міжнародних поетичних фестивалів: «Поезія сьогодні» (Польща), Струзькі вечори поезії, «Радинові зустрічі», «Гераклейські поетичні вчорішності» (Північна Македонія), «Слов'янські обійми» (Болгарія), «Міжнародні письменницькі зустрічі» (Сербія) та ін.

Працювала редактором телекомпанії «ЮАна», автором і ведучою телепрограми «Гармонія душі», старшим редактором Всесвітньої служби радіомовлення України, референтом із питань українознавства КУН, головним спеціалістом Національної спілки письменників України з роботи з молодими авторами, головним редактором часопису «Гранословіє».

Протягом 2006–2008 рр. очолювала Всеукраїнську лігу українських жінок. Із 2006 до 2009 року була секретарем ради Національної спілки письменників України.

У 2010-му переїхала до міста Скоп'є (Північна Македонія). Із 2016 року разом із чоловіком Димитром Христовим – болгарським поетом, драматургом, перекладачем, бардом мешкає в місті Софія (Болгарія).

На написання першого роману «Етимологія крові», створеному за півроку, як зазначає письменниця, «надихнули три речі: поїздка у Верховину, бабусині автобіографічні розповіді (зокрема, про пережитий нею Голодомор) і повний місяць. Решта – художній вимисел і бажання спробувати себе в новому літературному жанрі, адже досі я писала переважно поезію і трохи – драматургію».

Авторка має 27 книжок перекладів поезій, прози і драматургії з польської, болгарської, македонської, сербської та інших мов.

Твори Анни Багряної перекладені англійською, французькою, італійською, польською, болгарською, російською, англійською, французькою, латиською, литовською, азербайджанською, вірменською, македонською, сербською, хорватською, албанською, естонською та іншими мовами. У Бельгії, Польщі, Азербайджані, Болгарії, Сербії та Північній Македонії виходили окремі поетичні й прозові книги, збірки п'єс та роман.

Із 2004-го Анна Багряна є членом Національної спілки письменників України. Член Асоціації українських письменників із 2010 року. Член Комітету з Міжнародної літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша. Друкувалася у видавництвах «Нора-Друк», «Грані-Т», «Твердиня», «КМ-Букс».

Захоплення – художня, документальна та історична література. Улюблених письменників (класичних і сучасних, світових та українських) багато, авторитетом чи духовним учителем нікого із них назвати авторка не наважується, оскільки вплинула на її світогляд кожна прочитана книжка.

Твори Поезії

«Суцвіття слів» (2000)
«Поміж бузкових снів» (2002)
«Між богами і нами» (2005)
«Мандрівка линвою/Sraser po linie» (у співавторстві з В. Песткою, 2008)
«Інші лінії» (2009)
«Замовляння із любові» (2011)

Романи

«Етимологія крові» (2008)

«Дивна така любов» (2010, у перекладі македонською – 2011)
«Дошкуляка» (2012)

Оповідання

«Здійснені мрії» (2015)
«Македонські оповідки» (2016)

Книжки для дітей

«Анна Багряна про Марію Заньковецьку, Олену Телігу, Вангу, Марію Приймаченко, Славу Стецько» (серія «Життя видатних дітей», 2010)
«Казки з міського парку» (2014)

Повість

«Геня» (2015)

Повість-казка

«Читотинь» (2016)

Драма

«Г'єси» (у перекладі македонською – 2011, сербською – 2012)

Нагороди

2008 – Міжнародна українсько-німецька премія ім. Олеса Гончара
2008 – лауреат на конкурсах «Коронація слова» (III місце) та видавництва «Смолоскип» (II місце) за роман «Етимологія крові»

2009 – Міжнародна літературна відзнака «Срібне летюче перо» (Болгарія) за переклад книги поезій Єлисавети Багряної

2009 – лауреат Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек (Канада) за оповідання «Зелений борщ»

2010 – диплом «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман-сонату «Дивна така любов»

2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Навчи мене співати»

2012 – лауреат Міжнародної літературної премії Медитеранської Академії ім. Братів Міладінових (Північна Македонія)

2012 – лауреат Міжнародної літературної премії «Свіча Наїміта» (Північна Македонія – Республіка Косово)

2013 – лауреат Літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша за поетичну збірку «Замовляння із любові» та роман «Дошкуляка»

2013 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» від МБФ «Здоров'я українського народу в межах проекту «Відродження української поштової листівки» за роман «Краще так»

2014 – вибір видавців на конкурсі «Коронація слова» за повість-казку для дітей «Читотинь»

2014 – лауреат Міжнародної літературної премії ім. Григорія Сковороди «Сад божественних пісень»

2019 – переможець на конкурсі «Молода Коронація» за п'єсу для дошкільнят «Сорочинська сорочка»

Доки ми не почнемо святкувати свої перемоги, доти не сформуємося як нація і не дійдемо до нових звершень. У нас ця гетьманська боротьба точиться, відколи ми, українці, себе пам'ятаємо.

Я все життя працювала вчителем-філологом і оту свою любов до мови, книжки прищеплювала племінникам. Ярослав мав можливість читати навіть Івана Білика, якого за місяць відправили у спецфонд. Він дуже захоплювався історичною літературою і писати почав ще у восьмому класі. І от коли Ярослав написав дитячі історичні оповідання, відтак роман «Будить хирунну волю», що теж став лауреатом «Коронації слова», я сказала, що маю багатий матеріал про Богдана Хмельницького. А наближалася помітна дата – 350-ті роковини Конотопської битви. І ми вирішили, що маємо це якось «озвучити». Я стала збирати матеріали про битву і про її провідників. Але вагому роль у творі відіграла багата фантазія Ярослава, що подав матеріал у такому собі чоловічому стилі. Тому не він мені, а я йому допомагала. А чому я на обкладинці перша? Бо він каже, що добре знає алфавіт і вважає себе мужчиною. Проте не я письменниця. Письменник – Ярослав. Він вже має п'ять романів!

Письменниця Ярослава Миколаївна Бакалець народилася в селі Ралівці Самбірського району на Львівщині. Була вчителькою української літератури в сільській школі на Київщині, згодом працювала у столичному видавництві «Освіта», нині – на заслуженому відпочинку. Мешкає в Києві.

Роман «Із сьомого дна» Ярослава Бакалець написала у співавторстві з племінником Ярославом Ярішем, який має у своєму доробку кілька книжок і, зокрема, був дипломантом на конкурсі «Коронація слова». На створення великого епічного твору її надихнув роман Ліни Костенко «Берестечко». Письменниця також цікавиться добою Богдана Хмельницького, його останніми днями життя, боротьбою за владу козацької старшини. Автор усвідомлює, наскільки важливо, щоб українці знали не лише про ті історичні

**Ярослава
Бакалець**

події, які у віках не лише не втратили важливості, а й актуалізувалися. У романі стверджується думка, що кожна людина в житті робить свій вибір, принаймні у неї є два шляхи, на які її спрямовують сили добра і зла. Головні персонажі роману – люди, які перебувають на соціальному дні, котрі прийшли в Україну робити чорні справи. А в нашій країні їхні душі починають очищатися, біліти. Це значить, що добро завжди перемагає зло, найважливіше – відшукати промінь світла.

Пріоритетом для письменниці є читацька думка. Ярослава Бакалець сподівається, що книга знайде свого читача, адже завдяки ідеям Ярослава Яріша про містику й еротіку вдалося створити роман, цікавий для молоді. Автори стверджують, що матеріали для твору брали здебільшого з підручників, але не ставили за мету показати «сухі» історичні факти, водночас вони й не вигадували нічого зайвого; під час роботи над романом спіралися на книги Д. Яворницького та І. Нечуя-Левицького.

Роман вийшов друком у видавництві «Клуб сімейного дозвілля».

Твір

«Із сьомого дна» (у співавторстві з Ярославом Ярішем, 2010)

Нагорода

2010 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Із сьомого дна»

події, коли вони зазнали поразки (битви на Калці, під Берестечком, Крутами), а й мали змогу читати та надихатися творами про свої перемоги. Такі думки породжені висловом Івана Сірка: «Раб до раю не попаде». Себто, доки наша нація не навчиться святкувати свої перемоги, то не відбудеться позитивних процесів в українській державі.

У книзі Ярослава Бакалець ідеться про переможну битву українського народу – Конотопську битву. У романі висвітлено сучасні біди крізь призму минулого, про-

блеми, які у віках не лише не втратили важливості, а й актуалізувалися. У романі стверджується думка, що кожна людина в житті робить свій вибір, принаймні у неї є два шляхи, на які її спрямовують сили добра і зла. Головні персонажі роману – люди, які перебувають на соціальному дні, котрі прийшли в Україну робити чорні справи. А в нашій країні їхні душі починають очищатися, біліти. Це значить, що добро завжди перемагає зло, найважливіше – відшукати промінь світла.

У тій чи іншій іпостасі Київ завжди присутній в моїх творах. Я захоплююся цим містом завжди, а надто – восени, коли з дерев падає жовте листя, а повітря пряно пахне чи то грибами, чи то коньяком.

Мій улюблений поет – Ігор Римарук, художник – Іван Айвазовський, музиканти – Інгві Мальмстін та Артур Рубінштейн. Серед музичних уподобань: Стравінський, Вівальді, Бах. Давно люблю важкий рок: Slade, Hammerfall, Nightwish, Accept і неважкий – Vivienne Mort. А ще – оперу. Мої улюблені співаки: Олександр Градський, Тар'я Турунен, Флор Янсен, Даніела Заюшкіна, Ігор Борко, Сумі Джо та Еліна Гарранча.

А авторитети? Зводити світових класиків до цього поняття – блюзнірство, шукати їх серед літературного бомонду – марна справа. Повірте, пантеон сучасної української літератури разюче відрізнятиметься від сьогоднішнього Псевдоолімпіу.

Нахнення мені завжди дає тільки кохання, а наснаги додає моє місто.

Письменник Сергій Батурич народився 4 квітня 1960 року в Києві в родині філологів. Мама та бабуся обожнювали літературу та ретельно добирали до сімейної бібліотеки твори найкращих авторів. Щойно навчившись складати літери в слова, майбутній автор почав читати всі підряд книги. Першою книжкою став «Острів скарбів», яку Сергій Батурич прочитав на зимових канікулах ще в першому класі. Через глибоку шану до письменницької праці й до письменника як особливої, обраної фігури вважав цю професію більш престижною, ніж космонавта чи дослідника. Тому приблизно з дев'яти-десяти років мріяв стати ним. У тому ж віці з'явився перший літературні спроби: вірші й оповідання.

Навчаючись на філологічному факультеті Київського державного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, друкувався у стінгазеті факультету. Закінчивши виш, працював учителем у школі. У 1980-ті написав й опублікував у періодичі кількадесят віршів, дебютувавши як російськомовний поет. Складні обставини 1990-х, коли довелося змінити професію й стати приватним підприємцем, на якийсь час – масажистом, охоронцем, спровокували «творчу ремісію». Відродження відбулося на початку 2000-х, після усвідомлення себе як українця (до 39 років українською мовою взагалі в побуті не розмовляв). Відтоді й почалася «письменницька кар'єра». Пише українською та російською мовами, перекладає з російської. Нині Сергій Батурич – член Національної спілки письменників України, Асоціації українських письменників, активний учасник літературних фестивалів («Віршень», «Трипільське коло», фестиваль патріотичної пісні ім. К. Єрофеева) і конкурсів («Коронація слова»). Одружений, має двох синів.

Кожен новий роман письменника – нова спроба експерименту в жанрі. Міський роман-ностальжі, фентезі, публіцистичні хроніки... Зміна жанру дає можливість змінити стилістичний реєстр і слугує психологічним реагентом. Кредо літературних героїв романів збігається з життєвим кредо автора: «Завжди залишатися собою». Сергій Батурич вибагливий до себе і переконаний, що кожен має

**Сергій
Батурич**

писати так, як відчуває, у міру свого таланту, без огляду на модний стиль. Жодна течія, жодний напрям не можуть бути важливішими, ніж сумлінна літературна праця письменника і справжній талант.

Романи Сергія Батурича виходили друком у журналах «Сучасність», «Дніпро», «Київ»; видавництвах «Кальварія», «Дуліби», «Нора-Друк», «Треант», «Fiol», «Саміт-книга», «Фенікс», у видавців Ксенії Мацкевич та Завена Баблюяна, а також в електронному форматі – e-book та Kindle Edition, Amazon.

Твори

Поезії в періодичі (1984–1987)

Публіцистична хроніка

«Українські невільники Третього Рейху» (2005)

Збірка

«Полинова доля» (2007)

Повість

«Команда» (2002)

Романи

«Охоронець» (2002), «Легенда» (2004), «Меч королів» (2006), «Бурштинові очі» (2007), «Поважна причина» (2007), «Монолог самотнього чоловіка» (2009), «Польовий командир» (2011), «OST» (2011), «Коло втаємничених» (2011), «Легенда» (трилогія, 2011), «Кава по-польськи» (трилогія, 2014), «Потомственный чекіст» (2014), «Вакансія для диктатора» (2015), «Шизгара» (2016), «Ми прийшли з неба. Легенда» (трилогія, 2018), «Полювання на маніяка» (2018), «Манливі обійми Місяця» (2018)

Переклад

«Бабин Яр» (переклад роману А. Кузнецова, 2008)

Нагороди

2001 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Охоронець»

2009 – переможець літературного конкурсу часопису «Дніпро»

2009 – відзнака Міжнародного академічного рейтингу «Золота Фортуна»

2010 – переможець літературного фестивалю «Просто так» у номінації «Проза»

2010 – почесна відзнака Національної спілки письменників України

2014 – переможець Всеукраїнського конкурсу «Найкраща книга України» у номінації «Проза»

2014 – лауреат літературної премії імені В. Короленка

2016 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Шизгара»

2018 – переможець Всеукраїнського літературного конкурсу прозових україномовних видань «DNIPRO-BOOK-FEST» у номінації «Прозові твори (романи/повісті)» із романом «Вакансія для диктатора»

Письменницьке ремесло – це праця, праця і праця передусім! Художник слова мені нагадує шліфувальника дорожніх каменів, чия майстерність полягає у філігранному й скрупульозному обточуванні простих камінців, аби врешті отримати справжній шедевр. Не варто також боятися помилитися і через це видатися смішним: ніколи не хибує лише той, хто нічого не робить! Мабуть, варто сміливо підступитися до художнього дискурсу, якщо відчуваєш у собі такий потяг.

**Тетяна
Белімова**

Письменниця, педагог Тетяна Валеріївна Белімова народилася 11 грудня 1976 року в Києві, у родині інженерів. Окрім загальноосвітньої школи, закінчила й музичну, захоплювалася літературою, писала дослідження про творчість Євгена Плужника в Малій академії наук. У 1994 році вступила на філологічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка, дипломну й магістерську роботи присвятила творчості Юрія Яновського. У 2005 році захистила кандидатську дисертацію, у якій дослідила інтертекстуальну основу романістики Віктора Домонтовича. У 2009-му опублікувала навчальний посібник «Проза українського модернізму 20-х років ХХ століття», є авторкою численних наукових статей, літературно-критичних рецензій.

По закінченні аспірантури працювала старшим викладачем в університеті «Україна», редактором у часописі «Слово і час» та Інституті літератури НАН України, викладачем у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Перші прозові твори Тетяни Белімової присвячені долі жінок, античним героїням. Рукопис дебютного роману «Київ.иа» отримав третю премію на конкурсі «Коронація слова» в 2013 році, а в 2014-му наступний роман «Вільний світ» приніс авторці гран-прі й мав значний суспільний резонанс. Авторка зазначає, що знала: її роман добре виписаний, однак не могла й уявити якість творів конкурентів, тому на врученні нагород дуже хвилювалася, та передчуття не підвели.

До перемоги Тетяну Белімову на конкурсі привела не лише любов до слова, а й неабияка працелюбність, адже писати власні твори почала ще зі шкільних років. Під час навчання в університеті робота над словом тривала. «Творча пауза» була лише тоді, коли авторка працювала над науковими роботами: дисертацією, статтями, посібником. До художнього дискурсу повернулася вже під час

декретної відпустки із другою дитиною. Почала свою літературну діяльність у прозі із жанру новели. І нині – це улюблений жанр авторки, у межах якого вона почувається комфортно. Однак, коли створила перший роман, а відтак набила руку в цій справі під час написання другого, припав до душі їй і цей прозовий жанр. «Художня література завжди була для мене життєвим об'єктом і основним інтересом, – стверджує письменниця, – тому почуваюся невимовно щасливою від того, що долучила і свої тексти до її обширу!» Каже, що жодних амбітних планів щодо цього не мала, насамперед тривав пошук самої себе, свого нового втілення.

У 2015 році видавництво «Брайт Стар Паблішинг» опублікувало її збірку оповідань «Трояндовий джем». У 2016, 2017 роках Тетяна Белімова працювала переважно в жанрі оповідання. Її твори друкувалися в колективних збірках («П'ять зірок», «Дорожні історії», «Україна в мені», кілька збірок «тепліх історій»), згодом – у виданнях Львівського жіночого літературного клубу: «Львів. Кава. Любов», «Львів. Смаколики. Різдво» (усього 5 збірок). У 2016 році вийшов роман-шоу «Яйце-райце, або Мільйон на мрії», написаний у співавторстві з львівським прозаїком Андрієм Процайлом.

Письменниця Тетяна Белімова захоплюється кулінарією, розведенням орхідей, спортом, читанням. Улюблені українські автори – Юрій Іздрик, Марина Гримич, Вікторія Амеліна, Євген Положий, зарубіжні – Фредерік Бегбедер, Елізабет Гілберт, Паоло Джордано.

Твори

Романи

«Київ.иа» (2013)

«Вільний світ» (2014)

«Яйце-райце, або Мільйон на мрії» (у співавторстві з Андрієм Процайлом, 2016)

Збірка оповідань

«Трояндовий джем» (2015)

Нагороди

2013 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Київ.иа»*

2014 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Вільний світ»*

Література – це не майстерня з ремонту взуття, у повсякденні якої природно панує конкуренція, як і на всякому виробництві. В автора є талант, а критерієм його виміру є час і шкала інтелектуальних, моральних цінностей читацької аудиторії, а також безліч «форматів» видавництва.

Інтернет і соціальні мережі зробили революцію не в читанні, а в дитячих мізках. Не все так кепсько. Є плюси, є й мінуси. Інакше неможливо. Так, з'явилося безліч іграшок, які значно потіснили книгу. Читання дитячого дозвілля вирішується досить легко, але це – сурогатне дозвілля, бо те, що пропонують з екранів телевізорів, в інтернеті – тільки забавляє, а не змушує мислити, переживати. А нові жанри? Думаю, що не варто вдруге винаходити велосипед. Й «заманювати у книги» не треба. Необхідні чіткі моральні, естетичні орієнтири у вихованні.

Мають бути і крамниці з дитячою літературою, і бібліотеки, і додаткові тиражі. Держава має відслідковувати нові цікаві книжки, нових хороших авторів і рекомендувати їх для читання у школах.

Письменник-романіст, журналіст, видавець Валентин Бердт (справжнє ім'я – Валентин Корнійович Бердута) народився 10 вересня 1967 року на Сумщині в селі Яблучному. Вищу освіту отримав на філологічному факультеті Харківського державного університету, спеціальність – «Українська мова та література». По закінченню другого курсу опинився на Камчатці, де проходив строкову службу в армії. Демобілізувавшись, поновив навчання. На останніх курсах університету зайнявся журналістикою: пішов працювати кореспондентом багатотиражної газети «Промінь» НВО «ХЕМЗ», згодом – харківської міської газети «Слобода». З 1992 до 1994 року займався видавничою справою. Працював у 1994 році в редакції газети «Ба-бах!!!» заступником головного редактора, відтак за рік – в обласній молодіжній газеті «Событие», у 2000-му – в щотижневикі «Грані», «Время». Потім знову повернувся до газети «Слобода», очоливши роботу відділу інформації. У 2002-му став кореспондентом газети «Южная Магистраль». Із 2006 року – власний кореспондент Всеукраїнської транспортної газети «Магистраль».

Спробував Валентин Бердт власне перо спершу в поезії, потім і у великій прозі. Вірші та оповідання друкував у місцевій періодиці, українських часописах: «Український засів», «Медіа-поліс» та антології молоді поезії «Початки». Із 2009 року пише твори для дітей і підлітків, активно розвиваючи дитячу літературу, на що вплинуло народження доньки. Валентин Бердт стверджує, що не полишав дитинство як стан душі, тому вважає себе щасливим. Він зазначає: «Не пригадую, хто саме з класиків говорив, що кожен «дорослий» письменник за все життя

**Валентин
Бердт**

повинен написати хоча б дві книги для дітей і про дітей, і лише тоді він – письменник. Тому розподіл письменників на «малих» і «дорослих» вважаю умовним. Не покинув я й прозу з поезією. Але перевага вільного (творчого) часу, вочевидь, на боці текстів про дітей, підлітків». А щодо того, як важливо формувати культуру підлітків, неодноразово говорив у інтерв'ю: «Якщо сьогодні суспільство аж ніяк не реагує на такі факти, коли підлітки-однокласники гуртом, ледь не до смерті, забувають ровесника й фільмують це на мобільник, щоб потім це жаховисько викласти на YouTube, то мені здається, що всі ми нічого не знаємо й не зовсім хочемо дізнатися про життя наших дітей. Не голодні, одягнуті-взуті, планшет придбали – значить, усе прекрасно. А чим живе дитина?».

Успіх дитячим книжкам забезпечує сміливість автора, який розкриває «сумні» і «невеселі» теми, які зазвичай дитячі письменники обходять. Персонажі Валентина Бердта досить реальні, оскільки прототипами їм слугують сучасники.

Книжки письменника вийшли друком у видавництвах «Слобожанщина», «Видавець», «Видавництво Старого Лева», «Смолокип».

Із 1995 року Валентин Бердт – член Національної спілки журналістів, багаторазовий переможець обласного творчого конкурсу «Часопис». Член Національної спілки письменників України (від 2015). Член творчої асоціації літераторів «Слобожанщина» (від 2015).

Твори

Збірка віршів

«Верлібри. Потойбіччя» (1991)

Роман

«Останній клієнт» (2006)

Книжка для дітей

«Марципан Пломбірович» (2009, у співавторстві з Яною Бердт)

Повісті

«Мій друг Юрко Циркуль та інші» (2010)

«Все починається в 13» (2015)

Нагороди

2000 – лауреат творчого конкурсу «Часопис»

2009 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за книжку для дітей «Марципан Пломбірович»*

2012 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за повість для підлітків «Все починається в 13»*

2012 – переможець літературної премії «Великий Їжак» за повість «Мій друг Юрко Циркуль та інші»

Я дуже багато чого вмію. І мені доводилося робити навіть незвичайні речі. Наприклад, у свій час опанувала професію електрогазозварювальника, викопала колодязь... Вмію мурувати, шукатурити, розмальовувати нігті, шити, в'язати... Але найліпше, що я вмію робити, – це писати!

До творчості мене спонукало саме те, що Україна стала незалежною. Із «Програми навчання і виховання дітей у дошкільному закладі» вилучили деякі художні твори, не актуальні за змістом і мораллю, тож бракувало тих джерел, які би розповідали про Україну, її природу, символи і звичаї. Я й спробувала. Створила багато сценаріїв до народознавчих свят, віршованих творів про національні символи та обереги. Потім почала писати вірші для дітей, прозу...

Облю все, щоб моя творчість була актуальною і сучасною: вчуся, багато читаю, цікавлюся світовими трендами, дізнаюся, що люблять і хочуть читати діти, бо пишу саме для них.

Письменниця Наталія Євгенівна Бонь народилася 10 червня 1956 року в селі Дмитрівці Черкаської області. Дитинство та шкільні роки пройшли на Золотонощині. Рано навчилася читати – у чотири роки, коли мама готувала до першого класу старшого брата. Змалку відчула потяг до художнього слова, тож улюбленими уроками в школі стали українська мова та література. Закінчила Новобузьке педагогічне училище за спеціальністю «Вихователь дошкільного закладу» та Київський державний інститут імені Максима Горького за спеціальністю «Викладач педагогіки та психології (дошкільної), методист із дошкільного виховання».

Своє серце Наталія Бонь віддає дітям, адже все життя трудиться на педагогічній ниві. Письменниця працювала в місті Золотоноші Черкаської області в дошкільному закладі вихователю, методистом, психологом, за сумісництвом – керівником літературних та драматичних гуртків у школах, Будинку дитячої та юнацької творчості, режисером масових дійств у РБК. Наразі вона психолог дитячого садка «Струмочок» у Золотоноші.

Діти надихнули на літературну творчість уже в зрілому віці: спостерігаючи за малечею, слухаючи їхні розповіді, Наталія Євгенівна почала писати казки, поезії, інсценівки до свят. Пізніше спробувала себе в прозі та пісні. Так, відомі її дитячі поезії та оповідання «Хто згубився», «Коліскова», «Я додому йти боюся», «Диво-баба», «Колядка хрещений», «Хитрунчик», «Добре, що чарівник не з'явився», «Гав-роззява», «Мій найкращий друг», «Без шнурків», «Моя погода», «Ким я буду», «Казка про Марусю та бабусю Ягусю», «Літавиця», добірка віршів-загадок «Персонажі українських міфів» та інші. Є у творчому доробку авторки й п'єси («У музеї пожежних речей», «Як народні інструменти перемогли сіру тишу», «Травинчикова казка», «У країні емоцій», «Як юна Весна лад навела», «Зимівля у лісі», «Посуд любить чистоту», «Хай усі дають дорогу тим, хто мчить на допомогу», «Мандри часом Гліба з Басом», «Як Березень мало Весну не проспав»).

Окрім роботи зі словом, Наталія Бонь має багато захоплень, зокрема: народна медицина, миловаріння...

**Наталія
Бонь**

Зацікавлення малюванням спонукало її піти навчатися до Київської художньої школи, де опанувала професію майстра петриківського розпису, із якого нині проводить майстер-класи.

Перший великий прозовий роман «Молитва жінки» авторка написала на конкурс «Золотий бабай», і він увійшов до тридцятки кращих. «Хрещеним батьком» першої дитячої книжки «Для чого сходить сонечко» став В. Нестайко, який рекомендував твір до друку.

Із виходом у світ першої збірки змушена була покинути рідний край та виїхати працювати на десять років за кордон. Була нянею в багатій родині і з нею відвідала кілька європейських країн, побувала в ОАЕ, на Мальдівах та острові Маврикій, що значно розширило її кругозір та спектр вражень. У цей час не писала, але багато читала.

Останнім часом тісно співпрацює з літературною агенцією «БараБука», відвідує воркшопи, на яких відточує мистецтво написання творів для дітей. Завдяки «БараБуці» скоро з'явиться нова повість для дітей «НЛО за селом» у харківському видавництві «Ранок». Наталія Бонь – активна учасниця заходів Черкаської обласної організації Національної спілки письменників України. Є членом обласного літературного об'єднання імені Василя Симоненка при Черкаській НСПУ, відвідує і літературне об'єднання «Радосинь», уважає своїм учителем Дмитра Чередниченка.

Свої твори Наталія Бонь публікувала в дитячих журналах «Малятко», «Пізнайко», «Джміль», «Учитель початкової школи», «Літературній газеті», альманахах «Холодний яр», збірниках «Антологія сонячних снів», «Нові історії про хлопчиків і дівчаток». Композитор М. Ведмедеря написав низку пісень на тексти письменниці, вони ввійшли до різних збірок.

У дитячій літературі захоплюється творчістю В. Нестайка, А. Дімарова, І. Малковича, І. Андрусика, Т. Стус із командою «БараБука», С. Дерманського, Л. Ворониної. Письменниця каже, що має великі плани на майбутнє і впевнено рухається до мети, адже вірить, що їй усе вдасться. Нині працює над дитячою п'єсою для Черкаського академічного музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка.

Твори

Дитячі книжки

«Для чого сходить сонечко» (2002)
«Морозиво в кишені» (2012)

Нагороди

2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за поетичний твір «Осінній романс»
2014 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за гумористичний дитячий вірш «Хто загубився»
2015 – переможець Всеукраїнського літературного конкурсу «Українські легенди: доступно дітям» за твір «Літавиця»
2018 – переможець на конкурсі «Молода Коронація» за роман «Більше щоденників я не пишу, або До чого тут верблюд»

Я міг би бути ським-таким інженером-програмістом, але став людиною без фаху. Досі не знаю: добре це чи погано, і намагаюся взагалі не замислюватися: чому так сталося? Хто в цьому винен? Сьорен К'єркегор чи Стівен Кінг? Керуак, Гранже чи Гоголь? А може, звалити все на Бертра на Рассела? Чи все ж таки на Боббі Фішера, Led Zeppelin та Девіда Лінча?..

Через деякий час після публікації «Шахмат для дибілів» видавець книжки поскаржився мені: «Знаєш, тих читачів, які цікавляться шахами, дуже напружує «суржиковий» стиль доктора Падлючча, а тих, хто цінує саме стиль, літературні якості твору, – нервує оця вся шахова нотація, діаграми, у яких вони не можуть розібратися». Біда в тому, що така і була моя ідея: схрестити різні світи, які досі не перетиналися. Цей жанровий та естетичний експеримент був розрахований на мізерну аудиторію, як і більшість інших моїх писань.

...Так званий суржик доктора Падлючча має небагато спільного з натуральним суржиком, себто з живим народним мовленням, що побутує в різних регіонах у різних модифікаціях. Я створив окремих мовний гібрид, у якому природна сировина поєднується з пластиком субкультур, і це суто філологічна гра...

Мене протягом тривалого часу цікавить змішування жанрів, естетичне примирення олії та води, криги і полум'я. Все, що я пишу, – тільки одне це намагання.

...Цикл «Шахмати для дибілів» недоступний для перекладу, це написано тільки для українського читача.

Журналіст, письменник, режисер, сценарист, есеїст, теле- та радіопровідник, редактор Михайло Сергійович Бриних народився 21 листопада 1974 року в місті Києві. Закінчив факультет журналістики Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Автор кількох поетичних та прозової антологій сучасної української літератури. Був шахістом-розрядником, техніком в одному НДІ, баяністом-атональщиком. Працював редактором відділу культури і мистецтва журналу «Україна», редактором відділу культури газети «Україна молода», редактором відділу культури «Газети по-київски», заступником головного редактора журналу «Книжник-Review», оглядачем газет «Коммерсант-Україна», «День», інтернет-видання «Телекритика».

У різні часи Михайло Бриних був постійним автором таких видань: «Нога», «Олигарх», «Airport», «Столичные новости», «Грани +», «ШО», «Post-Поступ», «Сейчас», «Сучасність».

Авторські колонки публікував у газетах «День», «Україна молода», «Без цензури», «Газета по-українськи», «24», на сайтах www.pro.ua та www.telekritika.ua. Загалом в українській вітчизняній та зарубіжній пресі вийшло друком понад 500 статей та есеїв культурницької тематики.

**Михайло
Бриних**

Тривалий час Михайло Бриних працював на телебаченні, зокрема, як редактор програми «КІН» (Міжнародний медіацентр «Інтерньюз» – СТБ), редактор програми «Життя видатних дітей» (СТБ), автор культурницьких рубрик у ранковій програмі «Чайник» (СТБ), журналіст програми «Доброї ночі, Україно» (телекомпанія «Ера», УТ-1), редактор програми «Не всі вдома» («1+1»), ведучий інтелектуального ток-шоу «Остання барикада» («1+1»), сценарист програми «Земля в ілюмінаторі» (телеканал «К1»).

Михайло Бриних – автор, режисер і сценарист документальних фільмів «Підземний подзвін» (Медіадім «Рава», 2006) та «Сало для українців» («Перспектива-ТБ», 2006). Режисер трьох акцій «Книжка року», медіаконсультант Олега Скрипки («Воплі Відоплясова»), ведучий фестивалю «Рок-екзистенція», ведучий багатьох літературних презентацій, автор програми «Критика культури» (радіо «Ера FM»), ведучий у документальній стрічці, присвяченій приїзду Папи Івана Павла II в Україну та прем'єри опери «Мойсей» (ТРК «Золоті ворота»), арт-директор Форуму видавців у Києві (2008).

Твори Михайла Бриних публікували на шпальтах журналу «Кур'єр Кривбасу», а також у видавництвах «Київ», «Факт», «Ярославів Вал», «Грані-Т», «Лаурус».

Автор стверджує, що пише книжки «тільки тому, що вони пишуть себе самі, у цьому немає ніякого сенсу, ніяких сподівань чи матеріальної доцільності». Він не претендує на місце у вічності, адже творить винятково для сьогоднішнього українського читача.

Твори

Романи

«Реальна ніжність вирваного серця» (2001)
«Електронний пластилін» (2007)
«Шахмати для дибілів» (2008)
«Хліб із хрящами» (2012)
«Хрустальна свиноферма» (2012)
«Шидеври світової літератури. Хрестоматія доктора Падлючча. Том перший» (2013)
«Шидеври світової літератури. Хрестоматія доктора Падлючча. Том другий» (2014)

Нагороди

1994, 1995 – премії за найкращі публікації року від журналу «Україна»
1996 – премія видавництва «Смолоскип»
2001 – премія за найкращі публікації року від журналу «Кур'єр Кривбасу»
2007 – премія «Культурний провідник року»
2008 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Шахмати для дибілів»
2008 – «Книга року ВВС – 2008»
2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Хліб із хрящами»

Дехто каже, ніби знав, що буде війна. Я цього не відчувала, а тільки бачила, як ми пропускаємо можливості, як не робимо необхідні кроки до зближення, до взаємопорозуміння. Бачила, що владі вигідно протиставляти різні регіони України. Хоча, здавалося, було зрозуміло, що треба більше контактувати, їздити з концертами, культурними акціями, фестивалями із Заходу на Схід і навпаки, влаштовувати зустрічі в Криму. Розмовляти, спілкуватися, знайомитися, а не вестися на провокації політиканів. Але державні структури ніколи по-справжньому такими речами не переймалися, а в письменників і музикантів бракувало можливостей для того, аби робити це без жодної підтримки...

А подорожі має собі дозволяти кожен. Хоча б іноді. Це і задоволення, і самоосвіта, і самовдосконалення. Це, зрештою, можливість подивитися під іншим кутом зору на людей, на себе в новій обстановці, на свою реакцію на певні речі. Людина з будь-якої подорожі повертається оновленою. Вона набуває нового досвіду. Українцям подорожі просто необхідні. Це також школа взаєморозуміння. А ми цього позбавлені.

Письменниця та журналістка Галина Костянтинівна Вдовиченко народилася 21 червня 1959 року на Кольському півострові за Полярним колом. У дитинстві разом із родиною часто переїжджала, тож навчалася в школах Івано-Франківська, Надвірної, Рави-Руської, Москви. Часто гостювала в бабусі з дідом у селі Отинії Коломийського району Івано-Франківської області, на батьківщині тата.

Закінчила Галина Вдовиченко філологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. Нині працює заступником головного редактора щоденної газети «Високий Замок» (Львів).

Авторка дебютувала в 2008 році з романом «Пів'яблука», який, щойно видали, розійшовся впродовж місяця. І надалі роман не втрачає популярності, його постійно перевидають. Другий роман Галини Вдовиченко «Замок Гербуртів» отримав першу премію в номінації «Романи» на конкурсі «Коронація слова – 2009» і вийшов у світ під назвою «Тамдевін». Через рік з'явився роман «Хто такий Ігор?», ще за рік побачила світ перша книжка для дітей – казкова повість «Мишкові Миші» з ілюстраціями художниці Анни Сарвіри.

Наприкінці 2011 року Галина Вдовиченко та поет і бард із Тернополя Олександр Смик стали ініціаторами написання колективного есемес-імейл-роману, у якому взяв участь 31 автор з усіх куточків України та з-за кордону. Галина стала упорядником роману, складеного з листів та есемесок. Електронну версію «Поштаментального роману» оприлюднили на сайті «Буквоїд» напередодні нового 2012 року.

У січні 2012 року в мережі «Фейсбук» Галина створила «Біржу рукописів», де автори викладають у вільний доступ уривки зі своїх ненадрукованих творів, обговорюють тексти, обмінюються інформацією. Видавці можуть із ними ознайомитися і запропонувати співпрацю.

Захоплюється письменниця, окрім читання книг, гірськолижним відпочинком, дизайном одягу та інтер'єру,

**Галина
Вдовиченко**

колекціонує рукавички. Найбільшими авторитетами в літературі є улюблені письменники: Льюїс Керролл, Астрід Ліндгрєн, Леся Українка, Ольга Кобилянська, Габріель Маркес, Антон Чехов, Герман Гессе, Микола Хвильовий, Джозеф Кутзєє, Ліна Костенко, Михайло Коцюбинський, Песах Амнуель, Людмила Улицька, Володимир Набоков, Тоніно Бенаквіста, Франсуаза Саган, Ельфріда Елінек, Курт Воннегут, Песах Амнуель, а також сучасники Галина Пагутяк, Сергій Жадан, Тарас Прохасько, Марія Матіос, Валерій Шевчук, Ірен Роздобудько,

Лариса Денисенко, Андрій Курков, Таня Малаярчук, Оксана Забужко, Юрій Андрухович.

Виховує доньку та сина.

Друкувала свої твори у видавництвах «Нора-Друк» (Київ), «Грані-Т», «Клуб сімейного дозвілля», «Фоліо», «Видавництво Старого Лева», «Комора».

Має відзнаку «Золотий письменник України» (2017).

Твори

Романи

«Пів'яблука» (2008)
«Замок Гербуртів» («Тамдевін», 2009)
«Хто такий Ігор?» (2010)
«Бора» (2011)
«Купальниця» (2012)
«Пів'яблука» (у новій авторській редакції, 2013)
«Інші пів'яблука» (2013, 2019)
«Тамдевін. Вовчі історії замку Гербуртів» (2015)
«Маріупольський процес» (2015)
«Найважливіше – наприкінці» (2019)

Повісті

«Мишкові миші» (2011)
«Ліга непарних шкарпеток» (2013)
«36 і 6 котів» (2015)
«Засинай. Прокидайся» (книжка-перевертайка для дітей, 2016)
«36 і 6 котів-детективів» (2017)
«Мишкові Миші з продовженням» (2017)
«Сова, яка хотіла стати жайворонком» (2018)
«Чорна-чорна курка» (2018)
«36 і 6 котів-компаньонів» (2019)

Оповідання

«Бора» (2011)
«Госпіталь. Розвантажувальні дні» (2015)

Збірка малої прози

«Ось відкрита долоня» (2016)

Антології

«20 письменників сучасної України» (оповідання «Брат», 2011)
«27 регіонів України» (оповідання «Вулиця Дадугіна – вулиця Довбуша», 2012)
«Історія України очима письменників» (оповідання «Княгиня та вогняна саламандра», 2013)

«Жити-Пити. 40 градусів життя» (оповідання «Вікно», 2013)

«13 різдвяних історій» (оповідання «Повернення до Матроської тиші», 2013)

«Україна-Європа» (уривок «Пінзель у Парижі», 2014)

«Ода до радості» (оповідання «Запах скошених кульбабок», 2014)

«Друзі незрадливі» (оповідання «Умка, Умас, Умич», 2014)

«Літопис самовидців: дев'ять місяців українського спротиву» («Хтось на Майдані та на Грушевського...», 2014)

«Волонтери. Мобілізація добра» («Госпіталь. Розвантажувальні дні», 2015)

«Маслини на десерт» (оповідання «Никифор та інші чоловіки у грі «Вірю-не вірю», 2015)

«Львів. Кава. Любов» (2015)

«Аеропорт і...» (серія «Дорожні історії», 2016)

Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4-му класах, серія «Шкільна бібліотека» (уривок з повісті «36 і 6 котів» – «Найдовші вуса», 2017)

«Львів – місто натхнення. Література» («Де живе сестра Роберта Кері», 2017)

«То є Львів. Колекція міських історій» («Колесса і вишні від Франка», 2017)

«Зелене яблуко, срібні мечі» («Звідки ти сходи» та інші, 2017)

«Це зробила вона» («Соломія Крушельницька», 2018)

«Лялька. Оповідання про дитинство» («Начебто про ведмедика», 2018)

«19 різдвяних історій» («Лорд, вівсянка і любов», 2018)

Нагороди

2008 – спеціальна відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Пів'яблука»

2008 – диплом «Дебют 2008 року» в номінації «Найкращий автор» від книготоргової мережі «Емпік»

2009 – друге місце на конкурсі «Найкраща українська книга – 2009» за версією читачів та журі тижневика «Кореспондент» (роман «Пів'яблука»)

2009 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Замок Гербуртів» («Тамдевін»)

2011 – перше місце в номінації «Оригінально оформлене та проілюстроване видання» на Міжнародному дитячому фестивалі у Львові; відзнака «Книжкове Левеня» (казкова повість «Мишкові миші»)

2011 – друге місце в номінації «Світ дитинства» та третє місце в номінації «Мистецтво друку» в національному конкурсі «Найкраща книга України» (казкова повість «Мишкові миші»)

2011 – диплом фіналіста Літературної премії «Книжка року ВВС – 2011» за роман «Бора»

2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за казкову повість «Ліга непарних шкарпеток»

2013 – диплом фіналіста Літературної премії «Книжка року ВВС – 2013» за казкову повість «Ліга непарних шкарпеток»

2015 – перемога у Всеукраїнському рейтинзі «Книжка року 2015» в номінації «Красне письменство. Жанрова література» за роман «Маріупольський процес»

2016 – нагорода «За найсмійнішу книжку року» на «Книжковому Арсеналі»

2017 – відзнака «Золотий письменник України»

2018 – перемога в номінації «Ілюстрована книжка року» в «Топ БараБуки» за книжку «Сова, яка хотіла стати жайворонком»

2019 – перемога у номінації «Дитяча і підліткова література» на фестивалі «Book Space Fest – 2019» за книжку «36 і 6 котів»

«Симфонія № 38»

Оповідання

«Емігрантка» (у збірці «Україна в мені», 2015)
«Абонентська скринька» (у збірці «Львів. Кава. Любов», 2016)
«Жінка з неба» (у збірці «Я люблю Україну!», 2016)
«Reality Show/Magic Show» (2019)

Твори короткої прози

«Закохане місто»
«Янгол-управитель»

Нагороди

2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Мантра-омана»

2013 – фіналіст (шорт-лист) Всеукраїнського рейтингу «Книжка року 2013» у номінації «Красне письменство» за роман «ТІЛО»

2013 – фіналіст Міжнародної премії ім. О. Ульяненка за роман «ТІЛО»

2013 – роман «ТІЛО» у списку «80 кращих українських книжок останнього десятиліття»

2015 – відзнака на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Гранд Романи» за роман «Щасливий»

2015 – лауреат VIII Всеукраїнського поетичного фестивалю «Підкова Пегаса – 2015» за неримовану поезію

2015 – лауреат Міжнародного поетичного конкурсу «Намалюй мені ніч» від журналу «Склянка часу*Zeitglas» за вірш «Смарагдові очі»

Фото: Влад Сорд

Письменницею хотіла стати з дитинства. Боротьба за виживання довго не давала можливості сфокусуватися на літературній творчості. Поштовхом став конкурс «Коронація слова», де я брала участь три роки поспіль, поки не здобула першу премію. «Коронація...» – мій хресний батько, моя хресна мама в літературі.

На мою ранню творчість треба дивитися як на літературну гру. Я гралася з сюжетами, жанрами, мовою, стилем, образами... Причому свідомо. Досхочу награвшись (а це мої перші 17 книг), уже знаючи що і до чого в літературі, я стала писати.

Пишу наукові праці і художню літературу. Для наукових праць надзвичайно важлива логіка. Ти конструюєш текст із класифікованих, описаних і проаналізованих тобою фактів, як інженерну конструкцію. Але, як не дивно, у художній літературі я також інженер. Тільки тут я конструюю сюжет. При цьому для мене важливо, щоб мій сюжет був не пустушкою, а мав великий пізнавальний ефект. Мій принцип: писати про складне просто.

Не можу сказати, хто є найбільшим авторитетом для мене в літературі. З дитинства читаю дуже багато, поглинаю всі новинки наукової, художньої літератури, нон-фікшн. Я, як губка, убираю в себе все. Дуже ціную письменників-інтелектуалів. Але часом навіть стара беззуба бабуся може пояснити мені те, чого не можуть інші.

Прозаїк Марина Віллівна Гримич народилася в Києві 4 квітня 1961 року. Пише під своїм ім'ям, а також під псевдонімом Люба Клименко. Вона є однією з представниць письменницької династії, яких в українській літературі небагато. Її батько – Віль Григорович Гримич – відомий літературознавець, автор статей про зарубіжну українську і шевченкіану, перекладач прози, поезії і драматичних творів (з 14 мов), лауреат премії ім. М. Рильського. Галина Михайлівна Гримич, матір письменниці, теж все життя працює зі словом: кандидат філологічних наук, літературознавець, завідувач кафедри історії літератури і журналістики Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. В родині панувало довершене слово, що й визначило шлях Марини Гримич.

Перша освіта – філолог-славіст, яку здобула в Київському державному університеті імені Тараса Шевченка. Літературну діяльність Марина Гримич починала як перекладач із південнослов'янських мов. Пізніше перекваліфікувалася на етнологію і антропологію, об'їздила з науковими експедиціями всю Україну, українські околиці Канади та Бразилії.

Доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, авторка гармонійно поєднує свою лі-

Марина Гримич

тературну працю з науковою. Марина Гримич очолювала кафедру етнології та краєзнавства в своїй першій альма-матер – Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Нині очолює видавництво «Дуліби». Як дружина дипломата живе в Бейруті, працює фрилансером.

Письменниця Марина Гримич – майстер сюжетної прози, володіє різними жанрами. Відома і як блискуча белетристка – допитлива, смішна, незакомплексована і завжди несподівана, – і як майстер серйозної інтелектуальної прози, вишуканої з погляду змісту й форми. Рідне місто Київ часто в її творах відіграє роль одного з головних персонажів.

Марина Гримич – член Національної спілки письменників України, член Національної спілки краєзнавців України.

Твори

«Ти чуєш, Марго?» (2000)
«Варфоломієва ніч» (2002)
«Магдалинка» (2003)
«Егоїст» (2003)
«Мак червоний в росі» (2005)
«Порядна львівська пані» (2005)
«Фріда» (2006)
«Великий секс у Малих Підгуляївцях» (2006)
«Paloma Negra» («Чорна голубка») (2008)
«У світі твар... пардон!.. мужчин. Посібник для жінок з полювання на мужчин» (2009)
«Антипедагогічна поема» (2010)
«Острів білої сови» (2010)
«Second Life» («Друге життя») (2010)
«Ієрогліф кохання» (2011)
«Вулеву чайок, мсьє?» (2013)
«Бранзолія. Подорожні записки» (2015)
«Маміглапінатапеї, або Любов у київській комуналці» (2016)
«Падре Балтазар на прізвисько Тойво» (2017)
«Ажнабія на червоній машині» (2018)
«Клавка» (2019)

Нагороди

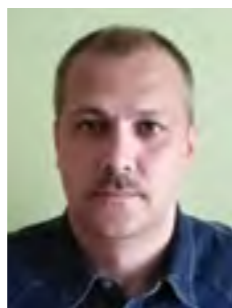
1999 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Ти чуєш, Марго?»
2000 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Варфоломієва ніч»
2003 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Егоїст»
2019 – Премія імені Дмитра Нитченка за літературну та видавничу діяльність

Для мене ідеальний читач той, для кого книга – це випробування. Доля і осмислення життя з його особливостями сформували мене як письменника. Моє завдання – устигнути написати все, що замислив, і не забуватися в розмаїтті сучасної літератури. Не визнаю письменників, які пишуть, аби що-небудь написати. Пишу тільки тоді, коли є що сказати.

Письменник Сергій Іванович Грінченко (псевдоніми – Лиманов, Петро Лиман) народився 14 листопада 1970 року в місті Луганську. Закінчив загальноосвітню середню школу № 20. Мав намір пов'язати життя з педагогікою, але не склалося. Працював робочим, останні п'ятнадцять років – механіком-протезистом (спеціалістом із виготовлення штучних кінцівок). Так тривало до початку війни на Сході України.

Через проукраїнські погляди під час окупації рідного міста був змушений із вагітною дружиною і матір'ю похилого віку переїхати в Суми. Тут мешкає й нині, виховує доньку. Сім'я заснувала центр розвитку дитини: так реалізував свою давню педагогічну мрію Сергій Грінченко.

Як стверджує автор, без літератури не уявляв власне життя ніколи. Починав як російський поет: видав за свій кошт збірку, «за яку не соромно і по сей день». Згодом генетична пам'ять спричинилася до написання творів рідною українською. Видав поетичну збірку, однак невдовзі розчарувався в якості художнього слова і спалив усі примірники. Нині має матеріали ще на кілька збірок, але не видає їх.

**Сергій
Грінченко**

Останні п'ятнадцять років пише винятково прозу, проте твори не популяризує, ніде не друкує. У творчому доробку автора Сергія Грінченка – три закінчені романи, ще три – на різних стадіях готовності та один роман задуманий, його письменник «тримає в голові».

Успіх у 2019 році на конкурсі «Коронація слова» заскочив Сергія Грінченка зненацька: роман, на який він покладав найбільші сподівання, нікого не зацікавив, а ось третю премію отримав за роман, що, як стверджує сам, написав поспіхом і взагалі

не мав наміру надсилати на конкурс.

Оскільки автор пише лише за власною душевною потребою, то вважає, що не зацікавить видавців, адже щороку по роману у видавництво не приноситься.

Сергій Грінченко захоплюється творчістю Ф. Кафки, Марка Твена, М. Гоголя і А. Платонова.

Твори

Збірки поезій

«За мить до Вічності» (2005)

«Степові елегії» (2007)

Роман

«Літератор»

Нагорода

2019 – третя премія «Коронації слова» за роман «Літератор»

Завжди вважала, що письменник – самітник. Так воно, до певної міри, і є, бо таїнство народження твору відбувається наодинці, за робочим столом. Але ж пишеться про людей і для людей. І якщо читачі хочуть діалогу, то, мабуть, відмова від нього була б виявом неповаги до них.

Премія – не самоціль. І не просто відзнака для задоволення амбіцій. Вона особливо потрібна і стає стимулом для тих, хто сумнівається і хоче перевірити передусім самого себе. Принаймні я бачу це так. Пригадую, із яким острахом переходила від поезії до прози. Але коли перші прозові книжки були помічені критиками, до того ж абсолютно різними, в абсолютно не дотичних один до одного всеукраїнських конкурсах, на які надсилали тексти під різними псевдонімами, я повірила в те, що займаюся своєю справою, що це справді моє. А ще перемога в конкурсах дає змогу видаватися у престижних видавництвах, які намагаються брати вже оцінені тексти.

Мала суперечку з однією людиною, яка сказала, що для дитини треба писати так, щоб було смішно. Я запитала: а чому тільки смішно? Дитина – це маленька людина, яка формується, яка йде у світ. І чому вона має лише сміятися? Вона повинна все відчувати, уміти співпереживати, уболівати, любити. І це те, чому повинна вчити література – формувати душу. І що найголовніше – література вчить людину розуміти іншу людину. Ми поруч, але часто не розуміємо одне одного, не відчуваємо одне одного. Літературу я назвала б людинознавством. От з такими установками я пишу.

Поетеса, прозаїк, публіцист Надія Павлівна Гуменюк народилася 2 січня 1950 року неподалік містечка Полонне, у селі Онацьківці, що на Хмельниччині. Закінчила з відзнакою Хмельницьке педагогічне училище та факультет журналістики Львівського державного університету імені Івана Франка (1977). Публікувати вірші почала із десятирічного віку. Друкувалася в багатьох всеукраїнських часописах. Працювала журналісткою в селищі міського типу Каланчаку на Херсонщині, у містах Рівному та Луцьку. Була заступником головного редактора першої на Волині демократичної газети «Народна трибуна», редактором відділу культури Волинської обласної газети «Віче». Проводила активну громадську діяльність, очолювала Луцьку міську та Волинську обласну організації «Просвіти».

Надія Гуменюк – автор понад чотирьох десятків книжок. Серед них – шість поетичних збірок, відзначених преміями імені Агатангела Кримського, імені Олександра Олеся, «Благовіст». Великий успіх мають її твори для дітей: вірші, оповідання, казки, повісті, що побачили світ у різних видавництвах України. За твори для дітей письменниця отримала премію Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки, а також премію імені родини Косачів та премію «Звук павутинки» імені Віктора Близнеця. Її книжки для юних читачів ставали переможцями на конкурсах «Золотий лелека», «Ярославів Вал», «Найкраща книга року» (2011), «Книжкова толока». Творчість

**Надія
Гуменюк**

письменниці заслужила схвальні відгуки таких авторитетних критиків, як Михайло Слабошпицький, Євген Баран, Микола Жулинський та ін.

2011 року Надія Гуменюк отримала диплом «Коронації слова» за роман «Янгол у сірому», 2013-го – спеціальну премію «Коронації слова» за роман-фентезі для дітей «Роденія, або Подорож на веселку», 2014-го стала лауреатом за роман «Енна», а 2015-го – володаркою гран-прі «Коронації слова» за роман «Вересові меди». Цей роман не лише про цікаві й драматичні

сторінки історії Волині. Він – про долю української інтелігенції, яка в складних умовах обстоювала право українців на свою культуру. У ньому, зокрема, йдеться про Ніну Певну, яка разом із капелою Олександра Кошиця виступала в різних країнах Європи, популяризуючи українське мистецтво. Повернувшись, Ніна разом із чоловіком, Миколою Певним, в умовах польської експансії створювала перший на Волині український театр. Після приходу радянської влади Микола був розстріляний, Ніну вивезли до Сибіру. Про її складну долю стало відомо аж у роки незалежності.

Надія Гуменюк із 1995 року є членом Національної спілки письменників України, із 2006-го – заслуженою журналісткою України. У 2000 році стала «Людиною року Волинського краю».

Твори

Збірки поезій

«Країна світла» (1992)

«Каріатиди» (1994)

«Однокрил» (1999)

«Тайнопис тиші» (2005)

«Голос папороті» (2009)

«Аркан для ластівки» (2019)

Радіоп'єси

«Охоронець для янгола: радіоп'єси» (2011)

Романи

«Янгол у сірому» (2012)

«Коханий волоцюга: маленькі повісті про любов» (2014)

«Енна. Дорога до себе» (2014)

«Вересові меди» (2015; 2019, видання друге, доповнене)

«Танець білої тополі» (2016)

«Етюд із метеликом. Маленькі повісті про любов» (2017)

«Дожити до весни» (2018)

«Квіти на снігу» (2018, перевидання «Янгола у сірому»)

«Корона на одну ніч» (2019)

Твори для дітей

«Чапики-чалапики» (вірші, 1999)

«Веселка для веселика» (вірші, 2001)

«Святвечір» (пісні, 2003)

«Де гуляє крокотам?» (вірші, 2003)

«Казка про козака Ярка і Яринку-Живинку» (2004)

«Котилася писанка» (вірші-писанки, 2004)

«Силует на вежі» (оповідання, 2005)

«Зайчик полем чеберяє» (вірші, 2006)
 «Боні і підземна ріка» (оповідання, 2008)
 «Яка мама в крокотама?» (вірші, 2008)
 «Загадковий дирижаблик» (вірші, 2008)
 «Зустріч на Босому мосту» (повість, 2009, 2019)
 «Таємниця Княжої гори» (повість, 2009)
 «У Янгола під крилом» (вірші, 2010)
 «Білий вовк на Чорному шляху» (роман, 2010, 2019)
 «Буслик хоче до Світязя» (вірші, казки, оповідання, 2010)
 «Літо з амазонками» (повість, 2010)
 «Шуршик В. та інші: казки з Яринчиного саду» (2012)
 «Чупакабра і чотири «мушкетери» (повість, 2013)
 «Лелеча фортеця» (повість, 2013)
 «В Україні – іменини» (пісні, 2014)
 «Манюня і Марципан» (оповідання, 2016)
 «Перекотиняв» (вірші, 2018)
 «Роденія, або Подорож за веселку» (2019)

Нагороди

1998 – нагорода «Крило натхнення» загальнонаціональної програми «Людина року»
 2001 – премія імені Агатангела Кримського за збірку «Однокрил»
 2004 – почесна відзнака НСЖУ
 2006 – почесна відзнака «Журналістська гідність» за підсумками загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання»
 2007 – премія «Благовіст» за збірку «Тайнопис тиші»
 2008 – перша премія на Всеукраїнському конкурсі «Золотий лелека» за повість «Таємниця Княжої гори»
 2009 – перша премія на конкурсі «Ярославів Вал» за найкращу історичну книжку (роман для підлітків «Білий вовк на Чорному Шляху»)

2010 – третя премія на Всеукраїнському конкурсі «Відродимо забутий жанр» за радіоп'єси «Тополинка» і «Самотня жінка бажає познайомитися, або Ігри для риб»
 2011 – премія імені родини Косачів за книжки для дітей «Зустріч на Босому мосту», «Таємниця Княжої гори», «У Янгола під крилом», «Буслик хоче до Світязя»
 2011 – третя премія на Національному конкурсі «Найкраща книга року» за книжку для дітей «У Янгола під крилом»
 2011 – друга премія на Всеукраїнському конкурсі «Відродимо забутий жанр» за радіоп'єсу «Охоронець для Янгола»
2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Янгол у сірому»
 2012 – премія імені Віктора Близнеця «Звук павутинок» за книжку «Шуршик В. та інші: казки з Яринчиного саду»
 2013 – творча премія міського голови за вагомий внесок у розвиток культури Луцька
2013 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за роман-фентезі для дітей «Роденія, або Подорож за веселку»
 2014 – премія імені Лесі Українки за книжку «Шуршик В. та інші: казки з Яринчиного саду»
 2014 – перша премія на конкурсі «Книжкова толока» за книжку для дітей «Чупакабра і чотири «мушкетери»
2014 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за роман «Енна»
 2015 – почесна відзнака НСПУ
2015 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Вересові меди»
 2017 – премія «Глиняний кіт» за збірку оповідань «Етюд з метеликом»

Із тих пір, як навчилася писати, я пишу. Оскільки писати навчилася давно, то першого поштовху геть не пам'ятаю. Я живу без авторитетів і духовних учителів, бо вірю в Бога. Джерело натхнення – життя. Люди, музика, живопис, квіти, вітер, небо, спокійна вода, неспокійна вода, радість і журба, лелеки і голодні горобці, похилений хрест на цвинтарі... Продовжувати – своє і до безкінечності. Приймаю.

На мій погляд, письменництво споріднене з еріксоніанським гіпнозом, який починає оперувати свідомістю, видаючи на-гора десять фактів, із яких дев'ять – реальні, а один – вимисел, потім переходить до восьми реальних і двох нереальних і так далі... Треба відчутти межі довіри. Знати, заради чого створюється образ, не опуститися до суцільного фентезі.

Письменниця Люко Дашвар (справжнє ім'я – Ірина Іванівна Чернова) народилася 3 жовтня 1957 року в місті Херсоні. До школи пішла у вісім років, саме там і проявився талант майбутньої авторки. Вступила до Одеського технологічного інституту харчової промисловості ім. М. В. Ломоносова, де опанувала професію інженера-механіка прядильного виробництва. Також закінчила Академію державного управління при Президентові України (фах – магістр державного управління).

Пізніше навчалася на курсах із нейролінгвістичного програмування та курсах сценарної майстерності американського професора Річарда Креволіна, закінчила школу практичної журналістики.

Спершу працювала інженером за спеціальністю, а з 1986 року пішла в журналістику – обліковцем листів у газеті. У 1991 році редакційний колектив херсонської «молодіжки» обрав Ірину Чернову головним редактором. Відтак майбутня письменниця рухалася кар'єрними щаблями вгору – до голови комітету у справах преси й інформації Херсонської облдержадміністрації. Оскільки чиновництво зовсім не відповідало її внутрішнім запитам, звільнилася з посади й заснувала дві власні газети. Однак після пограбування редакції переїхала з родиною до Києва, де з 2001 року працювала головним редактором газети «Селянська зоря». Там, започаткувавши рубрику «Пам'ятаю все життя», у якій люди розповідали один найяскравіший факт зі свого життя, отримала цінний досвід, що вилився в низку майбутніх творів.

Деякий час Ірина Чернова трудилася журналістом і редактором жіночих журналів. Із 2006 року займається лише літературною діяльністю – пише книжки, сценарії для кіно і телебачення. Однією з перших кіносценарних робіт у 2007 році став сценарій для телефільму «Луна-Одесса», знятого «Українською медійною групою» для телеканалу «1+1».

У 2010 році новий роман Люко Дашвар «Мати все» вийшов рідкісним для сучасної книжки накладом 52 000 примірників. Цю тенденцію в 2011 році продовжила перша книга трилогії «Біті є» – «Біті є. Макар», наклад якої також склав більше 50 тисяч примірників. А в 2012 році опубліковано другу й третю книги трилогії – «Біті є. Макс» і «Біті є. Гоцик».

Письменниця зазначає, що псевдонім допоміг уникнути поповнення лав жінок-письменниць сучукрліту, до яких ставиться з пересторогою. Найважливішою рисою

**Люко
Дашвар**

письменника Ірина Чернова вважає спостережливістю. Завжди має при собі блокнот і ручку, щоб записати цікавий випадок, деталь, смішний діалог, газетний заголовок тощо, із яких постають карколомні сюжети творів.

Твори Романи

«Село не люди» (2007)
 «Молоко з кров'ю», або «Примха» (2008)
 «Рай. Центр» (2009)
 «Мати все» (2010)

Трилогія «Біті є»:

- «Біті є. Макар» (2011)
- «Біті є. Макс» (2012)
- «Біті є. Гоцик» (2012)
- «На запах м'яса» (2013)
- «ПоКров» (2015)
- «Ініціація» (2018)

Кіносценарії

Російською

«Одиное катание. Смерть фигуристки» (док. телефільм, 2003)
 «Падение всесильного министра. Щелоков» (док. телефільм, 2005)
 «Луна-Одесса» (телефільм, 2007)
 «Акула» (серіал, 2009)
 «Русский «Титаник». Дожить до рассвета» (док. телефільм, 2009)
 «Петр Вельяминов. Тени исчезают...» (док. телефільм, 2010)
 «Соседи» (серіал, 2010)
 «Адъютант его превосходительства. Личное дело» (док. телефільм, 2010)
 «Любовник для Люси» (телефільм, 2012)
 «Сашка» (серіал, 2013–2014)
 «Нахалка» (серіал, 2013)
 «Голубая кровь. Гибель империи» (док. телефільм, 2013)
 «Женский доктор» (серіал, 2012–2013)
 «Возвращение Ляли» (серіал, 2014)
 «Красотка Ляля» (серіал, 2014)
 «Дворняжка Ляля» (серіал, 2014)
 «Подкидыши» (серіал, 2016 – донині)
 «Хозяйка» (серіал, 2016)
 «Хороший парень» (серіал, 2017)
 «За три дня до любви» (серіал, 2018)

Українською

«Сквот 32» (повнометражний худ. фільм, 2019)

Нагороди

2007 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Село не люди»
2008 – відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Молоко з кров'ю»
 2008 – нагорода журналу «Друг читача» за найкращий літературний дебют (роман «Село не люди»)
 2008 – переможець конкурсу «Книга року ВВС» за роман «Молоко з кров'ю»
2009 – диплом «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Рай. Центр»

Ти або пишеш, або ні. Важливо, наскільки тебе чіпляє мова, слово, історія.

Поштовхом до творчості стала блог-платформа «Живий Журнал», де мої оповідання відразу знайшли своїх прихильників, що дало мені змогу за короткий термін стати однією з перших тисячників «Живого Журналу». Поштовхом до написання творів українською мовою стала реклама конкурсу «Коронація слова». «Забавки з плоті та крові», мою першу новелу, було написано задля конкурсу, і саме цей текст спричинився до моїх подальших літературних пошуків...

Людей псують вони самі, суспільні штамп, невміння або лінгвістична критика, критично мислити, розвиватися, невміння слухати себе та інших, злидні, обмеженість, неправильно скеровані агресія та заздрість. Якщо вмиватися жовчю, пити жовч, висловлювати жовч – воно й не дивно, що світ, людей та й себе сприйматимеш у кольорах сечі.

Письменниця, адвокат, правозахисниця, телеведуча, радіоведуча Лариса Володимирівна Денисенко народилася в Києві 17 червня 1973 року. Закінчила юридичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка, була вільною слухачкою Центрально-Європейського університету, пройшла курс законопроекування при Міністерстві юстиції Нідерландів. Під час роботи в Міністерстві юстиції України опанувала українську мову (у 23 роки). Про цей факт Лариса Денисенко говорить: «Знаєте, є люди, котрі входять в кров твою та серце. Саме так у мої кров та серце увійшла українська мова». Працювала директором департаменту міжнародного права Міністерства юстиції, радницею міністра юстиції, очолювала національне відділення Міжнародної антикорупційної організації Transparency International. Нині займається адвокатською практикою, представляє інтереси громадян в Європейському суді з прав людини (Страсбург). А також – куратор проєктів, пов'язаних із наданням безоплатної правової допомоги. Розробляє освітні програми, спрямовані на просвітництво у сфері прав людини і свобод. Адже вважає, що діти змалечку мають знати про право на гідне ставлення, у чому полягає цінність людського життя, що таке взагалі право на життя, чому важливо поважати свою власність та власність іншої людини тощо.

У сучасній українській літературі письменниця з'явилася завдяки соціальній мережі інтернет, де розміщувала свої перші твори. Джерелом творчого натхнення Лариса Денисенко називає цікавість та доскіпливість. Різноманітна в захопленнях, динамічна, виливає свій характер у творчості. Напевно, діалоги греко-литовське коріння, а ще – наявність угорської, польської, ромської та української крові. Її «географія» як фахівця така ж строка-та, як і географія написаних творів.

На запитання, хто вона насамперед, письменниця відповідає, що перш за все – людина, якій цікаво жити, розвиватися та шукати себе. І в житті, і в професіях. Надто корисними для письменництва вважає мандрівки: це дає змогу щоразу наново відкривати людей, вивільняти думки та емоції, додавати знань стосовно нової культури, іншого життя. Гортаючи сторінки книг Лариси Денисенко, читач ніби мандрує світом: Франція, Чехія, Південна Африка, Сеул...

**Лариса
Денисенко**

Для авторки авторитетами в літературі є Всеволод Нестайко, Астрід Ліндгрін, Туве Янсон, Франсуа Моріак, Антон Чехов, Ірина Вільде, Сергій Довлатов, Микола Гоголь, Оскар Вальд, Роберт Музиль.

Книжки письменниці виходили друком у видавництвах «Кальварія», «Клуб сімейного дозвілля», «Нора-Друк», «Юрінком Інтер», «Грані-Т», «Право України», «Фоліо», «Видавництво Старого Лева», «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га», «Видавництво», деякі з книг мають й електронні версії.

Лариса Денисенко є посланницею толерантності ПРООН в Україні. Член правління Міжнародного фонду «Відродження». Член правління «Громадського радіо». Член наглядової ради Центру громадянських свобод. Член Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо неповнолітніх. Член Піклувальної ради Української асоціації міжнародного права. Співзасновниця Всеукраїнської асоціації жінок-юристок Юрфем.ЮА. Заступник голови наглядової ради Українського інституту книги. Член виконавчої ради «PEN Україна».

Хобі письменниці – збирання дидактичних, карикатурних людських персонажів, уривків чужих діалогів, дитячих малюнків; має колекцію з понад 200 равликів.

Твори Романи

«Забавки з плоті та крові» (2004)
«Кавовий присмак кориці» (2005)
«Корпорація ідіотів» (2006)
«Танці в масках» (2006)
«24:33:42» (2007)
«Помилкові переймання, або Життя за розкладом убивць» (2007)
«Сарабанда банди Сарі» (2008)
«Відлуння» (2012)
«Розрахунковий стан» (2013)
«Калейдоскоп часу» (2013)
«Нова стара баба» (2014)

Дитячі книжки

«Ліза та Цюця П.» (2007)
«Ліза та Цюця П. зустрічаються» (2008)
«Лариса Денисенко про Анжеліну Ісідору Дункан, Максима Рильського, Ігора Стравінського, Астрід Ліндгрін, Джонні Хрістофера Деппа II» (2008)
«Правобукварик: Вчися граючись» (2013)
«Майя та її мами» (2017)
«Усміхаки. Все, що треба знати про собак» (2018)
«Я і Конституція» (2019)

Нагороди

2002 – *гран-прі «Коронації слова» за роман «Забавки з плоті і крові»*
2004 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Посібник з полювання на дідусів»*
2006 – премія «Літературний олімп – 2006» за роман «Корпорація ідіотів»
2007 та 2009 – перше місце в рейтинзі «Краща українська книга» в жанрі белетристики від журналу «Кореспондент» за романи «Танці в масках» та «Сарабанда банди Сарі»

Свобода, воля, любов, щастя – це суть людини. Без цих категорій вона раб, невільник. Консерватизм і традиція – це ті речі, на яких ґрунтується світ.

Коли пишеш, важливо ніколи не читати те, що тобі подобається. Мої теми й історії мають бути тільки моїми. Місія письменника – дивувати читача. Важливо запам'ятатися читачеві, щоб він зберіг мою книгу в домашній бібліотеці, щоб порекомендував її прочитати своїм дітям і друзям.

Гадаю, що моя літературна творчість є частиною літературного процесу, особливо у творенні жанрової літератури, наприклад детектива.

Письменник, журналіст та політичний діяч Василь Васильович Добрянський народився 8 жовтня 1954 року в с. Великі Трояни на Кировоградщині. Вищу освіту здобув у Львівському державному університеті ім. І. Франка, за фахом – журналіст. Працював у газетах Кировоградщини та Івано-Франківщини, був редактором богородчанської районної газети «Слово народу», головним редактором газети «Західний кур'єр» Івано-Франківської міської ради.

Водночас із журналістським ремеслом Василь Добрянський плекав і власне художнє слово, література завжди перебувала в колі його інтересів. Сімейні цінності і бажання вигадувати й розповідати захоплені історії спонукали до творчості. У 1991 році зініціював, став одним із засновників та першим головним редактором літературно-художнього журналу «Перевал».

У 2003–2009 рр. Василь Добрянський очолював Івано-Франківську обласну організацію Національної спілки письменників України. Писав романи, повісті, брав активну участь у літературних конкурсах. Із часом журналістська кар'єра переросла в суспільно-політичну. У 2006–2010 рр. став депутатом Івано-Франківської обласної ради п'ятого демократичного скликання (фракція «Народний Союз «Наша Україна»). А в червні 2010 року був призначений першим заступником голови Богородчанської райдержадміністрації. Нині – на заслуженому відпочинку, живе на Івано-Франківщині у смт Богородчанах. Пише детективні романи, вигадуючи оригінальні сюжети та публікуючи їх під псевдонімом Борис Крамер.

**Василь
Добрянський**

Твори Василя Добрянського виходили у видавництвах «Молодь», «Карпати», «Лілея-НВ», «Вік», «Зелений пес», «Богдан».

Улюблена справа в житті – писати романи. У цій справі за взірць правлять романи Віктора Міняйла «На ясні зорі», «Зорі й оселедці», оповідання Євгена Гуцала, Володимира Дрозда. Шанує творчість таких зарубіжних авторів, як Рекс Стаут, Агата Крісті, Жорж Сіменон, Тесс Герітсен.

Із 1993 року – член Національної спілки письменників України, з 1979-го – член Національної спілки журналістів України.

Твори Книжки

«Пізній мед» (1986)
«Глибока криниця» (1991)
«На зриві тисячоліть» (2000)
«Велика Сикавицька війна» (2004)
«Люзії» (2005)

Детективні романи

«Справа про страчений одяг» (2018)
«Пернач полковника Вухналя» (2018)
«Пастка на полоза» (2019)
«Зламани сходи» (2019)

Нагороди

2001 – міська літературна премія імені Івана Франка за книгу «На зриві тисячоліть»
2002 – обласна журналістська премія імені Богдана Бойка за публікації в періодиці
2005 – обласна літературна премія імені Василя Стефаника за книжку «Велика Сикавицька війна»
2018 – *диплом та спеціальна відзнака «Правосуддя» від Асоціації розвитку суддівського самоврядування України на конкурсі «Коронація слова» за роман «Пастка на полоза»*
2018 – *диплом та спеціальна відзнака Республіканського радіо «Культура» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Пернач полковника Вухналя»*
2019 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Зламани сходи»*

Писала я з дитинства, як тільки вивчила літери. Підтримували мене бабусі, а в школі – деякі вчителі. Зараз маю потужну підтримку від сестри, батьків, друзів та чоловіка-грека, режисера за фахом, який, хоч і не може поки прочитати мої романи, завжди спрямовує в потрібному напрямі.

Щастя, коли маєш ціль і крок за кроком наближаєшся до неї. Коли відчуваєш себе частиною чогось більшого. Коли стоїш на сцені й виблискуєш у світлі софитів. Коли днями працюєш над ідеєю книги чи дитячого тавору. Коли люди сміються з твоїх жартів і надихаються від твоїх історій. Коли світ навколо тебе змінюється на краще.

Народилася Наталія Олександрівна Довгопол 28 лютого 1982 року в Києві. Отримала два дипломи вищої освіти: у Національному авіаційному університеті вчилася на факультеті туризму, а в Національній академії керівних кадрів культури та мистецтв вивчала теорію й історію мистецтв. Рік навчалася в американській high school.

Вислів американської романістки Енн Бітті «People forget years and remember moments» («Люди забувають роки, та пам'ятають моменти») на багато років став девізом для українки Наталії Довгопол. Нині вона живе в Греції, у місті Афіни, де має щасливу родину.

Шукаючи себе, майбутня письменниця взяла участь у цирковому фестивалі в Японії, проїхала автостопом румунські Карпати. Аж поки не збагнула, що офісна кар'єра не для її волелюбної душі. Наразі, проживаючи за кордоном, викладає англійську, працює гідом. Розповідає і туристам, і місцевим про античну міфологію, перекладає, бере активну участь у волонтерських проектах. Більшість часу віддає роботі в українських проектах. І, звичайно, пише книжки. Авторка зазначає: «Перемог-

**Наталія
Довгопол**

ти в цьому літературному конкурсі було мрією з самого початку його заснування. Ще студенткою я надсилала на нього свої перші роботи, але не дуже сподівалася на відзнаку. Цього разу я свідомо націлилася на здобуття номінації, бо знала, що це мало не єдиний шлях для письменниці-початківця бути поміченою: дуже легко зневіритися в морі відмов, але «Коронація слова» слугує знаком якості, тож написати гарний роман для конкурсу виявилось життєво необхідним».

Повісті Наталії Довгопол публікувалися у літературному альманасі «Дніпро», виходили книгами в електронному форматі у «Видавництві Стрельбицького».

Нині готуються до друку два рукописи: «Шпигунки з притулку «Артеміда». Київська олімпіада», що має вийти вже 2019 року, і роман з робочою назвою «Та, що читала зорі». Побачити світ мають також оповідання «Ніна» в збірці «Як тебе не любити...» й оповідання «Шовковиця, або Щоденник інститутки на вакаціях» у збірці «Українська еліта XIX ст.».

Твори

«Повернення ясночолого бога» (2009)
«Карпатська казка, або За десять днів до Купала» (2018)
«Три хрестики Аліє» (2018)
«Дарована весна, або Відьма за чужим призначенням» (2018)

Нагороди

2019 – друга премія на конкурсі історичного оповідання «ProМинуле-2019»
2019 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Шпигунки з притулку «Артеміда»

Перший крок до справжньої мудрості – це мовчання, другий крок – слухання.

Письменник Олександр Михайлович Зубченко народився 4 вересня 1955 року в місті Боярці на Київщині. Проживає нині в місті Вишгороді. У 1995 році закінчив Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. У 1999 році опанував спеціальність економіста в Національній академії державного управління при Президентові України, ставши магістром державного управління.

Із 1995 року працює в Національній академії державного управління при Президентові України в протокольному відділі.

Мистецтво слова захопило Олександра Зубченка ще з дитячих років, а літературна студія дитячого поета Василя Зайця, яку відвідував, посприяла публікаціям його творів. Так у місцевій пресі та гумористичному журналі «Перець» почали виходити друком поезії та віршовані гуморески автора.

Історичні романи Олександра Михайловича схвально та із захопленням сприймають читачі як дитячого, так і похилого віку. Письменник стверджує, що особливо важко писати для дітей, бо вони надзвичайно чутливі та правдиві читачі. Тож дуже старається захопити їх, художнім словом перенести з сьогодення в далекі часи буремної минувшини. За його словами, «нестримне бажання до творчості, любов до людей і світу, бажання втілити думки і образи в прозовому та поетичному слові, а також у пісні» спричинилися до звернення до історичної минувшини.

У 2009 році, аби ознайомити українців з визвольними війнами нереєстрових запорозьких козаків під проводом П. Бута (Павлюка), Я. Острянина (Остряниці), Д. Гуні, розпочав роботу над трилогією, першим у якій став роман «Перемагаючи долю. Під чужим небом». Книга була відзначена на конкурсі «Коронація слова» в 2011 році. У ній автор, опрацювавши заздалегідь багато історичних видань, зокрема репринтних, мелодійним, точеним словом занурює читача в історію гіркої долі двох братів. Завдяки яскравій уяві створив низку вигаданих персонажів, що дали змогу змалювати перипетії

**Олександр
Зубченко**

історіотворення, і тримав у напруженому очікуванні продовження пригод, аж доки читачі не взяли до рук другу книгу – «Перемагаючи долю. Козацьке щастя». Завершальна книга трилогії «Перемагаючи долю. Повій, вітре!» вийшла в 2018 році. У трилогії глибоко розкрито українську історичну долю: поразки і падіння, надії і сподівання, перемоги і злети. Книги змушують читача пережити разом із героями біль і відчай, радість і щасливі миті кохання...

У чергове письменник переміг на конкурсі «Коронація слова» в червні 2016 року в номінації «Віршовані твори для дітей середнього шкільного віку», подавши віршовану казку «Гриць і Змієва гора».

У літературному доробку Олександра Зубченка також є поетичні твори, жартівливі пісні для музичного гурту «Козацькі забави» («Козацький блюз», «Жук із Колорадо», «Шабелька», «Пісня про Байду» та інші) та лібрето до народного мюзиклу «Колода» на музику В. Домшинського. Важливу роль для автора і української музичної творчості відіграла співпраця із метром української естради, співаком, композитором В. Хурсенком та композитором Е. Малаховою.

Одружений, виховав двох доньок.

Твори

Романи

«Перемагаючи долю» (2014)
«Перемагаючи долю. Під чужим небом» (2017)
«Перемагаючи долю. Козацьке щастя» (2017)
«Перемагаючи долю. Повій, вітре!» (2018)
«Гриць і Змієва гора» (2019)

Нагороди

2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Перемагаючи долю»
2011 – відзнака «Читати модно» від магазину «Читайка»
2014 – фіналіст конкурсу «Книга року ВВС» за роман «Перемагаючи долю» («Видавництво Старого Лева»)
2016 – переможець на конкурсі «Коронація слова» за віршовану казку «Гриць і Змієва гора»

Немає у світі жодної нації, яка по-головно читає. Скрізь є шанувальники книги, опери, футболу, туризму, пива, телевізора, риболовлі, комп'ютерних ігор... Навколо мене останні роки дуже багато людей, спраглих до читання. Я їх бачу на книжкових ярмарках і на презентаціях, спілкуюся з ними у «Фейсбуці». Вони на щорічному Форумі видавців та на «Книжковому Арсеналі» книги купують мішками, запасуючи чтиво за ціною виробника на цілий рік! Але щоб люди не відверталися від читання, література має бути дуже різноманітною, на будь-який смак.

Пережиті українським суспільством потрясіння сколихнули інтерес до вивчення історії, свого коріння, історії визвольного руху, проблеми українства тут і у світі. Також завжди актуальна тема людських стосунків, психологія гендерних відносин, стосунків між поколіннями. Є багато шанувальників фентезі, з'явилися цікаві українські автори в цьому жанрі.

Письменниця Міла Іванцова (Людмила Петрівна Іванцова) народилася 27 листопада 1960 року в Києві. Закінчила Київський педагогічний інститут (нині – Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова), здобувши фах учителя російської та французької мов та літератур. Викладала французьку в столичній школі, Ліцеї туризму, Інституті туризму Федерації профспілок України. Має досвід перекладацької та журналістської роботи. Відтак розпочала власну справу – заснувала курси іноземних мов, потім різко змінила сферу діяльності, зацікавившись нерухомістю, дизайном інтер'єрів, навіть петриківським розписом та фотографією. Творче розкрила торжествувало й перелилося у слово – одне за одним з'явилися оповідання, повісті, статті та вірші. Їх публікували в засобах масової інформації на теренах України, Росії, Естонії, Німеччини, Ізраїлю та Нової Зеландії. Згодом авторка з головою поринула у професійну літературну діяльність, узявшись за романи, на створення яких не шкодує сил: «То великий труд і дуже енерговитратна справа: вигадувати чужі долі й проживати їх разом із героями. Щоразу, дописавши роман, відчуваю виснаженою, треба час, щоб відновитися». Твори Міли Іванцової надруковані українською та російською мовами, а в лютому 2013 року за рейтингом журналу «Фокус» авторка посіла IV місце в списку тридцяти найуспішніших письменників України.

Активна громадська діячка, організувала всеукраїнський соціальний благодійний проект «100 книжок для сільської бібліотеки», метою якого є наповнення сільсь-

**Міла
Іванцова**

Україні» (2012).

Твори Збірки оповідань

«Странная штука – жизнь» (2002)
«Процент треугольного счастья» (2006)
«Теплі історії про радість і сум» (2016)
«Скринька з оповідками» (2018)

Повісті, переклади

«Заради мрії» (2011)
«Підземні години» (переклад французького роману Дельфін де Віган «Les heures souterraines», 2012)

Романи

«Родовий відмінок» (2009)
«Вітражі» (2010)
«Родительный падеж» (2011)
«Ключі від ліфта» (2011)
«Ключи от лифта» (2011)
«Сердечна терапія» (2012)
«Сердечная терапия» (2012)
«Гра в паралельне читання» (2013)
«Живі книги» (2013)
«Живые книги» (2013)
«Я тут живу» (2016)
«Моя бабуся спала з Саган» (перевидання роману «Вітражі», 2017)

Нагороди

2009 – спеціальна відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Родовий відмінок» (перша назва – «Світ тримається на...»)
2010 – спеціальна відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Вітражі»
2011 – спеціальна відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Ключі від ліфта»
2012 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Гра в паралельне читання»
2012 – відзнака «Золотий письменник України»

ких бібліотек сучасною українською та зарубіжною літературою. Була активісткою «Бібліотеки Майдану».

Письменниця переконана, що не читач обирає книжку, а книжка обирає його, з'являючись тоді, коли він готовий її прочитати.

Твори Міли Іванцової вийшли друком у видавництвах «Нора-прінт», «Аспект-поліграф», «Нора-Друк», «Грані-Т», «КСД», «Брайт Стар Паблішинг», Видавничій групі «КМ-Букс».

Має відзнаку «Золотий письменник

Щоб написати, треба писати. До творчості спонукало задоволення від процесу написання художніх текстів. Місія письменника – задовольняти читачів і себе. Він має бути чесним і чутливим, повинен усе помічати і проговорювати.

Життя є свобода, воля, любов, щастя.

Письменник, журналіст Владислав Валерійович Івченко народився 11 грудня 1976 року в Києві. Однак мешкав і навчався в Сумах. Походить зі старовинного козацького роду. Закінчив економічний факультет Сумського державного університету. Інженер-економіст за фахом, Владислав Івченко обрав своїм ремеслом художнє слово. Із 2000 по 2013 рік працював у сумській міській газеті «Данкор».

Залюблений у літературу, письменник завжди багато читав. Настільки багато і настільки різну літературу, що практично неможливо виокремити одного-двох улюблених авторів. Саме прочитані книги і сформували світогляд і стиль письменника Владислава Івченка. А власну дорогу до видавців вирішив шукати через участь у конкурсі «Коронація слова».

Почав писати в 1997 році російською, із 2004 року – українською. Із того часу в доробку прозаїка з'явилися збірки оповідань, серії пригодницьких романів. До двох десятків книг автора вийшло у видавництвах «Темпора», «Дискурс», «Ізда», «Клуб сімейного дозвілля», «Фоліо».

Уперше про письменника широкий загал дізнався 2009 року, коли Владислав Івченко став дипломантом конкурсу «Коронація слова» (роман «Яскраве життя та надзвичайні пригоди Зоряної Мальви»). Та славу і перемогу в літературному конкурсі авторові приніс сатиричний роман «Стовп самодержавства, або Дванадцять справ Івана Карповича Підпригори», який він два роки писав у творчому дуеті з Юрієм Камаєвим. Це провокаційний роман, що розповідає про Київ початку ХХ століття та про дванадцять справ агента царської охорони Івана Підпригори, на голову якого «звалюються» бомби, скарби Полуботка, попіл спалених «Кобзарів», валізи грошей і наркотики. До того, як з'явилася ідея написати спільний твір, автори в реальному житті бачилися лише раз у львівській кав'ярні. Книга народилася завдяки подальшому спілкуванню письменників через комп'ютерну мережу: перебуваючи за вісімсот кілометрів один від одного, вони одночасно писали твір. Для цього кожен вивчав певні історичні реалії, наприклад, у якому році з'явилася кіно, яка була тогочасна зброя тощо. І хоч не ставили за мету документально точно передати давні події, усе ж намагалися дотримуватися історичної правди.

Історія Івана Карповича Підпригори настільки захопила авторів, що вийшла ціла низка романів про нього, у яких детективні сюжети вплелися в події і минулого, і сьогодення. Часто історія розгортається не лише на Сумщині і в місті, а й по всій Україні. Цим особливо інтригують твори Владислава Івченка. Історія в його романах ніби дійова особа, що оживає у вчинках персонажів, їхніх роздумах і продовжується й після того, як перегортається остання сторінка книжки.

**Владислав
Івченко**

Наразі триває робота над серіалом про пригоди Івана Карповича Підпригори (для телеканалу ICTV) – головного персонажа серії гостросюжетних пригодницько-історичних романів.

Владислав Івченко – член творчого об'єднання ZAZO. Захоплюється подорожами. Ідеальним своїм читачем вважає завзятого книголюбця.

Одружений, виховує доньку.

Твори

«Івченко об'єднує Україну» (збірка оповідань українською та російською, 2009)
«Стовп самодержавства, або Дванадцять справ Івана Карповича Підпригори» (у співавторстві з Юрієм Камаєвим, 2011)
«Найкращий сищик імперії на службі приватного капіталу» (друга книга пригод Івана Карповича Підпригори, 2013)
«Химери Дикого поля» (2014)
«Найкращий сищик імперії на Великій війні» (третья книга пригод Івана Карповича Підпригори, 2015)
«Найкращий сищик та падіння імперії» (четверта книга пригод Івана Карповича Підпригори, 2015)
«Ліхіе дев'яності: як не сумували Суми» (2015)
«2014» (двотомник, 2015)
«Одісея найкращого сищика республіки» (п'ята книга пригод Івана Карповича Підпригори, 2016)
«Третій фронт» (2016)
«Одного разу на Дикому Сході» (2016)
«Детективна агенція «Буря і Натиск» (2017)
«Два пасинки Митрополита» (2017)
«Найкращий сищик та помста імперії» (шоста книга пригод Івана Карповича Підпригори, 2017)
«Ігри пам'яті» (збірка оповідань, 2018)
«Битва за Одесу» (сьома книга пригод Івана Карповича Підпригори, 2018)
«Ноги» (2019)

Нагороди

2009 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Яскраве життя та надзвичайні пригоди Зоряної Мальви»
2011 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Стовп самодержавства, або Дванадцять справ Івана Карповича Підпригори» (у співавторстві з Юрієм Камаєвим)
2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій вестерну «Одного разу на Дикому Сході»
2013 – спеціальна відзнака «Золотий пістоль» на конкурсі «Коронація слова» за книгу «Найкращий сищик імперії на службі у приватного капіталу»
2013 – літературна стипендія Благодійного фонду Ріната Ахметова «Розвиток України»
2014 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Паничі»
2014 – переможець конкурсу «Новела по-українськи» з оповіданням «Стоїмо!»
2014 – премія «Літакцент року» у номінації «Проза» з романом «2014»

Свобода – це не боятися бути собою в будь-якому суспільстві будь-якої країни. Воля – це коли не приходять «зелені чоловічки». Любов – це коли можна мовчати. Щастя – воно в дрібницях: у запаху дощу, неспішому сніданку, у небі, утомі після довгої поїздки на велосипеді, океані, друзях, що сміються разом із тобою.

Письменство – це щось, що вибирає тебе, а не ти його. Ти або маєш потребу і пишеш, або ні. І добре, коли на це є час.

Мої творчі нахили в силу обставин спрямувалися спочатку на наукову діяльність, а пізніше – на перекладацьку. Колись у мене буде більше часу і я таки напишу історію про супергероїв. Бо найвдячніший читач – сучасний підліток, якому «прикольні» читати.

Письменниця, перекладач Ярослава Анатоліївна Івченко народилася 18 червня 1981 року в місті Харкові. Жага до життя, просякнутаго щирими почуттями, сповненого відкриттів і досягнень, провокувала на рішучі кроки. Відмінниця, дівчина замінювала одне захоплення іншим: танці, вітрильний спорт не заважали їй учитися «на відмінно». Також розпочала писати поезію російською мовою, а вже студенткою стала учасницею літгурту «Zacharpolis MM». Закінчивши Харківський педагогічний університет імені Г. С. Сковороди за фахом «Польська мова, українська мова і література», подалася до Європейського колегіуму польських та українських університетів у місті Любліні (Польща), де написала і захистила дисертацію, досліджуючи фольклорний образ чорта. Нині живе у Варшаві і в літературній царині працює як перекладач (видано сім книг).

Завдяки старанням батьків, зокрема добре вкомплектованій домашній бібліотеці, формувалися літературні смаки письменниці. Тож авторитет дитячих письменників для Ярослави Івченко й нині є найвищим, адже зацікавити дитину читанням складно, а тим паче в наш час. Свою місію як письменника вбачає у перекладанні творів, створенні гарних книг, які вишуканою мовою не нав'язують, а доносять загальнолюдські цінності.

Художні образи Ярослави Івченко постають із самого життя. Привабливі для неї літературні сюжети розгорта-

**Ярослава
Івченко**

ються навколо стосунків між молодими жінкою й чоловіком: уже в першому романі авторки «Синдром набутого імунітету» читач споглядає їх на інтелектуальному рівні. Мова твору наповнена сучасною фразеологією, дотепами, «стьобами». Занурення в думки персонажів несподівано дає змогу проникнутися і їхніми почуттями, і дістатися власних глибинних переживань та переосмислити їх.

Роман «М@йли до Бога» пронизливий ще більше: лише один художній персонаж утримує увагу від першої до останньої

сторінки. Відкритість у викладенні почуттів і думок, автобіографічність і несподівана форма подання тексту вирізняють роман авторки серед моря сучасних романів. І хоч у ньому йдеться про пошуки молодою жінкою свого кохання, та він не має нічого спільного із «жіночими» романами.

Книги Ярослави Івченко виходили друком у видавництвах: «Піраміда», «Дуліби», «Урбіно».

Твори Романи

«Синдром набутого імунітету» (2004)
«М@йли до Бога» (2007)

Переклади

Малгожата Гутовська-Адамчик. «110 вулиць» (2015)
Малгожата Гутовська-Адамчик. «220 маршрутів» (2016)
Гжегож Касдепке. «Бон чи тон, або Гарні манери для дітей» (2016)
Касдепке Гжегож. «Велика книга почуттів» (2016)
Ягелло Йоанна. «Зелені мартенси» (2017)
Малгожата Стренковська-Заремба. «Детектив Кефірчик у пошуках скелета» (2018)
Малгожата Стренковська-Заремба. «Детектив Кефірчик і перший труп» (2019)

Нагороди

2004 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Синдром набутого імунітету»
2004 – лауреат Всеукраїнського літературного конкурсу «Любіть Україну»

Роман «Східний синдром» – це книжка про любов і дружбу, про зраду й ненависть. Однак насамперед – це книжка про те, як змінює героїв і їх життя війна. І хоча вона про війну, тут немає батальних сцен і кривавих подробиць. Це оповідь про людей, які повернулися з війни тілом, не повернувшись душею. «Східний синдром» – вигадана історія, яка перегукується з долями тисяч ветеранів АТО, які вчать жити з посттравматичним стресовим розладом.

Писати для дітей водночас легше і складніше. Легше, бо дитячі історії пишуть для свого сина, часто він навіть замовляє, про кого мені писати. Дитячі тексти пишуться швидко: це насолода і політ фантазії. Із дорослими ж текстами ми, навпаки, часто мучимо одне одного: чи то я їх, чи то вони мене. Проте дитячу історію мало просто написати, треба написати цікаву історію, щоб утримати на ній увагу дитини. Я вважаю, що дитячі книги найліпше вдаються тим письменникам, які вже мають власних дітей, тобто розуміють, чим живуть діти різного віку.

Письменниця, журналіст Юлія Анатоліївна Ілюха народилася 5 січня 1982 року в селі Гонтів Яр у Валківському районі на Харківщині. Мешкає нині в місті Харкові. Здобула дві вищі освіти, за першою – менеджер-економіст (Харківська державна академія культури), за другою – журналіст (Львівський національний університет імені Івана Франка). Із 2005 року працювала журналістом. Твори виходили друком у періодичних виданнях: газети «Літературна Україна», журналах «Березіль», «Дніпро», «Кур'єр Кривбасу».

У 2016 році дебютувала збіркою короткої соціально-реалістичної прози «Неболови. Навчи мене мріяти», що вийшла у видавництві «Віват». Це збірка оповідань – історії про самотність і сильний біль, а також про любов до країни, до ближніх. Тут чергуються твори з трагічним кінцем із тими, які залишають читачам надію. Деякі оповідання були написані до військових подій, а деякі – після. Книга ввійшла до довгого списку «Книги року ВВС».

У довгому списку «Книги року ВВС» у 2018 році також опинилася дитяча книжка «Як Грицик Муху-Нехочуху переміг». Ця чудово проілюстрована книжка незамінна у вихованні малюків, адже в ній йдеться про вередливого хлопчика Грицика, який не хоче до дитячого садочка, не хоче їсти борщ, не хоче носити шапку. Однак завдяки дівчинці Каті, яка спонукає його позбутися «нехочунства», він стає відважним, вчиться швидко долати погані настрої. Маленький читач разом із персонажами твору потрапляє в дивовижний світ, де на нього чекають неймовірні пригоди: секретні заклинання, порятунок чарівних джунглів і можливість відчувати себе справжнім переможцем!

**Юлія
Ілюха**

Окрім літературної діяльності, Юлія Ілюха є волонтером для АТО у складі групи «Реальна допомога військовим»: збирає й передає на фронт військову форму, оптику, продукти, тактичні аптечки. За словами письменниці, навіть якщо одна із аптечок урятувала комусь життя, то праця була не даремною.

У романі «Східний синдром», який переміг на конкурсі «Коронація слова», розкрито вплив війни на долі різних людей. Зокрема, ветеранів АТО, які потерпають від посттравматичного стресового розладу,

що призводить до сімейних конфліктів, соціальних розладів, депресії.

Улюбленими письменниками Юлії Ілюхи є Еріх Марія Ремарк, Сергій Жадан, Юрій Винничук, Ірена Карпа, Андрій Коткопюха, Володимир Рафеєнко, Макс Кідрук, Любо Дашвар та інші. Книжки авторки вийшли друком у видавництвах «Віват», «Фоліо», ВСЛ, «Моноліт», ПЕТ, «Клуб сімейного дозвілля».

Одружена, виховує сина.

Твори

Збірка прози

«Неболови. Навчи мене мріяти» (2016)

Колективні збірки

«Потяг 111» (2012)
«Parasol» (2017)
«Там, де вдома» (2019)

Дитячі книжки

«Як Грицик Муху-Нехочуху переміг» (2018)
«Історії Цвірінька» (2018)

Роман

«Східний синдром» (2019)

Нагороди

2017 – лауреат літературного конкурсу видавництва «Смолоскип» за твір «Історії Цвірінька»
2018 – лауреат літературного конкурсу видавництва «Смолоскип» за роман «Східний синдром»
2018 – лауреат літературного конкурсу «Кальміус» за роман «Східний синдром»
2018 – лауреат Міжнародної українсько-німецької літературної премії імені Олеса Гончара за збірку прози «Неболови. Навчи мене мріяти»
2018 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Східний синдром»
2018 – переможець конкурсу короткої прози «Новела по-українськи» від журналу «Країна» (за новелу «Слід»)
2011–2018 – багаторазовий лауреат Харківського обласного літературного конкурсу імені Олександра Масельського

Є така думка, що Україна толком не може побудувати демократичне суспільство, бо в нас не було нормальної монархії. Аристократії нема, не те що монархії... Якщо взяти будь-які монархічні країни, то там поняття честі... Люди вважали, що безчестя гірше за смерть...

Письменник Юрій Олександрович Камаєв народився 29 вересня 1970 року в місті Кременці на Тернопільщині – краї всевітньо відомих письменників: польського поета-класика Юліуша Словацького, романіста і борця за незалежність України Уласа Самчука. Під час навчання у школі захоплювався точними науками, а написання програмових творів було, за висловлюванням автора, «карою Господньою» для нього. Він ледве списував сторінку-дві учнівського зошита «про видатну роль» чи «типовий образ», що відповідно оцінювали вчителі. Тож письменником тоді Юрій Камаєв уявляв себе найменше.

Вищу математичну освіту Юрій Камаєв здобув у Санкт-Петербурзькому університеті. Нині працює в галузі інформаційних технологій.

Уперше читачі ознайомились із прозовими творами Юрія Камаєва у мережі інтернет – з альманаху Гоголівської академії «Digital-Романтизм». Письменницький дебют видався вдалим: 2009 року видав збірку оповідань «Мед з дікалоном», яка потрапила до короткого списку премії «Книжка року ВВС».

Газета «Друг читача» під час урочистого письменницького автопробігу, присвяченого Всесвітньому дню книги, офіційно повідомила, що «Мед з дікалоном» є «Дебютом року».

37 оповідань збірки складаються в строкату та трагічну картину подій Першої світової, громадянської, української визвольної, Другої світової воєн, які перерили території та переламали долі людей. В оповіданнях Юрія Камаєва, як і в тогочасних реаліях, події змінюються із калейдоскопічною швидкістю, ніби синопсис жорстокої комп'ютерної гри. Відтворюючи історичні реалії очима учасників, автор розкриває шляхи розуміння ситуації. Однак висновки кожен робить, як завжди, самостійно: як це було, для чого це було, де пролягає межа між героїзмом та абсурдом, маніпуляцією та проявом власної волі, яких помилок можна уникнути.

Наступна книга – детектив у співавторстві з Владиславом Івченком «Стовп самодержавства, або Дванадцять справ Івана Карповича Підпригори» – у номінації «Романи»

**Юрій
Камаєв**

здобула третю премію на Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова». Успіху передувала зустріч Юрія Камаєва із Владиславом Івченком у львівській кав'ярні, що виявилася доленосною: через певний час, спілкуючись он-лайн, вони вирішили спільно написати твір, який розкриває інтригуючі сторінки історії України. Для цього кожен письменник ретельно досліджував історичні події, аби правдиво відтворити їх у романі.

Над сатиричним твором автори працювали два роки, у результаті вийшов провокаційно-пригодницький роман, у якому йдеться про Київ на початку ХХ століття та дванадцять справ агента царської охорони Івана Підпригори, на голову якого «звалюються» бомби, скарби Полуботка, попел спалених «Кобзарів», валізи грошей і наркотики.

Наступна збірка оповідань автора, яка має назву «Мед з дікалоном», переносить читача на вулиці рідного автору міста Кременця. Одні й ті ж самі літературні персонажі мандрують з оповідання в оповідання, дискутують та живуть, борються за Україну й гинуть за неї. Такий розвиток сюжетів зумовлений історично: Тернопілля для письменника – серце українського повстанського визвольного руху.

Юрій Камаєв моделює історичні ситуації у творах, змальовані герої розкривають добу в активній боротьбі УПА за свій край.

Нині автор продумує сюжет наступної історичної книги, однак що вийде з-під його пера, поки що не знає.

Одружений, виховує двох дітей.

Твори

Збірка оповідань

«Мед з дікалоном» (2009, 2018)

Роман

«Стовп самодержавства, або Дванадцять справ Івана Карповича Підпригори» (2011)

Нагороди

2009 – короткий список премії «Книжка року ВВС» за збірку оповідань «Мед з дікалоном»

2009 – премія «Дебют року» від газети «Друг читача» за збірку оповідань «Мед з дікалоном»

2011 – **третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Стовп самодержавства, або Дванадцять справ Івана Карповича Підпригори» (у співавторстві з Владиславом Івченком)**

Уважаю, що автор завжди має бути щирим із собою. Тобто не думати про те, щоб лишити слід у літературі, не загравати з читачем, а писати, що подобається насамперед йому. Я захоплююся Ганьєю Янагіхарою, Девідом Мітчелом, Джонатаном Франzenом. Той же Девід Мітчел пише книжки, близькі до фантастики: «Сон № 9», «Літературний привид», «Прості смертні»... Проте це не завадило йому двічі стати номінантом на Букерівську премію. Тому я не рухаюся в бік від фантастики. Я хочу бути, як ці автори... Хочу писати

щось таке, що знаходиться під поверхнею. І нехай це помітять не всі читачі, а лише один із десяти. Але той один почне до нього докопуватися й отримає насолоду, коли зрозуміє, що я туди заховав і для чого це зробив.

У мене немає уявлення про цільову аудиторію зовсім. Коли пишу, цінність твору визначаю достоту просто: є мурашки чи їх нема. Якщо текст зумовлює незначне покочування шкіри, то є маленька надія, що він захопить іще когось. Тоді я пишу. Створюю ті історії, які найперше читав би і купував би сам. І якщо вони (тексти) сподобаються ще комусь, це просто чудово! Якщо ні, мені шкода, але я не маю наміру ставати кон'юнктурником і підлаштовуватися під чийсь смаки. Так, після виходу книги зможу оцінити, якій аудиторії вона більше «зайшла». Проте не більше. Під час писання я жодним чином не намагаюся вигадати собі якогось потенційного читача.

Макс Кідрук (Максим Іванович Кідрук) народився 1 квітня 1984 року в селищі Володимирці Рівненської області. Дитинство пройшло в місті Рівному. У 2005 році закінчив рівненський Національний університет водного господарства та природокористування за спеціальністю «Теплоенергетика», вступив до аспірантури Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», розробляв САД-системи, написав кілька посібників із програмування. У 2007 році, вигравши грант, вступив до аспірантури шведського державного Королівського технологічного інституту в Стокгольмі.

Багато подорожував Європою. Перша далека мандрівка до Мексики в 2008 році стала основою для тревелогу «Мексиканські хронічки. Історія однієї мрії», за який автор отримав II премію на конкурсі «Коронація слова» 2009 року. Наступні подорожі до Еквадору, Перу, Чилі, Бразилії, острова Пасхи, Лівану, Сирії, Йорданії, Єгипту, Намібії, Анголи, Нової Зеландії описані в тревелогах. Мальовничі та авантюрні, сповнені цікавих подробиць, гумору та екзотики, вони здобули прихильність широкої читацької публіки.

У 2012 році, опублікувавши книгу «Бот», Макс Кідрук почав працювати в жанрі технотрелера, який упроваджує в українській літературі. Після виходу романів «Твердиня», «Жорстоке небо», «Зазирни в мої сни», «Не озирайся і мовчи», «Де немає Бога» відбулися авторські тури

**Макс
Кідрук**

сотнями міст України, які мали значний резонанс у медіа й популяризували творчість письменника. Макс Кідрук пропагує подорожі завдяки публікаціям у часописах «Мандри», «Український тиждень», «Високий замок» та ін., у 2014 році започаткував проект «Quantum» для поширення досягнень науки, розповідає на лекціях про космос та квантову фізику.

Письменник відомий активною громадянською позицією, власні погляди на російсько-українську війну виклав у публіцистичній книзі «Небратні». У 2012 році балотувався до Верховної Ради України від партії «УДАР» Віталія Кличка, посів III місце. Підтримує українських політ'язнів у Росії, зокрема Олега Сенцова. Публікував твори в антологіях «Письменники про футбол», «Волонтери. Мобілізація добра», «20 письменників сучасної України», «Ода до радості».

Твори Максима Кідрука перекладено польською та німецькою мовами.

Твори

Тревелоги

«Мексиканські хронічки. Історія однієї мрії» (2009)

«Подорож на Пуп Землі» (2010)

«Любов і піраньї» (2011)

«Навіжені в Мексиці» (2011)

«Навіжені в Перу» (2011)

«На Зеландію!» (2014)

Технотрелери

«Бот. Атакамська криза» (2012)

«Жорстоке небо» (2014)

«Бот. Гуаякільський парадокс» (2015)

Психотрелер

«Твердиня» (2013)

Публіцистика

«Небратні» (2015)

Драматичні, науково-фантастичні романи

«Зазирни у мої сни» (2016)

«Не озирайся і мовчи» (2017)

«Де немає Бога» (2018)

Збірка оповідань

«Заради майбутнього» (2019)

Нагороди

2009 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Мексиканські хронічки. Історія однієї мрії»

2009 – диплом «Відкриття року» від книготоргівельної мережі «КС»

2010 – II премія на конкурсі «Книга року» від журналу «Кореспондент»

Письменники – шалені мрійники, які відчують внутрішню свободу, для яких немає жодних рамок, що могли б обмежити уяву. Письменники дозволяють собі творити, занурюватися надто глибоко в сюжет, інколи жертвуючи часом для рідних, друзів.

Письменниця Олена Колінько народилася 3 грудня 1986 року в місті Полтаві. Навчалася в Полтавській загальноосвітній школі № 17, яка нині стала гімназією. Із дитинства захопилася читанням, написанням поезій, у школі її вважали «позаштатним» поетом. Із п'ятого класу мріяла стати письменницею, хоча нікому про це не зізнавалася. Олена Колінько любила писати твори, особливо на провокативні, каверзні, теми. Отримувала задоволення від олімпіад із мови та літератури, які тривали понад чотири години.

Вищу освіту здобувала на філологічному факультеті Полтавського обласного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Відтак працювала в поліграфічній фірмі. Зараз Олена Колінько – бібліотекар соціокультурного відділу Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеся Гончара.

Творчі зустрічі з письменницею школярі чекають із нетерпінням, адже під час них разом вигадують казки, грають у «Крокодила», створюють оригами, фантазують, дискутують.

Колись, вигадуючи історії та ігри, у яких діяли індіанці, для своєї племінниці, Олена Колінько помітила, як захопливо сприймає їх дівчинка. Згодом відтворила ці історії на папері, написавши низку казок. Аби вийшла неординарна розповідь, шукала відповіді в енциклопедіях, багато читала і ще більше придумувала. Відтак – написала фентезі «Вітри Великого Лугу» про козаків-характерників. У результаті ця книга в 2014 році здобула першу премію в номінації «Прозові твори для дітей» на конкурсі «Коронація слова». Твір не видано, авторка наразі працює над його продовженням.

У 2015 році пригодницька повість Олени Колінько «Піксель Петрович» була відзначена дипломом «Корнійчуковської премії» в Одесі за сучасність казкового сюжету. А за три роки у видавництві «Фонтан казок» вийшла дебютна

**Олена
Колінько**

повість-казка авторки «Шпалереон». Шпалереон – це світ за шпалерами, що опиняється в небезпеці й урятувати який можуть відважні діти. Динамічний сюжет та пізнавальні моменти казки спрямовані на розвиток дитини. Вдало дібрані головні персонажі: розумник-лідер, боягуз-невдаха, невгамовні сестри, хлопчик із крилами метелика, чоловік із довжелезними віями, крижана лисиця, жінка, у якої половина обличчя – клітка, носоріг із чубчиком, домашній хамелеон.

Олена Колінько зазначає: «Світ – суцільний подарунковий набір для письменника. Бери і надихайся».

Нині авторка готує до друку підліткову екоповість. Публікації Олени Колінько виходили у журналах «Маленька фея і сім гномів», «Маленький розумник». Улюблені дитячі письменники авторки – Алекс Мілн, Джоан Роулінг, Олександр Дерманський, Володимир Рутківський, Іван Андрусяк та інші.

Твори

Роман

«Вітри Великого Лугу»

Повісті

«Піксель Петрович»

«Бути людиною»

Казка

«Мамина скриня» (звучала на радіо «Ваша хвиля»)

Повість-казка

«Шпалереон» (2018)

Нагороди

2014 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Вітри Великого Лугу»*

2015 – «Корнійчуковська премія» за сучасність казкового сюжету твору «Піксель Петрович»

2018 – «Корнійчуковська премія» за повість «Бути людиною»

2018 – переможець конкурсу «Напишіть про мене книжку» в номінації «Добрі пригоди» від видавництва «Фонтан казок» за повість-казку «Шпалереон»

Література – улюблена справа в житті. Не автор обирає літературу, а література автора. Письменник не може не писати. Для нього це така ж необхідність, як дихати. Наскільки б патетично це не звучало. Те саме з жанром. Обираючи шлях письменства, людина інтуїтивно розуміє, які сюжети їй найцікавіші.

У лицейські, а потім і в університетські роки мені пощастило з гарними вчителями. Окрім того, я живу в місті літератури – у Львові.

Надхненням слугують подорожі, спілкування, музика, приклади людей, які досягли успіху, читання. Проте визначитися з авторитетами в літературі не так і легко: мені, приміром, може імпонувати автор як професіонал, але драгувати своїми особистими якостями, якщо говорити про сучасників. Що ж до класиків, то це наша література 1920-х, американське «втрачене покоління» etc.

Письменницькі принципи й сенси такі ж, як і життєві: працювати чесно й чесно отримувати зароблене. Основне художнє завдання – не розчаровувати постійних читачів і зачаровувати нових.

Письменник не може мати місії. Оскільки будь-який літпроцес має бути багатонішевий, то сподіваюся, що свою нішу я таки знайшов. Хоча б тому, що в жанрі історико-авантюрної прози працює не так багато сучасних українських авторів. Зрештою, про це мають говорити критики й читачі.

Народився актор, журналіст, поет і прозаїк Богдан Вікторович Коломійчук 19 лютого 1984 року на Хмельниччині. У селі Полянє Славутського району навчався в місцевій школі. Відтак продовжив навчання у Славутській гімназії і тоді зрозумів, що вступати буде до вишу міста Львова. У 2006 році закінчив фізичний факультет Львівського університету імені Івана Франка. Нині мешкає і працює у Львові.

Богдан Коломійчук буквально ввірвався на сучасну літературну авансцену, адже його дебютний твір – історико-авантюрний роман «Людвисар. Ігри вельмож» – одразу став бестселером. Завдяки майстерному поєднанню історичних фактів і фентезі, колоритної української містики в детективному жанрі автор роману отримав гран-прі в конкурсі «Коронація слова». Відтоді щороку виходять друком нові історичні, історико-авантюрні та детективні романи, повісті, збірки оповідань. І вже за кілька років знову перевидають його твори-бестселери.

**Богдан
Коломійчук**

Акторський досвід, ерудиція, багаті враження від подорожей до історичного міста Острога послугували чудовим фундаментом для формування таланту прозаїка. А його захоплення історичними реконструкціями спостерігається навіть під час презентації власних книг. Історичні факти, містика, тонкий гумор та несподівані сюжетні ходи в художньо-історичних творах приваблюють читача. Майстерно вдається автору подати головних героїв – це відомі історичні постаті.

У романах Богдана Коломійчука вперше в українській літературі дебютували доктор Фройд і Франц Ксавер (син відомого Моцарта). Окремим персонажем у творах письменника є місто Львів у різні історичні часи – від XVI до XXI ст. Переплетіння реального й вигаданого тонкі, ледь відчутні читачеві, якщо він справді допитливий і прагне перевірити історичні факти. Про довільне поводження з історичними фактами автор зазначає: «Письменники мають право на різні методи творчості, зокрема, й на фантазії. До речі, без них не змогла б вийти жодна художня книга. Трапляється, що інколи я свідомо змінюю історичний факт, щоб додати більшої інтриги та створити своє бачення подій, які нібито трапилися сотні й сотні років тому».

Книги письменника вийшли у видавництвах «Фоліо», «ЛітМайданчик», «Електрокнига», «Видавництво Старого Лева». Його вірші та поеми («Вертеп», «Мореплавці», «Минувшина») можна прочитати в мережі інтернет на мистецько-літературному порталі «Захід-Схід».

Твори

«Людвисар. Ігри вельмож» (2013, 2018)

«Таємниця Єви» (2014)

«В'язниця душ» (2015)

«Небо на Віднем» (2015)

«Візит доктора Фрейда» (2016)

«Король болю» (2017, 2018)

«Моцарт із Лемберга» (2018)

«Готель «Велика Пруссія» (2019)

Нагороди

2013 – *гран-прі конкурсу «Коронація слова» за роман «Людвисар. Ігри вельмож»*

2015 – *спеціалізна «Гранд Романи» на конкурсі «Коронація слова» за твір «Небо над Віднем»*

2018 – відзнака «Найкращий роман Форуму видавців в номінації «Місто» за роман «Моцарт із Лемберга»

Я завжди багато читала. Через розумні думки книг до мене приходили мудрі люди. Усіх зараз і не перелічиш, бо надто їх багато. Та чи їй треба? Було так хороше заходити через навстіж розчинені ними двері в їхній цікавий та багатий світ, хай ненадовго (200, 300, 500 сторінок), і з дозволу господаря перебувати в ньому, ставати його частиною, любити й ненавидіти, страждати, помирати та воскресати.

Звісно, і сучасне українське красне письменство, незважаючи на безжальну критику, яка його повсякчас переслідує, має великих авторів, письменників та поетів, тому я доволі суворо та стримано підходжу до власної творчості, оскільки моє слово проти мовленого й навіть не мовленого ними, то наче трава в затінку розлогого дуба. Однак і трава дуже-дуже потрібна. Якщо знайдеться хоча б одна душа, якій мій «Гонимарник» чимось допоможе, утішить, розважить, здивує, порадить, – буду найщасливішою людиною. Своїм майбутнім читачам щиро бажаю приємного читання. Усім добрим людям – багато сонячних днів, бо навіть у найпохмуріший день за хмарами завжди є Сонце.

Письменниця, журналіст Дара Корній (справжнє ім'я – Мирослава Іванівна Замойська) народилася в 1970 році в селі Секунь Старовижівського району Волинської області. Закінчила середню школу в селі Княжому Сокальського району на Львівщині. Вищу освіту здобула в Українському поліграфічному інституті у Львові (нині – Українська академія друкарства) на журналістсько-редакторському відділенні. Працювала у Львівській національній академії мистецтв. Завідувала Музеєм дипломних робіт студентів. У 2017 році звільнилася, щоб професійно займатися письменництвом. Виховала двох дітей – Дарину та сина Максима, яких уважає найважливішим досягненням у житті, має онуку.

Завдяки власним дітям, зокрема складанню для них казок на ніч, відбувся й літературний дебют. Її твори для дітей друкували в журналах «Ангелятко», «Ангеляткова наука», для підлітків – у виданнях «Крилаті», «Однокласник». Оповідання та новели для дорослих вийшли друком у журналі «Нова проза», газеті «Жіночі історії», опубліковані на мистецько-літературному порталі «Захід-Схід». Проте насамперед Дара Корній відома як автор романів. Узяти саме цей псевдонім спонукали видавці: Дарина – ім'я доньки, Корній – дівоче прізвище мами. Тож псевдонім утворився від імен двох найдорожчих авторці жінок.

«Гонимарник» – перший «дорослий» роман Дари Корній, написати який спонукала власна донька, що зачитувалася вампірськими сагами Майер і потім із запалом переказувала сюжет. Авторку заціпало те, що українські підлітки захоплюються чужинською міфологією, навіть не маючи уяви, «наскільки погужним є пласт рідної української міфології».

Письменниця посіла третє місце на конкурсі «Коронація слова» в 2010 році за роман «Гонимарник», який був надрукований того ж року у видавництві «Клуб сімейного дозвілля». Після його виходу у світ авторка здобула неофіційне звання «української Стефані Майер».

**Дара
Корній**

Відтоді Дара Корній працює в жанрах соціально-побутової прози та міського фентезі, гармонійно і майстерно влітаючи в сучасний світ елементи слов'янської дохристиянської міфології, народні казки, легенди, обряди та замовляння.

Роман «Гонимарник» також удостоєний відзнаки «Дебют року» від видання «Друг читача» та став лауреатом премії асамблеї фантастики «Портал-2011» – «Відкриття себе» імені Володимира Савченка.

У 2011 році Дара Корній від «Коронації слова» отримала відзнаку «Вибір видавців» за роман «Тому, що ти є», а в 2012 році – за роман «Зворотній бік світла». «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи» в 2017 році визнано книгою року в номінації «Підліткова та юнацька література». Володар відзнаки «Золотий письменник України» (2016).

Несподівано в новому амплуа перед читачами постала Дара Корній, коли з'явився її соціально-психологічний роман «Сузір'я дів», до якого спонукало бажання спробувати себе в іншому жанрі. Оснований на реальних історичних подіях, розповідає про долю Василяни – представниці давнього шляхетного роду Коморовських-Потоцьких. Дара Корній зауважила, що кожен читач у певному персонажі роману може впізнати себе або своїх знайомих.

Як стверджує письменниця, писати може в дорозі, коли є час, не чекаючи натхнення. Ідеї бере із життя, часом сюжети Дари Корній приходять навіть уві сні. У її книжках, окрім міфологічних, вигаданих, є прототипи реальних людей. Вона ніколи не знає, як закінчиться книжка. Зізнається, що інколи доводиться переробляти і вступ. Загалом перу Дари Корній належать 17 книг, які видані у видавництвах «Клуб сімейного дозвілля» та «Віват».

Наразі Дара Корній – член журі «Коронації слова» в напрямі «Сучасне українське фентезі». Голова журі всеукраїнського конкурсу сучасного фентезі «Брама». Голова журі Міжнародного щорічного дитячого літературного конкурсу фентезі та фантастики «ФантФест».

Джерелом натхнення авторці слугують власні діти, рідне місто, маленька батьківщина – земля, де вона народилася та виросла. А ще написанню творів сприяє постійний стан закоханості. Дара Корній переконана, що місія письменника – змінювати світ на краще.

Хобі авторки – українська дохристиянська міфологія, народні казки, притчі, легенди.

Твори

«Гонимарник» (2010)
«Тому, що ти є» (2011)
«Зворотний бік світла» (2012)
«Казки для слухняних малят» (2012)
«Зірка для тебе» (2013)
«Зворотний бік темряви» (2013)
«Зозулята зими» (у співавторстві з Талою Владмировою, 2014)
«Щоденник мавки» (2014)
«Крила кольору хмар» (у співавторстві з Талою Владмировою, 2015)

«Петрусь-химородник» (2015)
«Зворотний бік сутіні» (2015)
«Зворотній бік світлів» (2016)
Збірка оповідань «Місячне насіння» (2017)
«Чарівні істоти українського міфу. Духи природи» (2017)
«Сузір'я Дів» (2018)
«Місяцівна» (2019)
«Чарівні істоти українського міфу. Домашні духи» (2019)

Публікації у збірках та антологіях

«Україна в мені» (2014)
«Львів. Кава. Любов» (2015)
«Калейдоскоп життя» (2016)
«Львів. Смаколики. Різдво» (2016)
«Книга заборон і таємниць: антологія сучасної літератури для підлітків» (2016)
«Залізниця. Потяги. Вокзали» (2016)

«Львів. Вишні. Дощі» (2017)
«Поруч з тобою» (збірка оповідань у співавторстві з Мілою Іванцовою та Наталкою Доляк, 2018)
«Диво на Різдво» (2018)

Нагороди

2010 – третє місце на конкурсі «Коронація слова» за роман «Гонимарник»
2011 – відзнака «Дебют року» від видання «Друг читача» за роман «Гонимарник»
2011 – премія асамблеї фантастики «Портал-2011» – «Відкриття себе» імені Володимира Савченка
2011 – відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Тому, що ти є»
2012 – відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Зворотний бік світла»
2016 – відзнака «Золотий письменник України»

Дитяча література – найсерйозніший і найвідповідальніший жанр, у якому можуть писати або самі діти, або дорослі діти.

Письменниця, журналістка, педагог Анна Коршунова (Шевченко Ганна Євгенівна) народилася 29 травня 1970 року в місті Кропивницькому (Кіровограді). У дитячі роки часто гостювала на Полтавщині, у бабусі, згодом сім'я переїхала до міста Заводського. Зараз письменниця живе і працює в місті Суми.

Вищу освіту здобула в Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка, відтак закінчила аспірантуру за спеціальністю «Фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів». Має науковий ступінь кандидата географічних наук. У її доробку 18 наукових публікацій, 2 збірки тестів із географії, посібник із медіаграмотності (у співавторстві). Член Національної спілки журналістів України та Національної спілки письменників України.

Письменниця складала казки з третього класу. А в 1990-ті, коли якісних українських книжок було обмаль, почала писати для своїх дітей та їхніх друзів веселі вірші, казки й повісті. У результаті українці побачили першу дитячу книжку «Фроська – кімнатна фея», а відтак ще одну – «Пригоди лицаря Морквицаря і принцеси Картоплеси». Нині Анна Коршунова – автор не лише збірок казок, оповідань, казок-повістей, а й науково-популярних видань для дітей, у яких поєднано фаховість науковця й творчий підхід дитячої письменниці. Нещодавно вийшли в світ креативні інтерактивні дитячі путівники «Казкове місто Суми», «Моє маленьке місто Заводське», «Маленькі історії казкового міста», наразі письменниця продовжує працювати над серією дитячих краєзнавчих книг про міста України. Цікаво і зрозуміло автор доносить корисну інформацію до всіх поколінь, адже діти читають книжки разом із батьками, дідусями та бабусями або для них. Ескізи до книжок-квестів, книжок-мандрівок Анна Коршунова створює разом із художницею Світланою Качуровською. Говорить, що це хоч і складна, але захоплива робота – «оживляти» міста, відкривати невідоме в історії краю. «Я – такий собі Паганель. Ще й освіта відповідна – природничо-географічна», – каже авторка-науковець.

Із 2003 року Анна Коршунова плідно займається журналістикою та літературною творчістю, довгий час працювала заступником головного редактора однієї з обласних газет. Згодом вона повернулася до школи – як медіапедагог, учитель й керівник наукового товариства. Із 2009 року викладає в Комунальному закладі Сумської обласної ради «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей».

Анна Коршунова співпрацювала з різними дитячими колективами, музичними театрами, тож має у своєму арсеналі дев'ять музичних п'єс та лібрето мюзиклів («Куріку», «Дзвени, дзвіночку», «Казка у гаю», «Новорічна казка», «Рогата кішка», «Щука», «Лис Микита» та інші). Так, мюзикл «Рогата кішка» отримав гран-прі на Всеукраїнському фестивалі дитячих театральних колективів «Казка у гаю» (м. Львів) і гран-прі на фестивалі «Театральні обрії»

**Анна
Коршунова**

Коршунова займалася редагуванням і адаптацією текстів перекладних науково-популярних видань. Нагороджена в різні роки дипломами й грамотами від міських голів Сум, Коростеня, Сумської міської бібліотечної системи, журналу «Дніпро», Сумської обласної державної адміністрації, МОН України.

Книги авторки вийшли у видавництвах «Медіаінформ», «Синтекс», «Час майстрів», «Територія», «Університетська книга», «Агенція промоції «Суми».

Хобі письменниці Анни Коршунової – авторська лялька.

Твори **Збірка віршів**

«Крила в шухляді» (2011)

Дитячі книги

«Фроська – кімнатна фея» (2010)
«Справжні друзі» (2011)
«Пригоди лицаря Морквицаря і принцеси Картоплеси» (2012)
«Разом веселіше» (2012)
«Паровозик Пузя» (2012)
«Андрийкова мандрівка» (2014)
«Комп і компанія» (2017)
«Казкове місто Суми» (2016)
«Казкове місто Суми» (доповнене, 2017)
«50 причин відвідати Суми» (путівник, 2017)
«Маленькі історії казкового міста» (2018)
«Моє маленьке місто Заводське» (2018)
«Солодка подорож» (2018)

Нагороди

2010 – гран-прі літературного конкурсу «Просто так» у номінації «Література для дітей»
2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Принцеса Фінеса та її друзі»
2013 – дипломант І Корнійчуківського конкурсу
2015 – перша премія, спецпремія «Вибір дітей», диплом «Вибір видавця» на конкурсі «Коронація слова» за повість «Комп і компанія»
2017 – переможець XIX Всеукраїнського рейтингу «Книжка року» (книга «Комп і компанія»)
2017 – переможець у номінації «Дитяча книга року ВВС» (книга «Комп і компанія»)
2019 – переможець у номінації «Дитячий світ» на XX Всеукраїнській виставці-форумі «Українська книга на Одещині» (книга «Маленькі історії казкового міста»)

(Сумська область), мюзикл «Лис Микита» – гран-прі на всеукраїнському фестивалі дитячих театральних колективів (м. Львів).

Уперше диплом на конкурсі «Коронація слова» письменниця отримала за п'єсу «Пригоди принцеси Фінеси» у 2012 році. Мюзикл за цим драматичним твором поставили колективи Дитячого музичного театру «Дзвіночок» (ПДЮ м. Суми) та Дитячого театру-студії «Ми» (м. Конотоп). У 2015 році книжка авторки «Комп і компанія» отримала водночас дві нагороди від конкурсу «Коронація слова». Також Анна

У поезії шаную Т. Шевченка як відкривача народнописанного вірша і незаперечного першого поета у світі, Дж. Толкієна, Р. Бернза, В. Єйтса, безіменних (?) авторів «Слова о полку Ігоревім», «Пісні про нібелунгів», «Беовульфа» і «Пісні про Роланда», низку світових класиків і українських титанів (Л. Костенко, Олександр Олесь та ін.). У прозі – Дж. Толкієна (цикл фентезі), Р. Хайнлайна (фантастичний цикл), П. Вілсона (містична серія), Дж. К. Лаумера (всесвіт Боло), І. Єфремова, частково К. Єськова (надихнув на перший роман), А. Пехова, М. Булгакова (нешовіністичні антирадянські твори) тощо.

Дуже надихає у написанні інструментальна музика, зокрема композитори Вангеліс, Олдфіл, Нік Фенікс і Томас Бергерсен (команда «Two Steps From Hell»), а також фольк-музика («Старі Ольси», «Гаип», «Отпія») і просто вишукані композиції різного стилю.

Письменник, педагог, громадський діяч Роман Федорович Костенко народився 22 грудня 1975 року в місті Києві. Навчався в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова за спеціальністю «Українська мова і література». Закінчив із відзнакою Національний університет «Києво-Могилянська академія» (далі – НаУКМА), де опанував фах політолога та економіста. Відтак знову навчався – заочно закінчив аерокосмічну школу при Московському фізико-технічному інституті. Професійний шлях Романа Костенка почався з педагогіки – працював викладачем політології в НаУКМА. Також керував власним бізнесом.

Головна ідея, яка спонукала Романа Костенка писати, – це створити разом із однодумцями хвилю якісного продукту, що підніме письменство на щабель вище і зародить пласт неокласичної літератури. За замислом ініціаторів, твори мають поєднати в собі видовищність

**Роман
Костенко**

кіно, сучасну проблематику і вишуканість класики.

Роман Костенко довго не видавав своєї роботи із принципових міркувань: говорив, що ще бракує і таланту, і досвіду. Адже автор проти засмічення літератури несмаком і неякісними творами. У 2005 році на конкурс «Коронація слова» подав свій роман «Міф» – і переміг. Під час написання цього твору цікавився роботами видатних режисерів-фільмотворців: Дж. Камерона, П. Верговена, П. Джексона, Т. Бартона. Нині до друку готує одразу кілька творів на

різну цікаву тематику, які матимуть продовження в разі успіху. Джерелом натхнення для письменника слугують любов, музика і фантастика.

Хобі Романа Костенка надзвичайно різноманітні. Це перегляд якісного кіно, малювання, бальні танці, віршування (особливо – хоку), написання міні-сценаріїв для відеокліпів; історія і політична теорія; теорія ігор, тактика і стратегічне моделювання; альтернативна історія (викриття імперських, національно-культурних, релігійних містифікацій); спілкування з цікавими людьми.

Автор має активну громадянську позицію – керував виборчими штабами, брав активну участь в обох Майданах, був волонтером в АТО.

Уривки роману «Міф» Романа Костенка надруковано в журналі «Світ фентезі». Твір «Дайна», написаний у 2014 році, наразі ще не виданий, як і твір «Макбет (Кажаненко): епічна трагедія із духом музики», який письменник написав у 2017 році.

Твори

«Міф» (2016), «Євангеліє від Іуди» (готується до друку, 2019)

Нагорода

2005 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Міф»

Я легко орієнтуюся в складних неочікуваних пригодах, але боюся сюрпризів у подарунках. Мені не може набриднути улюблене кіно, людина, краєвид чи їжа, але я азартно шукаю нові поповнення своєї колекції вічних цінностей. Дорослі значно менше розуміються на щасті та складностях життя, ніж діти. До трьох років 98% знань про життя вже ваші, головне не втратити пам'ять у дорослому віці, розвинути себе справжнього.

**Олена
Крижановська**

Письменниця Олена Володимирівна Крижановська (псевдоніми – Зелена Криж, Эллін Крыж) народилася 7 лютого 1977 року в Києві. У 2000 році закінчила географічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Працює в Національному природному парку «Голосіївський» (Київ) начальником відділу екологічної освіти.

Із дитинства захоплювалася всіма видами мистецтва. Окрім літстудії «Первоцвіт» під керівництвом А. Качана, відвідувала танці, циркову студію, уроки гри на музичних інструментах. Закінчила художню школу, брала участь у фестивалі співочих поетів, улаштовувала «домашні» спектаклі, знімала аматорські художні та документальні фільми. Також була учасником молодіжних екологічних експедицій по Україні. Літературний хист виявився найбільш оціненим.

У студентські роки написала першу серію фентезійних романів про світ Флермонд. Перша половина (три частини саги) опублікувала в 2007 році у видавництві «Ексмо». Із 2004 року в різних видавництвах Росії та України вийшло понад тридцять її книжок (ураховуючи перевидання): казкова трилогія, наукові казки, новели, лісове фентезі, невігдані історії про тварин у місті, легенди, вірші, науково-популярні статті, виробничі етюди, романи-фентезі. Авторка зазначає: «Пишу багато і різне. На різний вік і смак, цікаво опановувати різні жанри. З усього написаного опубліковано 10–15%, тому мрію знайти справжнього винахідливого видавця для авторської серії». Виставляє неопубліковані твори в інтернет-мережі, об'єднуючи читачів, які чекають продовження «Флермондіани». Нині має близько 200 публікацій у періодиці, більше 100 електронних публікацій. Кілька творів увійшло до хрестоматій для 2–3-х класів, до рекомендованих переліків для позакласного читання, в інтегрований підручник для вчителів 1-го класу.

Уважає себе засновником новітніх жанрів: «антілонелізм», «дефективний роман», «виробничі етюди», «кінорозповіді». Щодо останніх пояснила: «Це не кінобайка про цікавий випадок на зйомках. Це художній або «есеїстичний» твір про містику кіно, таємниці Заекрання, переплетення кінодолі та непередбачуваний вплив на реальність... Загалом, це лірично і серйозно, а часто – сумно й смішно водночас».

Твори Олени Крижановської стали основою екологічних квестів, театралізованих ігор, дипломних робіт, наукових статей, методичних розробок у сучасній православній літературі. Мова видань: українська, російська, польська, англійська, китайська. За «Легендами

Голосіївського лісу» обладнана екостежка «Перстень Мавки». П'єса авторки «Дзеркало правди» поставлена на Фестивалі слов'янської писемності.

У 2018 році видала автобіографічний твір: «48-й квартал удачі: історія однієї письменниці».

Твори

Романи

«Флермондіана»: «Бал Квітів» («Бал Цветов») (2007, 2018)

«Весільна подорож Гіацинта» («Свадебное путешествие Гиацинта») (2007)

«Нічний гість» («Ночной гость») (2007)

«Мідне свічадо» (2018)

«Білий пірат» («Белый пират») (2018)

«48-й квартал удачі» (2018)

Повісті

«Походеньки Кота Кошмара» («Похождения Кота Кошмара») (2001, 2006)

«Принцеса Юта і...» (трилогія, 2005–2006)

«Пригоди в Чарліссі» (лісове фентезі, 2015)

Казки

«Клубок ниток» (2004, 2005, 2009)

«Срібний бранець» («Серебряный пленник») (2013)

«Різнокольорові казки» («Colorful tales») (укр.-англ. білінгва, 2017)

Наукові казки

«Чому змінюються пори року?» (2013)

«Пригоди Зернят у країні Здоров'я» (2014)

«Чому вони так називаються?» (2015)

Еколого-художні твори

«На межі міста і лісу» (2016)

«ЕКОказки та ЕКОпроекти» (2016)

«Легенди Голосіївського лісу» (укр.-рос. білінгва, 2018)

«Первоцвіти: тендітна усмішка весни» (2013, 2015)

Публікації у збірках

«Святочні оповідання» («Святочные рассказы») (2009)

«Внутрішній ворог» (китайською мовою, 2013)

«Книжка казок» (2013)

«Антологія МіФА» (2014)

«На кордоні любові» (2016)

«Три скарби мудрості» («Три сокровища мудреца») (хрестоматія, 2008)

«Читаємо із задоволенням щодня» (хрестоматія для 2-го класу, 2016)

«Читаємо із задоволенням щодня» (хрестоматія для 3-го класу, 2017)

«Чарівна книга природи» (книга для вчителів, 1-й клас, 2017)

Аудіовидання

«Клубок ниток» (2008)

«Рідний край у словах і барвах» (2016)

«Абетка професій: Побач серцем» (2017)

П'єса

«Дзеркало правди» («Правдивое зеркало») (2008)

Нагороди

2008 – перша премія Всеукраїнського літературного конкурсу «Золотий лелека» в номінації «Для старшого шкільного віку» за роман «Мідне свічадо»

2008 – перша премія спеціального дитячого журі Всеукраїнського літературного конкурсу «Золотий лелека» за роман «Мідне свічадо»

2009 – переможець конкурсу М. Задорнова в номінації «Текст пісні для Брендона Стоуна»

2010 – фіналіст Грінівського фестивалю «Червоні вітрила» у номінаціях «Проза», «Поезія» (м. Одеса)

2010 – перша премія фестивалю сатири та гумору «Йошкин кіт» у номінації «Казка»

2010 – молодіжна премія «Крила» фестивалю співочих поетів «Поклик Німфея»

2011 – фіналіст незалежної літературної премії «Дебют» у номінації «Есеїстика» (м. Москва)

2012 – переможниця конкурсу казок «Книжка казок» (м. Тюмень)

2013 – лауреат конкурсу фантастичних оповідань «Фаншико» (м. Феодосія)

2015 – лауреат конкурсу «Літературна надія Дніпра» в номінації «Проза»

2015 – фіналіст конкурсу «Літературна надія Дніпра» в номінації «Фантастика»

2016 – півфіналіст Літературної премії В. П. Крапівіна

2016 – лауреат конкурсу «Коронація слова» за роман «Мідне свічадо»

2017 – півфіналіст конкурсу «Нова дитяча книга» від видавництва «Росмен»

Головною причиною мого рішення взяти участь у конкурсі «Коронація слова» було те, що я відчула: тепер мої твори варті того, щоб з'явитися на світ, їх не соромно показати. Також мені хотілося б побачити, чи гідна я продовжувати писати. Проте найважливіша причина – я хотіла, щоб через мій твір мене почули і щоб він торкнувся душ читачів і членів жури.

**Юлія
Кубай**

Письменниця-початківець Юлія Валеріївна Кубай народилася 8 жовтня 1993 року в місті Ковелі на Волині. Закінчивши в 2010 році ковельську загальноосвітню школу № 10, переїхала до столиці, де стала студенткою Національного авіаційного університету. Навчалася на кафедрі комп'ютерних мультимедійних технологій, за фахом – дизайнер-верстальник (поліграфія). Творча не лише професія у письменниці, а й захоплення: вона малює, вишиває, є фанатом футболу й баскетболу. Та найбільше сил докладає до свого літературного захоплення.

Життєві колізії сприяли тому, щоб молода письменниця взялася за перо – і у хвилини розпачу художнє слово стало рятувальником: «До написання романів підштовхнуло саме життя. Майже чотири роки назад я опинилася в суцільній самоті, без друзів і без підтримки, на той момент я відчувала, що мій світ зруйнований... Мені хотілося вилити в романах свою душу, розповісти про те, що мене турбує, і хотілося подарувати усмішку іншим людям. Ці чотири роки я відточувала свої навички написання, і впродовж цього часу творчість була мені натхненням на краще життя». Творчість стала новим сенсом.

У своєму романі «Душа» авторка сміливо підіймає тему духовного занепаду людини. Без будь-якого моралі-

заторства, залишає місце для роздумів читачу, спонукаючи замислитися над цінностями сьогодення. Юлія Кубай переконана, що в кожній людині є пара, її рідна душа, із якою буде гармонійним життя. Одна душа на двох. Єдиною перешкодою для щастя є шлях віднайдення тієї душі серед численних облич. Ідучи наосліп, не чуючи навколишній світ, кличемо долю і сподіваємося, що нас вона почує. Письменниця бажає щастя своїм героям, тому, ламаючи стереотипи, поєднує героїв роману Роксану і Марка. Психічнохвора дів-

чина і уражений хворобою під назвою «влада» хлопець разом, аби вилікувати душі. Авторка використовує сміливий прийом викладу сюжету: розмовляє вустах своїх героїв. Так їй вдається описати емоції, переживання, роздуми... Фінал роману «Душа» оптимістичний. Де б не була ваша друга половинка, у якому би світі далекому не існувала, ту «єдину мелодію», що «озивається до нашої душі», віднайти можна. Її почує серце.

Друком роман «Душа» вийшов у видавництві «Клуб сімейного дозвілля». Письменниця планує спробувати свої сили в різних жанрах, як-то детектив чи фентезі, а також проявити талант і в дитячій літературі. Нині працює над написанням детективу.

**Твір
Роман**
«Душа» (2017)

Нагорода
2016 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Душа»

Хочу – і пишу. Пишу про те, що мене хвилює, що мені подобається.

Молоді автори люблять переказувати історії. Це одна з найбільших помилок початківців. Читач прагне «побачити» історію, тож автор мусить «показати» її буквально завдяки деталям. Не варто розказувати, покажіть, у якій сукні була героїня, куди спрямував свій погляд герой, які квіти стояли на підвіконні, як пахло в кімнаті... Розумієте?

Здебільшого можна довго носити всередині переживання сюжету і так і не викласти його, чекаючи поштовху натхнення. Щоб цей поштовх стався, треба сісти за письмовий стіл і розпочати кропітку працю.

Справжнє Чудо Господнє полягає вже у тому, що українська сучасна література взагалі існує. Адже незрозуміло, яким чином вона вижила в останні 25 років: без дотацій, державного фінансування, на тлі постійної конкуренції з російським літературним ринком, що мав спеціальні умови для розвитку цього бізнесу.

Письменниця Наталя Петрівна Лапіна народилася 10 жовтня 1953 року в місті Оха на Сахаліні (Російська Федерація) в родині військовослужбовця. Її предки були родом з України, за сталінських часів перебралися на Далекий Схід. Хоч Наталю Петрівну виховували на творчості представників російської літератури й культури, проте її завжди вабило рідне українське слово. Письменниця закінчила Черкаський державний університет, за спеціальністю – учитель російської мови та літератури. Другу вищу освіту практичного психолога письменниця здобула в Харкові. У цей період уже добре опанувала українську мову й почала писати прозу. Значну частину свого життя присвятила педагогічній практиці у школах Тернопільщини й Полтавщини. Зараз мешкає в Черкасах.

Великі за обсягом книги створює в співтворстві з рідною сестрою Світлою Горбань. Із-під їхнього пера вийшло кілька творів у різних жанрах: детектив, фентезі, історичні пригоди, романи про кохання.

Літературознавець Оксана Вертипорох стверджує, що романи черкаських письменниць презентують такий психотип жінки, котра активно рефлексує, а тому основними засобами характеростворення стають самоаналіз і самооцінка. Своєрідний метатекст романів письменниць-сестер, який утворився завдяки їхнім сюжетам і тематичній пов'язаності, пояснює ще й талантом обирати незвичайний ракурс для відомих тем.

Ярина Скуратівська про книжку Світлани Горбань і Наталі Лапіної «Надія: сплутані пазли», що потрапила до довгого списку книжкової премії «ВВС Україна» «Книга року ВВС – 2011», говорить: «Пазли будують соціально-психологічну площину, у якій значно більше простору не лише для пошуків цікавих сюжетів, а і для читацьких вражень і думок щодо цього. Саме тому «Пазли» варто наполегливо читати до кінця, адже новий поворот може вигулькнути цілком несподівано».

Письменниці є неодноразовими переможцями та дипломантами літературних конкурсів, а у 2015 році за книгу «Роман з містом» їх відзначено другою премією на конкурсі «Коронація слова». Наталя Лапіна – автор чис-

**Наталя
Лапіна**

ленних оповідань, методичних й критичних статей, які надруковано в періодиці.

«Оповідання, вірші пишемо окремо, – зазначає Наталя Лапіна, – а великі твори – спільно. Світлана дуже креативна, вона справжній генератор ідей, у мене краще виходить редагувати текст. Творчі суперечки, звичайно ж, виникають найчастіше щодо задуму. Тому багато тем поки що відкладені. Але я щаслива, що в мене є така співавторка». Наталя Лапіна радить письменникам завжди вчитувати кінцеві правки літературного редактора, оскільки після його старань першоджерело в деяких місцях може непередбачувано перетворитися на ледь упізнаване.

Твори
Романи й повісті, створені у співтворстві зі Світлою Горбань

«Апокриф» (1995), «Ловці чарівного вітру» (2000) (інше видання – «Невинна грішниця», 2003), «Роковая ошибка магов» (2002) (інші видання – «Якщо подолаєш прокляття», 2006; «Якщо полюбиш прокляття», 2017), «Увертюра» (2004), «Надія: сплутані пазли» (2011), «Зодчий із пекла» (2013), «Роман з містом» (2015)

Оповідання
«Маленьке диво» (1992), «Три намистинки нісенітниць. Фантастичні мініатюри» (1993), «Намисто з нісенітниць. Маленькі фантазії» (1995), «Намисто з нісенітниць. Мініатюри» (1996), «Хто не читає Вірджинії Вулф?» (1997), «Щасливий випадок. Червиве яблучко. Чи були в Бізе діти?» (у співтворстві з Мариною Хайдак) (1997), «Шкільні бувальщини» (у співтворстві з Мариною Хайдак) (1997), «Донна Олівія в трансі, або Суперечка за кому» (пародія, під псевдонімом Наталя Айстра) (1998), «Посмішка сивої пані» (1998), «Именины сердца» (2004), «Вовкулака» (2008), «Скельця: Сюрреалістичний сценарій» (2008), «Різв'язаний ангел» (2016), «Зустріти Анжелу» (2017), «Таємниця Синьої Бороди» (2018), «Казка про зорі» (2019), «На щодень і на свята»

Поезія
Добірка віршів (2007), «Донна Олівія в трансі, або Суперечка за кому» (2008), добірка віршів (2012), «Відлуння» (2018)

Нагороди
1999 – лауреат Першого Всеукраїнського конкурсу гостросюжетного роману «Золотий Бабай» за роман «Ловці чарівного вітру»
2001 – переможець регіонального конкурсу «Легенди про козака Івана Кременчука» за повість «Тисячолітній Кременчук»
2005 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Майстри неможливого»
2009 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Надія: сплутані пазли»
2011 – книжкова премія «ВВС Україна» «Книга року ВВС» за роман «Надія: сплутані пазли»
2015 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за «Роман з містом»

Оскільки вважаю єдиним гідним зображення в літературі «невловимим предметом» – порухи людської душі, а ще боріння людського серця з самим собою, намагаюся їх уловити. Коли відчуваю, що не писати не можу, що сюжет, задум, мов те пташа, уже стукає в шкаралуну, сідаю і пишу... Творчість для мене – своєрідна психотерапія душі, без якої, мабуть, такому, як я, було б важко, а то й неможливо вижити в цьому світі, де головним, на мій погляд, все ж лишається питання, що складається з одного-єдиного слова-крику, кинутого в безодню: «Навіщо?»

Журналіст, прозаїк та драматург Володимир Савович Лис народився 26 жовтня 1950 року на поліському хуторі поблизу села Згорани, нині Любомльського району на Волині. Освіту здобув 1977 року на факультеті журналістики Львівського державного університету імені Івана Франка. Після закінчення навчання поєднував журналістську діяльність із письменницькою. Спершу спробував себе в драматургії: писав п'єси та радіоп'єси, як результат – п'ять його п'єс ставлять у різних українських театрах та на радіо. Служив у війську, працював журналістом у районних газетах Волині, Хмельниччини, Херсонщини, Рівненщини, у волинській молодіжці, найдовше – в обласній незалежній громадсько-політичній газеті «Волинь».

У 1980-ті рр. критика схвально оцінила прозовий талант Володимира Лиса: повість «Там, за порогом» отримала першу премію на республіканському конкурсі як кращий твір про молодь.

Видав уже понад двадцять книг, серед яких переважно романи. Перемагав у багатьох літературних конкурсах, у тому числі й у «Коронації слова». Його твори яскраво розкривають культуру, побут й історичні події ХХ століття, та головне – показують людину й ті випробування, яких вона зазнає серед бурхливих тогочасних подій. Зазвичай розгортаються вони на рідній Волині і Поліссі. Попри деталізацію творів, читач не має жодного шансу занудьгувати: сюжет непередбачуваний і розвивається з блискавичною швидкістю. Оповідь одного розділу переривається, а в наступному – вже інший час, інші персонажі та місце подій. Постає мозаїка і поліфонія часу, який творять і з яким борються, обстоюючи свою душу, люди.

Роман Володимира Лиса «Століття Якова» відома письменниця Оксана Забужко назвала сагою про долю людини в ХХ столітті. Про свою творчість в одному з інтерв'ю автор зазначав: «Мені насамперед цікаве боріння людського серця із самим собою, обстоювання людиною власної гідності, коли вона раптом відкриває в собі таке, про що раніше не підозрювала. Уважаю, не сфальшував жодним рядком і жодним словом».

За романом «Століття Якова» телестудія «1+1» зняла чотирисерійний художній телефільм (2016).

У 2010 році автора визнали митцем року на конкурсі «Людина року Волинського краю». Із 2004 року Володи-

Володимир
Лис

мир Лис – член Національної спілки письменників України та Асоціації українських письменників.

Твори

Повісті

«Там, за порогом» (1989)
«Таємна кухня погоди» (2008)

П'єси

«Господар нашого двору» (1991)
«Полювання на брата» (2011)

Романи

«Айстри на зрубі» (1991)
«Маска» (2002)
«Продавець долі» (2002)
«Романа» (2003)
«І прибуде суддя» (2004, 2018)
«Камінь посеред саду» (2005, 2015)
«Острів Сильвестра» (2009)
«Графиня» (2010, 2017)
«Століття Якова» (2010)
«Жінка для стіни» (2010)
«Іван та Чорна Пантера» (2012)
«Щоденники Ієрихар» (2012)
«Соло для Соломії» (2013)
«Із сонцем за плечима. Поліська мудрість Пелагеї» (2014)
«Країна гіркої ніжності» (2015)
«Діва Млинища» (2016)
«Стара холера» (2018)
«В'язні зеленої дачі» (2019)
«Обітниця» (2019)

Збірки

«Володимир Лис про Сократа, Данила Галицького, Фернандо Магеллана, Ісаака Ньютона, Шарлотту, Емілі, Енн Бронте» (2008)
«Місяць, обмитий дощем» (2017)

Нагороди

1989 – перша премія на республіканському конкурсі творів про молодь за повість «Там, за порогом»
2000 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Романа»
2001 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Маска»
2003 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Жінка для стіни»
2007 – перша премія на Всеукраїнському конкурсі «Відродимо забутий жанр» за п'єсу «Полювання на брата»
2007 – премія імені Агатангела Кримського
2008 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Острів Сильвестра»
2009 – орден «За заслуги» III ступеня
2010 – золота корона з діамантами на конкурсі «Гранд Коронація слова» за роман «Століття Якова»
2011 – премія імені Григорія Сковороди
2015 – премія імені Олеса Гончара

Поштовхом до написання фантастики стало обурення ідіотизмом малюваної НФ-казки, яку в далеких 1970-х надрукував журнал «Веселые картинки». Либонь, автор тієї історії вважав радянських дитлахів дурниками... Переписавши ту недолугу історію на свій манер, зрозумів: немає в світі нічого цікавішого, ніж вигадувати й розповідати іншим неймовірні історії! Утім, то була лише перша проба пера, тоді як серйозна й регулярна робота над створенням літературних текстів почалася в студентські роки. А все тому, що дівчина, до якої залицявся, – майбутня дружина (і співавторка за сумісництвом) – дуже полюбляла слухати «казки»: саме так вона й називала фантастику... Коли переписав їй усі колись прочитані НФ-оповідання, повісті й романи, довелося вигадувати й доводити до літературної норми власні сюжети. А в III тисячолітті початкову мотивацію перекрив гирке відчуття від того, що українці мають слабе уявлення про справжню історію власної землі, а іноземці взагалі не знають її. Довелося переключитися на історичний жанр. Спочатку самому, потім – разом із дружиною Оленою...

Письменник-фантаст, драматург Тимур Іванович Литовченко народився 4 січня 1963 року в Києві. У 1986 році закінчив Київський політехнічний інститут (за фахом – інженер-металург). Працював в Інституті електроварювання імені Є. О. Патона НАНУ (1986–1996), відтак ще рік – у науково-виробничій фірмі. У 1997 році перекваліфікувався на журналіста, пройшов шлях від власного кореспондента до головного редактора всеукраїнського часопису. У період 1998–2001 рр. встиг попрацювати в прес-службі спочатку Мінвуглепрому, згодом Мінпаливенерго України.

Своє «мінус перше» фантастичне оповідання написав і власноруч проілюстрував в альбомі для малювання у 1974 році, однак потім спалив його. «Нульове» (вже не спалене, але не опубліковане) НФ-оповідання з'явилося 1979 року, однак системна літературна робота розпочалася з 1984 року. У 1989 році став членом київського Клубу любителів фантастики «Перевал», а згодом – КЛФ «Зоряний шлях» (де був одним із батьків-засновників). Брав участь у київському фенконі «Чумацький шлях – 92». Із 1994 року – член літературно-інтелектуального клубу «Русское собрание».

Проривним виявився 1996 рік: вийшла друком перша авторська книжка – роман «До комунізму залишалось років п'ятнадцять-двадцять», водночас у царині громадської діяльності став співзасновником і головою секретаріату центру «Свобода слова», у лавах якого об'єдналися представники творчої інтелігенції. У 1997 році почав працювати редактором відділу політики газети «Селянська спілка», із якої був звільнений за участь у страйку творчих працівників. Також із 1997 року – член Національної спілки письменників України.

У 1998 році – фахівець зі зв'язків з громадськістю та ЗМІ в Спілці орендарів і підприємців України. З жовтня 1998 року – прес-секретар Міністерства вугільної про-

Тимур
Литовченко

мисловості України. У 2000 році працював головним спеціалістом PR-підрозділу Міністерства палива та енергетики України. Цього ж року заснував КЛФ «Чумацький шлях», названий на пам'ять про київський конвент фантастів. У серпні 2001 року працював власним кореспондентом у Києві всеукраїнської газети «Голос Донбасса». У 2002–2004 рр. – редактор відділу «Стиль», згодом «Тема» журналу «ПіК» («Політика і культура»). 2004–2013 рр. – головний редактор журналу «Роботодавець». У 2007–2009 рр. став

одним із засновників і першим головним редактором всеукраїнського літературного щоквартальника фантастики «Український фантастичний оглядач (УФО)».

У грудні 2013 року письменник вийшов на заслужений відпочинок.

Критерій оцінювання якості журналістської праці Тимура Литовченка: «Коли тебе назвали сволотою – отже, ти почав працювати добре! Якщо пристрелили з-за рогу – отже, спрацював просто чудово!» Життєве кредо: «З Богом!..»

Письменник Тимур Литовченко надзвичайно плідний, адже є автором епічних, ліричних та драматичних творів, які вийшли як окремими книгами, так і в складі авторських та колективних збірок.

Має відзнаку «Золотий письменник України» (2016).

Твори

Поезії та мала проза

«Важке питання» (1986)
«Ніхто не забутий» (1988)
«Старий» (1988–1997)
«Чотири зустрічі» (1988–1990)
«Інопланетянин» (мікроцикл оповідань, бл. 1988):
• «Інопланетянин в метро»
• «Інопланетянин в кіно»
«Якось в Едемі» (бл. 1989)
«Казки старого СІМа» (оповідання з циклу «Тисяча й один робот», 1990–1991)
«Катехіза» (1990, 1997)
«Панікери, заспокойтеся!» (1990)
«Рекетири із Всесвіту» (1990)
«Антропоцентризм» (1991)
«Вечірнє клювання» (1992)
«Дума про козака Голоту» (1994)
«Фантом» (1994)
«Казка про трьох королівен» (1996)
«Магомет, Гора і Миша» (1996)
«Право вибору» (1997)
«Гоп-стоп!» (1998)
«Плагиатор» (1998)
«Що з'єднав Бог...» (1998)
«Квартирне питання» (1999)
«Політичні казки діда Панаса» (1999)
«Вимагач» (2000)
«Пам'ятник Шевченкові» (2000–2001)
«Рекетири із Всесвіту» (2000)
«Доля» (2001)

«Духовне серце України» (2001)
 «Єврейська сорочка» (2001)
 «Сповідь туриста» (2001)
 «Яка моя мова?..» (2001)
 «У пошуках десяти» (2002)
 «Цей клятий дощ...» (2002)
 «Мотя» (2003)
 «П'ята графа» (2003)
 «Що може бути смачнішим?..» (2003)
 «Два експромти» (2004)
 «Золота сторіночка» (2004)
 «Сучасний сучий світ!..» (2004)
 «Будинок, який так і не побудували» (2006)
 «Обручка принца» (2007)
 «Портал мого кохання» (2008)
 «Таємні казки Шахерезади» (цикл із 11 політичних памфлетів, 2008–2010)
 «Миколка й Різдвяна Зірка» (2011)
 «Дитяча молитва» (2011–2012)
 «Сонячний Промінчик і Миколайчик» (2014)
 «Наш подільський дворик» (цикл оповідань, спільно з Оленою Литовченко, 9–30 червня 2015):

- «Аزازелло»
- «Марія, ротвейлер і дільничий»
- «Далекобійник і секретарка»
- «Дбайливий племінничок»
- «Загадкові двері в інший світ»
- «Хірохіга й Лизка»
- «Англійська кавомолка»
- «Хатній інквізитор»
- «Підступний подарунок»

«І знов про любов» (цикл оповідань, спільно з Оленою Литовченко, 2016):

- «Пончик»
- «Страж-кіт»
- «Собача душа»
- «Рижик і Нічка»
- «Акуратист»

«Непробивні» (2017)

Повісті

«Місячний сонет» (1988–1992)
 «Диверсія, або Розповідь про повне життя цивілізацій однієї галактики» (червень-вересень 1990, квітень-травень 1991)
 «Дульцінея» (1990)
 «Пацючатики» (літо 1990 – 23 квітня 1992)
 «Останній із струльдбругів» (1991–1993)
 «Каїн, брат старший» (осінь 1994 – 16 березня 1996)
 «Навчениця» (1995, 2000)
 «Вбивцю ніколи не помічають, або Гроно червоних ягід» (2000)
 «Дульцінея» (2000)
 «Друг мій бомж» (20 листопада 2006 – 30 грудня 2007)
 «Портал мого кохання» (26 жовтня – 17 листопада 2008)
 «Невиправдана зрада» (спільно з Оленою Литовченко, 28 грудня 2012 – 7 січня 2013)
 «Мрійник» (спільно з Оленою Литовченко, травень-червень 2014)
 «Мій мертвий вчитель» (2015)

«Полемиця наших днів» (спільно з Оленою Литовченко, 2–31 серпня 2016)

Греси

«До комунізму залишалось років п'ятнадцять-двадцять» (авт. інсценування однойменного роману, 1997–1998)
 «Ето хто ж это?..»
 «Серця Данків» (2006)
 «Вона, Смерть і кохання» (п'єса – авт. інсценування роману «Повість про чотири квітки», 2006)

Сценарій

Флеш-мультсеріал «Сім'я Грищенків» (проект Віктора Шендеровича), сценарій серії № 17 «Налого и наложники»

Романи

«До комунізму залишалось років п'ятнадцять-двадцять» (1989–1992)
 «Повість про чотири квітки» (жовтень 1990 – січень 1991)
 «Число звіра» (серпень 1992 – 19 липня 1993)
 «Двоє в чужому домі» (1993–1994)
 «Влада блискавки» (спільно з Олегом Авраменком під псевдонімом Андрій Давидов, 1996)
 «Воїни пекла» (спільно з Олегом Авраменком під псевдонімом Андрій Давидов, 1997)
 «Брудний янгол» (1999–2001)
 «Аукціон душ» (березень-серпень 2000)
 «Помститися імператору» (30 серпня 2004 – 27 червня 2005)
 «Приречений жити» (8 березня – 31 травня 2005)
 «Брудний янгол» (серпень 1999 – листопад 2001, липень 2006 – 5 січня 2007)
 «Орлі, син Орлика» (8 березня – 8 грудня 2007)
 «Пустоцвіт» (спільно з Оленою Литовченко, жовтень 2010 – вересень 2011)
 «Кинджал проти шаблі» (спільно з Оленою Литовченко, листопад 2011 – серпень 2012)
 «Шалені шахи» (спільно з Оленою Литовченко, 2013 – 8 квітня 2014)
 «Забути неможливо зберегти» (спільно з Оленою Литовченко, 22 червня – 16 листопада 2013)
 «Фатальна помилка» (спільно з Оленою Литовченко, травень – 15 грудня 2014)
 «Принц України» (спільно з Оленою Литовченко, 4 травня – 29 жовтня 2016)

Епопея

«101 рік України» (10-томна художня історична епопея, спільно з Оленою Литовченко):

- «Книга Пожежі. 1914–1922» (6 грудня 2016 – 9 березня 2017)
- «Книга Невиправданих Надій. 1923–1931» (16 березня – 14 серпня 2017)
- «Книга Жакіття. 1932–1938» (15 серпня – 30 листопада 2017)
- «Книга Спустошення. 1939–1945» (1 грудня 2017 – 24 січня 2018)
- «Книга Зневіри. 1946–1953» (5 лютого – 30 травня 2018)
- «Книга Відлиги. 1954–1964» (31 травня – 28 серпня 2018)
- «Книга Застою. 1965–1976» (29 серпня 2018 – 17 січня 2019)
- «Книга Розчарування. 1977–1990» (2019)

- «Книга Безнадії. 1991–2004» (2019)
- «Книга Нових Сподівань. 2005–2014» (2019–2020)

Нагороди

1995 – призер (III місце) III Міжнародного літературного конкурсу Вадима Кисляка в номінації «Проза» (Воронеж), грамота «За кращий оптимістичний твір»
 1999 – лауреат I Всеукраїнського конкурсу гостросюжетного роману «Золотий Бабай»
 2000 – лауреат Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олеса Гончара
 2000 – диплом I ступеня «Майстер прози» на Загальноукраїнському літературному святі «Просто так» (Коростень)
 2001 – диплом II ступеня «Академік прози» на Загальноукраїнському літературному святі «Просто так» (Коростень)
 2002 – диплом III ступеня «Доктор прози» на Загальноукраїнському літературному святі «Просто так» (Коростень)
 2004 – грамота на Всеукраїнському літературно-мистецькому святі «Просто так» (Коростень)
 2005 – орден Архистратига Михаїла V ступеня
2006 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Помститися імператору»
2010 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Орлі, син Орлика», спеціальна нагорода «За кращий історико-патріотичний твір»
 2011 – грамота Національної спілки письменників України «За багаторічну плідну роботу з пропаганди українського художнього слова та активну участь у Всеукраїнській акції НСПУ «Подаруй книгу дітям»
 2011 – ювілейна медаль «XX років незалежності України» та Почесна грамота Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України

2011 – номінування на Премію Президента України «Українська книжка року»
2012 – спеціальна відзнака «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Пустоцвіт»
 2012 – грамота «Генію свята» на Всеукраїнському літературно-мистецькому святі «Просто на Покрову» (Коростень)
 2012 – номінування на премію «Книга року ВВС»
 2012 – номінування на Премію Президента України «Українська книжка року»
 2013 – Всеукраїнська літературна премія імені Олександри Кравченко (Девіль) – II місце
 2013 – номінування на Премію Президента України «Українська книжка року»
 2014 – номінування на премію «Книга року ВВС»
 2014 – номінування на Премію Президента України «Українська книжка року»
2016 – спеціальна відзнака «Золотий письменник України»
2016 – спеціальна відзнака «Меч слова» на конкурсі «Коронація слова»
 2016 – літературна премія імені Василя Юхимовича
2017 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Принц України»
 2017 – диплом «Генію свята» на Всеукраїнському літературно-мистецькому святі «Просто на Покрову» (Коростень)
 2018 – Літературно-мистецька премія імені Пантелеймона Куліша
 2018 – нагорода «Краща книга України» у номінації «Моя країна» за версією Державного комітету телебачення і радіомовлення України
 2019 – диплом Всеукраїнського літературного конкурсу прозових україномовних видань «Dnipro-Book-Fest-2019» у номінації «Прозові твори (романи, повісті)», диплом Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді імені М. Светлова

Книги для мене – як повітря, одна з найбільших життєвих утіх.

Необачно пообіцяла стати українською Джоан Роулінг – працюю, вірю, надіюся. Спонукає писати бажання не загубити у вирі подій щось вартісне, звернути увагу на непомічене, допомогти людям побачити себе та свої вчинки збоку.

Школа дає мені можливість бути серед молоді, цікавих людей, спілкуватися із ними, постійно вчитися та розвиватись, а ще – мати вільний робочий графік, що й дозволяє писати.

**Зінаїда
Луценко**

На написання нових творів авторку найбільше надихають перемоги в літературних конкурсах, зокрема в престижному Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова». Серед найулюбленіших захоплень Зінаїди Луценко – гра в шахи, вишивання, читання та психологія. Останнє спричинилося до вступу в 2018 році до магістратури за спеціальністю «Психологія та соціологія» Уманського державного педагогічного університету. Гра в шахи для письменниці цікава безліччю комбінацій, тим, яку стратегію обирає гравець, адже це

як алюзія на модель життя.

Авторка зізнається, що письменство сприймає як хобі: твориться їй легко, коли є настрої і бажання, якщо примушує себе, то не здатна написати ні слова. Також Зінаїду Луценко приваблюють мандрівки містами України – Київ, Львів, Трускавець, Одеса.

Життєве гасло письменниці: «Ніколи не пізно починати».

Твори

Романи

- «Необдумана Міловиця» (2012)
- «Я, Миколайко...» (2013)
- «Соняшники в трусах» (2014)
- «Злі лелеки» (2015)
- «Маринчина лялька» (2016)
- «Свята Марійка» (2016)

Оповідання

- «Петренчукова хата» (2011)
- «І нашо мені той дід?» (збірка оповідань, 2012)
- «Сповідь шкільного дебіла» (2012)

Нагороди

- 2008 – лауреат премії Всеукраїнського конкурсу кращих творів для дітей імені Володимира Кобилянського за рукопис «Казкова повість про сні»
- 2009 – переможець конкурсу «Найкращий автор року» (ВГ «Основа»)
- 2010 – переможець конкурсу оповідань на Міжнародній літературній конференції «Дні фантастики у Києві» в номінації «Українське фентезі» за оповідання «Петренчукова хата»
- 2012 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Необдумана Міловиця»**
- 2012 – лауреат Міжнародного конкурсу на краще коротке оповідання від літературно-мистецького журналу «Склянка часу*Zeitglas» за оповідання «Продала хату»
- 2013 – диплом «Вибір видавця» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Я, Миколайко...»**
- 2015 – спеціальна відзнака конкурсу «Коронація слова» за роман «Злі лелеки»**
- 2019 – третє місце на літературно-історичному конкурсі «250-річчя Коліївщини: факти, міфи, перекази» в номінації «Проза» за повість «Що бачив місяць»

Мене завжди цікавили такі моменти історії, коли зникали будь-які достовірні відомості про події. Тоді уява домальовувала загублені фрагменти. У якийсь момент я зрозумів, що можу про них писати і робити це цікаво. Щоб книга була успішною, потрібно, аби вона сподобалася хоча б одній людині: самому автору.

Участь у конкурсі «Коронація слова» стала для мене (і не лише для мене) трампліном для подальшого літературного життя. Уважаю своїм успіхом те, що мені вдалося не залишитися автором одного роману й одного жанру.

**Петро
Луцик**

Уперше надіславши рукопис на конкурс «Коронація слова», несподівано для себе став його лауреатом. Відтак тривала десятирічна пауза, аж поки в 2014 році твір «Тамплієри короля Данила» був знову відзначений на цьому ж конкурсі.

Пише твори в жанрах пригодницько-історичного роману, сімейної хроніки, «твердої» наукової фантастики. Автор співпрацює з львівською літературною агенцією «Піраміда», видавництвом «Фоліо» та ПВД «Твердиня».

Твори

Романи

- «Полювання на дрохв» (2005)
- «Тамплієри короля Данила» (2014)
- «Настане день, закінчиться війна» (2015)
- «Ратники князя Лева» (2016)
- «Отроки княжича Юрія» (2017)
- «Поміж двох орлів» (2017)
- «Таємниця зошита без палітурок» (2017)
- «Орел проти кентавра» (2018)
- «Мушкет з лілією» (2018)
- «Манускрипт з минулого» (2019)
- «Мій друг Франц Йосиф» (2019)

Нагороди

- 2004 – лауреат на конкурсі «Коронація слова» за роман «Полювання на дрохв»**
- 2014 – спеціальна відзнака «Вибір міського голови Львова» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Тамплієри короля Данила»**
- 2015 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Хата на околиці села»**
- 2017 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Поміж двох орлів»**
- 2019 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Мій друг Франц Йосиф»**

«Нижче» – це текст про кохання і пошук себе. І все це переважно відбувається в умовах життя на круїзному лайнері, на тлі океанських краєвидів і пригод у портах Гаваїв, Мексики й Аляски. Як на мене, подорож на круїзному лайнері – то доволі незвичайний досвід і для пасажирів, і для екіпажу: окрім неймовірних краєвидів у відкритому морі та прекрасних портів, саме життя на кораблі – це унікальна модель існування. У ній є правила й обмеження, але водночас безліч можливостей і спокус і для пасажирів, і для екіпажу. Кожен із кількатисячного багатокультурного товариства корабельних мешканців там зі своїм багажем, усі вони замкнені у великому котлі певний час, де, хочеш не хочеш, виростають нові історії, конфлікти, утворюється окрема герметична культура зі своїми звичаями, соціальними механізмами і, звісно, жаргоном.

Океанські краєвиди і портові декорації – це тло для історії кохання і певної метаморфози головної героїні. Кохання це негармонійне, нетрадиційне, трапляється, як завжди, несподівано, воно таке ж велике, але й таке ж невловне, як той кит, на якого чекаєш з правого борту, а він цього разу виривив з'явиться з лівого.

Письменниця Кіра Малко народилася 24 грудня 1986 року в місті Дніпрі. Першу вищу освіту за спеціальністю «Соціологія» здобула в Національному авіаційному університеті, за другою вищою освітою – перекладач з англійської. По закінченні університету дівчина працювала в офісі, намагаючись усвідомити своє покликання, однак одноманітна робота і розчарування змушували змінювати місця роботи. Справжньою альтернативою такої праці стала робота стюардом буфету на багатопалубному круїзному лайнері. А отриманий там досвід – спробу приміряти на себе іншу модель. На лайнері Кіра Малко впродовж шести місяців продавала морозиво і на клаптях паперу писала замальовки.

Повернувшись в Україну, відвідувала літературні курси, де слухала лекторів і давала їм читати уривки з майбутнього роману, спілкувалася з такими ж письменниками-початківцями. Схвальна реакція і корисні поради лекторів надихали, тож професійний мандрівний досвід авторка оформила в роман під назвою «Нижче». Відтак, щоб звернути на себе увагу видавців, осмілилася подати його на конкурс «Коронація слова». Роман отримав третю премію та став успішним літературним дебютом.

У цікавому й доволі непередбачуваному романі змальована не лише романтика подорожі, портові пригоди, захоплення від незвіданих країв, а й розкрито пошуки героїнею себе, своєї спорідненої праці, Бога й кохання. Тут ідеться про особливості роботи за кордоном, соціальну нерівність, міжкультурну взаємодію, про те, як в обмеженому просторі вдається успішно співіснувати величезній кількості людей. Хоч місцем подій роману став круїзний лайнер, моря у ньому небагато, адже в книжці письменниця більше розповідає про «море» почуттів. Висвітлені крізь глибокий інтровертивний наратив універсальні проблеми спонукали до багаторівневої інтерпретації – роман вийшов за межі суто психологічного й отримав прихильність різних читачів.

Кіра Малко

За участі авторки книгу презентували в багатьох містах, зокрема в Києві, Вінниці, Чернігові, Черкасах, Львові, а також у радіопередачах «Український вимір», «Літературні мандри світом», «Вечеря на Свободі». На «Українському радіо» презентація відбулася до того, як Кіра Малко отримала пропозицію від видавця. За його свідченнями, книжка стала одним із лідерів продажів на «Книжковому Арсеналі» 2018 року, того ж року роман експонували на книжковій виставці в Мілані (Італія). Згодом він поповнив довгий список рейтингу «ЛітАкцент року» і книжкової премії «Еспресо. Вибір читачів».

Письменницький стиль Кіри Малко вирізняється імпресіоністичними описами, асоціаціями і алегоріями, метафоричними назвами і об'єктами, умінням спостерігати деталі і акцентувати на них, алюзіями до відомих творів, письменників, місць і подій.

Авторка переконана, що вартій уваги художній твір має обов'язково знайти свого читача, в іншому разі слід багато вчитися, терпляче й обдуманно редагувати і навіть переписувати власний текст.

Окрім роману «Нижче», Кіра Малко має опубліковані есеї в українському та американських інтернет-журналах: The Devotchki, The Establishment, Electric Literature. Займається самоосвітою, вивчаючи письменницькі онлайн-курси англійською мовою. Надихають її Антон Чехов, Софія Яблонська, Милорад Павич, Харукі Мураками, Юрій Андрухович і Оксана Забужко.

Потреба писати є для авторки сенсом життя і прихистком у буденності. У своїй літературній діяльності вона здебільшого орієнтується на читацьку увагу, але зважає й на оригінальність викладу, унікальність й новизну змісту. Нині триває робота над новим романом, у якому події розгортаються в Україні, а персонажі – представники кількох поколінь із різних родин, що мають спільну трагедію.

Кіра Малко живе в Києві та працює в міжнародній компанії. Захоплюється подорожами, верховою їздою, велопогулянками, катанням на ковзанах. Мріє певний час пожити в екзотичній країні. Вважає, що подорожі формують новий погляд на Україну, а ознайомлення з традиціями інших народів допомагає зберегти власну національну ідентичність. Роман вийшов у видавництві «Нора-Друк».

Твори

Роман
«Нижче» (2018)

Есеї

«Стоїцизм по-карпатськи» (2016), «Аеропорти-пересадки» (2017), «14 метрів під рівнем Балі» (2017), «А в Бергені дощ» (2017), «Король Пустелі» (2017), «Куди не варто їхати в Ісландії» (2018)

Нагороди

2017 – **третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Нижче»**

2017 – **четверта премія на конкурсі видавництва «Смоло-скип» за твір «Нижче»**

Життя постійно підкидає мені ситуації, коли я стою перед вибором: довірити собі чи думці суспільства. І коли після довгих вагань та метушні все ж обираю перший варіант і слухаю голос свого серця, життя чи то світобудова мене щедро винагороджують. Тоді трапляються дива.

Сама я, хоч би скільки бралася за писання, нічого не могла закінчити. Єдине, що справді допомогло, коли з'явився і почав набирати обрисів задум книжки «Місто Тіней», це моє рішення змінити мову. Моя російськомовна творчість на початковому етапі нагадувала мені «лілею Срібного віку» – речення туманні, багатослівні. Коли почала писати українською, відчула неабияке полегшення, бо моя українська – це весела, стрімка червона мальва, що аж буяє здоров'ям. Із нею мені легко.

Перекладачка, письменниця Мія Марченко (справжнє ім'я – Анастасія Михайлівна Марченко) народилася 21 вересня 1983 року в Києві. Дитинство і юність проходили в столиці, на Оболоні. І нині вона мешкає в рідному місті. Зростала в родині, де шанують художнє слово, тож сімейна бібліотека налічувала багато книг. Мама письменниці викладала російську мову і літературу. Жага до читання, а далі і до створення власних образів і картин світу привели до того, що Мія досить рано почала писати. Перші прозові твори з'явилися, коли їй було 13. А ще захоплення французькою літературою, зокрема романами Жуль Верна та серією книг Енн і Сержа Голонів про Анжеліку, викликало бажання вивчити французьку мову. Батьки посприяли цьому, найнявши доньці репетитора.

У 2005 році Мія Марченко закінчила з відзнакою філологічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Відтоді вдосконалює свою письменницьку майстерність. 2009 року захистила кандидатську дисертацію «Паризький текст у прозі письменників молодшого покоління російської еміграції першої хвили». Учасниця «Творчої майстерні» письменника-сценариста Володимира Арєнєва та проектів Центру літературної освіти. Друкувалася в періодиці, альманахах та окремих виданнях.

Перекладає англо- та франкомовні твори, у двадцятьці найкращих перекладачів із французької мови міжнародного конкурсу INALCO RUSSE OPEN KIDS 2016 (Париж, Франція). Завдяки Мії Марченко у видавництві «Час майстрів» з'явилася низка перекладів: казка Марджері Вільямс «Вельветовий кролик, або Як оживають іграшки» (2016), два томи роману Тімоте де Фомбеля «Тобі Лолнесс» (2016), «Ростимо дитину, ростимо себе» Наомі Алдорт (2017), «Око вовка» Данієля Пеннака (2018), у видавництві «Моя книжкова полиця» – «Викрадач місяця»

Мія Марченко

Бернара Війо (2019). Мія Марченко – шорт-листер перекладацької премії «Метафора» (2016).

У 2016 році письменниця дебютувала з романом-фентезі для підлітків «Місто Тіней». Твір отримав кілька відзнак, одна з яких – «Дебют року у прозі» (рейтинг-топ «БараБуки» 2016). Над ним Мія Марченко працювала впродовж шести років. Спершу планувала написати добру різдвяну казку з фантастичними пригодами, а в результаті вийшла психологічна повість для підлітків із потужною мотиваційною складовою. Ідея повісті – вірити, сподіватися, мріяти, усупереч життєвим негараздам бачити казкове в звичайному, а тим паче – на Різдво, коли трапляються дива. Якщо сильно захотіти – мрія обов'язково здійсниться.

Авторка окреслює ще одну важливу мету написання творів: «Я бачила на власному прикладі, на прикладі мого батька, матері, бабусі, як страх спотворює людей, отруює їхню радість і не дає розвиватися особистості, плюндрує, вбиває талант, жагу творчості. Я відчуваю тиху радість від того, що хай не я, але принаймні мої герої від цього страху будуть вільні».

Друкувалася у видавництвах «Фонтан казок», «Час майстрів», «Моя книжкова полиця».

Твори

Оповідання

«Адам» (2015)
«Білий рояль» (2016)
«Чорні тюльпани» (2019)

Казка

«Фея осіннього листя» (2016)

Романи

«Місто Тіней» (2017)
«Сором'язливий Сальватор» (2019)

Нагороди

2015 – лауреат конкурсу «Проліт фантазії» за оповідання «Адам»

2016 – **перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Золотий король» («Місто Тіней»)**

2016 – Корнейчуківська премія за найкращий прозовий твір для дітей старшого віку та юнацтва за роман «Місто Тіней»

2016 – переможець літературного конкурсу «Напишіть про мене книжку» від видавництва «Фонтан казок»

2017 – премія імені Г. Сковороди за переклад підліткового роману Тімоте де Фомбеля «Тобі Лолнесс»

Джерело натхнення, мабуть, у мене в душі. Усі переживання, біль, радість героїв проходять крізь серце, я все відчуваю на собі... Ще дуже люблю природу, тишу, спів птахів... Перед тим як писати про афганську війну, перечитала багато публіцистики, спогадів ветеранів Афгану. Саме це й надихнуло мене почати писати конкурсний твір «Дорога, або Афганське рондо».

Марія Маслечкіна народилася в 1974 році в місті Ніжині Чернігівської області, здобула фах лікаря ветеринарної медицини. Творчістю захопилася з раннього дитинства, вигадувала казки, переробляла подумки фінальні епізоди фільмів, оповідань. Та вперше записати твір наважилася у вісімнадцять років. Після того створила близько п'ятнадцяти фантастичних оповідань.

Темою Другої світової війни письменниця зацікавилася ще школяркою, коли читала-перечитувала Василя Бикова і Бориса Васильєва. Пережиті воєнним поколінням біль і страждання надзвичайно вразили її. Відтак у студентські роки Марія Маслечкіна переймалася долями воїнів-афганців. Про українських хлопців, які в чужій країні, на чужій війні, здолавши муки, поверталися додому в «чорних тюльпанах» або поневірялися в полоні, написала у своєму першому романі «Перевал». Його присвятила воїнам-афганцям: «Заговорила на папері, бо ж болить».

У 2008 році Марія Маслечкіна стала лауреатом другої премії «Коронації слова» за роман «Дорога, або Афганське рондо». Під час церемонії вручення нагороди тендітна жінка в червоній сукні шокувала журі й журналістів, що очікували побачити на сцені мужнього чо-

**Марія
Маслечкіна**

Олександр пішов добровольцем на фронт. Після довгого року очікування в 2016 році Марія підписала контракт із бригадою, у якій служив чоловік. Подружжя почало служити в одній роті: він – командир БМП, вона – бойовий медик. На третю ротацию на Луганщину виїжджали разом. Батьки та діти підтримують Марію й Олександра і пишуться ними.

Воєнний досвід змінив ставлення письменниці до людей, через що вона стала глибше розуміти їхні характери. А безліч життєвих історій, які прослухала Марія, можливо, пізніше стануть основою нових творів.

Твори

Романи

«Перевал»

«Дорога, або Афганське рондо» (2008)

«Напарник» (2011)

Нагороди

2008 – друга премія «Коронації слова» за роман «Дорога, або Афганське рондо»

2011 – дипломант «Коронації слова» за роман «Напарник»

ловіка – воїна-афганця, який ховається під псевдонімом. Стиль написання і сюжетна лінія передбачали, що автор роману сам з автоматом у руках танцював зі смертю та сприймав життя через люк БТР. У 2011 році Марія Маслечкіна стала дипломантом за роман «Напарник».

Письменниця одружена. З 2016 року за контрактом проходить службу в зоні ООС. Авторка зізнається, що, хоч і писала твори про війну, не могла уявити, що побачить її на власні очі. Із вторгненням російських військ в Україну її чоловік

Для чого я пишу? А для чого ми дихаємо? Спимо? Сміємося? Плачемо? Хтозна... Так нас «спроєктовано» Вищим Розумом. У своїх книгах я не шукаю себе. У книгах виставляю «частокіл проблем». Для кожного. Незалежно від того, чи така проблема вже торкнулася особи, чи ще колись торкнеться. А може, не торкнеться ніколи. Але ви від неї не застраховані. Я лише даю варіанти розв'язання проблем, які можуть спіткати будь-кого.

У мене немає жодних секретів і рецептів творчості. Коли письменник пише власною кров'ю і власним здоров'ям – читач непомилно розпізнає це. Я знаю, що в усі часи актуальною для будь-якої літератури була й залишається людина зі своїм серцем. Ось і вся актуальність. Письменникові важить написати книжку, яку би читали і розуміли «знаки», розставлені в ній автором.

Письменниця Марія Василівна Матіос народилася 19 грудня 1959 року в селі Розтоки Чернівецької області на Буковині. Корінна гуцулка, вона з дитинства проявляла здібності до слова. Її найближче оточення – велика колоритна родина – найбільше сприяла цьому. Так, бабуся Марії Матіос – майстер афоризмів, за що односельці називали її Соломоном. Дебютним став ліричний вірш, який написала в 15 років. Потужним рушієм у розквіті письменницького таланту було навчання на філологічному факультеті Чернівецького державного університету. А вже ще студенткою створила збірку поезій «3 трави і листя», що вийшла в 1982 році, коли юна Марія закінчила навчання в університеті.

Спершу майбутня письменниця працювала на журналістській ниві: вісім років редактором газети на машинобудівному заводі в Чернівцях. Згодом очолила Чернівецьку обласну організацію Спілки письменників України, стала одним із засновників науково-літературного періодичного видання «Буковинський журнал». Марія Матіос була серед тих, хто домагався присвоєння Чернівецькому університету імені «буковинського соловейка» – поета Юрія Федьковича.

Як прозаїк дебютувала новелою «Юр'яна і Довгопол» (1992), яку надрукували на шпальтах журналу «Київ» із передмовою Володимира Дрозда. Поетичні книжки письменниці «3 трави і листя», «Вогонь живиці», «Сад нетерпіння», «Десять дек морозної води», «На Миколая», «Жіночий аркан» не мали такої популярності, як прозові.

Починаючи з 2001-го, із-під пера письменниці майже щороку з'являвся один роман. За цю потужну роботу літературні критики назвали Марію Матіос «найбільш плідною письменницею України», серед її неофіційних титулів – «чортик, що вискочив із табакерки», «грант-дама української літератури».

Марія Матіос здобула багато офіційних відзнак, премій і нагород, за її творами поставлені вистави та зняті фільми. Так, романи «Солодка Даруся», «Нація», «Майже ніколи не навпаки» інсценізовані в Івано-Франківському академічному обласному українському музично-драма-

**Марія
Матіос**

тичному театрі імені Івана Франка (далі – Івано-Франківський драмтеатр).

Ці вистави успішно поставив Івано-Франківський драмтеатр під час гастролей у Канаді, Польщі, США та багатьох регіонах України. Сценічна версія «Майже ніколи не навпаки» на сцені Львівського молодіжного театру імені Леся Курбаса була схвально сприйнята критиками та глядачами. Вистави «Солодка Даруся», «Вір або не вір» (за новелою «Не плачте за мною ніколи») пройшли в Чернівецькому академічному обласному українському

музично-драматичному театрі. Спільним проектом Івано-Франківського драмтеатру і Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Куліша (режисер Сергій Павлюк) стала постановка вистави «Не плачте за мною ніколи». На підмостках Київського національного академічного театру оперети відбулася інсценізація вистави «Москалиця» (режисер Влада Белозоренко).

Моновистава «Słodka» Зеленогурського культурного центру (Польща) зібрала кілька гран-прі на фестивалях (режисер Малгожата Пашкер-Войцешонек). На камерній сцені Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької було представлено виставу «Мама Маріца – дружина Колумба», створену за підтримки театральної групи «Кодрант». Вистава «Одкровення Іванки» за книгою «Черевички Божої матері» у постановці Є. Чистоклетова йшла в Першому академічному українському театрі для дітей та юнацтва у Львові.

16 березня 2015 року в столичному кінотеатрі «Київ» відбулася офіційна презентація кінопроекту «Солодка Даруся». Екранізація роману стала результатом спільної роботи Марії Матіос та кінорежисера Олександра Денисенка. Створення кінопроекту підтримали Президент України Петро Порошенко, польський режисер Анджей Вайда та мер Києва Віталій Кличко.

Англійською, польською, німецькою, литовською, французькою, італійською, російською, хорватською мовами вийшов роман письменниці «Солодка Даруся»; роман «Майже ніколи не навпаки» – англійською, польською мовами; повісті «Москалиця», «Мама Маріца» – англійською; збірка «Нація» – польською і російською. Роман «Майже ніколи не навпаки» вийшов окремим виданням англійською «Hardly ever otherwise» в Австралії (Bayda Books, 2010), згодом цей переклад було передруковано у Сполученому Королівстві (Glagoslav Publications, 2012). Роман «Солодка Даруся» в польському перекладі 2011 року ввійшов до фіналу літературної нагороди «Ангелус» (Вроцлав) для літератур країн Центральної Європи. Роман «Черевички Божої матері» перекладено німецькою, російською мовами; новелу «Апокаліпсис» – івритом, німецькою, французькою, російською, азербайджанською, вірменською мовами. Новела вийшла окремим виданням англійською мовою в Австралії (Bayda books, 2011).

Твори Марії Матіос опубліковані також сербською, румунською, білоруською, китайською, японською, чеською.

Нині письменниця живе й працює в столиці, де, окрім літературної діяльності, бере активну участь у громадському житті, коментуючи політичні та культурні події. Із грудня 2003 до 17 вересня 2010 року працювала заступником голови Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка. А з грудня 2012 року – народний депутат України VII скликання від партії «УДАР», пізніше – секретар Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності. Восени 2014 року пройшла у Верховну Раду за списками від Блоку Петра Порошенка.

Роман «Майже ніколи не навпаки», який отримав гран-прі та перше місце на конкурсі «Коронація слова 2007», завершує історико-психологічну трилогію, яку розпочала «Нація», а продовжила «Солодка Даруся». Про перші два романи трилогії письменниця зазначає: «Не треба бути великим психологом, щоб зрозуміти, що моему світогляду і уявленням про сенс літератури більше відповідають «Солодка Даруся» та «Нація». А «Майже ніколи...» – книга про те, що може людське серце, вражене любов'ю і ненавистю, радістю і заздрістю».

У творчості Марія Матіос культивує своє світоглядне кредо: пошук украденого щастя нації та пошук украденого щастя людини. Авторку цікавить мотивація та поведінка людини в екстремальних ситуаціях. На думку Марії Матіос, і висока, і масова література має право на життя, бо тільки тоді літературний процес стане повноцінним. Водночас письменницю турбує, що відбувається в сучасній українській літературі. Зокрема, брак болю, справжніх пристрастей, любові, а не її імітації. Також не вистачає ніжності, образів, сюжетів, роздумів про вічні цінності, смисл життя й вибір людини. Натомість забагато «якання» й мінімум життєвого досвіду.

Письменниця захоплюється психологією, етнографією, городництвом та квітникарством. У літературі для неї існує єдине табу – писати погано.

Із 2008 року Марія Матіос – заслужений працівник культури України.

Твори

Збірки віршів

- «З трави і листя» (1982)
- «Вогонь живиці» (1986)
- «Сад нетерпіння» (1994)

- «Десять дек морозної води» (1995)
- «На Миколая» (1996)
- «Жіночий аркан» (2001)
- «Жіночий аркан у саду нетерпіння» (2007)

Проза

- «Нація» (2001)
- «Життя коротке» (2001)
- «Бульварний роман» (2003)
- «Фуршет» від Марії Матіос» (2003)
- «Солодка Даруся» (2004)
- «Щоденник страченої» (2005)
- «Містер і місіс Ю в країні укрів» (2006)
- «Нація. Одкровення» (2006)
- «Майже ніколи не навпаки» (2007)
- «Москалиця. Мама Маріца – дружина Христофора Колумба» (2008)
- «Кулінарні фіглі» (2009)
- «Чотири пори життя» (2009)
- «Вирвані сторінки з автобіографії» (2010)
- «Армагедон уже відбувся» (2011)
- «Вибране» (2011)
- «Черевички Божої матері» (2013)
- «Приватний щоденник. Майдан. Війна...» (2015)

Нагороди

- 2003 – літературна премія «Благовіст» та премія імені Володимира Бабляка (у галузі публіцистики)
- 2004 – переможець конкурсу «Книжка року» за роман «Солодка Даруся»
- 2005 – Національна премія України імені Тараса Шевченка за роман «Солодка Даруся»
- 2007 – переможець конкурсу «Книжка року» за роман «Майже ніколи не навпаки»
- 2008 – переможець конкурсу «Книжка року» за роман «Москалиця. Мама Маріца»
- 2007 – гран-прі на конкурсі «Коронація слова» за роман «Майже ніколи не навпаки»**
- 2009 – диплом першого ступеня в номінації «Бестселер» на V Київському міжнародному книжковому ярмарку за книгу «Москалиця»
- 2013 – відзнака «Українсько-японська дружба і співробітництво»
- 2015 – орден Княгині Ольги III ступеня

Читачі неймовірно підтримують, надихають і мотивують. Часом я сама дивуюся тому, скільки любові отримую від них. Це вже як залежність: хочеться ще і ще. Щодо натхнення, то воно всюди. Для мене дуже вагомим джерелом натхнення є музика та мандрівки. Під музику я пишу і часом навіть деякі повороти сюжету народжуються з пісенних текстів. А щодо мандрів, то вони наповнюють і приносять ідеї. Усидіти на місці я просто не можу, тож постійно рвуся кудись чи в бік Європи, чи хоча б по Україні. А ідея для однієї історії народилася на мосту в Будапешті, і це був момент, коли в голові щось клацає: «Я мушу це написати!».

Ніколи не ставлю собі жанрових рамок, але фентезі – це моя пристрасть. Це змога вплести у наш світ трішки магії, балансувати на межі реальності та вигадки і проговорювати певні проблеми крізь метафори. До того ж у фентезі стільки піджанрів, що воно може охоплювати величезну читачську аудиторію.

Поет і прозаїк, журналіст Наталія Ярославівна Матолінець народилася 20 грудня 1990 року. У шкільні роки почала писати поезію, відтак – оповідання. Відвідувала літературну студію «Джерельце» при Львівській обласній дитячій бібліотеці, де читала свої вірші. У старших класах читачами перших її оповідань про львівських магів стали однокласники. Закінчила факультет журналістики у Львівському національному університеті ім. Івана Франка в 2013 році. Живе у Львові, працює за фахом.

Оповідання письменниці опубліковані у збірках «Питання людяності», «ДЕРЕЗА», «Брама. Багряні ночі», «Кишеньковий Мандруарій». Роман у жанрі підліткового фентезі «Гессі» у 2018 році включено до довгого списку «Дитячої книги року ВВС». Наталія Матолінець тішиться, що в межах цього конкурсу отримала рецензію від літературознавиці Віри Агеєвої.

Історія «Гессі» – «нетипове фентезі». У ньому, як стверджує авторка, подана «з одного боку – фентезійна історія з різними світами та богами, з іншого – історія про дорослішання на тлі цілком звичних підліткових проблем. Ще з іншого боку – епоха, сповнена неймовірної естетики». Вона переконана, що саме через те, що зуміла передати цю естетику в історії, роман і привернув увагу. Проблематика твору широка: історія прощань, смертей, відродження, пошуку себе, невичерпної любові й ніжності.

Літературу для підліткової аудиторії почала писати, оскільки пам'ятає, як у цьому віці їй самій бракувало відповідних книжок для підлітків. Під час роботи над творами Наталія Матолінець часто малює своїх персонажів,

Наталія Матолінець

розмірковуючи над складними епізодами чи шукаючи вирішення логічних проблем. До того ж ці малюнки потім передає ілюстраторові, аби він зобразив подібне на обкладинці.

Захоплюється авторка творами Джона Толкієна, Ніла Геймана, Роберта Джордана, Лі Бардуго, Джонатана Страуда. Є багаторазовою учасницею фестивалів «Форум видавців» і «Книжковий Арсенал», а також «Брама», «LiTeга», «Книжкова толока», «КомікКон», «Книжковий Миколай» та інших.

У шкільні та університетські роки публікувалася в численних антологіях та альманахах, у журналах «Дніпро», «Дзвін», «Світ фентезі», газетах «Літературна Україна», «Літературний Львів», «Нова неділя». Нині друкується у видавництвах «Сполом», «АССА», «Vivat». Із 2014 року є членом Національної спілки письменників України.

Найбільше щастя для авторки – займатися тим, що любиш, до чого лежить душа. Хобі – подорожі Україною та закордон. Улюбленими містами є Відень та Прага, мріє побувати в Парижі.

Твори

Збірки поезій

- «Краплини світла» (2005)
- «Акварелі і аромати» (2013)

Романи

- «Гессі» (2018)
- «Варта у Грі» (2018)
- «Варта у Грі. Артефакти Праги» (2019)
- «Академія Амагерасу» (2019)

Нагороди

- 2007 – премія імені Богдана-Ігоря Антоновича «Привітання життя»
- 2017 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Гессі»**
- 2018 – спецвідзнака «За новаторський пошук в жанрі міського фентезі» конкурсу «Крилатий лев» за роман «Варта у Грі»
- 2018 – диплом конкурсу «Львівські перехрестя» за роман «Варта у Грі»
- 2018 – диплом Запорізької книжкової толоки за третє місце у номінації «Найкраща підліткова книга» за роман «Гессі»
- 2018 – премія «Дебют року у прозі» від порталу «Барабука»
- 2019 – диплом фестивалю Dnipro Book Fest за роман «Варта у Грі»

Завжди відчувала себе україночку. Закохана в своє рідне Полісся і оспівую його в поезії та прозі. Понад усе ціную гармонію в людських взаєминах, гармонію людини з природою. Найвищими людськими якостями вважаю вміння поставити себе на місце іншого, а також уміння прощати.

Письменниця, журналістка, краєзнавець Валентина Микитівна Михайленко народилася в селищі Коропі на Чернігівщині 13 липня 1953 року. У 1970 році закінчила Коропську середню школу, а в 1973 році – Ніжинське культурно-освітнє училище, за фахом – бібліотечний працівник. Вищу освіту здобула на бібліотечному факультеті Київського державного інституту культури імені О. Корнійчука (нині – Київський національний університет культури і мистецтв) у 1983 році.

Понад двадцять п'ять років Валентина Микитівна віддала бібліотечній справі. Працювала в районній бібліотеці рідного селища, у районній держадміністрації, директором радіоорганізації «Коропське районне радіомовлення», кореспондентом газети «Коропщина». Нині є позаштатним кореспондентом газет «Нові горизонти» та «Коропщина». Друкувалася в обласних та всеукраїнських часописах і збірниках, зокрема в антології творів письменників Чернігівщини «Ужинок за сорок літ» (2016), «Чернігівський Шевченкіані» (2015), «Антології сучасної новелістики та лірики України» (2015, 2016), низці альманахів «Скіфія», колективній збірці віршів «Поезія, натхненна жінкою» (2016), літературних журналах «Літературний Чернігів», «Зоря вечорова», «Соборність» (міжнародне художньо-публіцистичне видання Спілки українських письменників у державі Ізраїль), «Барви», «ЛітераТ». Є автором та співавтором понад трьох десятків друкованих видань.

Почала римувати школяркою, публікуватися – у зрілому віці. Перші вірші з'явилися в районній газеті «Нові горизонти» спочатку за підписом В. Жук, а потім – В. Михайленко (Жук). До прози авторка звернулася в 90-ті роки ХХ століття, набувши певного життєвого досвіду, зі сформованим світоглядом і колом інтересів. На середину цих років захопилася історичним краєзнавством, видала низку публікацій, зокрема про українського письменника П. Кузьменка, жінку-хіміка В. Богданівську-Попову, геніального винахідника М. Кибальчича, про історію і сучасність населених пунктів Коропського району тощо. 1999 року організувала в центральній районній бібліотеці (далі – ЦРБ) жіночий клуб «Росинка», що діє й нині. Того ж року Чернігівська ОУНБ ім. В. Г. Короленка видала збірку з творчого доробку бібліотечних працівників Чернігівщини «Душі моєї чисте джерело», де вмістила цикл віршів Валентини Михайленко «Серпнева магія».

У 2002 році при ЦРБ організувала творчий клуб «Первоцвіти Коропщини», який очолювала до 2017 року. Відредагувала та уклала чотири альманахи творів місцевих поетів і прозаїків: «Коропщина літературна», «Сіверяночка», «Придеснянські джерела» та «Поліські первоцвіти». Від 2003 року в газеті «Нові горизонти» редагувала літературну сторінку «Сіверяночка», а від 2008 року – літературну сторінку «Придеснянські джерела» в газеті «Коропщина».

Валентина Михайленко

Є одним із авторів символіки Коропського району. Має численні публікації (понад 200) краєзнавчої тематики в часописах та наукових збірниках.

У 2003 році перемогла на обласному конкурсі «Жінка року». Друкувалася у видавництвах «Чернігівські обереги», «Аспект-Поліграф», «Зелений пес», «Ранок», «Домінант», «Десна Поліграф», «Бук-Друк» та інших.

Член Національної спілки письменників, Національної спілки краєзнавців та Національної спілки журналістів України.

Твори

Збірки поезій, прози, вибрані твори

«Душі моєї чисте джерело» (у співавторстві, 1999), «Осінній стриптиз» (2000), «По спіралі часу» (2002), «У лабіринтах трикутника...» (2004), «Острів надії» (2006), «Душа в листопаді» (2009), «Маленька дівчинка на острові Весни...» (2013), «Крик перелітного птаха» (2014)

Романи

«На лезі радості» (2007), «Ніхто й ніколи» (2010), «На лезі радості. У лабіринтах трикутника» (2013), «Історія трамвайчика» (2016)

Оповідання. Образки

«І в радості, і в горі...» (2012), «Друзі» (2012), «Силуети» (2016), «Солодкий смак гіркоти» (2017)

Книги з краєзнавства

«Миколаївський ярмарок у Коропі» (2002), «Короп історичний» (2006), «Короп» (2008), «Дем'ян Многогрішний – гетьман Сіверський» (2011), «Короп – європейське містечко» (2013), «Коропщина в іменах» (біографічний довідник, 2015), «Підбитий журавель, або Забутий талант» (нарис життя і творчості українського письменника, етнографа, фольклориста Петра Кузьменка) (2018)

Нагороди

2003, 2005 – переможець фестивалю регіональної преси «Золотий передзвін Придесення»
2006 – заохочувальна премія на конкурсі «Коронація слова» за повість «На лезі радості»
 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2018 – лауреат обласного літературного конкурсу «Краща книга року»
 2009 – районна літературна премія імені Василя Нікітіна
 2014 – обласна літературна премія імені Леоніда Глібова
2015 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за роман «Історія трамвайчика»
2018 – диплом на конкурсі «Молода КороНація» за твір «Смілий»
 2018 – лауреат Міжнародного багаторівневого конкурсу імені Дюка де Рішельє («Алмазний Дюк») за дослідження «Забутий талант»
 2018 – переможець Міжнародного конкурсу «Невідома українська література» за дослідження «Забутий талант»
 2018 – переможець Всеукраїнського літературного фестивалю «Відродження поезії»

Не важливо, скільки було злетів і падінь, помилок та впевнених кроків. Важливим є те, що я завжди розумів – життя дається лише один раз, а цінність його – це те, що потрібно ти встиг зробити для інших. Людина здатна до досконалості «ліпити» своє тіло, а потім милуватися ним перед дзеркалом, може написати величний роман, а потім його спалити, може створити формулу щастя і ночами прокручувати її в голові, може збагнути незбагненне і зникнути з цим у пустелі. А може створити найвеличнішу комп'ютерну програму і подарувати її людству, може допомагати хворим і втішати страждених, може просто нагодувати бездомного собаку. Зробити світ чистішим, радіснішим, стійкішим і перспективнішим – це шлях тих, хто має право сказати – я жив, я живу, я буду жити.

Письменник Віктор Дмитрович Михайлов (псевдонім – Віктор Вальд) народився 9 листопада 1961 року в місті Херсоні у робітничій родині. Закінчив Херсонську школу № 36, у Палаці піонерів відвідував краєзнавчий гурток під керівництвом історика Августа Вірлича. Здобув вищу освіту в Херсонському індустріальному інституті за спеціальністю «Інженер-механік з машин та апаратів текстильної промисловості», який закінчив з червоним дипломом. Після служби в підрозділі, де готували бійців для гарячих точок, навчався в офіцерській школі та отримав звання лейтенанта. Хотів лишитися в армії, однак на той час уже мав родину, тож це була єдина причина повернутися до цивільного життя. Працював на Рівненському льонокомбінаті майстром ткацького цеху, продавцем взуття, вантажником, робітником на херсонському заводі «Чумак». У 2002-му переїхав до Києва, де працював до 2009 року та написав і видав свій перший роман.

Письменник стверджує, що скільки себе пам'ятає, постійно читав будь-які історичні книжки та переглядав історичні фільми. Для нього було не так важливо, яка їхня художня та історична цінність, головне – відчувати дух епохи, тих далеких часів, де діяли справжні герої, прожити з ними певний час. В уяві поставало бойове поле, де поряд з мужніми й сильними друзями пліч-о-пліч стояв за перемогу, мчав на коні назустріч небезпеці.

Дебютні історичні романи – трилогію «Кат» – написав російською мовою. «Німецький» літературний псевдонім Вальд вигадали редактори видавництва «Клуб сімейного дозвілля» як алюзію на рядки Тараса Шевченка про німця, який «розкаже» нам «нашу... історію». Також українські видавці сподівалися цим привабити європейського читача, адже цілком імовірно, що роман зацікавить західних видавців і читачів.

Віктор Михайлов

У своїх творах Віктор Михайлов максимально реалістично передає атмосферу жорстокого Середньовіччя, його дикий характер і складний побут. Він – майстер історичного роману в традиціях Вальтера Скотта і Умберто Еко. Значний розголос мав його роман «Останній бій Урус-шайтана», який переміг у конкурсі «Коронація слова» у 2017 році та отримав дві спецвідзнаки. Роман присвячений подіям кінця XVII століття на Дикому полі, боротьбі Османської імперії з християнськими державами. У центрі сюжету – поєдинок хрестителя меча султана Архана та козацького отамана Івана Сірка, якого мусульмани називали Урус-шайтаном, шануючи його воєнну звитягу. Перед написанням твору автор опрацював понад тисячу документів на одну сторінку власного твору.

У романі «Меч Сагайдачного» йдеться про полювання за славетною зброєю – мечем, який був подарунком польського королевича Владислава за відвагу під час Хотинської битви. Цей інкрустований золотом і діамантами меч фактично легітимізував козацтво і символізував визнання його заслуг королівською владою Речі Посполитої. До написання твору спонукала стаття історика Тараса Чухліба про меч Сагайдачного в експозиції королівського палацу у Кракові. У романі висвітлено зростання бунтівних настроїв козацтва в Речі Посполитій, роль Петра Конашевича-Сагайдачного в обороні православної віри.

Нині мешкає в Каховці. Одружений, виховує двох синів.

Твори

Романи

«Спарта» (2008)
 «Кат» (2011)
 «Помста ката» (2015)
 «Прокляття ката» (2017)
 «Останній бій Урус-шайтана» (2017)
 «Меч Сагайдачного» (2019)

Нагороди

2017 – перша премія «Коронації слова» за роман «Останній бій Урус-шайтана»
2017 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» від Андрія Кокотюхи «Золотий пістоль» за найкращий гостросюжетний роман «Останній бій Урус-шайтана»
2017 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» від Всеукраїнської асоціації «Альрайд» за знання мусульманських обрядів, звичаїв та історії
 2018 – диплом «Найкраща книга Херсонщини» за роман «Останній бій Урус-шайтана»

Мабуть, як усі літератори, мрію про свободу – духовну і матеріальну. Хотілося би мати час і можливість займатися лише поезією... Ти здобуваєш те, що робить тебе щасливим, потім втрачаєш його. Потім знову здобуєш. Безкінечний колообіг здобутків і втрат у природі... Вірю, що все у світі відбувається за духовними законами.

Українська поетеса, есеїст Наталія Іванівна Пасічник народилася 3 липня 1984 року в місті Тербовля Тернопільської області.

Закінчила факультет іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (2006).

У 2006–2007 рр. навчалася в магістратурі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Отримала диплом магістра філології за спеціальністю «Викладач англійської мови та літератури, вчитель німецької мови».

Протягом 2007–2010 рр. навчалася в аспірантурі Львівського національного університету імені Івана Франка. У 2013 році захистила кандидатську дисертацію «Семантичні та функціональні аспекти англійської дидактичної лексики».

Нині – викладач кафедри теорії і практики перекладу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Член Національної спілки письменників України з 2009 року та Національної спілки журналістів України з 2011 року. Стипендіат Міжнародного дому письменника і перекладача Ventspils House (2012).

Засновник видавництва «Слон».

Твори

Поетичні збірки

«Елегія печалі» (2002)

**Наталія
Пасічник**

«Портрети доби Ренесансу» (2006)
«Гра в три руки» (2009)
«Пастух бджіл» (2012)
«Зимові канікули» (2014)
«Кирилиця» (2016)
«Стрічка контролю» (2019)

Збірка есеїстики

«Артикли» (2015, 2018)

Повість

«Терезка з Медової Печери» (повість для дітей, 2014)

Нагороди

2003 – лауреат конкурсу «Поетичні майстерні»
2005, 2008, 2009 – лауреат конкурсу видавництва «Смолоскип»
2005 – лауреат літературної премії імені Б.-І. Антонича «Привітання життя»
2007 – лауреат літер-фесту «Неосфера»
2008 – лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Гранослов», конкурсу від часопису «Захід-Схід», конкурсу дитячої літератури від часопису «Мистецька сторінка»
2009 – гран-прі фестивалю «Просто так»; лауреат конкурсу «Рукометло», конкурсу від журналу «Дніпро», всеукраїнського літературного конкурсу «Витоки»
2009, 2010 – нагорода порталу «Буквоїд» за «Найкращу поетичну збірку»; лауреат конкурсу оповідань «Прекрасне поруч»
2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за повість «Терезка з Медової Печери»
2011 – премія конкурсу імені святого Альфонса де Лігуорі
2012 – премія всеукраїнського фестивалю поезії «Ватерлінія»
2013 – премія «Благовіст»; премія конкурсу «Урба-пекрестя»; премія конкурсу імені Богдана Лепкого
2014, 2015 – Міжнародна поетична слов'янська премія

Що привело до літератури? Є таке поняття, як емоційне вигорання. Людину пригнічує, коли вона в якийсь момент розуміє, що вже не рухається далі, й, щоб не застоюватися на місці, шукає нові можливості... Літо для мене – це основний час, коли можна кудись поїхати, щось змінити у житті. Саме влітку я почала писати свій перший роман. А ось вже другу книжку я писала із бажанням донести до читачів нові теми. Я уважніше підійшла до побудови сюжету, характерів. Кожну сторінку перечитувала принаймні разів десять. І щоразу виправляла й виправляла... Справді, попрацювала над другим романом більше і вважаю, що книга вдалася краще. Та про те, чи гарною є книга, треба судити самим читачам. Я ж, як і в першому, так і в другому творі намагалася донести до людей правду просто та доступно. Адже часто письменники прагнуть ускладнити свої тексти, але всі глибокі мистецькі твори насправді є простими. До цього, на мій погляд, має прагнути митець. Суть речей проста, у своєму житті нам потрібно відкинути все зайве і просто йти своїм шляхом.

Як вдається так майстерно працювати над своїми текстами? Напевне, допомагає життєвий досвід. Створюєш і описуєш персонажів, робиш їх цікавими. Маю достатнє знання психології, допомагає і шкільний досвід. Коли ж моїх знань не вистачає, то я прислухаюся до інших – так вдається будувати цікаві діалоги. Загалом, навколо дуже багато цікавих історій та людей, про яких можна писати.

Зізнаюся, що хворіти зоряною хворобою у моєму віці вже надто пізно, хоча приємно раптом стати авторкою популярного роману.

Письменниця, педагог Тетяна Романівна Пахомова народилася 16 липня 1964 року у місті Радехові Львівської області, де проживає й нині. У шкільні роки надзвичайно полюбила географію. Будучи школяркою, два рази займала I місце на всеукраїнських предметних олімпіадах з географії. Тож майбутня професія була означена вже в ті далекі роки. Однак мріяла Тетяна Пахомова стати вчителем-філологом, як і мама, та саме мама переконала її вступити на географічний факультет.

**Тетяна
Пахомова**

Закінчивши заочне відділення географічного факультету Львівського державного університету ім. Івана Франка, працює на освітянській ниві: викладає географію, економіку та образотворче мистецтво. Протягом десяти років – у Радехівській восьмирічній школі, яка згодом була реорганізована в середню школу № 2. Нині працює в Радехівській спеціалізованій середній школі № 3 I–III ступенів із поглибленим вивченням іноземної мови. Талановита, безпосередня, винахідлива, завзята та віддана своїй справі – саме такою знають її учні та колеги.

Нещодавно Тетяна Романівна написала свій перший роман «Я, ти і наш мальований і немальований Бог». І цей твір одразу переміг на Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова» в 2016 році та став справжньою подією в сучасному літературному процесі. Це драматична та зворушлива сімейна сага, що пробуджує віру в добро та милосердя. Напружений сюжет роману зачаровує і змушує читати не відриваючись.

Із шкільних краєзнавчих розвідок постала й друга книга письменниці – роман «Таємниця галицького Версалю». У ній ідеться про трагічне перше кохання майбутнього графа Потоцького.

Як вчитель Тетяна Пахомова завжди перебуває у творчому пошуку. Як людина, яка любить життя, письменниця цікавиться всім, що її оточує. Напевне, так народилося бажання поділитися своїм досвідом з іншими вустами героїв літературних творів.

Твори

Романи

«Я, ти і наш мальований і немальований Бог» (2016)
«Таємниця галицького Версалю» (2016)
«Карпатське танго» (2018)

Нагороди

2016 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Я, ти і наш мальований і немальований Бог»
2017 – Міжнародна літературна премія імені Ірини Вільде за роман «Я, ти і наш мальований і немальований Бог»

Моя місія як письменника – зацікавити читача досліджувати своє життя. «Змусити» його поставити собі запитання: що в мене «так», а що «не так»? Що зробити, щоб «так» покращити, а «не так» позбутися?.. Тобто серед безлічі чужих правд знайти свою. Бажано комфортну, радісну. Моя мета – хоча б трошки змінити читача.

Як письменника мене сформував пошук відповідей на запитання, які мене хвилювали. Я їх записував. Підглядав, як із певними життєвими ситуаціями дають собі раду інші. Прикидав, що можна зробити, прогнозував, що з цього вийде. На даний час теж, коли пишу художній текст, то шукаю. Я не знаю, як має бути правильно. Люблю поспілкуватися фантастикою, у неї менше рамок, нереальне має більше шансів прижитися, стати справжнім.

Прозаїк Андрій Ярославович Процайло народився 28 грудня 1975 року в селі Липники Пустомитівського району Львівської області. У дитинстві захоплювався футболом, читанням історичної та соціально-побутової прози, творів Павла Загребельного, Александра Дюма, Еріха Марії Ремарка. Із 15 років писав поезію, яку публікувала газета «Самбірські вісті». Після закінчення Загір'янської загальноосвітньої школи здобув ґрунтовну освіту в Самбірському педагогічному училищі (1994), Львівському національному університеті імені Івана Франка за спеціальністю «Українська мова та література» (2000), Українському вільному університеті (Мюнхен, Німеччина, 2001–2002).

На даний час Андрій Процайло працює заступником директора з навчально-виховної роботи Дитячого центру туризму, спорту та екскурсій у Львові. Захоплюється бджільництвом.

Перший роман «Життя як вітер, або Щастя в байдужості» надрукований у 2005 році у видавництві «Українські технології» з «благословення» літературознавця, професора Миколи Ільницького.

**Андрій
Процайло**

Твори друкував у газеті «Літературна Україна», часописах «Кур'єр Кривбасу», «Дніпро». Оповідання виходили в колективних збірках «Калейдоскоп життя», «Теплі родинні історії», «I will survive! Я виживу!».

Жанрове розмаїття творчого доробку Андрія Процайла: соціально-побутові та пригодницькі романи, фентезі, містика, фантастика. Автор співпрацює з видавництвами «Фоліо», «Твердиня», «Гамазин» («Зелений пес»), «Брайт Стар Паблішинг», «КМ-Букс».

«Принципи, сенси... Писати про те, що хвилює, зачіпає почуття», – вважає Андрій Процайло. Через вчинки героїв він намагається змінювати погляд читача на світ. І свій погляд теж. Своїм завданням ставить завдяки художнім засобам створити яскраву картинку в уяві, фільм, який живучістю, образністю, рухливістю викликав би щонайбільше емоцій.

Твори Романи

«Життя як вітер, або Щастя в байдужості» (2005)
«Привид безрукого ката» (2014)
«Мер сидить на смерті» (2015)
«Вірус справедливості» (2016)
«Яйце-райце, або Мільйон на мрію» (у співавторстві з Тетяною Белімовою, 2016)
«Перстень любові» (2017)
«Наглядачі за думками» (2018)

Збірки оповідань

«Три смуги ілюзій» (2013)
«Потім – то коли?» (2018)

Нагорода

2014 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Привид безрукого ката»

Але ще раніше, до слова, була думка. І, напевне ж, була вона про добро та красу, про віру і вірність, про мир та розуміння, про любов і гармонію. Про все те, що наповнює життя людини отаким простим, майже буденним і подекуди навіть непомітним щастям. Про все те, без чого сонце світить менш яскраво, а радість не буває такою радісною, наче веселка після травневої грози чи комашка «сонечко» на носу в усміхненій кірпачаті дитини.

У кожному своєму слові, котре залишаю на папері, у комп'ютері чи у просторі, я прагну зберегти оту думку, яка сповнює серце ладом, яка допомагає бачити красу в дрібних, звичайних, буденних речах. Не для того, щоб переінакшити світ. А для того, щоб додати до нього зовсім трішки любові.

І нехай у кожного з нас запанує прадавній Лад у долі, у долі, у помислах, аби спільними зусиллями ми зуміли дорости до розквіту нашої мудрої нації і величі нашої прекрасної України!

А все починається з дитинства...

Радушинська Оксана Петрівна – журналістка, письменниця теле- та радіоведуча, громадська діячка – народилася 27 вересня 1979 року в місті Старокостянтиніві Хмельницької області. З дитинства через хворобу дівчина прикута до інвалідного візка, але попри це успішно закінчила місцеву загальноосвітню школу № 8. Улюбленими предметами були мова та література. Рано почала писати вірші. Перший вірш-поема «Без верби і калини нема України» здивував учительку і навіть викликав сумнів у її авторстві, але згодом ніхто вже не сумнівався в здібностях дівчини.

Оксана Петрівна здобула освіту журналіста в Київському Укртелерадіоінституті, навчалася і закінчила з відзнакою Інститут соціальних технологій Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (Хмельницька філія), фах – «Видавнича справа та редагування». Згодом здобула кваліфікаційний рівень магістра журналістики у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» в Києві.

Із журналістикою добре знайома з дитинства, оскільки тато був фотокореспондентом районної газети. Тож Оксана Радушинська стала постійним дописувачем місцевих газет (з 1996 р.). Відтоді розпочалося активне творче життя: перші професійні перемоги, вихід поетичних збірок, дитячих книжок. Плідною була робота на ниві журналістики: у 2002 році співпрацювала з Інститутом розвитку інтелекту дитини (м. Київ), стала кореспондентом і редактором газети «Новини Поділля»; протягом 2004–2012 рр. – диктор-ведуча, редактор радіопрограм ДП «Старокостянтинівська районна ТРК»; у 2006 році – редактор культурологічних програм ХОДТРК «Поділля-центр» (м. Хмельницький), автор-ведуча народознавчої передачі «Родовід» обласного радіомовлення, у 2009–2012 рр. – ведуча народознавчої рубрики в журналі «Мистецькі грані» (м. Рівне), у 2012-му – кореспон-

**Оксана
Радушинська**

дент газети Хмельницької міської ради «Проскурів», редактор-ведуча радіо-програм КП «Районна радіокомпанія Старокостянтинівської районної ради Хмельницької області».

Із квітня 2014 до жовтня 2015 року Оксана Радушинська – співорганізатор творчого волонтерського об'єднання «Мистецька подільська сотня», що надає моральну та фінансову підтримку підрозділам ЗСУ, Національної Гвардії та добровольчим формуванням у зоні АТО. По припиненню діяльності об'єднання з жовтня 2015 року стала головою ГО «Творча сотня «Рух до перемоги», котре продовжує діяльність попередньої організації, опікуючись також родинами бійців АТО/ООС, демобілізованими військовослужбовцями і родинами загиблих бійців тощо. З квітня 2015 року регулярно здійснює волонтерські виїзди в АТО/ООС.

За активну громадянську позицію відзначена численними нагородами: титул «Українська Мадонна» Міжнародного благодійного фонду святої Марії (2002); премія ім. Якова Гальчевського «За подвижництво у державотворенні» до Дня соборності України (2006); медаль та премія Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді в розбудові України (2007); премія «Українська Мадонна десятиліття» за особливі заслуги перед українським народом (2009); премія «Жінка III тисячоліття» (2009); медаль «Почесний громадянин міста Старокостянтинова» (2009); кавалер ордена Княгині Ольги III ступеня (2011); відзнака командира бригади тактичної авіації ім. Петра Франка (2016); медаль «За вірність національній ідеї» (2016); орден «За розбудову України» (2017); медаль «За сприяння Збройним Силам України» (2017); відзнака Президента України «За гуманітарну участь в Антитерористичній операції» (2017); народна медаль 28 ОГВМБр «За службу» (2017); медаль «За гідність і патріотизм» (2018).

Оксана Радушинська написала і видала збірки поезій, віршів для дітей, казок, повістей, романів, а також оповідань і новел. У співавторстві з композиторами створила десятки пісень. Добірки віршів друкувалися в журналах: «Жінка», «Дніпро», «Дзвін», «Соціальне партнерство», в міжнародному журналі «Склянка Часу*Zeitglas» (Україна – Росія – Німеччина), у газетах: «Проскурів», «Голос громади», «Подільські вісті», «Ровесник», «Літературна громада», «Сільські вісті», «Нова епоха», «Літературна Україна», «Літературна газета», «Луганський край» та інших. Поезії авторки перекладені німецькою та російською мовами.

Член Національної спілки журналістів України (2002), Міжнародної співдружності письменницьких спілок (2004), Національної спілки письменників України (2006), Міжнародної громадської організації «Жінка III тисячоліття» (2010).

Твори

Поетичні збірки

«На крилах мрій» (1999)
«Світанкові сни» (2000)
«Казки яблуневого снігопаду» (2001)

«Неспівані пісні про щастя» (2002)
«Сповідь дощу» (2003)
«Навпіл із долею» (2004)
«Стукав сніг...» (2005)

Поетія для дітей

«Сонячне зайчєня» (2004)
«Абетка для малят» (2005)
«Віршики для малят» (2006)
«Абетка дошколярика-пішоходика» (2006)
«Українські свята» (2007)
«Вірші про звіряток» (2013)
«Чини тільки добре» (2014)
«Хто як говорить?» (2014)
«Улюблені іграшки» (2014)
«Хто це?» (2014)
«У саду і на городі» (2014)
«Веселкові кольори» (2014)

Новела

«Блискавки третього покосу» (2009)

Казки

«День полив'яної казки» (2011)
«Павучок без імені» (2015)

Романи

«Зелен-день, або Чарівні русалчині коралі» (2013)
«Коли сонце було стозрячим. Амулет волхва» (2016)

Повісті

«Щоденник Славка Хоробріка, або Пригоди хлопчика-міліціонера» (2012)
«Метелики в крижаних панцирах» (2015)
«Піввеселки у подарунок» (2016)

Аудіографія

Історично-дослідницькі мініатюри про Голодомор 1932–1933 на Старокостянтинівщині «Нареченим 33-го» (2008)
Компакт-диск для дітей «Намисто українських свят» (2010)

Нагороди

1999 – лауреат I Всеукраїнського фестивалю «Повір у себе» в номінації «Літературне мистецтво»
2001, 2002, 2005 – тричі переможець обласної молодіжної мистецької акції «Подільський Оскар»
2004 – переможець літературного конкурсу «Рукометло-2004»
2004 – дипломант Міжнародного конкурсу молодих літераторів «Гранослов»

2005 – переможець VI Всеукраїнського творчого конкурсу «Українська Мадонна»
2005 – переможець III Студентського фестивалю творчості «Сяйво надій»
2006 – лауреат III премії міського конкурсу на кращий поетичний твір про місто Хмельницький «Хмельницька щедра осінь»
2007 – дипломант міського конкурсу на кращий поетичний твір про місто Хмельницький «В віршах й піснях славімо наше місто»
2007 – лауреат IX Всеукраїнського творчого конкурсу серед журналістів «Українська Мадонна» в номінації «Віра. Боже, Україну збережи»
2008 – переможець літнього літературного конкурсу від мистецько-літературного інтернет-порталу «Захід-Схід»
2009 – переможець конкурсу «Різдвяне диво»
2009 – переможець Міжнародного літературного конкурсу «Православна моя Україно!» з нагоди 1020-річчя хрещення Київської Русі
2009 – переможець Всеукраїнського літературного конкурсу «Золотий лелека»
2009 – Міжнародна літературна українсько-німецька премія імені Олесь Гончара
2009 – переможниця 30-го Літературного конкурсу Світової федерації українських жіночих організацій імені Марусі Бек (Канада)
2010 – Міжнародний фестиваль аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джерела»
2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за твір «Зелен день, або Чарівні русалчині коралі»
2012 – премія «Благовіст»
2012 – лауреат літературного конкурсу «Біблійні історії» від видавництва «Братське»
2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Грибочок-господарик»
2012 – Краєзнавча премія «Скарби землі Болехівської»
2013 – лауреат Всеукраїнського конкурсу «Корнійчуківська премія» за кращий твір для дітей
2013 – літературно-мистецька премія імені Дмитра Луценка «Осіньне золото»
2014 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Коли сонце було стозрячим. Амулет волхва»
2016 – лауреат Національної премії «Благодійна Україна»
2017 – лауреат Хмельницької обласної літературно-краєзнавчої премії імені Василя Баженова
2017 – лауреат Хмельницької обласної премії імені Дмитра Прилюка за найкращу публіцистичну роботу в галузі журналістики за цикл публікацій із зони проведення АТО на Сході країни
2017 – лауреат премії імені Якова Гальчевського «За подвижництво у державотворенні» в номінації «Громадський діяч»

**Ірен
Роздобудько**

Я пишу з 6 років. Тому особливого поштовху не було й найпершого твору не пам'ятаю. А до публікації дійшла завдяки конкурсу «Коронація слова», який відбувся в 2000 році. Завдяки другому місцю вийшла друком книга «Мерці», у перевиданні – «Пастка для жар-птиці». Учителів у літературі у мене немає як таких. Є улюблені письменники, але ніколи нікого не наслідувала.

Відпочиваю я в роботі, бо для мене справжня насолода і відпочинок, коли я можу сісти за комп'ютер, закрити за собою умовні двері й поринути в свій світ.

Натхнення – це відмовка для лінивих, можна сказати – «у мене немає натхнення» – і не робити нічого. Тому для мене немає поняття натхнення, мене надихає все. Якщо живеш у рожевих окулярах, то губишся в цьому світі. Я вважаю, що треба пройти багато етапів, коли тебе обманюють, коли в тебе визріває душа. Це в книжках у мене є, я хочу і надати про це говорити. Я взагалі колись казала, що найкращі письменники з'являються від того, що вони вміють страждати і вміють тримати удар. Усі мої герої, зрештою, вчать тримати удар.

Захоплення – анімація, мандрівки, малювання, вишивання бісером, гра на гітарі, плавання з аквалангом... На запитання: «Чи вмієте Ви грати на роялі?» відповідаю: «Не знаю, треба спробувати...»

Народилася Ірен Роздобудько (справжнє ім'я – Ірина Віталіївна Роздобудько) 3 листопада 1962 року у Донецьку. Вищу освіту здобула у Київському державному університеті імені Тараса Шевченка на факультеті журналістики. Попри журналістське ремесло, у якому сягнула кар'єрних вершин жіночих глянців (була редактором журналу «Наталі», головним редактором «Каравану історій»), працювала офіціанткою, Снігуронькою, шпребхштальмейстером у цирку, методистом у кінотеатрі, кіномеханіком у відеосалоні, диктором радіогазети металургійного заводу... Останнім часом письменниця викладає в Інституті екранних мистецтв на курсах сценарної майстерності та режисерів.

Авторка, за сценаріями якої знято вже 12 фільмів, зізнається, що колись зовсім не володіла українською мовою. Зробивши свідомий вибір, вона рік мовчала, після чого не лише заговорила, а й почала писати виключно рідною мовою. Так з'явилося в сучасній українській літературі нове ім'я – Ірен Роздобудько, нині вона одна з найтитлованиших авторів. Сьогодні в доробку відомої письменниці детективи-трилери, психологічна проза, роман-алюзія, політична сатира, нон-фікшн, лірична поезія, веселі й пізнавальні твори для дітей. А передував усьому строкатий життєвий досвід.

Відомою письменницю зробили вже перші романи, які, хоч і називають «жіночими», та не розцінюють як легковажне читиво. Особистість кожної героїні яскрава, на її долю часто випадають страждання, витримати які, здається, неможливо. Герої творів Ірен Роздобудько переживають страждання не лише в коханні, а й у роботі, у творчості, взагалі у житті. Доля звичайної жінки і самотнє відображення стосунків між людьми загалом – ось що найбільше приваблює в романах авторки.

Твори Ірен Роздобудько виходили друком у видавництвах «Махаон-Україна», «Нора-Друк», «Фоліо», «Піраміда», «Кальварія», «Грані-Т», «Клуб сімейного дозвілля». Майже всі романи перекладено і видано російською мовою. А бестселер «Гудзик» – ще й англійською, та, окрім того, за його мотивами знято фільм.

Має відзнаку «Золотий письменник України» (2012).

**Твори
Романи**

«Пастка для жар-птиці» (2000), «Мерці» (2000), «Ескорт у смерть» (2002, 2007), «Ранковий прибиральник» (2004), «Він: Ранковий прибиральник. Вона: Шості двері» (2005), «Гудзик» (2005, 2011, 2015), «Дванадцять, або Виховання жінки в умовах, непридатних до життя» (2006, 2012), «Зів'ялі квіти викидають» (2006), «Останній діамант мільді» (2006), «Амулет Паскаля» (2007, 2009), «Оленіум» (2007, «Оленіада», 2014), «Переформулювання» (2007), «Все, що я хотіла сьогодні...» (2008), «Дві хвилини правди» (2008), «Гра в пацьорки» (2008), «Перейти темряву» (2010), «Мандрівки без сенсу і моралі» (2011), «Я знаю, що ти знаєш, що я знаю» (2011), «Пригоди на острові Клаварен» (2011), «Якби» (2012), «Арсен» (2012, 2017), «Лікарняна повість» (2012), «Зроби це ніжно» (2013), «ЛСД: Ліцей слухняних дружин» (2013), «Одного разу» (2014), «Подвійна в чотири руки» (2014), «Гудзик-2. Десять років по тому» (2015), «Тут і тепер» (2016), «Прилетіла ластівочка» (2018)

Фільмографія

«Гудзик», «Почати з початку. Марта», «Зів'ялі квіти», «Тамничий острів», «Пастка»

Поетичні збірки

«Штрих на чорній цераті» (1989), «Ангели на дротах» (1994)

Дитячі книги

«Коли оживають ляльки» (2007), «Пригоди на невідомому острові» (2010)

Нон-фікшн

«Ірен Роздобудько про Блеза Паскаля, Вольфі Моцарта, Ганса Андерсена, Катрусю Білокур та Чарлі Чапліна» (2007), «Кіно на папері» (2016)

Нагороди

2000 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Пастка для жар-птиці»

2004 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Гудзик»

2009 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Вбити наречену»

2011 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Садок вишневий» (разом із О. Саніним)

2012 – відзнака «Золотий письменник України»

2019 – фіналіст Шевченківської премії в номінації «Література»

Вірші свого часу почали писатися самі... Але як тільки взялася за прозу – не пишу жодного віршованого рядка... Від народження маю в голові своєрідний гандж – бачу кіно. Ото воно крутиться в мізках, то те, то інше, і голоси у героїв достоту реальні – і я сідаю і починаю гарячково записувати, ледве встигаю за їхніми походеньками. І як тільки закінчую роман, у голові настає тиша.

Як на мене, то нема нічого кращого, як прочитати детективчик чи фентезі, та й фантастика, якщо до ладу написана, теж нічого. І в цій спасенній справі найкращі автори – американські: Рекс Стаут, Картер Браун, Дональд Гамільтон – це майстри детективу. А фантастика типу вампірського роману – звичайно ж, Енн Райс і Лорел Гамільтон. З російських фентезі пише чудово Елеонора Раткевич. В Україні ніхто не пише нічого подібного, а якщо хтось і пише, то на це немає видавця, та й не буде, мабуть.

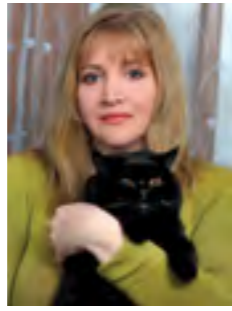
Джерело натхнення... просто тому, що не писати не можу. І тому, що люблю робити наперекір, а те, що я пишу, не потрібно українським видавцям... пишу те, що пишу, і, може, колись воно побачить світ – або й ні, це вже несуттєво. Писати – як дихати.

Люблю кота. Люблю сидіти на Харківському онлайн-форумі, маю там купу друзів. Це – найкраще хобі і найцікавіше спілкування. Люблю вирощувати квіти. Квітка відчуває, коли її любиш, і віддячить завжди – буйним цвітом і вмінням дочекатися. Люблю швидкість – позаняти на машині, так, щоб аж спідометра зашкалювало, – це задоволення і драйв одночасно, адреналін у голову б'є, вистачає надовго. Люблю ляльок і колекційну їх, та не всякі, а лише ті, що «мої».

Прозаїк, поет Алла Анатоліївна Серова народилася в місті Нікополі в 1970 році. З дитинства мріяла писати, уже в шкільні роки написала невелику повість. Вищу освіту здобувала в двох вишах: у Запорізькому державному університеті закінчила філологічний факультет, а в Дніпропетровському юридичному університеті внутрішніх справ – юридичний. Працювала в Запорізькій інженерній академії на кафедрі українознавства впродовж семи років, поки її не закрили. Потім довелося опанувати нову професію агента з нерухомості, відтак, здобувши юридичну освіту, вести юридичну практику. У доробку письменниці – поетична збірка і понад двадцять романів. Роман «Закон джунглів» («Дух джунглів») видала під псевдонімом Ванда Сокольна, також у видавництві «Ексмо» твори виходили російською мовою за підписом Алла Полянська.

Роман «Правила гри», відзначений гран-прі на конкурсі «Коронація слова» в 2000 році, був дебютом Алли Серової в літературі. Журі конкурсу спершу не повірило в оригінальність книги, а потім дійшло висновку: нічого схожого ні в українській, ні в іноземній літературі не було. Динамічний оригінальний сюжет авторка ніби вималювала словами і лише за два тижні, проте дуже професійно.

Образність, емоційність, динамізм вирізняють її наступні твори Алли Серової серед інших. Жінки – головні герої всіх її творів. Для авторки особистість жінки цікавіша через те, що є складнішою за чоловічу. Письменниця не до-

Алла Серова

зволяє собі вбивати героя, вважаючи такі дії «моральним садизмом».

Сцени її творів, як і герої зі своїми роздумами й діалогами, легко й чітко постають в уяві читача, все відбувається ніби наживо. Так «кінематографічно» оригінальні сюжети, за словами письменниці, постають і перед її очима.

Алла Серова пише українською і російською мовами. Твори друкувала у журналі української діаспори «На штурм!» (Канада), альманахах «Молода муза Січеславщини» (Дніпро), «Провінція», «Середмістя» (Запоріжжя); виходили у видавництвах «Махаон-Україна», «Кальварія», «КДС». Також розміщені в блозі авторки «Читальний зал» у вільному доступі.

Працює й живе авторка в Запоріжжі. Хобі – мотокрос. Письменництво Алла Серова вважає дуже тяжкою в емоційному плані працею, і через те воно повинно бути прибутковим: «Найголовніше хобі – література. Гадаю, це така хобі, бо грошей ця праця не приносить зовсім. Писала б по три-чотири романи на рік і жила б за ці гроші. Хочеться, щоб мене читали. Але, на жаль, в усенькій Україні не знайшлося для мене видавця».

Твори

Збірка поезій

«Літні сни» (2000)

Романи

«Правила гри» (2001, 2010)
«Отнять тигренка» (2003)
«Пуля для принца» (2003)
«Подвійне дно» (2007)
«Закон джунглів» («Дух джунглів») (2007)
«Інший вид» (2010)
«Теорія помсти» (2010)
«Убить тигренка» («Одна минута и вся жизнь») (2013)
«Моя незнакомая жизнь» (2013)
«Слишком чужая, слишком своя» (2013)
«Прогулки по чужим ночам» (2013)
«Женщина с глазами кошки» (2014)
«Найти свой остров» (2014)
«Право безумной ночи» (2014)
«Невидимые тени» (2015)
«Вдвоем против целого мира» (2015)
«Встреча от лукавого» (2015)
«Часовой механизм любви» (2015)
«Невозможность страсти» (2015)
«Невидимые тени» (2015)
«Вирус лжи» (2016)
«Тайны виртуальной жизни» (2016)
«Фарфоровая жизнь» (2017)
«Если желания не сбудутся» (2017)
«Против ветра, мимо облаков» (2017)
«Кто на свете всех темне» (2018)
«Ничего не возьму с собой» (2018)

Нагорода

2000 – гран-прі на конкурсі «Коронація слова» за роман «Правила гри»

Люблю місячні ночі, сонце, дощ, завірюхи, добре взуття і зручний одяг. Не сприймаю стовпотворіння «масовки». Не почуваюся стадною істотою. Не «розчиняюся» в жодному різномасному гурті, на територію душі чужих не впускаю. Дуже перебірлива в приятельванні. Не виношу брехні. Не жалію слабодухих і нікчемних чоловіків й авантюристичних жінок. Кажу правду у вічі. Нікому не заздрю й заздрити не раджу. Поважаю талановитих і благородних. На моєму життєвому шляху вони такі зустрічалися!

Умію писати художні книги. Своїми літературними вчителями вважаю Павла Загребельного, Ліну Костенко, Миколу Вінграновського й Анатолія Дімарова. Цікавилася літературознавством і в цій царині зробила немало.

Ольга Володимирівна Слоньовська – член Національної спілки письменників України, поетеса, прозаїк, критик, літературознавець, автор підручників і монографій, професор кафедри української літератури Інституту філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Народилася 8 березня 1960 року в селі Ценяві Коломийського району Івано-Франківської області. Навчалася в Коломийській середній школі № 2. У 1981 році з червоним дипломом закінчила філологічний факультет Івано-Франківського педагогічного інституту імені Василя Стефаника. Із 1991 року – викладач вищої школи. Захистила кандидатську дисертацію (1996). Заміжня. Має двох синів.

В авторки широке коло наукових інтересів: літературознавство, архетипна критика, література української діаспори... Ольга Слоньовська – автор і співавтор більше п'ятдесяти підручників для учнів 5–11-х класів і навчальних посібників з української літератури. Нею опубліковано більше двох сотень наукових статей у фахових періодичних виданнях України й за кордоном, широковідомі її монографії «Слід невольного Протея: міф України в літературі української діаспори 20–50-х років ХХ ст.» (2006, 2007), «Ефект амальгами: міф України в літературі української діаспори 20–50-х років ХХ ст.» (2016, 2019).

Окрім наукової діяльності, займається літературною творчістю. Ольга Слоньовська – автор шести поетичних збірок та двох художньо-документальних. У 2012 році посіла I місце на престижному конкурсі «Коронація слова» зі своїм романом «Дівчинка на кулі», який, за словами критиків, має біографічну основу. Його визнано найкращим із-поміж шести тисяч творів і відзначено гран-прі. «Дівчинка на кулі» – перший роман письменниці та водночас її ювілейна п'ятдесята книжка.

Ольга Слоньовська

Через п'ять років Ольга Слоньовська продовжила історію «Дівчинки на кулі» диалогою «Упольоване покоління» (2017). Під однією обкладинкою було надруковано два романи – «Упольоване покоління» та «Закон айсберга».

У 2018–2019 рр. авторка презентувала читачам тетралогію «Загублені в часі» («Загублені в часі», «Інстинкт саранчі», «Знехтувані Ноем», «Медуза Горгона»). У ній жоден роман не прив'язаний до попереднього так, що без нього не можна зрозуміти суть розповіді, а навпаки, кожен роман може існувати автономно і сприйматися як окрема книга.

Твори

Поетичні збірки

«Гілочка глоду» (1986)
«Гердани» (1991)
«Соната для коханого» (2002)
«Джоконда» (2004)
«Пектораль» (2009)
«Зимове яблуко» (2011)

Художньо-документальні збірки

«Це потрібно не мертвим, це потрібно живим» (2003)
«В Афганістані, в «чорнім тюльпані»...» (2010, 2011)

Романи

«Дівчинка на кулі» (2012)
«Упольоване покоління» (2017)
«Загублені в часі» (2018)

Нагороди

2003 – премія імені Івана Франка за книгу поезій «Соната для коханого» (м. Івано-Франківськ)
2005 – орден Княгині Ольги III ступеня
2007 – премія імені Бориса Нечерди за збірку віршів «Джоконда»
2007 – премія імені Марійки Підгірянки
2008 – лауреат поетичного вернісажу «Троянди й виноград»
2009 – медаль «За заслуги» III ступеня
2010 – медаль «За заслуги перед Прикарпаттям» III ступеня
2011 – премія імені Василя Стефаника
2012 – **перша премія в номінації «Романи» на літературному конкурсі «Коронація слова» за роман «Дівчинка на кулі»**
2017 – Літературно-мистецька премія імені Пантелеймона Куліша за диалогію «Упольоване покоління»
2017 – Почесна грамота Кабінету Міністрів України
2018 – Міжнародна літературна премія імені Г. Сковороди «Сад божественних пісень»
2019 – премія імені Олександра Довженка за роман «Загублені в часі»

Одного дня я зрозумів: історія України настільки багата на події, що я просто зобов'язаний продемонструвати хоч дрібну частку цих подій пересічному читачеві. Популяризація ідеї «Що я зробив для України?», яка має замінити проросле в українському народі «А чьто эта страна мне дала?», є для мене особистим завданням.

Спробувати донести свої думки до оточення і сподіватися, що вони будуть почуті, – у цьому полягає місія письменника. Мене видають. Для автора це ознака того, що він є вписаним у процес.

Джерел натхнення у моїй творчості досить багато. Я не можу сказати, що взявся за той чи інший твір з такої або іншої причини. Як правило, є певна цікавість до теми, є бажання дізнатись більше або викласти власну точку зору на події чи речі. Іноді це просто бажання захопитися від реалій навколишнього світу. В інших випадках поштовхом до написання книги може стати випадковий збіг обставин або просто наявність вільного часу. Утім, останнє трапляється не часто.

Прозаїк Юрій Володимирович Сорока народився 7 лютого 1973 року в місті Хмельницькому. Після строкової служби в армії в складі екіпажу атомної субмарини спеціального призначення «Аксон» змінив з півтора десятка професій: від шліфувальника інструментального виробництва до водія вантажівки, від бійця спецпідрозділу УМВС до менеджера із логістики у сфері міжнародних перевезень, від будівельника до торгового представника.

Своєю основною професією Юрій Сорока на сьогодні визначає письменництво. Хоч спроби щось писати автор робив у дитинстві, однак, говорить, що всі вони були приречені на забуття, бо виглядали сміховинно з точки зору дорослої людини. Його дебютний історичний роман «Хотин» вийшов окремою книгою і завоював чимало прихильників. Так, як і всі наступні твори письменника, які мали переважно історичний характер. Власне, «цікавість до історії нашої держави, особливо козацького періоду», як зазначає сам автор, і стала поштовхом до письменництва.

**Юрій
Сорока**

Упродовж 2008 року Юрій Сорока, уже відомий письменник, шукав видавця для свого нового роману «Іван Богун». Питання вирішилося миттєво після отримання за нього премії на конкурсі «Коронація слова». Нині він – автор понад двадцяти книг: це історичні, детективні, науково-фантастичні романи, науково-популярні повісті, кіносценарії. Низка нагород за них і літературна діяльність підтверджують, що своє кредо Майстер реалізує в житті.

Останніми роками автор плідно співпрацює з видавництвом «Фоліо», створюючи серію нарисів із історії України, які є у вільному доступі в мережі інтернет. Також Юрій Сорока перекладає твори інших авторів із російської мови.

Книжки Юрій Сорока любить із дитинства. Найвизначнішими орієнтирами вважає Тараса Шевченка, Еріха Марію Ремарка і Михайла Булгакова: «Ці три прізвища – мої. Хоча, звичайно, список можна було б продовжувати».

Окрім видавництва «Фоліо», книги Юрій Сороки виходили у видавництві «Мандрівець».

Член Національної спілки письменників України з 2016 року.

Твори

«Хотин» (2007)
«Іван Богун» (2010)
«Арахнофобія» (2011)
«Майдан. Кохання. Вічність» (2014)
«Легіон Хронос» (2017)
«Записки Семена Паливоди. Куля для вовкулаки» (2018)
«Записки Семена Паливоди. Іменем Сонця» (2019)
«Знамениті події української історії» (серія, 2009–2018)
«100 важливих подій історії України» (2019)

Нагороди

2009 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Іван Богун»*
2010 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Арахнофобія»*
2019 – премія імені Я. Гальчевського «За подвижництво у державотворенні»

За вірець мені, як невиправному романтику, важко обрати когось із реально існуючих людей, бо ще з юності була схильна ідеалізувати дійсність. Тож моїми ідеалами стали літературні персонажі: герой відомої мушкетерської трилогії А. Дюма – граф де Ла Фер (Атос), а також знаменитий Шерлок Холмс. Можна без перебільшення сказати, що вони значно вплинули на формування моїх життєвих і моральних цінностей. Якщо говорити про видатні історичні постаті, то серед своїх фаворитів могла б назвати таких діячів, як Жанна Д'Арк, французький король Людовік XIV, київський князь Святослав Ігорович.

Свої улюблені книги і авторів я би поділила на дві категорії. Перша – ті книги, з якими познайомилася ще в дитинстві та юності і які не відпускають протягом усього життя: їх прагнеш читати, перечитувати, увесь час знаходити нові грані. Це – «Три мушкетери» А. Дюма, а також продовження «20 років потому» та «Віконт де Бражелон», «Пригоди Шерлока Холмса» А. К. Дойла, «Володар пернів» Дж. Толкієна, «Волкодав» М. Семенової (саме з цієї книги почалося моє захоплення слов'янською і скандинавською міфологією), «Майстер і Маргарита» М. Булгакова – вічний твір, «Важко бути богом» братів Стругацьких, твори М. і С. Дяченків.

Письменниця Олена Анатоліївна Терещенко родом із Чернігова, народилася 5 листопада 1981 року. Закінчивши історичний факультет Чернігівського державного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка та аспірантуру, працювала журналістом у чернігівських регіональних виданнях та місцевій телерадіокомпанії «Новий Чернігів». Писала вірші й казки ще зі школи. Продовжила цим займатися в університеті та після його закінчення. Робота журналіста – професія творча, тож це стимулювало й далі розвиватися в літературі.

Нині пише поезії, малу прозу, друкується у місцевих та всеукраїнських виданнях. Захоплюється історичною реконструкцією та моделюванням. Не дивно, що з-під пера науковиці, закоханої у рідний край, вийшли ґрунтовні та водночас напрочуд розважливі, цікаві твори. Чи то науково-популярне викладення містики легенд, чи то повість у стилі фентезі, а щоразу читач легко поринає углиб досліджень авторки, споглядаючи реалії міфічного світу.

«Всі жінки насправді янголи, але коли нас позбавляють крил, то доводиться літати на мітлі», – ця улюблена

**Олена
Терещенко**

цитата Олени Терещенко натякає швидше на оригінальні сюжети її творів, аніж на характер чи манери самої авторки. Звичайно, без певних якостей характеру питання причинно-наслідкових зв'язків між світом янголів і мітел не вирішити. Автору, історику за фахом, вистачило і терпіння, і цікавості дослідити міфічний світ рідного краю, оповитого легендами з прадавніх часів. Уважає, що літературне слово важливе для суспільства, але кожен знаходить у книзі щось своє: хтось бажає просто провести час за легкою книжкою,

хтось прагне глибоких філософських творів, тому література будь-якого жанру і напряму потрібна і знаходить свого читача.

Письменниця з плином часу ще більше заглибилася в світ чарів і магії: «Друге дихання відкрилося із народженням донечки. Саме тоді мені стала більш близькою саме дитяча тематика». Одну з дитячих повістей Олена Терещенко відправила на конкурс «Коронація слова».

Джерелом натхнення для неї можуть слугувати різні речі залежно від настрою: чашка ароматної кави, дощ за вікном, цікава поїздка, неспішна прогулянка парком, рідний Чернігів із безліччю таємничих місць... Олена Терещенко стежить за розвитком української літератури, з прочитаного останнім часом її вразила творчість Володимира Лиса, Ірен Роздобудько, Вікторії Гранецької, Макса Кідрука, Ольги Слоньовської, Люко Дашвар. А також «затишні» твори Галини Вдовиченко («Тамдевін», «Купальниця», «Хто такий Ігор?»).

Друкувалася у чернігівському видавництві «Десна Поліграф». Готується до друку книга «Скарб вікінгів» у видавництві «Віват».

Твори

«Вся сила стихій земних» (2011)
«Прогулянки з привидами: містичні легенди Чернігівщини» (2012)

Нагороди

2007 – лауреат конкурсу молодих поетів імені Леоніда Кисельова Міжнародного поетичного фестивалю «Каштановий дім»
2012 – лауреат Міжнародної літературної премії імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень»
2017 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за дитячу повість «Скарб вікінгів»*

Любов і вірність, як і зрада та підлість, повірте мені, існували й існуватимуть, поки Всесвіт знову не перетече в чорну діру. Після того, як утвердилося християнство, чи щось змінилося в моральних цінностях? Чи після двох тисячоліть людство стало морально чистіше? Ті самі заздрість, жага до наживи й необмеженої влади. Думаєте, через два мільйони років щось зміниться?

Письменник – той, хто бачить і слухає. Із спілкування з людьми стараюся почути для себе щось цікаве. Історії самі наче занотуються десь на підкірках мозку. Уже й забувся ніби про них, а вони непомітно для тебе прокрадаються на папір.

Багато авторів роблять одну й ту саму помилку: намагаються втратити в модну течію й сподобатися своїм кумирам. Це шлях у нікуди, читач легко відчує фальш. Будь-яка копія завжди гірша за оригінал. Саме через це читач обходить увагою твори маловідомих авторів. ...Я вважаю, що книга має бути первинна, а вже тоді ім'я автора. Книга сподобається – тоді й автора пізнаватимуть.

Мій потенційний читач – той, хто любить читати, хто отримує від цього задоволення. Я намагався написати легкий для сприйняття твір, а не одноразову смотульку «Чупа-чупс». Роман, який хотілося б згодом перечитувати й смакувати цитатами.

Письменник Василь Васильович Тибель народився 1961 року в селі Велике Поле Рівненської області. Закінчив загальноосвітню середню школу № 1 в місті Березно. Вищу освіту здобув у Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне), за фахом інженер. Працював інженером-механіком та інженером-конструктором. Літературні спроби датуються студентськими роками, однак публікації Василя Тибеля з'явилися лише після 2010 року.

За свідченням автора, перший роман почав писати студентом у зошиті для конспектів, який називав «Щоденник водника». У ньому відверто описано юнацькі переживання, пригоди, перше кохання. Проте одного разу зошит зник назавжди. Так перший рукописний роман «пішов у люди в одному екземплярі».

Першою помітною публікацією прозаїка в 2010 році стала повість «Вовчиха» в альманасі «Нова проза» (том 17-й), а далі рік за роком з'являлися оповідання, казки, гуморески, романи. Вони вийшли друком у періодичних виданнях «Крилаті», «Дніпро», «Літературна Україна», окремими книгами у видавництвах «Свічадо», «Твердиня», «КМ-Букс», «Фабула», «Світлич». Василь Тибель зазначає, що письменником зробив його відомий унікальний конкурс «Коронація слова», аналог якого ще варто пошукати в інших країнах.

На рахунок Василя Тибеля також кілька романів, зокрема «Бурштин», динамічний сюжет якого обертається навколо «сонячного каменю». Це перший в Україні роман, який розкриває актуальну гостру «бурштинову проблему» на Поліссі в людському, а не політичному вимірі. Автор стверджує, що завдана природі шкода необоротна, «демони болота тільки й ждуть свого часу».

**Василь
Тибель**

На основі його твору «Медова казка», який двічі відзначений на конкурсі «Коронація слова», видрукувано навчальний зошит для 2-го класу пілотних шкіл відповідно до програми «Нової української школи».

Нині Василь Тибель живе в селі Біла Криниця на Рівненщині. Захоплення письменника – колекціонування рідкісних плодівих та декоративних рослин, подорожі. Досвід роботи з рослинами від азів до формування плодового саду виклав у книзі про садівництво «Сад – танці без бубна», яка готується до друку у видавництві «КСД».

Любить свою родину, життя та читачів.

«Письменництво, – стверджує автор, – така штука: коли хочеш творити, не завжди виходить, а коли маєш час – не завжди хочеться творити». Уважає, що випадковості в нашому житті не випадкові, а є прихованою присутністю Бога.

Твори Збірки

«Зимові історії для дітей (2011), «Велосипед мого серця» (2017), «Каландайка» (2017)

Казки

«Різдвянка» (2010), «Чистісінька правда про свято і чарівні подарунки» (2011)

Оповідання, мініатюри

«Стриптиз на хлібові» (2009), «В очікуванні святого Миколая» (2011), «Злодій із гусячого поля» (2017), «Легенда про поліський рай» (2017), «Бурштин із комахою всередині» (2017)

Пригодницький горор

«Воно» (2013), «Живець для удава» (2013), «Гриби» (2014), «Поштові ластівки» (2014), «Мамин оберіг» (2014), «Мольфар із Криворівні» (2016)

Містична гумореска

«Зимові химери» (2012)

Повість

«Вовчиха» (2010)

Романи

«Тріанські рішкунці» (2015), «Медова казка» (2016), «Примари Пустомитського болота» (2017), «Бурштин» (2018)

Нагороди

2010 – лауреат конкурсу ім. Миколи Лукаша «Шпигачки» в номінації «Проза» за твір «Жорстока казка»

2015 – спеціальна відзнака «Вибір видавця» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Тріанські рішкунці»

2016 – перша премія та спецпремія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір для дітей молодшого шкільного віку на конкурсі «Коронація слова» за роман-казку «Медова казка»

2018 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Бурштин»

Успішний письменник – той, який сам вірить, що він успішний. Для всіх критерії успіху різні. Комуś треба мільйонні наклади, а комуś досить захопленої рецензії. Але, на мою думку, успішність письменника все-таки має визначатися прибутками від книжок, хоча в умовах України на це розраховувати поки що важко.

Не можу сказати, що я орієнтуюся на читача, коли пишу, що чітко його собі уявляю. У мене є таке собі розмите уявлення про ідеального читача (того, який зрозуміє все, що я хотіла сказати), але в цього читача немає ні віку, ні статі, тільки певні фонові знання, які перетинаються з моїми.

Узагалі важко сказати, звідки беруться ідеї і чому вони сплітаються саме так, а не інакше. Вони якось самі визрівають, як яблука...

Письменниця-романіст Наталія Тисовська народилася в Києві, вищу освіту здобула в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Романо-германська філологія», згодом отримала ступінь магістра Університету Лейквуд у Канаді зі спеціалізацією в канадській літературі.

Працює у видавництві «КМ-Букс». Перші детективні романи написала, захопившись творами польської авторки Йоанни Хмелевської. У 2011 році її роман «Три таємниці Великого озера» здобув другу премію на конкурсі «Коронація слова». Авторка надихалася мандрівками по землях Канади, знайомством з культурою індіанців, міфологією анішинабів. Каже, що культура американських автохтонів дуже близька українцям. Припускає, що всі дохристиянські анімістичні вірування в усьому світі

**Наталія
Тисовська**

близькі. Так, Наталія Тисовська зазначає, що в романі «Останній шаман» прагнула осучаснити українську міфологію, помістити наших давніх духів у сьогоденний світ. У «Трьох таємницях...» спробувала зазирнути за завісу світу духів анішинабе. У книжці письменниця обмежується міфологією одного народу, бо всього автохтонного фольклору Америки не досягнути: «Я намагаюся (наскільки це можливо) уникати і мандрівних міфів, і пізніших нашарувань впливу перших контактів з європейською цивілізацією».

Наталія Тисовська відома як перекладачка українською творів Кена Кізі, Данієля Дефо, Джона Полідорі, Джорджа Р.-Р. Мартіна, Джейн Гарпер та інших.

Співпрацювала з видавництвами «Універсум», «Зелений пес», «Наш час», «Нора-Друк».

Твори Романи

«Соло для комп'ютера» (2004)
«Останній шаман» (2008)
«Укус огняного змія» (2008)
«Три таємниці Великого озера» (2011)
«Буремна Затока» (у збірці «Двокнижжя», 2015)
«Секрети старої стільниці» (2016)
«Київські канікули» (2018)

Нагороди

2002 – диплом на літературному конкурсі від видавництва «Смолоскип» за роман «Дружка» («Соло для комп'ютера») 2011 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Три таємниці Великого озера»

Якщо вже писати – то вчитися, хоч кров з носа, писати добре. А на якомусь етапі вивести свої творіння між люди: щоб подивитися, чи туди йдеш. «Коронація слова», окрім того, що це пошук підтримки і підбадьорення для молодого письменника, для мене є ще й перевіркою достатнього рівня зусиль у цій науці.

Письменниця Марина Троян народилася 10 липня 1984 року в селищі міського типу Іванкові, що на Київщині. Вищу юридичну освіту здобула в Національній юридичній академії України ім. Ярослава Мудрого. Закінчила виш із відзнакою, відтак переїхала з чоловіком до міста Золотоноші на Черкащині, потім – до Києва.

Нині Марина Троян працює юристом у столиці. Виховує сина та доньку. Захоплюється 2-D анімацією. Скрупульозність, організованість, допитливість, терплячість, самоосвіта – ось ті якості авторки, що допомагають їй як у роботі, так і в написанні художніх творів. Творчий дебют авторки ознаменувався перемогою у Всеукраїнському літературному конкурсі «Вірю в майбутнє твоє, Україно». А вже 2012 року спробувала власні сили у написанні роману, за який була нагороджена Міжнародною українсько-німецькою премією імені Олеса Гончара.

Відтак у 2013 році взяла участь у Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова», надіславши свій

**Марина
Троян**

Троян прагне сама спромогтися на щось вартісне в літературі, мріє колись залишити в ній слід по собі.

Роман «Обліковець» вийшов у світ у видавництві «Клуб сімейного дозвілля».

Твори

Романи

«Збій» (2012)

«Обліковець» (2013)

Нагороди

2012 – Міжнародна українсько-німецька премія імені Олеса Гончара за роман «Збій»

2013 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Обліковець»

твір «Обліковець». У номінації «Романи» за нього Марина Троян отримала другу премію. Сюжет роману цікавий своїми загадками, головна з яких полягає у розгадуванні: хто ж саме той дивний обліковець, який чатує кожного з нас. Авторка зауважує, що ніхто із близьких і знайомих навіть не знав, що вона пише перший роман, аж доки його не було завершено. Надихнули її до творчості та «підштовхнули» статті на письменницький шлях опосередковано всі видатні письменники та ті їх твори, які пройшли крізь душу і залишили у ній слід. Марина

Троян прагне сама спромогтися на щось вартісне в літературі, мріє колись залишити в ній слід по собі.

Роман «Обліковець» вийшов у світ у видавництві «Клуб сімейного дозвілля».

Твори

Романи

«Збій» (2012)

«Обліковець» (2013)

Нагороди

2012 – Міжнародна українсько-німецька премія імені Олеса Гончара за роман «Збій»

2013 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Обліковець»

Переконана, що є певний час і місце, коли книга знаходить свого читача, і навпаки.

Ніколи в житті не писавши щось більше за шкільні твори, хіба незакінчені оповідання в загальних зошитах, у 28 років я написала дебютний роман «Айхо, або Подорож до початку» й отримала першу премію «Коронації слова – 2013». Перемога в такому поважному конкурсі стала «зеленим світлом» у здійсненні прекрасної дитячої мрії – бути письменницею.

Неможливо стати цікавим оповідачем для всіх без винятку, тому я пишу так, щоб цікаво було насамперед мені. Пишу про те, що хвилює, що збуджує в мені емоції, ставлю неоднозначні запитання, на які шукають відповіді мої герої.

Хтось скаже, що писати про добро – не модно. Але ж добро ніколи не вийде з моди. Особливо тепер, коли кожному з нас потрібно бути хоробрим. Мій герой Айхо – несміливий і хворобливий чотирнадцятирічний підліток, що потрапляє у вир древньої боротьби Храмів Темних і Ордену Геліонатів. Він змушений узятися за зброю, щоб захистити себе й найрідніших. Проте згодом Айхо зрозуміє, що сильною людину робить не так зброя в руках, як добре серце у грудях.

Письменниця Оршуля Фариняк (справжнє ім'я – Ореста Миколаївна Осійчук) народилася 1 червня 1982 року в селищі міського типу Журавному Жидачівського району на Львівщині в родині лікарів. Дитинство і юність пройшли в селищі міського типу Стара Вижівка на Волині, де в 1999 році закінчила загальноосвітню школу. У 2005 році здобула вищу юридичну освіту у Волинському державному університеті імені Лесі Українки. Захистила дипломну роботу на тему «Правовий статус подружжя».

Працювала в рідній Старій Вижівці юристконсультантом в Управлінні праці та соціального захисту населення Старовижівської районної державної адміністрації, згодом – помічником судді в Старовижівському районному суді.

Переїхавши до Луцька в 2008 році, Ореста Осійчук почала працювати над своїм першим романом «Айхо, або Подорож до початку». Псевдонім Оршуля Фариняк з'явився від сполучення імен двох людей: Фариняк – дівоче прізвище мами, а Оршулею називала Оресту Осійчук полячка пані Люба, у якої вона з двоюрідною сестрою Таною мешкала в студентські роки. Життя авторки кардинально змінилося, адже дитяча мрія стати письменницею мала всі шанси реалізуватися. Так і сталося: у 2013 році дебютний роман авторки високо оцінило журі конкурсу «Коронація слова», а за рік твір вийшов друком у луцькому видавництві «Твердиня». Продовження фентезійної історії «Айхо, або Полювання на шпигуна» це ж видавництво презентувало читачам у січні 2015 року. Оновлене

**Оршуля
Фариняк**

перевидання першої частини циклу «Айхо» видавництво «Синя папка» представило на IV Міжнародному фестивалі фантастичної літератури та уявних світів «LiTerraCon» (Київ) в 2017 році. Тоді Ореста Осійчук відмовилася від використання псевдоніма й почала підписувати твори своїм справжнім ім'ям.

Щоб популяризувати цикл «Айхо», Ореста Осійчук написала сценарій буктрейлера для участі в конкурсі каналу «1+1». Буктрейлер відзняло Мистецьке об'єднання «Стендаль» спільно зі Студентською радою Східноєвропейського університету. Письменниця вважає, що найліпшою рекламою її творів також є презентації під час зустрічей з дитячою аудиторією.

У рецензії до другої частини циклу «Айхо» шоумен та телеведучий Олександр Педан написав, що нарешті з'явився український конкурент «Гаррі Поттера» та «Хоббіта». «Розв'язати клубок детективного фентезі буде цікаво всім без винятку, – запевняє він. – І коли здається, що вже знаєш розв'язку, автор перемагає! А тобі приємно, бо все тільки починається».

Нині Ореста Осійчук мешкає в Луцьку, одружена, виховує доньку Божену. Авторка працює над четвертою частиною фентезійних пригод хлопчика Айхо та його мандрів Світом Узбережжя. Адже, як зазначає письменниця: «...допоки не поставлена крапка, навіть автор не знає, чим закінчиться історія. Інколи не письменник керує героями, а вони – ним».

Нині готує до друку гумористичні оповідання для дітей про рудого лінкуватого пухнастика, kota-філософа Персика. Основний меседж цього твору: що більші страхи долає людина, то ширші можливості для самореалізації відкриваються перед нею.

Твори Орести Осійчук виходили друком у видавництві «Твердиня».

Твори

Романи

«Айхо, або Подорож до початку» (2014)

«Айхо, або Полювання на шпигуна» (2015)

«Айхо, або Подорож до початку» (перевидання, 2017)

Нагороди

2013 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Айхо, або Подорож до початку»

2014 – топ-20 найкращих дитячих та підліткових книжок року за версією «Рейтинг критика» за роман «Айхо, або Подорож до початку»

2015 – відзнака літературного порталу «БараБука» за найкращий дебют за роман «Айхо, або Подорож до початку»

2016 – лауреат Європейського конвенту наукової фантастики «Єврокон» у номінації «Найкращий дебют»

Окремі типи, місце проживання, професія героїв, тобто другорядні деталі, я беру з життя, але головне – характери, сюжетні лінії, діалоги – зароджуються в моїй підсвідомості. Це вона керує моєю рукою й думкою, кожне слово я пропускаю крізь себе, інколи так заглиблююся у цей внутрішній світ, що мені буває важко повертатись у реальність. Я живу разом зі своїми героями, мислю їхніми думками, переживаю разом із ними, вони стають моєю другою сутністю. Тому, з одного боку, мені легко писати, слова самі лягають на папір, а з іншого – дуже багато енергії я віддаю цій справі, і після закінчення твору мені потрібен час для відновлення внутрішньої рівноваги.

Авторитетами в літературі для мене були настільки різнобарвні, різногранні автори, що зараз перелічити всіх неможливо. Це і класики-романісти англійської і французької прози, і американські автори сучасних бестселерів, і європейські автори детективів.

Серед українських геніїв слова для мене неперевершеними письменниками є: Михайло Стельмах, Павло Загребельний, Роман Іваничук, Ліна Костенко, Сергій Жадан, Юрко Іздрик, серед зарубіжних майстрів – Александр Дюма, Шарлотта Бронте, Джейн Остін, Агата Крісті, Джек Лондон, Стівен Кінг, Стів Ларсон, Ю Несбе, Джон Толкієн і багато-багато інших.

Письменниця, психолог, медик Анна Хома народилася в Підмосков'ї 1 березня 1976 року. Оскільки батько-військовослужбовець та мати були родом із Самбірщини, то пізніше разом із родиною переїхали до рідних країв. Пише з дитинства, у школі дуже подобалися твори на вільні теми.

Любов'ю до слова авторка завдячує татові, оскільки він займав призові місця на конкурсах поезії, та шкільній учительці української мови та літератури, під впливом якої викристалізувалося й набуло чіткості бажання втілювати мрії та переживання на папері. Анна Хома – кваліфікований експерт у страхах, сумнівах та причинно-наслідкових зв'язках, які формують людську долю. Цьому посприяли два виші, де глибоко вивчала особистість у фізичному і духовному плані. У 1998 році закінчила Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, за освітою – бакалавр медицини, а другу вищу освіту здобула в 2005 році в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка на факультеті соціальної педагогіки та практичної психології. Тож письменниця добре розуміється у причинах болю людської душі.

Анна Хома зазначає, що вона творила скільки себе пам'ятає, а дебют відбувся ще в першому класі. Починала писати російською мовою, перший роман українською створила для участі в конкурсі «Коронація слова». Нині авторка живе у Львові, працює у фармації. Пише в жанрах

Анна Хома

психологічного роману, трилера, мелодрами, є в доробку повісті, гостросюжетні любовні романи, історична проза. Тексти її творів не мають хронологічного розвитку подій, наповнені діалогами та монологіями, роздумами героїв, які завжди роблять складний вибір, сюжети ґрунтуються на людській психології. Герої обов'язково долають перепони, бар'єри, а розв'язка відбувається несподівано. Свої книги Анна Хома рекомендує тим, хто переживає моменти внутрішньої боротьби, переймається проблемою співіснування людей у соціумі.

Як справжня львів'янка вимріяла ідею писати про рідне місто. Так народився авантюрно-історичний роман «Лемберг. Під знаменами сонця». А робота у фармацевтичній галузі сприяла створенню «фармацевтичного» детективу «Терези». Із професійного досвіду медичної сестри реанімації дитячої лікарні, а пізніше – менеджера фармацевтичної фірми знає, як глибоко бувають заховані справжні мотиви вчинків людей, яким безмежним є внутрішній світ людини і як нелегко сягнути власної сутності. Завдяки цьому спроба пера – роман «Репетитор», поштовхом до написання якого послужило оголошення літературного конкурсу «Коронація слова», – була високо оцінена і на літературному конкурсі, і колегами-письменниками. Анна Хома подання свого твору на конкурс вважає найвагомішим учинком у житті.

Разом із письменницями Львівського жіночого літературного клубу Анна Хома брала участь у написанні оповідань до збірок із циклу про романтичний Львів.

Книги авторки виходили друком у видавництвах «Кальварія», «АРС», «Піраміда», «Клуб сімейного дозвілля».

Твори

Романи

- «Репетитор» (2002)
- «Провина» (2003)
- «Заметіль» (2012)
- «Лемберг. Під знаменами сонця» (2014)
- «Львів. Смаколики. Різдво» (2017)
- «Терези» (2018)
- «Львів. Пані. Панянки» (2018)
- «Львів. Вишні. Дощі» (2018)

Нагороди

- 2001 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Репетитор»
- 2002 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Провина»
- 2003 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Заметіль»
- 2018 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Терези»

Ще в школі, коли малювала та оформлювала шкільні газети, стало цікаво писати різні твори, зокрема оповідання, які мали успіх. Але траплялося це лише тоді, коли з'являлося натхнення. Його джерелом для мене слугують справжні люди, мандрівки, мудрість та терпіння природи...

Мандрівки – це потяг із дитинства. У мандрівках усе нове, цікаве, ти бачиш СВІТ... Там, де мандрівки, там і фотознімки... Багато фотографую, беру участь як у дизайнерських конкурсах, так і у фотоконкурсах.

Досі авторитетами для мене у творчості є О'Генрі (В.-С. Портер) та Л. да Вінчі. Не залишають байдужою спогади та записи Ч. Чапліна.

Член Союзу дизайнерів України, магістр мистецтв, художник, стиліст, дизайнер, архітектор, письменниця Наталя Іванівна Шахрай народилася 18 травня 1964 року в місті Попільні Житомирської області. Виросла у родині військових, тому часто доводилося переїжджати.

У 1984 році закінчила художньо-оформлювальне відділення Іркутського училища мистецтв за спеціальністю «Художник-декоратор». Під час навчання викладач-художник Шпирко Олександр Євгенович учив спочатку записувати всі враження. Говорив, що художник має насамперед словом фіксувати перші відчуття якихось емоційних сплесків і лише потім – фарбами. Досі в Наталі Шахрай задум супроводжують записи, замальовки. Враження-відчуття складаються у слова, образи, «кадри».

Після закінчення училища працювала головним художником театрів Росії та рекламних агенцій. У 2003 році отримала ступінь магістра мистецтв у Київському національному університеті будівництва та архітектури. Працювала в різних напрямках створення образу та стилю: інтер'єри ресторанів, вітрини сучасних торгових центрів, сценографія та імідж актора, фірмові логотипи, періодичні видання...

Однією із найяскравіших робіт стала участь у створенні художнього фільму канадського сценариста М. Спрингейта та режисера К. Комбс «Acts of Imaginations» (2006) – міжнародному проєкті, до якого долучали фахівці з багатьох країн світу: Канади, України, Швеції, Кореї, США, Соломонових островів, Мексики, Польщі. Наталя Шахрай працювала консультантом із питань української тематики, а

Наталя Шахрай

також зіграла роль мами. Виконана нею українська народна коліскова пісня стала музичним лейтмотивом усього фільму. Згодом кінострічка «Acts of Imaginations» взяла участь у 17-ти міжнародних фестивалях.

Наприкінці 90-х років ХХ століття Наталя Шахрай почала переносити до комп'ютера уривки записок із папірців та зошитів, які робила в різний час і в різних ситуаціях. Так з'явилася тека під назвою «Моя графоманія». Лише 2000 року наважилася взяти участь у конкурсі «Коронація слова».

Свого часу Наталя Шахрай також виборола першу премію серед авторів з лібрето до мюзиклу «Танці в доках» на Всеукраїнському конкурсі драматичних творів, організованому Посольством США в Україні. Його метою був пошук нових форм поєднання танцю і слова. Твір перекладено англійською мовою, зареєстровано в бібліотеці Конгресу США, і одна з продюсерських компаній запланувала поставити мюзикл Наталії Шахрай під назвою «Dock Dances» у Нью-Йорку. Мюзикл так і не побачив сцени, бо продюсери наполягали, щоб музику до нього писав московський композитор у стилі «полегшеного готик-стайлу», що для патріотично налаштованої авторки було цілковито неприйнятно.

Життя Наталі Шахрай насичене подіями та зустрічами. Свій багатий досвід митець передає поколінню столичних студентів, зокрема викладала в Інституті дизайну (Союзу дизайнерів України), у навчальному центрі «Успіх», Київському національному університеті технологій та дизайну, Національному авіаційному університеті тощо.

Твори

Роман

«Сутінки удвох» (2001)

Греса

«Танці в доках» (2004)

Нагороди

- 2000 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Сутінки удвох»
- 2005 – перша премія Всеукраїнського конкурсу драматичних творів за лібрето до мюзиклу «Танці в доках»

Перший вірш написала в 14 років, на уроці математики. Присвячений він був моєму однокласнику, сусідові по парті, який мені дуже подобався. Вірш і мої почуття лишилися не оціненими, але це був саме він – початок. У 16 років я наважилася занести свої вірші до якоїсь газети. Суворий дядечко з редакції чесно сказав мені, що я безталанна, і порадив покинути писати. Я чесно послухалася. Утримання від творчості тривало цілий тиждень. Свій перший роман, досі не виданий і не зібраний до купи, я написала у 1999 році.

Духовний учитель у мене – це О'Генрі, про це говорю в усіх інтерв'ю. Він неперевершений майстер оповідання, а його твори – це діаманти, що без моралізаторства та нав'язування вчать любити людей. Любити такими, якими вони є, усупереч усім їхнім бодам. Любити за тепло і милосердя, що, як часточка Бога, є в душах і серцях майже кожного з нас. До речі, ця ідея (як не парадоксально прозвучить заява) також наявна в багатьох творах Стівена Кінга.

Із сучасних українських письменників мені перевернули світ і душу Марія Матіос та Ірен Роздобудько.

Джерело натхнення для мене – кава, бурхлива власна уява, сні і хороші книги.

У Олександра перший закінчений твір, «Глибинка», вийшов друком у 2003 році, а взагалі писати він почав ще в шість років. Після школи творчі спроби поновилися і, зрештою, завершилися успіхом.

Письменники Наталія та Олександр Шевченки – творче подружжя, що народилося завдяки участі в конкурсі «Коронація слова». Познайомившись у мистецько-культурному середовищі, Наталія і Олександр стали не лише найголовнішими людьми в житті одне одного, а й розпочали співпрацю над подальшими творами. Весілля Олександра і Наталки відбулося 2 червня 2006 року.

Наталія Миколаївна Шевченко (до одруження – Очкур) народилася 18 вересня 1973 року в Києві, навчалася в Київському технікумі готельного господарства на факультеті книгознавства. Отримала диплом із відзнакою, за фахом – книгознавець та організатор книжкової торгівлі. Побачили світ книги письменниці «Містичний вальс» (2003), «Учора і завжди» (2004), «Янголи, що підкрадаються» (2006). Також у співавторстві з Ларисою Чагровською для серії «З дельфіном» (жіночий любовний роман) вийшли «Паризьке кохання» та «Афера на віллі» (під псевдонімом Наталка Смотрич). У 2013 році видала книжку «Подвійні міражі». Цього ж року оповідання «Найзаповітніша мрія» ввійшло до антології «Жити-пити: 40 градусів життя».

Олександр Юрійович Шевченко народився в Києві 28 грудня 1978 року. Освіту здобув у Канівському училищі культури, за фахом – спеціаліст із декоративно-прикладної творчості, організатор культурно-дозвілєвої діяльності. Виданими книгами автора є «Глибинка» (2003) та «Аутсайтери» (2004). Зараз Олександр Шевченко, окрім літературної діяльності, знімає, анімує, обробляє фото, озвучує, робить відеокіксми.

**Наталка
і Олександр
Шевченки**

Духовних учителів письменник не має, а його улюблені письменники, режисери та актори водночас є авторитетами і в галузі літератури та кіномистецтва. Серед письменників це С. Кінг, Р. Маккаммон, Е. По, Г. Лавкрафт, Д. Кунц, Р. Говард, У.-П. Блетті, К. Баркер і, звичайно, наш М. Гоголь.

Джерелом натхнення Олександра Шевченка є власна уява, добре пиво (інколи) і хороше кіно (завжди).

«...Для нас обох література є паралельним виміром, можливістю відкрити новий світ для самих себе та провести туди наших читачів. Література – магія, у якій фантазії автора за допомогою уяви читача стають реальністю. І володіти цією магією – справжнє задоволення...» – так описують свій мистецький тандем Шевченки. Читачі давно охрестили їхній симбіоз «українським Стівеном Кінгом». Їхні романи, де горор тісно переплітається з фентезі, а містика має неабиякий глибинний пласт, насичені українським колоритом і настільки реальними героями, що кожен знайде в них бодай часточку власного світу та себе в ньому.

Попри амплуа майстрів творів жаху, ця пара створює діаметрально протилежні, добрі, тихі, щирі дитячі книжки. Наталка й Олександр так коментують своє захоплення дитячою літературою: «Історії для дітей – це не просто спрощені до максимуму історії для дорослих. Щоби писати для дітей, важливо самому залишатися дитиною – тільки тоді можна знайти ключ до сердець маленьких читачів. Дитяча література втримує нас самих від засмокування виром серйозного, суворого й цинічного дорослого світу...»

Творчий тандем настільки багатогранний, що водночас є і майстрами українського містичного жаху для дорослих читачів, і дитячими письменниками. Секрет успіху Шевченків розкривається в їхніх творах. Вони – насамперед двоє різних людей, два світи, дві сильні креативні особистості, котрі гармонійно поєднують свої доробки та світобачення в одному художньому творі. Саме звідси, із цього письменницького синтезу народжуються образи, сюжетні лінії та живі герої, що однаково правдиві чи фантазійні залежно від жанру твору.

Твори

«Бранці мороку» (2007)
«Кривава осінь у місті Лева» (2008)
«Оксамитовий перевертень» (2008)
«Життя видатних дітей. Олександр і Наталія Шевченки про Омара Хайяма, Грицька Чубая, Фредді Меркюрі, Джеймса Пола Маккартні, Стівена Спілберга» (2008)
«Команда Мрії: Все в шоколаді» (2008)
«Команда Мрії: Як не скарб, то пожежа» (2009)
«Команда Мрії: Привид у Домі Гукала» (2009)

Нагороди

2002 – дипломи на конкурсі «Коронація слова» за роман «Глибинка» (Олександр Шевченко); за роман «Містичний вальс» (Наталія Очкур)

2003 – дипломи на конкурсі «Коронація слова» за роман «Аутсайтери» (Олександр Шевченко); за роман «Учора і завжди» (Наталія Очкур)

2004 – дипломи на конкурсі «Коронація слова» за роман «Ілюзоріум» (Олександр Шевченко); за роман «Янголи, що підкрадаються» (Наталія Очкур)

2007 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Бранці мороку» (Олександр і Наталія Шевченки)

2008 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Кривава осінь у місті Лева» (Олександр і Наталія Шевченки)

2009 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Страхорама» та диплом за кіносценарій «Деменція» (Олександр і Наталія Шевченки)

2013 – спеціальна відзнака від ГО «Книжковий простір» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Подвійні міражі» (Наталія Шевченко)

Ніякою мовою, окрім української, я не зміг би писати художні твори, тому що для цього потрібно дуже глибоко знати мову, мислити нею. У мене така мова одна... Її треба любити не за те, що вона солов'їна чи калинова, а за те, що вона наша. Бо це мова наших предків. Я не розумію тих людей, які мають українське коріння, у яких батьки, діди розмовляють українською, а вони зрадили, перейшли на російську, бо їм так комфортніше. За ці вигоди вони плюнули на могили своїх предків.

Країну сьогодні ми повинні вимірювати територією духу. Потім, коли збудуємо успішну модерну державу, до нас приєднаються всі питоми українські землі. Націю потрібно будувати на основі національної ідентичності. Без власної самобутності ми нікому не цікаві. Така держава не потрібна...

Гуманітарна політика держави має бути твердою. Нація вистояла завдяки сильній меншості, адже суспільством не рухає сіра маса. У 20-ті роки кращі з кращих пішли боротися за Україну – народився новий тип українця. Розуміючи, що програють, вони говорили, що на їхніх могилах проросте мета, ідея, яку підхоплять наступні покоління... Так і сталося. Через два десятиріччя УПА боролася з такими монстрами, як Радянський Союз, нацистська Німеччина, які вреситі зійшли з арени історії, а ми здобули незалежність. Ми вийшли переможцями з неймовірних випробувань. Ось так мені виборює свободу для нас усіх. І рухає поступом.

Людина із загостреним почуттям національної гідності, улюблений письменник країни, якого називають «батьком українського бестселера», «літературним вікінгом», Василь Миколайович Шкляр народився 10 червня 1951 року в селі Ганжалівці Лисянського району на Черкащині. Тут навчався в початковій школі, а завершив десятирічку у Звенигородці, куди родина переїхала згодом. За сумлінне навчання нагороджений срібною медаллю. Ще в шкільні роки почав друкувати свої твори в періодичних виданнях.

Здобувати вищу освіту Василь Шкляр вирушив до Київського університету імені Тараса Шевченка, і 1968 року вступив на філологічний факультет. Однак майбутній письменник міг би його й не закінчити, якби не поїхав навчатися за обміном студентів до Єреванського університету. Адже під час трудового семестру (дуже популярного в радянські часи) в колгоспі бавився бомбою, за що його хотіли відрахувати. Ці події автор згодом творчо інтерпретував у своїй ранній повісті «Стороною дощик іде».

У 1973 році завершив навчання в Київському університеті та отримав диплом філолога, вірменознавця. Після цього рік працював науковим співробітником Центрального державного історичного архіву, що в майбутньому значно посприяло відтворенню художньої правди в історичних творах. Відтак займався журналістикою, завідував відділом прози в журналах «Ранок» та «Дніпро».

У центральних видавництвах вийшла низка його повістей та оповідань, які перевидаються й нині. 1977 року

Василь Шкляр

Василь Шкляр увійшов до Спілки письменників України. У 1988–1998 рр. перебував у гарячих точках країни, займався політичною журналістикою. 1998 року побачив світ роман «Ключ», символічна назва якого стала знаковою і в житті письменника: за твір автор отримав низку нагород, його постійно перевидають.

Становлення незалежності держави означило нову, чи не найважливішу, роль письменника-патріота – він став членом проводу та прес-секретарем Української республіканської партії. А вже в березні

1998-го – кандидатом у народні депутати України від виборчого блоку «Національний фронт».

З 1999 року Василь Шкляр – член Асоціації українських письменників. Плідно працюючи на творчій ниві, обіймав посади головного редактора видавництва «Дніпро» (2000–2004) та заступника голови Національної спілки письменників України. 2011 року Василеві Шкляру присудили Національну премію імені Тараса Шевченка за роман «Чорний ворон» («Залишенець»). Автор українського бестселера відмовився її отримувати: «Сповна відмовитися від Шевченківської премії ще ні в кого не повернувся язик. Справді, надто сакральне ім'я Тараса Шевченка. І присудження мені премії за роман «Залишенець» означало визнання холодноярських повстанців героями. Тому я сказав, що не візьму цю премію доти, доки посаду міністра освіти обійматиме україножер. Цим жестом я хотів привернути увагу до антиукраїнської політики тодішнього владного режиму».

Згодом у Холодному Яру письменникові вручили народну Шевченківську премію – найпрестижнішу літературну нагороду, кошти на яку збирали громадяни України. Грошовий еквівалент нагороди (260 000 грн) письменник переказав у фонд екранізації роману «Чорний ворон».

Нині Василь Шкляр є лауреатом багатьох престижних літературних премій. Улюблена літературна відзнака – «Автор, чиїх книжок найбільше викрали з магазинів».

Його твори перекладено багатьма мовами світу, зокрема англійською, болгарською, німецькою, вірменською, шведською, словацькою, португальською.

Тираж «Чорного ворона» вже сягнув за 300 тисяч. Постійно перевидаються романи «Елементал», «Кров кажана», «Ключ», «Маруся», «Троща», «Чорне Сонце», «Тінь сови». Роман «Чорний ворон» екранізовано, незабаром екранне життя побачать інші твори популярного автора.

Василь Шкляр жодного разу не скористався спонсорською допомогою, не прийняв жодної державної нагороди за літературну діяльність. Адже чітко усвідомлює своє покликання і значення літератури для суспільства, нації: «Заполонити Україну своїми фільмами, книжками – це для Росії значно ефективніше, ніж увести танки... Мені потрібна країна в межах моєї мови».

Таємницю свого успіху письменник пояснює винятковою любов'ю до читача, чий інтерес він ставить понад усе.

Захоплюється риболовлю.

Твори

Дитячі оповідання, книги

«Шовкова нитка» (1976)
«Черешня в житі» (1983)
«Шовковий дощик» (1984)
«Песик Гав, соловейко, джміль і два жолуді» (2016)
«Помста Баби Яги» (2017)

Збірки прози (нон-фікшн)

«Під ключем журавлиним» (1985)
«Вогонь Чорнобиля» (1998)

Оповідання, збірки короткої прози (фікшн)

«Перший сніг» (1977)
«Живиця» (1982)
«Треба спитати у Бога» (2019)

Переклади автора

Переклади-інтерпретації

Микола Гоголь «Репетиція сатани (прозова версія комедії Миколи Гоголя «Ревізор»)». Переклад з російської (2006 – рік написання, твір так і не був виданий)
Джованні Боккаччо «Декамерон (30 зі 100 оповідок)». Переклад з італійської (2006)

Переклади

Вахтанг Ананян «Бувальщини і казки гір». Переклад з вірменської (1979)
Мнацакан Тарян «Месник». Переклад з вірменської (1988)
Микола Гоголь «Тарас Бульба. Перша редакція». Переклад з російської (2003)
Віктор Єрофєєв «Енциклопедія російської душі». Переклад з російської (2010)

Редактор / упорядник

«Українські народні казки» (книга перша, 1994)
«Українські народні казки. Чарівні, соціально-побутові, про тварин» (книга друга, 1994)
Давит Сасунці «Вірменський народний епос». Переклад з вірменської В. Кочевського, редактор В. Шкляр (2003)
Панас Мирний «Повія». За редакцією Василя Шкляра (2005)

Романи

«Праліс» («Тінь сови») (1986)
«Ностальгія» (1989)
«Ключ» (1999)
«Елементал» (2001)
«Кров кажана» (2003)
«Залишенець. Чорний ворон» (2009)
«Маруся» (2014)
«Чорне сонце: збірка» (2015)
«Троща» (2017)
«Характерник» (2019)

Нагороди

1995 – нагорода «Золоте перо» на Міжнародному рейтинговому конкурсі засобів масової інформації
1999 – переможець першого національного конкурсу «Золотий Бабай» за кращий гостросюжетний роман («Ключ») **2002 – перша премія на літературному конкурсі «Коронація слова» в номінації «Роман» за роман «Елементал»**
2003 – Міжнародна премія «Спіраль століть» у жанрі фантастики в номінації «За найкращу україномовну фантастику» за роман «Ключ»
2011 – Національна премія України імені Тараса Шевченка за роман «Залишенець. Чорний ворон»

Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «Романи» (2000–2019)

2000

I премія: «Правила гри» – Алла Серова

II премія: «Пастка для жар-птиці» – Ірен Роздобудько

III премія: «Сутінки удвох» – Наталя Шахрай

Дипломанти:

«Романа» – Володимир Лис

«Відпочинок для Цезаря» – Петро Михайлов

«Біг» – Микола Панасик

«Ти чуєш, Марго?» – Марина Гримич

«Купуйте бублики» – Олена Стяжкіна

«Євангеліє від Євгенія» – Віктор Абузаров

«Таємниця заклитого ставу» – Данута Олейнікова

2001

I премія: «Елементал» – Василь Шкляр

II премія: «Репетитор» – Ганна Хома

III премія: «Охоронець» – Сергій Батурич

Дипломанти:

«Чорний іній» – Валентин Строкань

«Маска» – Володимир Лис

«Варфоломієва ніч» – Марина Гримич

«Назустріч» – Ольга Компанієць

«Гра з тінню» – Михайло Ткачук

«Обличчя» – Зоя Ігіна

«Зло» – Людмила Баграт

2002

I премія: «Егоїст» – Марина Гримич, «Забавки з плоті і крові» – Лариса Денисенко

II премія: не вручали

III премія: «Кляса» – Павло Вольвач

Дипломанти:

«Мама, донька, бандюган» – Андрій Кокотюха

«Терористка» – Марина Меднікова

«Теорія тероризму» – Ігор Козловський

«Провина» – Анна Хома

«Ініціація» – Іван Підгірний

«Останній караван» – Юрій Обжелян

«Суто літературне вбивство» – Олександр Вільчинський

2003

I премія: «Останній герой» – Олександр Вільчинський

II премія: «Синдром набутого імунітету» – Ярослава Івченко

III премія: «Повзе змія» – Андрій Кокотюха

Дипломанти:

«Жінка для стіни» – Володимир Лис

«Учора і завжди» – Наталія Очкур

«Аутсайтери» – Олександр Шевченко

«Балада для Кривої Варги» – Марина Соколян

«Павук» – Олег Шмід

«Полювання на дрохв» – Петро Луцик

«Заметіль» – Анна Хома

2004

I премія: «Амністія для хакера» – Олексій Волков

I премія: «Гудзик» – Ірен Роздобудько

III премія: «Шукачі скарбів» – Андрій Кокотюха

Дипломанти:

«Третє поле» – Василь Кожелянко

«Крутая плюс» – Марина Меднікова

«Лицар тихого полювання» – Віктор Коренчук

«Посібник для пові-початківки» – Антоніна Рипунова

«Сакрал» – Ірина Хомин

«Ілюзоріум» – Олександр Шевченко

«Янголи, що підкрадаються» – Наталія Шевченко (Очкур)

2005

I премія: «Темна вода» – Андрій Кокотюха

II премія: «Зоопарк, або Діти до 16» – Андрій Кокотюха

III премія: «Міф» – Роман Костенко

Дипломанти:

«Формула – Ігорь Бузько

«Puzzle» – Олена Шапаренко

«Білий слон» – Марія Римар

«Дабл Ю, або Двійник» – Володимир Бедзира

«На лезі радості» – Валентина Михайленко

«Ігри» – Ярослава Литвин

«Помститися імператору» – Тимур Литовченко

«Таємниця порпурової планети» – Леся Воронина

2006 – не вручали

2007

I премія: «...Майже ніколи не є навпаки» – Марія Матіос

II премія: «Село не люди» – Люко Дашвар

III премія: «Бранці мороку» – Наталка та Олександр Шевченки

Дипломанти:

«Погоня» – Юрій Логвин

«Вовчук. Мій роман» – Тетяна Щербаченко

«Еклер із цукровою глазур'ю» – Олег Галетка

«Долина єдиної Дороги» – Тарас Микитчак

«Тримай мене, ковзанко» – Марія Ткачівська

«Клітка» – Борислав Леськів, Олександр Ручко

«Сьоме небо леді Арс» – Леонід Білик

«Чомусь Мар і Хуана» – Вікторія Чумак

«Карпатське золото» – Анна Казакова

2008

I премія: «Острів Сильвестра» – Володимир Лис

II премія: «Дорога, або Афганське рондо» – Марія Маслечкіна

III премія: «За Габією, або Усупереч забобонам» («Етимологія крові») – Анна Багряна

III премія: «Шахмати для дибілів» – Михайло Бриних

Дипломанти:

«Фіолетові діти» – Маріанна Маліна

«Примха» – Люко Дашвар

«Кривава осінь у місті Лева» – Наталія Шевченко та Олександр Шевченко

«Долина Бельведеру» – Весела Найденова та Ярослав Яновський

«...Будить хиренну волю» – Ярослав Яриш

«Смугастий, мов життя» – Ганна Ручай

2009

I премія: «Замок Гербуртів» («Тамдевін») – Галина Вдовиченко

II премія: «Мексиканські хроніки. Історія однієї мрії» – Макс Кідрук

III премія: «Іван Богун» – Юрій Сорока

Дипломанти:

«Переможців не судять» – Олександр Єсаулов

«Мій друг Юрко Циркуль та інші» – Валентин Бердута

«Надія: сплутані пазли» – Світлана Горбань, Наталія Лапіна

«Яскраве життя і надзвичайні пригоди Зоряної Мальви» – *Владислав Івченко*
«Мрійні небокраї» – *Петро Дараманчук*
«Віч-на-віч» – *Ростислав Мусієнко*
«Via Combusta» («Випалений шлях») – *Маріанна Маліна*

Дипломанти «Вибір видавців – 2009»:

«РАЙ. Центр» – *Люко Дашвар (Ірина Чернова)*
«Святий Йосиф Обручник» («Роман про Святу Родину») – *Марія Влад*
«Сім днів і вузол смерті» – *Сергій Пантюк*
«От я вся – я свято» – *Станіслав Бондаренко*
«Отто, принц Львівський» – *Олекса Росич*
«Рожевий і ще раз рожевий» – *Христина Лукашук*
«Потойбічна суперниця» – *Михайло Рошко*
«Світ тримається на...» – *Людмила Іванцова*

2010

ГРАНД РОМАНИ «Століття Якова» – *Володимир Лис* (м. Луцьк)

I премія: «Із сьомого дна» – *Ярослава Бакалець* (с. Ралівка, Самбірський р-н, Львівська обл.)

II премія: «Орлі, син Орлика» – *Тимур Литовченко* (м. Київ)

III премія: «Гонимарник» – *Мирослава Замойська* (м. Львів)

Дипломанти

«По дорозі на Фреюнг» – *Наталія Кудря* (м. Локмарія, острів Бель-іль-ан-мер, Франція)
«Арахнофобія» – *Юрій Сорока* (м. Хмельницький)
«У пошуках Огопого» – *Леся Воронина* (м. Київ)
«Тринадцята жінка Фрейда» – *Лілія Бондаренко* (м. Миколаїв)
«Розвідбат» – *Олександр Лопатенко* (м. Дубно, Рівненська обл.)

«Dolce Vita, або Кінець гламуру» – *Вероніка Хідченко* (м. Львів)
«1 000 000 \$» – *Артем Антонюк* (м. Суми)

2011

I премія: «Мантра-омана» – *Вікторія Гранецька* (м. Вінниця)

II премія: «Три таємниці Великого озера» – *Наталія Тисовська* (м. Київ)

III премія: «Стовп самодержав'я, або 15 справ Івана Підпригори (спогади службовця царської охоранки)» – *Юрій Камаєв, Владислав Івченко* (м. Суми)

Дипломанти:

«Янгол у сірому» – *Надія Гуменюк* (м. Луцьк)
«URBAN STRIKE» – *Антон Кушнір* (м. Київ)
«Хліб із хрящами» – *Михайло Бриних* (м. Київ)
«Щастя тим, хто йде далі» – *Світлана Талан* (м. Северодонецьк)
«Конфлікт крові» – *Наталія Манько* (м. Комсомольськ, Полтавська обл.)
«Напарник» – *Марія Маслечкіна* (м. Чернігів)
«Пасифая» – *Ігор Михайлин* (м. Мерефа, Харківська обл.)

Дипломанти «Вибір видавців – 2011»:

«Ключі від ліфта» – *Міла Іванцова* (м. Київ)
«Тому, що ти є» – *Дара Корній* (м. Львів)
«Русалонька з 7-В в тенетах лабіринту» – *Марина Павленко* (Черкаська обл.)
«Війна і ми» – *Сергій Пантюк* (Хмельницька обл.)

2012

I премія: «Ввісні і наяву, або Дівчинка на кулі» – *Ольга Слоньовська* (м. Івано-Франківськ)

II премія: «Необдумана Міловиця» – *Зінаїда Луценко* (сmt. Цибулів, Черкаська обл.)

III премія: «Гра в паралельне читання» – *Міла Іванцова* (м. Київ)

Дипломанти:

«Гастарбайтерки, або Берлінський джайв» – *Наталка Доляк* (м. Вінниця)
«Не вурдалаки» – *Світлана Талан* (м. Северодонецьк, Луганська обл.)
«В Темнім Лузі, за Дунаєм...» – *Юрій Коцегуб* (сmt. Нові Санжари, Полтавська обл.)
«Крамниця щастя» – *Анастасія Шевердіна* (м. Луганськ)
«Загублена мама Веселої» – *Дана Дідковська* (м. Київ)
«Капітан Алоїз» – *Олександр Гаврош* (м. Ужгород)
«Реф'юджи» – *Наталка Доляк* (м. Вінниця)

Дипломанти «Вибір видавців – 2012»:

«Хмарочос» – *Валентин Терлецький* (м. Запоріжжя)
«Кровна мста» – *Ярослав Яріш* (Львівська обл.)
«Зворотній бік світла» – *Дара Корній* (м. Львів)
«Блукаючий народ» – *Олександр Гаврош* (м. Ужгород)
«Пустоцвіт» – *Олена та Тимур Литовченки* (м. Київ)
«Олюднені» – *Христина Лукашук* (м. Львів)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2012»:

Спеціальна відзнака за кращий історико-патріотичний твір: «Червоний» – *Андрій Кокотюха* (м. Київ)
Спеціальна відзнака за твір: «Ти прости мені все горе... Я любив...» – *Гарольд Бодикін* (м. Сімферополь)
Спеціальна відзнака за найкращий твір на тему мандрів і подорожей: «БОТ» – *Макс Кідрук* (м. Київ)
Спеціальна відзнака за найкращий еротичний твір: «Курва» – *Христина Лукашук* (м. Львів)
Спеціальна відзнака за ексклюзивний жіночий твір: «Нічниця» – *Жанна Куява* (Київська обл.)

Спеціальна відзнака від Австрійського культурного форуму за твір: «Віртуалка» – *Ірися Ликович* (м. Відень, Австрія)

Спеціальна відзнака за гумористичний твір: «Казка-притча про Нетака» – *Олег Черногуз* (м. Київ),
«Тоталізатор» – *Олександр Куманський* (м. Київ)
Спеціальна відзнака за соціально-психологічний твір: «Серце гарпії» – *Марина Соколян* (м. Київ)

2013

I премія: «Людвисар» – *Богдан Коломійчук* (м. Львів)

II премія: «Обліковець» – *Марина Троян* (м. Золотоноша, Черкаська обл.)

III премія: «Київ-крапка-иа» – *Тетяна Белімова* (м. Київ)

Дипломанти:

«Страшний суд» – *Василь Басараба* (м. Рівне)
«Із медом полин» – *Жанна Куява* (м. Київ)
«Мої дікамерони» – *Юрій Логвин* (м. Київ)
«Ходіння Туди й Назад» – *Валентина Гальянова* (Вінницька обл.)
«Гроші, Куба й література» – *Олег Галетка* (м. Кривий Ріг)
«Час Ліліт» – *Сергій Лобода* (Київська обл.)
«Заплакана Верона» – *Павліна Пришлюк* (м. Львів)

Дипломанти «Вибір видавців – 2013»:

«Казки для слухняних малят» – *Дара Корній* (м. Львів)
«Любові полум'я» – *Ніка Нікалео* (м. Львів)
Я, Миколайко... – *Зінаїда Луценко* (Черкаська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюристичний, трилер, горор)

«Золотий пістоль»: «Кращий сищик імперії» – *Владислав Івченко* (м. Суми)
 Спеціальна відзнака за ексклюзивний роман від готелю «Брістоль»: «Притулок для прудкого біса» – *В'ячеслав Васильченко* (м. Київ)
 Спеціальна відзнака за найкращий твір на історико-патріотичну тематику від КНУ імені Тараса Шевченка: «Монети для патріарха» – *Костянтин Когтянц* (м. Дніпро)
 Спеціальна відзнака від ГО «Книжковий простір»: «Подвійні міражі» – *Наталка Шевченко* (м. Київ)
 Спеціальна відзнака за сатирично-гумористичний твір від Олега Черногуза: «Любий розпусник» – *Валентин Тарасов* (м. Київ), «Де трава зеленіша» – *Наталка Доляк* (м. Вінниця)
 Спеціальна відзнака від МБФ «Здоров'я українського народу» в межах проекту «Відродження української поштової листівки»: «Краще так» – *Анна Багряна* (Республіка Македонія; м. Київ, Україна)

2014

I премія: «Вільний світ» – *Тетяна Белімова* (м. Київ)

II премія: «Привид безрукого ката» – *Андрій Процайло* (м. Львів)

III премія: «Паничі» – *Владислав Івченко* (м. Суми)

Дипломанти:

«Коли сонце було стозрячим. Амулет волхва» – *Оксана Радущинська* (м. Старокостянтинів)

Дипломанти «Вибір видавців – 2014»:

«Звичайник» – *Лілія Мусіхіна* (м. Тернопіль)
 «Чорна дошка» – *Наталія Доляк* (м. Вінниця)
 «Діти риб» – *Євген Положій* (м. Суми)
 «Бидлоград» – *Олег Галетка* (м. Кривий Ріг)
 «Факір» – *В'ячеслав Васильченко* (м. Київ)
 «Зорі, що купуються в річці» («Розколоте небо») – *Світлана Талан* (м. Сєверодонецьк)
 «Діти любові» – *Ірина Бондарук* (м. Ірпінь)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2014»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) «Золотий пістоль»: «Винаходи дантиста Мейнарда» – *Костянтин Когтянц* (м. Дніпро)
 Спеціальна відзнака від фестивалю фантастики «Волкфон»: «Попіл» – *Олександр Корнейко* (м. Київ), «Ті, що прокинулися» – *Юлія Круть* (м. Київ), «Кілька років зими» – *Валентин Терлецький* (м. Запоріжжя)
 Спеціальна відзнака за психологічну глибину та розкриття міжособистісних стосунків: «Дерево, що росте в мені» – *Жанна Куява* (м. Київ), «На чужих вітрах» – *Ольга Яворська* (м. Тур'є)
 Спеціальна відзнака за кращий твір про кохання: «Коли прокинешся» – *Ольга Деркачова* (м. Івано-Франківськ)
 Спеціальна відзнака за вірність історико-патріотичній темі та її оригінальні художні втілення: «В Темнім лузі за Дунаєм...», «З Україною в серці, з шаблею в руці», «Нехай лихо спить» – *Юрій Коцегуб* (сміт Нові Санжари)
 Спеціальна відзнака «Вибір міського голови м. Львова»: «Тамплієри короля Данила» – *Петро Луцик* (м. Львів)
 Спеціальна відзнака від юридичної фірми «Гелон»: «Листи з того світу» – *Сергій Бутинець* (м. Червоноград)
 Спеціальна відзнака за кращий твір про маму від порталу «Жінка-УКРАЇНКА»: «Енна» – *Надія Гуменюк* (м. Луцьк)

Дипломанти «Міжнародний вибір – 2014»:

«Великі Собачичі» – *Тетяна Мельник* (м. Бонн, Німеччина)
 «Вільні стосунки» – *Віктор Левченко* (м. Київ)
 «Поза межею досяжності» – *Людмила Данильчук* (Миколаївська обл.)
 «Поверни мене в Японію» – *Галина Іванцова* (м. Київ)
 «Привид минулого» – *Наталія Ясіновська* (м. Черкаси)
 «Вічність на продаж» – *Тарас Бондаренко* (м. Львів)

«Ефемерія» – *Леся Олендій* (Італія)
 «Пробач Марцело!» – *Вікторія Андрусів* (м. Ужгород)

2015

I премія: «Вересові меди» – *Надія Гуменюк* (м. Луцьк)

II премія: «Роман з містом» – *Світлана Горбань*, *Наталія Лапіна* (м. Черкаси)

III премія: «Хата на околиці села» – *Петро Луцик* (Львівська обл.)

Дипломанти:

«Історія трамвайчика» – *Валентина Михайленко* (Чернігівська обл.)
 «Злі лелеки» – *Зінаїда Луценко* (Черкаська обл.)

Дипломанти «Вибір видавців – 2015»:

«Ін'єкція у вітрильник» – *Сергій Мисько* (Миколаївська обл.)
 «Тріанські рішкунці» – *Василь Тибель* (м. Рівне)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2015»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) «Золотий пістоль»: «Tatoo. Читання по очах» – *В'ячеслав Васильченко* (м. Київ)
 Спеціальна премія від міністра екології і природних ресурсів та президента фонду «Успішна Україна» Ігоря Шевченка: «В.І.Н.» – *Валентин Терлецький* (м. Запоріжжя)
 Спеціальна премія від мережі книгарень «Буква»: «Акваріум» – *Олексій Чупа* (м. Макіївка), «Бажання поверненню не підлягають» – *Анна Зубович* (м. Чернівці)
 Спеціальна відзнака від Дари Корній і Тали Владмирової «Українське сучасне фентезі»: «Відунській сокіл» – *Артур Закордонець* (Хмельницька обл.), «Алхімія свободи» – *Ярина Каторож* (м. Львів)

Спеціальна відзнака «Найкращий твір про кохання» від Ніка Нікалео та учасниць Львівського жіночого літературного клубу: «Тріада. Лабіринтами доль» – *Марія Зубак* (м. Київ)
 Спеціальна відзнака від Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»: «І глухота впаде» – *Дарина Гладун* (м. Хмельницький)
 Спеціальна відзнака від Лесі Москаленко (туристичний журнал «Мандри»): «Солодка ілюзія життя» – *Олександр Жовна* (м. Кропивницький)
 Спеціальна відзнака від професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Анатолія Ткаченка: «Божа вивірка» – *Тетяна Пишнюк* (м. Київ), «Остання дорога» – *Богдан Мельничук* (м. Тернопіль), «Сновида» – *Ольга Мігель* (м. Кропивницький)
 Спеціальна відзнака від Департаменту суспільних комунікацій Київської міської ради: «Один другу» – *Георгій Пилипенко* (м. Біла Церква)

Дипломанти «Міжнародний вибір – 2015»:

Спеціальна відзнака від Надзвичайного Посла Канади в Україні Романа Ващука: «Час Демона» – *Петро Дараманчук* (Канада)
 Спеціальна відзнака від Надзвичайного Посла Грузії в Україні Михеїла Уклебі: «Велика маленька Грузія» – *Сашко Сівченко* (м. Київ)

2016

I премія: «Я, ти і наш мальований і немальований Бог» – *Тетяна Пахомова* (м. Радехів)

II премія: «Душа» – *Юлія Кубай* (м. Київ)

III премія: «Шизгара» – *Сергій Батурун* (м. Київ)

Дипломанти «Вибір видавців – 2016»:

«Лаовай» – *Катя Кулик* (м. Вінниця)
 «Лицарі Дикого поля» – *Ярослава Дегтярєва* (м. Запоріжжя)
 «Реквієм для Рози» – *Райса Плотникова* (Полтавська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2016»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) «Золотий пістоль»: «Коли приходять темрява» – *Ксенія Циганчук* (м. Рівне)

Спеціальна відзнака «Інші світи» від Товариства унікальних творців (ТУТ): «Сила трьох» – *Богдан Маркусь* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Дари Корній і Тали Владмирової «Українське сучасне фентезі»: «Волковіці» – *Марина Смагіна* (м. Київ)

Спеціальна відзнака «Найкращий твір про кохання» від Ніка Нікалео та учасниць Львівського жіночого літературного клубу: «Неспокій» – *Інна Немирович* (Кіровоградська обл.)

Спеціальна відзнака від професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Анатолія Ткаченка: «Подорож до Савур-могили» – *Йосип Струцюк* (м. Луцьк), «Коло Елу» – *Андрій Цінцірук* (м. Львів)

2017

I премія: «Останній бій Урус-шайтана» – *Віктор Михайлов* (м. Херсон)

II премія: «Гессі» – *Наталія Матолінець* (м. Львів)

III премія: «Нижче» – *Кіра Малко* (м. Київ)

Дипломанти:

«Код кАРі.ни» – *Ольга Мігель* (м. Кропивницький)
«Принц України» – *Олена і Тимур Литовченки* (м. Київ)

«Комахи свого бурштину» – *Анна Малігон* (м. Київ)
«Не плач, кохана» – *Микола Ремньов* (м. Суми)

«Замок Янгола» – *Сергій Оратовський* (м. Київ)
«Крізь нетрі таємниць» – *Валентин Тарасов* (м. Київ)

«Обережно, летять лелеки» – *Олександра Малаш* (Київська обл.)

«Поміж двох орлів» – *Петро Луцик* (Львівська обл.)

«Щоденник Гора» – *Андрій Цінцірук* (м. Львів)

«Омбре. Над темрявою і світлом» – *Лора Підгірна* (м. Кам'янець-Подільський)

«Чорний камінь» – *Наталія Дев'ятко* (м. Дніпро)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2017»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) «Золотий пістоль»: «Останній бій Урус-шайтана» – *Віктор Михайлов* (м. Херсон)

Спеціальна відзнака від Всеукраїнської асоціації «Альрайд»: «Останній бій Урус-шайтана» – *Віктор Михайлов* (м. Херсон)

Спеціальна відзнака від Дари Корній і Тали Владмирової «Українське сучасне фентезі»: «Ловці думок» – *Любов Відута* (м. Львів)

Спеціальна відзнака «Найкращий твір про кохання» від Ніка Нікалео та учасниць Львівського жіночого літературного клубу: «Коса» – *Ірина Байковська* (м. Львів)

Спеціальна відзнака від професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Анатолія Ткаченка за кращий патріотичний твір: «З думою про Мамая» – *Володимир Бігун* (м. Маріуполь)

Спеціальна відзнака від Київського університету імені Бориса Грінченка: «Чужі скарби» – *Ірина Власенко* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від філіалу часопису «Час і події» за висвітлення суті війни, надприродних можливостей та трагічної долі солдата найсильнішої армії світу: «Green Card» – *Володимир Кошелюк* (м. Корсунь-Шевченківський)

Номінація малої прози про сучасний Київ та киян «Як тебе не любити...»

I премія: «Повернення Тетісу» – *Анастасія Піка* (м. Київ)

II премія: «Майже ідеальний» – *Світлана Тараната* (м. Київ)

2018

I премія: «Відступник» – *Володимир Ворона* (Чернігівська обл.)

II премія: «Східний синдром» – *Юлія Ілюха* (м. Харків)

III премія: «Бурштин» – *Василь Тибель* (Рівненська обл.)

Дипломанти:

«І це все, що я хотіла сказати про кохання» – *Світлана Горбань* (м. Черкаси)

«Терези» – *Анна Хома* (м. Львів)

«Пригоди француза в Україні» – *Катя Кулик* (м. Вінниця)

«Анатомія втрати» – *Міла Днірова* (м. Херсон)

«Три дні в Багдаді» – *Сергій Оратовський* (м. Київ)

«Полоненик» – *Валентин Тарасов* (м. Київ)

«Клятва» – *В'ячеслав Дудар* (м. Кропивницький)

«Аромат порожніх бляшанок» – *Юрій Логвин* (м. Київ)

«Абсурдний роман» – *Олег Андрішко* (м. Дніпро)

«Данарінський літопис» – *Наталія Дев'ятко* (м. Дніпро)

«Убити Антиципатора» – *Еліна Заржицька, Ольга Репіна* (м. Дніпро)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2018»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) «Золотий пістоль»: «Троє» – *Віталій Потрух* (м. Київ)
Спеціальна відзнака за найглибше та найгрунтовніше дослідження історії свого роду від Лесі Воронюк і Всесвітнього дня вишиванки: «Тіні» – *Марічка Крижанівська* (м. Львів)

Спеціальна відзнака від Дари Корній і Тали Владмирової «Українське сучасне фентезі»: «Остання душа» – *Антон Івахнов* (м. Біла Церква)

Спеціальна відзнака від Тараса Демкури за кра-

щий твір про життя і творчість Йогана Георгія Пінзеля: «Я, Іоанн» – *Андрій Аркан* (м. Львів)

Дипломанти «Спеціальної відзнаки» «Правосуддя» від Асоціації розвитку суддівського самоврядування, Володимир Кравчук:

«Пастка на полоза» – *Василь Добрянський* (м. Івано-Франківськ), «Під каблуком сліпих богинь» – *Андрій Павловський* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Мусульманського культурного центру: «Вони повертаються» – *Гарфанг* (Київська обл.)

Спеціальна відзнака від філіалу часопису «Час і події» і Марини Олійник: «Троянди підозрілого кольору» – *Тетяна Овдійчук* (м. Рівне)

Спеціальна відзнака за гострий детективний роман від українського радіо «Культура»: «Пернач полковника Вухналя» – *Василь Добрянський* (м. Івано-Франківськ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2018. Коротка проза»:

Спеціальна відзнака за кращий твір про місто Дніпро: «Пам'ячник» – *Наталія Дев'ятко* (м. Дніпро)

Спеціальна відзнака за найкращу рецензію на «коронований» твір від Софії Філоненко: *Юлія Юліна* (м. Кривий Ріг), *Овдійчук Тетяна* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Олени Осмаловської за кращі інклюзивні оповідання «Терра інклюзія»: «Даруватиму тобі» – *Мар'яна Лелик* (м. Київ), «Крило янгола» – *Ганна Коназюк* (м. Київ)

Дипломанти «Міжнародне визнання–2018»:

«Відображення» – *Надія Богодар* (Греція)

«Жінки не фантазують» – *Людмила Скирдіна* (Швейцарія)

«Іоан Росос. У лігві яничар» – *Марія Воробей* (Греція)

Номінація малої прози про сучасний Київ та киян «Як тебе не любити...»

I премія: «Палітурник» – *Раїса Гончарова*

(м. Київ), «Триста років на березі Почайної» – Іванов Сергій (м. Київ)

2019

I премія: «Зламани сходи» – Василь Добрянський (м. Івано-Франківськ)

II премія: «Шпигунки з притулку «Артеміда» – Наталія Довгопол (м. Афіни, Греція)

III премія: «Літератор» – Сергій Грінченко (м. Суми)

Дипломанти:

«Рік розпусти Клауса Отто Баха» – Ярослава Литвин (Київська обл.)

«Всередині яблука» – Ірина Власенко (м. Київ)

«Шукач» – Людмила Лінник-Савка (м. Івано-Франківськ)

«Мій друг Франц Йосиф» – Петро Луцик (Львівська обл.)

Дипломанти «Вибір видавців-2019»:

«Німотка» – Таня П'янкova (м. Івано-Франківськ)
«Інтимне життя самотності» – Валентин Тарасов (м. Київ)

«Мисливці за міськими легендами» – Ольга Мігель (м. Кропивницький)

«Коли молот зустрічається з ковадлом» – Галина Цикіна (м. Запоріжжя)

«Попіл» – Любов Васильєва (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки-2019»:

Спеціальна відзнака від Андрія Кокотюхи за найкращий гостросюжетний твір (детективний, пригодницький, авантюрний, трилер, горор) «Золотий пістоль»: «Пригоди київського сищика» – Юлія Круть (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Ольги Бондар за відверте та зворушливе висвітлення соціальної проблеми у романі: «Німотка» – Таня П'янкova (м. Івано-Франківськ)

Спеціальна відзнака від Дари Корній і Тали Владмирової «Українське сучасне фентезі»: «Заповіт Всежителів» – Ольга Фира (м. Хмельницький)

Спеціальна відзнака «Інший погляд» від тра-

весті-дів Монро: «Та, що в темі» – Людмила Ясна (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Олександра Вільчинського за кращий твір на воєнну тематику: «Коли варто мить зачекати» – Юрій Сичук (м. Луцьк)

Спеціальна відзнака від філіалу часопису «Час і події» і Марини Олійник: «Поряд з ними» – Ольга Кийко (Полтавська обл.)

Спеціальна відзнака «Найкращий твір про кохання» від Ніка Нікалео та учасниць Львівського жіночого літературного клубу: «Повелителька ліхтарів» – Олена Волинська (Житомирська обл.), «Зрада» – Наталія Дурунда (м. Ужгород)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2019. Коротка проза»:

Спеціальна відзнака за найкращу рецензію на «коронований» твір від Софії Філоненко: «Все-світ міжпланетної залізниці» на роман Олександра Есаулова «Зоряна Електричка»

Спеціальна відзнака від Олени Осмаловської за кращі інклюзивні оповідання «Terra інклюзія»: «Магія слабкості» – Олександр Козинець і Микола Закусило (м. Київ)

Дипломанти «Міжнародне визнання-2019»:

«Шпигунки з притулку «Артеміда» – Наталія Довгопол (м. Афіни, Греція)

«Маджента» – Олександр Дімідов (США)

«Насилося між двох світів» – Мія Д'арк (США)

«Аномалія Шраума» – Наталія Зражевська (Польща)

«Спадкоємці Всесвіту» – Петро Дараманчук (Канада)

«Західна гейша» – Єва Хадаші (Японія)

«Записки з Азії» – Андрій Янович (Малайзія)

Номінація малої прози про сучасний Київ та киян «Як тебе не любити...»

I премія: «Колискова для Проні» – Сергій Леоненко (м. Київ)

Дипломанти:

«Сніг і День Народження» – Андрій Комарівський (м. Київ)

«Непорушна стіна Оранти» – Тамара Полторакина (м. Київ)

«Пам'ять» – Інеса Доленик (м. Кривий Ріг)

Номінація

КІНОСЦЕНАРІЇ

Олександр Жовна (2002)

Ольга Герасим'юк, Тарас Федюк,
Ігор Негреску (2005)

Ігор Козир, Любомир Левицький,
Володимир Войтенко (2005)

Валентин Тарасов (2005)

Ольга Козут (2007)

Євген Чвіров (2007)

Андрій Кокотюха і Наталія Кривуца
(2007)

Василь Босович (2008)

Віктор Абузяров (2009)

Олександр Денисенко, Лесь Санін
(2009)

Наталія і Олександр Шевченки,
Тетяна і Юрій Логуші (2009)

Юлія Боднарюк (2010)

Валентин Васянович, Ія Мислицька
(2010)

Едуард Богуш (2010)

Володимир Ткаченко (2010)

Дмитро Сухолиткий-Собчук (2011)

Світлана Горбань, Віктор Андрієнко,
Наталія Лапіна (2012)

Володимир Філіпов, Віктор Андрієнко,
Тетяна і Юрій Логуші (2012)

Гості та учасники конкурсу «Коронація
слова» (2012)

Надія Кошман (2012)

Людмила Гарарук, Ярослав Яріш
(праворуч) (2012)

Наталка Доляк,
Геннадій Завгордній (2012)

Ілля Книш (2012)

Лана Ра (2012)

Олексій Ганзенко (2013)

Андрій Тимчишин (2013)

Лана Ра (2013)

Віра Мельник і Богдан Батрух (2014)

Іван-В'ячеслав Сергієнко (2014)

Любов Якимчук, у центрі,
Оксана Самара, праворуч (2014)

Тарас Томенко (2014)

Галина Вдовиченко, Ярослав Яріш,
Ярослава Бакалець (2015)

Олександр Куманський
і Андрій Ніцой (2015)

Юлія Боднарюк (2015)

Анжеліка Рудницька
і Віктор Андрієнко (2017)

Пилип Ілленко, Лейла Мамедова
і Петро Мага (2017)

Віктор Рибачук (2017)

Едуард Барташов 2017)

Сергій Баженов (2018)

Марк Лівін (2018)

Оксана і Марина Артеменко,
Людмила Єфименко (2018)

Лариса і Андрій Ніцой (2018)

Алла Мелентьєва і Віктор Андрієнко
(2019)

Володимир Стенько і Павло Ар'є (2019)

Андрій Осипов (2019)

Олена Шарманова (2019)

Андрій Євстратенко (2019)

Олексій Уманський (2019)

Володимир ВОЙТЕНКО,
голова правління Спілки кінокритиків України,
головний редактор сайту «Сценарна майстерня»

Сценарна майстерня

Із чого починається кіно?

Відповідь на це питання очевидна – зі сценарію. Зі слова, хоча не викликає сумніву, що кінематографічна матерія не є словесною. Звісно, поштовхом до написання сценарію може стати будь-що – випадок, враження, настрої, сон... Але все це має переплавитися, переваритися у творчому казані сценариста і втілитися в історію, записану словами. Тому «Коронація слова» від своїх початків має «сценарну» номінацію.

Сценарна проблема

Поняттям кінопланетарного масштабу є сценарна проблема. Без жартів. Ходять легенди, що голлівудські студії, аби знайти одну сценарну перлину, перелопачують кілька десятків тисяч сценарної сировини. Та й після того відібраний текст проходить творчі руки так званих сценарних лікарів – не без втручання режисерів і під пильним наглядом продюсерів.

Безумовно, в основі оригінального (в усіх розуміннях) сценарію лежить відповідна ідея, яку часом називають анекдотом. Наприклад, цікава історія, описана одним зі знаних кінематографістів: відпливає шлюпка від великого корабля й рятує в океанських водах молоду пару – сльози щастя, а на шлюпці написано – «Titanic»... Блискуча заявка на правдиву драму чи трагедію, яку ще треба виписати сценаристам, відштовхуючись від цієї дотепної зав'язки. Отут і починається найскладніше...

Великі й малі студії, амбітні продюсери, режисери-початківці й майстри, визнані кінотеатральною публікою та вшановані фестивалними нагородами, – усі й повсюди в кінематографічних світах перебувають у пошуках актуального сценарію. Того, який би талантом, волею творення, зусиллями десятків, а то й сотні людей на знімальному майданчику й побіля нього, енергією витрачених людських зусиль та вкладених грошей перетворився на популярний, на мистецьки видатний, на соціально значущий фільм.

Отже, з одного боку, українська сценарна ситуація не виглядає винятковою – повсюдно існує дефіцит сценарних ідей та їх утілень. З іншого ж, кожна національна кінематографія має свою «сценарну історію». І кожна з них чимось особлива. Українська – також.

Укотре доводиться констатувати, що в історії українського кіно існував, попри відомий ідеологічний та політичний прес, вочевидь єдиний більш-менш повноцінний кіноіндустріальний період – часів Всеукраїнського фотокіноуправління (ВУФКУ), що припадає на 1922–1930 рр. Період незалежного економічного розвитку й відповідних здобутків – від десятків надпопулярних жанрових фільмів до рафінованих мистецьких шедеврів, які досі благородно виблискують не лише в українській, у світовій кінематографічній короні. Окрім усіх інших обставин, відбулося це, не останньою чергою, завдяки приходу 1926 року до сценарної справи – під проводом «головковерха українських футуристів» Михайля Семенка – поетів, прозаїків, драматургів та журналістів, зокрема, Юрія Яновського (згодом ідеолога «Голлівуду на березі Чорного моря»), Гео Шкурупія, Григорія Епіка, Миколи Бажана, Сави Голованівського, Олександра Копиленка, Дмитра Бузька та інших. Але від початку 1930-х, як відомо, згоралося в офіційній радянській культурі все українське, у тому числі й кіно як «найважливіше з мистецтв». Українська сценарна школа була похована на початках свого розвитку й структурування.

Її – цієї школи – не зафундували й за три десятиліття потому, коли нарешті в Україні було відновлено вищу кіноосвіту – відкрито кінофакультет у Київському театральному інституті: усі провідні кіноспеціальності, окрім сценарної! Вочевидь, не випадково. А шерех українців-випускників московських Вищих сценарних курсів та новітній прихід на студії письменників-сценаристів – Василя Земляка, Івана Драча, Ліни Костенко, Дмитра Павличка та

інших, – зокрема, дарували низку сюжетів для мистецьки вишуканих кіноробіт, але, на жаль, не породили феномену популярного українського кіно – жанрово розмаїтого й драматургічно переконливого.

Суспільна задуха 1970-х – першої половини 1980-х стала, закономірно, й кінематографічною. Драматургія того часу й того кіно, за окремими винятками й випадками, що підтверджують правило, була драматургією несамостійності, сервільності й меншовартості.

На жаль, за початкового періоду розбудови української державності – протягом 1990-х – поняття «український кіносценарій» залишалося не менш невиразним, ніж саме поняття «українське кіно». Національний кінематограф як внутрішній і зовнішній ідентифікатор України, як інтегральний фактор її політичної нації не отримував жодних шансів від держави на своє утвердження й розвиток. Відсутність ключової для модерних націй і країн складової їхнього самоусвідомлення стала однією з найсерйозніших причин, які призвели наше суспільство до світоглядного розколу та невизначеності.

Гостре відчуття, глибоке розуміння й відповідальне усвідомлення важливості національного кінематографа для культурної, суспільної, політичної повноцінності України й породили громадянську ініціативу в заснуванні й проведенні кіносценарного конкурсу як складової «Коронації слова».

Прикметно, що майже водночас із заснуванням «Коронації слова» у київському кіновиші нарешті почали діяти сценарні кіномайстерні, студенти й випускники яких уже встигли стати лауреатами конкурсу.

Виправдання конкурсу

Сценарна складова «Коронації слова» від початку постала як виклик – творімо сценарії для омріяного і вимріяного українського кінематографа! Для того, якого ще нема! Для того, якого не записано в державних планах, але яким вагітне суспільство. Для того, який промовлятиме нашими образами, нашими вустами, нашим словом – до нас самих і до світу...

Річ у тім, що масова сценарна творчість, на яку викликав вітчизняних авторів конкурс, виглядає майже фантастичною за незмінного животіння української кіновиробничої справи. Коли перманентне малюкартіння, зумовлене

ігнорацією кінематографа державними чинниками, жодним чином не може стимулювати розвиток сценарної драматургії.

Кінематограф, кіноіндустрія є складною творчо-виробничою структурою, без розбудови якої – правил, законів, парадигми і підстав її функціонування – будь-які сценарні феєрверки не спроможні самостійно вирішити наріжну проблему. Адже сценарій, з якого починається фільм, пам'ятаймо, є – нехай не менше, але й не більше – драматургією сировиною для подальшого екранного творення.

Лишень деякі дипломовані сценарні тексти «Коронації слова» перетворено на фільми. Бо такою є українська кінематографічна реальність. І ці екранізації засвідчують впливовість конкурсу, його реальну, а не номінальну присутність на вітчизняному кіноовиді.

У сучасних умовах ключовим досі лишається підставове виправдання конкурсу – усвідомлення його важливості для чинної української кіноситуації. Значущості, яка зростає, на моє переконання, унаслідок тривалого існування цього безпрецедентного сценарного огляду.

Сама тяглість сценарної «Коронації слова», що супроводжується відповідними діями, подіями й процесами (від промоції імен, моральної та фінансової підтримки авторів-переможців до видання окремого альманаху кіносценаріїв тощо), підготувала її перехід у статус сценарної майстерні. Вона полягає в плеканні творчої атмосфери, середовища, у підготовці стартового кіномайданчика, попри всі несприятливі обставини, виписані вище.

І, вочевидь, для пропозиції набутків, акумулювання певних зусиль і створення широкого й доступного комунікаційного і навчального майданчика сценарний конкурс нині вкрай потребує окремого інтернет-ресурсу як засобу своєї актуалізації.

Мотиви і тенденції

Із творами та авторами, коронованими в сценарній номінації за всі роки, ви маєте змогу ознайомитися далі на сторінках цього видання. Мені ж бо йдеться поділитися деякими спостереженнями про особливості сценарного конкурсного процесу минулого десятиліття.

Попри те, що свого часу засадничо «Коронація слова» проголосила орієнтацію на підтримку творів, які мають потенціал масової уваги, й

досі не цурається таких світоглядних настанов, експерти та члени журі всіх минулих сценарних конкурсів вишукували таланти й артефакти у найширшому мистецькому полі. Тому поряд із так званою актуальною жанровою сценаристикою, яка вочевидь і відповідає згаданим надзавданням, поміченими й нагородженими були надзвичайно різні твори.

Передусім поглянемо на вже екранізований сценарний матеріал. Усі три сюжети так чи так належать до класичного драматичного жанру, попри відповідні нюанси. Короткометражну історію дорослішання «Світлячки» та повнометражну історію соціального падіння «Дванадцять копійок» утілили самі сценаристи, які є за освітою режисерами, – дебютанти Надія Кошман та Кирило Устюжанін. Кіноповість письменника Олександра Жовни «Експеримент» як сценарний матеріал використав корифей українського кіно Роман Балаян для побудови сюжету своєї світоглядної кінодрами «Ніч світла». Власне, остання стрічка продукувалася російською студією, й матеріал відповідно адаптували до російської реальності. Це є прикметним для української кіноситуації 2000-х рр. – сусідська екранна машина активно використовувала українські виробничі й творчі ресурси, звісно, полишаючи за дужками витоки й походження. До речі, саме в такий спосіб було адаптовано для телеекрана низку романних сюжетів, які коронувалися у відповідній номінації.

Сучасна драма, що прикметно, зазвичай увиразнюється соціальними мотивами. Серед найяскравіших тому прикладів, певне, «Дума про трьох братів» Ярослави Горбач (Бутенко) та «Московський Клондайк» Володимира Ткаченка. Особливо ж – «Креденс» Ії Мислицької та Валентина Васяновича, що робить виняткову і загалом вдалу спробу мистецького причинно-наслідкового аналізу морального стану українського суспільства. Тут варто також згадати переживання й подальше осмислення Чорнобильської трагедії у «Проломі» Сергія Мирного та «Чорнобильському Робінзоні» Мирослава Слабошпицького й Олега Ремпінського. Звісно, не обходиться і без одвертої мелодрами, як «Фросина любов» Віктора Абузарова.

А поряд доволі щедро розроблялися найрізноманітніші варіації соціальної комедії, верхів'ям пошуків у якій є сценарій Юлії Боднарюк «Візит до Папи, або Львівські канікули». Тут таки соціальна трагікомедія, де найяс-

кравішими проявами, безумовно, є «Останній забій» Олексія Росича й «Атестація» тієї ж Юлії Боднарюк, що стала абсолютною переможницею конкурсу «Гранд Коронація слова – 2010».

Отже, найвиразнішою сценарною течією «Коронації слова» минулого десятиліття є, в тому чи тому виданні, незафільмоване соціальне кіно, яке не просто увиразнило роз'ятрені виразки, болючі суспільні проблеми, а й подало суто мистецьку перспективу, що дуже прикметно. До того ж чи не всі ці сюжети не тільки могли, а й досі можуть бути екранізовані завдяки своїй незатертій актуальності, а також бюджетній адекватності, що надзвичайно важливо.

На відміну від них, цілий шерех історичних та псевдоісторичних драматургічних екскурсів, попри всю свою підставовість, яка ґрунтується, з одного боку, на потребі екранної ідентифікації української історії, а з іншого – на плеканні вітальних українських історичних міфів, переважно не був хоч скількись переконливим. Причини – ходульність персонажів, відсутність цікавої фабули, невігядлива драматургія. Вивисується над усім огромом таких сценаріїв «Ангел з патефоном» Василя Босовича й Олександра Столярова як спроба, услід за фільмом 1991 року Олеса Янчука «Голод-33», знову звернутися в ігровому сюжеті до трагедії Голодомору.

Перспективною виглядає тенденція сучасної адаптації класичних сюжетів, найпомітнішим представником якої можна назвати Андрія Кокотюху з його роботами «Шевченко Катерина XXI» та «Язиката Хвеська».

Прикметним також є звернення до пантеону українських культурних героїв, що зазвичай страждає на невігядливе просвітництво. Серед очевидних винятків – Шевченків сюжет Олександра Денисенка «Оксана», що виріс із однойменної авторської п'єси.

Природно, що жодного конкурсного року не обходилося без низки пригодницьких сценаріїв, створених під впливом голлівудських зразків і за відповідними лекалами. Найуспішнішим серед них можна назвати найпершого коронаційного переможця – Василя Трубая зі сценарієм «Сто тисяч за кохання».

Певне, так зазвичай і починається навчання у майстерні – з авторської адаптації чужих зразків. Аби якнайшвидше емансипуватися від цього й на шляху до великого кінематографа не потрапити на сценарну шлюпку з відомим найменням...

Пилип ІЛЄНКО,
голова Державного агентства України з питань кіно

Віншуємо з ювілеєм!

Відродженням і впевненим розвитком українського кінематографа ми значною мірою завдячуємо літературному конкурсу «Коронація слова», у якому 19 років тому з'явилася номінація «Кіносценарії».

Конкурс дав шанс і стимул українським сценаристам заявити про себе та свій рівень володіння сучасною кіномовою. Завдяки цьому народилися сотні сценаріїв, які заслужили конкурсні відзнаки і можливість стати основою нових українських фільмів.

Багато стрічок за «коронованими» сценаріями перемогли на конкурсних відборах Держкіно та отримали державне фінансування. Очевидно, тому, що нагорода за сценарій – це найважливіша нагорода в кіно. Адже історія, яка лягає в основу фільму, є його основною складовою і запорукою успіху.

Тож дякую організаторам конкурсу за віру в силу українського слова і наполегливу роботу з його «Коронації»!

Література зараз чистіша, ніж раніше. У слові ми самоідентифікуємося як нація. Не буде літератури, не буде мови, урешті-решт нація розчиниться, щезне, її просто не стане. Нині відсутня державна політика щодо літератури, а необхідно думати щоденно про неї, адже це – духовний хліб нації. Якщо не буде духовного хліба, то не потрібно вже й хліба іншого...

Література приносить морально-естетичне задоволення. Серйозна література відрізняється тим, що відбувається якийсь катарсис духовний. Це мистецтво, як релігія, нічим не може бути замінено. Читаючи книгу, разом з автором проживаєш її, твориш цю книгу, створюєш образи внутрішні. Душа працює, а без роботи будь-який орган атрофується. Щоб душа жила, треба читати книги.

Письменник, кінорежисер, фотохудожник Віктор Харитонович Абузяров народився 14 травня 1936 року в місті Пушкін Ленінградської області. Майбутні молоді батьки Віктора, рятуючись від голоду, у 1933 році переїхали з України до Росії, у місто Ленінград. Мати письменника походила із ніжинського козацького роду Таранів. П'ятирічний хлопчик ледь не загинув від голоду в прифронтовому селі, а в 1943-му нове випробування долі – півторарічне перебування в концтаборі разом із батьками. Враження від Другої світової війни, яку сприймав по-дитячому реалістично й романтично водночас, згодом спонукали до творчості. Автор зізнався, що «всі переживання, деталі так запали в душу, що варто лише сісти, як ненав'язливо з'являються образи...»

Після війни родина Абузярових повернулася до України, у місто Ніжин. Тут майбутній прозаїк закінчив із срібною медаллю середню школу № 7. Відтак навчався на музично-філологічному факультеті Ніжинського педагогічного інституту імені Миколи Гоголя. Відчувши незбориме бажання до літературної творчості, став дописувачем районної газети «Під прапором Леніна». Тут друкували його новели, нариси та оповідання. Бажання побачити світ та набратися вражень спонукало податися вчителювати спершу на Донбас, а згодом – у Крим.

Закохавшись, 23-річний юнак спробував сили в новому для себе літературному жанрі роману. За його власним зізнанням, і нині це почуття є тим духовним даром, що не дає світу перетворитися на тваринний, коли вже жодні матеріальні досягнення нічого не значимуть.

У 1971 році Віктор Харитонович здобув другу вищу освіту на кінорежисерському факультеті Київського театрального інституту імені І. К. Карпенка-Карого. Працював режисером спочатку в Харкові, згодом – на телебаченні в Києві, а пізніше подався в Іркутськ та Новосибірськ. У 1983 році Абузяров став членом Союзу кінематографістів СРСР. Але все-таки повернувся

**Віктор
Абузяров**

до рідного Ніжина і знову друкувався в місцевих ЗМІ, однак про те, що колись стане визнаним письменником, навіть не мріяв.

Вітчизняний читач і глядач нині лише починає ознайомлюватися з творами Віктора Абузярова, та автор уже має понад півсотні документальних фільмів, 50 новел та 8 романів. Він є тричі лауреатом літературного конкурсу «Коронація слова». А до 80-річного ювілею письменника видали п'ятитомне зібрання його творів. У них – життя простих людей, їхні

вболівання, надії та сподівання на краще. Письменник показує їх без прикрас, твори позбавлені надокучливих повчань.

Трагізм і драматичність долі героїв Абузярова співзвучні з долею самого письменника-кінорежисера – вони виринають із пам'яті воєнного та повоєнного дитинства та довірливо й невимушено ведуть дорогою змужніння та юність та зрілість. Саме тому змальовані образи й події такі переконливі та натуралістичні. Звідси й глибокий психологізм і знання фактажу. Життєве кредо Абузярова: «Головне не прожити, а протворити».

Друкував свої твори у таких видавництвах: видавництві імені Олени Теліги, «Поліграфт-Аспект» та «Молодь».

Твори

Оповідання і новели

- «Апология страсти» (2000)
- «Живое семя» (2003)
- «Свідок» (2003)
- «Гріхопадіння Адама Х.» (2005)
- «Втеча на Удачний» (2006)
- «Ніхто не хотів убивати» (2011)

Романи, кіносценарії

- «Орачі праху» (2000)
- «Євангеліє від Євгенія» (2001)
- «Прощання без прощення» (2001)
- «Дім без праведника» (2003)
- «Обольщени» (2007)
- «Мелодія для Аріадни» (2009)
- «Фросина любов» (2009)
- «Заплутавшая память» (2010)
- «Сходження до Орфея» (2011)

Нагороди

- 1971 – відзначення роботи «Сокиринські сонети» на Міжнародному кінофестивалі «Молодість»
- 2001 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Євангеліє від Євгенія»**
- 2003 – перша премія за новелу «Свідок» на літературному конкурсі «Що записано в Книгу життя»
- 2009 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Фросина любов»**

Вірю, що українські фільми можуть так впливати на людей, як недосяжно медіа. Саме тому в основі фільму «Вулкан» – міркування про щастя і його пошуки. Бути переконливою допомагають і життєві цінності – любов до родини, до Батьківщини й соціальна відповідальність. Крила для творчості дає співпраця з чоловіком, режисером Романом Бондарчуком.

**Дар'я
Аверченко**

Сценарист, продюсер Дар'я Василівна Аверченко народилася 17 листопада 1983 року в Херсоні. Навчалася на факультеті журналістики Київського міжнародного університету. Післядипломну освіту здобула у Вільному університеті Берліна. Працювала журналістом видань «Дзеркало тижня», «Вгору», телеканалу «К1», а також телеканалу Phoenix (Берлін). Очолювала українську редакцію німецького освітнього телеканалу DaVinciLearning. Із 2007 року пише сценарії до ігрових і документальних фільмів. Останні кілька років працює PR-директором, а також членом Відбіркової ради Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини DOCUDAYSUA, продюсує документальні фільми.

Під час створення сценарію фільму «Вулкан» Дар'я Аверченко багаторазово його переписувала. А ідея написати щось подібне з'явилася в 2009 році, коли відбулося виверження вулкану в Ісландії. Усі європейські аеропорти були зачинені, і волонтери в Одесі, Києві та інших містах приймали в себе людей, які вимушено залишалися в Україні. Авторка пригадує: «У першому варіанті сценарію через Україну летів німець, якому довелося разом із волонтеркою з Одеси їхати в Берислав (Херсонська область).

Але коли у нас почалася війна, нам уже хотілося іншої розмови. Нам нецікаво було говорити про прибульця з іншого світу, який опинився в екзотичній реальності українського степу. Ми хотіли говорити про те, що відбувається сьогодні, про можливість діалогу й розуміння між столичним мешканцем і людиною з провінції».

Дар'я Аверченко є стипендіаткою програм Journalisten International (DAAD), Culture Leadership International (British Council). Член Національної спілки журналістів.

Твори

- «Пляж для англійського лорда»
- «Радуниця»
- «Євромайдан. Чорновий монтаж»
- «Українські шерифи»

Нагороди

- 2009 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «22-24» (у співавторстві з Аллою Тютюнник і Романом Бондарчуком)**
- 2009 – приз глядацьких симпатій на кінофестивалі GOEAST у Вісбадені за фільм «Радуниця»
- 2011 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Вулкан» (у співавторстві з Аллою Тютюнник і Романом Бондарчуком)**
- 2015 – спеціальний приз журі Амстердамського фестивалю документальних фільмів IDFA та гран-прі польського кінофестивалю DocsAgainstGravity за фільм «Українські шерифи»

Усі ми щиро сумуємо за добрими часами нашого дитинства, коли були відкритими, найвніми, безпосередніми, змії радіти кожній миті життя... А невід'ємна і дуже важлива частина дитинства – це улюблені книги та фільми! Тому я прийняв однозначне рішення, що свої теле-, кіно- та літературні проекти присвячу дітям. Адже вони – наше майбутнє, але й ми – майбутнє наших дітей!

Актор та режисер театру і кіно, сценарист, продюсер, каскадер, член Спільноти театральних діячів України Віктор Миколайович Андрієнко народився 19 вересня 1959 року в Запоріжжі. Тут навчався в середній школі № 15. Із дитинства мріяв стати артистом, з 10 років грає у драматичному гуртку. Після закінчення школи опанував професію кондитера-кулінара й проходив практику в цій сфері. Із 17-ти років був монтажником сцени в Запорізькому обласному музично-драматичному театрі імені М. Щорса (нині – В. Г. Магара).

У 1980 році закінчив Київський державний інститут театральних мистецтв імені І. К. Карпенка-Карого (клас професора Б. Ставицького). Ще студентом дебютував в кіно каскадером (1978–1993), знімався у фільмах «Ярослав Мудрий» (1981), «Балада про доблесного лицаря Айвенго» (1982), «Гостя з майбутнього» (1985) та інших. У 1988 році озвучив капітана Смоллетта в мультфільмі «Острів скарбів». Цей персонаж надовго залишався візитівкою актора.

У 1980–1984 рр. став актором Київського театру естради, 1984–1986 – працював в Одеській філармонії, театрі мініатюр «Гротеск», у 1987–1990 – Одеському театрі мініатюр «Шарж». А з 1990–1991 – режисером, Театр клоунади «Магазин-Фу». У 1991–1993 – актор, каскадер, Кіностудія ім. Довженка. У 1993–1995 рр. – автор та режисер телепрограм «Київкіно» на телеканалі «ТЕТ».

Із 1995 року – директор студії «Автор». У 1996–2005 рр. – актор, сценарист і режисер телепрограм «Шоу довгоносиків», «Повне мамаду», «Комедійний квартет», «Нові пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона», «Кумські байки» та інших комедійних проєктів. Став автором ідеї, режисером та учасником політичного шоу «Великі перегони». Із 2015-го – ведучий кулінарного шоу «Народний кухар».

Тривалий час працював у пародійному шоу «Велика різниця» та «Велика різниця по-українськи».

Нині має власну студію Charmswood Pictures, режисером, сценаристом і продюсером якої є сам. Проживає в Києві, одружений, має сина.

Насамперед Віктор Андрієнко прославився як комедійний та драматичний актор, проте на початку 2000-х заявив про себе як кінорежисер та кіносценарист. У 2012 році разом зі своїм співавтором Ігорем Письменним здобув першу премію в номінації «Кіносценарії для дітей» за сценарій про життя українського циркового атлета Івана Фірцака (Кротона). Сценарій створено за книжкою І. Гавроша «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу», яку визнали найкращою в 2010 році. Відтак за ним відзнято кінострічку «Іван Сила».

У 2016 році Віктор Андрієнко став співавтором сценарію та режисером анімаційних сцен мультиплікаційно-

Віктор Андрієнко

го фільму «Микита Кожум'яка». А вже за рік знову отримав першу премію в номінації «Кіносценарії для дітей» за сценарій кіноказки «Воїн та Чаклун», який написав у співавторстві з Оленою Шульгою. Автор створив більше 70 сценаріїв для комедійних фільмів і телепрограм, знявся у більш ніж ста фільмах і серіалах.

Наразі Віктор Андрієнко – активний учасник культурно-мистецького життя України, займає свідому громадянську позицію, підтримує незаконно ув'язненого в Росії Олега Сенцова і плідно працює у сфері театру і кіно. У 2019 йому присвоєно звання «Заслужений артист України». Віктор Андрієнко вважає українську мову м'якою, мелодичною і романтичною. Такою, у якій «із самого початку є гумор».

Твори Сценарії

«Карпатський кротон» (у співавторстві з Ігорем Письменним, 2012)
«Воїн та Чаклун» (у співавторстві з Оленою Шульгою, 2017)
«Козак і Мольфар» (у співавторстві з Оленою Шульгою, 2017)

Книга для дітей

«Легенди Чарівнолісся» (у співавторстві з Оленою Шульгою, 2018)

Комікс у 2-х томах

«Шалені пригоди папуги Флінта» (у співавторстві з Оленою Шульгою, ілюстрації художника Радни Сахалтуєва; 2019)

Нагороди

1983 – гран-прі всесоюзного театального конкурсу «Молоді голоси» «За головну роль у виставі «Йозеф Швейк»
1997 – диплом Міжнародного фестивалю телепрограм «Оksamитовий сезон» у номінації «Найкраща гумористична програма» за проєкт «Шоу довгоносиків»
1997 – головний приз конкурсу «Золота ера» в номінації «Найкраща гумористична програма» за проєкт «Шоу довгоносиків»

2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Карпатський кротон» (у співавторстві з Ігорем Письменним)

2014 – спеціальний диплом дитячого міжнародного журі кінофестивалю «Молодість» (м. Київ) «За краще режисерське рішення» за кінострічку «Іван Сила»

2014 – лауреат Премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва в номінації «Кіновтори для дітей та юнацтва» за проєкт «Іван Сила»

2017 – премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Козак і Мольфар» (у співавторстві з Оленою Шульгою)

2017 – номінація «Найкраща комедія» на Міжнародному кінофестивалі «Near Nazareth Festival» в Назареті (Ізраїль) за короткометражний фільм «Божевільна сімейка»

2019 – звання «Заслужений артист України»

Свобода, воля, любов, щастя – це вся філософія нашого життя. Власне вона й формує мої мистецькі смаки і мене як письменника і режисера. Чи щаслива я людина? Гріх нарікати. Слід радіти тому, що Бог дає. А я сьогодні займаюся улюбленою справою, і мій принцип у мистецтві – не бути і не стати з часом занудним. А художнє завдання, яке ставлю перед собою, – завжди бути цікавим.

Про мою місію письменника і «вписаність» у сучасний літературний та театральний процес краще розкажуть прийдешні покоління. А нині мій ідеальний читач та глядач – той, хто купує мої книжки, ходить на мої вистави, дивиться мої фільми.

Український режисер, сценарист та письменник Андрій Аркан (справжнє ім'я – Тимчишин Андрій Богданович) народився 8 липня 1964 року у Львові. У 1982 році вступив до Київського державного інституту театральних мистецтв імені І. К. Карпенка-Карого, де навчався на актора драматичного театру і кіно. Отримавши першу освіту, на цьому не зупинився і в 1996 році здобув другу в цьому ж виші, уже на режисерському факультеті.

Працював актором Рівненського обласного музично-драматичного театру ім. М. Островського, Львівського молодіжного театру, Львівського духовного театру «Воскресіння», режисером редакції молодіжних програм ЛТБ.

Із 2008 року є фундатором і керівником громадської організації «Кіновізія», яка розробляє освітні програми у сфері екранних мистецтв, проведення кінофестивалів. Є одним із засновників Міжнародного кінофестивалю для молоді «Кіномаршрут/Cinematway».

Андрій Аркан

Андрій Аркан друкувався у видавництвах «Фоліо».

Своїми літературними авторитетами вважає Федора Достоєвського, Лесю Українку, Івана Котляревського.

Хобі автора – подорожувати, кататися на велосипеді та читати.

Твори Кіносценарії

«Львів'янка»
«Він. Вона. Львів»
«Об'єкт»

«Пінзель»
«Справа № 270»

Преса

«У полоні печалі»

Романи

«Батяр з Клепарова» (2017)
«Я, Іоанн...» (готується до друку)

Нагороди

2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Львів'янка»

2013 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Він. Вона. Львів»

2016 – друге місце на фестивалі сценарної майстерності «Кіноскрипт» за кіносценарій «Справа № 270»

2018 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за кращий твір про І. Г. Пінзеля – роман «Я, Іоанн...»

2019 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за твір про В. М. Івасюка – п'єсу «У полоні печалі»

Писати драматургічні твори я навчався на творах Антона Чехова та Михайла Булгакова. З української драматургії більші за все поважаю Івана Котляревського. Саме його «Наталка Полтавка» надихнула написати п'єсу і сценарій «Ляхова криниця»...

Не треба брехати йому (глядачу) зі сцени, тягати для когось каштани з вогню. Театр повинен нести істину, як проповідник із кафедри. Глядач ходить до театру не відпочивати, а спілкуватися з актором, із п'єсою, із режисером, із їхнім баченням того чи іншого питання.

Драматург, сценарист, письменник Едуард Євгенович Богуш народився 29 лютого 1960 року в сім'ї військово-службовця в далеких горах Паміру. Зі школи захоплювався такими точними науками, як геометрія, фізика. Звідси – прагнення до точних визначень і логіки. Закінчив столичний Інститут харчових технологій, здобувши фах інженера-електрика. Нині живе і працює в Києві. Одружений.

Писати почав наприкінці 1980-х рр. Одне з оповідань потрапило до художнього керівника Театру імені Івана Франка Сергія Данченка. Оскільки оповідання було невдале, Данченко жартома порадив зайнятися драматургією. У 2003 році була написана перша п'єса, що називалася «Помилка Марка Фабія». Саме вона і здобула друге місце на конкурсі «Коронація слова» в 2008 році. Античні та біблійні мотиви є найбільш привабливими для автора.

Едуард Євгенович вважає себе романтиком і ліриком, перш за все прагне чесного ставлення до глядача. Його п'єси, попри історичні назви, на своєму тлі розкривають українську сучасність, де поряд із непростими людськими стосунками дуже важливі такі чинники, як мотивація героя та порядність його намірів. Як говорить сам Едуард Богуш: «Взагалі тема всіх моїх творів – це проблема вибору: чи залишитися порядною людиною, чи обміняти свою совість на тугий гаманець. Кожен із нас колись постає перед цим вибором і вирішує, як йому жити далі». На фоні сучасних українських авторів драматург чітко вирізняється тематикою своєї творчості, адже змальовує звичайну, просту, могутню українську долю, без вихвалень і поетизації, без бруду, брутальщини та фасмагорії.

У творчості Едуард Богуш є прихильником принципу діалектичного романтизму, основний постулат якого – органічний зв'язок діалектичної єдності образів із вічним потягом людства до романтики та ідеалізації своїх стосунків із природою й одним з одним.

Драматург пише як українською, так і російською мовами. У 2011 році був членом журі конкурсу «Коронація слова».

Нині Едуарда Богуша знають як різностороннього автора, який написав сценарії повнометражних художніх фільмів та короткометражного фільму «Двірник» (психологічна драма), також 14 п'єс, оповідання, романи. У 2007 році у видавництві «Дажбог» вийшла друком книга під загальною назвою «П'єси». Він створив екологічний рекламний ролик «Пост», дитячу притчу «Машинки», комедію в стилі О'Генрі «Зелена папка», пародію на тему реклами «Лікувати подібне подібним» «Прогулянка». Останнім часом свої твори видає в «Мультимедійному видавництві Стрельбицького».

**Едуард
Богуш**

Твори
Збірка
«П'єси» (2007)

Сценарії
«Шкільний роман» (підліткова мелодрама, 2006)
«Озерний гай» (мелодрама, 2008)
«Поет і муза» (мелодрама, 2008)
«Ляхова криниця» (мелодрама, 2009)
«Двірник» (психологічна драма, 2009)
«Тіні майбутнього» (гостросюжетний детектив, 2011)
«Тимофій Сорінов і його друзі» (дитяча комедія, 2012)

П'єси
«Помилка Марка Фабія» (2003)
«Сестри» (2005)
«Шкільний роман» (2005)
«На прізвисько Цинцінат» (2006)
«Ляхова криниця» (2007)
«Володар долі» (2008)
«Так сталося!» (2009)
«Мамонт у морелях» (2011)
«Тяп і Лапа» (дитяча п'єса, 2013)
«Лісова казка» (сатирична радіоп'єса, 2013)

Збірки оповідань
«Повороти долі» (2017)
«Тварини поряд з нами» (2017)
«Три різні армії» (2017)
«Діалектика кохання» (2017)

Детектив
«Привид і Пітьма» (2017)

Романи
«Заходьте воротами тісними» (2012)
«Одного разу в Лозовому» (2017)
«Резонанс п'ятої гармоніки» (2019)

Інші твори
«Десь на Олімпі» (музична комедія, 2007)
«Тепліше Теплого» (містична драма, 2009)
«Новорічний черв'як» (дитячий спектакль, 2011)

Нагороди
2008 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Помилка Марка Фабія»
2010 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «На прізвисько Цинцінат» та друга премія за кіносценарій «Ляхова криниця»
2011, 2012 – лауреат Міжнародного фестивалю мистецтв «Гоголь-фентезі» (м. Херсон)
2013 – лауреат конкурсу «Офісний актин» (м. Москва) за оповідання «Оренда»
2015 – диплом третього конкурсу «Корнійчуковська премія» (м. Одеса) в номінації «Сценарій дитячого фільму і драматургія для дітей та юнацтва» за сценарій «Тимофій Сорінов і його друзі»

В Україні так багато було і є чорно-го і злого, що щорічна «Коронація слова» завжди сприймається як карнавал, яскраве свято. Для мене ж особисто – це ще історія на зразок Попелюшки. Тричі я брала участь у конкурсах «Коронації», та так сталося, що тричі й виграла. Це фантастичний конкурс, зроблений фантастичними людьми. Без жодного комерційного зиску. Політичні режими змінюються, а конкурс тримається, розширюється. Це і є справжнє українське диво. Усі три мої сценарії – реальні історії з власного життя і життя мого чоловіка. Перший був про нашу поїздку до Львова, коли там перебував Папа Римський. Усі діалоги та сюжети реальні. Усі персонажі мають своїх прототипів. Через це іноді важко спілкуватися з родичами і близькими друзями. Дивляться впритул і питають: «Запхаєш нашу розмову в черговий сценарій?». Тишуся лише, що нашим трьом дітям буде легко відновити сімейну хроніку.

Журналістка, авторка кіносценаріїв Юлія Боднарюк народилася 30 грудня 1970 року на Буковині, у місті Чернівці. Закінчила історичний факультет Чернівецького державного університету. Свій літературний стиль виробила, понад десять років пишучи статті у редакції газет «Молодий буковинець» та «Чернівці». До того працювала на посаді молодшого наукового співробітника Музею буковинської діаспори, вихователем і вчителем інтернату для дітей із вадами слуху, учителем історії середньої школи, навіть дрібним реалізатором на ринку та продавцем морозива. Нині –журналіст-фрилансер. Одружена, виховує трьох дітей.

Дебютувала авторка у жанрі кіносценаріїв в 2001 році, посівши перше місце на конкурсі «Коронація слова» зі сценарієм «Візит до Папи, або Львівські канікули (комедія про кохання, релігійність, алкоголь та живу українську мову)». Найвищу конкурсну нагороду отри-

**Юлія
Боднарюк**

мала з рук усесвітньо відомого режисера Кшиштофа Зануссі. Кіносценарій повнометражного ігрового фільму «Атестація» у 2010 році журі «Коронація слова» визнано кращим. Це надихнуло на нові творчі експерименти. За п'ять років, у 2015-му, ім'я Юлії Боднарюк серед переможців цього конкурсу прозвучало з новою силою: кіносценарій «У зонах недосяжності» визнали переможцем у номінації «Гранд Кіносценарії».

Після трьох конкурсних перемог авторка хоче спробувати себе у прозі: написати роман і обов'язково подати його на конкурс, проте досі збирається з думками. Її твори не екранізовано, досі чекають свого Клінта Іствуда.

Сюжети творів Юлія бере з життя: це і побутові сцени, і власне герої – люди, у яких можна впізнати себе чи своїх знайомих. Прототипами персонажів у сценарії «У зонах недосяжності», як зізнається сама авторка, стали колеги, родичі й друзі, утім, як і у двох попередніх творах. Перший сценарій – історія кохання, другий – історія роботи і полів, третій – історія війни. Четвертий, мабуть, буде про будинок людей похилого віку.

Твори
«Візит до Папи, або Львівські канікули» (2001)
«Атестація» (2010)
«У зонах недосяжності» (2015)

Нагороди
2001 – перше місце на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій комедії «Візит до Папи, або Львівські канікули»
2010 – перемога на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Атестація»
2015 – перемога у номінації «Гранд Кіносценарії» на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «У зонах недосяжності»

Кіно – це одна з основних складових виховання нації. Багато років нашу націю виховували на чужих картинах, на жаль. Щоразу, коли бачу в прокаті українське, – обов'язково йду до кінотеатру. Наші митці довели, що вміють робити якісний контент, який, я вірю, знайде шлях до серця українського глядача. Тому що весь світ високо оцінює наші кінодосягнення. Час і українцям оцінити своїх митців!

Моє життєве кредо – бути щасливою. З дитинства я думала: для чого я народилася? І до мене прийшло розуміння – для щастя. І кожна людина народилася для того ж. Це як філософія чи як стиль життя – не чекати до завтра або до відпустки, або до вдалого моменту.

Я виросла на маминих віршах, сповнених теплом і любов'ю, простою та невинністю рим. Талановита поетеса, мама навчила мене співчувати людям і співпереживати. Я навіть іноді серджусь на неї через це, бо ці риси роблять мене м'якшою, ніж мені хотілося б. Моїми першими творами були вірші, короткометражні сценарії. Поезії Ліни Костенко теж настільки близькі мені, що можу один раз прочитати і запам'ятати. Не тому, що хотіла вивчити, а тому, що вони мені в душу западають. Дуже люблю справжню українську мову в творах.

Критерієм того, гарний чи поганий твір, для мене завжди є душа. Якщо мороз по шкірі, то однозначно – цей твір вартий уваги. Колисьдесь я вчиталася, що моє кармічне завдання – розповідати людям про цінність почуттів, щирості та відвертості у стосунках. Тоді я подумала, що кіно і телебачення – якраз ті інструменти, які повинні розповідати людям про ці цінності.

Люблю вилловлювати кадри з життя. Тож моє хобі – фотомонтаж, Photoshop. Мистецтво фотографії.

Ярослава Петрівна Бутенко народилася 5 січня 1987 року в місті Ржищеві Київської області. 2003 року вступила до Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, Інститут екранних мистецтв, на кафедру режисури, драматургії, кіно і телебачення. У 2004 році отримала відзнаку «Гордість КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого».

Навчалася в майстерні Василя Трубая за спеціальністю «Драматургія кіно і телебачення». Творчість цього митця й надихає авторку творити самостійно. Адже, на її думку, він пише про життя так, що воно в його творах живе, справжнє, так само, як і рідна українська мова. Також Ярослава Бутенко зазначає: «Натхнення – це дуже тонка матерія. Вітерець війнув – і його вже немає. Тому

Ярослава
Бутенко

необхідно вділяти для роботи час, викроювати його з життя – тоді будуть нові сценарії, а якщо так не робити, то пишеш тільки тоді, коли вже не можеш не писати».

Авторка пише з дитинства: спершу з'явилися оповідання, есе, статті, поезії, а пізніше сценарії. Стверджує, що їй дуже часто сняться сюжети, які, щойно прокинувшись, записує. Якщо цього не зробить, то через годину не згадає.

Із 2010 року Ярослава Бутенко працювала ведучою радіопрограм у Ржищівській міській радіомовній організації. З 2011 року обіймала посаду головного редактора міської громадської газети «Ржищів».

Із 2012 року почала працювати на телебаченні: у програмі «Абзац» на «Новому каналі», програмі «Ранок по-київськи» на ТК «Київ», програмі LIVE на телеканалі «112 Україна». Наразі працює на соціальному ток-шоу «Говорить Україна» та на посаді редактора газети Ржищівської ОТГ «Ржищівський вінок».

Заміжня, виховує двох дітей.

У 2003-му Ярослава Бутенко вперше подалася на міжнародний конкурс «Коронація слова» і здобула гран-прі в номінації «Кіносценарії». З того часу писала лише сценарії телепередач, тексти для ведучих тощо, на кіносценарії часу не вистачало. Авторка зізналася: «Маю кілька телесеріалів у голові, які поки що не викладаються на папері. Тішу себе думкою, що все ж напишу їх. Хоча, імовірно, це може бути вже на пенсії».

Джерелом чи генератором ідей для сценаріїв Ярослави Бутенко є саме життя: «Працюючи в соціальному проекті, я переконалася в цьому вже багато-багато разів. Коли люди розповідають про своє життя, іноді я сиджу і думаю – це як у кіно, нічогосінько не треба вигадувати, доля закрутила все так неймовірно... Наприклад, дві рідні сестри, які в житті ніколи не бачилися, жили на сусідніх вулицях, прогулювалися в одному й тому ж парку, їздили відпочивати в одне й те ж місце. Мені просто хочеться записувати за ними, бути таким собі літописцем».

Твори

Кіносценарії

«Дума про трьох братів» (2003)

«Запальничка» (2003)

Нагорода

2003 – гран-прі на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Дума про трьох братів»

Маю читача, а це головне для письменника. Якщо за книгою в бібліотеки записуються в чергу – це найвищий показник читабельності та найцінніша моя нагорода як письменниці. Уважаю себе найперше новелістом. Новелістична манера глибокого психологізму, образності епізодує і в кіноповістях.

Що для мене «Коронація слова»? Конкурс із кіносценарієм «Чоловік у кредит, або Четвертий варіант» у 2000 році дав мені визнання того, що я – кінодраматург, а у 2001-му – визнав мій роман у новелах «Теплий двір, або Рапсодія струнного квартету» одним із найоригінальніших творів за формою і подачею матеріалу та надалі кардинально й успішно змінив мою творчу долю.

Поетеса, прозаїк, кіносценарист Марія Едуардівна Вайно народилася 13 березня 1956 року в селищі Букачівці Рогатинського району на Івано-Франківщині, згодом сім'я переїхала до Калуша, де Марія провела дитинство та юність. Мати – Іваницька Ольга Юріївна – учитель початкових класів і математики, батько – Вайно Едуард Карлович, за національністю естонець, захоплювався технічними науками.

Складати вірші почала дуже рано, а друкуватися – із четвертого класу. Закінчила Чернівецький державний університет. Отримала фах філолога за спеціальністю «Українська мова та література». Працювала вчителем, старшим викладачем Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу на кафедрі документознавства та інформаційної діяльності. Постійно співпрацювала з видавництвами як літредактор, у Києві була спочатку літредактором, а згодом редактором на «Першому національному» телеканалі. Донедавна викладала в Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника сценарну майстерність. Із 2015 року – вільний письменник, кіносценарист, Script Doctor.

Член Національної спілки письменників України, член Національної спілки кінематографістів України (як кіносценарист), член правління Національної спілки кінематографістів України.

Виховала двох синів. Мешкає в місті Івано-Франківську.

Марія
Вайно

Твори

Поезія, проза

«Терпкість» (поезії, 1992)

«Нитка Аріадни» (поезія, проза, 1999)

«Жінка з келихом дощу» (вибране, 2006)

«Згорток на лавці» (поезії, 2006)

Новели

«Паводок» (1992)

«Станіславські фрески» (2012)

«Кусень світу» (2015)

«Persona grata» (2018)

Кіносценарії

«Чоловік в кредит, або Четвертий варіант» (2000)

«Теплий двір, или Рапсодія струнного оркестра» (2006, переклад російською Світлани Коршунової)

«Свекрушина» (2006)

«Ти мій син» (2006)

Кіноповість

«Шкіци на одвірках» (2011)

Романи

«Теплий двір, або Рапсодія струнного квартету» (2001, 2008)

«Пасіонарія» (2012)

Переклади

«Під лацканами споминів» (переклади з білоруської поезії Миколи Адама, 2018)

Навчальний посібник

«Сценарна майстерність» (у 2-х книгах, 2015)

Нагороди

2000 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Чоловік у кредит, або Четвертий варіант»

2001 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман у новелах «Теплий двір, або Рапсодія струнного квартету»

2006 – міська літературна премія імені Івана Франка

2013 – обласна премія імені Василя Стефаника

Володимира Денисенка» (режисер-постановник та автор сценарію).

Літературний дебют Олександра Денисенка датується 1988 роком. Зараз він – відомий автор романів, повістей, оповідань, кіносценаріїв та п'єс. Презентував першу з чотирьох історій у жанрі фентези «На грані світла і тіні» з нового роману «Межник, або Всесвітне Свалілля».

П'єса автора «Оксана» про останні роки життя і таємницю смерті Т. Шевченка, опублікована у «Кур'єрі Кривбасу» (2002) та збірці «Наша драма» (2002), була поставлена в Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка в 2004 році під назвою «Боже-ственна самотність».

У 2010 році вийшов друком культурологічний проєкт «Сердечний рай, або Оксана» про останні роки життя Т. Шевченка, у якому використано текст п'єси «Оксана», а також документальні дані з життя поета та коментарі істориків, мистецтвознавців, діячів культури. Видання автор присвятив пам'яті батька.

У 2015 році Олександр Денисенко створив як режисер-постановник та автор сценарію повнометражний художньо-документальний фільм про Тараса Шевченка «І я таки жив!». У 2017 році закінчено роботу над фільмом «Тарас. Повернення» (продюсерський центр «Інсайт-медіа», режисер-постановник та автор сценарію).

Олександр Денисенко активно займався викладацькою діяльністю: із 1998 по 2000 рік працював другим педагогом у майстерні народної артистки України В. І. Зимньої в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (КНУТКіТ). Із 2000 по 2003 рік був художнім керівником курсу дикторів та ведучих телебачення Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ. 2001–2003 рр. – художній керівник акторсько-режисерського курсу в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (НАКККіМ). Із 2003 по 2013 рік працював у ПВНЗ «Інститут екранних мистецтв». Випустив дві майстерні акторів (бакалаврів і спеціалістів) і майстерню режисерів (бакалаври). Із 2015 по 2016 рік – художній керівник акторської майстерні в НАКККіМ.

Із 2004 року – заслужений діяч мистецтв України. Із 1984-го – член Спілки кінематографістів України. Член «Асоціації українських письменників» (1996) та член Конфедерації драматургів України (2001).

Гасло Олександра Денисенка: «Плакай свій сад!»

Хобі – садівництво.

Твори

Оповідання

- «Душа ріки» (1993)
- «Запах зломленої квітки» (1994)
- «Залізна баба» (1996)
- «Великий Іван» (2011)
- «Замість брата» (2011)

Повісті

- «На берегах підземної ріки» (у співавторстві з А. Тютюнник, 1989)
- «Глина» (1996)
- «Потяг» (1997)
- «Вітя Давида – людина ідеї» (2006)

Романи

- «Комедія інстинкту» (1999)
- «Містич» (2002)
- «Межник, або Всесвітне Свалілля. На грані світла і тіні» (2010)
- «Тарас. Повернення» (2018)

П'єси

- «Оксана» (2002)
- «Травень – вересень» (2005)
- «Сердечний рай, або Оксана» (2009)

Поєма

- «Пастораль річечки» (2011)

Кіносценарії

- «Прощання з пустелею» (2012)
- «І я таки жив!» (2014)

Сценарії літературно-драматичних радіопостановок

- «Походження» (2014)
- «І не чорнявий, і не білявий» (2014)
- «О, мій супутниче святий!» (2014)

Книга повістей і оповідань

- «Душа ріки» (2008)

Цикл радіопередач

- «Історія християнської Церкви» (2012–2013)

Нагороди

- 1982 – гран-прі на Київському міжнародному кінофестивалі «Молодість» за роль Гарвасія Доцьо у фільмі «Високий перевал»
- 1989 – лауреат Міжнародного кінофестивалю «Матері» (Ізраїль, м. Хайфа) та Всесоюзного фестивалю «Дебют» (м. Москва) за фільм «Що записано у книгу життя»
- 1991 – гран-прі на I Всеукраїнському кінофестивалі ім. Івана Миколайчука за кінофільм «Совість»
- 2004 – отримав звання «Заслужений діяч мистецтв України»
- 2009 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Оксана»
- 2009 – друге місце на VI Міжнародному конкурсі книги у Москві у номінації «Співдружність» за книгу «Сердечний Рай, або Оксана»
- 2012 – перше місце Всеукраїнського конкурсу літературних сценаріїв за сценарій «Прощання з пустелею»

Спочатку я народилась, бо без цього ніяк. Тоді якимось там вчилася в різних навчальних закладах. Згодом мене почало кидати по світу. Між мандрями я намагалася працювати в мистецьких закладах на Батьківщині. Тоді я трохи заспокоїлася й дозволила собі посидіти на одному місці й позайматися безробіттям. Оскільки на одному місці було децю нудно, то я й почала писати. А почавши писати, подалася у кореспонденти місцевого телебачення, бо треба ж за щось жити вешті-решит. У проміжках між усіма цими децю броунівськими процесами я сподобилася народити двох дітей, яких уважаю найважливішими у житті...

Щиро вдячна конкурсу «Коронація слова», адже завдяки йому наважилася спробувати свої зусилля у великій формі та п'єсах і кіносценаріях. Узагалі я спочатку надавала перевагу малій формі: оповіданням і новелам. Люблю цю форму. Але що потім робити з цими творами? Видавництва ними не цікавляться апріорі, конкурсів, бодай мережевих, – катма. Єдиний конкурс, куди можна подати роботу, – це «Коронація слова», він мені підійшов, бо тут немає обмежень за віком. Зараз розумію: не настільки важливі перемоги, важливо, що конкурс спонукав мене писати.

Прозаїк, драматург, журналістка, акторка Наталія Юрїївна Доляк народилася 4 листопада 1967 року у Вінниці. У 1990–1994 рр. стала біженкою до Швеції та Фінляндії. Також довелося бути й гостарбайтеркою: у 2000-му, аби прогледувати доньку, поїхала працювати до Німеччини. Пробыла там лише рік.

Здобула освіту на акторському факультеті Харківського університету мистецтв імені Івана Котляревського. Працювала у Вінницькому обласному театрі ляльок (до 2000), згодом – у регіональній тележурналістиці. Має двох дітей, сина і доньку. Нині живе у Вінниці.

Письменниця пише тоді, коли до цього лежить душа. Її твори різножанрові: автобіографічні, історичні, гостросоціальні, детективні, гумористичні. Більшість із них пов'язана з темою українців за кордоном. Кіносценарії Наталка Доляк вчилася писати самостійно, послуговуючись порадами з інтернету та книжками на фахову тематику. Твори авторки можна вважати відповіддю на поставлені життям запитання. Саме тому письменницькі сенси суголосні життєвим, а основний світоглядний принцип – радіти життю. Спілкуватися любить з тими, хто має власну думку. Переконана, що тільки завдяки щоденній праці можуть з'явитися і майстерність, і талант. Тож не дивно, що до письменництва ставиться відповідально й максимально чесно. У творах проговорює разом зі своїм читачем теми, актуальні як для неї особисто, так і для суспільства загалом. У читачеві найбільше цінує здатність щиро ділитися враженнями про прочитаний твір.

Романи здебільшого побачили світ у видавництві «Клуб сімейного дозвілля». Оповідання друкувала в колективних збірниках і часописах «Вінницький край», «Київська Русь» та «Нова проза»; п'єси – у журналі «Дніпро».

**Наталія
Доляк**

Твори

Романи

- «Гастарбайтерки, або Берлінський джайв» (2012)
- «Реф'юджі, або Заплакана Європа» (2013)
- «Чорна дошка» (2014)
- «Загублений між війнами» (2015)
- «Шикарне життя у Вупперталі» (2017)
- «Де трава зеленіша» (2018)

П'єси

- «Гастарбайтерські сезони» (2011)
- «Квиток в один кінець» (2012)
- «Мадам Гарьє» (2012)
- «Сім щасть Марусі» (2013)

Кіносценарії

- «Віхола» (2014)
- «Заробітчанські акварелі» (2012)
- «Біженка» (2011)
- «Ви хто такі?» (2012)
- «Заробітчанка» (2013)
- «Нічний патруль» (2013)

Нагороди

- 2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Гастарбайтерські сезони»
- 2012 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Біженка», дипломи за романи «Гастарбайтерки, або Берлінський джайв» і «Реф'юджі, або Заплакана Європа»
- 2013 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за сатирично-гумористичний твір від Олега Черногуза за роман «Де трава зеленіша»
- 2014 – відзнака «Вибір видавця» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Чорна дошка»
- 2016 – Всеукраїнська літературна премія імені Василя Симоненка
- 2017 – Всеукраїнська літературна премія імені Михайла Коцюбинського
- 2018 – друга премія в прозовій номінації Всеукраїнського конкурсу «Українська революція 1917–1921 років» (2018) за роман «Загублений між війнами»
- 2019 – спецвідзнака премії імені Миколи Гоголя за роман «Шикарне життя у Вупперталі»

Усе своє життя я займався мистецтвом. Кіно, поезія, сценарії – не важливо, головне – продовжувати цим займатися. Мені подобається пізнавати щось нове, а буде це десь в Африці чи на задньому подвір'ї Будинку кіно – не важливо. Довгий час, уже працюючи в кіно, я не міг знайти для себе по-справжньому цікавий сценарій. Я вважаю, що кожне написане мною речення у сценарії повинно жити у фільмі. І це справжнє диво. Глядачі, які будуть дивитися ці фільми, повинні пережити той самий містичний досвід, який я переживаю кожного разу, коли вигадую історію та записую її на папері.

Ідеальний глядач – це людина, яка може читати і дивитися різне за напрямом та жанром. Прагне нового. Не ховається за схемами та правилами. Може зробити щось виключно для себе, щоб відчувати себе живим.

Я хочу, щоб люди замислилися про своє призначення в цьому світі. Про своє справжнє, таємне призначення. І прийняли його. Щастя – це вже якесь остаточне досягнення. А мені хочеться продовжувати досягати.

Оператор, кіносценарист Андрій Сергійович Євстратенко народився 1 листопада 1982 року в місті Києві. Література і кіно для митця – і робота, і хобі. А вже закінчивши Інститут кіно та телебачення при КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого, працював оператором-постановником у кіностудії української кінохроніки, науково-популярних фільмів, студії TechnoMedia, «Гулліверпродакшн», «Ессе продакшн», «ТЕТ продакшн», «i7 продакшн», кіностудії Star Media.ua, на телеканалах СТБ, МЕГА, НЛО, «Новий канал». Знімав ролики, серіали, короткометражні й ігрові повнометражні фільми. Та найбільша професійна гордість – стрічки за власними сценаріями.

Сценариста в собі Андрій Євстратенко вияв уже з певним операторським досвідом: за десять років роботи накопичилося власних нотатків, із яких і склався перший сценарій. Пощастило працювати з таким самим допитливим і захопленим своєю справою режисером Олексієм Уманським. Згодом робочі стосунки перерос-

Андрій Євстратенко

ли у дружні – і склався творчий дует. Як зазначає сам автор, ця зустріч була долею, а разом із набутим досвідом, літературними вподобаннями і давнім бажанням виокремитися з навколишнього середовища спонукала «взятися за перо». У співтворстві колеги написали чимало сценаріїв, сюжети яких ожили на екрані. Деякі з фільмів отримали високі конкурсні нагороди.

Андрій Євстратенко – член Національної спілки кінематографістів України.

Захоплюється творчістю Федора Достоєвського, Хуліо Кортасара, Чака Поланіка, Джона Стейнбека, Сергія Довлатова. Вони – невичерпне джерело натхнення для сценариста.

Твори

У співавторстві з Олексієм Уманським

Повнометражні фільми

- «День перемоги» (2014)
- «Мисливець» (2014)
- «Гробокочачі» (2017)
- «У темному куті» (2018)
- «Дистанція» (2015)

Серіали

- «Дачники» (2015)
- «Біла роза» (2018)

Короткометражні фільми

- «Карапуз» (2016)
- «Джаз» (2017)

Нагороди

- 2019 – номінація «Найкращий сценарій» від мистецького руху «Manifesto_18» за роботу «День перемоги»
- 2019 – переможець 10-го пітчінгу Держкіно України, фестивалю «Кіноскрипт» за документальний фільм «Одержимість»
- 2019 – **третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «День перемоги»**

Якось я подумав, що нині, у час інтернету, у час агресивного телебачення, краще залучити до читання книжок дітей. А що може бути цікавіше за хороший детектив? Але детектив для дитини слід писати, як дитячу книжку. Тобто весело, без надмірної жорстокості, із обов'язковим хепі-ендом. Хочу, щоб діти з них винесли прості, людяні чуття. Це і доброта, і відданість у дружбі, і надійність, і порядність. Прості чуття, які роблять із людини людину. Навіть собака – і той добрий, прив'язаний до своїх друзів, до хазяїв. А людина тим паче має бути прив'язана, мати такі чуття, які роблять – я ще раз кажу! – із людини людину.

Письменник Олександр Юрійович Есаулов народився 18 листопада 1952 року в селі Ромачі Просницького району Кіровоградської області (Російська Федерація) у сім'ї військово-службовця. Навчаючись у Луцьку, захопився кульовою стрільбою, тому вступив до Республіканської середньої школи-інтернату спортивного профілю, став кандидатом у майстри спорту, був неодноразовим чемпіоном України з кульової стрільби.

У 1977 році закінчив Київський інститут народного господарства за спеціальністю «Фінанси». Працював за фахом у місті Прип'яті із 1980 року, у 1985 році був призначений заступником голови Прип'ятського міськвиконкому. Письменник брав участь у ліквідації наслідків аварії, в евакуації населення після аварії на ЧАЕС, за самовіддану працю нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (2007). Працював заступником директора Інституту ядерних досліджень НАН України, згодом – технічним директором Інституту підтримки експлуатації АЕС.

Перший твір Олександра Есаулова – нотатки про події 1986 року «Чорнобиль: літопис мертвого міста» – надрукований у Москві у видавництві «Європа». Перша дитяча україномовна книжка «Game over!» вийшла у видавництві «Зелений пес».

Письменник є майстром пригодницької гостросюжетної прози. Серія дитячих творів опублікована у вінницькому видавництві «Теза», їхніми постійними героями є друзі Льюїс Холмс, Міха Ватсон і Настя Бонасьє. Дитячий детектив «Кіднепінг. Справа № 4» потрапив до списку премії «Книга року ВВС» у 2011 році. Твори для дорослих присвячені Чорнобильській катастрофі та місту

Олександр Есаулов

Прип'яті, історії Тернопілля під час Другої світової війни.

Твори

- «Чорнобиль. Літопис мертвого міста» (2006)
- «Канікули для Інформи» (2007)
- «Вихідний формат» (2007)
- «Горькие воды» (2008)
- «Факультет всеобщей любви» (2008)
- «Таємниця Великого сканера» (2009)
- «Переможців не судять» (2011)
- «Кіднепінг. Справа № 4» (2011)
- «Чорні археологи. Справа № 2» (2012)

- «Зоряна електричка» (2012)
- «Кенінгова колекція. Справа № 1» (2013)
- «Game over!» (2013)
- «Антивірус» (2013)
- «Місто, якого нема. Мемуари та роман-диалогія учасника подій» (2013)
- «Як упольовати Чупакабру. Справа № 3» (2015)
- «Справа честі. Справа № 5» (2015)
- «Щурячий підступ. Справа № 6» (2015)
- «Жіноча справа. Справа № 7» (2016)
- «Полювання на мамонтів. Справа № 8» (2016)
- «Державна справа. Справа № 9» (2016)
- «Червоний півень під дахом. Справа № 10» (2016)
- «Чорний ворон. Справа № 11» (2016)
- «Мамо, а що це було?» (2016)
- «Антилюди» (2016)
- «Полювання на догхантерів. Справа № 12» (2018)
- «Якого кольору собаки в Прип'яті. Справа № 13» (2018)
- «Три депутата» (2018)

Нагороди

- 2006 – заохочувальна відзнака на літературному конкурсі «Дитячий портал»
- 2006 – лауреат «Єврокону» за книжку «Канікули для Інформи»
- 2009 – **диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Переможців не судять»**
- 2011 – **диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Зоряна електричка»**
- 2013 – **диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Хазяїн Зони «Ч»**
- 2016 – **лауреат на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій для дітей «Неповнолітні детективи»**

Сучасне мистецтво має підтримуватись інфраструктурою. Старі форми підтримки, як-то національні творчі спілки, себе вичерпали. Що ж до сучасних форм, то чим більше в місті майданчиків, на яких демонструють різні твори мистецтва – виставки фотографій, картин чи літературні читання, – тим краще.

Громадський діяч, кіносценарист Володимир Євгенович Зав'ялов народився 25 квітня 1964 року в місті Сочі, Краснодарський край. Освіту здобував у Чернівецькому державному університеті імені Юрія Федьковича на кафедрі кібернетики за спеціальністю «Прикладна математика» (1981–1986).

Найвищими цінностями в житті вважає свободу й волю. Щастя відчуває тоді, коли перебуває в гармонії із собою, близькими та навколишнім світом. Літературний авторитет – Федір Достоєвський.

Нині мешкає в Чернівцях.

Працював в університеті, НДІ, у 1990-ті рр. – на телебаченні: на каналах ТВА, НБМ, «Десятому», поки його не закрили. Після того вирішив змінити вид діяльності. Став приватним підприємцем, очолював три громадські організації. Мав успішний досвід написання сценаріїв до рекламних роликів. Це породило бажання спробувати себе й у великому форматі – кіносценарії.

**Володимир
Зав'ялов**

Мотивом для участі в конкурсі «Коронація слова» стало прагнення перевірити, наскільки ідеї та цінності, які сповідує автор, можуть бути цікавими й іншим людям. Володимир Зав'ялов завдяки цьому задовольнив власні амбіції, з'ясував рівень своїх творів і, зрозумівши, що сценарії ніколи не будуть екранізовані, покинув цю діяльність. Але сучасний стан розвитку та фінансування кінематографу оцінює оптимістично.

2014 року створив у Чернівцях Альянс професійних шахістів, який займається організацією чемпіонатів і шахового фестивалю «Чернівецька осінь».

У вільний час любить мандрувати.

Твори

Кіносценарії

«Криза середнього віку» (2000)

«Усвідомлена необхідність» (2001)

Нагороди

2000 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Криза середнього віку»

2001 – диплом конкурсу «Коронація слова» за кіносценарій «Усвідомлена необхідність»

У 1980-ті рр. минулого століття український кінематограф жив і розвивався. На диво. Навіть досяг висот, які називають ренесансом українського кіно.

«Тіні забутих предків», «Кам'яний хрест», «Білий птах з чорною ознакою», «В бій ідуть одні «старики», «Вавилон ХХ», «Криниця для спраглих», «Вечір на Івана Купала», «Пропала грамота» – цей перелік можна продовжити. З таким обличчям не соромно з'явитися на люди. Без паранджі й вуалі. І скрізь його розпізнають – обличчя українське...

Будинок стояв на фундаменті з піску і мав розвалитися. Розсипався і золотий горщик українського кінематографа. Уже через десять років...

Із золотого горщика кіно черпають не тільки прибутки. Там вариться особлива страва з добра, любові, віри, надії, справедливості, чеснот, відваги, ненависті, злоби, зради, жорстокості... Все залежить від руки, що закладає спеції...

Сценарист, редактор, режисер Анатолій Андрійович Карась народився 3 січня 1940 року в селі Воронцово Московської області в робітничій родині. У 1971 році закінчив факультет журналістики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Працював у газеті «Вечірній Київ», на Українській студії хронікально-документальних фільмів відповідальним редактором редакції кіноперіодики (1972–1980), головним редактором (1980–1987), сценаристом (1987–1989), кінорежисером (1989–1998). Був редактором стрічок «Майбутнє починається сьогодні» (1974), «Чорнобиль. Хроніка важких тижнів» (1986), «Біль і мужність Чорнобиля» (у співавторстві з режисером І. Гольдштейном, 1986) та багатьох інших.

На рахунку Анатолія Карася як автора і режисера більше десяти короткометражних і повнометражних документальних фільмів. Він – режисер фільмів «На Різдво» (1989), «Подарунок Блохіну, або В кіно і футболі розуміються всі» (1989, у співавторстві), «...І що є в нас душа» (1992), «Любіть Україну» (1996) та ін.

У 1993–1996 рр. тривала робота над циклом українських документальних фільмів, присвячених історії України, під загальною назвою «Невідома Україна». Кіноцикл складається із 108-ми п'ятнадцятихвилинних фільмів,

**Анатолій
Карась**

створених Національною кінематикою України. Над серіалом працювали 68 режисерів і 50 операторів. Анатолій Карась став сценаристом 108-ї серії «Повернута самостійність» про Всенародний референдум за незалежність України, вибори президента, присягу Л. Кравчука народу України.

Спільно із В. Шкурніним та В. Кріпченком Анатолій Карась у 1990–1991 рр. як режисер і автор сценарію створив дилогію «Липневі грози» (фільми «Страйк» і «Викид»), що оповідає про виступи шахтарів на Донбасі. Робота відзначена Державною

премією України імені Тараса Шевченка.

У 1981 році отримав звання «Заслужений працівник культури УРСР». Член Національної спілки кінематографістів України.

Останнім часом був парламентським оглядачем газети «Голос України».

19 квітня 2017 року Анатолій Карась пішов із життя.

Твори

Кіносценарії

«Йде робітничий патруль» (1973)

«Про дружбу співа Україна» (1974)

«Марко Черемшина» (1975)

«Дід Іван з села Річка» (1978)

«Мир і творення» (у співавторстві з В. Кузнецовим, 1981)

«Ранок республіки» (у співавторстві з А. Федоровим, 1983)

«Страйк» (у співавторстві з В. Шкурніним, 1990)

«Випад» (1992, фільм другий)

«...І що є в нас душа» (1992)

«Сьомий президент» (1992)

«Гостювали гості у тітки Марії» (1993)

«Повернута самостійність. Фільм 108» (1993)

«Україна: досвітні вогні» (1994)

«Любіть Україну» (1996)

Нагороди

1993 – лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка (1993) (спільно із В. Шкурніним та В. Кріпченком) за документальну кінодилогію «Липневі грози»

2001 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Медаліст»

У листопаді я потрапила в лікарню і буквально на другий день після операції розгорнула нотатник. Описала сусідів по палаті, свої переживання, лише де-не-де дофантазувала. У реанімаційній палаті поряд опиняються зовсім різні люди. Коли вони приходять до тями, наново оцінюють своє життя. Це саме те, чого нам не вистачає в повсякденній метушні.

Кожній людині рано чи пізно приходиться усвідомити того, що життя може виявитися коротшим, ніж це здавалося, й потрібно поспішати висловитися і щось після себе залишити. Настав цей день і в моєму житті. Я писала без упевненості, що вистачить сил і часу закінчити задумане. Я працювала й вижила. Багато що переосмислила, можливо, тому Господь і дав мені «продовження».

Актриса і кіносценарист Ольга Арнольдівна Когут народилася 18 березня 1969 року в Донецьку в сім'ї економістів. Ніколи не була байдужою до літературної діяльності, але в часи, коли треба було обрати життєвий вектор, перемогла сцена. Освіту здобула на режисерському відділенні Донецького училища культури (1989), а вже в 1995 році вступила до Київського державного інституту театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого на факультет театрознавства, здобула вищу освіту за фахом «Організація, планування, управління театральної справи». Відтак навчалася ще й на режисерському відділенні.

Ольга Когут завжди поєднувала працю та навчання. Так, зі студентських років у Донецькому училищі працювала актрисою Донецького обласного українського музично-драматичного театру ім. Артема. А в 1996 році її запросили в студію молодих акторів Київського національного академічного театру російської драми імені Лесі Українки, де вона стала однією з перших її випускниць, тож із 1999 року працює актрисою в цьому театрі.

Актриса знімається в кіно, озвучує мультфільми, бере участь у міжнародних театральних проектах. Серед

**Ольга
Когут**

кіноробіт – ролі у фільмах «Нескорений», «Ніч світла», «Не квап любов», «Зачароване кохання» та інших. Про свій дебют в літературі завдяки Міжнародному літературному конкурсу «Коронація слова» відгукується теплими словами: «Коронація слова» – щорічна літературна премія, покликана відкривати нові імена, честь їй за це і хвала. Дуже радію, що 7 червня я отримала цю нагороду за найкращий кіносценарій. Раніше за сценаріями лауреатів «Коронації» не раз знімали фільми (наприклад, «Ніч світла» Романа Балааяна

за мотивами кіноповісті Олександра Жовни «Експеримент»). Сподіваюся, помітять режисери й мою роботу. Як актриса, я часто знімаюся в кіно і гадаю, що на ньому розуміюся. Ось і вирішила: моя ідея якнайкраще втілюється в кіносценарії. Назвала його «Країні не вистачає космонавтів, або «Не спати, дихати!». Усе зробила відповідно до умов конкурсу. І чекала на результат. Із восьми претендентів-фіналістів обрали мене. Мабуть, справа в тому, що моя робота не обманює».

Любить співати, підготувала кілька вокальних номерів для естрадного виконання. Має хобі – моделювання одягу й аксесуарів, шиття, вишивання, валяння з вовни.

Твори

Оповідання, сценарії

«Країні не вистачає космонавтів, або «Не спати, дихати!» (2008)
«Щастя моє»

Нагороди

2006 – заслужена артистка України
2006 – нагорода уповноваженого з прав людини України «За захист прав людини»
2007 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Країні не вистачає космонавтів, або «Не спати, дихати!»

Що надихає мене на творчість? Дуже складне запитання. Можливо, твори великих майстрів, пошук себе у мистецтві чи, може, людський порок. Так, я не обмовився: саме людські пороки є причиною появи моїх сценаріїв, бо основою більшості мистецьких творів є конфлікт, а будь-який конфлікт – це дитя конкретного пороку. Комбінація конфлікту і художнього образу – основа кіносценарію. Так учили мене майстри: письменник і кіносценарист Олег Приходько, а також народний артист України, кінорежисер Юрій Ілленко. Я їм дуже вдячний. А ще – Мікеланджело, Рєніну, Рубенсу, Шекспіру, Мольєру, Гоголю, Чехову, Довженку, Ейзенштейну, Бетховену, Вагнеру, Платону, Сократу, Ніцше, Шевченку та багатьом іншим учителям.

Режисер і сценарист Ігор Козир народився 24 лютого 1970 року на Запоріжжі. У 1994–1999 рр. навчався в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Закінчив творчу майстерню Юрія Ілленка, був улюбленим учнем метра, з яким працював асистентом режисера над фільмом «Молитва за гетьмана Мазепу».

Переможець Всеукраїнської студентської олімпіади з естетики в 1999 році. З того ж року працював на Національній кіностудії ім. О. Довженка. Був асистентом режисера першої категорії в кількох кінофільмах.

Окрім кіно, захоплювався літературою, образотворчим мистецтвом, історією, політикою. Трагічно загинув у 2016 році.

**Ігор
Козир**

Твори

«Корабель Кохання» (2003)
«Окупація» (2004)
«Найгірший у світі татко» (2005)
«Не бийте свого президента» (2006)
«Президент» (2010)
«Право на життя» (2017) – сценарій художнього фільму за мотивами оповідання Григорія Кримчука «Урок мови у храмі» (у співавторстві з Віолеттою Гатті)

Нагороди

2003 – заохочувальний приз конкурсу «Коронація слова» за кіносценарій «Корабель Кохання»
2004 – диплом конкурсу «Коронація слова» за кіносценарій «Окупація»
2005 – диплом конкурсу «Коронація слова» за кіносценарій «Найгірший у світі татко»
2006 – друге місце на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Не бийте свого президента»
2006 – переможець конкурсу на найкращий сценарій фільму, пов'язаного з історією України, від фестивалю «Молодість» і фонду «Україна 3000» зі сценарною заявкою «Трохи кращих, або На Аскольдовій могилі» (про розстріл російсько-більшовицькою армією київських студентів під Крутами)
2007 – перша премія конкурсу від Міністерства культури України і Міжнародного київського кінофестивалю «Молодість»
2010 – диплом конкурсу «Коронація слова» за кіносценарій «Президент»
2011 – відзнака Одеського міжнародного кінофестивалю

Поштовхом до творчості стало бажання писати книжки, які завжди були в дефіциті. Перший твір написано у віці 7 років – пригодницька казка про збройну боротьбу лісових звірів із піратами. Перша публікація вийшла в 1987 році – оповідання «Вільний день», приз читацьких симпатій журналу «Робітничо-селянський кореспондент». Перша видана книга у 1996 році – «Шлюбні ігрища жаб».

Духовного вчителя у мене нема. Терміни «духовність» і «моральність» через затуляганість та знівельованість – не до мене.

Улюблені письменники: Микола Гоголь, Володимир Висоцький, Сергій Довлатов, Чарльз Буковські, Раймонд Чандлер (усі – алкоголіки, окрім Гоголя – він збожеволів).

Джерелом натхнення слугують: призовий фонд «Коронації слова»; сума, прописана в контракті з черговим видавцем або виробником кіно; прочитана хороша книга і переглянутий хорошиший фільм – є бажання повторити таке в Україні, на українському матеріалі.

Ім'я Андрія Кокотюхи дуже швидко стало відомим серед сучасників не лише на Батьківщині, а й за кордоном, де його презентують як «кращого автора детективів в Україні». Пише він з такою самою завзятістю, як і читає з дитинства книжки.

Народився майбутній прозаїк, кіносценарист Андрій Анатолійович Кокотюха в Ніжині 17 листопада 1970 року у простій родині: батько працював зварювальником, мама – медсестрою. Попри мрію стати бібліотекарем, самому Андрію довелося бути збиральником меблів, різноробочим та муляром на будівництві. Проте вдалося вступити на факультет журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка. Коли потрапив на роботу у видавництво «Смолоскіп», йому було байдуже, що працюватиме пакувальником. Головне – з книгами! І навіть з письменниками: за п'ять (1994–1999) років роботи у видавництві Андрій Кокотюха організував сотню «гастролей» молодих українських письменників у сімнадцяти регіонах України і, звичайно, сам був їх учасником як автор. Один із перших його творів, опублікованих в журналі, було екранізовано: фільм під назвою «Тупик» режисер Г. Кохан зняв у 1998 році за романом Андрія Кокотюхи «Тупик для втікача». Відтоді співпрацює як сценарист з Національною студією ім. О. Довженка, українськими продакшн-студіями, спеціалізуючись на гостросюжетних драмах, історичному кіно, пригодницьких і детективних фільмах, бойовиках.

Більше десятка фільмів за творами письменника, що ось-ось з'являться на екранах, і нещодавні прем'єри, кіносценарії, романи й оповідання, українською і російською мовами, для амбітних чоловіків, витончених жінок, допитливих дітей – із таким доробком Андрій Кокотюха не вважає себе сучасним письменником. Розважливо ставлячись до такої творчої й плідної самореалізації, не жартуючи, зазначає, що видана книжка – це досить сумнівний успіх, а продана книжка – моральне задоволення.

Задоволення має і читач від художньої якості та оригінального смислового наповнення творів. Автор дивує жанровим розмаїттям: пригодницький роман, класичний

**Андрій
Кокотюха**

детектив, кримінальна мелодрама, ретроман, горор, трилер, гостросюжетний соціальний роман, кримінальна комедія... Він захоплює містичністю, його авторський стиль можна охарактеризувати як неоготичний. Андрій Кокотюха активно бере участь і в спільних письменницьких проєктах, антологіях як співавтор та укладач.

Окремої уваги заслуговують кіносценарії Андрія Кокотюхи, оригінальні й у співавторстві. Вільний переспів поеми Т. Шевченка в серіалі «Катерина», кінотрилогія «Червоний», фільми «Сувенір з Оде-

си», «Потрійний захист», «Тривожна відпустка адвоката Ларіної» (за романом «Легенда про Безголового»), трилер «Повзе змія»... Адаптований ним для телебачення роман Володимира Лиса «Століття Якова» (2016) отримав премію «Телетріумф» як кращий міні-серіал (2018).

Книги письменника виходять у видавництвах «Смолоскіп», «Кальварія», «Фоліо», «Піраміда», «Нора-Друк», «Зелений пес», «Грані-Т», «Клуб сімейного дозвілля», «Країна мрій», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «НК-Богдан», «Вече».

Має відзнаку «Золотий письменник України» (2012).

Одружений, виховує сина Данила.

Твори

Романи

- «Шлюбні ігрища жаб» (1996)
- «Тупик для втікача» (1996)
- «Повернення сентиментального гангстера» (1999)
- «Поховання Аделі» (2000)
- «Нейтральна територія» (2001)
- «Ментовський город» (2002)
- «Отрабатанный материал» (2002)
- «Мама, донька, бандюган» (2003)
- «Шукачі скарбів» (2005)
- «Повзе змія» (2005, 2009)
- «Темна вода» (2006, 2018)
- «Зоопарк, або Діти до 16 років» (2006)
- «Легенда про безголового» (2007, 2018)
- «Живий звук» (2008)
- «Андрій Кокотюха про Луї Буссенара, Томаса Майна Ріда, Миколу Миклухо-Маклая, Рафаеля Сабатіні, Роберта Луїса Стівенсона» (2008)
- «Полювання на Золотий кубок» (2008)
- «Страшні історії» (2008)
- «Мисливці за привидами» (2008)
- «Удар Скорпіона» (2009)
- «Евгеній Кушнарєв: под прицелом» (2009)
- «Аномальна зона» (2009, 2017)
- «Язиката Хвеська» (2009)
- «Чужі скелети» (2009)
- «Клуб Боягузів» (2009)
- «Леонід Черновецький» (2009)
- «Віталій Кличко» (2009)
- «Іван Кожедуб» (2010)
- «Феномен доктора Хауса. Правда і вимисел у серіалі про геніального діагноста» (2010)
- «Двойная западня» (2011)
- «Пророчиця» (2011)

- «Спаси Скифа» (2012)
- «Бої без правил» (2012)
- «Червоний» (2012)
- «Найти и уничтожить» (2013)
- «Таємне джерело» (2013)
- «Последнее сокровище империи» (2013)
- «История человечества. Россия» (2013)
- «Червоний» (2013)
- «Київські бомби» (2014, 2017)
- «Охота на маршала» (2014)
- «Справа отамана Зеленого. Українські хроніки 1919 року» (2014)
- «Повний місяць» (2014)
- «Осіньний сезон смертей» (2014)
- «Мій товариш Наливайко і п'ятий Буратіно» (2014)
- «Адвокат із Личаківської» (2015)
- «Привид з Валувої» (2015)
- «Автомобіль з Пекарської» (2015)
- «Вогняна зима» (2015)
- «Різник із Городоцької» (2016)
- «Коханка з площі Ринок» (2016)
- «Покоління сміливих» (2016)
- «Легенда о Безголовом» (2016)
- «Чужие скелеты» (2016)
- «Втікач із Бригідок» (2017)
- «Офіцер із Стрийського парку» (2017)
- «Біла ніч» (2017)
- «Аномальная зона» (2017)
- «Пророчество» (2017)
- «Тройная защита. Бегство к смерти. Человек ниоткуда» (2017)
- «Тройная защита. Охота на демона. Одесский дуплет» (2017)
- «Подвійний капкан» (2017)
- «Останній контракт» (2018)
- «Темні таємниці» (2018)
- «Називай мене Мері...» (2018)
- «Червоний. Без лінії фронту» (2018)
- «Багряний рейд» (2019)
- «Чорний ліс» (2019)
- «Вигнанець і чорна вдова» (2019)
- «Вигнанець і навчена відьма»

Видавничі проєкти (документальні серії)

Кримінальні

- «Криминальная Украина» (2003–2005), «Криминальная Украина – 2» (2003–2005), «Криминальная Украина – 3» (2003–2005), «Резонансные дела МВД» (2005)

Пізнавальні, прикладні

- «Почему Украина не Россия» (2004), «Тайны и загадки Украины» (2005), «50 знаменитых загадок истории Украины» (один з авторів, 2010), «Феномен доктора Хауса. Правда и вымысел в сериале о гениальном диагносте» (2010), «Україна. Наша епоха. 1991–2011», «Покоління сміливих» (2016)

Для дітей і підлітків

- «Рік пригод» (2008), «Колекція гадів» (2009), «Таємниця козацького скарбу» (2010), «Таємниця зміїної голови»

- (2012), «Таємниця підводного човна» (2013), «Мисливці за привидами» (2014), «Подвійний капкан» (2014), «Гімназист і Чорна Рука» (2016), «Гімназист і Вогняний змії» (2018), «Гімназист і Біла ворона» (2019), «Не той хлопчик» (2019)

Біографічні

- «Любити живих» (2004), «Юля» (2006), «Юрій Луценко. Польовий командир» (2007), «Юля. Второе дыхание» (2008). Участь у видавничому проєкті «Знамениті українці» (короткі біографії Ю. Тимошенко, В. Кличка, Л. Кравчука, І. Кожедуба)

Публікації в антологіях

- «Сновиди» (2010), «Аморалка» (2010), «Аметистовий жмуток казусів» (2011), «Письменники про футбол» (2011), «33 герої укрліт» (2011), «27 регіонів України» (2012), «Жити-пити» (2013), «Історія України очима письменників» (2013), «Я люблю Україну» (2016), «ДНК» (2016)

Нагороди

Література

- 1996 – диплом видавництва «Смолоскіп»
- 1999 – диплом конкурсу «Золотий Бабай»
- 2000 – премія журналу «Березіль»
- 2002 – премія фестивалю «Відкрита ніч»
- 2002 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за твір «Мама, донька, бандюган»**
- 2003 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Повзе змія»**
- 2003 – премія журналу «Березіль»
- 2004 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Шукачі скарбів»**
- 2006 – перша і друга премії на конкурсі «Коронація слова» за романи «Темна вода» і «Зоопарк, або Діти до 16 років»**
- 2007 – премія фестивалю «Відкрита ніч»
- 2010 – диплом Міжнародного інституту менеджменту за актуальність тематики роману «Пророчиця»
- 2011 – спеціальна відзнака «Вибір видавців» за роман «Пророчиця»
- 2012 – спеціальна відзнака «Найкращий історико-патріотичний твір» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Червоний»**
- 2012 – спеціальна відзнака «Золотий письменник України»

Кіно

- 2003 – нагрудний знак «Срібний Георгій» за сценарій фільму «Тупик»
- 2007 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Язиката Хвеська»**
- 2008 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за твір «Шевченко Катерина XXI»**

Журналістика

- 2002 – нагрудний знак «За зразкову службу у внутрішніх військах МВС України»
- 2004 – диплом XI Форуму видавців у Львові «Кращий журналіст, що пише на книжкову тему»

Мене цікавлять люди, які шукають дорогу до раю. Усі ми намагаємося її знайти, так чи інакше. Людство вийшло з раю і колись має туди повернутися. Але шлях у кожного свій.

Я не вигадую сценаріїв, усе підказує життя. Тому що писати можна тільки про те, що ти знаєш. Якісно писати. Навіть фантасти, коли пишуть про польоти в далекі галактики, використовують вигадку як бекграунд для історії. А діють в історії завжди люди, і стосунки завжди лишаються людськими – болісними, радісними, щасливими.

Режисер, сценарист Надія Вікторівна Кошман народилася 7 жовтня 1967 року в Києві. Освіта за фахом – режисер телебачення, яку здобула в Київському державному інституті театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого в 2001 році (майстерня професора В. Кісіна). Із 1988 до 1997 року працювала помічницею режисера Київського молодого театру. Від 1998 року – на телебаченні (телеканали УТ-1, ТРК «Київ» та ін.). 2004 року стала режисером телеканалу «Київська Русь», де створила за власними сценаріями телепрограми «Сад божественних пісень», «День ангела», «Храм, до якого ми йдемо». Мешкає в Києві.

Натхнення для творчості черпає в усьому, що дає життя. Так, сценарій фільму «Світлячки» з'явився зовсім випадково. Колись записавши почуту від друзів історію, Надія Кошман дістала її зі столу знову-таки на пропозицію приятелів та подала на літературний конкурс «Коронація слова». Як наслідок – запрошення на церемонію нагородження, а згодом – отримання державного фінансування на зйомку короткометражного фільму. Глядачі отримали змогу пригадати своє дитинство й замислитися, що важливо піклуватися один про одного, любити щиро, дбати про красу. Надпосил фільму – актуалізувати потребу чинити по-людськи. Звичайно, є сцени, якими довелося пожертвувати, адже в літературі є місце описам, а у фільмі – ні, бо їх можна подати одним кадром. Секрет успіху зйомки полягав у комфортних умовах співпраці, відсутності жертв кожного з учасників творчого процесу.

Вірить Надія Кошман і у свого глядача – вдумливого до підтекстів, чутливого. Критерієм якісного фільму, який завжди тримає в полі зору сценаристка, є наповненість емоційним потенціалом, здатність впливати на глядача. Режисерка схильна до дослідження історичних тем у документальних стрічках; ігрові кінокартини знімає переважно в драматичному жанрі.

Нині знімає фільми за своїми сценаріями. Мріє робити повнометражне українське кіно, щоб максимально показати і ментальне, і історичне. Досягти справжнього ефекту Надія Кошман вважає можливим завдяки зверненню до першоджерел. Авторка переконана, що документалістика в Україні, як і будь-яке серйозне кіно, існує як певний закритий клуб, тому що її немає де показувати. Особливого шарму українському фільму може надава-

Надія Кошман

Твори

Режисер ігрових короткометражних фільмів

- «Фламінго» (1997)
- «Грачик» (1999)
- «Пташка прилетіла» (2000)
- «Сон рибалки» (2001)
- «Світлячки» (2006)

Режисер документальних фільмів

- «Сферографія» (1998)
- «Учитель їдиш» (1998)
- «Свідок життя» (2003)
- «Рай» (2006)
- «Антоній Печерський» (2007)
- «Десята муза в Україні. Звук у кіно. 1930–1940» (2007)

Неекранізовані сценарії

повнометражних художніх фільмів

- «ЛП»
- «Пілот і артистка»
- «Перше небо»
- «Подарунок»
- «Джульєтти»

Нагороди

- 1997 – гран-прі Міжнародного студентського кінофестивалю «Пролог» за фільм «Фламінго»
- 2002 – приз за оригінальне режисерське вирішення від кінофестивалю «Відкрита ніч» за «Сон рибалки»
- 2004 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій короткометражного фільму «Світлячки»**
- 2006 – «Срібний Витязь» за дебют на Міжнародному кінофорумі «Золотий витязь» (Росія) за фільм «Світлячки»
- 2006 – приз «Відродження» на фестивалі «Острів Крим» за фільм «Світлячки»
- 2007 – приз фестивалю незалежного кіно «КіноЛев» за фільм «Світлячки»
- 2007 – «Срібний витязь» за документальний фільм на міжнародному кінофорумі «Золотий витязь» (Росія) за фільм «Рай»
- 2007 – диплом фестивалю «Ес Ем» Вірменія за фільм «Рай»
- 2007 – Мистецька премія «Київ» імені Івана Миколайчука в галузі кіномистецтва за створення фільмів «Світлячки» та «Рай»
- 2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Джульєтти»**

ти його медитативність. Перспективною режисерка бачить зйомку комедій. Осмислення також потребує тема стосунків українців і євреїв як у комедійній, так і в трагедійній площині.

У 2004 році отримала другу премію «Коронації слова», а у 2012 році – першу премію за повнометражний сценарій «Джульєтти».

Режисер є лауреатом творчої премії «Київ» у галузі кіномистецтва за фільми «Світлячки» та «Рай».

Я не вважаю себе письменником, але писати, думаю, мене змушує генетика і думка, що я можу це робити, бажання спробувати свої сили. Хотілося би запропонувати свій погляд на українське якісне жанрове кіно для ідеального глядача – українця з європейськими цінностями. Моє завдання – створювати гарні історії, писати сюжети про Україну.

Соломія Кривенко

Соломія Олександрівна Кривенко – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри медіакомунікацій Українського католицького університету, публіцистка. Народилася 19 серпня 1990 року у Львові. У 2012 році закінчила філософський факультет Львівського національного університету імені Івана Франка за спеціальністю «Політологія». У 2013 році – юридичний факультет цього ж університету, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство». 2016 року захистила кандидатську дисертацію на тему «Семантична парадоксальність політичного дискурсу: (теоретико-методологічний аналіз)».

На формування літературних смаків Соломії Кривенко насамперед вплинула класична література, зокрема А. Дюма, Л. Толстой, А. Камю. Серед знакових фігур

відзначає авторка також В. Підмогильного, В. Домонтовича, В. Гавела, М. Кундеру. Любить читати й філософську літературу, а саме праці А. Бергсона, Х. Ортеги-і-Гассета, М. Бахтіна.

У 2012 році після закінчення філософського факультету була публіцистом-дописувачем у виданні «Збруч». Певний час працювала журналістом у газеті «Львівська пошта». Із 2016 року викладає в Українському католицькому університеті. Із 2016 до 2018 року працювала викладачем у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Наукові інтереси: політичний дискурс, дискурс-аналіз, соціальна психологія, політична пропаганда, мова нетерпимості.

У вільний час Соломія Кривенко любить подорожувати, вивчати іноземні мови, читати.

Твір

«Коли приходять вечір» (2019)

Нагорода

2019 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Коли приходять вечір»

Ще з дитинства для мене театр та кіномистецтво – то якесь чародійство. От з'являється назва на екрані чи відкривається завіса – і починаються чари...

Письменниця, сценаристка, драматург, художниця Лана Ра (творчий псевдонім Світлани Іванівни Конощук) народилася 24 березня 1973 року в Києві. Закінчила Республіканську художню середню школу ім. Т. Г. Шевченка в Києві, відділення живопису та графіки Народного університету мистецтв у Москві, Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова (відділення «Молодші класи та образотворче мистецтво»), курси сценаристів телеканалу «Інтер».

Першу книжку «Збірник віршів» в єдиному примірнику «видала» в шестирічному віці сама. У твердій обкладинці овальної форми, зшити нитками та проілюстрована авторкою, книжка була адресована молодшій сестрі Ользі. Із цього ж віку проявився талант художниці. Навчаючись у педагогічному університеті, Світлана друкувала свої поезії в газеті цього вишу. Коли народився син Євгеній, почала писати для нього. Згодом син став актором, тож доробок Лани Ра поповнився ще й сценаріями.

Коло зацікавлень: живопис, ілюстрації, графічний дизайн, авторські ляльки, майстер-класи з казкотерапії, методичні посібники з малювання та праці, сценарії телепрограм, дитячих спектаклів, анімаційних фільмів, казки для дітей. П'єси Лани Ра обирають дитячі театральні колективи для своїх постановок. Разом із сім'єю подорожує Україною, зокрема відвідує Луганську і Донецьку області, де на авторку чекають маленькі друзі.

Публікується у видавництвах: «Перше вересня», «Дошкільне виховання» (Київ), «Первое сентября» (Москва), АНО «Агентство образовательного сотрудничества», «Речь» (Санкт-Петербург); журналах «Обруч» (Москва), «Пізнайко» (Київ), «Ангелятко» (Львів).

Твори Казки

«Математичні пригоди» (1998), «Математична країна» (1999), «Замок добрих чарівників Європи» (2005), «Де живе святий Микола» (2009), «Зимовир» (2009), «Шубки маленької Сніжинки» (2009), «Бабки-Їжки та Листопад» (2009), «Веселий футбол» (2010), «Динозаврикова вежа» (2010), «Фантазии круглый год» (2011), «Справжнє Різдво у Гудзи-країні» (2011), «Гудзи-Мудзи – королева країни Загублених Гудзиків» (2011), «Снігова Хмаринка, Біла Мишка та Біла Павучиха» (2012), «Духмяний чай тітоньки Завірюхи» (2012), «Нісохлюпчики й веселка» (2012), «Математична фізмонструра» (2014), «Обережно, Незнайомець!» (2015), «Щоденник котятчих мандрів» (2016, «Новаторфільм»), «Чому на спині сонечко має чорні крапки?», «Маленька історія маленького Кораблика», «Зберігайте спокій!» (2016), «Picasso, Amigo, або Важко бути реінкарнацією генія» (2015), «Камелія та рожеві окуляри Бабусі Коллонади» (2016), «Як розвеселити Самотність» (2018, «Новаторфільм»)

Лана Ра

Сценарії та п'єси

«Бабки-Їжки та Листопад» (2009), «Гудзи-Мудзи – королева країни Загублених Гудзиків» (2011), «Час відьом» (2011), «Як врятувати Мережину» (2011) (постановка Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру, 2017), «Єгорка в країні гудзиків» (2011) (постановка Одеського академічного театру музичної комедії ім. М. Водяного, 2018), «Королева загублених гудзиків» (2011) (постановка Черкаського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка, 2018), «Камелія» (2014), «Бюро охорони Нового року» (2015), «Гудзи-Мудзи та жахлива сірість» (2015), «Обережно, Незнайомець!» (2015) (постановки луцького театру ляльок «Дивосвіт», 2017; коломийського театру «Соломія», 2019), «Чаклунки-дивачки, чари та катастрофи» (2016), «Камелія, скутер, або Як розвеселити самотність» (2016), «Зберігайте спокій!» (2016), «Невчасно» (2017) (постановки коломийського театру «Соломія», 2018; Чернігівського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка, 2018), «На межі» (2017) (прем'єра постановки театру-студії ім. Антоніо Гауді, 2017), «Лелека» (2018)

Анімаційні фільми

«Козацька дума про Якіма, віргів та царя Клюка» (2013), «Казочка про місто Борщів» (2013), «Як розвеселити Самотність» (2017), «Козак Варвара та Дніпро» (2018), «Місто Лева» (2018)

Нагороди

2009 – диплом літературного конкурсу «Різдвяне диво» за «Різдвяні казки»

2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Мережина»

2013 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Гудзи-Мудзи – королева країни Загублених Гудзиків»

2015 – відзнака експертної ради фестивалю «Тиждень актуальної п'єси» за п'єсу для дитячого театру «Камелія, скутер, або Як розвеселити самотність»

2015 – нагорода за кращий виховний фільм (Італія) за «Козацьку думу про Якіма, віргів та царя Клюка»

2016 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій для дітей «Камелія»

2016 – друге місце у VIII Міжнародному біенале сучасної драматургії «Free Theatre» в номінації «П'єса для дітей» за п'єсу «Як рятували країну Мережину»

2016 – третє місце за анімаційний фільм «Козацька дума про Якіма, віргів та царя Клюка» на анімаційному кінофестивалі в м. Бердичеві

2017 – відзнака «Вибір театральних завлітів» на фестивалі «Тиждень актуальної п'єси» за п'єсу «Невчасно»

Твори-фіналісти: Drama.Ua, фестиваль комедійної п'єси «ГаШоТю», «Амплуа»

Твори у коротких списках: «Корнійчуківська премія», французько-український конкурс «Тандем», Міжнародний конкурс п'єс «Время драмы», Міжнародний конкурс драматургів «Евразия»

Коли мені було шість, мама навчила мене читати, до того ж не просто, а на швидкість. Тож у період, коли всі дивилися «Альфа», «Командос» та «Термінатор», я читав книжки, іноді по чотири на тиждень.

У дитинстві мама дозволяла мені все, що я хотів, – грати на барабанах, запустити довге волосся, пробивати вуха, ходити на рок-концерти, розбивати серце невзаємною любов'ю, іноді навіть прогулювати школу... Мама ні до чого не силувала та казала, що всьому є свій час та правильна мотивація.

Мені комфортно в моїй самотності. Я не потребу компаній і не шукаю якихось заміників товариству. Я люблю сум і люблю сумувати.

Письменник, журналіст Марк Лівін (творчий псевдонім Валерія Вікторовича Катерушина) народився 14 січня 1988 року в Івано-Франківську. Навчався в Надвірнянській ЗОШ № 2, Івано-Франківських ЗОШ № 15 та 19. 2009 року закінчив факультет філології та масових комунікацій у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» за спеціальністю «Видавнична справа та редагування». Із 2012 року живе в Києві.

Займався маркетингом і рекламою, працював копірайтером, експертом з інтернет-комунікацій, контент-директором, маркетинг-директором «Громадського телебачення». Калейдоскоп професійного досвіду Марк Лівін пояснює тим, що хапався за кожен можливість і намагався отримати від цього певну користь, не усвідомлюючи, для чого це потрібно, і не маючи глобальної мети. Відчував, що це необхідно. Здобутий досвід нині допомагає визначати справді важливі речі та фокусуватися на них. Сьогодні він – письменник, колумніст видання «Вуко 24/7». Із 2017 року – заступник головного редактора «The Village Україна». Разом з письменницею Катєю Бабкіною запустив проект #bookchallenge_ua – 400 книг за рік для популяризації читання українською мовою.

Популярність журналіст здобув завдяки інтернету як автор верлібрів і коротких есе. Тепер радить усім письменникам-початківцям шліфувати стиль та знаходити перших читачів саме в соцмережах, викладаючи на огляд свої твори. Першу книгу написав під впливом почуттів, оскільки відчував гостру потребу сильні переживання випустити назовні. Повесть «Життя та інша хімія» була серед топів продажу протягом кількох місяців по всій Україні. Написана за 28 днів, вона перевида-

Марк
Лівін

валася двічі і двічі входила до двадцятки найпопулярніших книжок мережі книгарень «Є».

Є учасником проекту «Зірки інтернету: наймолодша українська поезія», учасником і спікером багатьох міжнародних літературних фестивалів та мистецьких подій в Україні й за її межами: «Київські Лаври», ГОГОЛЬFEST, Форуму видавців у Львові, MeridianChernowitz, «Книжкового Арсеналу», першого українського літературного фестивалю «Ізоляція». У квітні 2019 року Міжнародна рада з дитячої

та юнацької книги включила книгу Марка Лівіна «Рікі та дороги» до списку видатних книжок для дітей з інвалідністю. Презентаційний тур книги «Рікі та дороги» охопив 14 міст України, а також Німеччину та Францію, зокрема Мюнхен, Нюрнберг, Ганновер, Берлін, Париж, Лілль і Бордо.

Окремі твори письменника перекладені німецькою, англійською, угорською, румунською, російською та азербайджанською мовами.

Натхнення письменник черпає в столичному темпі життя, у знаходженні ладу в хаосі насичених подій.

Еталоном із-поміж літераторів для нього є Чарльз Буковскі та Чак Паланік. Друкувався у видавництвах «Крок», «Віват», «Книголав».

Твори Збірки

«Люди погоди» (поезії, співавтор, 2015)
«Антологія сучасної української прози #невимушені» (співавтор, 2016)

«Сила дівчат: маленькі історії великих вчинків» (у співавторстві з Катериною Бабкіною, 2018)

Повісті

«Життя та інша хімія» (2011)

«Бабине літо» (2016)

«Рікі та дороги» (2017)

Переклад

Джером К. Джером «Троє у човні, якщо не рахувати собаки». Переклад з англійської (2018)

Нагороди

2012 – премія видавництва «Смолоскип» у номінації «Проза» за твір «Життя та інша хімія»

2018 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Бабине літо» (у співавторстві з Мариною й Оксаною Артеменко)

Думала, що на «Коронації слова» буде багато кіносценаріїв від професійних молодих драматургів. Я кінодраматург, як кажуть, доморощений, але професіонал у кіно: читала сценарії таких видатних драматургів, як Олесь Гончар, Михайло Стельмах, Павло Загребельний, Іван Драч, Дмитро Павличко, Микола Вінграновський, Євген Онопрієнко, працювала з ними над сценаріями як редактор. З юних років і донині пишу вірші, новели, оповідання. Але сценарії не мала права писати, оскільки працювала начальником відділу, а потім і управління кіновиробництва – це можна розцінювати як корупцію, могла писати лише «в стіл». Коли вийшла на пенсію, мені це стало в нагоді: одразу подала на конкурс сценаріїв про життя і творчість відомого й видатного нашого сміхотворця Миколу Федоровича Яковченка. За ним в 2006 році зняли художній фільм «Інше життя, або Втеча з того світу», а пізніше, у 2013 році, вийшла мелодрама «Мамо, я лютчика люблю» про наших сучасників – творців кіномистецтва.

Кінознавець, кіносценарист Віра Никифорівна Мельник народилася 1 вересня 1941 року в селі Велика Офірна Фастівського району Київської області. Батьки трудилися в колгоспі, були неписьменні. Після закінчення середньої школи почала працювати в Міністерстві культури секретарем приймальні міністра. Одночасно з роботою навчалася на вечірньому відділенні Інституту культури (1960–1965) та на кінофакультеті Київського державного інституту театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого (1972–1977). Більше 40 років віддала роботі в Держкіно України та Міністерстві культури України в галузі кіновиробництва: редактор, начальник відділу, начальник управління кіновиробництва.

У 2000–2015 рр. Віра Мельник перебувала у складі експертної комісії з питань розповсюдження і демонстрування фільмів при Міністерстві культури і мистецтв України.

Вийшовши на заслужений відпочинок, знайшла себе у творчій роботі: почала писати сценарії, оповідання, п'єси. Позначилось те, що у свій час читацькі та театральні смаки сформували класики світової літератури та кіномистецтва.

На написання сценарію про Г. Сковороду надихнув бразильський письменник Пауло Коельйо, який у 2006 році відвідав Україну. В одному з інтерв'ю він сказав, що приїхав «уклонитися землі, яка народила філософа ХХІ століття Григорія Сковороду, духоборця, який створив на основі античної, східної та західної філософії універсальну програму життя людства».

Над кіносценарієм «Легенда про Григорія Сковороду» Віра Мельник працювала сім років, намагаючись досягти гармонійного переплетення життя й філософії мислителя. Представила художнє осмислення постулатів Любомира: «Пізнай себе», «Три світи», «Дві натури» «Споріднена праця», «Рівна нерівність». Пишається тим, що знайшла матеріал про Олену Ковбасу, яку кохав Григорій Сковорода і яка народила йому сина Григорія. Сценарій отримав пер-

**Віра
Мельник**

шу премію на конкурсі «Коронація слова – 2014».

Мету Віра Мельник бачить у популяризації спадщини філософа, адже важливо, щоб молодь частіше замислювалася над духовними цінностями. За її п'єсою «Сад Божественних пісень Григорія Сковороди» поставлено музично-пісенні вистави в Будинку вчителя, Будинку вчених, Духовно-просвітницькому центрі «Християнська надія» та Переяславському музеї ім. Григорія Сковороди. Письменницька місія Віри Мельник – дарувати глядачам надію, віру і любов завдяки осмисленню загальнолюдських цінностей.

У грудні 2006 року в Будинку кіно відбулася прем'єра художнього фільму за сценарієм авторки «Інше життя, або Втеча з того світу» у постановці Володимира Артеменка. В основі фільму – історія людини трагічної долі, народного артиста театру і кіно Миколи Яковченка. На Міжнародному кінофорумі «Золотий Витязь» картина одержала подяку за популярність у глядача, а на Міжнародному фестивалі «Бригантина» виконавець головної ролі, народний артист Василь Баша, отримав приз «За кращу чоловічу роль».

У 2012 році вийшов на екрани художній фільм «Мамо, я лютчика люблю» за сценарієм Віри Мельник у постановці режисера Олександра Ігнатуші. Телевізійна прем'єра фільму відбулася на телеканалі «Інтер».

Друкувалася у видавництвах «Український фонд культури імені Бориса Олійника», «Успіх і кар'єра». Член Національної спілки кінематографістів України.

Твори

Вірші, оповідання, п'єси

- «Життя моє – кінематограф» (2011)
- «Легенда про Григорія Сковороду» (2016)
- «Варсава» (2019, у співавторстві з Іваном Драчем)

Кіносценарії

- «Доповідна апостолові Петру, або Парадигма Юрія Ілленка» (2015, у співавторстві з Богданом Жолдаком)
- «Несподівана радість» (2018)

Здійснені постановки за кіносценаріями

- «Інше життя, або Втеча з того світу» (2006)
- «Мамо, я лютчика люблю» (2012)

Окрім художніх фільмів, поставлено кілька документальних, науково-популярних та рекламних фільмів.

Нагороди

2014 – перша премія на конкурсі «Коронація слова», спеціальна відзнака від Форуму видавців, спеціальна відзнака від фонду Терези Яценюк за сценарій «Легенда про Сковороду»

2015 – перемога на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Доповідна апостолові Петру, або Парадигма Юрія Ілленка»

2019 – лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії імені Григорія Сковороди за книгу «Варсава» (у співавторстві з Іваном Драчем)

Мій основний принцип – зберігати незалежність від впливу середовища, писати правду, як я її розумію. Я дотримуюся гуманістичних поглядів, які накладають на мене певні обмеження й зобов'язання, перше з яких – оцінювати все з погляду Вічності, не підпадати під популярні чи пропагандистські тренди.

Мушу правдиво відобразити в творах світогляд своїх сучасників, щоб наступні покоління мали уявлення про той час, у якому я живу, і про думки і мрії людей цього періоду. Якщо читатимуть мої твори і через п'ятдесят років, то можна вважати, що моя творчість була вписаною в сучасний літературний процес на 100 відсотків.

Народилася Алла Валентинівна Мелентьева 11 листопада 1967 року у місті Донецьку. Вищу філологічну освіту здобула в Санкт-Петербурзькому державному університеті, за фахом – викладач англійської мови. Петербург на тривалий час затримав майбутню письменницю, що й відобразилося на особливій естетиці її творів. Хоча на формування літературних смаків, за словами письменниці, вплинула велика «жіноча» література: Шарлотта та Емілі Бронте, Джейн Остін, Сей Сьонагон, Маргеріт Дюрас та деякі інші.

Нині Алла Мелентьева працює й живе в Києві. У колі інтересів – література, теорія літератури, медієвістика, класична античність, архітектура, історія культури, політологія, соціальна антропологія.

У літературі дебютувала 2005 року з романом «Девушки Достоевського», виданим окремою книгою в петербурзькому видавництві «Лимбус Пресс». За деякий час роман «Нотатки з дому на горі» (інша назва – «Історія хостес») отримав престижну нагороду – американську літературну премію ім. Марка Алданова. За цей час письменниця, літературний критик, незалежний дослідник спробувала своє перо в різних жанрах. І вже як професійна письменниця активно бере участь в літературних конкурсах. Твори авторки опубліковано в різних періодичних літературних виданнях («Спільне», «Gazeta.ua», «Коло А», «Новий берег», «Дружба народів», «Нева», «Процес», «Студія/Studio», «Литература», «The London Magazine»), а також у видавництві «Клуб сімейного дозвілля».

Як прозаїк Алла Мелентьева тяжіє до реалістичної традиції. Проте в її творах є місце і для містики, і для філософського осмислення буття. Так, авторка зазначає: «Як письменниця я бачу деякі речі глибше, ніж всі інші люди, тому моя справа – роз'яснювати читачеві тонкі

**Алла
Мелентьева**

сенси, які до того часу були для нього приховані».

Свобода для Алли Мелентьевої – це максимально необмежені права людини в оточенні інших людей з урахуванням того, щоб здійснення цих прав не заважало правам інших людей. Натомість волю вважає максимально необмеженими правами людини в умовах, коли немає чинності яких-небудь сил, які б їх обмежували. Любов же – це ідеальна гармонія, а щастя – найвища самореалізація людини у всіх царинах життя.

Твори

Романи

- «Дівчата Достоевського» (2005)
- «Нотатки з дому на горі» («Історія хостес», 2014)
- «Сім'я Рін» (2016)

Сценарії

- «Кияни» (2019)

Мала проза, критика, есеїстика, драматургія

- «Незримий сад» (2014)
- «Соціальний ліфт» (2015)
- «Романтичне мандрування Раїси Микитівни» (2015)
- «Щедрий подарунок» (2016)
- «Про котиків і політику» (2017)
- «Національний рарітет» (2018)
- «Замах на міф» (2018)
- «Just for five minutes» (2018)
- «Бізнес «товстих» журналів США» (2019)
- «Набоков та довічні російські остороги» (2019)
- «Моя дача у степу» (2019)

Нагороди

- 2014 – лауреат премії Марка Алданова з романом «Девушки Достоевського»
- 2015 – дипломант Міжнародного конкурсу «Найкраща книга року» (Росія – Німеччина) за роман «Сім'я Рін»
- 2015 – спеціальна премія журі конкурсу Володимира Короленка від Санкт-Петербурзького союзу літераторів за оповідання «Соціальний ліфт»
- 2016 – фіналіст конкурсу «Час драми» (Росія) за комедію «Щедрий подарунок»
- 2017 – фіналіст конкурсу «Новела по-українськи» (журнал «Країна», Україна) за оповідання «Про котиків і політику»
- 2019 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Кияни»**

У Чорнобильській зоні радіаційне забруднення значною мірою переможене: локалізоване, зменшене в тисячу разів. Але в мізках людей воно продовжує існувати, залишатися таким же небезпечним, як і спершу, і це завдає дуже великої шкоди здоров'ю, життю людей і цілих країн. Тому аби зробити радіаційну дезактивацію перших років аварії по-справжньому ефективною, їй необхідно доповнювати дезактивацією інформаційною. Кожного разу, коли я виїжджаю з групою [туристів. – Прим. ред.] із зони після дня, проведеного там, я відчуваю щось схоже на те, що відчував, виїжджаючи звідтіля із колоною бронемашин розвідки в 1986 році: унаслідок моєї робочої зміни ще якась, нехай і невелика, кількість людей буде жити безпечніше, а світ у цілому стане трохи чистішим і крацим.

Письменник, сценарист, комедіограф, еколог Сергій Мирний народився в Полтаві 17 липня 1959 року. Нині живе й працює в Києві. Будучи студентом Харківського державного університету, здобув спеціальність «Фізична хімія». Згодом студіював спільну програму «Довкілля: наука та політика» Манчестерського та Центрально-Європейського університетів у Будапешті. Тож за фахом він – еколог, а за професійно-життєвим досвідом – учений-експерт із радіаційно-екологічних катастроф, дослідник Чорнобильської катастрофи. Літо 1986 року Сергій Мирний провів у Чорнобильській зоні – офіцером радіаційної розвідки, має подяку за мужність та героїзм. Пережите й побачене того літа стимулювало до наукової та художньої творчості. Тема Чорнобиля визначила напрям його проєктів і стала провідною для всіх його творів: як художніх, так і документальних.

Сергій Мирний – співзасновник спеціалізованої фірми «Чорнобиль-ТУР»; як експерт виконує міждисциплінарні дослідження Чорнобильської аварії та інших радіаційних та екологічних інцидентів. Із доповідями виступав на міжнародних конференціях у США, Європі; організував міждисциплінарну конференцію «Чорнобиль та інші: Приборкання катастроф» (Будапешт, 2006). Став співавтором збірника «Травма: пункти» (Москва, 2009), університетського підручника «Environmental History of the USSR and post-USSR» (Cambridge University Press, у друці).

У літературі Сергій Мирний одним із перших озвучив тему перемоги життя над екологічною катастрофою. Реалістичні, почасти документальні, повісті й кіносценарії Сергія Мирного перекладені різними мовами.

**Сергій
Мирний**

Після того як повість «Хуже радиации» стала лауреатом конкурсу літературних кіносценаріїв московського журналу «Киносценарий», вона вийшла і в англійському перекладі. За кіносценарій «Пролом (Чорнобильська комедія)» автор також отримав третю премію на конкурсі «Коронація слова», а англійська версія твору – позитивний відгук на конкурсі кіносценаріїв у США. Документальний роман «Жива сила. Щоденник ліквідатора» про переможців Чорнобиля – радіаційних розвідників, які брали безпосередню участь у приборканні техногенної катастрофи, одержав премію на конкурсі від журналу «Кореспондент» на кращу українську книгу 2009 року. Твір перекладений і виданий в Угорщині та Росії. Ця книга в популярному форматі та з гумором розкрила досвід виживання при радіаційному інциденті. На її обкладинці вказано: «ПРИ НЕБЕЗПЕЦІ РАДІАЦІЇ читати оповідання, позначені зірочкою*!»

Роман «Ліквідатори. Чорнобильська комедія» побачив світ в Україні 2010-го, а наступного року був перекладений і виданий у Росії. Це й досі єдиний художній текст у світовій літературі, герої якого діють у реальних і точно визначених рівнях радіації, отримують конкретні дози опромінення, переживають їх справжні наслідки та перемагають.

Твори

Повісті

«Хуже радиации» (1997)
«Chernobyl Liquidators' Health as a Psycho-Social Trauma» (Budapest, 2001)

Кіносценарій

«Пролом (Чорнобильська комедія)» (2004)

Романи

«Жива сила. Щоденник ліквідатора» («Живая сила (Чернобыльские байки)», 2009)
«Ліквідатори. Чорнобильська комедія» (2010)

Нагороди

1997 – лауреат конкурсу журналу «Кіносценарій» за повість «Хуже радиации»
2003 – **третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Пролом»**
2009 – премія на конкурсі від журналу «Кореспондент» за роман «Жива сила. Щоденник ліквідатора»

Першим поштовхом до творчості була необхідність написати закадровий текст для документального фільму. Найбільший авторитет – Олег Приходько – знаний український драматург, натхненний і потужний письменник. Те, що надихає, – події, які можна вписати в будь-яке середовище: минуле, фантастичне...

Українська сценаристка і продюсер Ія Анатоліївна Мислицька народилася в селі Горностаївці Херсонської області. За освітою філолог: із 1990 до 1995 року навчалася в Київському державному лінгвістичному університеті за спеціальністю «Романо-германська філологія та світова література». Філологічна освіта стала в пригоді при написанні сценаріїв ігрових повнометражних фільмів. Частину робіт створила в дуеті з В. Васяновичем, наприклад «Креденс». Це різдвяна казка, яка схожа на страшний сон. Зимовий Львів, де відбуваються події фільму, – місто, без перебільшення, казкове. Проте за красивими фасадами часто ховаються брудні непривітні дворики, а за зовнішньою привітністю людей приховані хижі бажання та аморальні вчинки.

Останнім часом Ія Мислицька успішно займається продюсуванням. Першою її продюсерською роботою став фільм «Звичайна справа» (2013), наступні – «Креденс» (2013), «Плем'я» (2014), «Тато – мамин брат» (2018), «Атлантида» (2019).

У 2015 році Ія Мислицька стала членом Національної спілки кінематографістів України – персональним членом

**Ія
Мислицька**

Європейської кіноакадемії (EFA). Входить до складу Громадської ради Українського оscarівського комітету.

У 2017 році заснувала продюсерську компанію «Гармата фільм продакшн».

Хобі – заняття зі своїми дітьми: складання віршів, малювання, постановка імпровізованих сцен.

Твори

Сценарії

«Собачий вальс» (2011)
«Звичайна справа» (у співавторстві з В. Васяновичем, 2011)
«Трансмисія» (2011)
«Озеро» (2011)
«Креденс» (у співавторстві з В. Васяновичем, 2013)

Нагороди

2010 – **перша премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Креденс» (у співавторстві з В. Васяновичем)**
2012 – спеціальна згадка журі III Одеського міжнародного кінофестивалю з формулюванням «За крок до відродження українського кіно» за фільм «Звичайна справа»
2012 – нагорода «Дон Кіхот» Міжнародної федерації кіноклубів (FICC) за фільм «Звичайна справа»
2013 – приз Міжнародної федерації кінопреси (FIPRESCI) на VI Одеському міжнародному кінофестивалі за кращий український повнометражний фільм

Любов до театру і кіно ще з малих літ спричинилася до творчості. Я виховувався в спеціалізованій школі, там же з шостого класу самотужки ставив п'єси... У шкільному театрі, який сам zorganizував. Я й нині автор сценаріїв більшості своїх фільмів. Вони народилися з думки, раптового спалаху десь у глибині свідомості...

Народився кінорежисер, сценарист, педагог, заслужений діяч мистецтв України Ігор Антонович Негреску (справжнє прізвище – Негрескул) у Києві 26 вересня 1936 року. Навчався в Москві на режисерському факультеті Всесоюзного державного інституту кінематографії, у творчій майстерні О. Згуріди. Завершив навчання в 1964 році, відтоді повернувся до Києва режисером на студію «Київнаукфільм». Працював в Укркінохроніці, Центрнаукфільмі (Москва), робив художні фільми для творчого об'єднання «Екран» (Центральне телебачення СРСР, Москва). Як режисер створив багато науково-популярних, навчальних, замовних, ігрових фільмів про тварин тощо.

Нині він також автор телепрограм про політичне життя України та зарубіжних країн. Паралельно займається педагогічною діяльністю, викладаючи в Інституті кіно і телебачення Київського національного університету культури і мистецтв.

Своїми найбільшими авторитетами в галузі драматургії та кіномистецтва вважає Вільяма Шекспіра, Олександра Довженка та Фредеріко Фелліні.

Заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки кінематографістів України.

Твори

Фільмографія

«Випадок на шахті» (1964)

**Ігор
Негреску**

«Легенда про Карадаг» (1965)
«Репортаж про чудо-камінь» (1965)
«У плавнях Дніпра» (1965)
«Мікроелементи» (1966)
«...І річка Тетерів» (1967)
«Зв'язок і телебачення в металургії» (1967)
«Поруч із Леніним» (1969)
«Доміно» (1973, автор сценарію)
«Мустанг-іноходець» (1975, автор сценарію)
«Джек – Бойовий коник» (1976)
«Альошка і Валет» (1977, автор сценарію)
«Лобо» (1978, автор сценарію)

«Алмазний слід»
«Бродяги Півночі» (1983, співавтор сценарію з Є. Шафранським)
«Димка» (1985, співавтор сценарію з Н. Небилицькою)
«Зимівля на Студеній» (1986)
«Доля. Фільм 31», «Увертюра. Фільм 32», «Іспит. Фільм 33» в документальному циклі «Невідома Україна. Нариси нашої історії» (1993)
«Матрешка» (2003)

Нагороди

1966 – диплом Міжнародного кінофестивалю (Велика Британія) за фільм «У плавнях Дніпра»
1968 – бронзова медаль Всесоюзної виставки народного господарства за фільм «Зв'язок і телебачення в металургії»
2005 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Вечірня»
2007 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Допит небіжчика»
2010 – гранд-диплом на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Час дилетантів»
2016 – лауреат Премії імені Фелікса Соболева

Чоловік опрацював гори історичної літератури, випишував зустрічі з королями, лицарські турніри, баталії, ординських полководців. Я ж переплітала між собою сюжетні лінії, додавала героям романтизму, кохання.

Чому анімаційний фільм, чому не кіно? О, якщо колись це буде повнометражний фільм, він заткне Голлівуд за пояс, а поки що в українського кінематографа сили нерівні, але ми підростемо, я впевнена! Ох, це буде ще той фільм! Але поки що це мультфільм [«Король Данило. Русь проти Орди». – Прим. ред.], у сценарії якого багато баталій, історичних подій. Це важко сьогодні зняти «в натурі»: де взяти стільки народу в костюмах, зі зброєю, на конях – доведеться намалювати.

Сценарій про короля Данила писали, коли чоловік був на реабілітації після хвороби. Він – науковець, історик. Я давно його просила почати спільну роботу, та він усе відмахував. Аж тут час з'явився. Я сказала: «Немає чого вилежуватися». Так почалася робота над сценарієм. Багато разів його переписували. Випробовували на слухачах: доньці і синові. Усім сподобався п'ятий варіант. Але зараз ми б його знову переписали: удосконалили сюжетні лінії, підсилили героїв. Хочемо робити продовження.

Письменниця Лариса Миколаївна Ніцой (дівоче прізвище – Єфременко) народилася 17 березня 1969 року в Капітанівці Новомиргородського району Кіровоградської області в родині лікарів та вчителів.

1986 року закінчила Голованівську середню школу. Вищу освіту здобула в Кіровоградському державному педагогічному університеті (тепер – Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка) на факультеті української мови і літератури (1996). Викладала в кіровоградській школі українську мову та літературу. Лариса Ніцой відома своїм принциповим обстоюванням функціонування української мови в усіх публічних сферах.

У 1999 році на запрошення В'ячеслава Чорновола родина переїхала до Києва. Лариса Ніцой працювала в політичних структурах: Центральному апараті Народного руху України; партії «Реформи і порядок»; Верховній Раді України – помічником-консультантом народних депутатів.

Ініціатор щорічного круглого столу «Книга на захисті дитячої душі», присвяченого Міжнародному дню захисту дітей, за участі посадовців, письменників, діячів культури та освіти. 2012 року запровадила щорічне святкування в Україні Всесвітнього дня письменника. Організатор всеукраїнського руху «Дорослі читають дітям», всеукраїнської акції «Почитай мені, татку!». Автор серії уроків для загальноосвітніх шкіл «Бібліотечний урок веде письменник», ініціаторка першого письменницького флешмобу в Україні «Читаємо дітям». Одна з трьох авторів театрального українсько-білорусько-російського проекту – вистави «Ярик і дракон» для мінського театру «Зьніч»: казки – Лариса Ніцой (Україна), сценарій – Лявон Нікіта (Білорусія), музика – Ілля Прудников (Росія).

**Лариса
і Андрій Ніцой**

Книги почала писати, занотовуючи історії, які розповідала доньці та синові. Казкові історії Лариси Ніцой надзвичайно пізнавальні та педагогічні, але позбавлені нудного моралізаторства. Публікується з 2001 року. Книги виходили у таких видавництвах: «Аконіт», «Казка», «КСД», «Саміт-книга», «Талант». «Казка про Українське Щастя» надрукована в журналі «Дніпро». У вільний час авторка читає психологічну літературу, колекціонує дитячі книжки та мультфільми, вирощує екзотичні рослини. Закінчила курси ландшафтного дизайну, художньої фотозйомки.

Чоловік Лариси Миколаївни і співавтор сценарію «Король Данило. Русь проти Орди» – кандидат історичних наук, аналітик Андрій Анатолійович Ніцой. Він народився 8 квітня 1964 року в Кропивницькому. Закінчив Центральноукраїнський державний педагогічний університет, факультет історії. Викладав у Кіровоградській льотній академії. Пізніше працював на державних посадах, зокрема директором обласного центру зайнятості. Після переїзду в Київ очолював Центральний апарат Народного руху України. Нині працює директором «Центру стратегічних розробок».

Подружжя має двох дітей – доньку Лесю і сина Ярослава.

Твори Лариси Ніцой

Казки

«Казка про славного Орленка» (2001)
«Пригоди лисеняти Бума» (2006)
«Як хом'ячок друзів шукав» (2008)
«Невигадані історії про звіряток-друзьток» (2009)
«Казка про Українське Щастя» (2009)
«Ярик і дракон» (2010)
«Невигадані історії про звіряток-друзьток» (2012, друге видання)
«Ярик-векалка» (2012)
«Ярик і рогатий Мі...» (2013)
«Страшне страховисько» (2013)
«Мій Блек» (2014)
«Неслухи і вередулі» (2014)
«Зомба, або Історія про милосердя» (2015)
«Павлусь і Павлінка» (2015)
«Дві бабуськи в незвичній школі, або Скарб у візку» (2016)
«Незламні мураші» (2017)
«Автомобільчик» (2019)

Спільні твори

Сценарії

«Король Данило. Русь проти Орди» (2018)

Нагороди Лариси Ніцой

2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за твір для дітей до 6 років «Страшне страховисько»
2014 – Всеукраїнська літературна премія «Гілка золотого каштана» в галузі соціальної прози
2018 – перемога на конкурсі «Коронація слова» з анімаційним сценарієм «Король Данило. Русь проти Орди» (у співавторстві з Андрієм Ніцоєм)

Від похвал мені трохи незручно. Приємно, але якось наче не про мене. Набагато зрозуміліше, коли лають або критикують... Хотілося б почути... якомога більше конструктивної критики і порад, а то я сам не в силах об'єктивно поцінувати написане. Іноді воно видається мені непоганим, а іноді – думаю: знову не вдалося... Як сказала би моя дружина: не шедевр. Бачу, що не шедевр, але наскільки «не»?

Пощастило навчатися на семінарі прекрасного письменника й доброго наставника Володимира Вікторовича Орлова. Загалом Літінститут дав не лише технічні та філологічні навички, а й великий заряд впевненості в правильності обраного шляху, що в умовах добровільної ізоляції грає визначну роль.

Після завершення Літінституту два роки минули в сумнівах та лінощах. Чому я не писав? У мене з'явилася (а потім зникла) надія друкуватися в Кіровограді, я пробував знайти видавців в інших містах. Однак ніхто навіть не відповів, хоча я надсилав і конверти зі зворотньою адресою. Можливо, це через те, що я не вкладав рукописів, але ж якби і рукописи не повернулися, було б ще гірше.

Письменник, сценарист Юрій Васильович Обжелян народився 8 травня 1962 року в Добровеличківці на Кіровоградщині, там закінчив середню школу із золотою медаллю. Навчався на механіко-математичному факультеті Московського університету імені Ломоносова, із четвертого курсу був призваний на службу в армію, після чого до університету вже не повернувся, а завершував освіту в Миколаївському педагогічному інституті. Молодим одружився і разом із дружиною Ларисою вчителював у Липняжці, неподалік від рідного селища. У сільській школі викладав математику та вів секцію рукопашного бою, зокрема й своїм синам Вадиму та Богдану. Його учні неодноразово були призерами олімпіад із математики.

1994 року заочно закінчив Літературний інститут імені Горького у Москві. Писав художню прозу, кіносценарії, його рукописи відзначали на багатьох конкурсах. 2000 року переміг в обласному літературному конкурсі, як результат – єдина видана книга оповідань «Побратими». 2004 року із цією книгою його прийняли до Національної спілки письменників України. За сценаріями Юрія Обжеляна на екрани вийшли два багатосерійних фільми про українських композиторів XVIII століття – Максима Березовського, Дмитра Бортнянського, Артема Веделя. Був активний і в громадському житті: не раз його обирали депутатом районної ради від Української народної партії. Твори друкували в альманасі «Степ» і журналі «Поріг», згодом – у кіровоградських видавництвах «Мавік» та «Антураж А».

**Юрій
Обжелян**

Охоче брав участь у літературних заходах, на які його запрошували. І це зрозуміло: він сумував за літературним товариством. Фотографував, потім просив розсилати фотокартки за адресами. Любив зустрічатися з читачами, умів тримати їх у полоні уваги: розповідав про досвід написання кіносценаріїв, про цікаві випадки, курйози під час кінозйомок... Були запитання, жарти і реакція аудиторії – схвальна, жива, справжня.

Сценарій для гостросюжетного фільму «Останній караван» високо оцінили кінокритик Сергій Тримбач, головний редактор журналу «Кіно-коло» Володимир Войтенко, кінодраматурги Богдан Жолдак і Василь Трубай. Юрію Обжелян почали пропонувати співпрацю кінорежисери – і він зголосився безоглядно. Так, погодився написати кіносценарій про життя і творчість українського композитора XVIII століття Максима Березовського. Його автор багато разів переробляв.

Юрій Обжелян ретельно працював над кожним своїм твором. Приміром, оповідання «Силіконове безсмертя» у першій версії мало 22 сторінки, а в останній, шостій, – лише 5. Письменник увесь час замислювався над тим, чи все сказав, чи не сказав зайвого. Мучився і з кінцівкою, і з назвою.

16 лютого 2012 року серце митця зупинилося.

Твори

Оповідання

- «Побратими» (2001)
- «Силіконове безсмертя» (2004)
- «Оаза процвітання і достатку» (2004)

Повість

- «Гіва»

Роман

- «Останній караван» (2012)

Кіносценарії

- «Архів д'Еона» (за ним знятий двосерійний фільм «Таємний гвардієць імператриці»)
- «Козацькі шаблі»
- «Після війни»
- «Таємниця маестро» (чотирисерійний)

Нагороди

- 2002 – *третьє премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Останній караван»*
- 2003 – *диплом конкурсу «Коронація слова» за роман «Останній караван»*
- 2012 – обласна літературна премія ім. Є. Маланюка (по смертно)

Коли люди дізнаються, що я комік, то думають, що й у житті теж завжди веселий. Насправді це не так. Для мене трагікомедія – ідеальний жанр. Тому що в нашому житті один за одним ідуть моменти веселі й сумні. Мені не подобаються фільми, у яких зовсім немає жартів, «тому що ми знімаємо драму». Гумору є місце в кожному фільмі: десь більше, десь менше. Не потрібно штучно створювати чисті жанри. Краще, коли їх змішують. Кращого жанру, ніж трагікомедія, не вигадали. Бо ти можеши посміятися, а в кінці лишається про що подумати. «Ти – космос» теж трагікомедія.

Досі не вважаю себе режисером. Просто боюсь, що інші, працюючи над моїми сценаріями, зніматимуть не ті історії. Знімати кіно важко, та особливої освіти для цього не потрібно. Це на рахунок сценарію. Із режисурою складніше, технічну частину вивчити все ж довелося, і не скажу, що це було цікаво. Я багато читав книжок. Найпростіша і найдієвіша – американського сценариста Роберта Маккі «Історія на мільйон». Вона навчила створювати сценарії без сюжетних дірок і прогалів. Перегляди фільмів – теж гарна школа. Бо ти на якомусь інтуїтивному рівні починаєш відчувати, як потрібно розповідати історію, що важливо, а що ні.

Сценарист, режисер, продюсер Павло Владиславович Остріков народився 13 липня 1990 року в Красиліві Хмельницької області.

Завжди обожнював кіно, але в маленькому містечку не було кінотеатрів, тому фільми дивився лише по телебаченню. У школі зрозумів, що хоче розповідати історії, тож завів зошит, куди записував вигадані жарти. Саме тоді й відчув, що таке віддача публіки: усі однокласники сміялися, що додавало впевненості й було стимулом продовжувати. Цим і займався пізніше в університетському КВК.

У 2007–2012 рр. навчався в Національному авіаційному університеті на правничому факультеті. Закінчив Курси створення короткометражних фільмів на гендерну тематику Пола Брауна з Нью-Йоркської Кіноакадемії в 2010 році. Павло Остріков став тридцятим представником української кіноіндустрії в Європейській кіноакадемії (European Film Academy), куди може вступити особа віком до 36 років, яка працювала принаймні над трьома стрічками, має успішний фестивальний досвід і рекомендації від двох чинних членів академії.

Для Павла Острікова фільми – це один із сучасних, ідеальних способів розповідати історії, отримуючи миттєву реакцію. Автор має змогу створити новий світ, осмислити буденні життєві ситуації під своїм кутом зору. Новим поштовхом до роботи стало знайомство з європейською кінотрадицією. Унаслідок цього з'явився симбіоз артхаусу та мейнстріму. Створюючи кіно, режисер думає про свого глядача і прагне бути цікавим для кожного.

**Павло
Остріков**

- «Bicycle» (2012)
- «Зупинка» (2014)
- «Одкровення» (2015)
- «Голден лав» (2016)
- «Випуск'97» (2017)
- «Смородина» (2017)
- «MiaDonna» (2018)
- «Ми там більше не живемо»
- «Самотній файл»
- «Коло»
- «Чорниця»
- «ПА»
- «Ти – космос»

Нагороди

- 2010 – третє місце на фестивалі «Ген рівності» за короткометражну соціальну стрічку «Стіни»
- 2011 – третє місце на конкурсі ПР ООН «Ген рівності» за соціальний рекламний ролик «Thewalls»
- 2012 – перше місце на конкурсі ПР ООН «Дорога в майбутнє» за короткометражну соціальну стрічку «Bicycle»
- 2014 – спецвідзнака Яніни Соколової на фестивалі «Кіноскрипт» за сценарій «ПА»
- 2014 – спецприз оргкомітету за найкращий фільм за версією видання Okino.ua на фестивалі «Відкрита ніч» за короткометражну ігрову стрічку «Зупинка»
- 2016 – приз за найкращий фільм на кінофестивалі «Відкрита ніч» за короткометражну стрічку «Голден лав»
- 2016 – приз за найкращий фільм на Всеукраїнському конкурсі короткометражних фільмів «Україна: Шлях до миру!» та приз за найкращий ігровий фільм на конкурсі для молодих режисерів «Золотий СУК» за короткометражну стрічку «Голден лав»
- 2017 – приз за найкращий короткометражний фільм на VIII Одеському міжнародному кінофестивалі та нагорода Молодіжного журі на 70-му Міжнародному кінофестивалі в Локарно за короткометражну стрічку «Випуск'97»
- 2017 – *друга премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Ти – космос»*
- 2019 – національна кінопремія «Золота дзига» за найкращий короткометражний ігровий фільм «MiaDonna»

Ми знімали хорошу історію про хорошого хлопця [«Іван Сила». – Прим. ред.]. Показували реальні життєві ситуації, у яких може опинитися кожен із нас, і шукали вихід – не просто правильний, а гідний. Оскільки фільм орієнтований на дитячо-юнацьку аудиторію (хоча я впевнений, що в результаті він вийшов сімейним), хочу відзначити – ніякого моралізаторства в нас у картині немає. Герої розкриваються через вчинки.

**Ігор
Письменний**

Актор, режисер, сценарист Ігор Федорич Письменний народився на Уралі 22 лютого 1966 року в місті Верхній Уфалей Челябінської області. Там він мешкав до закінчення початкової школи. Згодом сім'я переїхала у Волгодонськ, де Ігор почав відвідувати театральний гурток під керівництвом Миколи Задорожного. Після закінчення середньої школи в 1983 році Ігор здобув технічну освіту у Волгодонській філії Новочеркаського політехнічного інституту (ВФНПІ). За рік – служив у лавах армії в Середній Азії.

Відтак почався новий етап життя Ігоря Письменного: він продовжив навчання, але вже в Ростовському училищі мистецтв. У 1987 році навчати акторської майстерності вирушив до Ленінградського державного інституту театру, музики і кінематографії. 1990 року знімався в Одеській кіностудії у фільмі «Рок-н-рол для принцес» Радомира Василевського, через що довелося відмовитися від навчання в інституті. На початку 1990-х переїхав до Москви і служив у театрі «Ермітаж». У 1994 році отримав диплом у Державному інституті театального мистецтва. З 2004 року активно знімався в серіалах і кіно. Разом із дружиною Наталією виховують сина Єгора і дочку Поліну.

Окрім акторської діяльності, Ігор Письменний займається озвучуванням героїв фільмів та анімаційних пер-

сонажів, пише сценарії та практикується в ролі режисера. 2007 року зустрівся на знімальному майданчику з Віктором Андрієнком, і відтоді розпочалася їхня творча співдружність. Митці разом працюють у різних жанрах. Найяскравішими спільними роботами стали короткометражний фільм «13-й кілометр», чотирисерійний комедійний серіал «Кумівські байки» і головна робота – повнометражний широкоформатний фільм про українського богатыря «Іван Сила».

Ігор Письменний та Віктор Андрієнко за три дні на дачі написали кістяк сценарію за повістю Олександра Гавроша «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу» (2011 року О. Гаврош став переможцем конкурсу «Коронація слова» із п'єсою «Цирк Івана Сили»). Задля написання якісного сценарію Ігор Письменний вивчив українську мову. Тиждень редагували текст, а потім подали продюсерам і на конкурс «Коронація слова». Продюсери відправили сценарій на тендер із фінансування дитячого кіно у Державне агентство з питань кіно. А 31 травня 2012 року сценарій виборов перше місце на конкурсі. Невдовзі продюсерська компанія мала державне замовлення і фінансування на створення фільму.

Твори

Сценарії

«13-й кілометр» (2007)
«Кумівські байки» (2011)
«Іван Сила» (2013, у співавторстві з Віктором Андрієнком)

Нагорода

2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій для дітей «Іван Сила» (у співавторстві з Віктором Андрієнком)

У дитинстві мріяла стати сценаристом. Обожаювала разом із бабцею дивитися багатосерійні бразильські серіали, обговорювати пристрасті, які там вирували, угадувати подальші події та розповідати, як би я продумала сюжет. Подорослішавши, я таки стала сценаристом.

Щастя сценариста – створити максимально живого та самодостатнього героя і відсторонено спостерігати за перипетіями його історії. Що, по правді, набагато радісніше, ніж кінцева, навіть вельми успішна, реалізація проекту.

Особисто для мене поняття «щастя» тісно пов'язане із почуттям вдячності. Вдячності Богу, світу, долі, людям довкруги і, так несподівано, різної складності проблемам, які так чи інакше є невід'ємною частиною життя. Як навчитися бути вдячною за те, що приносить страждання або, як мінімум, незручності? Відповідь я знайшла у книжці В. Франкла «Людина в пошуках справжнього сенсу: психолог у концтаборі» та обрала собі за життєвий орієнтир: знаходити певний сенс і в проблемах також.

Письменниця і сценаристка Христина Ігорівна Погоржельська народилася 28 листопада 1984 року в місті Львові. Навчалася в середній школі № 21. Після її закінчення вступила на геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. У 2006 році отримала диплом із відзнакою магістра геохімії. Декілька років працювала за фахом, паралельно пишучи й публікуючи короткі оповідання в літературних журналах та альманахах («Дніпро», «Вінтаж», «Антологія сучасної новелістики та лірики»).

Одружена, виховує двох дітей. Серед захоплень – анімація, кіно, книги, акторська майстерність, дитяча психологія та фітнес.

Улюблені автори: Джон Ірвінг, Джордж Орвелл, Сомерсет Моєм.

У 2013 році стала лауреатом третьої премії Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» за дебютний

**Христина
Погоржельська**

повнометражний сценарій «Три людини, два світи». Із тих пір повністю присвятила себе улюбленій справі: пише сценарії, оповідання, есе, вірші. Її твори беруть участь у різноманітних конкурсах («Подорож до себе» літературного об'єднання «Зоряна фортеця», «Літературна надія Дніпра») та кінофестивалях (AM Egypt Film Festival, Fake Flesh Film Fest 2017 Canada – короткометражний фільм «You never know»).

Цікаву передісторію написання має оповідання «Річниця»: літом 2017 року Христина Погоржельська брала участь

у письменницькому марафоні #90днівпишисильно від LITOSVITA і, ставши його переможницею, отримала у подарунок воркбук «Пиши сильно». Одним із завдань у воркбуці було створити ряд слів, у якому кінець першого слова слугує початком для наступного. Христина створила ряд із 100 слів, де перше і останнє слово були однакові. Коли опублікувала його у «Фейсбукці», знайома подала ідею написати невеликий твір, використовуючи ці слова, не змінюючи їх порядку. Так з'явилося оповідання «Річниця».

Твори

«Міра, Макс і трішки Юри» (2012)
«VISA вирішує проблему з вазою» (2012)
«Три людини, два світи» (2013)
«Дякую за Париж» (2013)
«Історія тривалістю два розділи» (2017)
«Коли колишні мають значення» (2017)
«Мама, друзі і свиня» (2017)
«Річниця» (2019)

Нагороди

2013 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Три людини, два світи»
2018 – переможець Міжнародного літературного марафону NaNoWriMo-2018

Коли зіштовхуєшся зі злом, не шукай ані логіки, ані принципів, ані будь-чого іншого... Усе це намарне: жодного світлого промінчика ти там не знайдеш. Зло – це страх... Зло не може існувати без страху.

Олекса Росич (справжнє ім'я – Олексій Андрієнко) – відомий кінорежисер, сценарист, дитячий письменник, член Національної спілки кінематографістів України та Національної спілки театральних діячів України. Народився 6 червня 1975 року в місті Донецьку. Має кілька освіт: із 1989 до 1992 року навчався в Макіївському медичному училищі за фахом «Фельдшер-акушер», з 1992 до 1997 року – у Київському державному інституті театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого за фахом «Актор театру й кіно». Із 1997 до 2000 року служив актором в Київському національному академічному театрі російської драми імені Лесі Українки. Працював журналістом газети «Український футбол». У 2005 році в Київському державному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого здобув спеціальність «Режисер документального фільму».

Працює на Київській національній кіностудії хроніко-документальних фільмів. Олекса Росич – сценарист і режисер стрічок «Чад» (2002), «Тато» (2003), «Олігарх» (2004), «Вавилон» (2005), «Операція «Че Гевара» (2008), «Вікна» (2009). Серед друкованих «дітищ» – сценарії та кіносценарії (часопис «KINO-КОЛО»), прозові твори.

Із 2005 року в Державному павлоградському драматичному театрі імені Бориса Захави йде вистава за п'єсою Олексія Росича «Останній забій».

На кінофестивалі «Кіношок» (Росія) Олекса Росич отримав приз «Золотая лоза» за найкращий короткометражний фільм; на фестивалі «Перлини сезону» – гран-прі за найкращу чоловічу роль; на кінофестивалі «Відкрита ніч» – приз за найкращу режисерську роботу (стрічка «Олігарх»); на Міжнародному кінофестивалі в Лос-Анджелесі – «Золотий кадр» за найкращий короткометражний фільм; на Міжнародному кінофестивалі в Мюнхені – приз за найкращий документальний фільм «Вавилон». Окрім того,

**Олекса
Росич**

вибір.

Твори Сценарії

«Останній забій»
«Очікувана злива»
«Пісня Галагана»
«Forever»

Літературні твори

«Кицька помаранчева» (2003)
«Останній забій: збірка романів та оповідань» (2008)
«Отто, принц Львівський» (2009)
«Джовані Трапатоні: казка для підлітків, їхніх батьків, дідусів та бабусь» (2010)

Нагороди

2001 – приз журі Міжнародного студентського кінофестивалю «Пролог» як найкращому сценаристу повнометражного фільму та за найкращий сценарій короткометражного фільму, а також приз «KINO-КОЛО»
2002 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Останній забій»
2003 – гран-прі на XIV Міжнародному студентському кінофестивалі «Пролог» (м. Київ) за стрічку «Тато»
2003 – спеціальний приз журі як найкращому акторові на фестивалі «Відкрита ніч – дубль 7»
2009 – диплом «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Отто, принц Львівський»

Академією мистецтв України його фільм «Тато» нагороджений «Срібною медаллю».

На новий творчий порив у царині дитячої літератури Олексу Росича надихнули доньки Лада та Даринка. Такий поворот у творчості він пояснює тим, що «дійсність останнім часом стає настільки жахливою, що описати її можна, лише вдаючись до завульованої мови казкової оповіді з багатьма натяками та підтекстами». Його твори для дітей багатомірні, але головна їх місія – навчати розмежовувати добро і зло, щирість і лицемірство, робити правильний

Образи, негарзди і біль – нехай це не найкращі стимули, проте, аби вони не винищували тебе зсередини, ти маєш щось з ними робити. А тому в такі моменти я завжди згадую епіграф до «Сталкера»: «Ти маєш робити добро із зла, тому що більше його нема з чого робити» – і тоді намагаюся перетворити все погане на щось високе і набагато краще.

Народилася Олена Олегівна Рубашевська 18 травня 1992 року в місті Донецьку. З дитинства захоплювалася журналістикою та мистецтвом. Займалася в Донецькому палаці дитячої та юнацької творчості, а потім відвідувала телевізійно-театральну студію «Дитяча TV-школа», ходила на танцювальний та музичний гуртки. У дитинстві отримала першу нагороду за режисерську роботу – I місце на кінофестивалі «Кришталеві джерела» за фільм «Духовність», у якому дебютувала в ролях сценаристки, режисерки та акторки.

Пізніше вступила до Київського державного інституту театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого на дві спеціальності – режисуру телебачення та драматургію кіно і телебачення.

У 2011 році авторка отримала нагороду за короткий метр «На 10 хвилин старше. Перезавантаження», у 2012 році виборола III місце за відеороботу «Моє місто», а у 2013 році написала кіносценарій та зняла короткий метр «Спрага», за який отримала I місце в категорії художніх фільмів фестивалю «Кришталеві джерела».

Паралельно з навчанням та створенням конкурсних робіт талановита письменниця та режисерка працює асистенткою режисерів, збагачуючи свій професійний досвід.

**Олена
Рубашевська**

Окрім письменницького та режисерського таланту, Олена Рубашевська чудово грає на гітарі, пише пісні та поезію, фотографує, любить випікати та мотоцикли.

У 2014 році Олена Рубашевська здобула II премію на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Егоїст повинен бути мертвим». Сама письменниця коментує це так: «Перемога у конкурсах подібного рівня дає натхнення рухатися далі – і не тільки собі, а й друзям-творцям поряд».

Твори

Кіносценарії

«На 10 хвилин старше. Перезавантаження»
«Моє місто»
«Спрага»
«Егоїст повинен бути мертвим»

Нагороди

2009 – диплом у категорії юнацьких художніх фільмів фестивалю «Кришталеві джерела» за короткий метр «Духовність» (актриса, сценарист, режисер)
2011 – диплом фестивалю «Кришталеві джерела» за короткий метр «На 10 хвилин старше. Перезавантаження» (сценарист, режисер)
2012 – третє місце на конкурсі відеороликів презентації міста Донецька на Євро-2012 за відеороботу «Моє місто» (оператор, сценарист, режисер)
2013 – перше місце в категорії художніх фільмів фестивалю «Кришталеві джерела» за короткий метр «Спрага» (сценарист, режисер)
2014 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Егоїст повинен бути мертвим»

Моя улюблена цитата: «...Ми просто йшли; у нас нема зерна неправди за собою...»

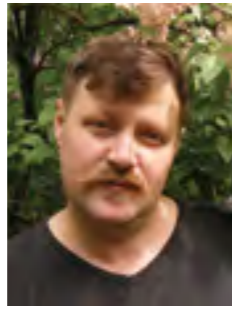
Сценарист, режисер, поет, перекладач Іван-В'ячеслав Олександрович Сергієнко народився 7 грудня 1970 року в Києві. Навчався в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на механіко-математичному факультеті. Закінчив Український вільний університет у Мюнхені та Віденську кіноакадемію за спеціальністю «Продюсер». Із 1991 року мешкає переважно в Німеччині.

Після закінчення навчання працював кореспондентом Національної телекомпанії України в Німеччині та Австрії. Певний час був виконавчим продюсером та режисером компанії Langbein&SkalnikMedia щоденної науково-популярної програми «Magazin 25» Австрійської державної телерадіокомпанії. Повернувшись в Україну, працював виконавчим продюсером київської кінокомпанії «ПРЕ ПРОДАКШН», керівником продюсерського центру Національної кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженка. У 2010 році був технічним директором Міжнародного співочого конкурсу «Євровойс» (Афіни).

Професійна діяльність Івана-В'ячеслава Сергієнка багатогранна. Так, він співавтор та виконавчий продюсер мультимедійного івенту «Прагнемо, аби пам'ятали» до 25-річчя Чорнобильської катастрофи; співзасновник та режисер Міжнародного фестивалю патріотичної пісні в Україні «Рутенія»; один із засновників громадської організації «Рутенія-Україна». Викладав у Державному університеті телекомунікацій.

Поезію Івана-В'ячеслава Сергієнка покладено на музику. Наприклад, на його твір «А надворі дощ» написав музику А. Сухий, виконав гурт «Рутенія». Друкував поетичні твори в періодичних виданнях «Слово», «Літ-урна», «Золоті сторінки української поезії». Автор перекладів з англійської поезії Леонарда Коена. Переміг на конкурсі поезій у Мюнхені, представивши свою творчість українською, англійською та німецькою мовами.

За участі Івана-В'ячеслава Сергієнка знято понад 300 невеликих науково-просвітницьких фільмів для австрійського телебачення. Він виступив співавтором та

**Іван-В'ячеслав
Сергієнко**

співрежисером документального фільму «Музей неминучості».

У 2012 році компанія «Кіногур» закінчила постпродакшн художнього фільму «Перекотиполо» режисера за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Іван-В'ячеслав Сергієнко – режисер та автор короткометражних анімацій «Ангели Майдану» та «Художники Майдану» (2014), співавтор разом із Катериною Ткаченко та Хью Кусанґ короткого фільму «Подорож» (2016, Чикаго).

Твори сценариста опубліковано в різних періодичних виданнях, зокрема «Дніпро», «Вітчизна». У 2014 році в журналі «Дніпро» надруковано синопсис сценарію історичної трилогії «Людське чудо», яка починається в Австрії в 30-ті роки ХХ століття, продовжується на східному фронті Другої світової війни, в Норвегії, Північній Німеччині, в Україні й завершується в наш час на Близькому Сході.

Хобі Івана-В'ячеслава Сергієнка – садівництво.

Твори Кіносценарії

«Планета Кеплера» (2002)
«Походження ангелів» (2005)
«Катерина»
«Фло» (2009)
«Богемка» (2008)
«Спасена Марія» (2013)
«Людське чудо» (2014)
«Рученьки-ніженьки» (2015)

Збірка поезій

«Див і Сварог» (2019)

Нагороди

2014 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Спасена Марія»

2015 – переможець в номінації ігровий фільм на Незалежному міжнародному інтернет-фестивалі короткого кіно за фільм «Перекотиполо» (Нью-Йорк); переможець у номінації «Барвисте слово рідного Полісся» серед поетів на Всеукраїнському літературно-мистецькому фестивалі «Просто на Покрову» (м. Коростень)

Український кіносценарист Петро Валерійович Слесаренко народився 29 січня 1977 року в місті Києві.

Попри міжнародне визнання, Петро Слесаренко вважає, що історії, які створюють і переповідають українці, можуть бути для всього світу не менш захопливими, ніж ті, що знімають у Голлівуді.

Заснував «Школу Голлівуду в Україні». Тут проводять освітні курси за напрямками: продюсування, режисура, сценарна, акторська, операторська майстерність, монтаж.

У 2015 році автор взяв участь у Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова», де отримав третю премію. Також Петро Слесаренко став фіналістом щорічного конкурсу сценаристів StoryPros (США), півфіналіс-

**Петро
Слесаренко**

«Капітан Матвій: у пошуках Стріли»

Нагорода

2015 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Капітан Матвій: у пошуках Стріли»

том/чвертьфіналістом різних конкурсів сценаристів у США (American Accolades, Scriptalooza та інші). Петро Слесаренко зі своїм сценарієм увійшов до топ-сценаріїв місяця на кіностудії Zoetrope (США), що характеризується альтернативними підходами до кіновиробництва та кидає виклик застарілим голлівудським стандартам. Кінорежисер отримав дві зірки за рейтингом Kids First (США).

Твори Сценарій

«Капітан Матвій: у пошуках Стріли»

Творчість для мене – це можливість поділитися думками, ідеями, роздумами над проблемами, питаннями, подіями, які хвилюють і викликають нестримне бажання розкрити їх на сторінках книг. Літературний твір – це діалог із читачем засобами художнього слова. Люди можуть приймати ідеї, викладені автором, або не приймати, погоджуватись із ними чи ні. Проте найважливіше для письменника – коли його твори читають, а прочитане зумовлює відгук у душі.

Напевне, ідеальний читач – це той, хто розуміє ті послання, які своїми творами намагається передати йому автор. Улюблена справа – це те, що робить мене щасливою. Я люблю різні речі. Але те основне, що рухає мене вперед, – це бажання пізнавати нове. Не можна зупинятися, потрібно розвиватися, шукати, цікавитися. Я люблю життя, і мені насправді дуже цікаво жити, адже навкруги стільки дивовижного, чудового, непізнаного чи вже знайомого, але важливого. Того, що захоплює, надихає, приносить задоволення і відчуття щастя.

Письменниця, викладач Наталія Борисівна Смирнова (псевдонім – Рута Богда) народилася 16 липня 1970 року в місті Кіровограді (нині – Кропивницький). Має дві вищі філологічні освіти. Закінчила Кіровоградський державний інститут імені Олександра Пушкіна (факультет російської мови та літератури) та пізніше – Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка (факультет іноземних мов). Проживає в Кропивницькому. Залюблена в літературу, музику, фотографію, рукоділля.

У творчому доробку Наталії Смирнкової – сценарії повнометражних та короткометражних ігрових фільмів, анімаційного кіно, а також романи, повісті для дитячої та дорослої аудиторії, оповідання, вірші, пісні. Працює в різних літературних жанрах. Публікувала свої твори в конкурсній збірці оповідань та сценаріїв, журналах «Дніпро», «Маленька фея та сім гномів», «Маленький розумник», «ВДГ» та Мультимедійному видавництві Strelbooks.

Сценарій «Тримай мене міцно» отримав спеціальну відзнаку «За розвиток жанру фентезі» на фестивалі «Кіноскрипт». У його основі – сюжет про містичні події в сучасній Україні. Карпатський мольфар гуртує чотирьох людей, наділених особливою силою, щоб перешкодити темному чаклуну зібрати 13 крісел диявола, останнє з яких знаходиться у Львівському історичному музеї, і отримати владу над світом. Іронічний знахар та саркастична відьма, мужній характерник і сильна духом знахарка – головні герої, яким належить виграти цю битву чи загинути в запеклій боротьбі.

Наталія Смирнова брала участь у комплексному соціальному комунікаційному проєкті «Дивись українське – твори своє майбутнє» й отримала подяку за творчий підхід та натхненну роботу від А. Різоля, відомого українського продюсера, ініціатора, засновника та експерта проєкту.

Окрім першої премії «Молодої КороНації», сценарій «Діти, чари, вовкулаки» отримав також диплом – спеціальну відзнаку від НСКУ на Всеукраїнському фестивалі сценарної майстерності «Кіноскрипт».

**Наталія
Смирнова**

Літературним авторитетом для Наталії Смирнкової є ті письменники, які вміють про важливе і серйозне написати яскраво, чіткі думки глибокі, а стиль легкий, у чітких творах єдина деталь замінює абзац пояснень. Ті, які володіють секретами письменницької майстерності і змушують читача з головою поринути у створений ними світ.

**Твори
Сценарії**

«Тримай мене міцно» (2016), «Добре, що в мене є ти» (2016), «Я люблю тебе, життя!» (2017), «У нас все буде добре» (2017), «Коли настане день» (2018), «Діти, чари, вовкулаки» (2018), «Непослухи та чарівний амулет» (2018)

Проза

«Тримай мене міцно» (2017), «Коли настане день» (2017), «Він і Вона» (2017), «У нас все буде добре» (2017), «Подаруй мені світло» (2017), «Учень мольфара» (2018), «Шлях» (2018), «Непослухи та чарівний амулет» (2018), «Лузер» (2018), «Ельда і Райдужний Світ» (2018), «Валері» (2018), «Снігова Королева з 10-А» (2018), «Перший поцілунок» (2018), «Друг» (2019), «Чарівна вишня» (2019), «Лісова пригода» (2019), «Лілея» (2019)

Нагороди

2016 – диплом Всеукраїнського фестивалю сценарної майстерності «Кіноскрипт», спеціальна відзнака «За розвиток жанру фентезі» за сценарій «Тримай мене міцно»
2017 – двічі лауреат Міжнародної літературної премії «Золота троянда» за краще оповідання «Добре, що в мене є ти» і сценарій короткого метра «Добре, що в мене є ти»
2018 – шорт-лист Всеукраїнського конкурсу короткої прози імені Івана Чендея
2018 – перша премія на конкурсі «Молода КороНація» за кіносценарій «Діти, чари, вовкулаки»
2018 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за пісню «Ті дикі танці навесні»
2018 – спеціальна відзнака Незалежної міжнародної літературної дитячої премії «Схід Сонця» за повість «Діти, чари, вовкулаки»
2018 – перемога в конкурсі від журналу «Дніпро» на кращий пригодницький твір
2019 – перша премія на конкурсі «Молода КороНація» за оповідання «Лузер»
2019 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за пісню «Не відпускай»
2019 – диплом-спеціальна відзнака від НСКУ на Всеукраїнському фестивалі сценарної майстерності «Кіноскрипт» за сценарій «Діти, чари, вовкулаки»
2019 – короткий список та диплом номінанта конкурсу «Love is...» на найкраще оповідання для підлітків від журналу «Однокласник» та «Lucky Academy» за твір «Перший поцілунок»
2019 – короткий список фіналістів конкурсу історичних оповідань «ПроМинуле» і участь у збірці переможців від видавництва «Темпора»

Культуру створює наше спільне бажання. Це таке повітря, що кристалізується чи то в театр, чи то в кіно. Культура, якщо це дійсно культура, – вона над усіма війнами. Вона не лише від слова «культ»: усе, що є в нас найкращого, і є кістяк культури, її стрижень. Я говорю про те найкраще, що в нас є. І це найкраще треба зберегти.

**Олександр
Столяров**

Бард, режисер, літератор Олександр Миколайович Столяров народився в місті Мукачевому 22 листопада 1959 року. Вивчившись у Львівській політехніці на архітектора й трохи попрацювавши за фахом, через десять років, у 1991-му, закінчив Вищі курси сценаристів і режисерів у Москві. Ще у середині 1980-х працював художником-постановником на телеканалі УТ-1, художнім керівником телеканалу ТЕТ, а вже з 1988 року почав знімати кіно як режисер. За телеканалом «Театр на долонях» та «Метрополітен» отримав нагороду як автор і ведучий. У його творчому доробку – понад сто ігрових і документальних стрічок. Найвідоміші фільми Олександра Столярова: «Дівчатка-дівчатка», «Зрозуміти людину», «Достоевська дівчинка», «Чорно-біла Африка», «Я – Хармс», «Старець Паісій і я, що стою догори ногами», «Герман і Кармаліта» та ін. Член Союзу кінематографістів із 1997 року.

Свою фільмолабораторію «Ірпінське коло» створив в Ірпені – містечку під Києвом, де автор жив. Також одночасно працював директором і художнім керівником театру «Гілець» з 1996 року, а пізніше заснував дитячий «Театр Андерсена», для якого писав п'єси. П'єса Олександра Столярова «Мое огидне каченя» увійшла в десятку кращих на Міжнародному конкурсі «Дійові особи».

Режисер у кожному своєму фільмі майже все робив самостійно: писав сценарій, режисерував, озвучував. Олександр Столяров суть професії режисера вбачав у тому, щоб викликати у глядача почуття добра, світла в душі. Його особливий стиль колеги «по цеху» характеризують як витончено-елегантний, ненав'язливий, тонко проймаючий до глибини душі. Ефект занурення у картинку, переймання всім тим, що переживають, про що думають персонажі, легкі і гармонійні, спостерігається і після перегляду стрічки, і після прочитання чи то сценарію, чи то книги автора. Глядач (читач) замислюється над важливим у житті – це щирі, глибокі роздуми. Спостерігаючи за сюжетом, споглядає і власні думки, що стають дещо кращими, цікавішими для самого себе. Автор говорив: «Усі мої фільми про те, як мені хочеться жити, як має бути».

Першу книгу Олександр Столяров написав ще в дитинстві. 2015 року друком вийшла збірка його оповідань «Неправильна сказка», яка містить 49 філософських казок-притч для дітей і дорослих. Це – четверта і остання книга, що вийшла за життя автора. Уже посмертним стало видання «Таємне слово», випущене видавництвом «Київський дім книги».

26 липня 2017 року серце письменника зупинилося.

Твори

«Мое огидне каченя»
«Картонний театр»
«Нова книга»
«Неправильная сказка» (2015)
«Таємне слово» (2017)

Нагороди

1988 – приз за кращу режисуру на фестивалі в Дьєрі (Угорщина) та у Нойбрандербурзі (Німеччина) за документальний фільм «Хорал»
1991 – спеціальна відзнака на Київському міжнародному кінофестивалі «Молодість» за документальний фільм «Порт»
1992 – приз за режисуру художнього фільму «Союз одноногих» у Дьєрі
2001 – нагорода Л. Гуревича за драматургію документального фільму «Давай вб'ємо музиканта» у Єкатеринбурзі
2004 – номінація на ТЕФІ з документальним фільмом «Ольга і Рабінович»
2007 – орден Преподобного Нестора Літописця
2008 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Ангел з патефоном» (у співавторстві з Василем Босовичем)
2010 – номінація на Премії «Ніка» і ТЕФІ із фільмом «Герман і Кармаліта»
2010 – Премія імені Фелікса Соболева від Міністерства культури і туризму України і Національної спілки кінематографістів України
2016 – лауреат Премії О'Генрі
2017 – переможець Десятого конкурсного відбору Держкіно (проєкт «Десята муза в Україні. Фільм четвертий»)
2017 – третя премія в номінації «Документальне кіно» на щорічному Міжнародному фестивалі православного кіно «Покрова» за фільм-притчу «Старець Паісій і я, що стою догори ногами»

Слід заявляти особисто про своє кіно. Думаю, нам, українським кінематографістам, треба якомога частіше брати участь в міжнародних форумах і майстер-класах... Слід український кінопроцес збагачувати новим міжнародним досвідом.

Найвища нагорода – сказати щось у вічність.

Український сценарист і режисер Дмитро Михайлович Сухолиткий-Собчук народився 23 березня 1983 року в Умані. Закінчив Чернівецький політехнічний технікум, за фахом – архітектор. Відтак навчався в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича на філософсько-теологічному факультеті, де отримав ступінь бакалавра. 2013 року здобув освіту режисера художнього фільму в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого (майстерня Михайла Ілленка).

За студентські короткометражні фільми отримував нагороди на міжнародних фестивалях. Брав участь у документальному проекті «Вавилон #13» (кіно громадського протесту).

Учасник Berlinale Talent Campus 2013, Дмитро зазначив, що це – платформа, яка є професійним кроком для набуття досвіду. Адже тут можна отримати практичні поради щодо своїх майбутніх чи незавершених проектів, і закликав й інших режисерів долучатися до міжнародних шкіл кіно.

Дмитро Сухолиткий-Собчук – стипендіат програми Республіки Польща Gaude Polonia 2015 та 2017 року. Член Національної спілки кінематографістів України. Брав участь у найавторитетніших міжнародних сценарних майстернях TorinoFilmLab (Script&Pitch) 2016 та Midpoint Intensive 2017 зі сценарієм повнометражного фільму «Памфір». Його професійний дебютний короткометражний фільм «Штангіст» отримав гран-прі Варшавського міжнародного фестивалю та кваліфікацію на «Оскар» 2020 року. Засновник та організатор сценарної платформи Terrarium.

Проект дебютного повнометражного фільму «Памфір» був відібраний до Cinéfondation – The Résidence–2019. Сценарій короткометражного фільму «Борода» переміг на Міжнародному конкурсі «Коронація слова» у 2011 році. У 2013 році режисер отримав спецвідзнаку та диплом за

**Дмитро
Сухолиткий-
Собчук**

кіносценарій для дітей «Шкільна лінійка». А у 2015 році – гранд-спецвідзнаку «Коронація слова» у номінації «Кіносценарії» за збірку короткого метру «Тлінь». Туди ввійшли сценарії таких фільмів: «Конвеєр», «Будинок депутата» та «Штангіст».

У 2017 році став членом Української кіноакадемії, а в 2018 році – членом Європейської кіноакадемії.

Твори
Фільмографія
Короткометражні фільми
«Отроцтво» (2008)
«Борода» (2012)

«Штангіст» (2018)

Документальні фільми
«Красна Маланка» (2013)
«Інтерсекція» (2015)

Нагороди

2008 – гран-прі кінофестивалю «Відкрита ніч» та приз за найкращу режисуру за студентський ігровий фільм «Отроцтво»

2011 – переможець на кінофестивалі «Відкрита ніч» у номінації «Найкраща студентська операторська робота» за фільм Олексія Лебедева «Нитка», режисер Дмитро Сухолиткий-Собчук

2011 – переможець на конкурсі «Коронація слова» за сценарій короткометражного фільму «Борода»

2012 – переможець кінофестивалю «Відкрита ніч» у номінації «Професійний ігровий фільм», диплом за найкращий сценарій «Борода»

2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій для дітей «Шкільна лінійка» та спецвідзнака від Ольги Масалітіної

2015 – гранд-спецвідзнака на конкурсі «Коронація слова» за збірку короткого метру «Тлінь»

2018 – кілька нагород на міжнародних кінофестивалях; перемога в категорії «Найкращий короткометражний ігровий фільм» української Національної премії кінокритиків «Кіноколо»; гран-прі Варшавського міжнародного фестивалю та кваліфікація на «Оскар» 2020 року за дебютний короткометражний фільм «Штангіст»

Я люблю випробовувати різні жанри в літературі: пишу вірші, казки, повісті, романи. У мене є твори і для дорослих, і для дітей. Та захотіла спробувати себе в написанні кіносценаріїв. Спершу повчилася, як працювати в такому жанрі, а потім на основі своєї повісті «Козацький карделят» написала сценарій. Його й відправила на конкурс. Однак твір залишився непоміченим. Наступного року дала кіносценарію іншу назву «Вчорашній день» і вже за нього отримала першу премію.

**Ольга
Тарасова**

Поетеса, прозаїк, драматург Ольга Олександрівна Тарасова народилася 28 березня 1967 року у Велико-Бурлуцькому районі на Харківщині. Закінчила Харківський державний інститут культури (нині – Академія культури). Із 1988 року працює в Юнацькій бібліотеці у місті Лозова Харківської області. Активістка Лозівського літературно-творчого клубу «Лігос», член Харківського обласного відділення Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України», входить до редколегії альманаху «Харківський міст».

Письменниця видала багато збірок, серед яких «Проза», «Поезія», «Барвистий рушничок», «Місячні відблиски», «Передоза осені», «Рік Жовтої Змії», «Вклонися дереву», «П'єси», «Метелик пістрявої луки», «Ляльки-мотанки», «Ляльки-обереги», «Таємничий світ ляльки-мотанки», «Історія книги від kota Фоліанта». Має також численні публікації в періодиці та колективних збірках.

Захоплюється виготовленням та популяризацією ляльок-мотанок. Про них написала і видала три книжки, одну з яких розповсюджували в бібліотеках України за президентською програмою «Українська книга».

У 2011 та 2013 роках стала дипломантом Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова». У 2015 році отримала першу премію за кіносценарій «Вчорашній день». Це історія про звичайних школярів і бешкетників, мрійників і фантазерів, які захоплюються історією рідного краю, його природою. Вони шукають

пригод і таки знаходять їх – потрапляють у минуле, де знайомляться зі справжніми козаками.

У 2018 році Ольга Тарасова отримала спеціальну відзнаку «Правосуддя» від Асоціації розвитку суддівського самоврядування на конкурсі «Молода КороНація» за твір «Як здобути корону». Також письменницю неодноразово нагороджували дипломами на різних конкурсах. Так, авторка є володаркою «Корнейчуківської премії», переможницею I Міжнародного конкурсу ім. П. Кускова та

Харківського обласного літературного конкурсу імені О. С. Масельського.

Твори

«Проза» (2008)
«Поезія» (2008)
«Барвистий рушничок» (2009)
«Місячні відблиски» (2009)
«Передоза осені» (2011)
«Ляльки-обереги» (2013)
«Метелик пістрявої луки» (2013)
«Рік Жовтої Змії» (2014)
«П'єси» (2015)
«Ляльки-мотанки» (2015)
«Таємничий світ ляльки-мотанки» (2015)
«Вклонися дереву» (2017)
«Історія книги від kota Фоліанта» (2019)

Нагороди

2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за «Збірку казок»

2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Хто така Мокоша?»

2015 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій для дітей «Вчорашній день»

2018 – спеціальна відзнака «Правосуддя» від Асоціації розвитку суддівського самоврядування на конкурсі «Молода КороНація» за твір «Як здобути корону»

Після закінчення інституту почав працювати в провінційному театрі. Я зрозумів, що це не дуже вдало стриятиме моєму творчому розвитку. Тож, бажаючи проявити себе в кінодраматургії, спробував писати. Спершу – кіносценарії, а потім і п'єси. А згодом з-під пера з'явилися й романи. Перші кіносценарії, які наважився оприлюднити, написав у 1992 році...

Театр, безумовно, виживе, бо ті відчуття, які отримує глядач, сидючи в театральному залі, не можна порівняти з тим, що він бачить у кіно. Театр – обмін живою енергією актора та глядача. А живе ніколи не замінить штучне.

Валентин Миколайович Тарасов – драматург, письменник, актор, телережисер – народився 7 квітня 1966 року в Краматорську Донецької області. Навчався в загальноосвітній середній школі № 3, відтак закінчив один курс Краматорського торговельного технікуму. Відслужив в армії, а після цього вступив у Харкові на театральний факультет Інституту мистецтв імені Івана Котляревського, та згодом перевівся в Київський державний інститут театральних мистецтв імені І. К. Карпенка-Карого. За фахом – актор театру і кіно. Перші ролі зіграв на сцені Дніпропетровського академічного театру російської драми ім. М. Горького, якому віддав 10 років, працював також у телекомпаніях міста Дніпро. Знявся в кількох фільмах. Відтак переїхав до Києва, де кар'єрні лабіринти вивели митця на знімальні майданчики і до телестудій: сценарист, телеведучий, телережисер, головний режисер телекомпанії, режисер-постановник, режисер телешоу. Як актор знявся в художніх фільмах «Афганець» (1991), «Чужа гра» (1992) та в диалогії «Кайдашева сім'я» (1993).

Виконавець головних ролей на сцені і на телеекрані, Валентин Тарасов почав створювати власних персонажів і сюжети. Першими кроками в літературу стали кіносценарії та п'єси, а дещо згодом і романи принесли славу письменнику. П'єси драматурга були поставлені в Луганському академічному обласному російському драматичному театрі, Кримському академічному українському музичному театрі, Закарпатському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені братів Юрія-Августина та Євгена Шерегіїв, декількох народних театрах, Усть-Каменогірському обласному театрі (Казахстан), Київському національному академічному Молодому театрі, київському театрі «Браво», Полтавському академічному обласному українському музично-драматичному театрі ім. М. В. Гоголя та театрах Росії, Білорусі та Естонії. Майже кожен твір автора відзначений чи то нагородою літературного конкурсу, чи то професійною премією.

Автор пише українською і російською мовами. У його доробку є твори й для дітей. Книги виходили друком у

Валентин Тарасов

видавництвах «Ексмо», «Клуб сімейного дозвілля», «Перун». Друкувався Валентин Тарасов також у журналах «Кінотеатр», «Дніпро», його твори ввійшли до збірників «Сучасна українська драматургія», «Антологія української драматургії», «Потойбіч паузи».

Із 2004 року Валентин – член Національної спілки письменників України.

Твори

Кіносценарії

«Бранець» (1992)
«Любий розпусник» (1992)

П'єси

«Сезон шлюбних ігор» (1996)
«Любий розпусник» (1997)
«Сезон полювання на кохання» (1998)
«Скажена співачка з невідомим» (1999)
«Обережно! На арені хижак!» (2002)
«Кар'єра» (2005)

Романи

«Отцеубийця. Дикое племя древних славян» (2008; перевидання: «Чеслав. В темряві сонця», 2013, «Чеслав. Великий воїн древнього роду», 2013)
«Чеслав. Ловець тени» (2014)
«Чеслав. Скрізь нетрі таємниць» (не виданий)
«Любий розпусник» (не виданий)
«Полоненик» (не виданий)
«Інтимне життя самотності» (2019)

Нагороди

1999 – регіональна премія «Січеславна» за дебют у драматургії
2002 – телевізійна премія «Телетріумф» за найкращу економічну програму року (режисер програми)
2002 – премія Міністерства культури і мистецтв України за найкращий кіносценарій художнього фільму для юнацтва та молоді «Бранець»
2004 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Скажена співачка з невідомим»
2005 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Бранець»
2010 – гранд-премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Кар'єра»
2013 – спеціальна премія на конкурсі «Коронація слова» за роман-комедію «Любий розпусник»
2017 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Скрізь нетрі таємниць»
2018 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Полоненик»
2019 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за роман «Інтимне життя самотності»

Взагалі-то я банкір за фахом, але душа лежить до творчості. Дуже люблю історії, і коли в голові назбирується їх велика кількість, деякі перетворюються на сценарій або книжку. Проте сценарій – найкоротший шлях до кіно, тому саме сценарії люблю писати найбільше. Сподіваюся в один прекрасний день побачити повнометражний фільм за своєю роботою на великому екрані.

Микола Терещенко

Народився сценарист, письменник Микола Вікторович Терещенко 27 квітня 1989 року в Києві. Із 2006 до 2012 року навчався в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана на кредитно-економічному факультеті (банківська справа). Проживає в Києві. Одружений.

Серед захоплень Миколи Терещенка – футбол, фільми, книги, плавання. А також написання нових творів у вільний час: «У мене до цього лежить душа, я прочитав багато книжок, як потрібно писати. А взагалі почав творити завдяки підтримці дружини».

У 2016 році отримав третю премію «Коронації слова» за сценарій «Фелікс» – комедійний анімаційний повнометражний мультфільм. Події, описані в ньому, розвиваються в пташиному світі. Головний герой – вогненний птах, що губить своє полум'я через злого персонажа і завдяки друзям повертає його. Окрім «Фелікса», Микола Терещенко створив більше десятка ігрових сценаріїв у різних жанрах: від комедії до трилера, у форматах короткого та повного метрів.

За сценарієм Миколи Терещенка режисер О. Ітигілов зняв фільм «На краю». Він один із сценаристів фільму «Двері» (2017). Нині автор працює над сценарієм повного метра для комедійного ігрового фільму.

Твори

Кіносценарії

«На краю» (2014)
«Без пари» (2014)
«Обдарований» (2014)
«Узаперті» (2015)
«Смертельна підлість» (2015)

«Фелікс» (2016)
«Творець» (2016)
«Целитель» (2019)

Нагороди

2014 – перше місце сценарного фестивалю «Кіноскрипт» у номінації «Короткометражний сценарій» за сценарій «На краю»
2015 – перша премія сценарного фестивалю «Кіноскрипт» у номінації «Короткометражний сценарій» за сценарій «Узаперті»
2016 – персональна відзнака громадської діячки О. Салати на конкурсі сценаріїв та сценарних ідей «Своє кіно» проекту «Дивись українське – твори своє» за сценарій «На краю»
2016 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Фелікс»
2016 – гран-прі сценарного фестивалю «Кіноскрипт» за сценарій «Творець»

Духовним учителем, людиною, яка заклала в мені духовні підвалини, уважаю діда Федора, батькового батька. Від нього в спадок передалася мені любов до книги, сприйняття світу у формах, які виходять за межі простого буденного животіння. Не випадково в нашій родині є музиканти, актори, інженери, учителі. Принагідно згадати й мамин рід, бо саме від нього передалось мені відчуття тонкого народного гумору.

Про джерела натхнення краще скажу цитатою з преамбули до книги «Не жалій батька в наймах»:

«Ох, не заздрю я романістам і драматургам! Стільки ж то розуму треба мати, щоб оті романи й драми писати. Героїв створити, характери показати. З прадіда розпочати й правнуками закінчити. Розігнати закоханих: її – на Північний полюс, а його в Антарктиду. Потім звести їх на Екваторі і, щоб зашкодити зустрічі, наслати на них тайфун, повінь, лихоманку й засуху. І це все треба придумати!.. Ох, не заздрю я їм, не заздрю!»

Іниша справа – гуморески. Тут узагалі нічого придумувати не треба. Народ давно вже придумав усе без автора. Май тільки лопушисті вуха, щоб нічого не пропустити, та макітерку не діряву, щоб не вивітрилося, поки до столу добіжиш. От уже гумореска й готова. А якщо вмієш ще й прибрехати, то люди тільки дивуються: «І звідки воно в нього береться?» Від вас, людоньки. Усе від вас. Нічого сам не видумав».

Народився письменник, журналіст, сценарист і видавець Володимир Тарасович Ткаченко 21 серпня 1954 року в місті Кам'янці Черкаської області. Як зазначав в автобіографії про свою родину: «у сім'ї робітника машинобудівної індустрії і сапальниці колгоспних буряків». Із дитинства допомагав батькам по господарству: «у вільний від навчання час трудився пастухом, вантажником зерна, причіплювачем борін, сівалок та сіножаток».

Першим поштовхом до творчості став «зачовганий томик Степана Руданського, який лежав на широчезній дідовій полиці разом з багаторічними підшивками «Перця». А коли дід помічав, що в мене гумор уже хлопоче з вух, він пропонував мені балалайку, сам брав скрипку й хата повнилася веселими колінцями «Краков'яку». Писав різні дотепні замітки до стінних газет, першою вагомою публікацією стала пародія на рядки Валерія Гужви в газеті «Молодь України».

Опанувавши професію токаря, вступив до Запорізького машинобудівного університету, щоб стати інженером. Служив у лавах армії. Працював журналістом. Спершу письменництво в жанрі сатири й гумору було хобі, але з 1992 року, коли вийшла друком перша книга «Стусани»,

**Володимир
Ткаченко**

перетворилося на трудову діяльність. Був видавцем, виступав із власними творами як артист. До 2018 року чотири роки поспіль очолював Черкаську обласну організацію Національної спілки письменників України. Став співзасновником благодійного фонду «Тодось Осьмачка». Із 2018 року – сценарист та артист гумористичного шоу «ОВВА».

Твори письменника читати легко, вони вражають простотою, правдивістю і доброзичливістю, навіть пародії та сатира. Сюжетом для більшості з них слугували пере-

житі на власному досвіді події. Так, наприклад, заробітки в Польщі та Росії стали поштовхом до написання книги «Не жалій батька в наймах», що вийшла друком 2004 року, та драматичного кіносценарію «Кіт із капустою». З гумором пише про свій творчий шлях: «Колись я був інженером-механіком, а творчість була моїм хобі. Тепер я письменник, журналіст, видавець, артист розмовного жанру, а механіка стала моїм хобі. Люблю конструювати. Недавно виготовив автомат для лускання горіхів, а це планую зробити двигун до велосипеда, який буде працювати на пиві».

Авторитетом уважає того автора, якого читає із захопленням. Поважає і любить класичну літературу, взірцем майстерності для нього як письменника є проза Григора Тютюнника.

Публіцистичні статті Володимира Ткаченка надруковано в різних часописах України, Польщі, Великої Британії. Автор став лауреатом I Обласного фестивалю гумору й сатири та II Всеукраїнського фестивалю гумору й сатири, а також конкурсу «Вишневі усмішки».

Твори

Збірки

- «Стусани» (1992)
- «Ойра-ойра» (2008)
- «Як був я маленьким» (2017)

Роман

- «Московській Клондайк» (2016)

Кіносценарії

- «Не жалій батька в наймах» (2004)
- «Кіт із капустою» (2008)
- «Московський Клондайк» (2009)

Нагороди

2003 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Кіт із капустою»

2009 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Московський Клондайк»

Мені хотілося, щоб у фільмі «Будинок «Слово» його мешканці ніби самі розповідали про себе, сусідів, стосунки. Тому велику увагу при укладенні сценарію я з Любов'ю Якимчук, до речі, письменницею, родом із Луганська, звернув на спогади письменницьких родин. Це були генії, не побоюся цього слова. І, коли вони всі були під одним дахом, це був неймовірний електричний заряд, неймовірний синтез енергії, фантазії, дискусій, суперечок і творчості. Двадцять років були часом розквіту культури, поезії, театру тощо. Безумовно, радянська влада всіма

силами намагалася направити потужну енергію на оспівування комуністичних ідеалів. Згодом розгорнувся двобій між советськими спецслужбами та письменниками із руйнуванням особистості, маніпулюванням, психологічним та фізичним тиском. Усі ці механізми зараз використовуються в гібридній війні Росії проти України, але більш досконало – у зв'язку з розвитком інтернету, соціальних мереж і телебачення. Але основи цього тиску, я гадаю, були закладені в будинку «Слово» в Харкові.

Кінорежисер Тарас Миколайович Томенко народився 6 лютого 1976 року у місті Києві. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка та Київський державний інститут театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого.

Створив низку гостросоціальних короткометражних і документальних фільмів, де висвітлено життя маргінальних соціальних груп людей, про які часто забувають, як от: діти, народжені в тюрмах («Мамочки»), безпритульні («Тир», «Ліза»).

У 2015 році кіносценарій «Будинок «Слово» Любові Якимчук і Тараса Томенка отримав першу премію на Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова». Документальний фільм «Будинок «Слово» про митців «розстріляного відродження», які проживали в будинку «Слово» в Харкові у 30-ті роки ХХ століття, вийшов у 2017 році. 99% фільму – це пряма мова письменників, матеріали справ, формулярів, допитів, наклепів, листів, спогадів,

**Тарас
Томенко**

творів тощо. Прем'єра повнометражного художнього фільму «Будинок «Слово» запланована в 2019 році.

У 2018 році Тарас Томенко став членом Української кіноакадемії та тридцять шостим представником української кіноіндустрії в Європейській кіноакадемії (European Film Academy).

Твори

Фільмографія

Короткометражні фільми
«Бійня» (1998)

- «Тир» (2000)
- «Пересохла земля» (2004)

Документальні фільми

- «Ліза» (2006)
- «Мамочки» (2007)
- «Будинок «Слово» (2017)

Художній фільм

- «Будинок «Слово» (2019)

Нагороди

2001 – приз Нью-Йоркської кіношколи на Міжнародному кінофестивалі Берлінале 2001 р. у м. Берліні за фільм «Тир»

2005 – перше місце на Всеукраїнському молодіжному кінофестивалі «На хвилях зачарованої Десни» за фільм «Пересохла земля»

2006 – призи за «Найкращий фільм» і «Найкращу операторську роботу» в категорії «Професійний неігровий відеофільм» на фестивалі «Відкрита ніч» за фільм «Ліза»

2015 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Будинок «Слово» (у співавторстві з Любою Якимчук)

2018 – «Золота дзиґа» в категорії «Найкращий документальний фільм» за фільм «Будинок «Слово» (у співавторстві з Любою Якимчук)

Люблю просте, натуральне, сільське життя. Люблю господарювати на обійсті, поратися в городі, в саду. Люблю їжу, приготувану на живому вогні. Люблю придумувати разом із маленьким сином казки. Люблю сидіти на пеньку біля маленької річечки Свирч, яка протікає за моїм городом, чекати: чи не пролетить над водою синя птаха. Інколи вона пролітає, дуже швидко, ледь устигаєш помилуватися її перламутровим пір'ям.

Як не дивно, але писати я не люблю. То тяжка праця. Мені значно цікавіше проживати своє власне життя, аніж сидіти за столом та вигадувати чиесь. Думаю, що найбільшою творчістю є творення власного життя: жити там, де хочеш, і з тими, кого любиш, займатися улюбленою справою, мати добрих друзів і достатньо грошей для подорожей... Це дуже важко, і тут геніїв значно менше, ніж у будь-якому мистецтві чи літературі.

Вірю Сквороді: «Усе, що треба, – не важко. Усе, що важко, – не треба». У вільні від селянських клопотів хвилини займаюся літературою, живописом... якщо хочеться.

Кіносценарист, прозаїк, поет і публіцист Василь Трубай (справжнє ім'я – Василь Володимирович Карасьов) народився на Київщині у селі Яблунівці Кагарлицького району 6 червня 1952 року. Закінчив Мурманську морську академію і три роки ходив судовим інженером-механіком у море на риболовецьких траулерах. Повернувшись до рідного краю в 1978 році, працював начальником зміни на залізниці, вантажником, сторожем на Трипільській ТЕС, заступником редактора районної газети. Уласноруч збудував дім, виховує сина, захоплюється живописом, викладає кінодраматургію в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. А в особливі миті – віддається літературі. Член Національної спілки письменників України.

Василь Трубай – майстер короткої прози. Його оповідання і новели проймають до глибини свідомості, збурюючи у читача роздуми про буденні і водночас вічні речі. Сюжети оригінальні й різноманітні, наповнені глибоким символізмом, алегорією, часто подібною до притчевої. Автор уміло витворює образи-символи. Читач не просто споглядає життя персонажа, його почуття, думки, а завдяки особливому стилю письменника знаходить паралелі між собою і творцем захопливого образу.

Поезія Василя Трубая також зворушує читача. Ще 1997 року поет був учасником Першої міжнародної конференції поетів-візуалістів світу в Едмонтоні (Канада). Тоді ж вийшла і його збірка зоропоезій.

**Василь
Трубай**

Твори Василя Трубая перекладали німецькою, чеською, сербською та англійською мовами. Він автор численних публікацій в періодиці, прозових і поетичних збірок. Його книги надруковано у видавництвах «Гніп», «Вир», «Український письменник», «Задруга», «Преса України».

На початку 1990-х режисер Вадим Каstellі за творами Василя Трубая зняв два кінофільми: фантазмагоричну комедію «Посилка для Маргарет Тетчер» (1990) і «Вперед, за скарбами гетьмана!» (1993). У

добробку автора є з десяток кіносценаріїв, які отримали високі нагороди на літературних конкурсах, проте за ними поки не знято фільми.

Твори

«Кінець світу» (1995)
«Згвалтування реальності» (1997)
«Я не можу не бути!» (1999)
«Все просто» (2003)
«Заручники» (2012)
«Натюрморт з котами» (2013)
«Унадився журавель» (2015)
«Перше кохання Андрія Малишка» (2015)
«Танг» (2016)
«Сім оповідань» (2017)

Кіносценарії

«Посилка для Маргарет Тетчер» (1990)
«Вперед, за скарбами гетьмана!» (1993)
«Сто тисяч за кохання» (2000)
«Мумія» (2003)
«Тарас Бульба» (2005)
«Що з нього буде» (2013)
«Срібний монах» (2015)
«Никола Сюгай» (2016)
«Заручники» (2016)
«Вікентій Хвойка» (2019)

Нагороди

2000 – *гран-прі на конкурсі «Коронація слова» за сценарій художнього фільму «Сто тисяч за кохання»*
2003 – *лауреат Київської обласної літературної премії імені Григорія Косинки*
2012 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Заручники»*
2013 – *лауреат літературної премії імені Тодося Осьмачки*
2019 – *лауреат літературної премії імені Пантелеймона Куліша*

Ми плануємо провести кампанію і до наступного фестивалю (Docudays UA& – Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини), ініціювати зміни в законодавстві, які би дали можливість захистити наших дітей і не тільки дітей від цих насправді страшних явищ (про кібербулінг та кібергрумінг – різновид інтернет-шахрайства, коли у підлітків спочатку просять надіслати інтимні фото, а потім шантажують їх цими зображеннями).

**Алла
Тютюнник**

Українська письменниця, сценаристка, правозахисниця Алла Миколаївна Тютюнник народилася 11 червня 1949 року в місті Херсоні. Закінчила філологічний факультет Херсонського педагогічного інституту та Вищі літературні курси Московського літературного інституту імені Максима Горького, у 1999 році – аспірантуру в Advocacy Institute (м. Вашингтон), у 2003 – Вищий міжнародний курс з прав людини (м. Варшава). Із 1977 року працювала в редакціях газет «Будівельник», «Ленінський прапор». У 2002 році стала шеф-редактором громадсько-політичної газети «Вгору».

У студентські роки вірші Алли Тютюнник уже друкували в альманасі «Вітрила» та українських часописах «Дніпро», «Молодь України», «Літературна Україна». У прозових творах письменниця показувала героїв із сильними характерами, які обстоювали свої стійкі громадські позиції.

Опубліковано більше десяти книг авторки: збірок поезії і прози. Окрім того, Алла Тютюнник створила низку сценаріїв ігрових і документальних фільмів. Алла Тютюнник – член Національної спілки письменників України та Асоціації українських письменників, одна з організаторок Міжнародного фестивалю документаль-

ного кіно про права людини Docudays UA&. Нагороджена орденом Княгині Ольги III ступеня.

Твори

Збірки поезій
«Ніжність» (1974)
«1001 джерело» (1981)

Збірки повістей та оповідань

«Я твій, Земле!» (1979)
«Тридцять літ» (1981)
«Острови навпроти міста» (1982)

«Ніхто, окрім тебе» (1983)
«Далі польоту стріли» (1988)
«Глибокий колодязь» (1988)
«На берегах підземної ріки» (1993)

Кіносценарії

«Підземні води» (1988)
«Далі польоту стріли» (1990)
«Обійми мене» (у співавторстві з Д. Аверченко, 2009)
«22-24» (у співавторстві з Р. Бондарчуком та Д. Аверченко, 2009)
«Перше вересня» (2011)
«Вулкан» (у співавторстві з Р. Бондарчуком та Д. Аверченко, 2011)

Нагороди

2002 – *орден Княгині Ольги III ступеня*
2009 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «22-24» (у співавторстві з Р. Бондарчуком і Д. Аверченко)*
2011 – *друга премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Перше вересня»*
2011 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Вулкан» (у співавторстві з Р. Бондарчуком і Д. Аверченко)*

Зараз замість невеличкого селища на Кіровоградщині, як у сестрички, я з гордістю пишу в розділі «місце народження» будь-якої анкети «місто Одеса» і пишаюся тим, що, не докладаючи до цього жодних зусиль, опинилася в приємній компанії уроджених одеситів. Набридли до оскоми істина, згідно з якою завжди варто опинитися в потрібному місці в потрібний час, у моєму випадку відіграє чільну роль із моменту народження. Черговий пологовий будинок, до якого привезли маму, був побудований між іподромом та тюрмою – саме цим батьки час від часу пояснювали мені й одне одному деякі риси мого характеру, а саме: схильність до мандрів, авантюризм та здатність відчайдушно блефувати не лише із поганими картами на руках, а й без карт узагалі.

Сценарист, письменник, перекладач, екскурсовод Світлана Тяпіна народилася 3 січня 1978 року в Одесі. Вищу освіту здобула в Києво-Могилянській академії, де навчалася на кафедрі культурології та стала магістром за фахом «Історія та теорія культури». В альма-матер познайомила й зі своїм майбутнім чоловіком, з яким нині виховують двох дітей. Світлана Тяпіна живе в Києві і працює у відділі культури Посольства Держави Ізраїль в Україні. Член київського клубу «Що? Де? Коли?», учасниця місцевих та всеукраїнських чемпіонатів.

Знайомство з Олексієм Хорошком та Олександром Щербинюю, які в 2007 році створили «Сценарну майстерню», зустрічі й лекції в товаристві залюблених у слово сприяли літературній творчості Світлани Тяпіної, що почалася зі сценаріїв. Пізніше спробувала себе і в прозі, опублікувавши кілька оповідань у журналі «Реальність

**Світлана
Тяпіна**

фантастики». Співпрацювала із продюсерською компанією Linked Films, маючи надію на екранізацію сценаріїв.

Авторка з дитинства мріяла писати пригодницькі твори, якими тоді зачитувалася. Нині вона читає досить різнопланову літературу. Зазначає, що любить латиноамериканську прозу – Бохеса, Кортасара, Маркеса, Варгас-Льосу. Найвидатнішим автором сучасності вважає Умберто Еко, якому, на її думку, варто було б дати Нобелівську премію. Також любить читати Переса-Реверте, Фреда Варгаса, Марину та

Сергія Дяченків, Г. Л. Олді, Дмитра Скирюка. З українських авторів улюблені – Антон Санченко, Марина Соколян, Олена Захарченко.

У написанні власних творів найважчим вважає щоденний двобій із лінійю. Адже для неї «письменництво – звичайна, можна сказати, буденна праця, і натхнення в ній не більш, ніж у митті посуду. І якщо нічого не робити, начиння залишиться немитим, а твої «геніальні» твори – ненаписаними, доки не посивієш, очікуючи муз».

Твори

«Справа про диявола та вбиту наречену» (2008)
«Франсуа» (2008)
«Gloria Mundi» (2008)
«Випадок на Малій Страні»
«Автомат, що віщує минуле»

Нагорода

2008 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Справа про диявола та вбиту наречену»

Як письменника мене сформували життя, сім'я, друзі, книги, картини, музика та фільми. Праця, мабуть. Творчість дає руєється нам життям, у цьому його сенс. Наскільки пам'ятаю себе, завжди щось писав. Улюблені справи в житті – знімати кіно, малювати, розповідати цікаві історії.

Люблю мандрувати, тому що вибір натурі – дуже приємна частина кіновиробництва. У мене немає місії. Прагну бути чесним та порядним у творчості.

**Олексій
Уманський**

Режисер, сценарист, член Національної спілки кінематографістів України, Олексій Уманський наполегливо крокує до своєї мрії – знімати кіно за власними сценаріями. У творчих планах – написати роман. А ще – написати історичний мюзикл за творами Тараса Шевченка. Працює і живе митець у рідному місті (народився Олексій Генріхович Уманський у Києві 9 квітня 1970 року), батько трьох дітей.

По закінченню Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого працював за режисерським фахом, набув солідного досвіду. Знімав фільми, музичні кліпи та рекламні ролики. Був художником по розкадруванню, художником-постановником у відеокліпах і рекламних роликах, кіно, режисером-постановником.

Не полишав живопису: володіти олівцем і пензлем вчився у єдиній в Україні академічній Державній художній середній школі ім. Т. Шевченка. Вміння малювати від руки сприяло роботі аніматором та художником у мультиплікаційному кіно. Та й дотепер Олексій Уманський не полишає живопис і графіку, це його хобі. А творити картини на екрані – покликання.

Фільмує Олексій Уманський і за сценаріями, створеними у дружньому творчому тандемі з Андрієм Євстратенком. За їх спільно написаним сценарієм 2018 року студія «72 мм», за підтримки Держкіно, зняла документальний фільм «Одержимість». Стрічка дістала конкурсну нагороду.

Про себе автор говорить, що ті книги, які він читав у дитинстві, сформували його світогляд. Зокрема, до літературних авторитетів автора належать: Торнтон Вайлдер, Марк Твен, Герман Мелвілл, Джек Лондон, Володимир

Набоков, Микола Лесков, Микола Гоголь, Едгар По, Агата Крісті, Конан Дойл, Джек Фінні, Станіслав Лем, Генрі Каттнер, Андрій Некрасов, Сетон Томпсон, Ярослав Гаšek та невід'ємний від нього Йозеф Лада, Даніель Дефо та Джонатан Свіфт, Тарас Шевченко, брати Капранови, Марко Вовчок та Леся Українка.

Зазначає, що деякі книги, які вплинули на нього, не є літературними, наприклад Жана Еффеля, якого він вважав не атеїстом, а навпаки – катехизатором у своєму радянському дитинстві, книги ко-

муніста Бідструпа.

Твори

У співавторстві з Андрієм Євстратенком

Повнометражні фільми

«У темному куті»
«На відстані води»
«Гробокіпачі»
«День перемоги»
«Мисливець»

Серіали

«Біла троянда»
«Дачники»

Короткометражні фільми

«Карапуз»
«Джаз»
«Злодій»
«Гасовий трамвай»
«Одержимість»

Нагороди

2019 – номінація «Найкращий кіносценарій» від мистецького руху «Manifesto_18» у межах фестивалю «Кіноскрипт» за сценарій «День перемоги»

2019 – переможець 10-го конкурсу від Держкіно зі сценарієм документального фільму «Одержимість»

2019 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «День перемоги»

Свій перший оригінальний сценарій «12 копійок» я написав у 2001 році, поштовхом до написання стало бажання знімати кіно.

Для створення сценаріїв найбільш корисним для мене було знайомство з роботами таких майстрів, як О. Мітта та Л. Сегер. Учителями у галузі кіно вважаю Ф. Фелліні, А. Тарковського, Л. фон Трієра, Л. Бунюеля.

Джерелом натхнення для мене слугує життя.

Сценарист Кирило Устюжанін народився 16 березня 1977 року в Києві. У 1998 році здобув спеціальність «Фінансовий менеджер» у Міжнародному університеті фінансів. Із 1998 до 2000 року навчався на факультеті кінематографії й телебачення Київського державного інституту театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого за спеціальністю «Режисура телебачення». Із 2000 року працював асистентом режисера на Національній кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженка (фільм «Мамай» режисера О. Саніна). Відтоді обрав свій шлях – став режисером і сценаристом. 2003 року зняв як режисер на замовлення Міністерства культури та мистецтв України телевізійний фільм «12 копійок» (виробництво «Студії ХХІ»).

Автор кількох оригінальних сценаріїв, а також сценаріїв за мотивами творів А. Камю, Ф. Достоєвського, В. Стефаніка. Так, сценарій «Ялинка» – це різдвяна казка, яка створена за мотивами однойменного оповідання М. Коцюбинського та оповідання «У корчмі» В. Стефаніка. У цій історії, як і в кожній справж-

**Кирило
Устюжанін**

ній казці, є місце і для горя, і для дива, і для страшної пригоди, від якої холоде в жилах кров, і для свята, що переходить усі межі, і для гумору, і для справжньої людської мудрості.

У 2016 році організував «Студію Кирила Устюжаніна», що займається виробництвом фільмів. Став режисером фільму «Рекламник» про режисера-рекламника, який хоче зняти фільм, присвячений філософу Григорію Сковороді. Головному герою фільму філософія Сковороди і його настанови у видіннях допомагають пізнати себе

та зрозуміти своє призначення.

Твори

Кіносценарії

«12 копійок» (2001)
«Обідранці» (2003)
«Виступ» (2007)

Сценарій

«Ялинка» (2005)

Нагороди

2001 – переможець конкурсу сценаріїв фестивалю «Відкрита ніч»
2002 – дипломант на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «12 копійок»
2004 – дипломант на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Обідранці»
2008 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Виступ»

Натхнення – річ мінлива... Із часів школи надихав Байрон. Мене вразила легенда... Дівчина, море, кохання...

Моє кредо – слова Карлоса Руїса Сафона із «Ігри янгола»: «Природний талант – це як сила атлета. Людина може народитися з більшими або меншими здібностями, але ніхто не стає великим атлетом тільки тому, що він народився високим, дужим або швидким. Атлетом або митцем людину роблять праця, професія і техніка. Розум, із яким ти народжуєшся, – це тільки твоє спорядження. Щоб зробити якусь велику справу за його допомогою, необхідно перетворити свій розум на ефективну й точну зброю».

Народилася українська поетеса Таїсія Валентинівна Цибульська 26 листопада 1975 року в селищі Компаніївці Кіровоградської області. Почала писати у шкільні роки, однак усвідомила власне покликання значно пізніше. Закінчила Кіровоградський технікум за спеціальністю «Бухгалтерська справа і аудит». Зараз проживає в місті Кременчуці Полтавської області. Працює за спеціальністю в приватному підприємстві.

Член ради Спільки літераторів «Славутич» міста Кременчука.

Твори поетеси опубліковано в численних збірках, альманахах для дітей. У 2014 році авторка впорядкувала збірку поезій «Осінь у камуфляжі», до якої увійшли твори 31 автора. У 2016 році вийшли друком дві авторські збірки: збірка поезій «Дорога до тебе» та збірка віршів для дітей «Неслухняне сонечко».

Із 2015 року друкується в дитячих журналах «Джміль», «Світ дитини», у журналах видавництва «Мамине сонечко». Публікувалася у збірках видавництв «Ранок», «Наш Формат», «Елітер» та інших.

У 2016 році Таїсія Цибульська стала лауреаткою премії ім. Юрія Яновського смт Компаніївки Кіровоградської області в номінації «Найкращий твір для дітей».

**Таїсія
Цибульська**

Вибрані поезії поетеси покладені на музику чернівецької композиторки Оксани Первової-Рошка. Таїсія Валентинівна популяризує поезію та створює відеовірші. Має кілька робіт у співавторстві з інтернет-проектом «3 любов'ю до дітей».

У 2018 році стала дипломантом Міжнародного літературного конкурсу «Молода коронація» за кращий анімаційний твір (сценарій) в категорії «Дорослі для дітей».

Одружена, виховує дочку та сина.

Твори

Публікації у збірках

«Хрестоматія вихователя ДНЗ. Сфера життєдіяльності Природа» (2011)
«Ліра» (альманах, 2012)
«Усі ми родом з дитинства. Добра казка» (2012)
«Вілаг почуттів» (2012)
«Натхнення» (2013)
«Материнська молитва» (2014)
«Осінь у камуфляжі» (2014)
«Дорога до тебе» (2016)
«Неслухняне сонечко» (2016)
«Він, Вона і війна» (2016)
«Огні горять...» (2017)
«Танець семи покривал» (2018)

Нагороди

2014 – фіналіст конкурсу Pro Patria («За Батьківщину») міста Дрогобича
2016 – лауреат премії ім. Юрія Яновського смт Компаніївки Кіровоградської області в номінації «Найкращий твір для дітей»
2018 – лауреат премії ім. Віктора Близнеца «Земля світлячків» смт Компаніївки Кіровоградської області
2018 – диплом на конкурсі «Молода Коронація» за кращий анімаційний сценарій «Пригоди на воді та під водою»

Читаючи оповідання Зощенка, мені чомусь здавалося, що я напишу не гірше за нього. Але, коли справи стосуються написання п'єси, завжди прагну хоч трошки наблизитися до майстерності Оскара Вайльда. Своїм першим більш-менш суттєвим твором вважаю гумористичне оповідання «Кішка Баскервілів», яке я подарував одній дівчинці.

Кіносценарист Євген Вікторович Чвіров народився 1973 року в місті Кам'янці-Дніпровській Запорізької області. На початку 2000-х переїхав до міста Енергодара.

Перші кроки в житті були, як і в більшості однолітків, – школа, армія, виш. Економіст за освітою, за фахом не пропрацював жодного дня. Його спеціалізацією став образ, а професійним інструментом – слово. Виготовлення виробів із кераміки та городництво, зокрема вирощування помідорів, дає змогу заробити на життя, а література уможливорює розвиток таланту. П'ять сценаріїв Євгена Чвірова відзначені дипломами та преміями на конкурсі «Коронація слова» у різні роки.

«Колеги по цеху» вказують на особливу легкість сценаріїв ігрових короткометражних фільмів автора як під час прочитання, так і в процесі зйомок, а також майстерно виписані значимі сцени сюжету, завдяки яким може проявити себе і режисер, і актор. Із перших слів читач занурюється у вир подій – і проживає сповнене емоцій життя.

Одним із перших короткометражних фільмів за сценарієм Євгена Чвірова є фільм «Убиваючая тактичність». Сценарій «Ангел з порваним вухом» викуплено для екранізації.

**Євген
Чвіров**

Друком твори Євгена Чвірова виходили у збірках переможців «Коронації слова», у видавництві «Нора-Друк».

Своїм духовним наставником не вважає нікого: «У кіносценарному ремеслі авторитетів поки не знайшов. Стосовно джерел натхнення сказати нема чого, бо з цим почуттям не знайомий або неправильно його трактую».

Твори

Кіносценарії, сценарії

«Пацюкоїд» (2002)
«Де ти його знайшов» (2003)

«Вкрадене нещастя» (2007)
«Від долі не втечеш» (2011)
«Останній лицар» (2011)
«Острів здичавілих свиней» (2011)
«Павук і богомол» (2016)
«Труп» (2016)
«Ангел з порваним вухом»

П'єса

«Петропалацик» (2007)

Нагороди

2002 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Пацюкоїд»
2003 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Де ти його знайшов»
2007 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Петропалацик»
2007 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Вкрадене нещастя»
2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Острів здичавілих свиней»

Творчість не може бути самоціллю, не може замінити собою людину. Вона лише висвітлює прагнення людини: кому служити. Єдине справжнє джерело натхнення – Бог. Пишу лише статті, переважно на православну тематику. Найбільші авторитети для творчості: Леонардо да Вінчі, Андрій Тарковський, Антуан де Сент-Екзюпері, Ніно Катамадзе.

Письменниця Марина Чижова народилася 14 вересня 1983 року у місті Харцизьку Донецької області. Закінчила філологічний факультет Донецького національного університету ім. Василя Стуса. Нині працює контент-менеджером в інтернет-магазині.

Поринути в художню творчість Марина Чижова робила кілька спроб. Перший «дорослий» вірш, написаний російською мовою в одинадцятому класі, був сумним,

**Марина
Чижова**

Твори

Сценарій

«Немодні небеса»

Нагорода

2008 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Немодні небеса»

про старість. Пізніше з'явиться ще не одна поетична рефлексія особливого внутрішнього стану молодої поетеси. А трохи згодом її вірші й ліричну прозу малих форм, опубліковані в альманасі «Кальміус», літературні критики розцінять як «щось неповторне» і дуже «індивідуальне», що підкреслює особливий талант і пророкує творчу перспективу. Зрештою, сміливий крок авторки – податися на Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» у 2008 році – привів її до перемоги.

Я пишу коротку прозу, іноді кіносценарії – ця робота доповнює одна одну, але прозаїк і кіносценарист – це дві різні та дуже складні професії. Останніми роками я перестав звертатися до містики, нинішнє життя потрібно описувати скоріше кіберпанком. Наразі намагаюся осмислити місце людини в епоху цифрової революції та просто писати цікаві історії.

Народився прозаїк, сценарист, член Південноросійського союзу письменників Сергій Алієвич Шаманов 2 грудня 1975 року в місті Одесі. У 1998 році закінчив Одеську державну академію будівництва та архітектури. Змінював багато професій, працював у будівельній сфері.

Писати почав у студентські роки, однак довгий час не міг приділяти творчості достатньої уваги, проте за найменшої можливості писав. Свої оповідання друкував у міських журналах і газетах: літературній антології «Сонячне сплетіння», альманахах «Південна ліра» (1997, 1998), «Дерибасівська – Рішельєвська» (2003), «Південне сяйво» (2011).

Із часом творчість вийшла за межі місцевої преси, і твори почали з'являтися в літературних журналах «Поріг» (2008, м. Кропивницький), «Дон» (2010, м. Ростов-на-Дону), колективній збірці «Простір слова. Од. ua», інтернет-журналах «Авророполіс», «Лікбез» та інших виданнях.

Сергій Шаманов

«Стрітрейсер»
«Друїд»
«Мотанка»
«Передбачення для вас»

Кіносценарії
«Селфіманка» (2017)

Нагороди
1997 – лауреат Одеського обласного фестивалю молодих літераторів «Південна ліра»
1998 – дипломант Одеського обласного фестивалю молодих літераторів «Південна ліра»
2010 – лауреат Міжнародного конкурсу прози «Червоні вітрила» (Одеса)
2017 – **третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Селфіманка»**

Сергій Шаманов зазначає, що до творення кіносценаріїв його підштовхував друг, який хотів знімати фільми. Наразі Сергій Шаманов живе і працює в Одесі. Творчості сприяє й хобі – дуже любить читати і мандрувати. Останніми роками від нереалістичної прози перейшов до сюжетів, які описують навколишню дійсність.

Твори
Проза
«Тінь на піску»

Мене тягнуло до мистецтва завжди... Із дитинства вмів малювати і дивувався, чому багато однолітків не вміли робити цієї елементарної речі. Коли з'явився молодший брат, з яким у нас різниця 10 років, я часто розповідав йому перед сном історії, які, звісно, вигадував сам. У шкільні роки багато писав сценаріїв до коміксів і «паперових» мультфільмів. Учителька Людмила Антонівна пророкувала мені письменницьке майбутнє...

Моя буйна фантазія дана мені Богом, і моє завдання – уміти її використати, спрямувати в правильне русло.

У ранньому дитинстві я захоплювався народними казками і вже тоді в них вбачав могутню силу хепі-енду, яка додає мужності у проходженні нелегких життєвих обставин. Згодом я перейшов на більш «тверду їжу» і, до становлення своїх читацьких смаків, «перекуштував» багато апетитних (і не дуже) літературних страв. Можу сказати, що серед них немає такого твору, який би не вніс свою лепту у формування мого читацького смаку.

Письменник і педагог Михайло Шворак народився 22 листопада 1986 року в селищі міського типу Козова Тернопільської області в сім'ї педагогів. Закінчив Козівську гімназію імені Володимира Герети. У 1998–2001 рр. навчався в Козівській школі мистецтв. У цей період написав свої перші прозові твори. Вищу освіту здобув у 2004–2009 рр. у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка на факультеті іноземних мов. Нині працює вчителем іноземних мов в Козівській гімназії імені Володимира Герети.

Автор зізнається, що найбільше його вабить кіно. Хоча він працює в різних жанрах: пише оповідання, есе, сценарії, синопсиси. У сценаріях використовує факти з реального життя. Разом із персонажами своїх творів, як стверджує Михайло Шворак, він радіє, сумує і навіть ридає. А переглядаючи фільми, дивиться не очима глядача, а насамперед сценариста або навіть режисера. Найкращим сценаристом у житті вважає Бога.

Для великих епічних полотнищ, як розповів сам митець, йому не вистачає терпіння. Ще в ранній юності його приваблювали кінематограф та література, а участь у кон-

Михайло Шворак

курсі «Коронація слова» стала реалізацією дитячої мрії: у 2016 році Михайло Шворак отримав другу премію за кіносценарій «Бурхливі води».

Сьогодні в письменника нова, уже доросла мрія – написати такий сценарій, який утілять на екрані. А ще він хоче, щоб українське кіно стало світовим брендом (як французьке чи індійське), і вважає, що для цього в Україні є великий культурний потенціал. Михайло Шворак переконаний, що одна з функцій мистецтва – допомагати людині, народу і людству дивитися

на себе зі сторони та робити цінні висновки. Саме так у його творах боягузливий студент стає героєм Крут; егоцентричний холостяк – зразковим сім'янином; слабка дівчина – чемпіонкою по марафонському бігу; «мажор» і «блудний син» – людиною, яка повірила в Любов. А інше, не менш важливе завдання – передавати красу, якою Бог наділяє цей світ. Сімейні цінності, які Михайло Шворак пропагує у всіх своїх творах, особливо актуальні в часи матеріалізму та здійснення біблійних пророцтв про те, що «любов багатьох охолоне».

Письменник зазначає, що йому як кіносценаристу дуже подобається «кореспондентський» стиль прози Ернеста Хемінгуея. Ще він часто перечитує Марка Твена, Івана Котляревського, Остапа Вишню, Віктора Гюго, Стівена Кінга...

Твори
Повісті
«Крихітка проти Стіни» (2011)
«Вечірка в Утопії» (2012)

Збірка притч
«Дорога до Батька» (2014)

Сценарії
«Бурхливі води» (2016)
«Із сиром пироги» (2018)

Нагорода
2016 – **лауреат другої премії на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Бурхливі води»**

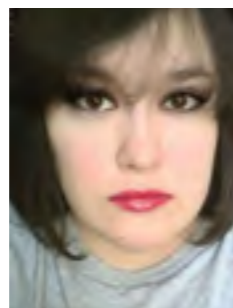
Гарне кіно, книги та мультфільми – найкращі антидепресанти!

Народилася журналіст, сценарист, драматург Олена Олександрівна Шульга 15 березня 1978 року в місті Києві. Навчалася в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Працювала оглядачем в Українському національному інформаційному агентстві «Укрінформ», пізніше – випусковим редактором і сценаристом кримінал-шоу «Афера», ток-шоу «Я все про Вас знаю», ток-шоу «Ми все про вас знаємо» (телеканал «Інтер»), ток-шоу «Красуні» з Неллі Уваровою, ток-шоу «Гра у класики» з Іллею Ноябрьовим (телеканал НТН). Із 2007 року – головний літературний редактор кінокомпанії Spotlight Entertainment.

У 2012 році Олена Олександрівна почала працювати як сценарист, зокрема дитячої програми «Лунтик і його друзі», мультиплікаційного серіалу «Краплинка і Горошок», повнометражних мультфільмів «Раз пірат, два пірат» (2016), «Микита Кожум'яка» (2016), повнометражного фільму «Козак та Мольфар» (у співавторстві з Віктором Андрієнком, 2017), мультфільму «Козаки. Навколо світу» (2018).

У 2017 році Олена Шульга разом з Віктором Андрієнком отримала премію Міжнародного літературно-

Олена Шульга

«Шалені пригоди папуги Флінта».

Друкується у видавництві «Зелений пес».

Письменниця захоплюється веб-дизайном, фотоколажами, кулінарією.

Твори

«Шалені пригоди папуги Флінта» (у співавторстві з Віктором Андрієнком та Радною Сахалтуєвим, 2019)

«Легенди Чарівнолісся: Воїн та Чаклун» (у співавторстві з Віктором Андрієнком, 2019)

Нагорода

2017 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій для дітей «Козак та Мольфар»

го конкурсу «Коронація слова» за кращий кіносценарій для дітей «Козак та Мольфар». Це пригодницька казка, у якій суворий Воїн та веселий Мольфар із примхи долі стають охоронцями чванькуватого хлопчиська, навіть не підозрюючи, що від цієї дитини залежить порятунок всього світу.

У співавторстві з Віктором Андрієнком також у 2019 році пише книгу в жанрі фентезі «Легенди Чарівнолісся: Воїн та Чаклун», а в співавторстві з Віктором Андрієнком та Радною Сахалтуєвим – комікс

Якби я не стала поетом, стала б модельєром. У дитинстві я сама робила жіночий журнал лялькового розміру, сама писала в той «журнал» тексти, малювала моделі, за тими моделями шила одяг для ляльок. Можливо, тому я назвала свою першу офіційно видану книжку «, як МОДА».

У мене є дві людини, на яких я постійно озирюсь, із якими раджуся. Це М. Семенко і В. Голубородько. Якщо у випадку із Семенком – це робота з текстами, вглядання в його біографію, то з Голубородьком можу поговорити наживо.

Любов Василівна Якимчук – українська письменниця, сценаристка, перекладачка. Народилася 19 листопада 1985 року в Первомайську Луганської області. Закінчила Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка та Національний університет «Києво-Могилянська академія». Мешкає в Києві.

Авторка книг «, як МОДА» та «Абрикоси Донбасу», співавторка сценарію документального фільму «Будинок «Слово» (2017) та художнього фільму «Будинок «Слово» (нині у продакшні) – спільно з Тарасом Томенком. Співавторка сценарію художнього фільму «Some Men Must Die» – разом з Томасом Меттлером (Швейцарія).

Дебютна збірка «, як МОДА», окрім поезій у традиційному текстовому вигляді та двох поем, містить візуальні вірші та фотопоезію. Книга «Абрикоси Донбасу» потрапила до рейтингу «10 найкращих українських книг про АТО» за версією українського «Forbes», а також до списку найкращих книжок десятиліття за читацькою версією.

Лауреат багатьох літературних премій, зокрема Poetic Award of the Kovalev Foundation (Нью-Йорк, США), Міжнародної слов'янської поетичної премії, премії імені Богдана-Ігоря Антонича, премії імені Василя Симоненка. Отримала першу премію на конкурсі «Коронація слова» за сценарій «Будинок «Слово» та диплом лауреата за п'єсу «Аеробіка для обличчя».

Твори Любові Якимчук перекладені англійською, німецькою, французькою, шведською, польською, російською, мовою іврит, словацькою, литовською, естонською, болгарською, словенською, білоруською, румунською, угорською, сербською мовами. Друкувалися в США, Канаді, Європейському Союзі, Прибалтиці, в Південній Азії та на Близькому Сході. Як виконавиця власних віршів має кілька музичних проєктів із Марком Токарем (Львів) та Олесею Здоровецькою (Дублін).

2016 року здійснила літературний тур США та Канадою за ініціативи Колумбійського університету (Нью-Йорк) і Центру Вілсона (Вашингтон). Як менеджерка культури організувала проєкти «Рік Семенка» (2012) і «Метро до Кибинець» (2016), була кураторкою літературної програми культурних форумів «ДонКульт» (Львів, 2015), «GaliciaKult» (Харків, 2016). Займається перекладами англійських поезій Філіппа Б. Вільямса, Олени Дженнінгс, Алексіс Поуп, Каміли Ранкін, Емілі Тодер, Сари В., сучасної ізраїльської поезії, литовської тощо.

Друкувалася у видавництвах: «СамВидав-ТиВидав», «Каменярь», «Видавництво Старого Лева», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Темпора», «Піраміда», «Дискурсус» та інших.

2015 року журнал «Новое время» включив Любов Якимчук до сотні найвпливовіших культурних діячів в Україні.

Любов Якимчук

Твори Поезії

«У чотирьох стінах (набір шпалерів)» (2007)
«, як МОДА» (2009), «Абрикоси Донбасу» (2015), «Morele Donbasy» (2018)

Книжки у співавторстві та антології

«Переворот» (співавтори: Я. Мінкін, К. Реуцький, О. Заславська, 2007), «Ніч 10-го року» // «Сновиди. Сні українських письменників» (2010), «Луганські зуби, ріки, ноги» // «Соломонова Червона Зірка» (2011), «Tow. Dum (poemat)» // «Cząstki pomarańczy» (2011), «Поезії» // «Степ-Степ: Поетична антологія» (2012), «Квіти снігу» // «Квіткова антологія» (2013)

Кіносценарії

Документальний повнометражний фільм «Будинок «Слово» (2017, режисер Тарас Томенко). Художній повнометражний фільм «Some Men Must Die» (2019, режисер Томас Меттлер). Художній повнометражний фільм «Будинок «Слово» (очікується – 2019, режисер Тарас Томенко)

П'єса

«Як повстав світ і загинув Михайль Семенко» (2016)

Дискографія

Якимчук Л. Токар М. Абрикоси Донбасу: музично-поетичний альбом (2015)

Нагороди

2007 – лауреат Всеукраїнського конкурсу читаної поезії «Молоде вино»
2008 – лауреат Літературного конкурсу видавництва «Смолоскип»
2008 – літературна премія імені Богдана-Ігоря Антонича «Привітання життя» за книгу «, як МОДА»
2008 – лауреат літературного конкурсу «Ноосфера»
2010 – стипендія Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща «Gaude Polonia»
2010 – літературна премія імені Василя Симоненка Національної спілки письменників України за книгу «, як МОДА»
2010 – лауреат Всеукраїнського конкурсу радіоп'єс «Відродимо забутий жанр» за трагедію «Міміка»
2011 – премія професора Р. Струця за найкраще магістерське дослідження «Архітекстуальність верлібру Василя Голубородька: збірка «Українські птахи в українському краєвиді»
2011 – лауреат Всеукраїнського літературного конкурсу «Витоки», перше місце в номінації «Проза»
2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Аеробіка для обличчя»
2013 – лауреат Міжнародної слов'янської поетичної премії
2015 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій художнього фільму «Будинок «Слово» (у співавторстві з режисером Т. Томенком)
2017 – лауреат премії американського фонду Ковалевих у номінації «Поезія» (м. Нью-Йорк)
2018 – нагорода Національної кінопремії «Золота дзиґа» в номінації «Найкращий документальний фільм» за документальний фільм «Будинок «Слово»
Фото: Валентин Кузан

Насправді письменництво треба любити. Більше, ніж футбол, рибалку, дачу, пиво, ремонт, машину, гараж, шашилки, походи, клуби і всі інші цікаві заняття. Навіть більше, ніж усі ці речі разом узяті. Окрім цієї напівфанатичної любові, я не бачу іншої мотивації, аби цим займатися, тому що фінансовий мотиватор трохи не переконливий...

Пишу давно, від учнівської чи студентської лави. Цей «вірус» уже тоді в мені сидів і з того часу лише прогресував і розростався. «Поперло» після перемоги в «Коронації слова». Цьому літературному конкурсу я і завдячую всіма своїми успіхами і здобутками, бо саме з нього я «вийшов у люди» і в пряму значенні, і в переносному.

Письменник Ярослав Іванович Яріш народився 24 лютого 1981 року в селі Ралівці Самбірського району на Львівщині. Закінчив бухгалтерське відділення Вишньанського коледжу Львівського національного аграрного університету. Живе на Львівщині, працює бухгалтером, а також у торгівлі, але це не заважає йому писати книги, сценарії. Перші книжки вийшли у 2010 році, і одна з них – «Із сьомого дна» у співавторстві з Ярославом Бакалець. Пише в жанрі фентезі, хоча в авторському доробку – історичні детективи, містика та історичні романи.

Грає в аматорському театрі «РАДО», свою мотивацію до цього розкриває так: «Дуже цікавим досвідом для мене була участь у нашому аматорському театрі «РАДО», де я граю роль актора і сценариста. Актор з мене, звичайно, кепський, але у нас дуже позитивний колектив, із котрим надзвичайно цікаво було працювати під час підготовки до вистави. А під час самого виступу отримував просто колосальну дозу адреналіну. Переконаний, що отакі аматорські театральні колективи можуть стати справжнім «двигуном» української культури. Чому? Тому що книжки – це надто індивідуально, а фільми – дорого. У театрі ж може брати участь дуже багато творчого люду: від сценариста, який напише цікаву, актуальну виставу, до музикантів, танцівників, акторів, режисерів і так далі».

Уважає, що для письменника і сценариста дуже важливим є життєвий досвід. Саме постійне спілкування на роботі з різними людьми спричинилося до появи цікавих образів і різноманітних життєвих історій у його творах.

За мотивами своєї повісті «Лицар з Кульчиць» Ярослав написав кіносценарій до фільму про Юрія Кульчицького. У цьому фільмі письменник дебютував як актор: знявся у ролі турецького аги.

**Ярослав
Яріш**

Друкувався у видавництвах «Твердина», «Клуб сімейного дозвілля», «Фоліо», «Час майстрів».

Одружений, виховує двох дітей.

**Твори
Романи**

- «...Будить хиренну волю» (2010)
- «Руська Правда»
- «Із сьомого дна» (2011)
- «Кровна мста» (2012)
- «Судний день» (2014)
- «Сповідь з того світу» (2015)

Повісті

- «Лицар з Кульчиць» (2010)
- «Козацька сила»
- «Самійло» (2017)

Кіносценарії

- «Родом з Городка»
- «Екс»
- «Чугайстер»

Нагороди

- 2008** – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «...Будить хиренну волю»
- 2009 – переможець літературного конкурсу «Українська сила» за повість «Козацька сила»
- 2010 – переможець Міжнародного конкурсу імені Олеса Гончара за роман «Руська Правда»
- 2010** – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за роман «Із сьомого дна» (у співавторстві з Ярославом Бакалець)
- 2010 – лауреат XI Загальноукраїнського конкурсу «Українська мова – мова єднання» (повість «Лицар з Кульчиць»)
- 2012 – премія «Портал» в номінації «Відкриття себе»
- 2012** – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Родом з Городка»
- 2012** – відзнака «Вибір видавців» (КСД) на конкурсі «Коронація слова» за роман «Кровна мста»
- 2013** – спеціальна відзнака конкурсу «Коронація слова» за повість для дітей «Козацька сила»
- 2015** – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Екс»
- 2017** – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за кращий анімаційний сценарій для дітей «Чугайстер»
- 2018 – шорт-лист «Книга року ВВС» у номінації «Дитяча книга» за повість «Самійло»

Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «Кіносценарії» (2000–2019)

2000

I премія: «Сто тисяч за кохання» – Василь Трубай

II премія: «Криза середнього віку» – Володимир Зав'ялов

III премія: «Медаліст» – Анатолій Карась

Дипломанти:

- «За кривду гір» – Василь Портяк
- «Чорнобильський Робінзон» – Мирослав Слабошпицький та Олег Ремпінський
- «Додекалог, або ж Доба Нулів» – Геннадій Краснокутський
- «Експеримент» – Олександр Жовна
- «Не зникай, Отагамо» – Надія Симчич
- «Чоловік в кредит» – Марія Бушан
- «Скарб» – Богдан Жолдак

2001

I премія: «Візит до Папи» – Юлія Боднарук

II премія: «De folt» – Григорій Штонь

III премія: «Останній квартал» – Юрій Обжелян

Дипломанти:

- «Лихоліття» – Ольга Кузакова
- «Аналіз крові» – Володимир Сердюк
- «Дванадцять копійок» – Кирило Устюжанін
- «Дорога» – Олександр Жовна
- «Дурням щастить лише раз» – Оксана Гірняк
- «Усвідомлена необхідність» – Володимир Зав'ялов
- «Як Колобок визволяв принцесу з лап дракона Ковтай-Не-Жуючи» – Володимир Мартинов

2002

I премія: «Останній забій» – Олекса Росич

II премія: «Відь» – Андрій Мушта

III премія: «КЛАС» – Григорій Штонь

Дипломанти:

- «Смерть олігарха» – Марина Меднікова
- «Комерційне каяття» – Андрій Гордєєв
- «Жетон» – Богдан Жолдак
- «Легенда про Кия» – Ольга Кузакова
- «Солона зірочка, або Чумацький шлях» – Володимир Гайдай
- «Хор» – Ольга Самолєвська
- «Пацюкоїд» – Євген Чвіров

2003

I премія: «Дума про трьох братів» – Ярослава Горбач

II премія: «Кіт з капустою» – Володимир Ткаченко

III премія: «Пролом» – Сергій Мирний

Дипломанти:

- «Світлячки» – Надія Кошман
- «Єгорка» – Юрій Голіченко
- «Будинок з химерами» – Наталія Мартиненко
- «Портрет психа Вереса» – Василь Сліпчук
- «Де ти його знайшов» – Євген Чвіров
- «Окупація» – Ігор Козир
- «Маєстро Березовський» – Юрій Ляшенко, Юрій Обжелян, Павло Мовчан

2004
НОМІНАЦІЯ «КІНОСЦЕНАРІЇ ТА П'ЄСИ»
I премія: П'єса – «Сказана співачка з невідомим» – *Валентин Тарасов*
II премія: П'єса – «Пенсійні справи» – *Володимир Сердюк*
III премія: П'єса – «П'ять нещасних днів» – *Ігор Липовський*
Дипломанти:

 Кіносценарій – «Портрет» – *Василь Мицько*

 Кіносценарій – «Обідранці» – *Кирило Устюжанін*

 Кіносценарій – «Найгірший у світі татко» – *Ігор Козир*

 П'єса – «Vita varia est» («Життя мінливе») – *Олег Гончаров*

 П'єса – «Посібник з полювання на дідусів» – *Лариса Денисенко*

 Кіносценарій – «Перелесник» – *Ганна Пустовойт*

 Кіносценарій – «Баба» – *Владислав Чабанюк*

 Кіносценарій – «Народжена вогнем» – *Христина Ярошенко*
2005
I премія: «Вечірня» – *Ігор Негреску*
II премія: «Не бийте свого президента» – *Ігор Козир*
III премія: «Бранець» – *Валентин Тарасов*
Дипломанти:

 «Віють вітри» – *Богдан Теленько*

 «Стигмати» – *Любов та Ігорь Липовські*

 «Ціна життя» – *Олег Білявський*

 «Театр тіней» – *Володимир Петрище*

 «Рудіший рудого» – *Василь Мельник*
2006 – не вручали

2007
I премія: «Країні не вистачає космонавтів, або Не спати, дихати!» – *Ольга Козут*
II премія: «Вкрадене нещастя» – *Євген Чвіров*
III премія: «Язиката Хвеська» – *Андрій Кокотюха*
Дипломанти:

 «Че Гевара» – *Лада Стародубцева*

 «Вій» – *Ігор Бузько*

 «SKLEP GOTLIBA» – *Володимир Решетов*

 «Закон Танго» – *Ольга Боєва*

 «Оленка, Катруся та Милобуль Безсмертний» – *Валерій Герланець*
2008
I премія: «Ангел з патефоном» – *Василь Босович та Олександр Столяров*
II премія: «Справа про диявола та вбиту наречену» – *Світлана Тяпіна*
III премія: «Виступ» – *Кирило Устюжанін*
III премія: «Немодні небеса» – *Марина Чижова*
Дипломанти:

 «Рятуй мене, мамо!» – *Наталія Флерчук*

 «Харків'яни та гості нашого міста» – *Андрій Зланіч*

 «Шевченко Катерина XXI» – *Андрій Кокотюха*

 «Так не буває...» – *Олег Галетка*

 «Біла скеля (сцени з життя Тараса Шевченка)» – *Юрій Сорока*
2009
I премія: «Фросина любов» – *Віктор Абузаров*
II премія: «Оксана» – *Олександр Денисенко*
III премія: «Страхорама» – *Наталія Шевченко, Олександр Шевченко*
Дипломанти:

 «Острів Кріп» – *Олена Негреску*

 «22-24» – *Роман Бондарчук, Алла Тютюнник, Дар'я Аверченко*

 «Форма життя» – *Ганна Костильова, Олег Гаєнко*

 «Ідея» – *Ігор Стеколенко*

 «Правила мінус» – *Олександр Жовна*

 «Деменція» – *Наталія Шевченко, Олександр Шевченко*
2010
ГРАНД КІНОСЦЕНАРІЇ

 «АТЕСТАЦІЯ» – *Юлія Боднарюк* (м. Чернівці)

I премія: «Креденс» – *Ія Мислицька, Валентин Васянович* (м. Київ)

II премія: «Ляхова криниця» – *Едуард Богуш* (м. Київ)

III премія: «Московський Клондайк» – *Володимир Ткаченко* (м. Сміла, Черкаська обл.)

Дипломанти

 «Псих з «Аляски» – *Сергій Бутинець* (м. Червоноград, Львівська обл.)

 «Президент» – *Ігор Козир* (м. Запоріжжя)

 «Апостольські відвідини» – *Олексій Тимофеев* (м. Київ)

 «Гайя» – *Олена Макаренко* (м. Київ)

 «Як заволодіти чарівною білявкою» – *Наталія та Олександр Астремські* (м. Київ)

2011
I премія: «Борода» – *Дмитро Сухолинткий-Собчук* (м. Чернівці)

II премія: «Перше вересня» – *Алла Тютюнник* (м. Херсон)

III премія: «Вулкан» – *Роман Бондарчук, Дар'я Аверченко, Алла Тютюнник* (м. Київ та Херсон)

Дипломанти:

 «Німб над грішною головою» – *Марина Кучеренко, Володимир Владико* (м. Київ)

 «Рикошет» – *Сергій Лобода* (м. Пологи, Запорізька обл.)

 «Солов'ї, солов'ї...» – *Олександр і Пилип Рожени* (м. Київ)

 «Львів'янка» – *Андрій Тимчишин* (м. Львів)

 «Переможці, або В бій ідуть одні дівчата» (Третя частина) – *Віталій Райнюк* (м. Рівне)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2011»:

 «Садок Вишневий» – *Ірен Роздобудько, Олесь Санін* (м. Київ)

2012

I премія: «Джульєтти» – *Надія Кошман* (м. Київ)

II премія: «Біженка» – *Наталка Доляк* (м. Вінниця)

III премія: «Прапори свободи» – *Ілля Книш* (м. Луганськ)

Дипломанти:

«Гніздо горлиці» – *Василь Мельник* (м. Чернівці)
«Одного разу на Дикому Сході» – *Владислав Івченко* (м. Суми)

«Гульнара» – *Геннадій Завгородній* (м. Дніпро)
«Родом з Городка» – *Ярослав Яриш* (Львівська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки–2012»:

Спеціальна відзнака за унікальність висвітлення героя в документальному фільмі: «Будинок, який побудував Лук'ян» – *Олександр Рожен* (м. Київ)

2013

I премія: «Юля намалює краще» – *Олексій Ганзенко* (Київська обл.)

II премія: «Він. Вона. Львів» – *Андрій Тимчишин* (м. Львів)

III премія: «Три людини, два світи» – *Христина Погоржельська* (м. Львів)

Дипломанти:

«Будь моїм татом» – *Світлана Лубянська* (м. Київ)

«Ліфт» – *Святослав Костюк і Віталій Войцешук* (м. Львів)

«Хазяїн зони «Ч»» – *Олександр Есаулов* (Київська обл.)

«Життя – інше» – *Каміла Зореславська* (м. Львів)

2014

I Премія: «Легенда про Сковороду» – *Віра Мельник* (м. Київ)

II Премія: «Егоїст повинен бути мертвим» – *Олена Рубашевська* (м. Донецьк)

III Премія: «Спасена Марія» – *Іван-В'ячеслав Сергієнко* (м. Київ)

Дипломанти «Вибір режисера – 2014»:

«Криївка № 9» – *Віталій Райнюк* (м. Рівне)

«Троянда вітрів» – *Віталій Старченко і Надія Тубальцева* (м. Дніпро)

«Тайфі» – *Геннадій Завгородній* (м. Дніпро)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2014»:

Спеціальна відзнака від компанії «b&h»: «Брат» – *Іван Підгірний* (Київська обл.)

Спеціальна відзнака від Форуму видавців: «Легенда про Сковороду» – *Віра Мельник* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Фонду Терези Яценюк: «Легенда про Сковороду» – *Віра Мельник* (м. Київ)

2015

I премія: «Будинок «Слово»» – *Любов Якимчук і Тарас Томенко* (м. Київ)

II премія: «Екс» – *Ярослав Яриш* (Львівська обл.)

III премія: «Капітан Матвій: у пошуках Стріли» – *Петро Слесаренко* (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2015»:

Спеціальна відзнака: «Аліса усміхається» – *Ірина Тетера* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Олени Голубевої «Коронація анімація» за кращий короткометражний анімаційний твір: «Цокає час» – *Марія Ткачівська* (м. Івано-Франківськ)

Спеціальна відзнака від засновниці та директора «Мистецького Арсеналу» Наталії Заболотної: «Таємниця фільму «Арсенал»» – *Юрій Сорока* (м. Київ)

Спеціальна відзнака: «Ідеальний пацієнт» – *Олександр Куманський* (м. Кропивницький)

2016

II премія: «Бурхливі води» – *Михайло Шворак* (Тернопільська обл.)

III премія: «Фелікс» – *Микола Терещенко* (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2016»:

Спеціальна відзнака від Державної прикордонної служби України: «Солдати не вмирають» – *Василь Кухар* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Одеського кінофестивалю: «Легенда Карпат» – *Оксана і Марина Артеменко* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від генерального продюсера «1+1»: «Проліскам сніг не страшний» – *Валентина Семеняк і Богдан Мельничук* (м. Тернопіль)

Спеціальна відзнака від народного депутата Івана Рибачака: «Тисяча снопів вітру» – *Юрій Гармаш* (м. Київ)

2017

I премія: «Військовий доктор» – *Віктор Рибачук* (м. Вінниця)

II премія: «Ти – космос» – *Павло Остріков* (м. Красилів)

III премія: «Селфіманка» – *Сергій Шаманов* (м. Одеса)

Дипломанти:

«Мені ніхто не сказав» – *Марина Артеменко* (м. Київ)

«Характерник» – *Едуард Барташов і Василь Шкляр* (м. Київ)

«Червоний будинок» – *Анатолій Максим'юк* (Івано-Франківська обл.)

2018

I премія: «Неповернення» – *Сергій Баженов* (м. Київ)

II премія: «Ім'ярек» – *Сергій Баженов* (м. Київ)

III премія: «Бабине літо» – *Марк Лівін, Оксана і Марина Артеменки* (м. Київ)

Анімація: «Король Данило. Русь проти Орди» – *Лариса і Андрій Ніцой* (м. Київ)

Дипломанти:

«Сім коротких історій про війну» – *Володимир Коваль* (м. Чернігів)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2018»:

Спеціальна відзнака від продюсера О. Васильєвої: «Історія Марти» – *Сергій Наталушко і Ольга Макаренко* (м. Київ)

Спеціальна відзнака «Симпатія Одеської кіностудії»: «Світоч Свободи» – *Микола Кирильчук* (м. Рівне)

2019

I премія: «Кияни» – *Алла Мелентьєва* (м. Київ)

II премія: «Коли приходять вечір» – *Соломія Кривенко* (м. Львів)

III премія: «Шахтар-чемпіон!» – *Володимир Стенько* (м. Синельникове)

Дипломанти:

«Характерник» – *Анатолій Єжик* (Київська обл.)

«13 січня» – *брати Капранови* (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2019»:

Спеціальна відзнака «Симпатія Одеської кіностудії»: «Листи чужостранки» – *Олена Шарманова* (м. Київ)

Номінація

П'ЄСИ

Артем Вишневецький
і Сергій Архипчук (2005)

Лариса Діденко, ліворуч (2005)

Сергій Кисельов
та Андрій Рушковський (2005)

Богдан Струтинський, праворуч,
Олександр Гаврош, ліворуч (2007)

Ігор Негреску (2007)

Станіслав Росовецький (2007)

Станіслав Стриженюк (2008)

Марія Баліцька (2009)

Гарольд Бодикін,
Тетяна і Юрій Логуші,
Ольга Крюкова (2009)

Едуард Богуш, Олег Мосійчук
і Богдан Мельничук (2010)

Олег Мосійчук, у центрі (2010)

Павло Ар'є (2011)

Василь Босович (2012)

Мирослав Лаюк (2012)

Надія Симчич, праворуч (2012)

Дмитро Єльніков (2013)

Тарас Ткаченко і Рима Зюбіна

Леся Мудрак і Тубальцева (2013)

Оксана Смола (2014)

Володимир Коваль (2015)

Оксана Драчковська (2016)

Єгор Коник (2017)

Олександр Вітер (2017)

Ярослав Яриш, ліворуч (2017)

Марина Смілянець (2018)

Наталія Ігнат'єва (2018)

Микола Жулинський, ліворуч,
Григорій Штонь, праворуч (2018)

Юрій Васюк (2019)

Марія Лелека (2019)

Богдан Струтинський (2019)

Тетяна ВІРЧЕНКО,

доктор філологічних наук,
професор кафедри української літератури і компаративістики
Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Поколіннява репрезентація сучасної української драматургії: коронаційні межі

Активний розвиток української драматургії нині не викликає заперечень. Виразних підтверджень цьому кілька, зокрема й системне осмислення її літературознавцями. Учені на появу п'єс в антологіях реагують значно активніше, ніж режисери театрів і театральні критики. Узяти, приміром, проект *dramaworld* (<https://www.dramaworld.online>), місією якого є презентація сучасної української драматургії. Свої розвідки¹, відомі здебільшого фаховій аудиторії, представили О. Цокол, Ю. Скибицька, Н. Мірошніченко, О. Когут, Є. Васильєв, Т. Вірченко. У їхніх наукових студіях неминуче є посилання на праці О. Бондареві. Водночас серед театрознавчих маємо рецензії лише Н. Павлишин і А. Карпенка.

Занурення в сучасний літературний і театральний процеси увиразнює зосередження драматургів навколо центрів, літературних / театральних конкурсів, фестивалів; антологічних видань. Унікальність конкурсу «Коронація слова» – у тому, що серед переможців, дипломантів, володарів спецвідзнак є представники різних генерацій.

Осмислення сучасної української драматургії в поколінневому контексті здійснила Н. Мірошніченко, узявши концепцію американського психолога Алана Міса і застосувавши її до обраного об'єкта наукових спостережень. При цьому діагностика поколінь була здійснена з урахуванням таких напрямів: «ставлення до влади та ідеології, професійна сфера, сприйняття інтимних і родинних стосунків, національна самоідентифікація, сфера сприйняття інформації й технічного прогресу»². Своє ж завдання бачу трохи іншим: значно звуживши об'єкт вивчення, зосередити увагу на тих літературних аспектах, які забезпечують високий художній і сценічний потенціал п'єс³.

«Мовчазне» покоління V, народжене в 1923–1942 рр., презентоване п'єсами О. Гриба, Я. Верещака, Г. Штоня, В. Босовича. Промовистими є назви

¹ Літературознавцям відомі також студії Ж. Бортник, Н. Веселовської, М. Гуцол, І. Зорницької, А. Скляр.

² Мірошніченко Н. Сучасна українська драматургія в контексті теорії поколінь // Курбасівські читання. – 2006. – № 1. – С. 60.

³ Межі оглядової статті не дають можливості сказати про кожен твір окремо, тож зауважені будуть лише тенденційні особливості. Також перевага віддаватиметься опублікованим п'єсам.

п'єс. Увага реципієнта затримується на речах-символах («Гільйотина»), використаних засобах інтертекстуальності (мова йде про однойменний роман І. Шоу «Хліб по воді» та поезію В. Стуса «Гойдається вечора зламана віть...»). Автори не тяжіють до авторських жанрових новотворів, хіба що О. Гриб зауважує – «історична версія театру на одну дію», а Г. Штонь презентує «трагедійну візію». П'єси Я. Верещака «Дорога до раю» та Г. Штоня «Гойдається вечора зламана віть» можна кваліфікувати як біографічні драми, оскільки в них осмислюються знакові постаті С. Бандери та В. Стуса. Драматурги тяжіють до часового і просторового руху. Так, О. Гриб переміщує нас у Францію кінця XVIII століття. Решта ж авторів пропонують осмислити часи активності ОУН, УНР. Попри відзначений рух, маємо спокійний розважливий темпоритм, а весь динамізм і гострота конфліктів перенесені у внутрішній світ дійових осіб. Драматурги не обтяжують майбутніх режисерів й акторів детальними вказівками щодо віку, зовнішності дійових осіб. З одного боку, це внутрішнє подолання приписуваного представникам покоління консерватизму, а з іншого – інтерпретатору п'єс треба знати історичні факти, які й визначають зовнішній, речовий, прояв характерів дійових осіб. У той же час позиція авторів щодо сценічності їхніх п'єс виразно присутня в авторських поясненнях. У кожному тексті маємо доволі розлогий опис сценічного простору: «В центрі сцени – витесаний з грубих колод пристрій для відтинання голів. Досить потягти за мотузку, щоб велика фанерна сокира, пофарбована «під метал», опустилася і глухо гупнула в колоду»⁴ (О. Гриб, «Гільйотина»).

Увагу до характеротворення дійових осіб, внутрішню конфліктність, філософічність найкраще демонструвати на прикладі п'єси Г. Штоня. Недарма Валентина Стус називає чоловіка Сізіфом, горяним духом. Крізь призму трагічної долі В. Стуса драматург замислюється над стосунками із владою, невмінням українців виносити уроки з минулого, бути присутніми у світовому контексті не шляхом титанічних зусиль, а легко й природно: «Кроме того, ты украинец. Несчастный вдвойне, потому что после каждого твоего рывка вперед пустота вокруг толь-

⁴ Гриб О. Гільйотина. – Рукопис.

ко удвоится. Твой народ, может, и непокорный, даже боевой, но он не эластичен. Не впитывает изгибов мировой мысли, не слышит голоса мирового духа»⁵.

Виявились драматурги й прихильниками прийому театру в театрі. Учитель, дійова особа п'єси Я. Верещака «Дорога до раю», в одній із реплік пояснює, що вставна п'єса «насправді про нас, про те, як нікчемно живемо, як дозволяємо різним зайдам знущатися з нашої історії, як легко довіряємо найомним брехунам»⁶. Тож в основу творчості авторів покладена глибока повага до національних цінностей, а п'єси потребують читача ерудованого, вдумливого.

Покоління «бумерів» (W), народжене в 1943–1963 рр., презентоване драматургією С. Росовецького, С. Кисельова, В. Рибачука, Н. Тубальцевої.

О. Боронь п'єсу С. Росовецького «Шевченко під судом» оцінює як «важливе художнє явище». Нечасто в сучасному літературознавстві можна зустріти аж такі високі оцінки новоз'явлених п'єс. Продиктовано це кількома причинами: по-перше, руйнацією наявних стереотипів змалювання постаті Шевченка; по-друге, високою орієнтацією на сценічне втілення, про що свідчить розв'язка п'єси; по-третє, оригінальністю сюжету: «Автор наситив твір абсолютно незаниманими фактами з часів Шевченкової сучасності, увів численних дійових осіб – Миколу I, Ф. Булгарина, Й. Сенковського, О. Бенкендорфа, Л. Дубельта, власницю борделю мадам Гільде, Ликеру Полусмак»⁷; по-четверте, максимальною точністю обраного жанру для реалізації задуму – трагіфарс: «Попри комічність низки сцен, перед нами розігрується жорстокий фарс: автор кпить над своїми дійовими особами, над глядачем – його закліштованим сприйняттям Шевченка, зашкарублістю мислення, нав'язливою ритуальністю пошанування»⁸.

У п'єсі С. Кисельова та А. Рушковського «Єврейський годинник» імена дійових осіб уособлюють певні соціальні типи: Бізнесмен, Повія, Сутенер, Вчителька, Охоронець, Лікарка, Політолог, Депутатша. Художній конфлікт розгортається між верства-

⁵ Штонь Г. Гойдається вечора зламана віть. – Рукопис.

⁶ Верещак Я. Дорога до раю // Таїна буття. Біографічна драма: антологія. – Київ: Світ Знань, 2015. – С. 131.

⁷ Боронь О. Тарас Шевченко під судом драматурга // Слово і час. – 2010. – № 10. – С. 113.

⁸ Там само. – С. 114.

ми суспільства, які керуються спотвореними нормами моралі («Життя якесь зовсім безглузде! Чим ми опікуємося? Що робимо? Брешемо, крадемо, перелюбствуємо... Ба ні, навіть не перелюбствуємо: на це і часу, і сил бракує»⁹), а критерієм є годинник, який іде у зворотний бік. Але годинник має й інше смислове навантаження – повернути назад той час, коли цінностями вважалися людське життя, добро, любов.

П'єса В. Рибачука «Соло для двох» прикметна виразною авторською присутністю, нетиповою для драматургічних творів. У ліричному вступі читаємо: «Читати п'єсу – це опинитися в потрібний час у потрібному місці з думками, схожими з думками автора, це здолати шлях перероджень, настроїв, характерів та ідей за короткий проміжок часу. Я зіграв у собі сто варіантів, щоб написати один, пропоную вам його прочитати, щоб зіграти в собі сто і вибрати для себе один – саме вам притаманний. Я пропоную вам стати співавторами. Але...»¹⁰ Драматург усвідомлює, що текст стає твором тільки тоді, коли знаходить свого реципієнта, коли останній стає співтворцем змісту. Ще одна прикметна ознака п'єси – варіативність, яку закладає драматург: «Це не остаточний варіант розвитку дії... Дія може розвиватися по-іншому: так, як кожний з нас її уявляє, або ж, можливо, вже «зіграв» у своєму житті»¹¹.

Отже, автори пропонують переосмислити як життєві цінності, так і способи привернення уваги реципієнтів.

Покоління X, народжене в 1963–1982 рр., презентовано найширше: Е. Богущ, О. Дроздовський, Н. Симчич, В. Тарасов, Н. Марчук, О. Гаврош, Неда Неждана, О. Смола, Олександр Вітер, Д. Єльніков, П. Ар'є, А. Вишневський.

В інтерв'ю з О. Гаврошем Неда Неждана доволі категорично заявляє: «Мені здається, писати «п'єси для читання» – абсурдне заняття, адже у нас люди зазвичай не читають п'єс. До того ж бачити, як твої

⁹ Кисельов С. Єврейський годинник // «Коронація слова». Збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – Київ: Нора-Друк, 2008. – С. 384.

¹⁰ Рибачук В. Соло для двох // «Коронація слова». Збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – Київ: Нора-Друк, 2008. – С. 233.

¹¹ Там само. – С. 241.

химери оживають і живуть власним життям, – це і є принада драматургії. Інакше навіщо писати драму? Тож для мене драматург – це той, хто зумів написати тексти, які провокують інших людей грати в його ігри, втілювати їх на сцені, які резонують зі своїм часом, змушують плакати, сміятись, думати, змінюватись»¹². Такий погляд є визначальним для представників цього покоління.

У назви п'єс драматурги закладають контрастність, глибокий підтекст, що надає їм провокативності, багатозначності й емоційності. Наприклад, назва п'єси Олександра Вітра «Під прицілом тиші» породжує настороженість і занепокоєння, адже тиша, що має бути заспокійливою та свідчити про самозанурення і гармонію, виявляється загрозливою. Використовуючи обрамлення, драматург повертається до цього образу у фіналі драми, де остаточно розкривається змістове наповнення руйнівної тиші. Це деградація – відсутність здатності чути навколишній світ, себе, яку драматург передає метафорою «копати криницю». Так зароджується інтелектуальна гра з читачем. Варто зазначити, що інтелектуальна провокація має інший характер, ніж у драматургії старших поколінь. Від потреби досягнути глибинність думки, широту слова з'являється необхідність відчувати емоційний посыл апосіопези, побачити інтонаційний малюнок у тексті репліки, потрактувати архетипи Тіні й Дому, символ Сонця. Складність твору Олександра Вітра ще й у тому, що його дійові особи одягають маски, а в самій п'єсі використана калька типів ігор за типологією Р. Кайюа, адаптованою П. Паві: мімікрія, «Агон» (змагання), «Іллінкс» (запаморочення).

Отже, п'єса Олександра Вітра – якісний художній твір, відкритий до сценічних утілень. Драматург випробовує різні способи досягнення такого ефекту, але стрижневим стає прийом «гри у гри». Складність інтриги полягає в тому, що тут грають усі: драматург з читачами, підштовхуючи до інтелектуальних роздумів; дійові особи, оприявлені й неоприявлені в тексті п'єси. Основна функція гри – забезпечити поле діяльності для реципієнта, увиразнити інтригу, а також «одягнути» / «зняти» маски з героїв п'єси. Наразі це й спосіб вираження вкрай актуальної тематики – збереження власної ідентичності в умовах втрати Дому.

А. Вишневський переконаний, що письменник має бути гарним спостерігачем: «По-моє-

му, немає сенсу вигадувати образ, коли навколо стільки цікавих та оригінальних особистостей. Варто просто уважніше придивлятися до людей, їхніх звичок, жестів, поведінки, манери спілкування. Адже кожна людина – неповторна, і в цьому її краса»¹³. На таких спостереженнях і побудована п'єса «Про потяг, валізи, мотлох та дещо більше», у якій драматург проявив свою майстерність виписувати характери дійових осіб, мандрувати в часі. Окрім цього, А. Вишневський талановито вибудував уявний світ, адже він веде діалог із коханою дівчиною перед кінокамерою. Ще однією сильною стороною п'єси є вміння зобразити психологічний стан дійової особи, внутрішній трагізм ситуації. Впадають в око і гра світлом, і незавершені речення, і нагромадження дієслів: «Ми з нею йшли по вулиці, сварилися. Намагався її втримати... Хапав за руки. А тут – вантажівка... Вона вирвалася і побігла через дорогу... А я стояв. Мене ніби заціпило. Не міг рухатися. Тільки кричав. Вона обернулася. Валізи випали з її рук, – і розсипалися. Закрив обличчя, очі долонями, – і кричав»¹⁴. Основну думку п'єси автор розкрив в одному зі своїх інтерв'ю: «Вона не може покинути цей світ, бо не пускають його почуття до неї. І поки він її не відпустить, вона буде привидом. Цим я намагаюся довести думку про те, що треба вміти не лише кохати, а й прощатися»¹⁵.

Лялькова містерія «Козак Мамай і ключі від раю» підкріплює сформовану думку про А. Вишневського як про драматурга, який уміло розгортає дії в кількох просторах, пропонуючи режисерам послуговуватися можливостями проекторів, використовує інтермедії. Особливої актуальності п'єсі надає протиставлення двох сил, які по-різному бачать долю України. Мамай та Іванко готові боротися з несправедливістю в Україні, а Однокрил, тиран і диктатор, постає в інохарактеристиці Іванка: «Обман – твій брат, а ницість – сестра!»¹⁶

¹³ Гриб В. Артем Вишневський: «Не хочу бути одним із натовпу». – Режим доступу: http://www.7dniv.rv.ua/33_06/16_1.html.

¹⁴ Вишневський А. Про потяг, валізи, мотлох та дещо більше // «Коронація слова». Збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – Київ: Нора-Друк, 2008. – С. 424.

¹⁵ Гошовська Зоряна. Артем Вишневський «При знайомстві з дівчатами даю прочитати свою п'єсу»: інтерв'ю. – Режим доступу: <http://ogo.ua/index.php?url=articles/view/2006-07-06/9782.html>.

¹⁶ Вишневський А. Козак Мамай і ключі від раю // «Коронація слова». Збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – Київ: Нора-Друк, 2008. – С. 170.

¹² Таврош О. Неда Неждана: «Я вірю в театральну революцію». – Режим доступу: litakcent-ua.livejournal.com/41845.html.

Образ Однокрила має спільні риси з образом Сина із п'єси Н. Марчук «Калина та песиголовці». За привабливими словами Сина «Ми побудуємо нову собі країну! Без куркулів! Без лютих глитаїв, що кров з народу стільки років ссали!»¹⁷ ховається люта мета: «Загарбати країну! ...витравить наш вільний дух! Впкорити назавжди Україну»¹⁸. Автор тримає нас у напрузі, адже син Кобзаря виявився песиголовцем – неймовірно жорстокою, як стверджує міфологія, істотою. Більшість знакових для розуміння підтексту епізодів супроводжуються відповідною музикою. Загалом маємо п'єсу про Голодомор з потужним міфологічним кодом, п'єсу, яка стверджує важливість любові в серці задля того, щоб не перетворюватися на потвору.

Уміння спостерігати – важлива письменницька риса, на думку не лише А. Вишневського, а й О. Гавроша, що спостерігаємо в п'єсі «Ромео і Жасмин». Драматург закликає своїх реципієнтів до діалогу про уміння жити в гармонії зі світом, керуючись законами добра, що не так легко дається більшості членів суспільства, адже соціум переважно не вірить у стосунки, побудовані на прагненні допомогти.

Художній конфлікт двох життєвих світоглядів пронизує текст п'єси. Перший тип охарактеризований Котом: «Світ такий, який є. І він – жорстокий. Якщо не ти з'їси, то з'їдять тебе»¹⁹. Прихильником іншої позиції є Чапля: «Просто я вважаю, що світ не зробиться кращим від злості»²⁰. Жорстокість світу, на думку драматурга, породжується примітивністю й дурістю. Такий погляд утілений у характері Невістки, яка оцінює навколишнє винятково за зовнішнім виглядом, формою, абсолютно не прагнучи пізнати сутності. Найстрашніше те, що така бездуховність впливає на оточення, а людська жорстокість дуже часто супроводжується зрадливістю.

Паралельно йде мова про стосунки, побудовані на добротворенні заради гармонії. Окрім цього, драматург упевнений, що такий спосіб життя сприяє відкриттю в собі нових можливостей. У п'єсі це доведено за допомогою прийому фантазування. Так, Пес отримує нове вміння – літати.

¹⁷ Марчук Н. Калина та песиголовці // «Коронація слова». Збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – Київ: Нора-Друк, 2008. – С. 253.

¹⁸ Там само. – С. 257.

¹⁹ Гаврош О. Ромео і Жасмин // «Коронація слова». Збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – Київ: Нора-Друк, 2008. – С. 113.

²⁰ Там само.

Драматург показує, що принципи добротворення в людських стосунках, уміння жити заради іншого мають панувати в різноманітних життєвих ситуаціях – як між закоханими, так і між батьками й дітьми.

Отже, представники покоління Х виразно орієнтують свої п'єси на сценічне втілення, залучаючи реципієнтів до інтелектуальних ігор. Джерелом інтелектуальних провокацій є або реальна дійсність, або міфологічна основа. Фокус письменницької уваги спрямований на міжособистісні стосунки в родині, важливість добротворення на всіх рівнях та долю України.

Покоління Y, народжене в 1982–2003 рр., репрезентоване драматичним апокрифом М. Лаюка «Житіє Діогена Коринфського і Пензеля Бучацького». Драматург написав п'єсу, яка потребує реципієнта, здатного розтлумачувати знаки, що криються в імені дійових осіб, у символічному образі чайки, сновидіннях, русі в просторі тощо. Автор тільки інколи вдається до прозорих, насичених моральним змістом сентенцій, які мають сприяти у визначенні вектора інтерпретації: «Заздрість – це не найгірша риса», «Відсутність заздрості виправдовується тоді, коли відчуваєш, що нема потреби бути за когось кращим»²¹. Друга дія – виразний протест проти байдужості, примітивності; потреба акцентувати важливість слова, сповненого сенсу. У межах цієї дії – свої зав'язка, розвиток подій, кульмінація й розв'язка. Але справжню художню силу творові дає використаний композиційний прийом обрамлення. М. Лаюк удруге, значно прозоріше, пропонує замислитися над важливістю самопізнання, ролі сутності речей, душевної праці: «Але найгірше – ми хлещемо воду з калюж, ніколи не наважуючись спочатку подивитися на своє відображення!»²² Бачимо, що представники покоління Y успадковують найкращі риси своїх попередників.

П'єса і сценічна постановка належать до двох різних видів мистецтва, але сценічність є критерієм якісної драматургії поряд з яскравим художнім конфліктом, масштабністю, актуальністю проблематики, дієвістю, образністю. Названі критерії виразно помітні в усіх згаданих п'єсах, тож залишається сподіватися, що режисери театрів звернуть на них увагу і твори житимуть уже у вимірах іншого мистецтва.

²¹ Лаюк М. Житіє Діогена Коринфського і Пензеля Бучацького. – Рукопис.

²² Там само.

Богдан СТРУТИНСЬКИЙ,
голова Гільдії режисерів України, директор і художній керівник
Київського національного академічного театру оперети,
народний артист України

Експерименти в сучасному українському театральному просторі

Однозначно стверджувати, що настали несприятливі часи для театральної чи літературної критики, не можна: відбуваються певні трансформації, зумовлені часом. Мистецтвознавець зі світовим ім'ям Роберт Стадлі Форрест Хьюз у лондонському «The Times» зауважив, що замість критика-знавця приходить універсальний критик культури і критичні тексти повинні бути не гірші за твори мистецтва.

Фахова критика сьогодні відіграє важливу роль у підтримці культурних і креативних індустрій, допомагає представникам різних видів мистецтва розвивати свою творчість і розширювати аудиторію. Однак вона не заохочує ні надає поради споживачам плодів мистецтва. Суть критики полягає не в намаганні продати щось конкретно, а в приверненні уваги до мистецьких творів, незалежно від того, чи це фінансово вигідно. Потужні театральні чи літературні критики фактично протидіють ажіотажному споживанню неякісного продукту, запропонованого рекламними кампаніями. Самі ж фахівці цієї ланки мистецтва, з якими ми співпрацюємо, наприклад, у проектах НСТДУ, називають сучасного театрального критика пропагандистом театру.

Сучасний період розвитку театрального мистецтва позначений тенденцією співпраці режисерів і драматургів, які разом роблять сценічний продукт. Спочатку збирають матеріал, а потім режисер і драматург (іноді разом із акторами) створюють п'єсу: вербатім – документальний театр. Традиційний театр також завжди тяжів до творчих тандемів. Тому кожен режисер шукає «своїх», близьких за поглядами драматургів, а кожен драматург – «своїх» режисерів.

В українському театральному просторі тривають цікаві експерименти. Так, проекти «Лабораторії драматургії», ініційовані НСТДУ, – це потужний практик для сучасних драматургів, які мають змогу взаємодіяти із психологами, творчими кураторами. Зокрема, такими відомими драматургами, як Натал-

ка Ворожбит, Павло Ар'є, налагоджуючи співпрацю із театрами.

«Майстерня молодого» (Молодий театр) – цікавий сучасний проект, відповідно до якого впродовж десяти місяців молоді драматурги опановують професію та пишуть п'єси. Це відбувається в умовах повного занурення й тісної співпраці з репертуарним театром.

Звичайно, потенціал у сучасної української драматургії є, і він доволі потужний. Конкурс «Коронація слова» став промоутером літературної та драматургійної творчості. За часи існування цього конкурсу в царині романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей було відкрито понад 1000 нових імен та поставлено 37 п'єс.

Хоча Аристотель вважав, що хороша п'єса належить не лише театру, а й літературі: «Трагедія й без руху робить свою справу не гірше за епопею, адже й при читанні буває видно її якість», не можна не погодитися із Бертольдом Брехтом, що «п'єса без сцени залишається все ж незавершеною». Маркером придатності п'єси до постановки є художній конфлікт. Ідеально підходить до позиціонування на сцені той текст, що характеризується, згідно з визначенням теоретика сучасного театру Патріса Паві, «візуальністю гри, відкритими конфліктами, швидким обміном діалогами».

У сучасних п'єсах українських авторів зазвичай яскраво виражений художній конфлікт, який, безперечно, є моделлю конфлікту життєвого. Відповідь на поширене в середовищі мистецтвознавців запитання, чому в театрі ставлять переважно класику, насправді дуже проста. Глядач шукає можливості нового досвіду, його цікавить конфлікт, який не повторить проблем з його власного життя. Тож успіх п'єси залежить від її варіативності: не тільки режисерського прочитання, а й глядацького сприйняття. Саме ця варіативність закладена в художньому конфлікті. Якщо він не залежить ані від часу, ані від місця написання, – тоді п'єса матиме беззаперечний успіх.

У Донецькому національному академічному українському музично-драматичному театрі відбулася прем'єра першого українського оригінального мюзиклу «Глорія» на музику Юрія Квасниці, лібрето – Анни Багряної

Театр може бути містком між різними поколіннями, які часто не розуміють одне одного. Він вчить не тільки доброти, а й слухати один одного, жаліти слабшого. Це місце не лише для розваги, а й для терапії, де лікують наші душі, наше суспільство.

Драматург, сценарист, художник-концептуаліст Павло Ар'є народився 16 жовтня 1975 року у місті Львові. Нині він мешкає і працює у двох містах – Кельні й Києві. У 1998 році закінчив Українську академію друкарства. Вивчав славістику, економіку, соціологію, політологію і вільне мистецтво в університетах України та Німеччини (Львів, Київ, Кельн, Хаген). У 2016–2017 рр. був художнім керівником Львівського драматичного театру імені Лесі Українки; куратором української програми Міжнародного театрального фестивалю Heldelberg Stückemarkt (Німеччина). Із 2018 року входить до складу журі конкурсу «Коронація слова». Із 2019-го – член журі V Міжнародного фестивалю театру «Схід – Захід» (Польща). У цьому ж році Павла Ар'є обрано членом Української кіноакадемії.

Павло Ар'є був актором, асистентом режисера та драматургом у виставах «Російського експериментального театру» Інституту славістики при Кельнському університеті. Грав у виставі Євгена Шварца «Дракон», створеній режисером Євгеном Лавренчуком у львівському театрі-студії «Дебют». П'єси драматурга представлені на багатьох театральних фестивалях: біенале New Plays from Europe (Німеччина, 2010), «Драма. UA», «Курбалесія», «Драбина» (Україна). Брав участь у Тижні актуальної української п'єси (Київ), а також представляв Східну Європу на Міжнародному форумі фестивалю Berlin Theatertreffen 2013 (Німеччина). Стипендіат Goethe-Institut. У команді фестивалів «Драбина» і «Драма. UA» був куратором конкурсу драматургів. У 2011-му обраний англійським театром Royal Court (Велика Британія) для участі в міжнародній програмі (British Council Ukraine) зі співпраці драматургів України і Грузії (спільний проект із НЦТМ ім. Леся Курбаса).

У творчому доробку Павла Ар'є є переклади українською п'єси «Вибухнуті» («Blasted») англійської письменниці Сари Кейн та п'єси «?» німецького драматурга українського походження Дмитра Гавриша.

Сучасний драматург, який «вчився писати про те, що болить», Павло Ар'є шукав шлях до глядача не через пафосну історію, а «через біль, через страждання, через радість, через любов звичайної людини». На його думку, це єдиний шлях «через звичайну людину... розповісти про все: і про революції, і про війни, і про всі речі на світі». Здобувши першу премію на конкурсі «Коронація слова», він прагнув театрального визнання. Цьому посприяла співпраця з режисером Романом Віктуком: «Хтось дав йому прочитати «На початку і наприкінці часів», і він спитав, чи можна поставити. Війна починається, Крим. Я відмовляюсь у Москву летіти. Він мені телефонує – підтримай мене, приїдь, будь ласка. Я в отакому остраху їду страшенному. День я був на прем'єрі, від журналістів утік: їм, звісно, було цікаво провокувати».

П'єси Павла Ар'є перекладено сербською, словенською, чеською, німецькою, англійською, польською, французькою мовами. В Україні вони виходили як окремими книгами,

**Павло
Ар'є**

так і у збірках видавництва «Колес», «Факт», «Дискурс», публікувалися в альманасі «Нова проза», збірнику «Актуальна українська драма», журналах «Просто неба», «Дніпро».

Творча діяльність драматурга не вичерпується написанням п'єс. Останнім часом він захопився створенням сценаріїв до фільмів. Так з'явився фільм «Брама» за мотивами п'єси «На початку і наприкінці часів» (режисер Володимир Тихий), 12-серійний фільм «Маршрути долі» (режисер Іван Сауткін). Виставки картин Ар'є-художника неодноразово відбувалися

в Німеччині. Так, у 2012 році в місті Бонн пройшли виставки під назвою «Art Worlds in Sacred Spaces» та «Ausstellungsprojekt «Orientierungsräume». У 2013-му у місті Кельн картини художника можна було побачити на «Art Sprung Festival», у 2014-му – на «Kunstflow Kunstausstellung».

Твори П'єси

«Десять засобів самогубства» (2004)
«Революція, Кохання, Смерть і Сновидіння» (2006)
«Ікона» (2006)
«Stolz» («Пихатість», німецькою мовою) (2006)
«Експеримент» (2007)
«Кольори» (2008)
«Форми» (2010)
«Людина в підвішеному стані» (2010)
«ТУ ТІ ТУ ТУТУ» (2011)
«Слава Героям» (2012)
«На початку і наприкінці часів» (2013)
«Вівця» (2013)
«Десять на місяці» (2013)
«Летючий Голландець» (2014)
«Баба Прісія та інші герої» (2015)
«Чому Михайло Гурман має померти?» (2016)
«Дівчина з Ведмедиком» (2017)
«Стрілок» (2018)
«Отелло/Україна/Фейсбук» (2018)
«Клас» (2019)

Фільмографія

«Брама» (2018, автор сценарію)
«Маршрути долі» (2019, серіал, автор сценарію)

Нагороди

2010 – п'єса «Експеримент» увійшла в преміальний список найбільшого європейського театального біенале «Нові вистави з Європи» у Вісбадені
2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Людина в підвішеному стані»
2013 – відзнака Київського національного університету імені Тараса Шевченка за найкращу історичну п'єсу
2017 – нагорода Le prix Les Journées De Lyon Des Auteurs De Théâtre (Франція) за кращу іноземну п'єсу року
2019 – номінант на третю національну кінопремію «Золота дзига» за найкращий сценарій (фільм «Брама») 2019 – нагорода на Міжнародному кінофестивалі Fantasproa (Бразилія) за кращий сценарій (фільм «Брама»)

Я вже й забула про конкурс, коли влітку 2016 року мені подзвонили й запросили на церемонію нагородження. Навіть не думала про перемогу. Сиджу в залі, і тут оголошують, що в номінації «П'єса для дітей молодшого шкільного віку» перемогла Ольга Байбак, тобто я. Мені було приємно. Але найприємніше – це чути відгуки глядачів. Після вистави підходили батьки й говорили, що казка зі змістом, про мир і проти насилля. Про те, що всі конфлікти можна розв'язувати не силою, а словом.

**Ольга
Байбак**

Драматург, філолог, культуролог, перекладач Ольга Юріївна Байбак народилася 3 березня 1978 року в місті Шахтарську. Після 9 класу вступила до педагогічного училища, де вивчилася на вчителя початкових класів. По його закінченні здобувала вищу освіту в Донецькому національному університеті, спеціальність «Українська мова і література». На четвертому курсі обрала ще одну спеціалізацію – культурологію.

У 2003 році Ольга Байбак почала працювати в Донецькому національному академічному українському музично-драматичному театрі репетитором із техніки мовлення, а згодом стала керівником літературно-драматичної частини. «На роботу, як на свято» – це своєрідний девіз життя Ольги Байбак, для якої вкрай важливо мати цікаву роботу, оптимістично дивитися в день прийдешній, адже «сміх – це один із найсильніших засобів терапії», і щодня долучатися до інтелектуальної творчої праці: «Постійно щось читаєш, пишеш, учиш. І це вдень і вночі. Працювати в театрі було цікаво: ти в постійному контакті з режисером, акторами, присутня на репетиціях».

У театрі вперше створила лібрето до вистав «Шоу триває» та «Казановаманія». У 2014–2015 рр. працювала в Київському національному академічному театрі оперети керівником літчастини, а в 2015 році Ольга Байбак разом з Ігорем Матіївим створили незалежний театральний

проект «New Stage» і займалися прокатом вистав «Шалене весілля», «Нові пригоди Червоної Шапочки». Слоган команди-організаторів: «Любимо театр, поважаємо глядача».

Із січня 2017 року почала працювати керівником літературно-драматичної частини Київського академічного театру ляльок на лівому березі Дніпра. За майже рік роботи в цьому театрі написала інсценування казок «Принцеса на даху» та «Вовк і семеро козенят», переклала музичну казку «Рахую до п'яти» українською мовою. 2018 року отримала пропозицію очолити відділ зовнішніх комунікацій Національної спілки театральних діячів України. Курує фестиваль недержавних театрів «Відкрита сцена», проект «Лабораторія драматургії», виставку «Театр, відкритий світу» про 22 особистостей, які створили український театр. Експерт премії «Дзеркало сцени 2019».

Завдяки незалежному театальному проекту «New Stage» в Бориспільському муніципальному театрі «Березиль» поставили виставу «Нові пригоди Червоної Шапочки» у 2013 році. За мотивами казки братів Грім у Театрі ляльок на лівому березі Дніпра у 2018 році глядачі мали змогу подивитися п'єсу «Вовк та семеро козенят».

Ольга Байбак нині мешкає в Києві. Перекладає п'єси із російської мови, є автором лібрето для вистав.

Твори

«Нові пригоди Червоної Шапочки» (2013, доопрацьований текст має назву «Червона Шапочка. Історія триває») «Вовк та семеро козенят» (2018)

Нагорода

2016 – перемога на конкурсі «Коронація слова» за найкращу п'єсу для дітей молодшого шкільного віку «Червона Шапочка. Історія триває»

Світлу не потрібна реклама! Це грім гримить перед грозою і блискавка лякає маловірних... А Сонце сходить завжди спокійно, впевнено і зігріває усіх й усе своїм теплом... Людина ж має дбати про сходження душі до Світла. А світла душа й сама як Сонце.

Душа лежить найбільше саме до творчості, яка адресована як дітям, так і дорослим, що зберегли в собі дитинство. Мої жанри об'єднані ідеєю гармонії людини і Природи, вірою в Абсолют Добра і Краси, які підіймають читача до висот Істини.

Залюбленість у Природу, переконання у верховенстві Сили Світла стали поштовхом до написання п'єси-казки «Веселкове диво», щоби діти, молодь вчилися жити у гармонії з Природою і пам'ятали про дотримання у житті законів Всесвіту: що посієш – те й пожнеш!

Письменниця, журналістка Марія Йосипівна Баліцька (літературні псевдоніми – Чайка, Ластівка) народилася 26 грудня 1963 року в селі Піщаному Зборівського району Тернопільської області. Закінчила факультет журналістики Львівського державного університету імені Івана Франка (нині – Національний університет). Журналіст за освітою та фахом, працює головним редактором газети ТНЕУ «Університетська думка». Мешкає в місті Тернополі.

У творчому доробку авторки майже 50 виданих книг: 22 збірки поезій і віршованої прози, 9 книг для дітей, малої прози, п'єс, романів, текстів пісень. Третина творів – дитячі книжки, а ще Марія Баліцька відредагувала і впорядкувала колективні збірки: «Матері» (2011), «Татові» (2013), «Сонячна криниченька» (розмальовка, 2010).

Пісні на вірші авторки звучать по радіо і на концертних програмах, творчих форумах та фестивалях, поезії виходять друком у періодиці й часописах. Марія Баліцька – член Національної спілки письменників України і Національної спілки журналістів України, член правління ТОО НСПУ (2013–2015).

Від лютого 2008 року до січня 2013 року власним коштом видавала створену нею газету «Літературна криниця» Тернопільського обласного літературного об'єднання при Тернопільській обласній організації НСПУ «Неопалима купина», яке очолювала. Проводить зустрічі та творчі вечори в бібліотеках, школах, вищих навчальних закладах, виступає на обласному телебаченні та в радіопередачах.

Від грудня 2018 року – керівник авторського філософського проекту «Філософія літературних читань з Марією Баліцькою «СловоСвіт».

Найбільшим авторитетом у творчості для Марії Баліцької, як зазначає авторка, «є Т. Шевченко, що навчив розпізнавати добро і лжедобро». І. Франко додав сміливості «лупати скалу...»; І. Котляревський зачарував легкістю викладу думки; О. Назарук наповнив духом «Роксоляни»; Н. Забіла привідкрила таїну написання віршованої прози для дітей; Леся Українка підказала «...не плакати, а сміятись»; Г. Сковорода вказав шлях пошуку щастя у власному серці».

Марія
Баліцька

Твори

Романи

- «Музика Землі» (2004)
- «Чарівниця» (2005)
- «Їжак на долоні» (2009)
- «Ясочка» (2019)

Оповідання, новели, замальовки

- «Калинова душа» (2008)

П'єси

- «Веселкове диво» (2009)
- «Вишиванка для Ісуса» (2013)

- «Вільна обручка» (2009)

Книги для дітей

- «Бабусина радість» (2013)
- «Подільська Ластівка у Таврійському Краї» (2014)
- «Мар'янчині секрети» (2014)

Книги-розмальовки

- «Сіренські кролики» (1998)
- «Казка про податки» (2004, 2005)
- «Марійчині колісанки» (2011)
- «Пелюстки маминого щастя» (2013)

Казки

- «Парасолька для сонечка» (2006)
- «Лісова скарбничка» (2007)
- «Андрійків світанок» (2007)

Збірки поезій

- «Жменька щастя» (1997)
- «Демон кохання» (1997)
- «Сонце над Серетом» (1998)
- «Пісенне намисто» (співаник, 1999)
- «Загадкова Леді» (2001)
- «Жар-Птиця» (2007)
- «Хай святиться любов» (2008)
- «Осяйний Тернопіль» (2013)
- «Яблуневий розмай» (вибране, 2013, 2014, 2015)
- «Мандрівка з Янголом» (вибране, 2016)
- «Сонячні татові світанки» (2018)
- «Мелодія Земного Раю» (2018)
- «Мама Софія» (2019)

Духовні збірки

- «Неопалима купина» (2003)
- «Джерело любові» (2008)
- «Містична троянда» (2009)
- «Страдч рятує вервичкою слова» (2015)

Віршована проза

- «Сонцесни» (2005)
- «Стрітіння» (2005)
- «Поцілунок дельфіна» (2005)

Інші книги

- «Ріка життя Володимира Вихруща» (книга-пам'ять про Учителя, 2009)

- «Душа Бджоли» (філософські міркування, 2012, 2013)
- «Посивіле Серце» (філософські міркування, 2013)
- «Журавлина пісня» (книга-пам'ять про брата Володимира – бійця АТО, 2016)

Нагороди

- 2004 – Літературна премія імені Володимира Вихруща
- 2009 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Веселкове диво»**
- 2010 – лауреат XIV Літературно-краєзнавчого конкурсу ім. Мирона Утриска
- 2010 – переможець конкурсу «1540 знаків любові до Тернополя»
- 2011 – переможець конкурсу редакторів газет НСПУ
- 2011 – лауреат премії в галузі літератури імені Володимира Вихруща з книгою пам'яті свого Учителя «Ріка життя Володимира Вихруща»
- 2011 – лауреат премії ім. Петра Гнатенка у конкурсі НСЖУ
- 2013 – почесна відзнака НСЖУ

2013 – почесна відзнака НСПУ

2013 – лауреат Тернопільської обласної премії в галузі культури у номінації «Твір для дітей та юнацтва – імені Іванни Блажкевич»

2015 – дипломант Всеукраїнського конкурсу професійної журналістики «Честь професії» в номінації «Найкращий матеріал з громадянською позицією» (твір «Святковий смуток України»)

2015 – лауреат Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» за книжку поезій «Осяйний Тернопіль»

2017 – дипломант Міжнародного конкурсу документального оповідання «Бути Людиною» (оповідання «Рятівні зернятка» і нарис «Калинова вишиванка для мам»)

2018 – лауреат Загальнонаціонального конкурсу журналістів «Українська мова – мова єднання» у номінації «Засоби масової інформації»

2000 – дипломант 2-го Всеукраїнського конкурсу журналістів «Українська Мадонна»

Робота в театрі до певної міри схожа на естафету: драматург пише п'єсу й передає її режисерові, режисер у свою чергу – акторові, художникові, музикантам. А останні – глядачеві: як той прийме, таким і буде фініш. Усе залежить від драматурга, його ідей».

Драматург Гарольд Михайлович Бодикін народився 24 серпня 1937 року в місті Лубни Полтавської області. У 1958 році закінчив Харківський театральний інститут. Робота все життя тісно пов'язана з театром: артист Харківського театру «Березіль» (від 1960), актор і завіт у Донецькому державному російському драмтеатрі (м. Жданов – нині м. Маріуполь), актор, завіт і заступник директора Криворізького музичного драмтеатру ім. Т. Шевченка (від 1966 року). Засновник театру «Талант» у Криму.

Прем'єра першої п'єси «Наследники» відбулася 1962 року (Донецький російський драмтеатр, м. Маріуполь), українською мовою, «Спадкоємці», – 1963 року (Кіровоградський український драмтеатр).

Член Національної спілки письменників України, Спілки російських, українських та білоруських письменників.

Переможець конкурсів «Коронація слова 2009» («Червона свитка»), володар спеціальних відзнак конкурсу «Коронація слова 2012» («Ти прости мені все горе... Я любив...»), «Коронація слова 2014» («Біда мене»), переможець конкурсу «Гранд Коронація слова 2015» («Лист до Султана»). Гарольд Бодикін мріє, щоб його «персонажі з'являлися знову <...> і переживали століття, тисячоліття, адже <...> це типажі, характерні для всіх часів, ці постаті завжди актуальні». Драматург мудро усвідомлює складний шлях драматургічного твору до глядача і вміє талановито співпрацювати з усіма причетними. Саме тому із сорока написаних п'єс майже 30 знайшли сценічне втілення й успішно радували гля-

**Гарольд
Бодикін**

дача в Донецькому російському драматичному театрі (м. Маріуполь), Кіровоградському українському драматичному театрі, Кримському українському театрі драми та музичної комедії, Кримському академічному російському драматичному театрі (м. Сімферополь), Херсонському академічному обласному музично-драматичному театрі ім. М. Куліша.

Пише російською й українською мовами.

**Твори
П'єси**

- «Судьба одного мільйона» (1964)
- «До нових журавлів!» (1973)
- «Пробуждение» (1977)
- «Идущий за солнцем» (1978)
- «Фонтан любви» (1982)
- «Не предаю Херсонеса» (1984)
- «Браво, Оскар!» (1985)
- «Песня славянского кургана» (1986)
- «Золотой запас» (1986)
- «Ливосторонний рух» (1987)
- «Вечер Иисуса у Марии-Магдалины» (1990)
- «Один вечер Иисуса, Марии-Магдалины и Иуды» (1999)
- «Маршрут товарища Сталина» (2008)
- «Фаворит. Князь Потьомкін Таврійський» за мотивами роману В. Пікуля «Фаворит», «Ахтунг! Ахтунг! В небе Султан!» (2011)

Нагороди

- 2009 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Червона свитка»
- 2012 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Ти прости мені все горе... Я любив...»
- 2014 – спеціальна відзнака «Віримо» на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Біда мене»
- 2015 – переможець на конкурсі «Гранд Коронація слова» за п'єсу «Лист до Султана»

Народжена вистава є результатом співтворчості та існує лише в мить свого творення. <...> П'єсу [«Віктор, або Чорнобильська дитина»] я написав років п'ять тому. Показав її знайомим, отримав суперечливі відгуки і відклав у шухляду. Минулого року згадав про неї і вирішив послати на конкурс, щоб отримати об'єктивну експертну оцінку свого твору, адже знав, що в журі премії – професійні театральні діячі, режисери, актори, які розуміються на сучасному театрі. Це був мій перший досвід участі в конкурсі. У мене є інші твори, але вони ніде не публікувалися. Надихнув мене на участь сам конкурс <...> представницьким складом журі і системою оцінювання творів.

Кінокритик, журналіст, драматург, викладач Сергій Сергійович Васильєв народився 5 лютого 1983 року в місті Києві. Освіту здобув у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Тут із 2008 року Сергій Васильєв викладає на кафедрі організації театральної справи. У 2011 році автор став координатором Бюро української кіножурналістики. Із цього часу проводить щорічні опитування кінокритиків і кіножурналістів, присвячені українському кінопрокату та кінопроцесу, задля їхнього вдосконалення. У 2012 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства зі спеціальності 17.00.02 «Театральне мистецтво» на тему: «Театр і влада Франції в 1789–1794 роках. Еволюція відносин». У 2015–2017 рр. був редактором сайту Національної спілки кінематографістів України.

Сергій Васильєв – переможець літературного конкурсу «Коронація слова» в 2011 році та «Гранд Коронації» в 2015-му у номінації «П'єси». У 2015 році п'єса драматурга «Крим» була представлена у форматі сценічних читань у програмі VI Тижня актуальної п'єси (Київ). Також автор брав участь у Конкурсі сценаріїв та сценарних ідей «Своє кіно» проекту «Дивись українське – твори своє майбутнє!» в 2016–2017 рр. Це благодійний проект, реалізований коштом та зусиллями меценатів. Генеральний партнер – Всеукраїнський благодійний фонд «Ініціатива заради майбутнього», спрямований на постійну підтримку та всебічне сприяння проекту. На

**Сергій
Васильєв**

конкурсі Сергій Васильєв отримав персональні відзнаки від експертів проекту – кінознавців, кінокритиків Аліка Шпилюка за твір «Залік» та Володимира Войтенка за твори «Нема за що», «Най Бог помагає» та «Залік». Ці роботи можуть увійти у спецпроекти ініціативи «Дивись українське – твори своє майбутнє!». Оргкомітет проекту планує всебічно сприяти автору в пошуку можливості екранізації сценаріїв «Залік» та «Най Бог помагає».

Статті кінокритика і журналіста Сергія Васильєва опубліковані в газетах «Дело»,

«Столичные новости», журналах «KINO-КОЛО», «Телекритика», «Профиль» та інших.

Сергій Васильєв – член Національної спілки театральних діячів, Національної спілки кінематографістів України, Української кіноакадемії та Міжнародної федерації кінопреси FIPRESCI.

Драматург вірить, що театр – той вид мистецтва, який існуватиме вічно, оскільки його специфіка в живому спілкуванні глядачів і акторів.

**Твори
П'єси**

- «Віктор, або Чорнобильська дитина» (2005, 2010)
- «Крим» (2014)

Кіносценарії

- «Залік»
- «Най Бог помагає»
- «Нема за що»

Нагороди

- 2011 – переможець на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Віктор, або Чорнобильська дитина»
- 2015 – переможець на конкурсі «Гранд Коронація» за п'єсу «Крим»
- 2017 – персональні відзнаки на Конкурсі сценаріїв та сценарних ідей «Своє кіно» проекту «Дивись українське – твори своє майбутнє!» за твори «Нема за що», «Най Бог помагає» та «Залік»

Фото: Віра Підгайна

До драматургії спонукало бажання спробувати себе в ролі театрального режисера. Знайдені п'єси не влаштували: або вони були мені не цікаві, або, усвідомлюючи тогочасну професійну некомпетентність, розумів, що не зможу їх поставити на належному рівні.

Авторитет у драматургії – буду оригінальним – Шекспір. Мій духовний учитель – не буду пафосним – життя.

Режисер, сценарист, драматург Артем Миколайович Вишневський народився 3 лютого 1980 року в місті Рівному. Освіту здобув на історико-соціологічному факультеті Рівненського державного гуманітарного університету. Романтику студентських років подарувала сцена театру-студії «Від Ліхтаря» при Рівненському міському палаці дітей та молоді, де Артем Вишневський був помічником режисера. Тоді майбутній драматург написав і перші свої п'єси, навіть увів одну до репертуару театру – драму абсурду «Різниця».

Здобувши фах учителя, почав працювати у загальноосвітній середній школі. Водночас драматург не полишав сцену. Молодий і талановитий, він творчо самореалізовувався: заснував Молодіжний експериментальний театр «МЕТР» у рідному місті, ставши його художнім керівником, режисерував на його сцені С. Мрожека, Б. Бойчука, Р. Мاستросіме, Ф. Кафку, Софокла, Лесю Українку, писав і ставив власні п'єси. Завдяки активній театральній діяльності митець завоював чимало прихильників свого таланту і був відповідно відзначений на аматорських фестивалях. Як режисер і актор також став багаторазовим володарем нагород на фестивалях і театральних показах. Зокрема, у 2008 році на VI Загальноміському відкритому рейтингу популярності в місті Рівному переміг у номінації «Кращий драматург» і отримав титул «Гордість міста».

Пізніше, у 2015 році, повернувся до Народного молодіжного театру «Від Ліхтаря» (м. Рівне) – цього разу як художній керівник і режисер. Упродовж останніх років ставив інсценізації творів Р. Бредбері, Р. Дала, І. Франка,

Артем Вишневський

«Калейдоскоп». П'єси відзначені нагородами літературного конкурсу «Коронація слова». Його твори опубліковано окремими книгами, зокрема «Клаптикова порода» – книга п'яти п'єс, що вийшла у видавництві «Азалія».

Джерело натхнення драматурга – людина. Хобі – книги.

Артем Вишневський є членом Конфедерації драматургів України з 2003 року та Національної спілки письменників України з 2006 року.

Твори

П'єси

- «Різниця» (2001)
- «Клаптикова порода» (2003, 2006)
- «Про потяг, валізи, мотлох та дещо більше» (2005)
- «Козак Мамай і ключі від Раю» (2007)
- «Хлопці Кет» (2014)
- «Про чотирьох відсутніх» (2018)

Нагороди

- 2004 – диплом учасника Бієнале актуальних мистецтв України за п'єсу «Клаптикова порода»
- 2005 – *третє місце на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Про потяг, валізи, мотлох та дещо більше»*
- 2007 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Козак Мамай і ключі від Раю»*
- 2008 – переможець у номінації «Кращий драматург» VI Загальноміського відкритого рейтингу популярності «Гордість міста» (м. Рівне)

С. Жадана та інші твори класиків та сучасників – метрів художньої літератури.

П'єси Артема Вишневського різножанрові, піднімають різні актуальні питання, апелюючи до соціальних і національно-патріотичних проблем. Гостроактуальні драматичні сюжети відзначають і глядачі, і компетентні журі мистецьких конкурсів.

Вистави за творами драматурга з успіхом йдуть у театрах міста Рівного, кількох вищих навчальних закладах України (студентські роботи), тернопільському театрі

Про українську драматургію дізналися у світі: українські п'єси вийшли друком у Франції, Сербії, Македонії, Польщі, Вірменії, Грузії, Туреччині, США. Себто українську драматургію починають сприймати як рівного гравця, не просто як щось екзотичне, а дійсно вартісне. Із гордістю говорю, що п'єса «Лабіринт» про Майдан була першою, читка якої прозвучала в «Комеді Франсез» (Comédie-Française). За всю історію українські п'єси не йшли на сценах французьких театрів. Так що, дай Бог, щоб «Коронація слова» допомогла цьому, насправді нам є що презентувати світу і нам немає чого бути «бідними родичами».

Драматург, режисер, сценарист, актор, педагог Олександр Вітер (справжнє ім'я – Олександр Олександрович Мірошниченко) народився 26 лютого 1972 року в місті Києві. Закінчив Київське державне училище естрадно-циркового мистецтва (актор розмовного жанру, 1991) і Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (режисер, 1996).

Співпрацював як режисер і драматург із Центром сучасної експериментальної драматургії А. Дяченка, театром «Бенефіс», Національним театром імені І. Франка, театальною майстернею «Сузір'я», Київським камерним театром, Національним центром театрального мистецтва імені Леся Курбаса, Муніципальним театром «Київ». Здійснив понад 30 постановок у Києві, Луганську, Одесі, Чернівцях, Москві (РФ), Штіні (Македонія).

Олександр Вітер – драматург, який через свої п'єси намагається донести мінливість життя і вічність загальнолюдських цінностей. Його твори можна назвати провокацією до роздумів та нових сценічних рішень. І це радо сприймають його колеги за кордоном: п'єси з успіхом йдуть на сценах як українських театрів, так і зарубіжних.

Автор є співзасновником театру МІСТ (Молодіжного інтерактивного сучасного театру). Працював головним режисером радіоканалу «Культура». Викладав акторську майстерність і риторику в театральних студіях, Києво-Могилянському колегіумі, Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

П'єси драматурга виходили друком в альманасі «Сучасна українська драматургія» (№ 3), журналі «Дніпро», численних антологіях «Потойбіч паузи», «13 сучасних українських п'єс», «Майдан. До і після», «Драматовичок», «Від неба до землі», «Лабіринт із криги та вогню».

Вистави за п'єсами Олександра Вітра поставлені на сценах багатьох українських театрів: Дніпровського театру «Маски», Івано-Франківського національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка, Муніципального театру «Київ», Київського камерного театру, Київського театру МІСТ, київських театр-студій «Яблуко», «Вавилон», Кропивницького академічного обласного театру ляльок, Луганського академічного українського музично-драматичного театру (у Северодонецьку), Львівського театру-студії «Ми», Львівського вільного театру «Око», Миколаївського академічного художнього російського драматичного театру, Харківського відкритого те-

Олександр Вітер

атру, Харківського державного академічного драматичного театру ім. Т. Шевченка, Чернівецького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської та інших.

Твори Олександра Вітра перекладали, публікували, утілювали в сценічних читаннях і постановках за кордоном: у Білорусі, РФ, Естонії, Польщі, Сербії, Словаччині, Іраку, Вірменії, Грузії, Македонії, Франції, Греції, Туреччині, США.

За його п'єсами і сценаріями відбулася радіовистава «Будинок зневірених душ»

(«Національне радіо»), за сценаріями пройшло вуличне дійство «Молодь проти війни», а також знято художній фільм «Сентиментальне полювання за тінню» і серіал «Заручники землі і неба» (Україна – Ірак).

Олександр Вітер – лауреат і переможець численних всеукраїнських та міжнародних фестивалів і конкурсів.

Твори

- «Сліди вчорашнього піску» (2005)
- «Станція, або Розклад бажань на завтра» (2006)
- «Як стати справжнім Бегемотом» (2007)
- «Ніч вовків» (2011)
- «Лабіринт» (2014)
- «Яблука Помони» (2014)
- «Слон, легший за вітер» (2015)
- «Не дуже солодка казка» (2016)
- «Під прицілом тиші» (2016)
- «Мийники вікон» (2018)

Нагороди

- 1999 – I місце на Фестивалі сучасної української драматургії (режисера, Київ)
- 2001 – президентський грант для молодих митців України на постановку вистави «Адвокат Мартіан» Лесі Українки в Національному театрі імені І. Франка
- 2002 – призер кінофестивалів у Мінську як співавтор і продюсер художнього фільму «Сентиментальне полювання за тінню» (студія «Грок», Київ)
- 2004 – друга премія в номінації «драматургія» на Бієнале актуальних мистецтв України за п'єсу «Сліди вчорашнього піску»
- 2006 – призер конкурсу «Творчість молоді – скарб народу» за п'єсу «Станція»
- 2009 – гран-прі фестивалю «Театральна сесія» у Дніпрі (вистава «Станція»)
- 2012 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Ніч вовків»*
- 2014 – внесення до каталогу кращих п'єс Європи Європейської театральної конвенції твору «Сезон полювання на мисливця»
- 2014 і 2016 – переможець українського комітету конкурсу театрального перекладу мережі «Євродрама» (Париж, Франція) за твори «Ніч вовків» і «Лабіринт»
- 2017 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Не дуже солодка казка»*
- 2017 – *друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Під прицілом тиші»*
- 2018 – гран-прі за п'єсу «Ніч вовків» на фестивалі витончених мистецтв «Амплуа»

Свобода – це можливість жити так, як хочеш. Людина повинна мати її стільки, скільки потребує. Свобода у свою чергу накладає велику відповідальність. Я вільний, мене не будить будильник. Часто прокидався від того, що мої голосно щось з'ясовують. Або кішка розбудить.

Важко сказати, що стало першою поштовою до початку літературної творчості. Якось воно само почалося. Абсолютно несподівано для мене. Раптом написалося – і все. Від закладеного природою – не втечеш. Не думав, що писати му книжки. Але в журналістиці стало затісно. Першою вийшла доволі ризикована збірка еротичної поезії «Фалічні знаки», передмову до якої написав Ігор Римарук. Очевидно, внутрішня сексуальна революція наклалася на сексуальну революцію зовнішню, яка ще й нині триває в Україні і успішно добирає свого кінця.

Поети – це люди «без шкіри», які сприймають усе го-стро, драматично. Я прожив цей емоційний стан і перейшов до прози. У літературі я хотів сказати те, чого не міг розповісти в журналістиці: про свої особисті відчуття і переживання. Спочатку бачив себе журналістом, який пише і літературу, але зараз відчуваю себе письменником, який займається ще й журналістикою. До критики ставлюся як до необхідної речі. Це так само, як ліки.

Письменник, кіносценарист, журналіст, перекладач Олександр Дюлович Гаврош народився 26 березня 1971 року в місті Ужгороді. Закінчив факультет журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка, працює журналістом-фрилансером у кількох ЗМІ («Україна молода», «Дзеркало тижня», «Український тиждень», радіо «Свобода»), у 2006–2007 рр. та з 2015 року знову – завідувач літературно-драматичної частини Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру. Його статті виходили друком у вітчизняній та зарубіжній пресі (нині налічується понад дві тисячі публікацій). Також він автор близько тридцяти книжок.

Слово, що перероджується в образ, і факт, що перетворюється на цікаву історію, стали йому ремеслом, у якому він сягнув вершин майстерності. Серед численних відзнак і нагород літературних конкурсів і фестивалів найдорожче визнання за читацьким рейтингом «Книжка року – 2008». Та й тішить той факт, що вистави за п'єсами драматурга Олександра Гавроша не сходять із афіш театрів Дніпра, Ужгорода, Мукачевого, Тернополя, Хуста.

Олександр Гаврош – експериментатор, який уміло відсікає надуманість в образі, дотримується лаконічної оповіді й доцільної влучності слова. Завдяки цьому його твори читаються на одному диханні. Вражає їх різножанровість: еротична поезія, детектив, п'єса, дитячі повісті, есе, казки, документалістика. Майстерно використовуючи літературні прийоми, Олександр Гаврош творить яскравих персонажів, перевтілюючи відомі історичні постаті рідного краю в легендарних особистостей. Силач Іван Фіртач, будитель Олександр Духнович, живописець Адальберт Ерделі, ватажок загону опришків Григор Пинтя Хоробрий – люди-легенди досить комфортно почувують-

**Олександр
Гаврош**

ся в документальних і художньо-драматичних творах письменника. Твори автора опубліковано в часописах «Сучасність», «Київська Русь», «Ї», в антології «Біла книга кохання», альманасі «Джинсове покоління»; друкуються у видавництвах «Фоліо», «Фонтан казок», «НК – Богдан», «Видавництво Олександри Гаркуші», «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Видавництво Старого Лева», «Грані-Т», «Ліра», «Карпатська вежа», «Мистецька лінія», «Піраміда», «Факт», «Дніпро», «Тиса».

Деякі твори Олександра Гавроша перекладено німецькою, білоруською, словацькою, сербською мовами. І сам він теж перекладач: опубліковано його переклад поетичної збірки «Деся близько» Саманти Рац-Стоїлькович з бачвансько-руснацької мови. Окрім того, письменник упорядкував гумористичні альманаси «Карпатський дайджест» та «Карпатський блудослов», публіцистичні дайджести «Украдена перемога: хроніка найбрутальніших виборів», «Мукачівська епопея», «Закарпаття: 15 справ УСБУ», «Михайло Заяць – наша людина в кіно». За п'єсами драматурга відбулися численні постановки. Так, «Ромео і Жасмин» поставлена в Київському народному студентському театрі «Вавилон» та Дніпропетровському академічному українському музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка в 2010 році. Дитячий мюзикл «Цирк Івана Сили» та п'єса «Розбійник Пинтя у Заклятому місті» під назвою «Тричі славний розбійник Пинтя» ішли в Закарпатському академічному обласному театрі ляльок «Бавка», як і художньо-публіцистична вистава «Сторінки щоденника поета» до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. Вистава «Тричі славний розбійник Пинтя» на всеукраїнському огляді-конкурсі театрів ляльок УНІМА визнана найкращою для дітей середнього шкільного віку в сезоні 2012–2013 рр. У Закарпатському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені братів Шерегіїв пройшли п'єси «Майне лібе Віра», «В Парижі гарне літо...», «Вуйцьо з крилами». На сцені Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого поставлена п'єса «Щоденник рядового Т.», в Мукачівському драматичному театрі – п'єса «Князь Корятович».

Талант Олександра Гавроша знайшов своє втілення і в кіно. Так, за повістю «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу» знято повнометражний художній фільм «Іван Сила» (2013). За мотивами книжки «У пошуках Івана Сили» – однойменний документальний фільм (2016). Олександр Гаврош – автор сценарію документального фільму «Останній солдат» (2017) та короткометражного художнього фільму для дітей «Три сестри» (2018).

Олександр Гаврошу подобаються письменники, які змогли малим сказати про велике: Василь Стефаник, Григор Тютюнник, Антон Чехов, О'Генрі. Їх він сприймає як великих учителів. Автор вважає, що тому, мабуть, і сам сповідує мінімалізм у творчій лабораторії: «Лаконізм у наші спресовані часи – не тільки сестра таланту, а й додатковий шанс, що тебе встигнуть прочитати».

Джерелом натхнення для письменника є побачене, почуте, пережите. Те, що особисто зачіпляє, адже він належить до тих літераторів, які відштовхуються від життя – найкращого автора.

Письменник є членом Асоціації українських письменників та Національної спілки письменників України, засновником і співголовою журналістського клубу «НеТамна вечерея».

Твори

Поетичні збірки

«Фалічні знаки» (2004)
«Тіло лучниці» (2006)
«Коньяк з дощем» (2009)

Публіцистичні книжки

«Моя р-р-революція» («Карпатська вежа», 2005)
«Закарпатське століття: ХХ інтерв'ю» (2006)
«Точка перетину» (2009)
«Владика Мілан: «Свобода — це можливість обирати добро» (2009)
«Блукаючий народ» (2012)
«Бесіди з владикою Міланом» (2012)
«Загадковий Духнович» (2013)
«У пошуках Івана Сили» (2014)
«Таємниця Ерделі» (2016, 2018)
«Казки і казки» (2017)
«Дубрівка колись і тепер» (2017)
«Останній опришок Микола Шугай» (2018)
«Закарпаття під прицілом: велика політика довкола маленького краю» (2018)

Дитячі книжки

«Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу» (2007, 2014, 2016, 2017, 2018)
«Пригоди тричі славного розбійника Пинті» (2008)
«Галуна-Лалуна, або Іван Сила на острові Щастя» (2010)
«Олександр Гаврош про Григора Пинтю, Олександра Духновича, Івана Силу, Адальберта Ерделі, Августина Волошина» (2011)
«Дідо-Всевідо» (2013)
«Розбійник Пинтя у Заклятому місті» (2013, 2016)
«Різдвяний песик» (2015)
«Легенди Срібної Русі» (2015)
«Пригоди тричі славного розбійника Пинті» (2016)
«Іван Сила на острові Щастя» (2017)
«Закохані казки» (2017)
«Музей пригод» (2018)
«Різдвяна історія ослика Хвостика» (2019)

Романи

«Капітан Алоїз» (2013)
«Донос» (2019)

Драматургія

«Сім п'єс про любов до Батьківщини» (2016)

Переклади

Саманта Рац-Стоїлькович «Деся близько» (поезії). Переклад із бачвансько-руснацької мови (2014)

Нагороди

2007 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Ромео і Жасмин»

2008 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «В Парижі красне літо...»

2008 – переможець конкурсу «Книжка року» за твір «Пригоди тричі славного розбійника Пинті»

2009 – лауреат журналістської премії імені Йосипа Терелі

2009 – диплом на конкурсі «Золотий лелека» за вишукану інтерпретацію закарпатських легенд у «Сказаннях Срібної Русі»

2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Цирк Івана Сили»

2012 – II місце на Міжнародному конкурсі кіносценаріїв до 200-річчя Тараса Шевченка

2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Капітан Алоїз» та спеціалізацію «Вибір видавця» за твір «Блукаючий народ»

2013 – фіналіст всеукраїнського конкурсу репортажистки «Самовидець»

2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман для дітей «Закляте місто»

2013 – лауреат «КорнійЧуковської премії» за дитячу п'єсу «Коли зірда ясна...»

2013 – лауреат Закарпатської обласної премії в галузі літератури імені Федора Потушняка в жанрі «Дитяча література» за книжку «Дідо-Всевідо»

2013 – переможець Національного конкурсу «Найкраща книга України» в номінації «Проза» за книжку «Дідо-Всевідо»

2014 – переможець «КорнійЧуковської премії» (II місце в номінації «Проза для дітей старшого віку») за «Сказання Срібної Русі»

2015 – лауреат Закарпатської обласної премії в галузі літератури імені Федора Потушняка в жанрі «Драматургія» за п'єсу «Князь Корятович»

2016 – лауреат премії імені Михайла Лучкая Мукачівської греко-католицької епархії за книжки «У пошуках Івана Сили» та «Неймовірні пригоди Івана Сили»

2016 – відзнаки конкурсів «Книга-ФЕСТ» та «Книга на Миколая» в номінації «Найкраще видання для дітей» за книгу «Легенди Срібної Русі»

2017 – відзнака «Краща книга закарпатського автора, видана за межами області» на конкурсі «Книга-ФЕСТ» за твір «Пригоди тричі славного розбійника Пинті»

2018 – відзнака «Краща книга закарпатського автора, видана за межами області» на конкурсі «Книга-ФЕСТ» за твір «Останній опришок Микола Шугай»

Я за відроджену українську армію, яку ще не повністю розікрали і продали, за незалежну українську церкву, за вступ до НАТО, за курс до Європи, за оборону України від дублера фюрера – Путіна, за зміну конституційної норми про «позаблоковий статус» – ідіотський винахід комуністичних творців конституції Верховної Ради УРСР 1996 року, яких сама історія приперла до стіни, то й вони вирішили – як не в «Союзі», то – ні з ким, за...

Олесь Гріб

Драматург, актор, режисер, педагог Олесь Маркович Гріб народився 30 жовтня 1933 року в місті Харкові. Освіту здобув у Київському державному інституті театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого 1956 року, за фахом – актор театру. Спеціальність «Режисер театру» опанував у Харківському державному театральному інституті (1960). Театральний досвід здебільшого пов'язаний із режисерською діяльністю: Запорізький обласний державний український музично-драматичний театр (1956–1957), Черкаський державний український музично-драматичний театр ім. Т. Шевченка (1960), Кіровоградський державний український музично-драматичний театр ім. М. Кропивницького (1961–1964), Миколаївський державний український музично-драматичний театр (1964), Закарпатський державний український музично-драматичний театр, м. Ужгород (1965–1967 – режисер-постановник, 1967–1968 – головний режисер). Режисер телебачення (1968), а згодом – кіностудії заводу «Радар», м. Київ (1976), режисер шкільного театру, м. Київ (1989–2000). Із 2000 року – викладач акторської майстерності Інституту екранних мистецтв Київського державного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Керівник, автор і режисер ветеранської студії «Артмонтаж».

Драматург і режисер, він поставив понад 50 вистав. Нині є головою Печерського відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів міста Києва. Олесь Гріб – неодноразовий лауреат республіканських театральних оглядів. У 2014 році посів III місце у номінації «П'єси» на конкурсі «Коронація слова» з твором під назвою «Гільйотина». Створив і здійснив постановку низки вистав на сценах кількох театрів різних міст України. Так, вистава за повістю І. Нечуя-Левицького «Микола Джеря» в 1963 році пройшла в Кіровоградському театрі; постановка за романом М. Томчанина «Жменяки» в 1967 році відбулася в Ужгороді; за повістю Ю. Яковлева «Зимородок» в 1974 році – на студії телебачення міста Києва.

Завдяки Олесю Грибу і кіностудії «Радар» з'явилися фільми: «Пам'ять», «Майбутнє починається сьогодні», «Ціна помилки», «Сьогодні і щоденно», «На гостинах у дитинства». На кіностудії «Артмонтаж» «народилися» вісім фільмів, котрі регулярно демонструють у столичному Ліцеї ім. І. Богуна та в столичному Палаці ветеранів.

Митець ініціював спорудження пам'ятних дощок на честь Пилипа Орлика (Київ); Віктора Кукси і Георгія Москаленка, які 1 травня 1966 року підняли національний прапор Центральної Ради на місці червоного над покрівлю тодішнього КІНГУ (тепер – КНЕУ).

Нині готується пам'ятна дошка на честь командувачів Першого українського корпусу генералів Якова Гандзюка,

Якова Сафонова та полковника Олександра Гаєвського, яких розстріляли 9 лютого 1918 року московсько-більшовицькі війська за відмову перейти на бік більшовицького загарбника. Оскільки трагедія відбулася у дворищі сучасного Ліцею ім. І. Богуна, то саме тут буде споруджена дошка на бетонній плиті металевої огорожі Ліцею.

Про розстріляних патріотів написав і подав до редакції «Культура» радіоп'єсу «Виходжу на розстріл першим!». У найближчих планах – поставити цю радіоп'єсу як літературний театр на сцені Ліцею та у

Палаці ветеранів. Відбудеться постановка завдяки Військовому інституту телекомунікації та інформатизації.

Драматург також подав свої сценарії повнометражних фільмів до Національної кіностудії ім. Олександра Довженка: «Остання пісня Зозулі» та «Чому сьогодні мільйонери?». Останній твір написаний за мотивами повістей І. Франка.

Свої нариси автор викладає в мережі інтернет. Зокрема, там можна прочитати художньо-публіцистичні твори «Олесь перекладається російською як... Фіцджеральд», «Прогулянка з Жаком – небораком», «День тиші на вулиці Північній», які розкажуть про світоглядні погляди драматурга більше, ніж його біографія.

Досвідчений режисер, викладач акторської майстерності Олесь Гріб пише науково-аналітичні роботи, однією з яких є «Поетика режисерського задуму», якою він збагатив бібліотеку КНУТКІТу.

Друкується на інтернет-сторінках всеукраїнської громадсько-політичної та літературної газети «Кримська світлиця» та всеукраїнського юридичного журналу «Конфлікти і закони».

Твори

Радіоп'єса

«Культура» (2019)

П'єса

«Гільйотина» (неопубліковано)

Нариси

«Олесь перекладається російською як... Фіцджеральд» (2009)

«Прогулянка з Жаком – небораком»

«День тиші на вулиці Північній» (2019)

Фільмографія

«Пам'ять»

«Майбутнє починається сьогодні»

«Ціна помилки»

«Сьогодні і щоденно»

«На гостинах у дитинства»

«Остання пісня Зозулі» (2019)

«Чому сьогодні мільйонери?» (2019)

Нагорода

2014 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Гільйотина»

Літературу люблю надзвичайно. Книги замінили друзів ще в дитинстві: я була дуже самотньою тоді. У дитинстві бібліотека стала місцем мого постійного перебування. А казки люблю, бо дуже люблю дітей. Швидше за все, казки пишу для своїх дітей: вони – моє джерело натхнення. Та й узагалі, подобається розказувати дітям цікаві і різні історії.

Книга – мій перший порадник у житті, і це буквально. Коли з'являються якісь запитання, насамперед звертаюся до книги за відповіддю. І, звісно, серед письменників знаходжу таких, які слугують духовними орієнтирами, – К. С. Льюїс, Дж. Р. Толкін, Р. Стівенсон, дуже люблю Агату Крісті та Артура Конан Дойля.

Драматург, актриса, режисер і педагог Лариса Ігорівна Діденко народилася 2 жовтня 1978 року в німецькому місті Потсдам. Фах – актриса театру і кіно – здобула, навчаючись у Харківському державному університеті ім. Івана Котляревського. Мешкає і працює у Львові, виховує двох дітей.

Театр уповні, а не лише сцена, стали для Лариси Діденко життям: вона поєднує роботу в театрі з письменством та педагогічною діяльністю. Її ім'я часто можна бачити на афішах Першого академічного українського театру для дітей та юнацтва у Львові. І на них авторка заявлена не лише як актриса, а й як режисер постановок («Проданий сміх»,

Лариса Діденко

«Піночкіо»). У репертуарі дитячих театрів ідуть вистави за її п'єсами. Драматург викладає у Львівському національному університеті імені Івана Франка на кафедрі театрознавства та акторської майстерності.

До написання п'єс, як зізнається Лариса Діденко, спонукало саме життя: утративши підтримку держави, дитячі театри «не можуть стимулювати розвиток якісної драматургії для дітей самостійно – от і доводиться режисерам, завлігам та акторам братися за пера...»

У творчому доробку драматурга – кілька опублікованих оповідань і п'єс для дітей у журналах «Ангелятко», «Світ дитини». Разом із художницею А. Кіндзяк Лариса Діденко створила серію коміксів «А ти й не знав».

Улюблений жанр письменниці – казки.

Твори

«Стежечка святого Миколая» (2006)

«Піночкіо, або Історія маріонетки» (2007)

«Pentecost» («П'ятидесятниця», 2018)

Нагороди

2006 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Стежечка святого Миколая»

2019 – переможець конкурсу Taking the Stage від Британської Ради з виставою «Pentecost» («П'ятидесятниця»)

Життя навчило, що ми здебільшого помиляємося в оцінюванні своїх потреб. І з мріями постійно помиляємося. Доля – така іронічна пані, що полюбляє садовити нас у калюжу з нашими несамовитими прагненнями. І ось уже те, що мало би принести радість і задоволення, обертається розчаруванням і смутком. Людина не знає, що їй насправді потрібно. І тим паче не знає, що буде для неї щастям, а що навпаки. Мій девіз тепер: «Роби, що мушиш, і будь, що буде».

**Оксана
Драчковська**

Журналістка, письменниця Оксана Олегівна Драчковська народилася 5 лютого 1971 року в селищі міського типу Глибока Глибоцького району Чернівецької області. Після завершення навчання в школі влаштувалася кореспондентом в районну газету. Журналістську освіту здобула у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Нині живе в Чернівцях.

Прозу почала писати після тридцяти років, уже маючи непростий досвід материнства і попрацювавши на заробітках за кордоном. Авторка майже автобіографічної п'єси «Різдво» переконана: «Що б ми не писали, завжди пишемо насамперед про себе. Неможливо абстрагуватися від власного життєвого досвіду, від свого світоглядного багажу». Водночас «художній твір має власне життя, свій світ. Він не може копіювати нашу дійсність. А якщо може, це вже не художній твір».

Оксана Драчковська – володарка першої премії конкурсу «Коронація слова 2016» («Різдво», 2013), а також спеціальної відзнаки «Коронації слова 2018» за найкращий інклюзивний твір для дітей – казку «Зайчик-нестрибайчик і його смілива мама». Перемога в цьому конкурсі для авторки – «не дурничка і не дрібничка», тож і мріє про сценічне втілення, «бо це таки твір для театру, а не

для друку», де осмислюється непростий сюжет – складна подорож із дитям на руках.

Письменниця сьогодні захоплена громадською діяльністю і свою журналістську роботу також присвячує соціально відповідальній сфері: почала публікувати в газеті «Дзеркало тижня» матеріали винятково на теми доступності середовища для людей на візках. Її включили до складу комітету з питань доступності при Чернівецькій міській раді. Сподівається побачити позитивні зрушення у громаді внаслідок своєї роботи.

Твори виходили друком у видавництвах «Кальварія», «Букрек».

Твори

Повість

«Нянька/Ненька» (2009)

Роман

«Зілля» (2015)

П'єса

«Різдво»

Казка

«Зайчик-нестрибайчик і його смілива мама»

Нагороди

2013 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Різдво»

2018 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за найкращий інклюзивний твір для дітей – казку «Зайчик-нестрибайчик і його смілива мама»

Драматург, сценарист, інсценізатор і перекладач Олексій Анатолійович Дроздовський народився 17 лютого 1964 року. За фахом – адвокат, фахівець з авторського права.

Письменник у своєму творчому доробку має п'єси, п'єси-інсценізації, переклади творів з інших мов. Переклав понад 30 творів. Пише як для дорослих, так і для дітей. Його п'єси поставлені на сценах багатьох театрів.

Передмова Олексія Дроздовського до п'єси «Ското-хутір» за мотивами притчі Дж. Орвелла дуже добре розкриває світогляд автора, його ставлення до влади: «Реальна політика у вигляді популістського вожизму все ще не в змозі подолати рецидиви й рудименти тоталітарної спадщини. Прагнення влади як було, так і залишається головним наркотиком вождів соціуму... будь-яка влада так чи інакше, як система придушення інакомислення брехливою ідеологією «державності», завжди болісно реагує на найменшу критику. Просто влада не любить, коли її критикують та з чимось порівнюють. Безсумнівно одне: будь-яка влада так чи інакше апріорно злочинна, хоча б тому, що, отримуючи мандат на правління не із 100%-ною перевагою голосів, привласнює від імені всіх легітимно вершити насильство над часткою суспільства, яка не голосувала за неї або була проти неї. Через це влада прагне бути латентною, непрозорою, герметизованою від контролю соціуму і, спритно виправдовуючись, запускає в обіг ідеологічні байки та міфи-побреженьки для юрби. Будь-яка злочинна влада ставить себе вище права, волевиявлення народу, моралі. Кращий спосіб ментальної опозиції до такої

**Олексій
Дроздовський**

влади полягає в сарказмі, глузуванні, висміюванні». Саме тому п'єси Олексія Дроздовського не залишають байдужими.

Твори

П'єси

«Мелос кохання Богдана і Ренати» («Прийде ще час»)
«December-MayRelations» (написана спеціально для Валерія Шептикіти)
«Курортні романи в оксамиті моря»
«Школа стержовософії»
«Театральний гармидер»

«Жінки нелегкої поведінки»

«Заручини»

«Шахраї у законі, або Меркурій і Феміда»

«Я, Едвард VIII, або Любов, що сильніша за корону»

П'єси-інсценізації

«Ското-хутір» (2014)

«Маленький принц» за А. Екзюпері (для ТЮГ)

«Великий Мольн (Таємниця загубленого помістя)» (для ТЮГ)

«Вовчиці» (психологічний детектив)

«Хроніка сентиментального кохання» (за мотивами творів Маргарет Дюрас)

П'єси-інсценізації для дітей

«У полі і на річці»

«Сплячий дракон»

Нагорода

2014 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Батяри, брати батяри!» (2013)

Я закінчив історичний факультет, і хоча непогано, як на мене, розуміюся бодай на тому, що воно таке історія, але не став істориком-науковцем. Моє пізнання історії балансує на межі академічного вивчення джерел та... відчуттях (які насправді вважаю навіть важливішими). Я пишу, і дехто навіть знає про це. Але нині ми й назагал живемо в часі, коли письменник більше не є суспільним авторитетом, а в мене до того ж жодної виданої книги...

Не бачу жодного конфлікту поміж наукою і релігією. Моїм першим трансцендентним переживанням була спроба років у п'ять уявити безкінечність Всесвіту – батько розповів...

Коли після чверті століття знову повернувся до моря, відчув певне розчарування. Здається, у морі мені бракує плинності – не ось цього, себто, накочування і відступу хвиль на берег й од нього, але цілеспрямованого руху води в певному напрямку. І аж допіру сьогодні усвідомив, що це дивно відчуття, воно, либонь, щойно від недосконалої моєї власної свідомості. Адже рух води в річках, він саме цим і обумовлений: морем, до якого впадають річки. Море не потребує плинності, тому що є місцем її закінчення. А я? Я прийшов до моря, але не позбувся бажання, жаги бігти далі...

Письменник Дмитро Леонідович Єльніков народився 11 серпня 1976 року в місті Очакові Миколаївської області. Від 4 до 15 років разом із батьками проживав у селі Армань Ольського району Магаданської області. Від 1991 року – в місті Миколаєві і далі у селі Велика Севастянівка, що на Уманщині. Освіту здобув на історичному факультеті Львівського національного університету ім. Івана Франка. Відтак 15 років мешкав у Львові. Два роки тому (2017) переїхав до села Новомихайлівка Татарбунарського району на півдні Одеської області.

**Дмитро
Єльніков**

Працює Дмитро Єльніков інспектором у Національному природному парку «Тузлівські лимани».

Метафорично-притчева проза автора є близькою до таких мистецьких напрямів, як містичний реалізм, сюрреалізм. Пише оповідання, есеї, п'єси. Оповідання «Останній бункер» вийшло у збірці «Лісові хлопці. Проза про УПА» (Брустури: Discursus, 2016).

Публікувався в періодичних виданнях «Львівська газета», «Мікроскоп пана Юрка», журналі «Склянка часу», «Українській правді»; на сайтах літературного об'єднання «Зоряна фортеця», незалежного культурологічного часопису «І», на порталі «Збруч».

Автор так охарактеризував себе: «залюблений у природу, але не розрізняю її видового різноманіття. Адже й моє ставлення до звірів і вітру радше містичне, аніж наукове. Мені цікаво, наприклад, усвідомити, відчутти, як відчуває світ він – звір і птах, і що «побачив» вітер на шляху від місця свого народження до місця мого перебування на Землі...»

Твори

П'єси

«Каньйон Людей, або ж Дворище»

«Твердиня: Позачасова грецька трагедія із доволі кумедними моментами»

Оповідання

«Останній бункер» (у збірці «Лісові хлопці. Проза про УПА», 2016)

Нагороди

2013 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Каньйон Людей, або ж Дворище»

2014, 2016 – дипломант конкурсу імені Леся Мартовича

Участь у конкурсі «Коронація слова» я взяла вперше і, звісно, була вражена, що одна з моїх п'єс стала номінантом, тим більше – призером конкурсу. Особливе хвилювання спричинило те, що надіслала її буквально в останній момент, може, за день чи за два до закінчення прийому заявок. Тобто якби не одна рішуча мить, цієї нагороди могло б і не бути! А рішучості додав Віктор Попов – режисер, із яким я працювала над багатьма виставами і як літературний редактор, і як автор текстів. На конкурс подавала три п'єси, і одна з них – у співавторстві з Віктором Васильовичем. Коли на церемонії оголосили ім'я та прізвище, я навіть подумала, що це може бути якась інша Ігнат'єва Наталія. Але прозвучала назва «Вирій», місто Запоріжжя, і мене просто накрило хвилю. Такі моменти надихають. Хочеться писати ще. І подавати на конкурс, і знову перемогти.

Драматург, театрознавець, громадський діяч Наталія Миколаївна Ігнат'єва народилася 7 вересня 1985 року в селі Жовта Круча Оріхівського району Запорізької області. Вищу освіту здобула спершу в Запорізькому національному університеті, згодом – у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Письменниця працює піар-фахівцем на «UA: Суспільне мовлення» (ПАТ «НСТУ»), у минулому – завідувала літературною частиною Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Г. Магара (далі – театр В. Г. Магара). Член Національної спілки театральних діячів України та громадської організації «Запорізьке театральне товариство», голова громадської організації «ФОРУМ-АРТ», викладач-волонтер Безкоштовних курсів української мови в Запоріжжі. Наталія Ігнат'єва перекладає з російської та польської мов.

Драматичні твори авторка пише самостійно і у співавторстві. Так, разом із заслуженим діячем мистецтв України Віктором Поповим створила драму на дві дії «Наталка», із артисткою драми Тетяною Єрентюк – драму «Леся. Нескінчена розмова» за творами, листами і спогадами про Леся Українку, з народним артистом України Юрієм Бакумом – драму «Іван Франко. Дон Кіхот» за творами Івана Франка та спогадами про нього. Прем'єра п'єси-казки Наталії Ігнат'євої «Квітка-зорецвіт» за мотивами твору С. Аксакова «Червоненька квіточка» відбулася в 2012 році в театрі В. Г. Магара. Загалом тут упродовж дев'яти років (2008–2017) поставлено низку її п'єс, перекладів і сценаріїв.

Драматург, театрознавець, громадський діяч Наталія Миколаївна Ігнат'єва народилася 7 вересня 1985 року в селі Жовта Круча Оріхівського району Запорізької області. Вищу освіту здобула спершу в Запорізькому національному університеті, згодом – у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Письменниця працює піар-фахівцем на «UA: Суспільне мовлення» (ПАТ «НСТУ»), у минулому – завідувала літературною частиною Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Г. Магара (далі – театр В. Г. Магара). Член Національної спілки театральних діячів України та громадської організації «Запорізьке театральне товариство», голова громадської організації «ФОРУМ-АРТ», викладач-волонтер Безкоштовних курсів української мови в Запоріжжі. Наталія Ігнат'єва перекладає з російської та польської мов.

**Наталія
Ігнат'єва**

Призове місце в конкурсі «Коронація слова» та вихід у шорт-лист Дев'ятого Міжнародного освітнього фестивалю «Тиждень актуальної п'єси» в 2018 році розширили аудиторію п'єс драматурга. Із кількома режисерами провела перемовини, а в Київському театрі-студії «МІФ» навесні 2019 року відбулася прем'єра за п'єсою «Вирій». Коли мрія авторки щодо сценічного втілення «Вирію» здійснилася, вона надзвичайно цьому раділа: «Тридцятого березня на прем'єрі я побачила тих, для кого «Вирій» теж став сповіддю. Ні, не переказом моїх

думок. Власною сповіддю. Чесною. Щирою. Це неймовірне відчуття! <...> Мабуть, не буду зараз «спойлерити» ті художні знахідки, які мене особливо потішили. Не буду й переказувати реальні історії, які сколихнула вистава і про які я почула від глядачок, режисерки. Просто скажу дякую. За те, що помітили і першими поставили мою п'єсу. Що відчули її в унісон зі мною. І що зробили виставу, яка дійсно говорить про надважливе!»

У 2019 році Наталії Ігнат'євій призначили стипендію Президента України для молодих письменників і митців у сфері музичного, театального, образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового мистецтва та кіномистецтва.

Твори

Драми-казки

«Квітка-зорецвіт» (прем'єра 2012)

«Котигорошко» (створена 2010, прем'єра 2013)

«І як це називається?!» (створена 2015)

«Пан Коцький» (прем'єра 2015)

Драми

«Наталка» (у співавторстві з В. Поповим, створена 2016)

«Леся. Нескінчена розмова» (у співавторстві з Т. Єрентюк, прем'єра 2017)

«Іван Франко. Дон Кіхот» (у співавторстві з Ю. Бакумом, прем'єра 2017)

«Вирій» (створена 2017, прем'єра 2019)

Нагороди

2016 – диплом на Фестивалі-конкурсі на Вищу театральну нагороду Придніпров'я «Січеславна» в номінації «Краща драматична вистава для дітей» за виставу «Пан Коцький»

2018 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Вирій»

2019 – премія «Репутації та поваги» на Фестивалі-конкурсі на Вищу театральну нагороду Придніпров'я «Січеславна»

Письменник і журналіст Сергій Володимирович Кисельов народився 5 лютого 1954 року в літературній родині: батько Володимир Кисельов – відомий письменник і журналіст, старший брат Леонід Кисельов – український поет і прозаїк. Мати Сергія Кисельова – єврейка та батько – проукраїнський росіянин виховували дітей киянами: хлопці знали старі й нові назви вуличок, хто в якому будинку жив, легенди й бувальщини. Гостями в їхньому домі були Віктор Некрасов (друг батька), Анатолій Шевченко, Віталій Коротич, Микола Вінграновський. Таке оточення сприяло утвердженню самодостатності майбутніх письменників. Батьки заохочували синів писати українською.

Вихований на кращих зразках світової літератури, у родині, де шанували слово Тараса Шевченка, Сергій Кисельов почав писати зі шкільної партії: перші публікації з'явилися в журналах «Ранок» і «Вітчизна». Улюбленими творами з дитинства, до яких письменник апелював протягом усього життя, були романи «Майстер і Маргарита» М. Булгакова, «Три мушкетери» А. Дюма, «У серпні 1944-го» В. Богомолова.

Вищу освіту здобув у 1975 році на філологічному факультеті Київського педагогічного інституту за спеціальністю «Учитель української мови і літератури». Працював за фахом – учителем. Та любов до слова переважила, тож почав писати фантастику, став журналістом, багато друкувався в різних виданнях. Дописував для газет «Молодь України», «Известия Украины», «Киевские ведомости», журналу «Людина і світ», був власним кореспондентом московської «Літературной газеты» та інших українських і зарубіжних видань, першим головним редактором українських газет «Новий час» і «Киевский телеграф». Колеги цінували Сергія Кисельова за високий професіоналізм та тонке почуття гумору.

Окрім періодичних друкованих видань, Сергій Кисельов трудився на радіостанціях «Свобода» та «Німецька хвиля», де проводив прямі ефіри, журналістські розслідування, та інтернет-сайті «Кияни». Письменник-журналіст був активним громадським діячем, який публічно виступав проти політичної цензури в Україні.

Останній місяць життя він провів у лікарні, оскільки в нього виявили гостру форму лейкозу. 11 грудня 2006 року письменник на 52-му році життя помер у радіологічній

Сергій Кисельов

клініці. Похований на Байковому кладовищі в Києві.

Уже по смерті Сергія Кисельова вийшла впорядковувана ним збірка рідного брата, Леоніда, який помер від лейкемії у 22 роки – «...Все на світі – тільки пісні українською мовою». На її впорядкування та видання Сергій Кисельов поклав частину свого життя. Ще раніше, 1990 року, його зусиллями вийшла книга спогадів про брата «Леонід Кисельов: Тільки двічі живемо», що є найповнішим зібранням поезії та прози автора. Власних книг за життя мав

небагато, у його письменницькому доробку – фантастичні оповідання, кілька п'єс. Три п'єси написав у співтворстві з колегою-журналістом Андрієм Рушковським. Працюючи разом у редакції «Киевских ведомостей», вони збагнули, що можуть утілювати свої творчі задуми і в драматургії. Першою спробою їхнього творчого дуєту стала п'єса «Амлет – принц Датський». У театрі «Сузір'я» 2009 року поставили «Єврейський годинник», за який автори отримали нагороду на конкурсі «Коронація слова». У 2010 році в Новому театрі на Печерську зіграли виставу за п'єсою Андрія Рушковського та Сергія Кисельова «Життя і смерть Ніколи Коперніка».

Твори письменника вийшли друком у видавництвах «Молодь», «Веселка» та в журналі «Дніпро».

Твори

Книги

«Майстри часу» (1985)
«Там, на Землі» (1989)

Оповідання

«Влада і погода» (1979)
«Боягуз» (1985)
«Рукопис» (1987)
«Як спіймати Нессі» (1988, є останньою частиною оповідання «Три записки»)
«Полювання на КамАЗа» (1988)
«Три записки» (1990)

Нагороди

2004 – орден Преподобного Нестора Літописця III ступеня
2005 – *перша премія на «Коронації слова» за п'єсу «Єврейський годинник» (у співавторстві з Андрієм Рушковським)*

Пишу тексти – кіносценарії, п'єси, романи, оповідання, співпрацюю з кінематографістами. Живу в Україні – це найкраще визначення локації. Увесь час у русі, відвідую різні місця, мандрую: де пішки, де за допомогою транспорту. Автобус, електричка, потяг, попутка вже давно стали моїм звичним засобом пересування, а найвірніші друзі – рюкзак і планшет. Відвідую музеї, театри, фотографую цікаві архітектурні пам'ятки, природу. За два роки об'їздив майже всю Україну, за винятком окупованих територій і Слобожанщини. Скрізь є на що подивитись.

Володимир Коваль

Драматург, актор, сценарист, прозаїк Володимир Миколайович Коваль народився 28 жовтня 1969 року в місті Дніпрі (колишній Дніпропетровськ). Освіту здобув у театральному училищі (1995), Чернігівському державному педагогічному університеті за спеціальністю «Історія України, українознавство» (2009). Працював актором у чернігівському Молодіжному театрі та в Чернігівському обласному дитячому (ляльковому) театрі, редактором на обласному радіо. Від 2016 року працює сценаристом у Спільці молодих кінематографістів України.

До першої драматургічної збірки «Правосуддя Єв», що побачила світ у видавництві «Ліра-К», увійшли різні за жанром твори: комедії, драми та фарси, розраховані як на драматичний, так і на ляльковий театр. Усі п'єси написані в Чернігові впродовж 2001–2013 рр., у них утілений десятирічний акторський досвід автора.

Друкувався Володимир Коваль у журналах «Дніпро», «Літературний Чернігів», «Березіль», «Соборність». Має сторінку на сайті «Сценарна майстерність», Українському авторському порталі та Litnet. Пише прозу, п'єси та кіносценарії.

Упродовж 2016–2017 рр. зафільмовано сценарії патріотичного проекту «Слава Україні! Героям Слава!» та альманаху короткометражних фільмів («Жага неба», «Апостол миру», «Висота», «Жив-був пес», «Дебальцевський дід»).

Член Національної спілки письменників України з 2006 року. Член Спілки молодих кінематографістів України з 2017 року.

Твори

Збірка оповідань

«Безголові ідоли» (2002)

Романи

«INVASIA» (2004)
«Срібні струни» (2005)

«Скоморох» (2006)
«Брама в Антисвіт» (2011)
«Євангеліє від Пантери» (2016)

Повість

«Коли квітне сакура» (2018)

Збірки у співавторстві

«Настя Каменська з вулиці Вишневої» (2001)
«Кава для янголів» (2002)
«Друже мій, кате» (2003)
«Що записано у книгу життя» (2003)
«Вбивство на вулиці» (2019)

П'єси

«Життя патріархів, або Біля витоків цивілізації» (2001)
«Коли квітне сакура» (2002)
«Панас-спокусник» (2004)
«У пошуках натхнення» (2005)
«Спокуса» (2010)
«Останній шанс, або Як проводити дозвілля» (2012)
«Правосуддя Єв» (2015)
«Рабів до раю не пускають» (2018)
«Вихід (Моїсей)» (2018)
«Зруйнований рай» (2018)

Нагороди

2000 – лауреат конкурсу «Гранослов» (збірка оповідань «Безголові ідоли»)
2003 – лауреат конкурсу «Що записано у книгу життя» (оповідання «Патріот»)
2007 – лауреат конкурсу Імені Богдана-Нестора Лепкого (роман «Княжий виконавець»)
2015 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Правосуддя Єв»*
2018 – лауреат конкурсу «Вбивство на вулиці» (оповідання «Браслет»)
2018 – третє місце в номінації «Драматургія» за рукопис «Рабів до раю не пускають» та в номінації «Романи» за рукопис «Чужі» на Міжрегіональному літературно-музичному конкурсі «Кальміус»
2018 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Сім коротких історій про війну»*
2018 – друге місце на конкурсі видавництва «КМ-Букс» за рукопис історичної повісті «Коли квітне сакура»
2019 – лауреат конкурсу «Своє кіно – 3» (сценарії короткометражок «Мамині очі» та «Моя хрещена»)
2019 – лауреат конкурсу «ПроМинуле» (оповідання «Останній романс»)

У мене було відчуття, що стану письменницею, але я те не пов'язувала з іменем Надія. Люди з іменем Надія є тільки надією для інших, а не для себе. У драматургії першим поштовхом до написання п'єси стало власне оповідання, яке мовби само просилося на сцену. Це сталося в 1995 році.

Духовним наставником у галузі драматургії вважаю художнього керівника та режисера театру ім. М. Заньковецької Федора Миколайовича Стригуна. Надихає завжди цікавий людський характер або ж життєва ситуація.

Прозаїк, драматург, педагог Надія Йосипівна Ковалик народилася 14 січня 1959 року в місті Львові. Закінчивши Дрогобицький педагогічний інститут, викладала українську мову й літературу, аж поки настав час заслуженого відпочинку, який ліпше назвати «творча робота».

У 1980-х шкільна вчителька дебютувала з першими збірками малої прози. А вже у 2000-х її доробок значно розширився повістями, оповіданнями, п'єсами. У Львівському національному театрі імені Марії Заньковецької нині ставлять вистави за її п'єсами «Се ля ві...» та «Тріумфальна жінка». У Волинському музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка йде вистава «Хочу до мами». П'єси Надії Ковалик з великим успіхом ставлять в усіх кутках України, оскільки проблематика, яка в них розкривається, є актуальною для всіх глядачів без винятку. У них висвітлено широкий спектр почуттів та розкрито поведінку людей у різних життєвих ситуаціях. Драматизм, іронія, комізм і духовна глибина творів щоразу нагадують, хто ми і звідки.

На окрему увагу заслуговує п'єса авторки «Неаполь – місто попелюшок». Це вистава на гостро актуальну тему сучасності – еміграцію людей, зокрема українських жінок, до Італії. У ній порушено питання свободи, вибору, демократії, моралі, етики. Розповідь є «двосторонньою» розмовою про пошук заробітку, а також його вплив на людську долю, розмовою про пошук самої людини у вільному суспільстві.

Реалістично, без вигадок і прикрас написані оповідання, сюжетами для яких письменниці часто слугують реальні життєві історії. Персонажів творів не можна однозначно оцінити як негативних чи позитивних та визначити серед них супергероя. У кожного своє уявлення про «правильне» і «неправильне», кожен має сильні й слабкі риси, мріє про особистісне щастя і вирізняється поміж усіх, як і загалом у суспільстві кожен має індивідуальну цінну значимість.

**Надія
Ковалик**

Майстерне відтворення життєвих колізій персонажів та оригінальний стиль письма авторки багаторазово відзначали фахові журі різних літературних конкурсів. Надія Ковалик має багато відзнак і подяк від державних мистецьких установ. Сама авторка завжди є почесним гостем на щорічному Форумі видавців у Львові. Твори письменниці друкували в різних мистецьких і літературних виданнях, часописах, журналах. Так, у журналі «Дзвін» за твором авторки «Як я його згубила...» вийшла публікація «Більше в ці двері не

увійти...» Також її книги виходили друком у видавництвах «Радянський письменник», «Апріорі», «Молодь», «Кобзар», «Каменярь», «Сполом», є в електронному форматі.

Твори

Проза

«Листопадовий сніг» (1980)
«Зими не буде» (1983)
«А ти мені любав...» (1988)
«Зміщення земної осі» (1995)
«Золотий день тижня» (1997)
«На сходах» (2002)
«Відпусти мене» (2006)
«Як я його згубила» (2009)
«Більше в ці двері не увійти...» (2010)
«Любаска мого чоловіка» (2012)
«Метаморфоза» (2014)
«Зваба» (2018)

П'єси

«Се ля ві...» (1997)
«Тріумфальна жінка» (2000)
«Неаполь – місто попелюшок» (2002)
«Хочу до мами» (2004)

Нагороди

1987 – Премія імені Павла Усенка
1990-ті – тричі лауреат міжнародних премій Світової федерації українських жіночих організацій
1998 – Премія імені Івана Котляревського
2004 – Премія імені Богдана Романицького обласного управління культури Львівської ОДА в номінації «Театральне мистецтво» (п'єси «Се ля ві...», «Тріумфальна жінка», «Неаполь – місто попелюшок», «Хочу до мами») 2009 – Премія імені Ірини Вільде
2009 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Несамовиті»*

«В кожному порядному домі схований свій скелет у шафі», – так кажуть зазвичай руді та дотепні хлопці з Туманного Альбіону... Тож у кожній порядній громаді, будь то держава чи місто, є своя мумія...

Муза ж... ого-го... Тут, як у мінера, помилки вже не може бути...

Сам же написав, самому відповідати.

**Егор
Коник**

Прозаїк і драматург Егор Федорович Коник народився 19 травня 1965 року в селі Розсошенці Полтавської області.

У 2017 році переміг на конкурсі «Коронація слова» в номінації «П'єси» зі своїм твором «Громадяни Кале». Автор створював п'єсу для сцени, адже був переконаний, що тільки тоді вона житиме справжнім життям. Егор Коник вірив, що написаний ним твір має сценічний потенціал. Тому й перемогу в конкурсі він сприйняв як відзнаку професійного журі за їхніми канонами. Однак у мріях Егора Коника було здобуття ще іншої, справжньої, перемоги п'єси – постановки її на сцені.

Письменнику як сільському мешканцю добре вдавалося у своїх творах із гумором передавати дух сучасного сільського життя, цікаво вибудовувати сюжети, сповнені інтриги і таємниць, смішних викрутасів реального життя. Зокрема, у таких творах, як: «Катастрофа 2012. Або «Ковчег Ноя» (2011); «Мумія 3. Амулет «Ранкова роса» (2012); «Мумія 4. Стара молитва» (2014); «Матриця 4. Глюк в еволюції» (2014); «Пригадати все» (2013); «Кауст. Початок» (2013) та інших. Писав Егор

Коник і поезії, наприклад, віршовані анекдоти, однак вони не були такими популярними, автор сам зазначав, що вірші – то не його стихія.

Прозові сатиричні та гумористичні твори автора виходили друком на шпальтах журналу «Дніпро», а також опубліковані в мережі інтернет: у літературному альманасі «Гоголівська академія» та в літературно-художньому журналі «Сток».

Улюблені сучасні українські письменники автора: Дара Корній, Василь Тибель, Олексій Ганзенко, Петро Залевський, На-

галка Ліщинська, Василь Шляхтич, Віктор Чубенко та багато інших.

Відійшов у вічність Егор Коник у 2018 році.

Твори

«Євангеліє від тещі» (2010)
«Дух свята» (2011)
«Садомазохіст» (2011)
«Катастрофа 2012. Або «Ковчег Ноя» (2011)
«Мумія 3. Амулет «Ранкова роса» (2012)
«Мумія 4. Стара молитва» (2014)
«Матриця 4. Глюк в еволюції» (2014)
«Пригадати все» (2013)
«Кауст. Початок» (2013)

Нагорода

2017 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Громадяни Кале»*

Це таки відбулось!!! Мою багато-страждальну п'єсу опублікували! І не де-небудь, а в антології актуальної драми, підготовленій Центром Леся Курбаса. Ну, може, тепер і знайдеться сміливець, який наважиться її поставити. Багатостраждальна тому, що в 2014–2015 рр. її з переляку «бортонули» театрів шість мінімум. А один здуру взявся ставити, але коли зрозумів, у що вплутався, відмовився від постановки й розірвав із нами контракт. Під чарівним приводом, що якість і художній рівень матеріалу не відповідають рівневі театру. Правда, уже в 2016 році п'єса отримала на найпрестижнішому українському літературному конкурсі другу премію. Думаю, за «низькі» рівень і якість. Це якщо коротко.

Драматург, поет, художник та скульптор Володимир Миколайович Купянський народився 12 січня 1973 року в місті Біловодську Луганської області. Закінчив місцеву гімназію № 1.

На початку 1990-х рр. вивчав математику в Харківському університеті, на початку 2000-х – літературу в Літінституті в Москві. Працював сценаристом і режисером у харківському шоу-бізнесі. Після кризи 2008 року повернувся до того, чим захоплювався в юності, – до живопису. Його роботи є в приватних колекціях США, Англії, Франції, Канади, Німеччини, України, Росії.

Як художник-сценограф працював над виставою «Безхребетні» Черкаського академічного музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка (2012). Жартома Володимир Купянський каже, що знадобився час, щоб забути й математику, і літературу, але це дало простір, свободу і право називатися вільним художником.

П'єса «Під знаком Пуй» – перший твір Володимира Купянського українською мовою. Нині автор мріє про

**Володимир
Купянський**

сценічне втілення, оскільки через політичні та репутаційні ризики театри не беруться її ставити. Ця п'єса з глибоким смислом, має такий потужний підтекст, у якому кожен читач чи глядач може побачити своє: щасливе звільнення через «смерть» тирана або вульгарну безнадію, тому що вона («смерть» тирана) нічого не змінює. П'єса не дає готових відповідей на актуальні запитання, а пропонує поміркувати над тим, як ми живемо зараз, як у нашому житті поєднуються страждання, біль, абсурд і надія на диво. Цим продиктоване і авторське жанрове визначення – «між епосом і фарсом». Ключове словосполучення творчості Володимира Купянського – «гола» психологія, із акцентом на слові «гола».

П'єса «Під знаком Пуй» надрукована в антології актуальної драми «Лабіринт із криги та вогню» видавництва «Смолоскип». Окрім п'єс, письменник пише поезію, вони виходили друком у журналі «Союз писателів» (Харків), а також у літературному альманасі «Сетевой улов» (Москва), виданому за результатами Міжнародного літературного конкурсу «Сетевой улов», лауреатом якого став Володимир Купянський у номінації «Поезія» в 2002 році.

Нині письменник живе і мешкає в містах Харкові та Дніпрі. Одружений, виховує сина Лева.

Твір

П'єса

«Під знаком Пуй», (2019)

Нагороди

2002 – лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Сетевой улов» у номінації «Поезія»

2016 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Під знаком Пуй»

Існують різні підходи до написання документальних п'єс. Нерідко це зібрані у певну композицію фрагменти вербатима. Особисто мені більше подобається брати шматки реальності й поєднувати їх так, аби стало видно всю їхню абсурдність. Можна з метафорою. Виходить такий собі колаж: мультижанровий текст, і режисеріві ставити його – такий самий виклик, як і для мене – писати.

Аби писати на складні теми, вони мають зачіпати. Потрібні велика внутрішня сила, сміливість, невпинність. І повна відсутність жалю до себе. Лише ти формуєш своє життя, ти вирішуєш, що і як робити. Ти визначаєш власний вектор і вже від нього відштовхуєшся. Це непросто. Однак, урешті-решт, це єдине, що спрацьовує.

Справжній театр – це психотерапія і величезна внутрішня робота для всіх його учасників, включно з глядачами. Таке мистецтво робить нас сильнішими. Ба більше, майже непереможними.

Драматург, сценарист Тетяна Петрівна Киценко народилася 22 вересня 1977 року в Харкові. У чотири з половиною роки змусила маму навчити її читати, а з шести вже почала писати вірші. Написання текстів, історій – те, до чого в житті зберігає стійкий інтерес.

Дочка військового, Тетяна Киценко свою першу п'єсу загубила при переїздах із міста в місто. Освіту здобула в Харківському державному педагогічному університеті ім. Г. С. Сковороди за спеціальністю «Російська мова, світова література, англійська мова» (2001). У 1997–2007 рр. була акторкою харківського театру «Публіцист», тому театр знає ззовні та зсередини. Нині Тетяна Киценко – сценарист. Живе і працює в Києві від 2007 року.

Улітку 2018 року драматург із командою однодумців розробила проект «Довічно важливо», покликаний змінити законодавство і ставлення до довічно засуджених. Готовими співпрацювати виявилися дві правозахисні організації. Разом подали від громадської організації «Театральна платформа» заявку на програму Culture Bridges і виграли грант. Проект складається з низки правозахисних заходів і креативної частини – концептуальної фотовиставки та документальної «ПЕНІТА.опери», лібрето до якої й створила Тетяна Киценко. 2019 року вистава побачила світ у Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі.

У своїх інтерв'ю Тетяна Киценко висловлює низку порад авторам щодо створення документальної драми. Так, автор має навчитися фіксувати дійсність і бути максимально об'єктивним. Цікаві інтерв'ю непересічних людей та дотримання правил роботи з вербатимом – усе це буде зведено нанівець, якщо письменник дозволить собі нотки суб'єктивізму, стане прихильником однієї зі сторін, заретушує правду, змістить акценти. Автор має

**Тетяна
Киценко**

навчитися досліджувати і працювати зі своєю підсвідомістю. Пам'ятаючи основи теорії драми, Тетяна Киценко наголошує, що упродовж п'єси має змінюватися не лише герой, а й сам автор.

Драматург стверджує: «Людина до всього звикає. І все-таки це непросто – жити в країні, де йде війна. У кожного про неї своя правда, і я прагнула висловити свою, переосмислюючи проблеми в момент, коли вони надходять. Не написати для якогось режисера чи театру, а дати вихід власним почуттям. Утім, незручних запитань від цього не меншає, і на них так чи так доводиться відповідати».

Тетяна Киценко є автором та куратором проєктів «На документ!», «Драма свободи», «Под прицелом. Современная драма» (Харків), «Довічно важливо». Член Союзу театральних діячів, член правління ГО «Театральна платформа» (Київ). Постановки п'єс авторки відбувалися на херсонському фестивалі «Лютий-Февраль» № 4 («Три Ніцше», 2011), у Черкаському академічному обласному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка («The Білохалатність», 2015), у театрі Магдебурга в межах фестивалю «Дикий Схід. Явище Україна» («Жінки та снайпер», 2014), у Прилуцькому ГДК та Чернігівському академічному обласному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка («В пошуках героя», 2014, 2017), у Києві, «Сцена 6», («ПЕНІТА.опера» в рамках проєкту «Довічно важливо», 2019).

Твори

П'єси

«Проблеми дощів» (2011)
«Три Ніцше» (2011)
«Бал бетменів» (2012)
«Кімната абсолютної тиші» (2012)
«Моя міліція мене» (2013)
«The Білохалатність» (2013, постановка 2015)
«Жінки та снайпер» (2014)
«В пошуках героя» (2014) (постановка 2014, 2017)
«Отелло соромно» (2016)
«Пеніта ля трагедія» (2019)

Нагороди

2011 – премія Тижня актуальної української п'єси за «Три Ніцше»
2012 – II місце на конкурсі п'єс «Драма.UA» за «Бал бетменів»
2015 – друга премія конкурсу «Коронація слова» за п'єсу «Жінки та снайпер»
2016 – гран-прі на конкурсі Free Theatre (Лондон – Мінськ) за п'єсу «Жінки та снайпер»

Фото: Мирослава Хорошун

Швидко навчився читати і писати: ще до того, як пішов у перший клас. І завжди себе пам'ятаю таким, що придумував щось.

Пишу все життя, відколи себе пам'ятаю. Але завжди кажу, що не важливо, коли ти почав писати, важливо – коли починаєш бачити світ образами: не так, як усі. Тобто коли звичайні предмети стають для тебе великими, величними, незбагненими сутностями. Як маленька дитина, яка бачить щось значно більше й значно даліше.

Я бачу сенс у розробленні дієвих методів щодо виховання в людині естетичного чуття, формуванні її смаку, відкритті для неї можливості самій вільно вибрати те, що буде для неї більш корисним, що визначатиме якість її життя, що робитиме її більш людиною (чи ще якоюсь). Сьогодні ми взагалі втрачаємо людину-здатну-до-краси, людину-здатну-до-мислення.

Поет, прозаїк, драматург, літературознавець Мирослав Миколайович Лаюк народився 31 липня 1990 року в селі Смодні на Івано-Франківщині. Закінчив Національний університет «Києво-Могилянська академія», навчався на PhD-програмі «Філософія і література» цього ж університету. Наразі захистив дисертацію, став кандидатом філологічних наук і PhD в галузі філософії та літератури. Викладає в альма-матер на кафедрі літературознавства курс «Основи літературної творчості». Вів авторські радіо-програми на Old Fashioned Radio – «ЧИТвер» та «Слова», програму «Час поезії» на «UA: Суспільне». Упорядкував «Антологію молоді української поезії III тисячоліття». Мешкає і працює в Києві.

На формування світогляду автора найбільше вплинула художня література, зокрема, серед останніх знакових творів – «Дитинство Ісуса» Кутзее, «Плинні ідеології» Володимира Ермоленка, «Мадам Боварі» Флобера. Любить ті книжки, які провокують інтелектуально: змушують переосмислити світ, осягнути причини подій, переглянути сформовані погляди. У книжках дуже цінує художність, неповторний ідентифікатор, вигадливий сюжет, здатний розширити уявлення про все навколо.

Мирослав Лаюк пише п'єси, не замислюючись над тим, чи сподобаються вони комусь. Він сподівається, що з плином часу стане зрозуміло, чи варті ці твори сценічного втілення. Його п'єси підштовхують до осмислення характерів українців і малоросів, пропонують усвідомити мінливість життя, нестабільність, часом і абсурдність людських поглядів, визначених не самостійно, а під впливом репресивних структур великих наративів.

Вірші та прозу Мирослава Лаюка опубліковано англійською, азербайджанською, литовською, німецькою,

**Мирослав
Лаюк**

польською, чеською й іншими мовами. Їх надруковано в часописах «Шо», «Кур'єр Кривбасу», «Літературна Україна». Прозові твори увійшли до антологій «Невимушені», «10 історій для хлопців», «Гопак», «19 різдвяних історій» тощо.

Дебютний роман письменника «Баборня» увійшов до короткого списку «Книги року BBC – 2016». 2019 року написав першу дитячу книжку – «Заврик і його молодший брат».

Книги автора виходили друком у видавництві «Смолоскип» і «Видавництві Старо-

го Лева».

Твори Поезії

«Самому стати світом» (2008)
«Осоте!» (2013)
«Метрофобія» (2015)
«Троянда» (2019)

П'єси

«Життя Діогена Коринфського і Пінзеля Бучацького» (2011)
«Погорілий Театр» (2012)
«Гоголів «Кобзар»

Романи

«Баборня» (2016)
«Світ не створений» (2018)

Дитяча книжка

«Заврик і його молодший брат» (2019)

Нагороди

2011 – гран-прі «Молодої Республіки Поетів» за поетичну книжку «Осоте!»
2012 – перша премія на конкурсі від видавництва «Смолоскип» за збірку «Осоте!»
2012 – Міжнародна премія імені Олеса Гончара за збірку «Осоте!»
2012 – премія журналу «Новая юность» за збірку «Осоте!»
2012 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Життя Діогена Коринфського і Пінзеля Бучацького»
2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Погорілий Театр»
2013 – премія літературного порталу «ЛітАкцент року» за збірку «Осоте!»
2015 – премія літературного порталу «ЛітАкцент року» за збірку «Метрофобія»
2015 – премія Фондації Ковалевих за збірку «Осоте!»

Я мрію, щоб люди ставали іншими, коли закінчують читати мій твір, – не такими, якими сідали за нього, – світлішими, кращими, добрішими. Також мрію дарувати людям катарсис, очищення душі – надихати їх жити й замислюватися над своїми вчинками, своєю совістю. Ставлю на меті підняти рівень духовності серед читачів, прищеплювати любов до слов'янської культури, спонукати до пошуків особистих відповідей на вічні питання. Мрію наближати людей до Бога і здатності бачити світло в усьому – навіть у своїх ворогах або в таких ситуаціях, де, здавалося б, світла не може бути.

Серед моїх друзів поетів і письменників були чомусь переважно або люди з ультраправими чи націоналістичними поглядами, або ж ліваки чи люди, орієнтовані на повністю проросійську аудиторію. Я християнка, для мене головне – внутрішній світ людини в творчості, він важливіший за «обгортку». Дуже дивно, але в нашому суспільстві я майже не зустрічала однодумців.

Письменниця Марія Лелека (справжнє ім'я – Марія Євгенівна Морозова) народилася 1 вересня 1990 року в місті Ярославлі в мистецькій родині: батько – театральний режисер, а мама – акторка. Навчалася за спеціальністю «Драматургія кіно і телебачення» в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, одночасно працювала в кіно і на телебаченні режисером монтажу та сценаристом.

На книжкових полицях магазинів книг Марії Лелеки поки що не було: письменниця молода і лише починає свій творчий шлях. Проте крокує літературною стежиною браво, адже спробувала себе в різних жанрах: проза, поезія, драматургія, кіносценарії. Авторка навіть брала участь у батлах і читала реп. Любить виступати на сцені зі своїми віршами. Займається монтажем відео, веде власний блог. За її сценаріями знято короткометражки. Під час революції, у 2014 році, за п'єсою авторки поставлено аматорську виставу «Соборна Україна».

**Марія
Лелека**

Письменниця зазначає, що вона пише, коли їй щось хвилює: проблема або тематика, яку хоче розкрити в творі. Талант до слова викристалізовується в Марії Лелеки завдяки перенесенню на папір пережитого і пропущеного крізь себе. Так, філософські поняття «свобода», «воля», «любов», «щастя» вона розглядає так: «Свобода – можливість діяти без обмежень. Єдине обмеження – там, де починається свобода інших людей. Воля – мужність робити те, що для тебе важливо і правильно, уникаючи лінощів чи інших спокус. Любов – найбільший прояв Христа в людині: поклик

до служіння ближньому, жертівність, милосердя, відсутність зла, прощення ворогів. Щастя – це задоволення всіх своїх потреб, мить, до якої часто прагнуть, «мить щастя». Радість же – це прийняття не ідеального світу, не ідеальних людей і обставин, але намагання в кожній ситуації бачити Бога, добро – як промінь світла у темному королівстві. Радість більша і краща за щастя, тому що для щастя потрібно багато умов і досягнень, а радість – вона завжди є, коли людина має в серці Бога».

Літературно-мистецький смак авторки формувався спочатку під впливом народних казок, а пізніше – творів Ф. Достоєвського, Є. Євтушенка, І. Багряного, В. Лиса. Свої твори Марія Лелека випробовує участю в різних літературних поетичних конкурсах «Вітер поезії», «Одна маленька свічка», «Фестилава», «Батл поетів», «Коронація слова». Неодноразово ставала їх переможцем.

Твори

Короткометражні фільми

«Ізольда» (режисер К. Кучер, 2009)
«Миколине Поле» (режисер Е. Ключко, 2010)
«За завісою сімейного щастя» (режисер О. Биков, 2011)

Вистава

«Соборна Україна» (2014)

Нагорода

2019 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Степан Бандера»

Я живу у свій час, у своїй країні, серед своїх людей. Живу в час неоднозначний, драматичний, складний, багатий на події і вважаю, що для митця будь-якого рівня важливо виразити епоху, у яку він живе. Уважаю, що потрібно бути не байдужим, не сліпим, писати реальні речі, а не те, що популярне нині або подобається комусь. Важливо бути чесним і щирим, особливо в театрі, шукати живі больові точки.

Театр має виконувати суспільні функції, намагатися розкривати важливі проблеми і шукати сучасні стилі і форми представлення матеріалу. Важливо пам'ятати, що глядач живе в XXI ст., тому треба йти в ногу із сьогоденням, шукати комунікацію з аудиторією. Тоді театр стане частиною загальної культури і впливатиме на формування суспільної думки.

Поет, драматург, режисер Ігор Михайлович Липовський народився 17 лютого 1959 року в місті Караганді (Казахстан). Відтак разом із батьками переїхав до Рожнятова. Навчався в Рожнятівській середній школі, а потім у сільськогосподарському інституті. Мистецьку освіту здобув у Калуському державному училищі культури. Працював режисером народного театру Палацу культури «Юність». Першою п'єсою стала казка для дітей «Півпівника», згодом вийшли твори «Грецький жених, або Онасіс-2» та «Форсмажор». Працює під псевдонімом В. Страліт. Темою більшості п'єс є змалювання становища молоді та жіноцтва в суспільстві та розкриття проблем, із якими вони стикаються.

1998 року разом із дружиною Любов'ю за тісної співпраці з місцевим товариством «Союз українок» створив аматорський Молодіжний театр «ЛюбАрт» у Калуші. Окрім того, дружина хотіла увиразнити зв'язок сучасного мистецтва з історією, зокрема литовським князем Любартом, який осів на Волині та був покровителем мистецтва. Учасниками театральної трупи є учні загальноосвітніх шкіл та студенти вищих навчальних закладів міста Калуша. Подружжя є авторами текстів і режисерами з неординарними сучасними підходами до трактування театральних дійств. У постановках вони використовують багато творчих методів: пантоміму, міміку, пластичний етюд, плавний і ритмічний танець. Під час створення театрального репертуару дотримуються умов: один текст авторський, інший – класична українська або зарубіжна п'єса. Мета такого добору та загалом усієї театральної діяльності – сприяти гармонійній реалізації молоді в театральному мистецтві.

На початку 2000-х ядром театру були хлопці. Ігор Липовський написав для них п'єсу «Екстрим», де розповів історію площі з неформальними тусовками. Згодом з'явилася п'єса «Соляний Байкер» про країну-тусовку, яку хочуть зруйнувати. Автор свідомо прописував значні масові сцени, у яких могли себе зреалізувати всі охочі з театральної трупи. Доля продовжувала всміхатися творчому подружжю та їхньому театру: «Союз українок» виграв грант у фонді Сороса, завдяки якому реалізували проект «Бой-

Ігор
Липовський

Любові Липовських. За постановку в 2016 році п'єси «Маняки» театр отримав обласну театральну премію ім. В. Смоляка. У 2019 році театральною трупю були представлені:

- моноп'єса «Квітка ностальгії» (в театрі «Соломія» міста Коломиї);
- дитяча вистава «Вторгнення з планети Пластикової пляшки» (Івано-Франківський академічний ляльковий театр ім. Марійки Підгірянки; сценічна назва – «Інопланетні монстри»).

У книзі Ігоря та Любові Липовських «Дивна гра» в 2010 році у видавництві «Акцент» вийшло друком 9 п'єс. П'єса «П'ять нещасних днів» також опублікована в альманасі «Сучасна українська драматургія» у 2006 році.

Твори П'єси

«Три патрони» (2000), «Екстрим» (2002, перші назви – «Затемнення», «Перехрестя»), «Маняки» (2002), «П'ять нещасних днів» (2005), «Прямокутне сонце» (2007), «Дивна гра в сім'ю» (2008), «Острів Бегемотних поетів» (2009), «Вулиця імені Шафи Леонардо» (2009), «Вокзал і люди» (2010)

Інші твори

«Півпівника» (1995), «Форсмажор» (1995), «Грецький жених, або Онасіс-2» (1996), «Соляний Байкер» (у співавторстві з Любов'ю Липовською, 2002), «Ріка Граната» (2004), «Стигмати» (сценарій, 2006), «Бойків світ» (2007), «Без зброї» (2008), «Скопчмен» (2010), «Квітка ностальгії» (у співавторстві з Любов'ю Липовською, 2014)

Нагороди

2005 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «П'ять нещасних днів»*

2006 – *диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Стигмати»*

2013 – *спеціалізація Київського академічного Молодого театру на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Випадок з текстом»*

2017 – *переможець на обласному конкурсі імені Віталія Смоляка в галузі театрального мистецтва в категорії «Народні аматорські драматичні колективи» в номінації «Театральна вистава» (вистава «Маняки»)*

2018 – *фіналіст VI Міжнародного фестивалю драматургії та витончених мистецтв «Амплуа» з п'єсою «Дім циганського барона» (у співавторстві з Любов'ю Липовською)*

ків світ». На основі нього Ігор Липовський написав п'єсу з однойменною назвою. Наприкінці 2000-х «ЛюбАрт» узявся не тільки за вистави, а й за організацію масштабних дійств. Так народилися артфестивалі «Деталь», які проводяться щороку, етнофест «Колесо», різноманітні літературні фестивалі, зокрема слєми.

У 2008 році театр «ЛюбАрт» перебазувався в районний Будинок культури і отримав звання народного. Донині театр успішно співпрацює з молоддю, до його основного репертуару належать п'єси Ігоря і

Богдан
Мельничук

Після чорної смуги обов'язково буде біла. Але не чекати її, склавши руки, а працювати, працювати і ще раз працювати задля досягнення окресленої мети. Можу підкріпити ці слова власним прикладом: за постановку на сцені Тернопільського академічного драматичного театру ім. Т. Шевченка інсценізації «Мазепа» за творами Б. Лепкого довелося боротися двадцять років, за свої «Козацькі вітрила» на сцені Тернопільського академічного театру актора і ляльки – п'ятнадцять. А тепер схвальні відгуки глядачів і преси, призи на всеукраїнських фестивалях підтверджують, що справа була варта цього.

Письменник, редактор, журналіст, краєзнавець, громадський діяч Богдан Іванович Мельничук народився 2 серпня 1952 року в селі Молотків Лановецького району Тернопільської області.

1974 року закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка. Працював у редакціях лановецької районної газети, газет «Вільне життя» і «Тернопіль вечірній», у Державному архіві Тернопільської області, де разом із його директором Б. Хаварівським започаткував книжкову серію «Корінь і крона». Згодом був головним редактором Тернопільського обласного управління у справах преси та інформації (1989–1993), видавництва Тернопільської академії народного господарства «Економічна думка» (1998–2003), літературно-мистецької і культурологічної газети «Русалка Дністровна» (від 1992 і донині) й журналу «Тернопіль» (від 1994 і дотепер; від 2009 виходить під назвою «Літературний Тернопіль»).

Упродовж 2003–2009 рр. Богдан Мельничук був заступником голови редакційної колегії першого в Україні регіонального чотири томного «Тернопільського енциклопедичного словника», його головним науковим редактором. У 2010–2012 рр. – головним науковим редактором комунального підприємства «Тернопільський обласний інформаційно-туристичний краєзнавчий центр», у 2010–2014 рр. – відповідальним секретарем редакційної колегії три томного енциклопедичного видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл», у 2011–2013 рр. – викладачем, головою циклової комісії видавничої справи і редагування Тернопільського коледжу Університету «Україна» (м. Київ). Від листопада 2013 року до березня 2014 року був керівником літературно-драматургічної частини Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Старицького. Від серпня 2016 року – головою громадської ради з відзначення Всеукраїнською літературно-мистецькою премією імені братів Богдана та Левка Лепких.

Літературні твори публікував у журналах «Березиль», «Буковинський журнал», «Дзвін», «Дивосвіт», «Дніпро», «Дошкільнятко», «Дукля», «Жінка», «Золота пектораль», «Київ», «Кур'єр Кривбасу», «Курінь», «Освітнянин», «Перевал», «Рада», «Своя музика», «Склянка часу», «Слово і час», «Сова», «Театральна бесіда», «Україна», «Українська культура», «Харків. Lit», «Літературний Тернопіль» та інших.

Видав 46 власних книг драматургії, прози й поезії. Автор і співавтор 47 краєзнавчих книжок.

47 п'єс та інсценізацій Богдана Мельничука поставлені в академічних обласних Тернопільському ім. Т. Шевченка, Львівському ім. Ю. Дрогобича (м. Дрогобич), Дніпропетровському ім. Т. Шевченка, Коломийському ім. І. Озаркевича, Хмельницькому ім. М. Старицького, Рівненському драматичних театрах, у Тернопільському театрі актора і ляльки, Івано-Франківському театрі ляльок ім. М. Підгірянки та народних театрах. Ці вистави відзначені міжнародною, всеукраїнськими та регіональними преміями.

Серед вистав за п'єсами Богдана Мельничука – «Соломія Крушельницька», «Віста-війо!» за мотивами стрілецького гумору, «Козацькі вітрила», «Каченя Пушок і задержаний півень», інсценізації творів Р. Завадовича, П. Загребельного, Б. Лепкого, А. Кроніна, В. Тарнавського тощо.

Член Національної спілки журналістів (1980), Національної спілки письменників (1998), Національної спілки краєзнавців України (1998), дійсний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка (2017). Заслужений діяч мистецтв України (2008). Почесний громадянин Тернополя (2017). «Людина року в Тернопільській області – 2008». Почесний краєзнавець України, почесний член ВУТ «Провсвіта» імені Тараса Шевченка, академік Академії соціального управління в галузі «Соціальна політика» (усі – 2008).

Про життєвий шлях письменника Іван Бандурка написав книжку «Чотири вежі Богдана Мельничука» (2002), а також видано бібліографічні покажчики «Богдан Мельничук – письменник, редактор, журналіст, краєзнавець» (т. 1 – 2009; т. 2 – 2012).

Твори

Збірки новел

«Медузи» (1997)
«Вибрані новели» (1999)
«Професор і бичок Бамбурка» (2002)
«Скрипка від старого» (2004)
«Яр» (2007)
«Зламани мальви» (2010)
«Суд без суду» та «Зек, вождь і Гарсія Лорка» (двотомник, 2010)
«Портрет зблизка в різних інтер'єрах» (2012) та ін.

Збірки віршів

«Крапельни-плюс» (2002, із паралельним перекладом мовою есперанто)
«Нові крапельни» (2002, із паралельним перекладом мовою есперанто)
«Нові й старі вірші» (2002)
«Ваша Пресвітлосте, Дамо...» (2005)
«Марії» (2006)
«Таїна кохання» (2007)
«Слова від серця» (у 2-х томах, 2012) та ін.

Книжки для дітей

«Чарівні пиріжки Червоної Шапочки» (2010, у співавторстві зі Світланою Львівською)

«Козацький скарб» (2011, 2018, у співавторстві з Іриною Мацко)
«Пригоди гномика Чарлі» (2013, у співавторстві з Галиною Шулим)
«Задерикуватий півень» (2016)
«Пастка для орла» (2019, у співавторстві з Лілею Костишин)

Збірники п'єс

«Актор і блазні» (2009)
«Довга дорога в короткий день» (2010)
«Реквієм для кларнета без оркестру» (2010)
«Кава на лезі шаблі» (2011)
«Квіти цвітуть завжди вчасно» (2018, у співавторстві з Лілею Костишин)

Пісні

«Сад любові – 1» (2009)
«Сад любові – 2» (2010)
«Козацького роду» (2015)

Повісті й романи

«Роксоляна, декан і жлоби» (2011, у співавторстві з Ніною Фіалко)
«Соломія Крушельницька» (2011, 2012, 2016)
«Кохання до нестями» (2013, у співавторстві зі Світланою Львівською)
«Остання дорога» (2016)
«Блискавка на голі гіллі» (2017, у співавторстві з Лілею Костишин)

Вибране

«Пес і коралі» (1997)
«Проти течії» (2006)
«Дорога до себе» (2012)
«Приліт голуба» (2013)
«Перейти на другий берег» (2014)
«Хлібина для бандерівця» (2016)

Нагороди

1994 – Всеукраїнська літературно-мистецька премія імені Іванни Блажкевич за твори для дітей
2000 – Всеукраїнська літературно-мистецька премія імені братів Богдана та Левка Лепких
2002 – Всеукраїнська премія імені Уласа Самчука в галузі літератури
2003 – Тернопільська обласна премія імені Станіслава Дністрянського
2007 – друга премія на Першому Всеукраїнському конкурсі радіоп'єс «Відродимо забутий жанр» (спільно з Наталією Колтун)
2008 – Всеукраїнська літературна премія імені Ірини Вільде (м. Львів)
2008 – медаль ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка «Будівничий України»

2009 – Тернопільська обласна премія від Олександра Смика «Державницька позиція»
2009 – спеціальний приз Третього Всеукраїнського конкурсу радіоп'єс «Відродимо забутий жанр» (спільно з Наталією Колтун)
2009 – Почесна відзнака НСПУ, Почесний знак НСЖУ
2010 – Міжнародна літературна премія імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень»
2010 – третя премія на Четвертому Всеукраїнському конкурсі радіоп'єс «Відродимо забутий жанр» (спільно з Наталією Колтун)
2010 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Реквієм для кларнета без оркестру» (спільно з Олегом Мосійчуком) та третя премія за п'єсу «Віщий сон, або Мудрий Іванко» (спільно з Володимиром Фроленковим)
2011 – медаль Святих Кирила і Мефодія УПЦ КП
2011 – державна ювілейна медаль «20 років незалежності України»
2011 – Міжнародна премія україністики фонду Волянників-Швабінських при фундації УВУ (США)
2011 – Тернопільська обласна премія в галузі культури в номінації «Публіцистика – імені Ярослава Стецька»
2011 – орден Українського козацтва «Віра» IV ступеня
2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «На галявині та в підземеллі, або Пригоди гномика Чарлі» (спільно з Галиною Шулим)
2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Чотири чарівні перлини» (спільно з Галиною Шулим) і спеціальна відзнака в номінації «Пісенна лірика для дітей» за слова пісні «Молитва за сім'ю»
2014 – перша премія на Міжнародному конкурсі «Жінка в історії» веб-порталу «Жінка-українка» за нарис «Співачка і цар»
2014 – «Золота медаль української журналістики»
2014 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за найкращий твір на військову тематику «Батько-отаман»
2015 – Всеукраїнська премія в галузі краєзнавства імені Дмитра Яворницького
2015 – Тернопільська обласна премія в галузі культури в номінації «Краєзнавство – імені Петра Медведина»
2015 – перша премія в номінації «Квітти, мово наша рідна!» XVI Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» (м. Одеса)
2015 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» від Київського національного університету імені Тараса Шевченка за роман «Остання дорога»
2016 – спеціальна відзнака «Вибір генерального продюсера «1 + 1» на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Проліскам сніг не страшний» (спільно з Валентиною Семеняк)
2016 – Всеукраїнська літературна премія за твори для дітей імені Романа Завадовича
2017 – Всеукраїнська премія в галузі художньої літератури імені Степана Сапеляка (м. Харків)

Драма як літературний жанр найбільше допомагає роботі уяви. Драматургія є вишуканим жанром, можна сказати, елітним. Я знаю багатьох драматургів, які починали з поезії.

На жаль, сучасна українська драма замало представлена в наших театрах. Нині маємо театр минулого тисячоліття, що мало цікавить і українського глядача, і зарубіжного. Створення саме сучасного театру на заміну ретроградному стане важливим кроком на шляху до європейських цінностей, яких ми так прагнемо.

Драматург, журналіст, кіносценарист, науковець Олег Вікторович Миколайчук (псевдонім – Миколайчук-Низовець) народився на Луганщині. У п'ятирічному віці перебрався з батьками до Києва. Любов до історичної літератури перейняв від бабусі, коли під час перебування в селі на Хмельниччині вона вечорами читала вголос книги при світлі гасової лампи. Згодом захопився мемуаристикою. У 1990 році закінчив факультет журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Працював кореспондентом у газетах і журналах, редактором на телебаченні – на «ІСТV» та «5 каналі».

Друкувався в антологіях «У чеканні театру» (1998, «Смолоскип»), «У пошуку театру» (2003, «Смолоскип»), «Страйк ілюзій» (2004, «Основи»), «Потойбіч паузи» (2005, «Фенікс»), «13 сучасних українських п'єс» (2013, «Преса України»), «Таїна буття» (2015, «Світ знань»), «Голос тихої безодні... та інші голоси» (2016, «Фенікс»), «Майдан. До і після» (2016, «Світ знань»), «Драмовичок» (2018, «Світ знань»), «Лабіринт із книги та вогню» (2019, «Смолоскип»); у часописах «Вітрила», «Трибуна», «Сучасна українська драматургія», «Дніпро». Перша авторська збірка п'єс – «Алхімія часу» (2019, «Світ знань»).

Сценарії Олега Миколайчука «Видряпатися на попа» та «Український Соломон, або Козацький суд та правда» екранізовані. Його п'єси ставили в театрах України, Словаччини (Пряшів), Білорусі (Мінськ), США (Чикаго).

П'єса «Територія Б» – це перший твір, який Олег Миколайчук-Низовець написав для професійної театральної сцени. Вона народилася з міфів, які ходять про стосунки між тещею та зятем. Ця тема настільки хвилювала автора, що на весільний рушник він ступив лише тоді, коли придбав власне житло. Його п'єси поставлені на сценах багатьох театрів: Волинського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка, Нововолинського народного аматорського театру «Авантюра», Театру ім. А. Духновича в Пряшеві (Словаччина), Коломийського академічного обласного українського драматичного театру ім. І. Озаркевича, Народного театру «Гомін» у Чикаго (США), НЦТМ ім. Л. Курбаса, Вінницького обласного українського академічного музично-драматичного театру ім. М. Садовського, Київського театру «Сузір'я», Львівського незалежного театру «ОКО», Мінського національного державного театру імені Я. Купала в Білорусі, Білоцерківського театру ім. П. Саксаганського, Львівського академічного обласного музично-драматичного театру ім. Ю. Дрогобича та в радіопостановці на «Першому каналі» Національного радіо.

Олег
Миколайчук

Твори драматурга перекладено англійською, французькою, польською, сербською, русинською, македонською мовами. Від 2014 року – учений секретар Національного центру театрального мистецтва імені Л. Курбаса.

Член журі літературного конкурсу «Кальміус». Член Ради Конфедерації драматургів України. Член Національної спілки письменників України з 2004 року.

Одружений, виховує доньку.

Твори

«Територія Б, або Якщо роздягатися – то вже роздягатися» (1997)
«Останній зойк матріархату» (1998)
«Оноре, а де Бальзак?» (у співавторстві з Недою Нежданою, 1999)
«Ассо та Піаф, або Ще один тост – за Мермоза!» (2002)
«Зніміть з небес офіціанта» (2003)
«Час Ч, або Сучасна історія про життя диваків, загадкове зникнення древніх киммерійців та забуту відмінність слів від людей» (2004)
«Дикі попи, збірка кіноповістей «Видряпатися на попа» та «Український Соломон» у співавторстві з О. Саганом» (2004)
«Дикий мед у рік Чорного Півня» (2008)
«Алхімія Карла XII, короля Швеції» (2009)
«Не туди дитина» (2012)
«Гайдамаки. Інші» (2013)
«Кароліни синьо-жовтої стрічки» (2014)
«Сходження кульгавого Скарбека» (2015)
«Квітка на три місяці» (2015)
«Каштан і Конвалія. Майже документальна драма» (2016)
«Троянда біла, троянда червона... Історія одного театру» (2017)
«Диригент Янголів, або Яблука Симиренка. Драма на одну дію» (2018)

Нагороди

1999 – перша премія на фестивалі «Тиждень сучасної української драматургії» за п'єсу «Оноре, а де Бальзак?» (у співавторстві з Недою Нежданою)
2004 – третє місце на фестивалі «Театр on-line» у Мінську за п'єсу «Зніміть з небес офіціанта»
2008 – відзнака на фестивалі радіоп'єс «Відродимо забутий жанр» за п'єсу «Дикий мед у рік Чорного Півня»
2011 – приз журналістських симпатій на театральному фестивалі «Коломийські представлення» за п'єсу «Дикий мед у рік Чорного Півня»
2012 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Алхімія Карла XII, короля Швеції»
2015 – II місце на конкурсі сучасної української комедії «Золоті оплески» за п'єсу «Сходження кульгавого Скарбека»
2018 – I місце на фестивалі «Українська революція 1917–1921 років» за п'єсу «Диригент Янголів, або Яблука Симиренка»
2018 – переможець на конкурсі мережі театрального перекладу Театрального центру «Дім Європи і Сходу» в Парижі «Євродрама»

Віктор Микитович Міроненко народився 25 грудня 1949 року в селі Марково Курської області (РФ). Фах юриста-правознавця здобув у Харківському юридичному інституті. Багато років працює за спеціальністю, утверджуючи силу закону. Вільний від роботи час присвячує всепоглинаючій творчості, надихає на яку внутрішній неспокій. Долучитися до участі в конкурсі «Коронація слова» вирішив для того, щоб зрозуміти, чи мають його твори цінність. Життєвий принцип якнайкраще відображений у народній мудрості: «Дорогу здолає той, хто йде».

Друкувався в журналі «Погорина» Рівненської обласної організації Спілки письменників України. На вірші Віктора Міроненка композитори В. Марченко, В. Безса-

**Віктор
Міроненко**

Нагорода

2014 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Казка про казку»

лов, А. Пастушенко написали низку пісень. У Запорізькому академічному театрі юного глядача в 2014 році була поставлена п'єса автора «Як віра, надія та любов місто рятували» під назвою «Як Іванко місто рятували».

Член Національної спілки письменників України з 2015 року.

Твори

П'єси

«Казка про добру ласку»

«Як віра, надія та любов місто рятували»

У світі справжнього театру чи кіно як ніде є можливість бодай на якийсь час вимислити, придумати інше життя, відсторонитися від підлості, хамства і брехні.

Технічна база в Україні дуже добра, і нарешті в нас з'явилася можливість створювати своє цікаве кіно. Коли знімали в Карпатах «Один у полі – воїн», я бачив ту молодь, яка так прагнула знімати. Бази не було жодної, така розруха, але вони власними камерами творили диво. І ті фільми потім виставляли на міжнародних кінофестивалях. Тепер же, коли держава почала підтримувати українське кіно, фінансувати його, з'явилася перспектива і для створення цікавих сценаріїв, і для відкриття нових акторських імен. Нині проходить багато всіляких кастингів, зокрема й на Західній Україні, бо мовний фактор справді стає одним із визначальних.

У мене зараз найбільший дефіцит – це час. Бо і театр не відпускає, і кіно стрімко розвивається, манить цікавими проектами. Держава співфінансує дедалі більше кінопроектів. Отже, кіно людей цікавить, на нього є попит – і кіноіндустрія на це реагує.

Актор, режисер Олег Петрович Мосійчук народився 9 квітня 1960 року в селі Новопавлівці на Дніпропетровщині. Через півтора року після народження з батьками переїхав у містечко Колки, що на Волині.

Із дитинства перебував у середовищі творчих людей, спостерігав за театральною діяльністю батька, за служеного працівника культури України. Поруч із ним розпочав і акторський шлях. Петро Мосійчук згадував, що перша довірена Олегові роль – папуга у виставі Володимира Минка «Увага, какаду!». Але юному актору вона не сподобалася: вирішив, що це несерйозна для нього роль. Він прагнув вдумливої ролі, тож батько дав йому змогу зіграти роль кобзаря Кирика у виставі «Назар Стодоля».

Після 8-го класу місцевої школи письменник поїхав у Дніпропетровськ вступати до театального училища (нині – театально-художній коледж), закінчив його в 1979 році. У 1993 році – клас С. Данченка в Київському державному інституті театального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого (нині – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого).

У 1982–1985 рр. Олег Мосійчук – актор Тернопільського українського музично-драматичного театру імені Т. Шевченка, у 1985–2000 рр. – актор Рівненського українського музично-драматичного театру. Набувши акторського досвіду, у 2000–2004 рр. став головним режисером Чернівецького музично-драматичного театру імені О. Кобилянської, а в 2004 році – головним режисером Тернопільського українського музично-драматичного театру імені Т. Шевченка.

І нині Олег Мосійчук живе театром: тут розкрився його акторський і режисерський талант, митець відо-

**Олег
Мосійчук**

мий в Україні за постановками вистав світової класики. Він завжди втілював ті драматичні твори, які змушували глядачів думати, аналізувати, пробуджували до духовних подвигів.

Після великої перерви в роботі з кінематографом приємною несподіванкою для Олега Мосійчука стало запрошення у 2012 році на зйомки фільму «Брати». Цей фільм ніби відкрив друге дихання автора: попри завантаженість у театрі, одержавши кілька цікавих пропозицій, він виділив час для роботи на знімальних майданчиках.

Режисер усвідомлює великий потенціал національного кіномистецтва, яке є ретранслятором духовно-етичних, морально-культурних цінностей, засобом освіти і науки, способом проведення дозвілля тощо. Та найважливіше – презентує Україну у світі, демонструє досягнення національної культури та мистецтва, завдяки чому може отримати цікаві пропозиції щодо співпраці з зарубіжним кінематографом. Олег Мосійчук піклується, щоб вітчизняні фільми щороку були представлені на світовій арені.

Митець цінує можливість працювати поруч із молодими акторами театру і кіно, щиро радіє їхнім успіхам. Уважає, що театральний глядач заслуговує відчувати потужну енергетику, яка йде зі сцени від справжніх професіоналів, залюблених у свою справу. Мріє мати свій театр. Інколи робить сценографії до власних вистав. У вільний час із задоволенням рибалить на березі річки. Саме там, у тиші, є нагода для несуетних роздумів і народження нових мистецьких проектів.

Олег Мосійчук – автор інсценізацій, перекладів, оригінальних п'єс, які були втілені на професійних сценах. Зіграв понад 50 ролей у театрі та кіно, здійснив більше 80 постановок. Вистави Олега Мосійчука представляли театральне мистецтво України в США, Словаччині, Румунії, Польщі, Росії.

Член Національної спілки театральних діячів України з 1982 року. Народний артист України з 2009 року. Одружений, виховав доньку Анну. Дружина Ярослава Мосійчук – народна артистка України.

Твори

«Реквієм для кларнета без оркестру» (у співавторстві з Богданом Мельничуком)

«Мазепа» (у співавторстві з Богданом Мельничуком, постановка Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру імені Т. Шевченка, 2010)

Режисерські постановки

Г. Горін, сценічна редакція О. Мосійчука «Поминальна молитва» (2008)

У. Самчук, інсценізація О. Мосійчука «Сльози Божої Матері» (2008)

М. Старицький, сценічна редакція О. Мосійчука «Циганка Аза» (2009)

І. Франко, сценічна редакція О. Мосійчука «Украдене щастя» (2012)

Б. Мельничук, О. Мосійчук «Мазепа» (2012)
Т. Шевченко, Б. Стельмах, сценічна композиція О. Мосійчука «Тарас» (2017)

Нагороди

2002 – літературно-мистецька премія імені Сидора Воробкевича
2010 – друга премія конкурсу «Коронація слова» за драму «Реквієм для кларнета без оркестру» (у співавторстві з Богданом Мельничуком)

2011 – Всеукраїнська літературно-мистецька премія імені братів Богдана та Левка Лепких
2012 – друга премія IV Всеукраїнського театрального фестивалю «Коломийські представлення» за виставу «Мазепа» (спільно з Богданом Мельничуком)
2013 – Державна премія за видатні досягнення у галузі культури, літератури та мистецтва, премія імені Леся Курбаса

Найкраще пишеться, коли все добре. Насправді, я не пишу, коли мені погано чи коли щось тривожить. Негатив ламає зсередини, а творити я можу тільки в гармонії. Пишу будь-де і будь-коли. Організована: якщо потрібно, напишу. Натхнення – як апетит: приходить під час їжі (роботи).

Успіх не приходить до тих, хто на нього чекає, склавши руки. Тому для мене успіх – це результат постійної праці. У творчості, у спорті, у житті: працюєш – і маєш результат. Можна постійно відкладати мрію і боятися почати. Але краще цей час витратити власне на початок. І потихеньку рухатися вперед.

Не гаяти час на сумніви, вагання і невпевненість, а замість того почати писати. Брати участь у літературних конкурсах на кшталт «Коронації слова». Лауреати конкурсів мають більше шансів бути поміченими. Давати читати рукописи друзям, які стануть вашими першими рідерами. Не боятися критики, що дасть вам змогу рости і розвиватися. Вичитані рукописи надсилати у видавництва, вивчивши перед тим, що саме вони друкують і чи потрапляє ваша творчість у вибірку. Багато працювати, удосконалюватися, випускати. Якщо творчість – це ваше, вас почують.

Я не стала письменницею у шістнадцять. Проте вже за десять років моя власна книга вийшла друком у класному видавництві. Мрії здійснюються!

Драматург Анастасія Олегівна Нікуліна народилася 23 вересня 1989 року у Львові. Мама – провізор, батько – інженер-теплотехнік.

Навчалася у Львівській українській гімназії з поглибленим вивченням іноземних мов та українознавства. Закінчила факультет міжнародних економічних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка, економіст-міжнародник, перекладач, але за фахом не працювала. Займається копірайтингом – пише тексти для сайтів, робить переклади. Заміжня, із чоловіком познайомилися на футболі, тож нині часто грають разом. Мешкають і працюють у Львові.

Писати Анастасія Нікуліна почала в дитинстві, уже тоді з'являлися перші вірші й казки. Підлітком писала малу химерну прозу. Але письменницька впевненість прийшла, коли знайшла своїх читачів у мережі інтернет, а саме в «Інстаграмі». Її блог @innspirit – це те місце, куди приходять не тільки за яскравими фото, а й за соковитим художнім словом. Щовечора авторка викладала там свою коротку історію, а вранці «купалася» в читацькій енергетиці. Увага та шана читачів стверджували впевненість письменниці у власному літературному хисті, віру в творче майбутнє, мотивували й надихали до самовдосконалення, відточування власної майстерності. Сьогодні Анастасія Нікуліна продовжує вести блог, де ділиться інсайдами сучасного письменництва.

Авторка пише гостросоціальну прозу в стилі реалізму. Проте жанрова палітра її творів доволі широка: фентезі, антиутопія, містика, казка, роман, пригоди, драма. Є в письменницькому портфелі й підліткова література. Дру-

**Анастасія
Нікуліна**

кувалася Анастасія Нікуліна у львівській періодиці. Твори підписує псевдонімом Іва Шон, але при виборі імені та прізвища на обкладинку сольної книги вирішила залишити справжні.

Перший великий роман – «Сіль для моря, або Білий Кит». На його написання надихнуло розуміння можливості легкої маніпуляції свідомістю підлітків, оскільки за красивою аватаркою в соцмережі може заховатися будь-хто. Сучасне віртуальне життя поволі поглинає реальне, і авторка прагнула висвітлити його небезпеки та ризики у романі. Це їй добре вдалося: твір був відзначений кількома преміями.

Анастасія Нікуліна читає багато книг, зокрема сучасних українських прозаїків, та викладає їх огляди в мережі інтернет. Із дитинства грає в міні-футбол. Захоплюється фотографією, подорожами, велоспортом, ужимку – лижами.

Для письменниці море та гори – найкращі співрозмовники, а блакитний колір – улюблений.

Прихильниця здорового способу життя, Анастасія Нікуліна популяризує його як на власному прикладі у реальному житті, так і у творах. Систематично відвідує спортзалу, займалася стріт-болом, настільним тенісом, різними видами танців – від бальних до стріт-денсу. Малювала графіті, писала і читала реп, навіть спробувала себе в паркурі, про що написала свій другий великий твір – «Зграя». Авторка хотіла донести надважливу думку про межі, які існують тільки в наших головах. Своім твором вона доводить: варто відкрити власні внутрішні резерви й повірити в себе.

Третя книга авторки під назвою «Завірюха» вийшла в жанрі романтичного фентезі на основі української міфології. Це особливий твір, адже з нього, можна сказати, почалася неофіційна письменницька кар'єра. Проте під ніжною обгорткою ховаються глибокі теми відносин батьків з дітьми, ролі жінки в суспільстві та важливості пошуку себе та свого місця в житті.

Друкувалася у видавництвах «Брайт Букс», «Клуб сімейного дозвілля», «Фоліо», «Апріорі», «Vivat». Писала твори у співавторстві з письменницями Вікторією Гранецькою та Мариною Однорог, а також у співавторстві з Олегом Бакуліним.

Твори

«Не пройти повз» у збірці «Теплі історії про кохання» (2014)
«Шістдесятє Різдво» у збірці «Львів. Смаколики. Різдво» (2016)
«Потанцюй зі мною» у збірці «Львів. Вишні. Дощі» (2017)
«Дім, у котрому заблукав час» (у співавторстві з Вікторією Гранецькою та Мариною Однорог, 2017)
«Чай-чайки» та «Ловець снів» у збірці «Щастя у віконці» (2017)
«Сіль для моря, або Білий Кит» (2017)
«Від щастя не вмирають» у збірці «Львів. Пані. Панянки» (2018)
«Все буде добре» (у співавторстві з Олегом Бакуліним, 2018)

«Зграя» (2018)
«Найбільша снігова пригода» у збірці «Диво на Різдво» (2018)
«Завірюха» (2019)

Нагороди

2013 – I місце на конкурсі «Майстерня чудес» із твором «Гість» під псевдонімом Іва Шон
2016 – відзнака «Краща п'єса для дітей старшого

шкільного віку» на конкурсі «Коронація слова» з п'єсою «Завірюха»

2018 – Міжнародна українсько-німецька літературна премія імені Олеса Гончара в номінації «Проза» за книгу «Сіль для моря, або Білий Кит»

2018 – відзнака «Найкраща книга для підлітків» за підсумками року премії «Глиняний кіт» за книгу «Сіль для моря, або Білий Кит»

2018 – короткий список ВВС (дитяча книга «Зграя»)

Головне наше завдання на сьогодні – написати історію свого роду, щоб передати наступним поколінням імена героїв, тих, хто подарував нам найцінніше – життя. Книга «Герої нації» – це життєві історії людей, яких я називаю справжніми звитязцями. Вона має розділ із чистими сторінками, аби читач сам міг уписати туди історію свого роду, адже ми всі є нащадками справжніх героїв нації, які в часи найстрашнішого геноциду в історії людства – Голодомору 1932–1933 рр. урятували багато людських життів, а отже – майбутнє. Ми – нація героїв!

Журналістка, драматург, педагог Богдана Олександрівська (справжнє ім'я – Людмила Миколаївна Говійна) народилася 19 березня 1969 року в селі Дубовичі Сумської області.

У 1990 році закінчила факультет журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка, у 2000 році – філологічний факультет Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. Мешкає в місті Суми.

Працює в комунальних закладах Сумської обласної ради – обласному центрі позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю й Сумському обласному науково-методичному центрі культури та мистецтв. Керує гуртками «Юні журналісти» та «Літературна діяльність». Богдана Олександрівська вважає, що молоде покоління необхідно креативно залучати до вивчення української літератури, мови та історії. Під її наставництвом четвертокласники Сумської спеціалізованої школи I ст. № 30 «Унікум» 2017 року створили сучасну легенду про сумчанина – Героя України, Почесного громадянина Олександра Аніщенка, який загинув 2014 року під Слов'янськом, захищаючи територіальну цілісність України, «Олександр Заступник Сумський». Написали книгу, як створювалася ця легенда, а 2019 року перетворили її на міні-фільм (прем'єрний показ – у День міста Суми).

Для увічнення пам'яті про людей, які в період геноциду українського народу боролися та рятували інших, авторка досліджувала Рух Опору Голодомору 1932–1933 рр. в Україні. Богдана Олександрівська наголошує, що основою її творчості є життя, і залишає реальні імена й прізвища, коли переносить свої історії з журналістського блокнота на папір. Виняток – прізвища злотворців, які змінюються, бо ще можуть бути живими їхні нащадки.

Історію, описану в п'єсі «Із Тарасом – через морок», що перемогла на Міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова», сумській журналістці повідав її дідусь. Він особисто був знайомий із Тимофієм Назаренком, тодішнім головою колгоспу ім. Т. Г. Шевченка, який зміг приховати зерно та врятувати людей від смерті. Саме завдяки Тимофію Тихоновичу в селі Бистрик Кролевецького району не було голодомору. Рятівник села лише в 1958 році

**Богдана
Олександрівська**

розповів про те, як і де йому вдалося сховати життєдайне зерно та хто допомагав, ризикуючи бути вбитим.

У 2016 році за п'єсою «Із Тарасом – через морок» Конотопський народний самодіяльний театр «МИ» поставив однойменну виставу (режисер – учениця Богдана Бенюка Марина Люшина). Цього ж року в межах спільної акції «Коронації слова» і Міністерства оборони України до Дня вшанування жертв голодоморів цю виставу в Центральному Будинку офіцерів Збройних Сил України побачили кияни.

За п'єсою Богдани Олександрівської «Моя українська мама» дорослими самодіяльними артистами з вадами зору підготовлена аудіовистава (режисери – подружжя Анатолій і Дар'я Сасса). Двадцять чотирьох героїв озвучували непрофесійні актори із Сумщини, Харківщини, Умані, Івано-Франківщини, Києва, а також із Російської Федерації та Німеччини. Технічно виставу було дуже складно підготувати: кожен актор записав свої ролі вдома на різні носії, а вже потім звукорежисер звів усі ці ролі, наклав на них музику і змонтував та транслював у голосовому чаті. Виставі дорослих передувала однойменна вистава, яку створили актори Народного театру юних «Шпаківня» (режисер Світлана Загоняйко), танцювальні колективи і Народний колектив України дизайн-студія «ART'el'moda» Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю.

За творами авторки було поставлено кілька вистав: п'єса «Тавро зла» Богдани Олександрівської йшла в постановці Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна під назвою «Остання сповідь» в 2013 році (режисер Олександр Рибчинський, досі в репертуарі театру); п'єса «Той, що греблі рвав, є» в цьому ж театрі поставлена під назвою «Поки живий – іди!» в 2014 році (режисер Олена Зарицька); п'єсу «Із Тарасом – через морок» поставив Конотопський народний театр «МИ» в 2016 році (режисер Марина Люшина).

П'ять п'єс драматурга ввійшли до збірки «Герої нації», яку в 2016 року випустило в світ сумське видавництво «Білий птах».

Зараз Богдана Олександрівська готує до друку наступну збірку своїх творів.

Твори

П'єси

«Тавро зла» (2013)
«Той, що греблі рвав, є» (2014)
«Із Тарасом – через морок» (2013–2015)
«Моя українська мама» (2015)
«Птахи щастя» (2016)

Нагорода

2015 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Із Тарасом – через морок»

Західні критики вважають іконостас пережитком колоніалізму і закликають руйнувати його методами сучасного літературного аналізу, наголошуючи на деконструкції ідеологій, розвінчуванні міфів та нищенні узвичаєних ієрархій цінностей. Місцеві ж постколоніальні літератори, особливо старшого покоління, наполягають на розбудові і зміцненні іконостасу, бо він, на їхню думку, є могутнім ідеологічним засобом. Він служить процесові національно-культурного самоусвідомлення і стріє розбудові держави.

Однак за цими тимчасовими потребами губиться щось дуже важливе. І все було б нічого, якби не один момент. Іконостас лише стверджує й переконує, з ним не можна вести діалог, він не терпить критики. Іконостас натомість вимагає агіографії – канонічного церковного тексту, стилізованої біографії, схеми, яка складається з описів обмеженої кількості чеснот, конфліктів, випробувань, звитяг і мучеництва. Агіографічні штампки і табу не заохочують до плідної дискусії над текстами, які є чимось безмірно більшим і важливішим для культури, ніж просто атрибут канонізованого мученика.

Отже, питання про долю іконостаса залишається відкритим. Руйнувати його чи розбудовувати? Це, очевидно, залежить від того, в якому часпросторі ми перебуваємо: у такому, що зорієнтований до якоїсь мети (історичному), чи в такому, що перебуває «після історії» (постмодерністському).

Кінооператор, журналіст, культуролог Богдан Васильович Підгірний народився 21 квітня 1956 року в місті Біробіджан Хабаровського краю (РФ) у родині доввічнозасланих поселенців. Цього ж року сім'я переїхала жити в Тернопіль.

У 1973–1975 рр. Богдан Підгірний навчався в Тернопільському філіалі Львівського політехнічного інституту (нині – Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя). 1980 року закінчив кінооператорський факультет Київського інституту театрального мистецтва (нині – Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого).

Працював у ВО «Ватра», кінооператором на Національній кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженка (1980–1985), молодшим науковим співробітником Тернопільського краєзнавчого музею (1986–1989),

Богдан Підгірний

оператором кіностудії «Галфільм» (1989–1991), телеоператором на «TV 4» у Тернополі, від 1999-го – на кіностудії «Укркінохроніка» (Київ), одночасно – на телестудії «I+1». Живе в Києві.

Богдан Підгірний – оператор фільмів «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» (1992), «Правди дорога терниста» (2001) про В'ячеслава Чорновола, «Хроніки від Фортінбраса» (2002) за есе О. Забужко.

У процесі зйомок фільму «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» про поета було зібрано величезну кількість відеоматеріалу. Десять років касети вважали втраченими, і лише випадково їх знайшли в гуртожитку кіностудії ім. О. Довженка, де колись мешкав режисер фільму С. Чернілевський. Тоді ж Богдан Підгірний згадав і про інші матеріали, які зберігалися в нього й могли зіпсуватися: побутова плівка руйнується, якщо її строк зберігання триває понад десять років. Тож вирішили розшифрувати записи й перенести їх на папір – так народився двотомник спогадів про Василя Стуса «Нецензурний Стус» (2002, «Підручники і посібники»), у якому Богдан Підгірний виступив у ролі упорядника та співавтора. Усі 28 інтерв'ю, які ввійшли до книги, принципово не давали авторам на узгодження, рука редактора торкалася їх лише для того, щоб зробити розмовну мову придатною для читання, не впливаючи на суть висловлювань. Збережені навіть стилістика та особливості мовлення людей. У результаті вийшов унікальний документ, який дає можливість переосмислити постать Стуса в усій її неоднозначності, без нашарувань і офіційних коментарів, якими за цей час обріс образ поета.

Отримуючи премію на конкурсі «Коронація слова», Богдан Підгірний пожартував: «Перед вами – найкращий драматург в Україні. Я радий, що журі притомне і мене відзначило».

Богдан Підгірний – член Національної спілки журналістів України від 2002 року та Спілки кінематографістів.

Богдан Підгірний – член Національної спілки журналістів України від 2002 року та Спілки кінематографістів.

Твір

«П. П. (Прагнення притомності)»

Нагорода

2008 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «П. П. (Прагнення притомності)»*

Спроби писати вірші були завжди, але вони не стали професією. Коли після життєвих мандрів я повернулася в Надвірну – місто мого дитинства, – там уже понад 20 років діяла літературна студія «Бистринь». Літстудія стала тим місцем побачень, куди приводить тебе поетична прага. Це така чудова лабораторія, де відбуваються надзвичайні експерименти, де вирують креативні думки, де живе неповторна харизма кожного автора, де кожен – і літератор, і неупереджений критик. Водночас це такий калейдоскоп, куди кожен приносить свої малесенькі скельця – огранені, туманні, побиті, абсолютно кришталеві. І це все збирається в калейдоскоп та створює надзвичайну картину життя. Одна з таємниць «Бистрині» – вік літстудійців: від 14 до 90 років – і кожному є що сюди принести. Спішиши на побачення з літстудією, чесне слово, як закоханий.

Найбільше, що мене радує в літстудії, – це молодь. Боже, яка в нас надзвичайна молодь! Вони так сміливо й оригінально думають, вони так незвично пишуть! Є чого вчитися, є за кого радіти.

Я почала писати серйозні речі вже в зрілому віці. Завершені, а також ще в роботі кілька драматичних творів, у тому числі віршованих. Можливо, діалоги – мій спосіб спілкування зі світом. Перемога п'єси «Ось така провінційна історія» на «Коронації слова» окришила мене. Драматична поема-диалогія «Сказання про Олену-Ольгу. Інші версії з давньої історії» – уже завершений великий історичний твір. Маю надію, що буде і більш широко опублікований, і поставлений у театрі чи кіно.

Драматург, поетеса Галина Поручник-Ткачук народилася 15 грудня 1958 року в селі Битків Надвірнянського району на Івано-Франківщині (Станіславщині). Закінчила Івано-Франківський інститут нафти і газу за спеціальністю «Проектування та експлуатація нафтогазопроводів, нафтобаз та газосховищ». Працювала завідувачем лабораторії, інженером-проектантом, фахівцем відділу хімпродукції. Нині перебуває на заслуженому відпочинку. Мешкає авторка у Львові та Надвірній.

Письменниця долучилася до участі в літературному конкурсі «Коронація слова», оскільки їй імпонувало, що тут немає жодних обмежень для учасників: ні за віком, ні за фахом, а що найважливіше: у ньому конкурують твори, а не імена відомих і маловідомих письменників.

Писати для театру Галина Поручник-Ткачук мріяла з того часу, як уперше переступила його поріг. Однак уже тоді усвідомлювала, що для написання художніх творів потрібен життєвий досвід. Нині режисери говорять авторці, що її п'єси є дорогими для постановки, адже в них багато дійових осіб. За порадою режисера П. Ластів-

Галина Поручник-Ткачук

ки свій твір «Сказання про Олену-Ольгу. Інші версії з давньої історії», який спершу створювала як віршовану п'єсу, трансформувала в «епічний роман у поетичних діалогах». Перша частина роману має назву «Княгиня з роду Кия», друга – «Регентша». Наразі авторка намагається працювати далі в цьому непростому жанрі, шукає свого театрального чи кінорежисера.

Мріючи про допитливого та мислячого читача, докладає заради нього значних зусиль, щоб з'являлися нові й унікальні твори, зокрема в стилістичному плані.

До того ж Галина Поручник-Ткачук прагне повернути із забуття якомога більше маловживаних давніх слів і повір'їв. У цьому вбачає свою місію як літератора – поділитися власною картиною світу в царині української історії та культури.

У вільний час любить відвідувати театр, дивитися мудре кіно, читати і слухати поезію, за пізнавальною літературою відкривати невідомі світи. Захопленнями автора є також Тайдзи-цюань із його східною філософією і подорожі, які дають змогу пізнавати історію як свого краю, так і сусідніх.

Літературні авторитети – Лопе де Вега, Іван Котляревський, Олександр Пушкін, Ліна Костенко. Життєве кредо авторки – любити, творити, збагнути хоч частку цього незбагненого світу. Високо поціновує самоосвіту, адже вважає, що надзвичайно цікаво на вже відомі речі й факти дивитися по-новому, переосмислюючи їх. І головне – не боятися нових, ще не розтиражованих думок.

Літературна студія «Бистринь», яку відвідує авторка, опублікувала її поезії в колективній збірці. Ці твори письменниці вийшли друком у івано-франківському видавництві «Просвіта».

Галина Поручник-Ткачук є членом надвірнянської літературної студії «Бистринь» імені Нестора Чира. Волонтер.

Твори

П'єса

«Ось така провінційна історія» (2014)

Епічний роман-диалогія

«Сказання про Олену-Ольгу. Інші версії з давньої історії» (2018)

Вірші в колективній збірці «Антологія творів літературної студії «Бистринь»

«Окрилена ріка» (2018)

Нагорода

2015 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Ось така провінційна історія»*

Не пам'ятаю, коли почув оці слова в якійсь російській пісні: «...шрами на спині истерзанной моей мучают и вдаль зовут меня...» Не знаю автора, та запам'ятав їх назавжди. У творця шрами мають бути не тільки на спині, а й у душі: і тільки те створене, що залишає ці шрами, має якусь вартість. Читач (чи глядач) має доторкнутись до них... – і обпектись. І якщо так сталося, то (як це не парадоксально) щасливі обое, бо знайшли одне одного: автор – свого читача, а читач – свого автора.

Український письменник і драматург, художник Віктор Іванович Рибачук народився 17 жовтня 1956 року в селі Плисків Вінницької області. У 1982 році закінчив Вінницький державний педагогічний інститут, у 1988 році – Київський художній інститут. Одружений, виховує двох дітей.

Із 1988 року відомий як художник: написав серії картин «Апокрифи» (1988–1989), «Слов'янський щоденник» (1989–1995), «Сентиментальні пейзажі» (1992–1994), «Імперія духу» (1993–1996), «Анатомія душі» (з 1991), «Портрет коханої жінки художника R.» (з 1995), «Манія величі» (з 1999) та ін. За цей період створив низку портретів, а також жанрові картини, пейзажі, натюрморти, малюнки, у тому числі за авторською технікою – по розплавленому алюмінію.

Віктор Рибачук називає себе представником андеграунду й опозиції, адже завжди був і є епатажним бунтівником, якому не байдуже все, що болить землі та людству. Його картини прикрашають вісімнадцять найпрестижніших музеїв і галерей України, є в колекціях банків, навчальних закладів, музеїв Словаччини, США та Швейцарії, приватних колекціях відомих співвітчизників та закордонних колекціонерів.

Живопис не став єдиною сферою, у якій досяг успіху Віктор Рибачук. У 2000 році він дебютував як поет: у видавництві «Континент-ПРИМ» вийшла книга віршів «Портрет коханої жінки художника R.», ілюстрована картинами однойменної серії. Пізніше у видавництві «Кальварія» було надруковано роман «Щоденники Горгони». Оповідання, новели та есе з'являлися у часописах «Сучасність», «Дукля», «Київська Русь» і «Вінницький край», а також в англomовному щотижневику «KYIV POST». П'єси друкував у журналах «Згар» та «Вінницький край».

Віктор Рибачук

П'єсу «Сейф» Віктора Рибачука ставили в Київській академічній майстерні театрального мистецтва «Сузір'я» та Вінницькому академічному музично-драматичному театрі ім. М. К. Садовського. У 2018 році на першому Фестивалі сучасної української драматургії «Нова п'єса» відбувся показ вистави «Що потрібно холостяку» за його п'єсою.

Творчу діяльність Віктора Рибачука широко розкрито в центральних українських газетах «Дзеркало тижня», «Київський телеграф», «Культура і життя», «Українська газета», журналах «Сучасність», «Афіша», «Галерея», «Епоха», «Goldcity», регіональних періодичних виданнях, а також у газетах «Свобода» (США), «Марсельеза» (Франція).

Віктора Рибачука посвячено в лицарі Мальтійського ордена.

Твори Проза

«Щоденники Горгони» (2002)
«На тому березі ріки» (2011)

Поезії

«Портрет коханої жінки художника R.» (2004)

П'єси

«Згар»
«Сейф»
«Соло для двох» (2007)
«Що потрібно холостяку» (2018)
«Моя Монро» (2013)
«Військовий доктор» (2017)

Нагороди

2006 – медаль ООН за внесок у розвиток світової культури
2007 – гран-прі на III Міжнародному театральному фестивалі в Мінську за спектакль за п'єсою «Соло для двох»
2007 – лауреат конкурсу «Коронація слова» за п'єсу «Соло для двох»
2012 – лауреат Літературної премії імені Михайла Стельмаха від журналу «Вінницький край»
2013 – переможець на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Моя Монро»
2017 – переможець на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Військовий доктор»

Першим поштовхом до літературної діяльності стало бажання реалізувати свої потенції оповідача – вночі вже снилося, що хтось розповідає мені романи. До того ж мій фах науковця не дозволяв прямо висловитися стосовно тих болючих питань історії нашої країни та її сучасного суспільного розвитку, що мене непокоять.

Зазвичай конкретним поштовхом для натхнення є сприймання якогось шедевру – опери, симфонії, роману або п'єси. Спочатку, особливо після того, як узаявся писати художні тексти, відчуваю дискомфорт і приниження, а потім з'являється бажання позмагатися.

Письменник Станіслав Казимирович Росовецький народився 20 березня 1945 року у місті Херцоброк (нині – Херцоброк-Клархольц) у землі Північний Рейн, Вестфалія, Німеччина. Нині живе й працює у Києві. Вищу освіту здобув у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка на факультеті російської філології.

Станіслав Росовецький – відомий фольклорист, історик давньої літератури та менеджменту, компаративіст, шевченкознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри фольклористики Київського національного університету імені Тараса Шевченка і дотепер працює у своїй альма-матер. Як дослідник і науковець він відомий, окрім України, у Білорусі, Естонії, Литві, Німеччині, Польщі, Росії, Канаді, США, Туреччині, Узбекистані, Франції... Автор монографій, посібників і підручників із фольклору, історії літератури, компаративістики. Кількома виданнями виходили фундаментальні підручник «Український фольклор у теоретичному висвітленні» (2004–2005, 2009) і монографія «Шевченко і фольклор» (2013, 2014, 2015). 356 наукових статей та публікацій вийшли друком у багатьох країнах, вони опубліковані українською, російською, англійською, французькою мовами.

У художній літературі дебютував після 60-ти років – і вразив екстраординарністю, оригінальним поєднанням сьогодення й давнини, сміливим переплетінням

Станіслав Росовецький

документального історичного факту і художнього домислу. У його історичних романах поєдналися одразу кілька жанрів: пригодницький, детектив, бойовик, містика, драма, фентезі. Автор настільки яскраво витворює образи героїв, що навіть не виникає сумніву в реальності, скажімо, привида Івана Федорова, першодрукаря, що колобродить на вулицях сучасного Львова. Реконструкція достовірних історичних подій з усіма притаманними давнині деталями на тлі містично-іронічних оповідей у тво-

рах Станіслава Росовецького оживлює давню історію слов'ян.

Письменник Станіслав Росовецький пише українською і російською мовами. Його романи і п'єси надруковано у видавництвах «Зелений пес», «Нора-Друк». Крім того, шість романів вийшло в Росії та Німеччині. Оповідання опубліковано в Білорусі, Канаді, Німеччині, Росії, США.

Своїми найулюбленішими авторами Станіслав Росовецький називає драматурга Дж. Б. Шоу та прозаїка Г. Гессе. Духовними вчителями – поета Т. Шевченка і академіка В. Перетца.

Твори

«Помста Першодрукаря» (2009)
«Сыщик князя Изяслава» (2009)
«Охота на царевича» (2010)
«Самозванец. Кровавая месть» (2011)
«П'єси про письменників» (2016)
«Элитный отряд князя Изяслава» (2018)
«По следам полка Игорева» (2018)
«Доктор Лаптев» (2018)
«Шевченко під судом. Трагіфарс у чотирьох актах» (2008)

Нагороди

2007 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Шевченко під судом»
2007 – лауреат літературного конкурсу «Новая книга»

Автори, чий книги люблять перечитувати, – Курт Воннегут, Вільям Фолкнер, Альбер Камю, Жозе Сарамаго.

Драматург, журналіст Андрій Миколайович Рушковський народився 19 грудня 1957 року в місті Києві. Його батько – Микола Рушковський – відомий актор, народний артист України, який кілька десятиліть поспіль працював у Національному театрі російської драми імені Лесі Українки. Тож у родині шанували мистецьке слово. У 1979 році Андрій Рушковський закінчив філологічний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Російська мова для іноземців».

Знаний журналіст, працював у багатьох українських і зарубіжних засобах масової інформації. Під час роботи в редакції газети «Киевские ведомости» в 1998 році познайомився і заприятелював із Сергієм Кисельовим. Колеги, друзі, вони з часом стали ще й співавторами, написавши разом три п'єси. Та передчасна смерть Сергія Кисельова перервала плідну творчу співпрацю.

У драматургії Андрій Рушковський дебютував із п'єсою «Блюз для чотирьох голосів», яку було поставлено на болгарському радіо. На сцені театру «Сузір'я» глядачі мали змогу побачити п'єсу «Єврейський годин-

**Андрій
Рушковський**

«Сцена» (1990)
«Лабіринт» (2010)
«І з крапкою» (2015)
«День останній, або Карл у Клари вкрав корали» (2017)

П'єси у співавторстві із Сергієм Кисельовим

«Амлет – принц Датський» (2004)
«Єврейський годинник» (2005)
«Життя і смерть Ніколи Коперника» (2006)

Нагорода

2005 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Єврейський годинник» (у співавторстві із Сергієм Кисельовим)

ник» в 2009 році, а вже у 2012 році – у Класичному художньому альтернативному театрі, де вона йде і до сьогоднішнього часу.

Твори

П'єси

«Крапля, що падає, або Служителі вічності» (1985)
«Блюз для чотирьох голосів» (1988 – радіоп'єса)
«Паличка-виручалочка» (1989 – радіоп'єса)
«Острів» (1987)

«Сцена» (1990)
«Лабіринт» (2010)
«І з крапкою» (2015)
«День останній, або Карл у Клари вкрав корали» (2017)

П'єси у співавторстві із Сергієм Кисельовим

«Амлет – принц Датський» (2004)
«Єврейський годинник» (2005)
«Життя і смерть Ніколи Коперника» (2006)

Нагорода

2005 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Єврейський годинник» (у співавторстві із Сергієм Кисельовим)

Скот Фітцджеральд, Курт Воннегут, О'Генрі, Тарас Шевченко-художник, Василь Цвіркунов, викладач драматургії, – мої кумири, авторитети, учителі в літературі та житті. За переконаннями я – багаї, для мене весь світ – одне велике село, а всі люди – члени однієї родини. Загалом я мирно живу в одній квартирі з донькою і тещею. Коханок не маю. Друзі – переважно письменники, драматурги, кіномитці. Мій рецепт удосконалення світу простий – кохайтеся!

**Володимир
Сердюк**

Драматург, прозаїк, журналіст Володимир Євгенович Сердюк народився 16 серпня 1956 року в місті Сторожинці Чернівецької області. Після навчання в чернівецькому училищі працював у рідному містечку токарем на деревообробному комбінаті, поки не відбув на Далекий Схід на строкову службу в армії. Романтика океану полонила, тож пішов до морської школи, а після навчання в ній був мотористом і на середніх риболовних траулерах обходив Берінгове, Чукотське, Охотське і Японське моря. У середині 1980-х, повернувшись до рідного краю, вивчився на викладача англійської мови та літератури на факультеті романо-германської філології Чернівецького державного університету ім. Юрія Федьковича. Поєднував навчання з практикою: паралельно працював у сільських школах Сторожинецького району Чернівецької області. Кількома роками пізніше подався до столиці, де й склалася творча доля митця слова. Закінчив факультет кінознавства Київського театрального інституту імені І. К. Карпенка-Карого, стажувався на факультетах журналістики університетів Фрейзера та Вікторії (Ванкувер, Канада) і у Всесвітній службі корпорації BBC (Лондон, Велика Британія).

Автор пройшов кар'єрними шаблями літератора-журналіста. Він – член Гільдії драматургів України, Асоціації діячів кіноосвіти, редакційної колегії літературного журналу «Святий Володимир». Член журі Всеукраїнського літературного конкурсу «Село моє, для мене ти єдине». Був членом сценарних груп кінопроектів «ПРЕ» (Україна, 2005) та «Каріна» (Канада, 2006), членом команди організаторів газет (відповідальний секретар): «Селянська спілка», «Влада і політика», «Студентська газета», «ЕКО». Працював головним методистом у Міністерстві освіти і науки України; викладачем журналістської етики в Інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка на кафедрі періодичної преси, де розробив авторську програму і підручник «Журналістська етика»; аналітиком у секретаріаті Кабінету Міністрів України; радником міністра культури України; завідувачем редакції фотохроніки в Національному інформаційному агентстві «Укрінформ».

Журналіст Володимир Сердюк має понад дві сотні публікацій у провідних газетах і журналах. У доробку письменника – понад сотні рукописів, три ще не видані романи, сотні новел і оповідань. Деякі з цих творів відзначені високими нагородами на літературних конкурсах.

Кожна робота митця – чи то п'єса, чи то роман, чи то новела – ніби картина в художній галереї. Зазвичай пер-

ше прочитання творів не дає розгледіти всі деталі, які розкривають суть того, що прагнув донести автор. Тому варто перечитати твір знову, аби зануритися глибше задля усвідомлення його ідеї. Літературні сюжети письменник-кінематографіст вибудовує так, що в них переважає рух, динаміка, які й виводять до пізнання зашифрованих смислів та як результат – спонукають реципієнта прагнути до вищих, духовних цінностей. Після смаку від прочитання галереї образів збудує хвилю почуттів, примушуючи замислитися над глибоко інтимним. Це також сприяє осягненню способу мислення художника слова.

Хоч і не раз зауважував письменник Володимир Сердюк, що його твори збагнути може не кожен, а все ж продовжує відкривати сторінки і нових, і давніх написаних оповідань, есе, поезій, новел із романів у своєму блозі в інтернеті. Деякі твори надруковано у видавництві «Електронка», однак із 16-ти написаних п'єс жодна донині не поставлена, а рукописи романів вичікують, «поки їх зрозуміють», вже кілька років. П'єси виходили переважно в колективних збірках «Центру Курбаса» (Київ). Нині письменник працює над романом «Книга відданих».

Свої різножанрові твори Володимир Сердюк пише не лише українською, а й англійською та російською мовами, а також перекладає з англійської й польської. Письменник вважає, що сучасні українські митці, які володіють іноземними мовами, мають набагато більше можливостей для творчого пошуку. Хоча в українській літературі спостерігається масове «мавпування» жанрів, сюжетів, підходів до розв'язання конфліктів, принципів філософствування і навіть комерційних ходів.

Нагороджений Почесними грамотами Міністерства освіти України, Національної спілки письменників України, Національної спілки журналістів України, відзнакою мера Києва за досягнення у вихованні журналістських кадрів.

Твори

Романи

«Мистецтво вимирання» (2009)
«Вороття немає» (1994)

Кіносценарій

«Аналіз крові» (1997)

П'єси

«NURSE» (2012)

Нагороди

2001 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за сценарій художнього фільму «Аналіз крові»

2004 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Пенсійні справи»

2007 – лауреат конкурсу «Відкрита ніч» за сценарій короткометражного фільму «Дем»

Пишу тоді, коли не можу не писати.

Завжди важливий зворотний зв'язок: чи правильно ти сформулював думку, чи надав своєму творінню якогось довершеного вигляду... Колиш мені дуже допомогла кинута мимохідь Іваном Малковичем фраза про мою першу повість: «Дуже гарні діалоги...» А може, там було й без «дуже». От бачите, тепер я – драматург.

Участь у фестивалях, літературних конкурсах дає драматургу насамперед величезний стимул для творчості. Також це спосіб просування твору, розширення контактів, зв'язків, знайомств із колегами-драматургами та режисерами. У моєму випадку, якби не перемога моєї п'єси в «Коронації слова» в 2012 році, навряд чи Молодий театр звернув би на неї увагу.

Щоб п'єси сучасного драматурга продавалися, стали популярними, окрім талановито написаного твору, потрібний щасливий випадок. Або ж видатні менеджерські здібності...

Драматург, прозаїк, казкар Надія Вікторівна Симчич народилася 11 жовтня 1966 року на Вінниччині; у 1968 році родина переїхала до міста Сміли Черкаської області. 1987 року письменниця закінчила філологічний факультет Черкаського педагогічного інституту (нині – Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); працювала вчителем української мови та літератури на Кіровоградщині та в Смілі. Із 1996 року живе і працює в Києві. Має доньку Катерину та сина Мирослава.

Перше оповідання Надії Симчич «Блюз на тему спеки» надрукували в районній газеті Бобринеччини «Честь хлібороба» восени 1990 року. Твори для дітей, оповідання, інсценізації виходили в журналах «Малютко», «Соняшник», «Ар'єргард», «Дніпро», газеті «Шкільний світ». До дітей Надія Симчич ставиться, як до дорослих. І хоч вони мають менше життєвого досвіду, та все ж легше піддаються вихованню і значно ближчі до дивовижної реальності, оскільки вірять у дива і казки. П'єси Надії Симчич входять до антологій драматургії «У пошуку театру» (2003), «Сучасна українська драматургія» (2006), «Майдан: до і після» (2016), «Драмовичок» (2017), «Мотанка» (2017), «Лабіринт із криги та вогню» (2019).

Передбаченням подій, що відбулися в Україні в 2013–2014 рр., є п'єса для дорослих Надії Симчич під символічною назвою «Хата, або Кінець епохи вишневих садів». Сильно розвинена інтуїція авторки, її любов до Батьківщини й дали їй змогу побачити, що буде в майбутньому, якщо й надалі так розвиватимуться події. Надія Симчич згадує, що влітку 2011 року в думці промайнула фраза: «Кінець епохи», яку вона стала осмислювати як підказку підсвідомості. Унаслідок розмірковувань в уяві виникла Україна в образі старої Хати, але на міцному історичному фундаменті. У першій дії п'єси авторка шукає відповіді на низку питань: хто в ній мешкає; якою мовою розмовляють жителі; які в них життєві проблеми; про що вони сперечаються? Відповіді на них постали у творі в символічній формі.

Спробою театральної документалістики письменниці є п'єса «Ми, Майдан». Працюючи над твором, Надія Симчич збирала у «Фейсбучі» пости багатьох людей про події Революції Гідності. Драматичний твір здобув перемогу на французькому конкурсі мережі театральних перекладу «Євродрама».

Надія Симчич

На сценах кількох театрів було здійснено постановки п'єс Надії Симчич: «Свято Зірки, або Бажання, здійснись!» (дитячий театр «Диво», 2017; київський театр «Вавилон», 2019); «Корінь троянди» (Народний театр Рівненської атомної станції, 2015); «Марко з Котигорошківки» (луцький аматорський театр «Гармидер», де постановка вийшла під назвою «Змій», 2016); «Хата, або Кінець епохи вишневих садів» (Молодий театр м. Києва, постановка вийшла під назвою «В чому диво, тьотю?», 2014); «Ми, Майдан» (Київський академічний

театр «Колесо», 2016). Інсценізації «Московіада, або ж Прощавай, Москво!», «Свято Воскресаючого Духу», «Дванадцять обручів весни» за романами Юрія Андруховича поставлені в Молодому театрі в 2006 році. Також відомі інсценізації авторки: «Тіні срібної ночі» за романом Валерія Шевчука «Срібне молоко»; «Міра + Ерік(а)» за романом Лариси Денисенко «Забавки з плоті і крові»; «Енжі, ангел» за романом Ірен Роздобудько «Гудзик»; «Чорний ворон» за однойменним романом Василя Шкляра.

Драматург Надія Симчич зазначає: «Наша література буде популярною тоді, коли буде доступною для всіх».

Твори

П'єси для дітей

«Казка Тропічного лісу, або Мальва» (2002, 2017), «Вірю, не зникай...» (2002), «Свято Зірки, або Бажання, здійснись!» (2011), «Корінь троянди» (2011), «Марко з Котигорошківки» (2011)

П'єси для дорослих

«Квартира на Володимирській» (2007), «Хата, або Кінець епохи вишневих садів» (2011), «Шедевр долі» (2012), «Ми, Майдан» (2015), «Країна Зеро» (2018)

Кіносценарії

«Не зникай, Отагамо» (2000), «Три горошини для Котигорошка» (2012)

Роман

«Мандрівник» (2003)

Нагороди

2000 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Не зникай, Отагамо»

2004 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за роман «Мандрівник»

2005 – заохочувальний приз на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Казка Тропічного лісу, або Мальва»

2008 – перша премія І Всеукраїнського конкурсу дитячої літератури «Золотий лелека» в номінації «Авторська казка» за збірку «Казки про Невидиму силу»

2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Свято Зірки, або Бажання, здійснись!»

2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Хата, або Кінець епохи вишневих садів»

2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій для дітей «Три горошини для Котигорошка»

Ніде в Україні не «навчають» на театральних драматургів. Усе, що можуть їм порадишити, – прочитати кілька книжок та побажати «більше писати!»

Звісно, якщо ти талановитий, то шанс стати драматургом є і без «освіти», але все ж таки важливо, аби був наставник, який допоможе зорієнтуватися на правильний шлях у мистецтві.

Участь у конкурсі «Коронація слова» – це така популяризація текстів, адже члени журі, які є продюсерами, режисерами, помічають їх. Отримавши нагороду за свою першу дитячу п'єсу, я зрозуміла, що в мене виходить писати, тож потрібно це продовжувати. І якщо зараз я отримала премію за дорослу п'єсу, значить, я розвиваюсь у цій сфері.

Драматург, сценарист, театральний діяч Марина Сергіївна Смілянець народилася 12 жовтня 1992 року в Києві. У 2008–2012 рр. навчалася на акторському факультеті Київського коледжу театру і кіно (майстерня Віталія Кіно), але вже тоді зрозуміла, наскільки цікаво писати щось своє. 2012 року вступила до Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого і 2018 року закінчила магістратуру за спеціальністю «Драматург кіно і телебачення».

Марина Смілянець обирає тематику та проблематику для своїх творів, орієнтуючись на те, що хвилює її саму найбільше. Центральною у творчості драматурга є тема любові, яка об'єднує всі її п'єси. Творчий процес зароджується в конфлікті з собою, згодом в уяві з'являються дійові особи, потім – перші діалоги, які обростають драматургічним матеріалом.

Для дітей Марина Смілянець створила «Абетку гарних манер», у якій маленькі глядачі залучаються до подій на сцені. З ними невимушено ведеться розмова про поведінку в різних життєвих ситуаціях. Це власний проект драматурга, який їй допомогла втілити в життя провідна актриса Нового українського театру Поліна Кіно. Вистава «Абетка гарних манер» стала режисерським дебютом Поліни.

П'єсу-казку «Країна серйозних» авторка написала для того, щоб поставити з однокурсниками, але паралельно надіслала текст на конкурс «Коронація слова», тож була приємно здивована, коли отримала нагороду. У цій п'єсі драматург стверджує важливість проявляти сміливість у власних бажаннях, мріях, не боятися робити рішучі вчинки, завжди залишатися самим собою, а не бути сліпим виконавцем волі соціуму. Кожна людина повинна пам'ятати, що вона унікальна й неповторна по-своєму. Ця п'єса-спогад про дитинство авторки сподобалася художньому керівникові Нового українського театру Віталію Кіно, тож він

Марина Смілянець

вирішив поставити її на сцені свого театру. «Країна серйозних» у трактуванні режисера нагадує Радянський Союз із різними обмеженнями для особистісного розвитку його громадян.

Аналогічні ідеї пронизують також п'єсу для дорослих «Б'ютіфул лайф». Окрім того, авторка нагадує, що головне – це любов, за неї треба боротися й дослухатися до голосу свого серця.

П'єси Марини Смілянець втілені на сценах кількох театрів. Так, «16+» поставив київський театр «POST PLAY» у 2016 році.

У столичному театрі «Божа корівка» в 2016 році було здійснено постановки п'єс «Країна серйозних» і «Абетка гарних манер», у 2017-му – «Б'ютіфул лайф» (під назвою «Кефір, зефір і кашемір»). П'єсу «Собача будка» поставили в 2018 році Аматорський театр «Вавилон» (під назвою «Привіт, Малий!») та Центр мистецтв «Новий український театр» (під назвою «Методи виховання малих засранців»). У 2019 році в київському театрі «Золоті ворота» глядачі мали змогу побачити постановку п'єси «Отелло/Україна/Facebook», написану у співавторстві з Павлом Ар'є.

2017 року Марина Смілянець отримала персональну відзнаку від експертів проекту «Дивись українське – твори своє майбутнє!» на конкурсі сценаріїв «Своє кіно» за сценарій «Будинок мрії».

Письменниця організовує театральні фестивалі, конкурси, концерти. Брала участь у фестивалі «Тиждень української п'єси» у 2015 та 2018 році.

Членом Спілки театральних діячів України Марина Смілянець є з 2013 року.

Твори

«16+» (2015)

«Країна серйозних» (2015)

«Абетка гарних манер» (2016)

«Б'ютіфул лайф» (2017)

«Мій домашній дикий Лис» (2017)

«Люди Forbes» (2017)

«Собача будка» (2017)

«Отелло/Україна/Facebook» (у співавторстві з Павлом Ар'є, 2019)

Нагороди

2015 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Країна серйозних»

2017 – персональна відзнака від експертів проекту «Дивись українське – твори своє майбутнє!» на конкурсі сценаріїв «Своє кіно» за сценарій «Будинок мрії»

2018 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Собача будка»

Назагал мистецтво і література зокрема намагаються розгадати найбільшу таємницю життя – саме життя... Що є людина, звідки ми і куди йдемо, які наші орієнтири, що є добро і зло. Сьогодні, на жаль, розмиті ці межі, насамперед у суспільній свідомості. Основний матеріал для художнього дослідження – невидима матерія душі! Звісно, психологічна проза не карамелька, не заспокійливе зілля для летарійного сну, вона спонукає читача до співпраці, до мислення, до самоаналізу, – а це праця, неспокій серця. Трапляється, що у реценціях головного героя читач іноді впізнає себе або порівнює із собою і таким чином учиться мислити, віднаходити відповіді на важливі питання. І мають бути, звісно, естетичні критерії, за їх відсутності або не уваги до естетики слова, до майстерності письма художня література перестає бути мистецтвом.

І все-таки творчість – це не жонгливання словом, хай навіть майстерне, творчість – це надмір любові, поклик серця, почуття відповідальності перед Богом, читачем, власною совістю. Обов'язково має бути присутній внутрішній цензор. Для мене художнє слово – це рух до світла. Творчість, окрім інших чинників, – це ще й унікальна здатність відчувати чужий біль. Слово має лікувати, а не завдавати невидимого радіоактивного опромінення.

Найбільша перемога – перемога над самим собою, над власними слабкостями, ілюзіями, вадами, над ставленням до конкретної людини, до ближнього.

Письменниця, педагог Оксана Миколаївна Смола народилася 6 листопада 1971 року в містечку Баштанка на Миколаївщині.

Навчалася в Баштанській загальноосвітній школі № 2. Вищу освіту здобула 2000 року в Миколаївському державному педагогічному університеті, отримавши спеціальність викладача зарубіжної літератури та української мови і літератури. Була керівником студії образотворчого мистецтва «Жар-птиця» Будинку дитячої та юнацької творчості міста Баштанки.

Оповідання «Хуртовина» – перший опублікований художній твір авторки, що з'явився на сторінках часопису Національної спілки письменників України «Вітчизна» в 2007 році. Та дебютом є твір «Дикі танці», що був опублікований у львівському журналі «Дзвін», для якого авторка пише від 2007 року. Згодом її твори виходили друком у харківському «Березолі», письменницькій газеті «Літературна Україна», у культурно-мистецьких виданнях «Перевал», «Тернопільський оглядач» і «Золота пектораль».

Письменниця має хист до живопису, тому в художньому оформленні деяких своїх книжок використала власні натюрморти та пейзажі.

Як творчий педагог-письменник, Оксана Смола в 2012 році нагороджена Миколаївською обласною

Оксана
Смола

премією ім. Миколи Аркаса в номінації «Просвітницька діяльність».

У своїх книгах порушує теми буття людини в глобалізованому суспільстві, проблеми морального та ціннісного вибору, історично-національні й естетичні аспекти. Увесь літературний доробок Оксани Смоли просякнутий утвердженням загальнолюдських і національних цінностей. Лейтмотивом художніх творів є рух до Світла.

Улюблений жанр письменниці – класична новела, працює також у царині великої прози та драматургії. Новели «Дикі танці», «Люстерко», «Прощальне соло», «Яблуко спокуси», етюди «Планета квітів», «Метаморфози за вікном», «Краса зникаюча і вічна», повість «Міраж» та романи-мозаїки «Смуток і радість» та «Рух назустріч світлу» – усі ці прозові твори є діалогом з читачем про духовне, вартісне і суетне, дріб'язкове.

Оксана Смола – член Національної спілки письменників України із 2013 року. Твори письменника-прозаїка виходили друком у видавництвах «Миколаївська обласна друкарня «Іліон», «Шамрай», «Літопис».

Твори

Збірка прози

«Першотвори» (2007)

Роман-мозаїка

«Рух назустріч Світлу» (2010)

Повість

«Міражі» (2014)

Оповідання

«Хуртовина» (2007)

«Білий рояль» (2011)

Трагікомедія

«Будинок милосердя» (2013)

Збірка оповідань, новел, етюдів

«Вітрильник у Божих долонях» (2016)

Нагороди

2012 – премія імені Романа Федоріва за оповідання «Білий рояль»

2012 – літературна премія імені Ірини Вільде за роман «Рух назустріч Світлу»

2012 – Миколаївська обласна премія імені Миколи Аркаса в номінації «Просвітницька діяльність» за роман «Рух назустріч Світлу»

2014 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за трагікомедію «Будинок милосердя»

Джерелом мого прозріння є сучасність, як би вона не складалася для мого народу. Тому мене й приваблюють історичні події з погляду сучасності. Історію не варто переписувати. Її варто уважно перечитати в часі. Історичну енергетику закладено в сучасність для майбуття.

Творчим поштовхом із ранніх літ слугували мені людина та українська пісня, а також героїка минулого, спрямована в майбутнє. З дитинства я починав писати роман, але ті зошити з першими рукописами не збереглися, і тільки вже в зрілому віці я знову звернувся до прози.

Письменник Станіслав Савович Стриженюк народився 3 березня 1931 року в родині хлібороба на Одещині в селі Гайворон (нині – місто в Кіровоградській області), що злилося з трьома сіл над Південним Бугом. Після семирічної школи закінчив Одеську спеціальну середню школу Військово-Повітряних Сил, згодом – Одеський політехнічний інститут. Будучи інженером-хіміком-технологом у Казахстані, заочно навчався в Московському літературному інституті ім. М. Горького. Тож має два фахи – інженер-хімік і літератор.

Працював начальником Одеського обласного управління культури, головним редактором Одеської кіностудії художніх фільмів, відповідальним секретарем Одеської організації Спілки письменників України.

У поезіях Станіслава Стриженюка оспівано Одесу і Причорномор'я, цілинні степи Казахстану, морські далі й гори Карпати. Автор видав близько сорока поетичних книг. Твори друкували в журналах «Дзвін» (Львів), «Вітчизна», «Дніпро», «Україна», «Радуга» (Київ), «Огонек» «Работница», «Москва», «Смена» (Москва), «Звезда» (Санкт-Петербург). Також вони виходили в журналах колишніх союзних республік у перекладі на національні мови. Добірка поезій Станіслава Стриженюка вміщена в шостому томі «Антології української поезії» англійською мовою.

В українських видавництвах побачили світ три книги «Вибраних поезій» автора. Письменник видав також афористичні мініатюри колекційного формату «Екслібриси» (2001) та «Колегіум» (2008). Підготував до друку книгу мініатюр «На круги своя».

Ще одна грань творчості поета – це написання поем: «Поет і Тьма», «Слава Ковалівна», «Рафаель», «Куди повертаються лелеки» та інші.

Чи не найбільше привертає увагу автора історична тема. Однією з найліпших є драматична козацька дума «Судний день», перша частина якої називається «Батурын», ще дві частини цього твору – «Полтава» та «Прутський похід».

Станіслав Стриженюк переклав українською мовою твори італійського поета Коррадо Калабро «Червоний колір Алікуд» (білінгва) та класика румунської поезії Міхая Емінеску «Лучафер» (білінгва), після чого його прийняли

Станіслав
Стриженюк

до членів Спілки письменників Румунії. Його твори перекладено на болгарську, угорську, польську, англійську мови. І сьогодні Станіслав Стриженюк активно пише, публікуючи свої поезії в мережі інтернет.

Своїми духовними наставниками називає Тараса Шевченка та Лесю Українку. Автор особливо шанує Григорія Сковороду та Олександра Довженка, Вільяма Шекспіра, Віктора Гюго, Льва Толстого. А Миколу Гоголя, Олесь Гончара та Василя Земляка вважає своїми духовними друзями-наставниками.

Станіслав Стриженюк є членом Національної спілки письменників України з 1959 року.

Твори

Збірки поезій

«В братнім краю» (1957)

«Земля орлів» (1960)

«Рубікон» (1962)

«Слава Ковалівна» (1964, поема)

«Моя Платанія» (1967)

«Журавлинь» (1968)

«Пасати – вітри постійні» (1970)

«Гавань синього літа» (1972)

«Облачные фрески» (у перекладі російською мовою, 1972)

«Стихія на семи вітрах» (1973)

«Красень-світ» (1976)

«Серце моє в дорозі» (1978)

«Вибране» (1981)

«На перехресті літ» (1982)

«І степ – як море» (1985)

«Крыло» (у перекладі російською мовою, 1987)

«Квітка долі твоєї» (1987)

«Ріка подвоєних небес» (1988)

«Ім'я твоє шепчу» (1989)

«Вибране» (1991)

«Мрія пам'яті» (1992)

«Червоний колір Алікуд» (1996, переклади)

«Екслібриси» (2001)

«Лучафер» (2002, переклади)

«Тетянин день» (2004)

«Судний день» (2008)

«Колегіум» (2008)

Нагороди

2008 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Судний день. Батурын»

2008 – спеціальна відзнака «Найкращий історико-патріотичний твір» на конкурсі «Коронація слова» за твір «Судний день. Батурын»

2015 – довічна державна стипендія як видатному діячу вітчизняної культури (Указом президента України П. Порошенка)

2019 – Муніципальна премія Одеської міськради «Культурна столиця»

Казки, які розповідала бабуся, а також пісні моєї нації, котрі я чув з дитинства, формували мої читацькі смаки. Зачитувався Т. Шевченком, Лесею Українкою, захоплююсь Г. Михайличенком. Та, мабуть, як письменника мене сформувало саме життя з його перипетіями.

Моє завдання – писати, що підказує серце, чесно перед своєю совістю... Для самодостатнього українця, який цінує свій рід і свою націю. Мрію писати казки.

**Володимир
Стенько**

Сценарист Володимир Анатолійович Стенько народився 27 грудня 1961 року в місті Синельниковому Дніпропетровської області. Навчався в Київському державному інституті театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого, оскільки мріяв бути режисером. По закінченні інституту працював режисером. Дипломну роботу захистив у Тернопільському театрі ім. Т. Шевченка за твором Любові Яновської «Четверта аксіома».

Працював в театрі Збройних сил України м. Києва. Низку вистав поставив у театрах міста Дніпро: ТЮГ, музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка та Ляльковому театрі. Декілька вистав пройшло в Тернопільському театрі ім. Т. Шевченка, Івано-Франківському театрі ім. Івана Франка. Серед представлених на розсуд глядачів вистав у Чернівецькому театрі ім. О. Кобилянської була й одна за казкою Володимира Стенька «Зоря Зоряниця». У Дніпровському театрі «Світлофор» постановка за його казкою «Лісові пригоди» йде уже кілька років. Також сценарист здійснив постановку мюзиклу в Київському академічному театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра. Він є автором пісні «Легенда про Дажбога» на музику чер-

нівецького композитора Світлани Рошки, яка лунала в ефірі на радіо «Київ».

Упродовж 2014–2018 рр. Володимир Стенько служив артилеристом на Донбасі у складі добровольчого корпусу «Правий сектор», мав позивний «Ясса». На фронті написав свій перший твір – п'єсу «Шахтар – чемпіон!» (інша назва – «Сепар»). У ній ідеться про чоловіка, який воював проти України, але перейшов на її бік, щоб не спізнитися й виправити власні помилки.

За воєнні роки Володимир Стенько зустрів багато відданих Україні людей – справжніх воїнів і патріотів. Сценарист хотів, щоб про їхні долі та подвиги в ім'я української нації дізналося якомога більше читачів та глядачів. Очевидець подій на Сході України, він із подвійним відчуттям сприйняв фільми про цю війну («Кіборги», «Позивний «Бандерас»), бо «хіба можна описати «зубний біль». Для нього всі фільми і твори, зняті на воєнну тему, – це лише натяк на те, що насправді відбувається на фронті.

Наразі Володимир Стенько проживає в рідному місті Синельниковому, займається приватним підприємництвом.

Член Радикальної партії О. Ляшка.

Захоплюється виноградарством і виноробством.

Твір

«Шахтар – чемпіон!» (2017)

Нагорода

2019 – *третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Шахтар – чемпіон!»*

У нашому роду були болгари, італійці, кримські татари, німці, росіяни, українці... Тож я мала широкий вибір для самоідентифікації. І стала українкою. Поважаю всіх, хто визначився із самоідентифікацією. Іншим – глибоко співчую.

За радянських часів я не стала інтернаціоналісткою, бо наша класна керівниця, учителька української мови й літератури Горислава Герасимівна, пояснила нам, тоді п'ятикласникам сільської школи у Східному Криму, що ми живемо в Україні, що Крим – частина України, а найважливіший предмет у школі – українська мова. Я повірила їй, а з часом збагнула чому: бо то була правда.

Я люблю Крим – він у моєму серці. Ця земля сформувала моє світосприйняття: про що я не писала б, роблю це як українка-кримчанка. Крим – диво! Він зберіг праісторію не тільки нашого народу, а й світу...

Письменниця, сценарист Надія Павлівна Тубальцева народилася 26 травня 1957 року в селі Чистюньці Алтайського краю (РФ). Її батько – корінний керчанин, на той час – цілинник, тож із трирічного віку Надія жила в Криму. Після навчання в школі здобувала професію метеоролога в Одеському гідрометеорологічному інституті. Відтак працювала синоптиком у Єреванському аеропорту, редактором у Дніпропетровській філармонії, сценаристом у телекомпанії, літературним редактором педагогічної газети «Джерело». У 2004–2006 рр. очолювала Новомосковський історико-краєзнавчий музей, де проводила конференції та виставки, залучала фахівців для розвитку закладу.

Спочатку писала вірші російською мовою. Коли наприкінці 1980-х рр. чоловік подарував їй чотиритомний «Словник української мови» Бориса Грінченка, то читала його як роман, виписуючи в зошит слова, які особливо сподобались. За півроку спробувала створити першу українську поезію. Згодом взялася на прозу. У 1993 році надрукувала свій перший роман «З нами Бог».

Нині авторка пише поетичні, прозові та драматичні твори українською та російською. Чоловік Надії Тубальцевої, також поціновувач рафінованого художнього слова, – письменник Віталій Старченко. Живе та працює творче подружжя в місті Дніпрі.

У 1990-ті письменниця спробувала свої сили ще й у ролі сценариста: так з'явився дебютний сценарій телефільму «Золота рибка Керченської протоки» (1999). У 2017-му режисер Анатолій Рева поставив у Павлоградському драматичному театрі ім. Б. Захави п'єсу «Золотий поріг».

**Надія
Тубальцева**

Друком вийшли твори Надії Тубальцевої в часописах: «У свічаді слова», «Січеслав», «Кур'єр Кривбасу», «Монастирський острів». Завдяки видавництвам «Промінь», «Січ», «Gaudeamus», «Дніпрокнига», «Інновація» побачили світ книги автора.

Надія Тубальцева – Член Національної спілки театральних діячів України.

Твори

Поєми, вірші

«Дикое поле» (1989)

«Ты прекрасна!..» (1992)

«Теразе» (2007)

Романи

«Желя і Карна» (2000)

«Лакмус-рок» (у співавторстві з В. Старченком, 2012)

Новели, оповідання, есе

«Чорним по білому: Махновські бувальщини» (2005)

«Самарська сага ХХ століття» (2007)

«Дніпровський капричос» (2012)

«Incognitus Gogol» (у співавторстві з В. Старченком, 2013)

Сценарії телевізійного художнього фільму

«Ломівська провесінь Олеса Гончара» (2008)

«Кіносценарії» (у двох частинах, 2016)

П'єси

«Золотий поріг» (2011)

«Характерник» (2014)

«Азов» (2017)

Нагороди

1996 – третя премія на Всеукраїнському конкурсі сучасної прози «У свічаді слова»

2000 – премія журналу «Кур'єр Кривбасу» за найкращий прозовий твір

2012 – літературна премія імені Ірини Вільде за книжку «Дніпровський капричос»

2013 – *перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Золотий поріг»*

2014 – *спеціальна відзнака «Вибір режисера» (Ахтема Сетіоблаєва) на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Троянда вітрів» (у співавторстві з Віталієм Старченком)*

2018 – перше місце в номінації «Драматургія» на конкурсі «Кальміус» за п'єсу «Азов»

2018 – перемога на конкурсі есе «Моя книжкова полиця» в межах благодійної акції «Третій вік: задоволення від читання»

Життя наше так уже влаштоване, що це переважно низка розчарувань. У цьому я песиміст, хоча удари долі завжди сприймаю з гумором. Це те рятівне коло, яке ще ніколи не підводило.

Із роками починаю знаходити радість, здавалося б, у звичних речах. Наприклад, у людському спілкуванні. А ще люблю наодинці блукати лісом. Ще замолоду, бувало, сідав на велосипед – і на цілий день по гриби. А є ті гриби чи нема – не так уже й важливо...

Повернення в драматургію та лауреатство на «Коронації слова» стали несподіванкою навіть для мене самого. Але знову ж таки завдяки панові Мельничуку, який нагадав про нашу давню незакінчену п'єсу для дітей «Віщий сон, або Мудрий Іванко». Коли ж я почав її читати, то мені не подобалося все, довелося багато чого переробляти і вже потім надсилати на конкурс.

Педагог, журналіст, драматург Володимир Миколайович Фроленков народився 27 лютого 1948 року в місті Львові. Дитинство і юність пройшли в Тернополі. Закінчив філологічний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Був капітаном збірної команди університету з футболу.

Працював учителем, але зі школи довелося піти: запропонував учням написати твір про те, якими вчителями вони стали. Тексти перевершили всі сподівання, деякі уривки Володимир Фроленков показав редакторові газети «Ровесник», і той вирішив їх опублікувати. Але школа не була готова до відвертих розмов, на зборах колективу почув багато звинувачень на свою адресу. Після цього з 1991 року занурився в журналістику – у газеті «Тернопіль вечірній» був дуже популярним розслідувачем: викривав зловживання у сферах торгівлі, побутового обслуговування, житлово-комунального господарства. Згодом зайнявся літературним редагуванням і отримував від цього задоволення, особливо якщо автор мав схожу життєву позицію, а якщо вже починав жити текстом, то самому ставало цікаво. При редагуванні біографічних текстів великого значення надавав особистому спілкуванню.

Володимир Фроленков

ють інші – ніяковіє, але від творчості не відмовляється. Із часом навчився знаходити радість у звичайних буденних речах. Найбільше цінує в житті спілкування – щире, доброзичливе. Любить мандрувати, прогулюватися лісом, збирати гриби, насолоджуватися кавою.

Володимир Фроленков – член редакційно-видавничої групи другого тому «Тернопільського енциклопедичного словника».

Твори П'єси

«Кому співає веселка» (у співавторстві з Б. Мельничуком; постановка Тернопільського обласного театру ляльок, 1987)

«Василькові зорі» (у співавторстві з Б. Мельничуком, Є. Ткаченком; постановка Тернопільського обласного музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка, 1988)

«Неопалима купина» (у співавторстві з Б. Мельничуком, Є. Ткаченком під спільним псевдонімом Роман Босий; постановка Тернопільського обласного театру ляльок, 1989)

«Рушники долі, або Хитра наука» (у співавторстві з Б. Мельничуком; постановка Тернопільського обласного театру ляльок, 1990)

«Віщий сон, або Мудрий Іванко»

Нагорода

2010 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Віщий сон, або Мудрий Іванко» (у співавторстві з Б. Мельничуком)

У середині 1980-х рр. писав рецензії на театральні постановки й публікував їх у тернопільських газетах. Це помітив Богдан Мельничук і запропонував створювати п'єси у співавторстві – так розпочалася багаторічна дружня праця митців. У тандемі були й творчі суперечки, і довгі розмови по телефону. Нині автор працює над коротенькими сценками новелістичного формату під умовною назвою «Непедагогічна педагогіка».

Коли занурюється в роботу, може навіть розмовляти сам із собою. Якщо це помічають інші – ніяковіє, але від творчості не відмовляється.

Із часом навчився знаходити радість у звичайних буденних речах. Найбільше цінує в житті спілкування – щире, доброзичливе. Любить мандрувати, прогулюватися лісом, збирати гриби, насолоджуватися кавою.

Володимир Фроленков – член редакційно-видавничої групи другого тому «Тернопільського енциклопедичного словника».

Катерина Цимбаліст

Переконана, що письменник не має права «подобатися». У нього зовсім інші завдання: по-перше, його робота, як на мене, дуже схожа на роботу лікаря: знайти суспільну хворобу, виявити її та «діагностувати»; по-друге, його завдання – давати нову реальність, окреслювати нові перспективи.

Думаю, усім відомо, що сучасні діти виховані на закордонному фентезі. Десь у такому жанрі й доводиться працювати. Українська міфологія дуже багата подібними персонажами. Нам зовсім не потрібно вдаватися до зображення ельфів чи кентаврів, оскільки і вони можуть позаздрити тому, скільки в нас різних Щезників, Чугайстрів, Водяників, Банників, Мавок тощо.

Секрет успішної та популярної дитячої книги полягає в тому, що до дітей не треба ставитися як до малят. Вони сьогодні дуже дорослі, і теми їх цікавлять теж дорослі: любов, дружба, вірність, відданість, власне призначення, людяність, прийняття інакшості. Потрібно лише правильно подати: легко для дітей, але не примітивно. Для мене творчість – це власне самовираження. Я дуже погано почуваюся, коли не пишу. Для мене – це життєва необхідність. Я б із задоволенням і танцювала, і грала в театрі, і знімала кіно. На все, на жаль, поки не вистачає ні рук, ні часу, ні грошей.

У паперовій книжки, безумовно, є майбутнє. Книжками людство користується з давніх часів. Я думаю, що кожен погодиться з тим, що запах старих книжок має в собі щось містичне. Проте й електронна книга є дуже необхідною в сучасному швидкому житті. Ліпше читати електронну книгу, аніж не читати нічого.

Письменниця, драматург Катерина Цимбаліст (справжнє ім'я – Катерина Сергіївна Панькова) народилася 5 липня 1983 року в місті Донецьку у сім'ї інженерів. Із дитинства залюбки відвідувала літературний гурток, театральну студію, балетну школу. Одна її бабуся була токарем, а на заслуженому відпочинку займалася господарством, садочком. Інша – інженером-конструктором: проектувала стратегічний міст у Донецьку, а у вільний час щотижня водила онуку та її брата до театру, консерваторії, музеїв. Відвідувати мистецько-культурні заходи та заклади культури було нормою для найближчого оточення Катерини Панькової. Письменниця впевнена, що в тогочасному Донецьку існувала своя культурна еліта, і, схоже, жила вона в якомусь іншому місті Донецьку: зовсім не в тому, яким його звикли бачити.

Атмосфера в балетній школі також сприяла духовному та культурному розвитку кожної особистості. Директор школи всіляко підтримував ідеї учнів щодо проведення святкових заходів. Саме в цей час Катерина Панькова почала писати свої перші твори.

У 2000–2004 рр. авторка навчалася в Київському коледжі естрадного та циркового мистецтва на спеціальності «Актриса розмовного жанру».

На Всеукраїнському читацькому конкурсі гумору та сатири імені Андрія Сова в Одесі в 2002 році отримала другу премію. Однак у розмовному жанрі вирішила не

розвиватися, оскільки запиту суспільства на таких спеціалістів не було.

У 2004 році вийшла заміж та разом із чоловіком заснувала власний бізнес: за рік, продавши все спільне майно, купили недобудований котедж. А 2007 року, доклавши значних зусиль, відкрили хостел на 46 осіб. На сьогодні – це мережа з дванадцяти хостелів у двох країнах (Україні та Польщі).

Доля все ж повернула Катерину Панькову до художньої творчості, мистецтва.

У 2007 році авторка розпочала роботу над п'єсою. Для того, аби надіслати її на конкурс «Коронація слова», їй не вистачило кількох рядків: твір ще був незавершеним.

У 2008 році письменниця викладала акторську майстерність у дитячому колективі та задумала створити п'єсу у віршах. Згодом за п'єсами авторки були поставлені вистави в українських театрах. Так, у Центрі театрального мистецтва ім. Леся Курбаса в 2012 році глядачі мали змогу побачити п'єсу «Дома в Україні». У 2019 році на сцені Київського академічного Молодого театру було здійснено постановку за п'єсою авторки «Wieprzowina (Свинина)». Катерина Панькова переконана, що театр має майбутнє: «У театрі сцена оживає, твориться на очах у глядача, він стає учасником цього дійства. Емоції, які людина переживає в театрі, аж ніяк не можна порівняти з кіно, а тим більше із телебаченням».

Катерина Панькова – учасниця лабораторій «Тиждень актуальної п'єси» та «Драма.ua» (2012), першої лабораторії «Драматурга» Київського академічного Молодого театру (2018–2019), першої лабораторії НСТДУ «Драматургія для дітей» (2019).

Улюблені письменники Катерини Панькової: М. Булгаков, В. Набоков, Дж. Орвел, Є. Замятин, О. Хакслі, Б. Пастернак, Дж. Д. Селінджер, Вольгер, Й.-В. Гете, В. Шекспір. Вона цінує поеми, тож серед їх творців відзначає О. Пушкіна, Омара Хайяма, Лесю Українку, Л. Костенко, І. Котляревського. Серед постмодерних авторів шанує Я. Вишневецького, В. Пелевіна, Ю. Андруховича, Люко Дашвар і багатьох інших. У тексті твору звертає увагу на стиль викладу, тематику, сюжетні ходи.

Виховує сина та доньку.

П'єси

«Лісова царівна і Зорегляд» (2010)
«Дома в Україні» (2011)
«Ключі од Вирію» (2018)
«Wieprzowina (Свинина)» (2019)

Нагороди

2002 – друга премія на Всеукраїнському читацькому конкурсі гумору та сатири імені Андрія Сова
2011 – переможець у конкурсі на проект Міжнародної організації з міграції з п'єсою «Дома в Україні»
2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу для дітей «Лісова царівна і Зорегляд»
2014 – переможець у пітчінгу ідей телекомпанії «Film.ua» на найкращу заявку комедійного серіалу

Люблю книжку. Молюся на книжку. Не могу без книжки. Бо й сам вже не людина, а книжка. Усе ще не дописана... Аби хоч трішки познайомити читача з собою, створив щось на зразок есейної письменницької автобіографії. І там зізнаюся в любові найсокровеннішій. До Природи, до Неба, до Космосу. Мені скоро до них йти, і я про це знаю. Не з чужих, а зі своїх слів. Чи своєї середини... Але наразі обмежуся лише децицією цього знання. За радянського часу я щось, траплялося, писав, але принципово свого – нічого. Хіба в часи перебудови, якій повірив.

Бог до нас суворий, знаєте чому? Тому що ми жодного разу не подякували своїм мистецтвом йому за життя. Ми весь час дорікали. У тому числі й словом Шевченка. Але ж ми живемо. Хтось когось сьогодні цілує. Хтось дивиться в полі на підрослі пиєниці, які вихитуються під вітром. Хтось про щось мріє. Де все це в нашому мистецтві? Ми що, усі такі нещасні?..

Якщо ми наше мистецтво побудуємо так, що в ньому на головних ролях буде Сонце, воно зійде в кожній сприймацькій душі. Розумієте, культура живе поза тою політикою, яка тіпає Україною. Скажімо, композитор Євген Станкович закінчує десь зараз оперу чи симфонію. Оце і є завтра нас усіх. Суцих і ще не народжених. А ми лише лемтнуємо.

Письменник, літературознавець, літературний критик Григорій Максимович Штонь народився 13 березня 1941 року в селі ВербоVECь Тернопільської області. Батько письменника, отримавши сан священника, з матір'ю жив у різних сибірських містах, а хлопець провів дитинство разом із тіткою, бо не мислив себе без України.

Вищу освіту здобув у Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені Івана Франка (1967), кілька років працював у школі. Закінчив аспірантуру Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАН України, де працював упродовж 1973–2000 рр. на посадах молодшого і старшого наукового співробітника, заступника директора з наукової роботи. У 1999 році захистив дисертацію «Духовний простір української ліро-епічної прози» та здобув науковий ступінь доктора філологічних наук. У 2001–2017 рр. – професор кафедри історії української літератури і шевченкознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У 2016 році йому присвоїли звання почесного доктора Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Нині мешкає в Києві.

Як літературний критик писав тільки про тих, чиє художнє слово високо цінував, – Анаголія Дімарова, Віктора Міняйла, Григорія та Григора Тютюнників, Леоніда Первомайського. Автор численних наукових праць, зокрема монографій «Становлення нової людини і літературний процес» (1978), «Романи Михайла Стельмаха» (1985), «Анатолій Дімаров» (1978), «Духовний простір української ліро-епічної прози» (1998).

Григорій Штонь

Своїми літературними вчителями письменник Григорій Штонь вважає Камю, американських і німецьких романістів, російських авторів.

Штонь-драматург присвячує свої п'єси здебільшого сучасності, відмовляючись від моноконфлікту. Наскрізна тема – філософський посыл, інтелектуальне перезавантаження загальновідомого малознайомим. Динаміки в п'єсах досягає завдяки духовному руху всередині самого персонажа. Тонке відчуття запахів і звуків істотно увиразнює багатий художній світ

п'єс автора. Тож не дивно, що Григорій Штонь мріє про театр без шуму й галасу, щоб глядач міг «напружено розпружитися» і побачити, відчутти двобій зрілої мудрості й войовничої молодості; «зрефлексувати» щодо закоріненого в духовно-психологічному естві героя конфлікту. Чутливий до слова, уважний до суті, принциповий, ерудований, він потребує співрозмовника інтелектуально й духовно багатого.

П'єса «Його сіятельство Поет» знайшла сценічне втілення у стінах Дніпропетровського академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка (2014).

Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (член авторського колективу «Історії української літератури ХХ століття», 1996). Член Національної спілки письменників України (1982).

Друкувався в часописі «Кур'єр Кривбасу», літературно-мистецькому альманасі «Курінь», журналах «Дніпро», «Київ», «Основа», «Світовид», «Сучасність», «Тернопіль».

Займається живописом, його картини експонуються на художніх виставках. Любить мандрувати до Карпат чи до моря.

Твори

Поезії

«Візії» (1995)
«Затока лун» (1999)
«Перга» (2011)

Повісті, оповідання, романи

«Пастораль» (1989)
«Пастораль» (1990)
«Затіння» (1993)
«Тернова мушля» (1997)
«Суд» (1999)
«Рай» (2001)
«Містраль» (2002)
«Форум вічноживих» (2003)
«Пообіч часу» (2004)
«Нічні сонця» (2006)
«Ексклюзив» (2006)
«Атлантида»
«Всього лиш люди...»
«Утікач»
«Рік щезних світань»
«Пришелець»
«Марта»

П'єси

«П'єси» (2012), «П'єси. Книга друга» (2013)

Літературні есе

«Devisu (На власні очі)» (2012)
«Есеї» (2016)

Сценарії

«Музичні картинки» (1968, студія «Київнаукфільм»)
«Страчені світанки» (1995)
«Чорна рада» (за твором П. Куліша, 2000)

Документальні кіносценарії

«Ой горе тій чайці...» (про І. Мазепу)
«Гомоніла Україна» (про Г. Косинку)

Нагороди

2002 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Defolt»
2003 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за кіносценарій «Клас»
2018 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за п'єсу «Гойдається вечора зломана віть»

Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «П'єси» (2004–2019)

2004

НОМІНАЦІЯ «КІНОСЦЕНАРІЇ ТА П'ЕСИ»

I премія: П'єса – «Сказана співачка з невідомим» – Валентин Тарасов

II премія: П'єса – «Пенсійні справи» – Володимир Сердюк

III премія: П'єса – «П'ять нещасних днів» – Ігор Липовський

Дипломанти:

Кіносценарій – «Портрет» – Василь Мицько

Кіносценарій – «Обідранці» – Кирило Устюжанін

Кіносценарій – «Найгірший у світі татко» – Ігор Козир

П'єса – «Vita varia est» («Життя мінливе») – Олег Гончаров

П'єса – «Посібник з полювання на дідусів» – Лариса Денисенко

Кіносценарій – «Перелесник» – Ганна Пустовойт

Кіносценарій – «Баба» – Владислав Чабанюк

Кіносценарій – «Народжена вогнем» – Христина Ярошенко

2005

I премія: «Єврейський годинник» – Сергій Кисельов та Андрій Рушковський

II премія: «Стежечка Святого Миколая» – Лариса Діденко

III премія: «Про потяг, валізи, мотлох та дещо більше» – Артем Вишневський

Дипломанти:

«Реторта» – Марина Соколян

«Коли повертається дощ» – Надія Мірошниченко

«Голубий дельтаплан» – Інна Волосевич

«Педрада» – Олександр Пальченко

«Імперія обкрадених» – Олександр Бойцов

2006 – не вручали

2007

I премія: «Допит небіжчика» – Ігор Негреску

II премія: «Ромео і Жасмин» – Олександр Гаврош

III премія: «Шевченко під судом» – Станіслав Росовецький

Дипломанти:

«Козак Мамай і ключі від Раю» – Артем Вишневський

«Петропалацік» – Євген Чвіров

«Соло для двох» – Віктор Рибачук

«Калина та песиголовці» – Надія Марчук

«Шпигунські пристрасті» – Валерій Герланець

2008

I премія: «Судний день. Батурин» – Станіслав Стриженюк

II премія: «Помилка Марка Фабія» – Едуард Богуш

III премія: «П. П.» («Прагнення притомності») – Богдан Підгірний

Дипломанти:

«В Парижі красне літо...» – Олександр Гаврош

«Прикол» – Галина Опришко

«Божевільна бригада» – Віталій Райнюк

«Кайдашева сім'я» – інсценізація за повістю І. Нечуя-Левицького – Микола Босак

«Чумацький шлях» – Володимир Гайдай

Дипломант «Вибір видавців – 2008»:

«Пів'яблука» – Галина Вдовиченко

2009

I премія: «Червона свитка» – Гарольд Бодикін

II премія: «Веселкове диво» – Марія Баліцька

III премія: «Несамовиті» – Надія Ковалик

Дипломанти:

«Вбити наречену» – Ірен Роздобудько

«Батьківська хата» – Іван Нагірняк

«Переступи поріг» – Леся Білик, Леонід Білик

«Трагікомедія» – Остап Соколюк

«Прозорий будинок» – Ольга Рекетенець, Наталія Топіха

2010

I премія: «На прізвисько Цинцінат» – Едуард Богуш (м. Київ)

II премія: «Реквієм для кларнета без оркестру» – Богдан Мельничук, Олег Мосійчук (м. Тернопіль)

III премія: «Віщій сон, або Мудрий Іванко» – Богдан Мельничук, Володимир Фроленков (м. Тернопіль)

Дипломанти

«Амбасада» – Людмила Богата (с. Ручки, Гадяцький р-н, Полтавська обл.)

«Перверсія» – Катерина Аксьонова (м. Львів)

«Фігура a-la Синді Кроуфорд, або Таємниця нев'янучої вроди» – Вікторія Мельник (м. Краматорськ, Донецька обл.)

«Майстер» – Анастасія Швердіна (м. Луганськ)

«Соло з полонини» – Тетяна Гаркуша (м. Київ)

Дипломанти «Вибір видавців – 2010»

«Комашина тарзанка» – Наталка Сняданко

«Твоя дитинка» – Ірися Ликович

«Дивна така любов» – Анна Багряна

2011

I премія: «Велика сцена: Віктор, або Чорнобильська дитина» – Сергій Васильєв (м. Київ)

I премія: «Експериментальна та камерна сцена: Людина у підвішеному стані» – Павло Ар'є (м. Кельн, Німеччина)

Дипломанти:

«Шекспір як ви та я» – Станіслав Росовецький (м. Київ)

«Дорога до раю» – Ярослав Верещак (м. Київ)

«Гастарбайтерські сезони» – Наталія Доляк (м. Вінниця)

«Державні немовлята» – Ярослав Свиридов (м. Харків)

2012

I премія: «Кінець епохи вишневих садів» – Надія Симчич (м. Київ)

II премія: «Хліб по воді» – Василь Босович (м. Львів)

III премія: «Житіє Діогена Коринфського і Пінзеля Бучацького» – Мирослав Лаюк (м. Київ)

Дипломанти:

«Алхімія Карла XII, короля Швеції» – Олег Миколайчук (м. Київ)

«Ніч вовків» – Олександр Мірошниченко (псевдонім – Олександр Вітер) (м. Київ)

«Заручники» – Василь Трубай (Київська обл.)

2013

I премія: «Золотий поріг» – Надія Тубальцева (м. Дніпро)

II премія: «Каньйон Людей, або ж Дворище» – Дмитро Єльніков (м. Львів)

III премія: «Моя Монро» – Віктор Рибачук (м. Київ)

Дипломанти:

«Аеробіка для обличчя» – Любов Якимчук (м. Київ)

«Селюки» – Василь Мельник (м. Чернівці)

«Погорілий Театр» – Мирослав Лаюк (Івано-Франківська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

Спеціальна відзнака за кращий твір на історико-патріотичну тематику від КНУ імені Та-

раса Шевченка: «Слава героям» – Павло Ар'є (Німеччина)

Спеціальна відзнака від Київського академічного Малого театру: «Випадок з текстом» – Любов і Ігор Литовські (Івано-Франківська обл.)

2014

I премія: «Батяри, брати батяри!» – Олексій Дроздовський (м. Київ)

II премія: «Будинок милосердя» – Оксана Смола (м. Баштанка)

III премія: «Гільйотина» – Олесь Гриб (м. Київ)

Дипломанти «Вибір режисера–2014»:
«РОТ» – Михайло Білан (Крим)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки–2014»:
Спеціальна відзнака «Віримо»: «Біда мине» – Гарольд Бодикін (м. Сімферополь)

2015

I премія: «Із Тарасом – через морок» – Богдана Олександрівська (м. Суми)

II премія: «Жінки та снайпер» – Тетяна Киценко (м. Київ)

III премія: «Ось така провінційна історія» – Галина Поручник-Ткачук (м. Львів)
«Правосуддя Єв» – Володимир Коваль (м. Чернігів)

2016

I премія: «Різдво» – Оксана Драчковська (м. Чернівці)

II премія: «Під знаком Пуй» – Володимир Кулянський (м. Дніпро)

III премія: «Діди Хрещатої долини» – Олег Миколайчук (м. Київ)

2017

II премія: «Під прицілом тиші» – Олександр Вітер (м. Київ)

III премія: «Громадяни Кале» – Єгор Коник (м. Полтава)

Дипломанти:
«Антоніна» – Ярослав Ярош (м. Івано-Франківськ)
«Загублені в тумані» – Неда Неждана (м. Київ)

2018

I премія: «Собача будка» – Марина Смілянець (м. Київ)

II премія: «Вирій» – Наталія Ігнат'єва (м. Запоріжжя)

III премія: «Гойдається вечора зламана віть» – Григорій Штонь (м. Київ)

2019

I премія: «Собака» – Юрій Васюк (м. Чернігів)

II премія: «Степан Бандера» – Марія Лелека (м. Київ)

III премія: «Шахтар-чемпіон!» – Володимир Стенько (м. Синельникове)

Дипломанти «Вибір драматурга – 2019»:
«10 000 років до н. е.» – Юрій Васюк (м. Чернігів)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2019»:
Спеціальна відзнака Володимира Івасюка: «У полоні печалі» – Андрій Аркан (м. Львів)
Спеціальна відзнака від Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра за гостру актуальність і сценічність: «Шахтар-чемпіон!» – Володимир Стенько (м. Синельникове)

Номінація

ПІСЕННА ЛІРИКА

Тарас Антипович (2009)

Оксана Михальчук
і Олександр Злотник (2009)

Анатолій Матвійчук
і Олеся Сінчук (2009)

Володимир Шинкарук
і Влада Литовченко (2010)

Ірен Роздубудько
і Ігор Жук (2010)

Віталій Козловський
і Тала Пруткова (2010)

Ірина Цілик (2011)

Юлія Мусаковська і Катерина
Танчак (праворуч) (2011)

Юлія Мусаковська (2011)

Анатолій Матвійчук (2012)

Ігор Жук (2012)

Світлана Дідух-Романенко (2012)

Тала Пруткова (2013)

Вікторія Амеліна (2014)

Валентин Пащенко (2014)

Дарина Гладун (2014)

Святослав Вакарчук, Олексій Власов,
Леся Мудрак і Богдан Стельмах
(праворуч) (2015)

Ганна Крушельницька (2015)

Світлана Дідух-Романенко (2015)

Оксана Самара (2016)

Дарина Гладун (2016)

Олена Іськова-Миклашук (2017)

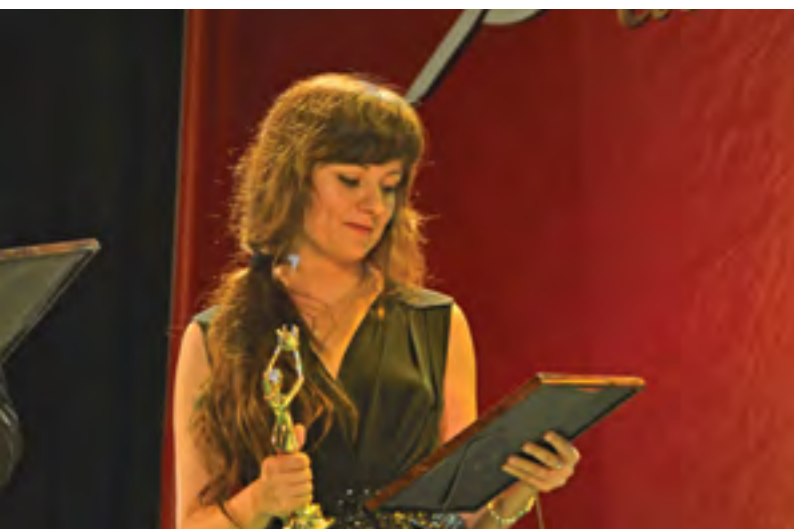
Анжеліка Рудницька
і Анатолій Ройченко (2017)

Світлана Дідух-Романенко (2017)

Ігор Шоха (2018)

Ігор Жук (2019)

Ганна Коназюк (2019)

Анатолій МАТВІЙЧУК,

кандидат історичних наук, доцент Київського національного університету культури і мистецтв, народний артист України

Великі проблеми маленького дива

Найважче писати про ті речі, які доступні і зрозумілі всім. Ті, які супроводжують нас усе життя – від народження до скону, які є частинкою нашого особистого ества і водночас спільною цінністю і надбанням багатьох людей. І чим більше я задумуюся над тим, з якого боку підступитися до теми, щоб не знівелювати її важливість, тим більше, услід за Сократом, хочеться скрушно вигукнути: «Я знаю тільки те, що я нічого не знаю!» І це попри те, що більшу частину свого життя займаюся саме цією темою – пісенною поезією! Причому як з практичного, так і з суто теоретичного боку. Бо зрозуміти, як народжується в людині мелодія, як вона знаходить свою словесну форму і набуває мистецької довершеності – це значить зрозуміти природу людської душі. Подивіться на цю проблему в системі просторово-часових координат – і ви отримаєте повноцінну картину буття людської спільноти чи навіть держави. Бо як банально це не прозвучить, але пісня завжди була душею народу і його колективною свідомістю. І з якої точки відліку ми не почали б цю статтю – від давньогрецьких Гомера та Алкіона чи від Псалмів царя Давида, ми відкривемо для себе цілі світи, які збереглися завдяки феномену пісенно-поетичної творчості.

Безцінне надбання поколінь

Нам, українцям, є чим пишатися. Ми отримали у спадок від наших пращурів майже двадцять тисяч (!) українських народних пісень, що ж до текстів, зважаючи на їхню поліваріантність, то вони обчислюються сотнями тисяч! За висловом відомого вченого і дослідника Г. Нудьги, пісня та дума – найпомітніші дари, принесені нами у вселюдську духовну скарбницю. Починаючи з XV століття, українська пісня згадується в історичних хроніках іноземних авторів. У XVII–XVIII століттях по землях України і за її межами вже поширилися збір-

ники кантів М. Кондрацького, А. Рудницького, І. Левицького, Є. Пашковського, Вагановського. Був час, коли навіть у Санкт-Петербурзьких аристократичних салонах виконувалися українські пісні. Чимало уваги збиранню та дослідженню української пісенної спадщини приділяли українські митці, зокрема М. Драгоманов, М. Вовчок, І. Франко, М. Гоголь, О. Потебня. На межі епох класицизму і романтизму значного впливу українська пісня зазнала від потужних особистостей І. Котляревського, Є. Гребінки, Г. Квітки-Основ'яненка, Л. Глібова, С. Руданського, С. Гулака-Артемівського, Т. Шевченка. Понад п'ятдесят віршів Кобзаря лягли в основу пісень, які сьогодні вважаються народними. На межі XIX–XX століть українську пісню на незрівнянні висоти інтимності й ліризму підняли Л. Українка, В. Самійленко, О. Олесь, Г. Чупринка, М. Вороний – саме вони вирвали поезію з міцних обіймів народної пісні, додавши їй індивідуальної виразності.

І, нарешті, хотілося б згадати про поетів радянської доби, зокрема В. Сосюру, П. Воронька, А. Малишка, М. Бажана, Д. Луценка, котрі, незважаючи на складні умови тоталітарного суспільства, де нівелювали й принижували всі ознаки національного мислення, залишили нам неповторні зразки української пісенної лірики. Донині продовжують творити в контексті традиційної української пісні наші класики Д. Павличко, Л. Костенко, Б. Олійник, В. Крищенко, А. Демиденко, М. Луків. Оце, власне, ті, ким пишаємося сьогодні. Однак обставини розвитку української пісні не дають приводу для оптимізму.

На часовому перехресті

Парадоксально, але українська пісня жила і розвивалася в радянському тоталітарному суспільстві краще, аніж в наступні роки. Партійна верхівка дбала про формальні озна-

ки національних культур своїх народів та їх представництво на загальносоюзному рівні. Тому українські пісні нерідко з'являлися в радянських кінострічках, на великих урядових концертах. Навіть у такому жанрі, як естрада, де домінували російські митці, українцям вдалося реалізувати феномен української пісні. «Червона рута» та «Водограй» В. Івасюка на початку 1970-х рр. стали всесоюзними «хітами» і розлетілися по всьому світу завдяки Центральному (московському) телебаченню. До речі, творчість В. Івасюка була останньою національно-безкомпромісною сторінкою, яка так і не була дописана ним через трагічні обставини. Загалом же більшість талановитих українських авторів змушена була з різних причин працювати на теренах Росії, збагачуючи своєю творчістю на певному етапі її культуру. Не уникли цього й такі яскраві автори-пісняри, як Т. Петриненко, Г. Татарченко, М. Мозговий, О. Тищенко.

Однак наприкінці 1980-х рр. сталася подія, яка сколихнула український світ і подарувала йому яскраву надію. Відбувся перший фестиваль «Червона рута» у Чернівцях. То був яскравий апофеоз української сучасної пісні, котрий спричинив інформаційний вибух, подарувавши Україні справжнє розмаїття пісенних жанрів і напрямів, форм сценічного втілення пісні, вокально і музично обдарованих особистостей. «Вистрілили» українські рок-гурти та окремі виконавці: «Брати Гадюкіни», «Воплі Відоплясова» «Кому вниз», шоумен А. Миколайчук, Сестричка Віка, Ірина Білик. Новими барвами заграла творчість Т. Петриненка, П. Дворського. «Засвітилася» ціла когорта талановитих бардів – В. Жданкін, Е. Драч, М. Бурмака, Тризубий Стас. Здавалося, що українська пісня отримала такий потужний поштовх, що його вистачить на багато не те що років, а десятиліть... Але не так все сталося, як гадалося...

Зневаження традицій

Україна стала незалежною країною – здавалося, з'явилися всі передумови для повноцінного розвитку національної культури. Однак Українська держава не поспішала з підтримкою вітчизняного кіно, літератури, рідної пісні. Чинницька бездіяльність і відсутність державної політики призвели до відтоку в російський шоу-бізнес багатьох талановитих поетів і музикантів. З іншого боку – західна поп-культура накрила нас із головою, породивши хвилю сліпого наслідування в популярній музиці. Копіювалося все: зовнішній вигляд, манера сценічної поведінки та співу, аранжування. Це відчутно торкнулося стилістики, форми та змісту новітніх українських творів, які іменувалися композиціями, треками, синглами, але ніяк не піснями. До того ж остаточно зникли регулятивні обмеження у вигляді професійних художніх рад при концертних організаціях, радіо- та телевізійних каналах.

Демократичність і доступність пісенного жанру стали запорукою появи серед авторів пісень людей непрофесійних, малоосвічених, а часом і відвертих невігласів. Критерії оцінювання новостворених шедеврів значно знизилися, особливо постраждали пісенні тексти. Їх почали придумувати навіть аранжувальники, що одразу позначилося на їхній якості. Деякі виконавці, не обтяжені естетичними критеріями, винесли на сцену відвертий суржик, неокочирні діалектизми і навіть ненормативну лексику. Більшість професіоналів з боєм і подивом спостерігали, як деградує українська пісня, захлинаючись у потоці мистецьких нечистот. Держава усунулася від будь-якого впливу на культуру, зникла професійна критика, зменшилося число фахових друкованих видань. Пішов із життя останній «динозавр» української пісні – відомий режисер-постановник Б. Шарварко, який не одне десятиліття щороку проводив в НП «Україна» фестиваль

«Пісенний вернісаж» – найбільш представницький як за жанрами, так і за персоналіями в українській культурі.

Ареал існування традиційної української пісні звузився до кількох інформаційних резервацій – національного радіо і телебачення, які не могли більше витримувати конкуренції з десятками і сотнями комерційних радіостанцій і телеканалів. «Культурна революція» захопила українців – одні з шаленою бездумністю кинулися в цей музичний хаос, інші розгубилися: усе, що дісталось їм від дідів-прадідів, усе, чого їх навчали професіонали, все, що вони любили, усе, чому вони служили, усе, про що писали і співали, – виявилось непотрібним... Традиція – ця могутня сила, що живить і формує найуспішніші світові культури, – була оголошена «шароварщиною» і «нафталіном», зневажена і відкинута. А разом із нею ціла когорта композиторів, співаків, поетів, які працюють в жанрі традиційної пісні, була практично вилучена з інформаційного простору. За оцінками деяких культурологів, Україна опинилася над прірвою, що зветься гуманітарною катастрофою...

Шанс на відродження

Однак навіть у такі складні часи культура не припиняє свого розвитку. І шалений тиск «попси», її домінування на вітчизняних телеканалах аж ніяк не відкидають існування різноманітних пісенних жанрів, таких, зокрема, як романс, бардівська, національно-патріотична, дитяча пісня тощо. Щоправда, засоби масової комунікації, зорієнтовані на інші цінності, випускають з поля зору важливі події, уважаючи їх нерейтинговими, нецікавими для масової аудиторії. Поезія також перейшла в розряд елітарних захоплень. Зате буйним цвітом розквітла сурогатна творчість «попсових» текстовиків, які не вмюють не те що вибудувати сюжет чи яскравий метафоричний ряд, а навіть грамотно заримувати свої рядки. Такими «шедеврами посередності» нині переповнений наш інформаційний простір,

він, немов забруднене повітря, руйнує, отуплює людські душі. Здавалось би, в атмосфері загальної байдужості вже не знайдеться нікого, хто б запропонував розумну альтернативу.

І от зовсім несподівано таким промінчиком світла серед темряви і ковтком чистого повітря став конкурс «Коронація слова». Він народився в нетрях жорсткого, прагматичного, орієнтованого на заробляння швидких грошей світу й одразу звернув на себе увагу тим, що задекларував підтримку українських авторів – письменників, драматургів, сценаристів. Неймовірно дивним було те, що транснаціональна корпорація, яка має дбати перш за все про свої прибутки, зосередила зусилля на підтримці важливих для будь-якої держави національних пріоритетів – її мови, її душі та її інтелекту. І хоча лише на дев'ятому році свого існування конкурс започаткував нову номінацію, назвавши її «Пісенна лірика про кохання», одразу ж її поява активізувала не одну тисячу авторів, які почали присилати на адресу оргкомітету віршовані добірки. Кількість творів за умовами конкурсу було вирішено обмежити до десяти. Зазначу, що досвід існування цієї номінації вже дає змогу зробити певні висновки щодо наших авторів і виділити основні тенденції їхньої творчості.

Сподіване, отримане і мрії

Було б наївно сподіватися, що в перший же рік існування номінації ми отримаємо велику кількість високопрофесійних і талановитих творів. Ми мріяли побачити перш за все бездоганні щодо мовної норми тексти, різноманітні за тематикою, образно-смісловими особливостями, лаконізмом і відточеністю думки, що притаманне саме пісенній поезії. Хотілося, аби в поетичних рядках дихало сьогодення, його дух, зміст, метафорика... Насправді ж дива не сталося – наш доробок виявився досить пістрявим: усі рукописи можна було поділити на чотири умовні категорії: відверте епігонство і графоманія (як буває всюди!); пристойно за-

римовані тексти, близькі до народної пісні і досить традиційні за змістом; професійна якісна поезія, що занадто складна для музичного втілення; і, власне, саме та оригінальна, свіжа поезія, котра може бути покладена на музику. У когорті перших найкращих авторів – Оксана Михальчук, Ігор Жук, Олесь Сінчук, Галина Ярема, Юрій Волощак. Однак справжнім і беззаперечним відкриттям першого року став текст, що буквально вразив мене, а згодом й інших членів журі, – «Осінній кіберпанк», який прислав на конкурс киянин Тарас Антипович. Здавалось, що з його рядків на нас вихлюпнулася урбаністична реальність XXI століття, виражена через потрійні метафори автора:

*Цей осінній кіберпанк. Цей вірус,
Що на трьох не ділиться ніяк.
Я давно в ці логіни не вірю,
Я кришу паролі, як папірус,
А в душі звивається «троян»...*

Сам автор на церемонії вручення головної премії в номінації «Пісенна лірика про кохання» зіронізував, що взагалі-то є прозаїком, автором багатьох творів, які не удостоїлися такої уваги, а тут написав єдиний вірш – і такий успіх! Що ж, Тарасе, українська культура знала чимало випадків, коли справді великі й цікаві письменники ставали відомі широкому загалу завдяки, на їхній погляд, несуттєвим дрібничкам – простеньким пісенним текстам чи навіть байкам! Тож, може, не варто ставитися до успіху з такою легковажністю?!

Творчий набуток 2010 року, на мій погляд, став більш вагомим і цікавим. Серед відзначених творів уже можна було простежити яскраву жанрову різноманітність – пісні-замальовки, балади, монологи, філософські притчі, жартівливі, речитативні композиції в стилі «еренбі» та «репу». Серед найцікавіших авторів варто назвати Талу Пруткову, Анатолія Кичинського, Ігоря Жука. Відкриттям для журі став цикл

віршів для немовлят «Привітаноньки» Ілани Корнеєвої, котрий надихнув батьків конкурсу Юрія та Тетяну Логушів започаткувати ще одну номінацію – «Твори для дітей». А першу премію на ювілейному, десятому конкурсі «Коронація слова» у жанрі «Пісенна лірика» отримав житомирянин Володимир Шинкарук – людина, відома в культурному середовищі України. Бард, поет, ведучий, шоумен, викладач – це тільки деякі з його іпостасей. І сподіваюся, що цей життєвий успіх додасть Володимирі сил і натхнення на його непростому життєвому шляху.

Повертаючись до загальних тенденцій розвитку української пісенної поезії останніх п'яти років нинішнього десятиліття, слід відзначити дві загальні і абсолютно різновекторні позиції, які прослідковуються також і в конкурсних творах «Коронації слова».

Перша тенденція, яка претендує на певний культурний тренд і розганяється останнім часом по всіх музичних каналах, – це активна трансформація текстів як в образно-смісловому сенсі, так і в лексичному. Можна сказати, що ці процеси до певної міри корелюються із засобами втілення музичних ідей. В останнє десятиліття відбулася справжня революція технічних можливостей модулювання і синтезування звуку. Аранжування пісень, пошук відповідних інструментальних тембрів і ритмічних структур, запис вокалу і його оброблення відбуваються в цифровому вигляді. Сам творчий процес написання пісень значно змінився, алгоритми творчості схематизувалися і водночас покликали до життя ті форми, які раніше навіть не існували. Звичайно ж, те, що відбувається з піснею, – тема окремого ґрунтовного дослідження, однак можна назвати деякі досить тривожні тенденції.

Пісенні тексти стали більш урбаністичними і нонканонічними, якщо так можна висловитись, – із них майже зникла традиційна палітра, побудована на образах природи, звичному осмисленні важливих для людини почуттів, пов'язаних із реальним життям. Натомість у піснях, або,

як їх нині модно називати, композиціях чи навіть треках, з'явилося чимало слів іншомовного походження, запозичень із молодіжного сленгу, трапляється використання явного мовного суржику і навіть ненормативної лексики. Але найголовніше – інколи в текстах важко прослідкується сюжет. Часто все закінчується вдалою грою слів чи набором асоційованих слів, позбавлених образності і навіть змісту.

Варто наголосити, що саме цей тренд активно розганяється в музичному медійному просторі України, зокрема на більшості комерційних станцій ФМ-діапазону, тоді як ареал існування традиційної української пісні в медійному просторі катастрофічно зменшується. Чому так – це теж тема окремого дослідження, що лежить далеко не в мистецькій площині.

Яскравою ілюстрацією руйнівних тенденцій останнього часу стала «реформа» «Українського радіо», яке постійно ретранслявало українську пісню і мало у своїй сітці мовлення чимало музичних програм. Із перетворенням його на «Супільне радіо» з «Першого каналу» радіо майже повністю зникла українська пісня – традиційна, народна і сучасна, що реформатори пояснюють зміною формату. Так українці втратили можливість відстежувати і бачити ретроспективу існування української пісні.

Одразу ж зауважу, що ця тенденція не дуже активно проявилася у творах, що присилають на конкурс «Коронація слова». Більшість авторів розуміє, що це – літературний конкурс, і критерії, які характеризують якісний поетичний твір, поки що ніхто не відміняв...

Друга тенденція останніх років, на мій погляд, значно важливіша, оскільки вона, не руйнуючи традиційності пісенно-поетичного слова, актуалізувала і повернула до життя глибинну тему осмислення життя і тих найвищих чеснот, які завжди цінував й оспівував український народ. Серед цих чеснот – почуття патріотизму, розуміння, честь, гідність, вірність і стійкість у важких обставинах життя.

Можна чітко назвати дату появи цієї тенденції – 2014 рік. Рік активізації російської воєнної

агресії у відповідь на події Майдану Гідності, рік окупації українського Криму, перших бойових дій на Сході України з численними втратами серед українських воїнів.

Як і має бути, ці події викликали вибухову реакцію в серці народу, покликавши до життя нову потужну хвилю творчості, зокрема поетично-пісенної. Віднині одвічні слова «віра», «любов», «вогонь», «життя», «побратими» набули нового смислового втілення, ланцюжки образів та асоціацій отримали абсолютну і болючу конкретику.

Ось і у вірші-переможці 2016 року «Невидиме» Оксани Самари пульсує кров свіжих ран:

*Той, хто зі мною, – житиме,
Той, хто в прицілі, – ні...
Віра – вона невидима,
Віра – вона в мені.*

Нові метафори лауреатів цього року: «чорні жнива», «кров-ріка», «намисто сліз» – це стилістика творів абсолютно нового часу – тієї реальності, яка вимагає переживання, осмислення і народження мистецьких артефактів, за якими нащадки будуть ідентифікувати наш час і нас самих.

Ця сама тема є визначальною і 2017 року. Перша премія – вірш Олени Миклашук-Іськової «Нерви»:

*За териконом ворог чистить зброю –
Ще мить: світ розлетиться на куски.
Ми стоїмо, прикривши тил собою,
Бо там наш дім, в якому ждуть батьки.*

Предметність у вірші-переможці чітка: «бліндажі», «міни», «люди-мішені», «колосья в крові».

Образи – зримі і безжальні. Емоційний ефект від вірша – кумулятивний. Він розриває людину зсередини вибухом емоцій...

Порятунок від неймовірного напруження – полинути подумки до рідної домівки в родинне тепло рідної хати. «Зваріть мені, мамо, борщу» – звична фраза з вірша-лауре-

ата Анатолія Ройченка набуває зовсім іншого звучання в драматичному контексті військового протистояння.

Трохи інакше, більш узагальнено і поетично звучить драматична тема останніх років у вірші-переможці «Червоні коні» Ігора Шохи:

*Знову снилися коні червоні
чи на радощі, чи – на біду...*

І вже реальність ніби набуває осмислених і образних форм, даючи можливість кожному добудувати свої асоціативні ряди. Бо поезія насправді – це лише детонатор, запал, а вибухає сама Душа...

Ще одна тема на тлі основної контрапунктом спливає несподівано і означено у вірші лауреатки Марини Кузьменко «Аеропортове прощання»:

*І ти поїхав.
До Америки. На рік.
А я зосталась тут.
Одна навіки...*

Тема трудової еміграції, руйнування сімей, втрати повноцінної родини, безбатченків при живих батьках – хіба не болюча, не актуальна тема нашого часу? Вона звучить у творах «Коронації слова»...

2019 рік. П'ять років цієї нескінченної, несправедливої, підлої війни, що лежить на долі України як віковичне екзистенційне прокляття. Здається, усі слова сказані, усі очі виплакані, усі душі, наче випалені напалмом. Але треба жити – прокидатися, робити звичні справи, долаючи зневіру, холод розчарувань і біль утрат. І як страшний відголосок нашого часу вривається у свідомість вірш-переможець 2019 року «Молитва зниклого безвісти» відомого українського поета і барда Ігоря Жука:

*Знайди мене, Боже, бо сам і не знаю, де я:
Живий, чи помер, чи в тюрмі божеволю з муки,
Чи ворог зрізає мій скальп, витираючи руки
Об мій однострій, на якому нашіте ім'я...*

Так, моторошно і безжально. Але незагоєно і небайдужо. Бо реальність сьогодні страшніша за будь-які фантазії, а найсильніші почуття і є визначальними почуттями часу. І саме на них я акцентую увагу. Хоча справедливості заради зазначу, що серед відзначених дипломами конкурсу є чимало гарних ліричних віршів, які в інші часи лунали б як оди найпрекраснішим і найдивовижнішим порухам душі, охопленої вогнем Любові, або як спогад про це невмируще почуття. І прийде час, я вірю, вони вийдуть на передній план, щоб заповнити людські серця своєю невмирущою і щемливою насолодою...

Однак поки що в оркестрі нашого сьогодення – ніжні скрипки з грайливими арфами губляться в громі барабанів і міді бойових труб. Лірику нижніх голосів заглушають хриплі крики стогону і болю. І це – за великим рахунком – теж любов, тільки піднята до найвищих проявів людської емоційності. На все свій час і Божа воля...

І наостанок – найважливіше: вірші, навіть найкращі – це тільки складова того мистецького феномену, того маленького дива, що зветься піснею. Бо ще потрібна не менш яскрава мелодія, написана композитором, вдале аранжування, індивідуальне майстерне виконання вокаліста і, зрештою, робота звукорежисера та саунд-продюсера, які повинні забезпечити бездоганність і професійне звучання нового мистецького продукту. Ланцюжок, як бачите, довгий! Тому серед членів журі, котрі відбирали найкращі конкурсні вірші, було чимало справжніх професіоналів – популярних і шанованих композиторів, співаків, поетів, продюсерів, які зазначали, що готові взяти в роботу деякі з текстів, які їм сподобаються. Тому нині перед «Коронацією слова» стоїть нове завдання – народити пісенне шоу, телепрограму чи фестиваль, аби дати життя тим творам, що народилися з волі нашого конкурсу... Але це вже інша, дуже складна, але надзвичайно цікава сторінка, яку має вписати «Коронація слова» в історію культури нашої Батьківщини.

Фото: Ігор Туранський

Альберт ФАРАОН,

директор ТОВ «Коронація слова», експерт конкурсу в номінації «Пісенна лірика»

Із досвіду роботи експерта

Церемонія нагородження Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова». Тут, за столами попід сценою, збираються ще не визнані і вже відомі письменники, драматурги, кіномитці – майстри різних жанрів, різного стилю. Об'єднує їх українська література.

Цей конкурс – чи не єдина приватна інституція, яка останні 20 років на суто волонтерських і меценатських засадах опікується українською літературою, музикою й кіно на чолі із засновниками, ідейниками та рушіями Юрієм і Тетяною Логушами.

За все їм – вдячність і шана. За номінацію «Пісенна лірика». За вірші, за якими композитори, кладучи їх на музику, створюють чудові пісні: «Ловлю цю мить» Петра Сороки, «Стояли поруч» Володимира Шинкарука, «В останні хвилини» Наталки та Олександра Шевченків, «Зимова казка» Юрія Кисіля, «Глорія» (лібрето до мюзиклу) Ганни Багряної, «Між двома блокпостами» Богдана Стельмаха, «Щоб ми жили» Оксани Шеренгової, «Коліскова сину» Анатолія Матвійчука, «Незгорілий лист» Олександра Козинця, «Мій далекий» Марії Курінної, «Лист із Італії» та «Молитва безвісти зниклого» Ігоря Жука і багато-багато інших.

За виданий збірник пісень «Оберіг для бійця», який розповсюджується у військових частинах. За номінацію, колись названу «Пісенна лірика про кохання», де я як експерт шість років тому почав вчитувати рукописи з віршами і зрозумів: тема кохання обмежує кількість учасників. За моєю порадою номінацію назвали просто: «Пісенна лірика». І творів побільшало. В авторів з'явилася можливість писати про все, що турбує їхні душі. Відтак зріс мій читацький апетит: мені кортіло зазирнути і в інші тематичні групи.

Є слабкі групи творів – з таких нема чого вибрати. Є сильні – з таких нема чого викинути. А буває і зовсім не пісенний текст, але такий

цікавий, що виникає відчуття, що от прямо зараз, під час церемонії нагородження, на сцену вийде відомий оратор і продекламує один із таких віршів.

Конкурс відкритий і для авторів, які вже зарекомендували себе як письменники, і для тих, хто тільки починає творити. Останніх більше, тому що відомі письменники рідко пишуть пісенну поезію і надсилають роботи на розгляд експертам конкурсу. Частіше відомі автори пишуть на замовлення. Більшість авторів – звичайні творчі й емоційні люди: учні і студенти, натхненні і закохані. Щасливі разом чи розлучені часом або обставинами, закохані, яким конче необхідно поділитися своїм віршем-бодем. Хтось пише просто так, хтось – від гніву на політику, на війну, на безгрошів'я.

Неосвічені романтики і професійні філологи – у кожного є потреба писати. У своєму, зазвичай неповторному стилі. І більшість із них таки пише і надсилає. Надсилають з усіх куточків України, великих міст, містечок, сіл. Дуже багато – зі Львова, Києва, Одеси, Луцька. Ще більше – з усіх областей. Із 2010 року, коли конкурс почав приймати рукописи з усього світу, оголосивши себе міжнародним, надходять твори з Греції, Словаччини, Польщі, США, країн Прибалтики, Німеччини і навіть Східної Азії.

Щоправда, не всі творці надсилають свої вірші. Чи то від невпевненості, чи то від неознаності. А от серед тих, хто таки долучився до конкурсу як автор, частіше першу і найпрестижнішу премію отримують відомі письменники, справжні досвідчені майстри слова і пера. Однак якщо три призових місця поважні члени журі, серед яких відомі співаки, композитори, медіа-власники, присуджують невідомому поету-початківцю – це визначально для його подальшої творчої кар'єри. Стартом став Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» для Володимира Семени, Ніни

Шугніло, Олени Миклашук-Іської, Дарини Гладун, Наталки Поклад, Володимира Даника, Ірини Цілик, Тараса Антиповича, Василя Бесараба, Омеляна Мацьопи, Дарини Попіль та багатьох інших – понад сотні осіб.

Ми багато говоримо про книги, ще більше про кіно, інколи про вистави. Але наскільки часто ми співаємо один одному? Або декламуємо вірші, нехай із папірця-чернетки? Чи закликаємо в соціальних мережах послухати нову пісню, що засіла в голові і все крутиться, крутиться? На жаль, зрідка. І винні в цьому не слухачі, не фанати, а продюсери і менеджери музичної індустрії, в яку вкладають не менше коштів, ніж у кіномистецтво чи драматургію. Справді, це великі інвестиції, адже необхідно створити гурт як мінімум із чотирьох музикантів. Вони повинні зігратися між собою, покласти на музику тексти пісень. Цей новостворений гурт мусить бути діючим: мати численні концерти, пам'ятати слова і партії, щоб грати кожен пісню зі свого репертуару будь-де в указаний час, і, що дуже важливо, створити кілька музичних кліпів, щоб транслювати їх на телевізійних каналах. Усе це потребує великої підтримки, постійних зусиль і більшість вільного часу. Записи на звукових студіях не безкоштовні, а музиканти, окрім творчості, мають сім'ї і суспільні зобов'язання. І таких

українських гуртів має бути не один і не два, а багато, відомих і розкритих.

Українська мова – пісенна і мелодійна. Автори дістають із глибин своїх переживань невідомі, барвисті, живі образи і розкривають їх так реалістично, ніби в цих образах знову і знову воскресають відомі українські поети та композитори.

В кожному авторі живе Володимир Івасюк, Тарас Шевченко, Леся Українка, Юрій Рибчинський, Майк Йохансен, Василь Симоненко, Микола Хвильовий і непоборний дух української народної творчості.

Мені як експерту останніх шести років траплялися і припадали до душі різні пісні. Жартівливі і сумні, епічні і розважальні. А найбільше пісень – про романтичне кохання. Іноді щасливе, іноді трагічне, іноді просто безвідповідальне. Прості і милозвучні слова разом із непростю лінією сюжету і самої драми піднімають із глибини серця найболючіші і найпрекрасніші емоції, спогади і почуття. Усе разом це – пісня. Вона змінює, змушує замислитися і щось робити, підвищує настрій та імунітет, а головне – дає відчуття щастя.

Хочеться сказати одне і найголовніше: пишть, люди, хороша пісня неодмінно знайде свого продюсера і музиканта, а автора – його корона.

Я пишу прозу, бо понад усе хочу зрозуміти людей – неможлива місія взагалі-то: до кінця ж ніколи не зрозумієш – ні іншого, ні навіть себе. Але намагатися зрозуміти – моя форма любові. І література для мене – різновид любові.

Написання роману, як любов, – божевільна й довга. Засинаєш і прокидаєшся з текстом, залежиш від нього. Крайщої залежності, ніж від літератури, я не знаю. Хоча є ще кілька прекрасних.

Коли пишеш, забуваєш про себе й своє. Сама дивуєшся, звідки раптом приходять і влітаються в текст забуті тобою історії та подробиці, живі обличчя та образи, які ніколи не вигадаєш спеціально. А вони приходять і самі стають на свої місця – ну хіба це не божевільня?

Боюся чи ні, сподіваюся, що справжня література набагато мудріша й глибша за того, хто її пише.

Письменниця Вікторія Юріївна Амеліна народилася 1 січня 1986 року у Львові, разом із батьком емігрувала до Канади в 14 років, але дуже скоро вирішила повернутися в Україну. У 2007 році отримала ступінь магістра комп'ютерних технологій у Національному університеті «Львівська політехніка», 10 років працювала програмістом і менеджером у міжнародних ІТ-компаніях, зокрема GlobalLogic та Cypress Semiconductor Inc. Вільно володіє англійською та польською мовами, багато подорожує світом. Із 2015 року – професійна письменниця, член PEN-клубу.

У 2014 році отримала другу премію «Коронації слова» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Україна росте без мами», який написала спеціально для конкурсу. Вікторія Амеліна пояснює, що зовсім не почувається поетесою. Коли не встигала дописати до конкурсу свою дебютну прозу, але страшенно хотіла нарешті познайомитися хоч із кимось з літературних кіл, вирішила спробувати написати й надіслати на конкурс пісенну лірику. Письменниця зізнається: «У даному випадку йдеться не про натхнення, а про професійний розрахунок на те, що саме може сподобатися журі конкурсу. Я надіслала три дуже різних тексти, щоб один із них спрацював. Із прозовими текстами я, мабуть, не вмію бути такою холоднокровою – чи, радше, не хочу».

Перший роман Вікторії Амеліної «Синдром листопаду, або Номо Compatiens», передмову до якого написав Юрко Іздрик, у 2014 році увійшов у десятку рейтингу «ЛітАкцент», а в 2015 році – до короткого списку премії Валерія Шевчука. У романі авторка розмірковує про співчуття та байдужість як чинники людського вибору, про дорослішання як подолання егоїзму заради справжнього співпереживання. Саме підсумком такого дорослішання – героя чи, може, й України – постає в кінці роману Майдан 2014 року.

Другий роман авторки «Дім для Дома» увійшов до коротких списків українських та міжнародних премій, зокрема премії «ЛітАкцент року», Премії міста літератури ЮНЕСКО, Літературної премії Європейського Союзу, та був відзначений як найкраща прозова книжка року на Запорізькій книжковій толоці в 2017 році. Сюжет рома-

**Вікторія
Амеліна**

ну «Дім для Дома» охоплює життя трьох поколінь російськомовної української родини у Львові, а розповідачем є пес Домінік. Авторка підкреслює, що іронічний розповідач-пудель з'явився тому, що герої лише вчаться наново розуміти себе й говорити про себе після розпаду Радянського Союзу. У романі є аллюзія на роман Станіслава Лема «Високий замок» – старовинна скриня з секретами, що зберігається у львівській квартирі, описана письменником у автобіографічному творі «Високий замок». Проблематика роману – ідентичність, пам'ять, зв'язок поколінь, а львівський міф постає у ньому в новому ракурсі.

Вікторія Амеліна друкувалася у збірках та антологіях: «Це зробила вона» (2017), «Лялька» (2018). Час від часу публікує колонки в інтернет-газетах «Збруч», «Новое время» та ін.

Авторка є учасницею численних літературних міжнародних фестивалів і ярмарків, зокрема в Києві, Львові, Запоріжжі, Вінниці, Амстердамі, Франкфурті. Їздить із виступами містами Донеччини і Луганщини, зустрічається із читачами прифронтової зони в Слов'янську, Авдіївці, Попасній, Рубіжному, Лисичанську, Северодонецьку, Старобільську, Сватовому, Станиці Луганській. Узяла участь у проєкті «Мереживо» українського відділення PEN-клубу та разом із організацією «Культурна дипломатія між регіонами України» та Луганським обласним краєзнавчим музеєм започаткувала проєкт «Читання в музеї». Є учасницею акцій на підтримку українських політ'язнів у Російській Федерації та окупованому Криму, на 84-му Всесвітньому PEN-конгресі виступила з промовами, зокрема про українського режисера та письменника Олега Сенцова.

Твори

Романи

«Синдром листопаду, або Номо Compatiens» (2014, 2015)
«Дім для Дома» (2017)

Дитяча книжка

«Хтось, або Водяне серце» (2016)

Нагороди

2014 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика»

2015 – номінація на премію Валерія Шевчука, увійшов до короткого списку роман «Синдром листопаду, або Номо Compatiens»

2016 – призери конкурсу Запорізької книжкової толоки (книжки «Синдром листопаду, або Номо Compatiens» та «Хтось, або Водяне серце»)

2017 – відзнака кращої прозової книжки року на Запорізькій книжковій толоці (роман «Дім для Дома»)

2017 – короткий список премії «ЛітАкцент року» (роман «Дім для Дома»)

2018 – короткий список Премії міста літератури ЮНЕСКО (роман «Дім для Дома»)

2019 – короткий список Літературної премії Європейського Союзу (роман «Дім для Дома»)

Блага вість полягає в тому, що не все у світі залежить від нас, людей. У іншому разі ми давно знищили б планету.

Письменник і сценарист Тарас Георгійович Антипович народився 10 липня 1978 року в Полтаві в родині журналістів. Закінчив факультет журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка. Працював у різних друкованих ЗМІ, був заступником головного редактора журналу «Сучасність». Однак зрозумів, що журналістика його по-справжньому не цікавить.

Перший роман 28-річного автора «Мізерія» був відзначений як найкращий дебют на літературному конкурсі «Книжка року». Романи, що з'явилися пізніше, також отримували конкурсні відзнаки і схвальні відгуки.

Взаємодія особистості і суспільної системи – основна тема творів письменника. Як зберігати власне Я у токсикованому інформаційному суспільстві («Мізерія»); чи здатна людина усвідомити внутрішнє Я поза тілесною оболонкою, у якій воно існує («Тіло і доля»), – мотиви, які для багатьох читачів стали предметом для роздумів і внутрішньої полеміки.

Нову сюжетну якість української прози творить тонке переосмислення реалій сьогодення, у яких переплітаються фантастичні й релігійні дискурси, без будь-яких догматичних повчань і нав'язування авторського «як мало би бути» (роман «Хронос» та повість «Лох»).

Тарас Антипович – «поет одного вірша». Хоч експериментував із римами ще в школі, та спроби віршувати в зрілому віці облишив: знищив рукопис сатиричної поеми-плачу «Хохляндія», так і не пустивши твір далі письменницького столу. Проте єдиний вірш «Осінній

**Тарас
Антипович**

кіберпанк», поданий на конкурс «Коронація слова – 2009», отримав високу нагороду.

Ім'я Тараса Антиповича з'явилося і в титрах фільмів: він працював над кіносценаріями за романом А. Дімарова «І будуть люди», ретро-детективу «Лемберг» за мотивами повістей Б. Коломійчука та фільму «Чорний ворон» за однойменним романом В. Шкляра.

Книжки письменника виходили друком у видавництвах «Нора-Друк», «Мост Паблішінг», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Факт».

Автор каже, що духовних учителів не має, а джерелами натхнення слугують марнота й ловлення вітру. Улюбленими письменниками Тараса Антиповича є Василь Стефаник, Микола Хвильовий, Кобо Абе, Габріель Гарсія Маркес, Борис Віан, Мілан Кундера, Рей Бредбері.

Твори

«Мізерія» (2007)

«Тіло і доля» (2008)

«Лох» (2009)

«Хронос» (2011)

«Брат-гурман: новела» (2012)

«Помирає» (2016)

Нагороди

2007 – кращий літературний дебют року за версією рейтингу «Книжка року» – роман «Мізерія»

2009 – премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний вірш «Осінній кіберпанк»

2016 – перемога в рейтингу «ЛітАкцент» у номінації «Проза» за роман «Помирає»

Сьогодні так бракує сучасних пісенних текстів зі змістом та гармонією! Людина може деградувати від примітивної, духовно вбогої пісні, яка панує в сучасному шоу-бізнесі, але під впливом професійної, гармонійної, наповненої живим змістом пісенної культури вона здатна зростати духом. Звичайно, хотілося би своїми піснями дарувати добрий настрій та піднесення. Але для мене недостатньо, щоб слухачі моїх пісень просто отримували якесь короткочасне підбадьорення. Найбільшим прагненням є те, щоб вони не дозволяли собі лише плисти за течією життя, а були людьми свідомими, тими, які роздумують про його зміст. Я ж переконана: справжній сенс життя – у втіленні задумів Того, Хто його нам дарував. Якщо б мені вдавалося хоч якось сприяти скеруванню людей у цьому напрямі, уважала б свою творчість недаремною. Хочеться нести в цей неспокійний світ щось добре й світле, вкладати душу у справу свого життя.

Поетеса-пісняр, сценарист, режисер концертів, тематичних вечорів, свят, шоу-програм, фестивалів, музичних фільмів Алла Іванівна Бінцаровська народилася 24 серпня 1975 року в місті Тернополі. У рідному краї і розцвів її поетичний талант, успадкований від батьків – авторів багатьох ліричних творів.

На творчому шляху Алла Бінцаровська також завжди відчувала підтримку друзів, учителів, навіть директора школи. Перша поезія з'явилася з-під пера, коли ще школяркою відвідувала літературну студію «Троянди юності» у Центрі творчості дітей та юнацтва (тоді – Палац піонерів) та співала у вокальному колективі. Власну пісенну творчість розпочала піснею «Подаруй мені едельвейси», яку написала в 10-му класі, а виконала її подруга. Уже тоді, стверджує авторка, вона зрозуміла своє покликання, та навряд чи уявляла, що буде наставницею учнів і студентів, як її педагога Я. П. Мельничук та Л. О. Галицька.

Нині Алла Іванівна – художній керівник народного художнього театру пісні «Для тебе», що об'єднує кілька дитячих і молодіжних гуртів; начальник відділу культури та творчої самореалізації молоді Тернопільського національного економічного університету. До того була методистом відділу музично-естетичного виховання Центру дитячої творчості, своєї поетичної альма-матер. У репертуарі театру пісні «Для тебе» – сучасні патріотичні, духовні, ліричні пісні, мюзикли, музичні вистави, тематичні літературно-музичні композиції. Вихованці Алли Бінцаровської є учасниками фестивалів, конкурсів, телешоу.

Алла Бінцаровська отримала звання «Заслужений працівник культури України».

Пісні на тексти Алли Бінцаровської звучать у виконанні сучасних співаків (гурт «Струни серця», Тетяна Шарган, Ірина Новомлинська, Павло Тютюнник, Надія Гураль, Світлана Сорочинська, Юрій Футуйма, Василь Хлисту,

**Алла
Бінцаровська**

багато залежить від настрою. Іноді творчі муки тривають тижнями, а подеколи поезії народжуються як грім серед ясного неба.

Твори Алли Бінцаровської виходили друком в альманахах «Літературний Тернопіль», «Подільська толока», «Освітнянська скриня», серії збірок пісень «Мелодії Тернового поля». Авторка уклала три збірки. Проте в творчому доробку набагато більше: реалізовані на сцені концерти, тематичні вечори, свята, шоу-програми, фестивалі, мюзикли, різноманітні акції.

Твори Збірки

«Не залишай мене, дитинство» (2004, 2006)
«Джерельця дитинства» (2006)
«Пісня крилата – душа України» (2014)

Вистави-мюзикли для дітей

«Дитячими стежинами Великого Тараса» (2014)
«Якось на Великдень» (2015)
«Сніговик повертається» (2016)
«Замулене джерельце» (2016)
«Сніговик повертається-2» (2017)
«Про що розповіла бабусина скриня» (2017)
«Іванкова сопілочка» (2018)
«Добро добром вертається» (2019)

Нагороди

2002 – лауреат премії імені В. Вихруща
2008 – лауреат Всеукраїнського фестивалю мистецтв «Червона калина»
2012 – лауреат регіонального фестивалю-конкурсу «Прем'єр-фест»
2013 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за пісню «Усмішка матері»
2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за музичну п'єсу «Пісня рідного краю»
2015 – лауреат Міжнародного фестивалю «Цвіт вишні-ванки»
2016 – звання «Заслужений працівник культури України»
2017 – лауреат телевізійного патріотичного фестивалю мистецтв «Земля Героїв України»

Сергій Родько, Тетяна Гриник, Наталія Цар, гурт «Шикайна», зразкові колективи «Мікст» і «Співаночка»). Поетеса-піснярка співпрацює з композиторами С. Родьком, Р. Рудим, Ю. Крохніним, Б. Бурміцьким, В. Жуком та іншими. Популярні пісні авторки й за кордоном.

Жанрова палітра творів Алли Бінцаровської розмаїта: духовні, патріотичні, інтимні поезії, де вона з особливою ніжністю та душевністю говорить про маму, дитинство, кохання. Авторка зазначає, що твори з'являються на папері по-різному, адже

Загалом вірші сприймаю як частину своєї філософії, а не окремі твори.

Для мене верлібр переміг давно і беззастережно. Він не потребує зайвих слів, адже можна сказати саме те, що хочеш і як хочеш.

Поезія досі залишається більше мистецтвом, ніж масовим продуктом.

Народилася письменниця Дарина Валеріївна Гладун 13 березня 1993 року в місті Хмельницькому. У 2008 році переїхала до Києва. Вищу освіту здобула в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (спеціальність «Літературна творчість, українська мова та література»). Відтак стала аспіранткою Інституту літератури Національної академії наук України. Дарина Гладун – одна з перших дослідниць феномену поетичного перформансу.

Навчання у вищій поєднувала з роботою на громадських засадах – головною редакторкою університетського альманаху «Сві-й-танок». Потім стала викладачкою гуманітарних наук у школі St. Mary's Matriculation Higher Secondary School в Індії; медіатором на платформі культурних ініціатив IZOLYATSIA. Три роки працювала на найбільший в Україні центр сучасного мистецтва Pinchuk Art Centre, де у різний час виконувала обов'язки медіатора, гідки, викладачки дитячих програм, куратора літературних програм та менеджера. Наразі – куратор лабораторії перформансу Семінару творчої молоді, учасниці мистецького об'єднання Identity Project, проєктів «Почути» і «РиМОВА», майстерні феміністичного перекладу. Автор циклу освітніх заходів «Поетичний перформанс в Україні: Хто? Для кого? Навіщо?»

Вірші та прозу Дарини Гладун публікували в журналах та альманахах «ШО», «Контекст», «Дніпро», «Сві-й-танок», «Сполучник», «Склянка часу», «Номолегенс», «Література», «TextOnly» тощо.

Твори письменниці виходили у видавництвах «Смолоскип», «Видавництво Старого Лева», «Клуб сімейного дозвілля», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Видавництво» тощо. Окремі тексти вийшли друком в антологіях України, Грузії, Польщі: «Мова неба» / *Говорить небо* (2016, Тбілісі), «Альманах 2013–2017 Міжнародної німецько-української літературної премії імені О. Гончара» (2017, Київ), «Українська надія. Антологія поезії» / *Українська Nadzieja. Antologiaroezji* (2017, Варшава), «Антологія молоді української поезії III тисячоліття» (2018, Київ), «Це теж зробила вона» (2018, Київ), онлайн-антологія «Рассажженный огонь» (2019, soloneba.com). Твори перекладені англійською, французькою, грузинською, польською, білоруською та російською мовами.

На основі збірки поезій «Рубати дерево» харківське мистецьке об'єднання «Зникоми» (назване на честь одного з віршів збірки) поставило однойменний перформанс (2017–2018). Київський художник Богдан Мороз записав трек із уривком вірша Дарини Гладун «Чи знає сокира, коли помирає дерево?» (2018–2019). Ілюстрацію до тексту «Місто залишене напризволяще снігом» зробила художниця-ілюстраторка Софія Томіленко (2018), а мисткиня Наталя Шаповалова на основі тексту «Ти знаєш...» створила пап'є-маше (2019).

Дарина Гладун (спільно з Лесиком Панасюком) стала однією з учасниць проєкту Відкритої групи «Падаюча тінь

**Дарина
Гладун**

«Мрії» на сади Джардіні», який представив Україну на 58 Венеційській бієнале (2019).

Дарина Гладун своїми вчителями, які наставили на письменницький шлях, називає Порало Наталію Дмитрівну та Коваленко Галину Григорівну: «Якби не ці люди, я б зараз була програмісткою і ніколи б навіть не думала писати».

Твори

Збірка поезій
«Рубати дерево» (2017)

Поетичний зін

«Документація тіла» (спільно з Лесиком Панасюком, 2018)
«Логографічна поезія» (поетичний зін спільно з Identityproject, 2019)

Проза

«Мандарини» (2011)
«Пінгвін» // «Друзі незрадливі: прозова антологія» (2014)
«Пальми Бузиби» // «Short and very short stories» (2018)
«Надія Добровольська-Завадська» // «Це теж зробила вона» (2018)

Оповідання

«Стіна» (2014)

Переклади

Морелл Сміт «Вибрані поезії» (2016)
Вальжина Морт «Епідемія троянд» (2019)

Нагороди

2010 – перша премія на Всеукраїнському конкурсі Університету ім. Б. Грінченка «З янголом на плечі» за новелу «Мандарини»
2013 – перша премія на поетичному конкурсі арт-фестивалю «KyivArt Spring»
2014 – перша премія на конкурсі «KyivArt Autumn»
2014 – перша премія на конкурсі «Віршована мелодія»
2014 – перша премія на II Міжнародному поетичному конкурсі «Чатує в століттях Чернеча гора» за поезію «Ще...»
2014 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за поезію «+29»
2015 – лауреат Міжнародної українсько-німецької премії імені О. Гончара (поезія)
2015 – спеціалізна від університету «Україна» на конкурсі «Коронація слова» за роман «І глухота впаде...»
2016 – друга премія в номінації «Поезія» на конкурсі видавництва «Смолоскип»
2016 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за поезію «Захисти»
2017 – «Золотий СУК» Третього національного конкурсу «СУК/CUC (Сучасне українське кіно) у межах фестивалю «Гогольфест» у номінації «Найкращий сучасний український відеоарт» за проєкт «Долаючи тишу» (разом із Л. Панасюком, Б. Горобчуком, Е. Євтушенко, Т. Малковичем)
2019 – стипендія Президента України для молодих письменників і митців у сфері музичного, театрального, образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового мистецтва та кіномистецтва

Я бачив те, що слідом йшло за нами, розвалини покинутих могил, каризи, захламлені камінням, і кишлаки, де раніше хтось мешкав. У бронжилеті, як рисак у погоні, я ухилився, сидючи на броні, коли по горлу полоснув долонею, бача кричав, що це буде мені. Коли летіло з рук його каміння, я нервово пересмикував затвор. У цій віхолі тільки б вжити, але це безпредметна розмова...

Обличчя в обличчя зустрічався я з ворогом і бачив їхні очі... Вони кляли нас цими очима, лякали... про все не розказати...

Поет, філософ, виконавець, художник Микола Сергійович Грабовський (псевдонім – Никола Майский) народився 5 травня 1954 року в місті Києві. Після школи навчався в Київському радіомеханічному технікумі. Відтак опинився на афганській війні, де впродовж року (1986–1987) зі зброєю в руках пройшов усі кола пекла, воюючи за чужі для України інтереси. Спогади про бойові події займають важливе місце у творчості поета. Жанри, у яких працював Микола Грабовський, – здебільшого громадянська та філософська лірика, сповнена глибокого суму; тематика творчості – переважно воєнна, де осмислює афганську війну («Гімн побратимів», «Свічка пам'яті», «Проводи друзей», «Белый снег», «Афганський альбом», «Исповедь», «Батальоны уходят на юг», «Любов моя», «Мамина сирень», «Прощання», «А на войне как на войне», «Ветерани»). Є в творчому доробку Миколи Грабовського поезії про трагедію Чорнобиля («25-та річниця», «Чорнобильський біль», «Чорнобильські хати»), про кохання («Береги», «Дай мені руку», «Прощай» та ін.), про козаків («Батьку отамане», «Родина моя, ти родина»). Також писав автор на релігійну тематику («Син Божий народився», «Дева Марія»), створював поезії для дітей («Півник», «Веснянки», «Комарики-дударики», «Мама і тато», «Модниця») та жартівливі пісні («Наливай, кума», «А що люблять козаки?», «Кабанчик», «Вуса», «Баяніст»). Митець писав не лише поезії, а й музику до своїх творів, а на концертах часто сам виконує їх. У художньому доробку є твори як російською мовою, так і українською.

Ветеран Афганістану, Микола Грабовський працював заступником голови Комітету секції літераторів-ветеранів війни і праці Ради Київської міської організації ветеранів, був редактором літературно-публіцистичного альманаху «Пам'ять серця». На громадських засадах був заступником із питань культури голови правління «Афгано-Чорнобильського братства «Побратими». Митець мав багато почесних відзнак і нагород: орден «Честь, пошана, пам'ять» Всеукраїнської асоціації «Афганці Чорнобиля», медалі імені М. П. Драгоманова «За особистий вагомий внесок у розвиток університету» від Міністерства освіти і науки України та УСВА «За заслуги» трьох ступенів, почесні відзнаки «Бойове братерство», «За багаторічну плідну працю в галузі культури» від Міністерства культури і мистецтв України, від Міністерства з питань надзвичайних ситуацій, «За сумлінну службу» I ступеня від Міністерства транспорту та зв'язку України, «За заслуги» від Дарницької районної ради з нагоди отримання статусу

**Микола
Грабовський**

«Дарничанин року – 2009», «Знак пошани» від Київської мерії, від Подільського району м. Києва та інші пам'ятні, ювілейні медалі й нагрудні знаки.

Поета-пісняра часто запрошували на творчі вечори та концерти, присвячені пам'яті воїнів-афганців. Перші поетичні збірки видавав сам, пізніше його книги виходили у видавництвах «Поліграфконсалтинг», «Задруга». Уся пісенна лірика Миколи Грабовського написана щиро, тож проникає в душі, полонить серця та викликає сльози у слухачів та читачів. Автор тісно співпрацював із композитором В. Кукобою, його гуртом «Лук'янівка».

Як поет і автор багатьох уже відомих в Україні пісень, Микола Грабовський отримував високі нагороди на різних літературних конкурсах і фестивалях. Так, він став лауреатом міжнародних пісенних фестивалів у Тулі, Кривому Розі, лауреатом Всеукраїнського фестивалю афганської пісні «Солдати миру проти війни», переможцем Всеукраїнського літературного конкурсу «Коронація слова» у номінації «Пісенна лірика для дітей до шести років». Його твір-переможець «Я у мамі помічника» поклав на музику В'ячеслав Кукоба, нині його можна почути в запису Дитячого хору Національної телерадіокомпанії України.

Роман «Любка» став останнім прижиттєвим виданням автора. 4 січня 2019 року Микола Грабовський відійшов у вічність.

Автор був членом Української спілки ветеранів Афганістану та Національної спілки письменників України.

Твори

Поетичні збірки

«Кут віддзеркалення» (2002), «Все о том же» (2003), «Афганская тетрадь» (2004), «Сузір'я діви» (2004), «Я спросил у сердца» (2005), «Правила игры» (2005), «Этюд для шарманки с оркестром» (2006), «Віра, Надія, Любов», «Син Божий народився», «Гімн побратимів», «Свічка пам'яті», «Проводи друзей», «Белый снег», «Афганський альбом», «Исповедь», «Батальоны уходят на юг», «Любов моя», «Мамина сирень», «Прощання», «А на войне как на войне», «Ветерани», «Виший, мамо, мені сорочку»

Роман

«Любка» (2009)

Нагороди

2005 – лауреат Всеукраїнського фестивалю патріотичної пісні (I ступінь за найкращий авторський текст «Солдати миру проти війни») 2008 – II місце на миколаївському фестивалі «Афганістан звучить в моїй душі» 2008 – I місце на дніпропетровському фестивалі «Чорнобильські мотиви» 2011 – II місце на II Міжнародному православному фестивалі духовно-патріотичної пісні «Душе моя, душе моя...» 2011 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за пісенний твір для дітей до шести років «Я у мамі помічника»

Живемо в непростий час, коли навколо відбувається немало змін. Отож і хочеться відчувати і зрозуміти цей час, хай навіть написане тобою буде прочитане по-справжньому значно пізніше. Література – це ніби розмова. Коли є що сказати, треба на це зважитися. Хочу переконати сучасного читача: українська література – це цікаво! І українські співці в минулому, і нині суцільні піснетворці завжди намагалися зіграти вогнем своєї душі таке близьке й рідне їм слово – Україна... І якщо замислитися, то в кожному справжньому українському вірші, у кожній натхненній і талановитій українській пісні є щось неймовірно щире, є щось кобзарське. Бо в добре знайомому слові «кобзарство» – і глибина традицій, і нев'янучий цвіт пісень, які народжуються і звучать у наші дні.

Україна – святе слово для кожного з нас. Але Україну, яка вона була, яка вона є і якою буде, нам ще відкривати і відкривати! Відкривати для себе українську пісню. Відкривати українську поезію. І відкривати власну душу – і українській поезії, і українській пісні!

Народився поет і прозаїк Володимир Олексійович Даник 5 березня 1957 року в родині педагогів у селищі міського типу Лисянці на Черкащині. Із 1961 року проживає і працює в Черкасах. На початку 1990-х рр. наукову і викладацьку діяльність пов'язав із Черкаським державним технологічним університетом (раніше – Черкаський інженерно-технологічний інститут). Нині на університетських заходах виконують гімн закладу, слова до якого написав Володимир Даник.

Літературна творчість Володимира Даника починалася з пісні: акомпануючи собі на гітарі, співав власні пісні. Трохи згодом з'явилися й поезії – римовані рядки лягали на папір пісненими віршами, віршами-роздумами. Спершу писав і співав російською мовою, адже під час навчання в Рязанському радіотехнічному інституті та роботи в науково-дослідному інституті «Акорд» (у Черкасах) переважала російська. Коли став учасником народнопісенного колективу «Червона калина» під керівництвом І. Супруна, де виступали таланти НДІ «Акорд» та Черкаського заводу телеграфної апаратури, почав писати рідною мовою.

Загалом на вірші Володимира Даника написано понад 300 пісень українськими композиторами: О. Злотником, Ю. Збандутом, Є. Бічевим, В. Квасневським, Н. Саух, В. Байкіним, І. Сухим, А. Даценком. Співають його пісні народна артистка України В. Саввопуло, заслужений діяч мистецтв України В. Єфімов, заслужений артист України В. Чорнодуб, заслужений артист України М. Попелюк, капела бандуристів обласного відділу культури, муніципальний духовий оркестр (місто Черкаси), народний хор «Любисток», заслужений працівник культури України М. Масюк, черкаський співак П. Осипенко, відомі в Україні та за її межами кобзарі М. Коваль та В. Лютий, вокальне тріо «Барви», гурт «Гонта», дуєт Діани та Василя Матюценків та інші.

Володимир Даник є членом Національної спілки письменників України, він видав більше двох десятків книг. Окрім пісенних віршів, ліричної поезії та малої прози,

**Володимир
Даник**

Твори

Збірки гуморесок

«Гуморески та байки» (1991)
«Таємна зброя» (1992)
«Під впливом НЛО» (1992)
«Як стати молодим» (1992)
«Вічна тема» (1993)
«У Черкасах – сміються!» (2006)
«Шумахери стовпів не лічать» (2012)

Збірки поезій

«Шевченків край у пісні і в серці» (1992)
«В звуках я хочу с природой слиться» (1993)
«Хай розкаже гітара» (1995)
«Черкащина – це серце України» (1996)
«Квітни, моя Україно» (1996)
«Там, де сивий Дніпро котить хвилі свої» (1997)
«В мого міста козацьке ім'я» (1999)
«Іду вклонитися Тарасу» (2001)

Збірка лірики і гумору

«Українонько, доле моя...» (2018)

Оповідання

«Дорога до Марса» (1995)

Пісня

«Ми з Шевченкового краю» (1998)

Нагороди

1984 – лауреат конкурсу «Автор! Автор!» від журналу «Перець» та Міністерства культури України
1987 – лауреат поетичного конкурсу від журналу «Українська культура»
1992 – лауреат першого Всеукраїнського фестивалю-конкурсу гумору в Києві
1994 – лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Гранослов» за збірку фантастичних оповідань із гумором
2005 – лауреат обласного фестивалю гумору в межах Всеукраїнського фестивалю «Вишневі усмішки»
2015 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за найкращу військову пісню «Ми солдати України»
2016 – лауреат на конкурсі «Коронація слова» за пісню для дітей шкільного віку «А мій тато – герой»
2019 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за пісню «Третє Різдва»

...Є геніальні люди, яким от просто дається талант. Але більшість не генії. Творча людина – це, мабуть, така, на яку часом «находить» (на мене точно). Але оте, що найшло, треба шліфувати, над ним працювати, до нього готуватися. Я себе зараховую до таких людей. Мені ніколи ніщо не дається легко, я маю це заслужити, відпрацювати... Треба вміти чесно собі зізнаватися, що ти написав «так собі», переписати або знищити. Праця над мовою – це найскладніше і найважливіше.

Я не вмю витратити чи випромінювати заряд поступово: або фонтан, або спустошеність. Енергію беру від коханого, від друзів, а найбільше – від природи. ...Сильно відчуваю енергетику болю чи відчаю інших людей... Так само відчуваю людей світлих, з особливими чуттями чи вміннями. А іноді ненароком умію якісь речі передбачити чи навіть викликати.

Поетеса, прозаїк, перекладач Світлана Анатоліївна Дідух-Романенко народилася 13 квітня 1983 року у місті Борисполі, де проживає і нині. Навчалася в Київському національному торговельно-економічному університеті, де здобула спершу спеціальність «Товарознавство та експертиза в митній справі», а згодом опанувала інший фах – «Філологія. Переклад (англійська мова)». Із 2005 по 2013 рік працювала інспектором пасажирського відділу Бориспільської митниці.

Вперше поетичні рядки лягли на папір ще в п'ятирічному віці. У 1998–2000 рр. перемагала на конкурсах юних поетів міського фестивалю «Таланти твої, Бориспільщино!». Нині авторка пише вірші та оповідання для дітей та дорослих. Систематично друкується у журналі «Пізнайко», у бориспільських місцевих газетах «Трудова слава» та «Вісті», журналі «YOUnique».

Світлана Дідух-Романенко має численні публікації, зокрема в таких виданнях, як «Літературна Україна», «Бориспільський край». Узяла участь в антологіях та колективних збірках: «Небесна сотня», «Викрадення Європи», антологія Міжнародного поетичного фестивалю «Terra poetica», антологія мистецького фестивалю «І», «Антологія українського ронделя», збірка «Сни Ауринії», літературно-мистецький збірник «White Roepix», збірка «8 жінок», альманахи «Сонце не вмє світити наполовину», «Голоси Севами», «М'ята», збірки оповідань «Залізниця, потяги, вокзали», «Велосипед мого серця», «Аеропорт і...», «Вузлик на пам'ять», «Теплі історії в конвертах», антологія сучасного українсько-болгарського ронделя «У колі ронделя», бориспільська поетична антологія «Альта», арт-бук «Почути». Автор поезій до дитячих книжок «Раз, два, спи», «Впізнай мене», «Міняймося хвостами». Друкувалася в журналах «Ангелятко», «Люблю каву», «Дніпро», «Київ». Письменниця є учасницею музично-поетичного пасьянсу «Козирні дами», проекту «8 жінок». Окреме місце у творчості Світлани Дідух-Романенко займає проект «Почути», коли поезію перекладають мовою жестів, аби люди з вадами слуху теж могли долучитися до поетичного слова. Також письменниця написала гімн лицю ім. Павла Чубинського, який закінчила у 2000 році. Створювала разом із колегами фотоальбоми про Бориспіль та Бориспільський район: переклад текстів англійською, у тому числі гімни міста і району, належить авторці.

**Світлана
Дідух-Романенко**

У 2013 році отримала відзнаку «Молода людина року – 2013» в місті Борисполі.

Авторка вважає, що абсолютна гармонія є ледве вловимою: «Це коли в душі затишно і світло, незалежно від того, сам ти десь на полонині чи серед людей у нічному клубі. Для мене це спокій душі і неспокій тіла». Улюблена цитата: «Зряче лише серце, найголовнішого очима не побачиш...» (Антуан де Сент-Екзюпері).

Захоплюється Світлана Дідух-Романенко фотографією, співом, подорожами.

Член Асоціації поетів-ронделістів України, з 2014 року – член Національної спілки письменників України.

Твори

Поетичні збірки

«Моя зоря» (2001)
«Дівчинка з дорослими очима» (2005)
«Душа епохи молодість» (2006)
«Світла і тіні» (2015)
«8 жінок» (співавтор, 2016)

Дитяча література

«Міняймося хвостами» (2018)
«Впізнай мене» (2018)
«Раз, два, спи... Перша сонна лічилка» (2019)

Нагороди

1998 – диплом 2-го ступеня на Всеукраїнському конкурсі-фестивалі дитячої та юнацької творчості «Наша земля – Україна» в МДЦ «Артек»
1999 – переможець конкурсу патріотичної поезії, присвяченого пам'яті Василя Симоненка
2003 – переможець міжвузівського конкурсу «Київ очима молодих», організованого Київською міською державною адміністрацією
2004 – переможець Міжнародного літературного конкурсу «Гранослов»
2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Захисти»
2012 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Нез'єднанні»
2012 – друге місце на поетичному конкурсі «Віршована мелодія» Молодіжного мистецького фестивалю ім. Івана Коваленка
2012 – лауреат Премії ім. Павла Чубинського
2013 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Спалах»
2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Неохайний жук»
2015 – «Поет року» за версією журналу «Дніпро»
2015 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Тихою»
2017 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Море моє – чоловік»
2017 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Кіт, що любив океани»
Фото: Ольга Хазай

Поезія – це надзвичайно захоплива і безкінечна гра зі словом, звучанням і ритмом. І одного разу долучившись до цієї гри, ти вже ніколи не зможеш її полишити...

У дитинстві моїм «дитсадком» була сільська бібліотека, де працювала мама, а найкращими друзями – книги, які я там почала читати з трьох років. Улюбленим автором стала Наталя Забіла. Її «Ясоччина книжка» і пробудила бажання самій творчо працювати зі словом.

На жаль, дорослі втрачають здатність дивитися на світ дитячими очима. З роками ми пропускаємо багато моментів, які в дитинстві були знаковими і неймовірно радісними: свято першого струмка, мить розквітлої кульбабки... І саме творчий процес – це дивовижний спосіб повернутися до первинних джерел свого світовідчуття.

Результати творчості дають нову енергію, новий погляд на те, що тебе оточує, створюють піднесений внутрішній стан, який породжує бажання невпинно рухатися далі.

«Коронація слова» – чудовий шанс зробити крок уперед на шляху творчого розвитку і самореалізації, особливий мистецький «трамплін», який має найвищий рейтинг в Україні і добре знааний за її межами.

Автор ліричних поезій і перекладач віршів для дітей Людмила Іванівна Живолуп народилася 9 лютого 1970 року в районному центрі Черкаської області – Драбові. Ще зовсім маленькою навчилася читати, тому їй запропонували піти до школи раніше визначеного віку, що на той час було рідкістю. У 2-му класі Людмила Живолуп написала свої перші вірші у вигляді вітання до свята. Підлітком вона робила спроби поетичного вираження себе і своїх почуттів у ліриці, що межувала з філософським осмисленням буття.

Любов до слова допомогла здійснити і вибір майбутнього фаху. У 1988 році Людмила Живолуп вступила на філологічний факультет Харківського державного університету (зараз – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна) за спеціальністю «Українська мова і література».

Після закінчення навчання працювала журналістом на Харківському обласному радіо, деякий час була керівником телевізійної Служби інформації Харківської обласної державної телерадіокомпанії. У 2002 році стала лауреатом четвертого Міжнародного телерадіофестивалю «Мій рідний край» (м. Ужгород) за конкурсну програму «Білим по чорному», а також дипломантом Харківського обласного творчого конкурсу журналістів «Часопис – 2002».

У цей же період почала співпрацювати з харківським видавництвом «Ранок» як перекладач віршів для дітей дошкільного віку. Її творчий доробок перекладів віршованих творів для наймолодших вимірюється кількома сотнями. Також Людмила Живолуп є автором низки дитячих книжок, які вийшли друком у цьому видавництві. Окрім цього, свої вірші для дітей публікувала в журналі «Пізнайко», поетичну лірику та оповідання – у низці випусків газети «Сільські вісті». Більшість книг, публікацій та перекладів виходила під псевдонімом Людмила Опанасенко.

У Харкові авторка познайомилася з композитором Володимиром Чуприним. Результатом їхньої творчої

**Людмила
Живолуп**

співпраці стали пісенні твори «Перепустка в дитинство», «Місячний кіт» та «Кольорова пісня», які неодноразово звучали в національному радіоэфірі.

Згодом разом із родиною Людмила Живолуп перебралася до Києва, де нині працює на державній службі, обіймаючи посаду завідувача сектору забезпечення розгляду звернень та доступу до публічної інформації в Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення.

У період із 2016 по 2018 рік була слухачем заочної форми навчання Інституту вищих керівних кадрів Національної академії державного управління при Президентові України за спеціальністю «Управління суспільним розвитком», отримала диплом магістра з відзнакою.

Брала участь у проведенні низки дитячих телерадіофестивалів як автор текстів тематичних пісенних творів та член журі. Готує до друку рукописну збірку поетичної лірики під назвою «Сезон вишневого варення».

Людмила Живолуп нагороджена двома почесними грамотами та подякою Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, почесною грамотою Національної академії державного управління при Президентові України. Член Національної спілки журналістів України.

Твори

Вірші для дітей

«Лев і корона» (2002), «Бичок-непосидько» (2002), «Поросятко-ненажер» (2002), «Тюлень та окуляри» (2002), «Мавпа-мартопляска» (2002), «Білченя» (2008)

Казка

«Левенятко» (2005)

Оповідання

«За ниточку» (2011)

Збірка віршів для дорослих

«Сезон вишневого варення» (готується до друку)

Нагороди

2016 – перемога на конкурсі «Коронація слова» за кращий пісенний твір для дітей дошкільного віку «День народження кульбаби»

2016 – перемога на конкурсі «Коронація слова» за кращий віршований твір для дітей дошкільного віку «Це вдягаєм на голівку»

2016 – лауреат поетичного конкурсу «Чатує в століттях Чернеча гора» від літературно-мистецького журналу «Склянка Часу*Zeitglas» («Коли критична маса слів...»)

2017 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» від «Парад вишиванок» Лесі Воронюк за ліричний твір «Кульбабовий вальс»

2017 – переможець поетичного конкурсу «Чатує в століттях Чернеча гора» від літературно-мистецького журналу «Склянка Часу*Zeitglas» («Я наштовхнулася на чийсь печаль...»)

2019 – перемога на конкурсі «Молода КороНація» за вірш для середнього шкільного віку «Біля поламаного світлофора»

2019 – перемога на конкурсі «Молода КороНація» за вірш для дошкільнят «В країні сонячних Ясочок»
2019 – перемога на конкурсі «Молода КороНація» за ліричний твір для дошкільнят «Коліскова для рудого kota»

...Розвиток авторської пісні в Україні мав добру стартову базу і досить непогане продовження: дві хвили авторської творчості – «традиційна» російськомовна, що чимало зробила для вільнодумства і розпаду тоталітарного СРСР, і «нова» україномовна, що, зрештою, теж базувалася на глибоких традиціях народної творчості, схожих на бардівські віяння (скажімо, пісні Січових стрільців, котрі теж часто писали і співали під гітару). Ці дві хвили досить швидко знайшли одна одну і злилися...

Покоління, яке виросло на Висоцькому, Бродському, Галичі, Булакові, Шварці якраз завдяки цьому, попри заборони, знаходило і відкривало для себе в повній глибині Костенко, Симоненка, Стуса, Антонича, Зерова. І закликати це покоління зараз відректися від того, що сформувало його уявлення про свободу, справедливість, честь, – це абсолютно марна справа... А наступні покоління мають уже інших кумирів і свої інтереси, які лише формуються. Про них, безумовно, варто турбуватися – мудро і делікатно.

...Навіть найщиріший і найглибший патріотизм це не гарантує розуму, для цього треба докладати додаткових зусиль. Народ, чия мудрість є результатом сторічних проб і помилок, недарма зауважив, що краще розумний ворог, ніж дурний друг.

Виконавець у жанрі авторської пісні, фізик, сценарист, дизайнер Ігор Теодорович Жук народився 7 грудня 1951 року в селі Руда-Селецька Львівської області. Із 1972 року мешкає в Києві.

У 1972 році закінчив фізичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Потім навчався в аспірантурі Інституту теоретичної фізики АН України. Нині кандидат фізико-математичних наук. Із 2008 року – старший науковий співробітник Інституту космічних досліджень НАНУ-ДКАУ.

Ігор Жук відомий у колах київської інтелігенції як художник, організатор низки виставок мистецького андеграунду на базі Інституту теоретичної фізики. Мав декілька власних експозицій. Був головним художником поліграфічної продукції Міжнародного фестивалю анімаційних фільмів «Крок» (Київ, 1995, 1997). Із часом у поєднанні із захопленням комп'ютерною графікою це стало основною професією – працював художником-дизайнером в компанії ULYS Systems (Київ), у видавничому проєкті Ольги Богомолець.

Паралельна професія – кіносценарист, автор сценаріїв понад 30 фільмів Національної кінематеки України (раніше – «Київнаукфільм»). Зокрема, «Ритми театрального» (1979), «Михайло Грушевський» (1993).

Ігор Жук – автор пісень до історичних кінофільмів «Отаманщина», «Симон Петлюра» (обидва – 1993), «Знак Божої іскри» (2001; усі – Національна кінематека України). Поезією захопився ще зі шкільних років. Перші пісні під гітару написав на початку 1970-х. Зараз їх понад 400, українською та російською мовами, пробував писати польською. Найвідоміші пісні: «Я гордий», «Нас так мало, так мало сьогодні», «Низько схилилась калина, ніби молитесь Богу», «О, не рухайтесь, панно», «Без сала мучусь», «Романс

Ігор Жук

байдужості», «Наївна пісня», «Лист з Італії», «Лист до Італії», «Лист з Донбасу», «Лист на Донбас», «Блюз кавового фусу», «Молитва безвісти зниклого». У нього є ціла серія пісень на біблійні теми: «Адам і Єва», «Авраам», «Воскресіння Лазаря», «Ісус і Магдалина», «Каїн», «Лже-Мойсей» та інші.

Критерієм творчості Ігоря Жука є: «Поганий автор розповідає нам про себе, хороший – про нас».

Член Національної спілки кінематографістів України з 2009 року.

Твори Ігоря Жука виходили друком у видавництвах «Веселка», «Нора-Друк», «Наш формат». Посібник з роботи на комп'ютері Macintosh (перше видання) побачив світ завдяки Видавничому дому Києво-Могилянської академії.

Твори

Альбоми

«Зоряний ноктюрн» (2003), «Вальс на грани времен» (2003), «mp3-collection» (диск оцифрованих аудіокасет, 2006), «Нас двоє» (спільний аудіоальбом пісень Ольги Богомолець та Ігоря Жука на вірші поетів Л. Костенко, М. Вінграновського, І. Жиленко, І. Жука та О. Богомолець, 2006), «Лист» (2010), «Листи» (2011), «Вавилон» (книга віршів і два аудіодиски пісень, 2013), «Стоящие на головах» (2015), «Песенка о счастье» (2017)

Дитяча п'єса

«Зло, добро і мікросхема» (1984)

Науково-популярні книжки для дітей

«На сьомому небі» (1993), «Інтегроване середовище Claris Works» (1993), «Діти і радіація» («Великі клопоти з маленьким атомом», 1994), «Золото України» (1995)

Нагороди

1986 – спеціальна нагорода за кращу поезію на I Всесоюзному фестивалі авторської пісні
1991–1995 – лауреат Всеукраїнського фестивалю авторської пісні «Оберіг»
1997 – лауреат премії ім. В. Стуса (Українська асоціація незалежної творчої інтелігенції)
2002 – переможець конкурсу комп'ютерної графіки «Художник інформаційного суспільства»
2006 – лауреат поетичного конкурсу «Троянди й виноград» ім. М. Рильського
2009 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Романс байдужості»
2010 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Лист» («Лист з Італії»)
2010 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Наївна пісня»
2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Лист до Італії»
2012 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Блюз кавового фусу»
2019 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Молитва безвісти зниклого»

Слова в душі зазвучали ще в ранній юності. Усе почалося із захоплення неймовірною красою рідного краю. Зараз пишу, бо пече в грудях. Кожне слово пропускаю крізь душу. Не можу спокійно дивитися на події, які нищать найкращих синів Батьківщини. Коли вже не сила терпіти цей біль, то він виливається в римовані рядочки. Зараз починаю «оживати», проте війна щодня обпалює мої крила.

Ніколи не пишу на замовлення. Не знаю, де наздожене мене Муза. Часто вона мене знаходила не лише в місячні ночі, коли навіть дихається по-особливому, а й на городі з сапою. Тут уже завдячую диктофону, що вірші до кінця робочого дня не вивітрувались із голови.

Я раніше не вірила, що поезії ніби хтось надиктовує. Але це так.

Поетеса, педагог Олена Володимирівна Іськова-Миклащук народилася 12 квітня 1983 року в селі Вербівці Шепетівського району на Хмельниччині. Змалку любила блукати лісом і мріяти... Начитавшись книжок, уявляла й творила свій світ. Мабуть, так зароджувався потяг до письменства. Тож писати вірші почала ще будучи школяркою. І в 2000 році здобула свою першу перемогу в обласному огляді-конкурсі серед учнів сільських шкіл на кращий літературний твір «Село моє, для мене ти єдине...»

Майбутню професію обирала цілеспрямовано. За освітою – філолог, закінчила Рівненський державний гуманітарний університет за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література». Із 2004 року працює вчителем німецької мови та з 2010-го – заступником директора з навчально-виховної роботи рідної Верboveцької школи.

Педагогічна діяльність посприяла творчому розвитку поетеси та спонукала її до написання нових творів. Авторка друкувалася у вітчизняних журналах «Дніпро», «Чорнильна хвиля», міжнародному журналі «Склянка Часу+Zeitglas» (Україна – Росія – Німеччина), газетах «Подільські вісті», «Життя», «Шепетівський вісник», «Гарний настрій», «Освіта. UA», «Кримська світлиця», альманахах та колективних збірках. Поетичні добірки представлені на кількох мистецьких інтернет-сайтах.

До листопада 2013 року, як зазначає Олена Іськова-Миклащук, її «творчістю керувала ЛЮБОВ: до коханого, до України, до людей та природи». Далі в поезіях почали переважати майданні настрої, біль за долю України. Коли в серпні 2014 року мобілізували чоловіка, основними темами творів стали війна та життя доньки без тата.

Поезія Олени Іської-Миклащук надзвичайно мелодійна, тому не дивно, що вона легко лягає на музику. Так, у співтворстві з композиторами І. Пустовим, В. Охріменком, А. Голоскевичем, М. Ведмедерею, О. Колядою та В. Купрієнком створено низку пісень. Пісні на музи-

Олена Іськова-Миклащук

ку В. Купрієнка «Небо в окопах» та «Гловайська самота» ввійшли до його альбому «Соняхи».

У 2017 році з поезією «Нерви» Олена Іськова-Миклащук перемогла на конкурсі «Коронація слова». Цей твір наболілий, вилитий у римованих рядках: після довгих дев'яти місяців чекання з АТО чоловіка, який нарешті повернувся, всю психологічну напругу передала в словах.

У 2016 році авторка стала членом Національної спілки письменників України.

Твори

Збірки поезії

«Рветься душа у небо» (2014)
«Небо в окопах» (2016)

Проза

«Мама» (2012)
«Зозуля» (2012)
«Баба Марія» (2012)
«При бажанні» (2012)
«Паперовий блог» (2018)

Нагороди

2012 – перше місце на конкурсі «Поетичні таланти української освіти» в номінації «Романтичні вірші» та друге місце в номінації «Вірші на виховну тему»
2013 – переможець конкурсу авторських літературних творів у жанрі гумористичної мініатюри «А Василя Купала...»
2013 – переможець конкурсу «100 творів, які варто прочитати цього літа»
2015 – лауреат III Міжнародного поетичного конкурсу «Чатує в століттях Чернеча гора»
2016 – лауреат Хмельницької обласної літературної премії імені Володимира Булаєнка
2017 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Нерви»
2017 – I місце в номінації «Поезія» IV Всеукраїнського літературного конкурсу «Літературна надія Дніпра»
2017 – лауреат XVIII Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» у номінації «Рубежі подвигів і безсмертя»
2018 – диплом I ступеня у номінації «Поезія» (книги) IV Всеукраїнського літературного конкурсу ім. Леся Мартовича
2018 – переможець першого відкритого літературного конкурсу «Житомир ТЕН»
2019 – диплом лауреата II ступеня Першого Літературно-мистецького конкурсу ім. Всеволода Нестайка у номінації «Поезія» (книжки) за видання «Небо в окопах»
2019 – переможниця II Всеукраїнської літературно-мистецької імпрези «Нехай це буде за велінням серця»
2019 – медаль «Понад усе нам Україна» літературно-мистецького коша «Ріднокрай»

Не вважаю, що хтось (зокрема реципієнт) може бути «ідеальним». Мистецький смак – досить індивідуальна річ, яка з часом змінюється. Комусь подобаються паліндроми, а хтось звик до більш традиційних форм поетичного мистецтва. Чудово, якщо є різноманіття. І в житті, і в творчості.

Коли починаю розмірковувати про те, чим для мене слугує поезія, часто згадую слова Юрія Покальчука: «Відболіли сумніви, вихаращені тривоги, нічогість, за якою крапка, тире, крапка, тире... А може, просто самі крапки, яких не злічити за пройдений вік. Осанна крапка – це знак питання, що зависає в повітрі, повільно падаючи дотолу осіннім листком, але навіть на землі, уже не піднесений гейби чиймись руками, однаково існує».

Педагог, поетка Анна Василівна Карач народилася 22 грудня 1992 року в селі Довжикі Харківської області. У 2015 році закінчила Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди за спеціальністю «Українська мова і література», отримала диплом магістра з відзнакою. Продовжила навчання в аспірантурі цього вишу при кафедрі української і світової літератури за спеціальністю «Українська література». Нині працює над кандидатською дисертацією «Неоміфологічні мотиви в українській поезії 1990-х років: трансформація і художні функції».

Із 2017 до 2018 року обіймала посаду викладача української мови в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна на кафедрі мовної підготовки Центру міжнародної освіти.

Хобі авторки – читання художньої літератури та написання творів. Анна Карач має багато літературних авторитетів. Із сучасного мистецького дискурсу їй близьке світовідчуття Оксани Куценко (Розумної), яку вважає однією з найцікавіших українських поеток.

Щоб бути почутою і презентувати власну творчість, бере участь у літературних конкурсах. Упродовж тривалого часу була координатором літературної студії українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

**Анна
Карач**

Займається науковими дослідженнями сучасного літературного процесу («Мотив блукань у ліриці Маріанни Кіяновської», «Мотив часу в ліриці Маріанни Кіяновської (на матеріалі збірок «ДО ЕР» та «373»)), «Трансформація античних мотивів у ліриці Юрія Бедрика (на матеріалі збірок «Свято небуття» та «Метафізика восени» та ін.). Брала участь у V Міжнародній науково-практичній конференції студентства й наукової молоді «Філологія XXI століття» (2015, Харків), Міжнародній науково-практичній конференції «Таврійські філологічні наукові читання» (2017, Київ), Всеукраїнській науковій конференції «Генераційний феномен як бунт і де(кон)струкція» (2017, Львів), Міжнародній науково-практичній конференції «Науковий потенціал та перспективи розвитку філологічних наук» (2017, Київ).

У 2015 році отримала стипендію імені професора О. Г. Муромцевої.

Друкувалася в поетичному альманасі учасників V Всеукраїнського конкурсу молоді української поезії та української авторської пісні імені Марини Брацило «Хортицькі дзвони» (2018).

Анна Карач полюбляє мандрувати, адже нова атмосфера надихає її на творчість. Цікавиться філософією, сучасними психотерапевтичними практиками, театральним і образотворчим мистецтвом.

Твори Поезії

«Хортицькі дзвони» (поетичний альманас учасників V Всеукраїнського конкурсу молоді української поезії та української авторської пісні імені Марини Брацило)

Нагороди

2018 – перше місце на Всеукраїнському конкурсі молоді української поезії та української авторської пісні імені Марини Брацило «Хортицькі дзвони» в номінації «Поезія»
2018 – перше місце на обласному конкурсі ім. О. С. Масельського за кращий літературний твір у номінації «Поезія»
2018 – допреміальна нагорода в номінації «Поезія» на літературному конкурсі видавництва «Смолоскип»
2019 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Амарантові рими»

Формування читацького смаку почалося з перших тоненьких книжечок, які приносила додому мама (була зима, і вони нахнули морозом), а також подарованої татом книжки Д. Дефо «Робінзон Крузо»... Тож перші читацькі смаки нав'яні батьками. Далі – шкільна програма, ознайомлення із творчістю шістдесятників, вивчення літератури, яка була заборонена радянщиною. Моє покоління стало першим, яке могло у вільному доступі читати такі твори.

Як письменник прагну показати різні сторони життя через власне світобачення. Намагаюся не бути приторною, скутною і нав'язливою у викладенні тексту, між рядків залишаючи читачеві місце для власних думок. Не вживаю ненормативної лексики, використовую живу мову – діалектні слова, говірки, маловживані слова. Прагну, аби кожен твір мав душу й характер.

Який мій ідеальний читач? Мабуть, тут я мала б його придумати. Людина, яка систематично читає перед сном, або, якщо це дитяча література, дитя з ліхтариком під ковдрою. І до того ж – із олівцем у руці, щоб виписувати цитати. Але мого ідеального читача не існує, як не існує ідеальних людей. Я дуже хочу, аби він просто був! Мій неідеальний читач...

Письменниця Ганна Дмитрівна Коназюк народилася 11 грудня 1977 року в селі Велика Мечетня Кривоозерського району на Миколаївщині. Писати почала приблизно в 13 років, коли ще навіть не мала уявлення про літературні жанри. Дебютувала як поет, зараз у творчості авторки проза й поезія йдуть пліч-о-пліч. Вірші Ганна Коназюк поширює на теренах інтернету.

У 1995 році закінчила Великометнянську середню школу і вступила до Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова на факультет української філології (спеціальність «Учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури та народознавства»). Відтоді, із 1995 року, проживає і працює на педагогічній ниві в місті Києві.

У 2001 році, після закінчення університету, почала працювати вчителем української мови і літератури в середній загальноосвітній школі № 284 міста Києва, та вже в 2002 році народила первістка, тож до 2009 року була у відпустці по догляду за дитиною. Із 2009 року – головний спеціаліст відділу загальної середньої освіти в Управлінні

**Ганна
Коназюк**

освіти Деснянської районної державної адміністрації міста Києва.

Перший друкований твір – пісенна поезія «Коліскова» – вийшов у районній газеті «Кривоозерщина» в 1995 році. Твори Ганни Коназюк опубліковано на сторінках газет «Сільські вісті» (2014), «Таращанський край» (2015), дитячого часопису «Світ дитини» (2015–2016), а також увійшли до антології майданівських віршів «Небесна Сотня» (2014) та «Антології сучасної новелістики та лірики України» (2015), вони ввійшли до колективних збірок «Осінь у камуфляжі» (2014), «Він, Вона і війна» (2016), «Теплі історії у стилі Блюз» (2016), «Теплі родинні історії» (2017), «Тerra інклюзія» (2018). Часто свої твори Ганна Коназюк оприлюднює в інтернет-виданні «Проба пера».

За мотивами оповідання «Варя» Ганни Коназюк створено радіовиставу, яка звучала на «Українському радіо» 19 грудня 2015 року (режисер-постановник, звукорежисер – Т. Сергійчук).

Ганна Коназюк – постійна учасниця народного мистецько-історичного фестивалю поезії та пісні, заснованого О. Ліщенком, «Українські передзвони».

Найближчим часом авторка планує взятися за написання роману.

Участь у літературному конкурсі «Коронація слова» стала для неї нагагал самоствердженням і унікальною можливістю заявити про свою літературну творчість.

Друком твори виходили у видавництвах «АртЕкономі», «Букрек», «Брайт Букс», «Склянка часу» «ПП Щербатих О. В.» «Видавничий центр «12».

Своїми літературними авторитетами Ганна Коназюк називає Т. Шевченка, І. Франка, Л. Костенко, В. Симоненка, М. Вінграновського, В. Нестайка, О. Гончара, П. Куліша, О. Дюма, В. Гюго, Г. Лі, М. Лі, Л. Моріарті, Е. Гілберт.

Твір

«Пригодницькі оповідки про мишачу сімейку» (2017)

Нагороди

2018 – спеціальна відзнака від О. Осмоловської за краще інклюзивне оповідання на конкурсі «Коронація слова» за твір «Крило янгола»
2019 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Коліскова для тата»

Музика є складовою української культури, яка в часи сьогодення, на жаль, заважає. Тексти сучасних музичних хітів здебільшого не несуть у собі жодного смислового навантаження і навіть навпаки – пропагують ницість і споживацький тип існування молоді. Музичне мистецтво, яке має впливати на формування особистості шляхом естетичного та морального виховання людини, у XXI столітті примітивізує сприйняття дійсності.

Зарубіжна музична культура, яка при зваженому підході могла б значно збагатити українські культурні надбання, у вмілих руках сучасних вітчизняних продюсерів, яких хвилює лише збагачення, стала інструментом керування ще не зміцнілою свідомістю байдужої молоді.

З огляду на такий стан сучасного українського музичного мистецтва, надзвичайно важливим є існування таких конкурсів, як «Коронація слова», одна з номінацій якого присвячена пісенній ліриці. Це дає змогу відкривати широкому загалу поетичні твори маловідомих літераторів, які надихають, примушують хвилюватися й переживати, помічати красу навколишнього світу і відчувати біль від глибини чужих страждань, проходити незвіданими стежками і переглядати власні життєві цінності. Це як ковток свіжого повітря, це альтернатива попсі, що лунає з усіх радіостанцій, це та музична культура, якої ми гідні як власники колосальної пісенної спадщини.

Юрист, адвокат, громадська діячка, поетеса Ганна Леонідівна Крушельницька народилася 20 березня 1988 року в селищі міського типу Рокитному Київської області. Навчалася в загальноосвітній школі № 5 міста Обухова.

До творення пісенної лірики спричинилося відвідування шкільного літературного гуртка. Його керівники надсилали твори Ганни Крушельницької на різні конкурси дитячої творчості (зокрема, «Магія слова», «Природа очима дітей» тощо). Талановита авторка не лишилася непоміченою, зазвичай вона ставала дипломантом та лауреатом цих конкурсів. Це стверджувало її віру в себе, силу свого слова, магію власної поезії. У випускних разом із друзями Ганна Крушельницька створила музичний гурт. Ця подія спонукала глибше поринути в поетичну творчість: так народилася пісенна лірика авторки.

Після закінчення школи вступила до Київського національного університету імені Тараса Шевченка й здобула ступінь магістра права. У 2011 році закінчила Київський національний торговельно-економічний університет (бакалавр філології), у 2014 році – аспірантуру Національної

**Ганна
Крушельницька**

академії внутрішніх справ. Захистила дисертацію кандидата юридичних наук.

Із 2007 року Ганна Крушельницька працювала помічником нотаріуса. Із 2018 року займається адвокатською діяльністю, поєднуючи її із викладанням в Національній академії внутрішніх справ (цивільне право та процес, трудове право). Також є головою громадських організацій «Науково-дослідний інститут порівняльного законодавства і права» та «Правозахисна група «Лінія права».

У співавторстві видала посібники «Страхове право України» (2012), «Коментовані зразки правочинів щодо землі» (2015), «Коментовані зразки правочинів у сфері сімейних правовідносин» (2015) та «Екологічне право» (2016). Є автором кількох десятків наукових статей у вітчизняних та іноземних фахових виданнях (2012–2019).

У 2011 році авторка вперше надіслала на конкурс «Коронація слова» свою поезію, як результат – у номінації «Пісенна лірика» журі відзначило її твір «Гра», і Ганна Крушельницька стала дипломантом. Наступного разу, подавши через чотири роки на цей конкурс черговий ліричний твір, перемога не забарилася: авторка отримала премію. Адже давно мріяла, щоб не лише родина, а й високе журі оцінило її поетичні твори.

Коли приходить натхнення, Ганна Крушельницька поринає в світ римованого слова і виливає в поетичних рядках свої думки та почуття. Її поезії сповнені любовної лірики, захоплення красою рідної землі, переживання за долю українського народу в сучасних суспільно-політичних умовах. Автор стверджує, що до творчості її надихає любов батьків, ніжність коханого чоловіка та щасливі очі сина.

Вірші Ганни Крушельницької були надруковані на сторінках альманаху «Скіфія 2016. Зима», «Скіфія 2016. Літо». Поки що авторка виданих збірок власних поезій не має, але нині готує до друку збірку поезій «Вільних думкою не сковує ланцюг», до якої ввійдуть близько сотні поетичних творів.

Твори

Збірка поезій

«Вільних думкою не сковує ланцюг» (готується до друку)

Нагороди

2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» (під прізвиськом Чеботар) за ліричний твір «Гра»

2015 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Осіннє танго»

Як багаторічна читачка творів переможців «Коронації слова», я тихо мріяла приєднатися до когорти цих людей, які творять сучасну українську літературу. Тому писала вірші, надсилала їх на розгляд компетентного журі та вірила в те, що, хай, може, і не одразу, однак моя мрія дасть про себе знати – і збудеться. Я вірю в талант кожної людини. Люблю шукати можливості. Пишу вірші, прозу й зовсім трохи – комп'ютерний код.

Саме тому на перетині двох світів – літературного і комп'ютерного – у мене виникла ідея роботи над мобільними додатками з україномовними творами, які заслуговують бути представленими у світі цифрових технологій. Так, до дня народження Ліни Костенко в нас з'явилася збірка «Лінина любов» у мобільному додатку, куди увійшли 26 поезій великої поетеси про кохання. Зараз завершується робота над «Збіркою чоловічої поезії», де зібрано 30 віршів українських сучасних поетів, у яких вони з усією чіркністю душі українських чоловіків пишуть про кохання.

Натхнення для творчості я отримую від спілкування зі звичайними людьми свого щоденного життя. Вони мене надихають і своїм власним прикладом, своїми життєвими історіями доводять, що неможливого дуже мало.

Я бачу цих людей буквально скрізь. Дивлячись у вікна автобусів, їдучи у вагонах метро, спілкуючись із сусідами і гуляючи в парку, я зустрічаю людей, а разом з ними – їхні історії. Це не лише розповіді про досягнення і успіхи, але і про сумний бік реальності – нерозділене кохання, втрату близьких людей і все те, від чого плачуть. Але таке-от споглядання різних людей є безцінним, бо дає можливість не зачерствіти душою і відчувати гаму почуттів, які переживає людина поряд зі мною. До речі, багато моїх віршів написані саме про долі таких людей.

На становлення мого світогляду вплинули знов-таки люди, які мене оточували. Ці люди – це мої Батьки, а також мої Вчителі, до того ж не тільки ті, хто був у школі № 13 міста Прилуки, а й вчителі життєвих навиків та мудрості. Багатьох із них я ніколи не зустрічала наживо, бо вони були лише в книгах. Герої класичних і сучасних літературних творів – це мої друзі навіть зараз. Із ними мені легше думається про своє і дуже сокровенне.

Щодо хобі, то створення літературних мобільних додатків є саме таким-от заняттям для душі. З точки зору комерційної вигоди, ці проекти не є цікавими і можуть здатися марною витратою часу та зусиль. Але ж серцю не накажеш. Тому, співпрацюючи з групою ентузіастів, робимо їх у час, вільний від основної роботи. А ще в мене є інше маленьке хобі – гра на укулеле (це невеличка гавайська гітара із дуже позитивним тоном звучання), але до сольних концертів мені ще далеко, тому з радістю маю статус початківця.

Марина Валеріївна Кузьменко народилася 28 грудня 1984 року в місті Прилуки на Чернігівщині. Поетеса за

**Марина
Кузьменко**

покликанням душі, вона здобула юридично-економічну вищу освіту. Закінчила кілька вишів: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» за спеціальністю «Правознавство» із відзнакою; Міжнародний університет фінансів за спеціальністю «Фінанси і підприємництво»; аспірантуру Київського університету права за спеціалізацією «Господарське право. Господарський процес»; магістратуру Лондонського університету Метрополітен (London Metropolitan University, Велика Британія) за спеціалізацією «Міжнародне комерційне право (International Commercial Law)». У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка захистила дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата юридичних наук на тему «Господарсько-правова відповідальність за антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання».

Напевне, глибоке переконання Марини Кузьменко в тому, що втрачені можливості не повертаються, допомагає їй повернути фортуна до себе обличчям: 20-річною студенткою вона отримала стипендію київського міського голови, через шість років виграла грант на навчання за кордоном програми «Всесвітні студії» (World Wide Studies) Фонду Віктора Пінчука й отримала стипендію для міжнародних магістрантів юридичних спеціальностей Postgrad Solutions Global LLM Study Bursary (місто Кембридж, Велика Британія).

Водночас працювала на різних посадах в Антимонопольному комітеті, страховій компанії, апараті Верховної Ради, стала співзасновницею агротехнологічного стартапу, допоки не заснувала власну літературну агенцію. Разом зі своїми однодумцями Марина розробляє мобільні додатки, на яких будуть розміщені твори українських письменників.

Підтримавши ідею жіночого лідерства, на початку 2019 року Марина ввійшла до числа учасниць проекту «50/50», організованого всесвітньою службою «BBC Україна». Цей проект покликаний підвищити кількість жінок-експертів у різних сферах суспільного життя, які співпрацюють, коментують та створюють якісний контент для україномовної аудиторії всього світу.

Доробок поетеси складається з однієї збірки поезій, опублікованої через мобільний додаток. Свої вірші Марина Кузьменко презентує протягом останніх 10 років у власному блозі в інтернеті.

Твори

Збірка поезій

«Лише до безтями» (2017, у мобільному додатку)

Нагорода

2018 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Аеропортове прощання»

Любить Україну, бо це свята земля наша, полита кров'ю. Дуже багато людей століттями захищали її, щоб відвоювати незалежність... А зараз супостат хоче забрати її від нас будь-яким способом. Хотів би, щоб люди це розуміли: якщо ворог знищить нас на сході, то потім він прийде сюди і буде робити, що заманеться. Тому треба працювати, піднімати себе духовно, читати нашу історію, знати про наше коріння. Також варто правильно спрямовувати молодь, бо ми бачимо, що вона за нами тягнеться. Треба стояти за нашу Україну, вірити і робити щось, а не просто споглядати і чекати, що ж воно буде.

Уважаю, що зараз нам потрібні патріотичні пісні, адже Україна – це наша держава, тож кому, як не нам, її боронити?!

Автор і виконавець пісень, композитор, аранжувальник, звукорежисер, продюсер В'ячеслав Іванович Кукоба (творчий псевдонім – Сева Оболонський) народився 26 червня 1959 року в місті Києві. Із 1967 до 1974 року навчався в школі № 168 Дарницького району, із 1975 до 1976 – у школі № 157 Оболонського району. Паралельно займався в музичній школі № 12 по класу гітари і баяна.

Окрім музики, В'ячеслава Кукобу приваблював спорт. Тож із 1970 року він займався боксом у фізкультурно-спортивному товаристві «Динамо» під керівництвом заслуженого тренера В. Чистякова і став призером молодіжних ігор із боксу, кандидатом у майстри спорту СРСР. Та в 1976 році через важку травму довелося полишити спорт. Стверджує, що після припинення заняття спортом його врятувала музика, яка завжди була поряд.

Із 1977 року В'ячеслав Кукоба працював у різних музичних колективах гітаристом і вокалістом. Викладав гру на класичній гітарі. Водночас захопився джазовою музикою, брав уроки у відомих викладачів (К. Смага, В. Манілов, В. Молотков). Загалом період із 1977 до 1980 року став дуже плідним у творчій діяльності: В'ячеслав Кукоба написав багато музичних п'єс і пісень. Така активність у музичній сфері спонукала його до вступу в 1980 році до Київської державної консерваторії імені Петра Чайковського (нині Національна музична академія України імені Петра Чайковського) на композиторське відділення. Цей час ознаменувався створенням музики різних напрямів: інструментальної, хорової, естрадно-симфонічної, пісенної.

**В'ячеслав
Кукоба**

У 1985 році В'ячеслав Кукоба вступив до Київського державного інституту культури ім. О. Є. Корнійчука на диригентсько-хоровий факультет, одночасно працюючи в «Укрконцерті».

У 2007 році заснував групу «Лук'янівка» та став її художнім керівником. Відтак підтримував стиль і формат колективу, який виступив у жанрі шансону. Усього випущено сім альбомів групи.

Активна життєва і громадянська позиція митця не дала стояти осторонь політичних подій в Україні. Нині В'ячеслав Кукоба – голова Всеукраїнської асоціації «Афганці» та волонтерського центру «Ветеран-1». Виступає в різних містах України. Його пісні звучали навіть в Афганістані та Чорнобильській зоні. Митець займається не лише концертною діяльністю, а й культурно-просвітньою, бо ставить за мету підняти народний дух. У 2014 році балотувався до Верховної Ради 8-го скликання від партії «Зелена планета». Організував музично-благодійну акцію, яка передбачала також відправлення автомобілів в зону АТО.

Насамперед В'ячеслав Кукоба – митець, який пише популярні естрадні українські та російські пісні, а також хорову музику для дітей, п'єси для гітари. Співпрацює з багатьма артистами, продюсує молодих виконавців. Багато співаків виконують його пісні.

В'ячеслав Кукоба отримав звання «Заслужений артист України». Нагороджений Почесною грамотою Київської міської державної адміністрації та Почесною грамотою Міністерства культури і туризму України, орденами і медалями України.

Захоплюється архітектурою, церковною музикою.

Твори
Збірка духовної музики
«Віра. Надія. Любов»

Альбоми
«Обеліски» (1990)
«Афганський вітер» (2008)

Нагороди
1985 – дипломант XII Міжнародного фестивалю молоді і студентів (м. Москва)
1986 – лауреат Міжнародного конкурсу молодих виконавців
2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за пісенний твір для дітей «Рак»

Писала в юності, а потім якось не до того було. Через 27 років почула по радіо слова священика (не запам'ятала прізвища): «...Якщо Бог дав людині якісь здібності, то вона повинна віддавати їх людям...» Ці слова стали поштовхом до творчості. Пісенна лірика – найближче до душі.

Курйозний випадок трапився на «Коронації слова – 2016» в Київському театрі оперети. Нагороджені в номінації «Пісенна лірика» мали зійти зі сцени праворуч і зайти в двері кімнати, де чекали представники преси. Коли зійшли, якраз оголосили пісню «Щоб ми жили». Знаючи, що це пісня-переможниця «Гранд Коронації 2015», моєї землячки Оксани Шеренгової, я стала, щоб зателефонувати їй, адже Оксана не була присутня. Щойно отриманий диплом випадає в мене з рук, рачок розбивається, розпадається. (Добре, що скло лишилося ціле). І я, звісно, до преси не пішла, а, зібравши диплом докупи, пішла з театру. А потім жалкувала. Стояла на сцені з Наталкою Поклад, відомою поетесою. Хотілося з нею поговорити, узяти телефон...

Хай квітне, процвітає рідна мова і Коронація щорічна слова! За всі турботи ваші та старання – добра вам, щастя, миру, процвітання!

Поетеса Марія Курінна (справжнє ім'я – Антоніна Іванівна Жила) народилася 21 вересня 1960 року в селі Саморідня Корсунь-Шевченківського району на Черкащині. Після закінчення школи навчалася на бібліотечно-му факультеті Київського державного інституту культури ім. О. Є. Корнійчука.

Професійну діяльність розпочала як бібліотекар Корсунь-Шевченківської бібліотеки для дітей, де пропрацювала більше дев'яти років. Значну частину свого життя віддала Корсунь-Шевченківському державному історико-культурному заповіднику, у якому понад двадцять років була лаборантом фондів. Із 2009 року не працює через сімейні обставини.

Марія Курінна прийшла до поетичного слова в доволі зрілому віці, однак її творчий доробок значний. Окрім виданих власних збірок, її твори увійшли до збірок поезій літературно-мистецького жіночого клубу «Барви» (м. Корсунь-Шевченківський): «Барви кохання» (2011), «Барви Корсуня» (2012), «Барвисте дитинство» (2014), «Барви життя» (2018), а також до збірки пісень для дітей «Пам'ятаєш, брате» композитора Петра Лойтри (2014). Здебільшого пише ліричну, лірико-патріотичну, пісенну поезію та коротку прозу.

Узяти участь у конкурсі «Коронація слова» Марії Курінній порадила землячка О. Шеренгова, яка посіла перше місце на «Коронації слова – 2014» та перемогла в «Гранд Коронації» 2015 року, а також сини Богдан та Мирослав.

Тож у 2016 році творчість поетеси була достойно оцінена на Міжнародному літературному конкурсі «Коронація

**Марія
Курінна**

слова»: вона здобула спеціальну відзнаку «Вибір композитора» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Мій далекий», а пісню на її слова обрали для виконання на фінальному концерті конкурсу. У різні роки Марію Курінну відзначали дипломами та преміями також на інших конкурсах та фестивалях, а у 2018 році – подякою районної державної адміністрації за багаторічну творчу працю, високий професіоналізм, активну життєву позицію, патріотичне виховання дітей і молоді та вагомий внесок у літературно-мистецьке життя Корсунщини.

Улітку 2019 року Марія Курінна презентувала нову книгу «Щира сповідь», у якій зібрано твори, написані для дорослих і дітей: поезію, коротку прозу, пісні з нотами. Композитор і виконавець із Кропивниччини П. Лойтра створив на слова поетеси понад 40 пісень. Наразі авторка майже нічого не пише, у планах – робота над оповіданнями для дітей та дорослих. Матеріал для них у Марії Курінної вже є, сюжети також.

Авторка зазначає, що найбільше хоче, щоб «закінчилася клята війна, щоб Україна стала багатою процвітаючою країною, але була УКРАЇНОЮ, а українці – УКРАЇНЦЯМИ, незалежно від національності. Щоб народності, котрі населяють Україну, жили в дружбі й злагоді. Щоб Україна була єдиною, а українська мова – державною (учать же іноземні, значить, можуть вивчити державну). Щоб влада повернулася лицем до народу. Тоді ми побудуємо Україну без бідності, відсталості і корупції».

Твори
Поезії
«Сповідуюсь Вам...» (2010)
«Дітям» (2011)
«Щира сповідь» (2019)

Нагороди
2012 – диплом учасника VII Міжобласного мистецько-екологічного конкурсу-фестивалю української естрадної, народної та авторської пісні «Мости над Россю» за кращу поезію пісні («Мій Корсуню»)
2013 – районна літературно-мистецька премія ім. Т. Г. Шевченка літературно-мистецького жіночого клубу «Барви» за збірку поезій «Барви Корсуня»
2014 – диплом IX Міжобласного мистецько-екологічного конкурсу-фестивалю української естрадної, народної та авторської пісні «Мости над Россю» як автору тексту пісні «А у Корсуні медово пахне літо», яку визнано найпопулярнішим хітом радіо «На хвилі Корсуня»
2016 – спеціальна відзнака «Вибір композитора» на конкурсі «Коронація слова» за пісенний твір «Мій далекий»
2017 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за пісенний твір для дітей «Колочий гість»

Натхнення – річ непередбачувана. Надходить і відлітає без попередження й дозволу. Джерелом натхнення для мене є саме життя. Ніколи не знаєш напевне, що саме стане поштовхом для написання вірша чи оповідання. Це може бути просто гарний ранок чи зустріч із цікавою людиною. Якесь дрібничка – погляд, жарт, прониклива мелодія, десь прочитана новина, випадково підслуханий діалог, веселка в небі, сновидіння...

Зазвичай тобі в голову просто несподівано стукають фрази: зустрічай, ми до тебе у гості, і нам байдуже, що ти не запрошувала... Я пишу, виливаючи на зовні свій внутрішній світ, без постанови будь-яких мистецьких завдань. Хіба що сподіваюсь, що комусь мої слова і рими припадуть до душі, піднімуть настрій, зацікавлять, розважать або примусять замислитися...

Письменниця і журналістка Карина Юрївна Лінова народилася 12 квітня 1969 року в місті Києві. Із дитинства природно сприймала, коли людина говорила кількома мовами, оскільки батько – поліглот, мати бездоганно володіла німецькою мовою.

Удома завжди відчувала дивну атмосферу секретності. Якось батько зник на кілька років, а потім повернувся. Пізніше вони із сестрами дізналися, що їх тато працював у політичній розвідці. Його як радянського шпигуна розсекретили й засудили, згодом обміняли на ізраїльського агента. Певний час у розвідці працювала й мама Тамара Лінова.

Виховання Карини Лінової відбувалося завдяки книгам, вони ж сприяли зануренню у світ мрії та фантазії. Як результат – років із п'яти почала писала вірші. Пізніше її вразили поезії О. Блока, оповідання О'Генрі, Е. М. Ремарка і Ф. С. Фіцджеральда. Із них письменниця винесла впевненість, що жінка повинна бути красивою і жіночною (а якщо некрасива, то врятувати повинно почуття гумору), а чоловік – благородно недосяжним.

Після закінчення школи навчалася в Київському державному педагогічному інституті іноземних мов на факультеті іспанської мови, опановуючи фах учителя і перекладача. Проте працювала спочатку в бібліотеці, відтак – секретарем-референтом у приватній фірмі.

Писати прозу почала по народженні доньки в 1998 році. У січні 2000 року в журналі «Наталі» опублікували її перше оповідання «Посібник для шантажисток-початківців» («Пособие для начинающих шантажисток»). Сьогодні авторка вважає його незримим і радіє, що твір

**Карина
Лінова**

майже неможливо знайти для прочитання. Через півроку в журналі «Космополітен» вийшло друком оповідання «Фіолетові фокстер'єри». Відтоді письменниця співпрацювала і з іншими жіночими журналами, як-от: «Поліна», «Единственная», «Любимая», «Домашний очаг», «С тобой», «Мікс», де вийшло друком понад 30 художніх оповідань автора. Основна тема – жіночий світ, кохання, прийняття доленосних рішень, небанальні життєві головоломки. Романтична лінія в сюжеті зазвичай тісно переплетена з детективною.

Перші спроби писати були російською мовою, оскільки Карині Ліновій здавалося, що вона не володіє рідною мовою на достатньому рівні. Проте в 2010 році подала на конкурс поезію українською мовою. Хоча нагороди й не отримала, вона продовжувала відточувати своє слово, тож у 2011 році додала в збірник три вірші для дітей.

Як зізнається авторка, пишеться їй легко, хоча деякі поезії «вередують»: «Приходять повільно, з різними варіаціями, несподівано – уночі, у транспорті, там, де нічим записати». Узагалі вважає, що її поезія сильніша за прозу.

Із сучасних українських авторів Карині Ліновій подобаються А. Курков («Пікнік на льоду», «Нічний молочник»), О. Забужко («Музей покинутих секретів») за їхню глибину, сюжетність, небанальність мови та стилю. Також імпонують поезії О. Забужко. Зацікавлює авторку література на межі психології та езотерики (В. Зеланд «Трансерфінг реальності», Л. Хей, Л. Бурбо).

Твори письменниці опубліковані у видавництвах «Томіріс-Н», «Altaspera Publishing», у 2018 році дитяча поезія авторки ввійшла до збірки «Улюблені вірші» від видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА».

Твори

Збірки художніх оповідань

«Зустрінемося в готелі «Капсіс» (2008)

«Застуджена луна» (2016)

Колективна збірка «Улюблені вірші-3»

Вірші для дітей (2018)

Нагороди

2011 – *перше місце на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір для дітей 7–12 років «Равлик»*

2018 – друга премія 6-го Міжнародного Корнійчуківського фестивалю дитячої літератури за збірку віршів «Хочете – вірте, хочете – ні»

Життя – наче намисто: кожен день додаєш у нього по камінчику. Але чи гарним буде намисто – дізнаєшся, лише додавши останнього камінця. Це вже нехай оцінять інші люди. А поки що треба постаратися встигнути побільше і віддячити Богові за те, що він дарує натхнення...

Кожен вірш, кожна пісня, яка пишеться, повинна бути, як молитва. Творчість – це особливий непізнаний елемент людського життя. Магія. У цьому величезна таємниця. Коли закінчуєш якусь чергову пісню або вірш, то розумієш, що це не ти пишеш, а то якісь Божі сили тобою керують.

Мистецтво вмикає в людині оту клавішу, як на клавіатурі, на якій написано «save file», зберегти цей файл, цей спогад, це відчуття, це враження. І коли таке переживання перетворюється на хорошу поезію, пісню, кінофільм, п'єсу або картину – це відкладається і зберігається на довгі роки.

...Уреши-реши країну ще можна врятувати. А почати треба з того, що повністю перезавантажити інформаційний простір. Бо це – наші авгієві стайні. Хто візьметься за цю важку й небезпечну працю?! Час покаже...

Співак, поет, композитор, журналіст, музичний аналітик, педагог Анатолій Миколайович Матвійчук народився 29 вересня 1958 року в місті Києві. Батько Анатолія родом із Хмельниччини, а мати – із Сумщини.

Усвідомлення, що музика – справа життя, прийшло в 14 років, коли батьки подарували гітару. Відтак вирішив присвятити себе пісенній творчості. Професійно музикою почав займатися з 15 років. У 16–17 років уже мав власну групу, яка виконувала його пісні. Нині Анатолій Матвійчук стверджує: «Моє хобі і моє життя – це поезія. За допомогою неї я намагаюсь осмислювати ті речі, які відбуваються довкола нас». А в юності батьки не погоджувалися з вибором сина. Тільки коли Анатолію присвоїли звання народного артиста України, тато сказав: «Так, сину, це твоє».

Спогади митця про юнацькі роки пов'язані з навчанням в університеті. Закінчив Київський державний університет імені Тараса Шевченка (1980–1986), факультет журналістики. На останньому курсі редактор газети «Молодь України» Іван Бокий запросив Анатолія Матвійчука працювати в штат. Спочатку обдарований хлопець потрапив до відділу інформації, а пізніше – у відділ культури. Загалом має великий журналістський досвід роботи в періодиці (газета «Молодь України», журнал «Музика»), а також у телевізійній журналістиці (багаторічний ведучий та автор сценарію програм каналу «УТ-1» «Музичний відеомлин», «Музичний телеярмарок», «Фант-лото «Надія»).

Перші пісні, які принесли популярність Анатолію Матвійчуку, були записані в співдружності з київським аранжувальником і композитором Миколою Павлівим. Пісня, із якою Анатолій дебютував на сцені, називається «Запорожці». А жартівливим паролем у народі стала пісня, що народилася в буремні 1990-ті та має приспів: «Що це було? Мабуть, НЛО...»

**Анатолій
Матвійчук**

Весна 1996 року відзначилася одразу кількома подіями: великим авторським вечором «Полустанок любові», присвяченим 20-річчю творчості, присвоєнням поету-пісняру звання заслуженого артиста України та виходом альбому «Два птахи».

У 2000 році Анатолій Матвійчук дебютував як президент власного Театру пісні «Анатолія». Цього ж року за вагомих внесок у розвиток українського мистецтва та активну творчу діяльність йому було присвоєно звання народного артиста України.

Також Анатолій Матвійчук як поет-пісняр писав сценарії концертів і телепрограм, вірші і поетичні тексти для відомих виконавців: Софії Ротару, Валерія Лютеня, Лариси Доліної, Ірини Понаровської. Створював пісні для Назарія Яремчука, Оксани Білозір, Таїсії Повалій, Ірини Білик, Віталія та Світлани Білоножків, Алли Кудлай та багатьох інших. Усього ним написано понад 500 пісень, що пролунали на професійній сцені. Вони завоювали любов мільйонів слухачів завдяки якісним і глибоким текстам, які стосуються вічних тем буття: пошуку сенсу існування людини в світі, людських стосунків, любові, дружби, вірності, патріотизму. Ним написано чимало ліричних та філософських балад, а також веселих і запальних творів, які стали майже народними. Найпопулярніші з його пісень у власному виконанні – «Друзі мої», «Два птахи», «Сивий музикант», «Зніми, фотограф» тощо.

На рахунок Анатолія Матвійчука – великі сольні бенефіси «Полустанок любові» в НП «Україна» (1996, 2000, 2004, 2007, 2014, 2018). Артист побував із концертними виступами в Канаді, Росії, Словаччині, Чехії, Болгарії, Англії, Італії, Іспанії, Ізраїлі. Об'їздив з гастролями практично всю Україну від заходу до сходу, від півночі до півдня.

Анатолій Матвійчук займається також науково-викладацькою діяльністю. У 2005 році закінчив аспірантуру й захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата історичних наук на тему «Історична еволюція поезики української пісні». На кафедрі шоу-бізнесу КНУКіМ викладає низку таких спецкурсів і дисциплін: менеджмент шоу-бізнесу, основи журналістської майстерності, психологія творчості, креативні технології шоу-бізнесу. У 2012 році він очолював кафедру журналістики КНУКіМ.

Митець активно сприяє популяризації української культури, зокрема, регулярно виступає в радіопередачах на «Українському радіо» і на «Київ 98 FM». Оскільки вважає, що «сучасний шоу-бізнес – це найефективніша зброя глобалістів», то свою місію вбачає в тому, щоб «підтримувати жевріючий вогник української культури».

Анатолій Матвійчук – незмінний автор сценарію і ведучий Всеукраїнського мистецького пісенного фестивалю «Галицький шлягер», який проходить під гаслом «Захистимо Україну піснею». Він активно пропагує та підтримує закон України про квотування українського музичного продукту у вітчизняному ефірі. Був членом журі

багатьох конкурсів («Слов'янський базар», «Базарчик», «Володимир», «Веселад», «Космічні фантазії», «Крок до зірок»). Член правління Українського молодіжного аеро-космічного об'єднання (УМАКО) «Сузір'я».

Плідним є друкований доробок Анатолія Матвійчука: він автор поетичних книжок, поетичних і публіцистичних публікацій у газетній і журнальній періодиці та в інтернет-виданнях.

Активна суспільна діяльність поета-пісняра пов'язана із соціальною мережею «Фейсбук».

Створив кілька пісень-гімнів: «Гімн журналістів», гімни підприємства «Южмаш», вболівальників ФК «Динамо», УМАКО «Сузір'я».

Сучасну інформаційну ситуацію в Україні Анатолій Матвійчук бачить так: «Це така інформаційна політика, треба відтиснути людей того покоління, яке несе на собі традицію і захищає ті естетичні та культурні надбання, які мала Україна, і заповнити інформаційний ефір зовсім іншим «космополітизованим» поколінням, яке не тримається жодних традицій, а калькує все з західної музики».

Своєю публікою вважає тих людей, які цінують традиції, духовність, душевність, хорошу поезію та мелодію.

Має широке коло інтересів і захоплень: філософія, психологія, інформаційні технології, футбол, більярд. Основне творче гасло – бути не модним, а актуальним.

Лауреат Національної премії імені І. Франка та численних літературних премій: імені Андрія Малишка, імені Олександра Олеся, імені Дмитра Луценка.

Член Національної спілки журналістів України з 1988 року. Із 2015 року – член Національної спілки письменників України.

Твори

Альбоми

- «Запорожці» (1989)
- «Чорний кін» (1994)
- «Чудо поднебесное» (1997)
- «Два птахи» (2001)
- «Полустанок любові» (2002)
- «Король Шапіто» (2002)
- «Зачарована краса» (2006)
- «Ключівід раю» (2007)
- «Жажда» (2008)
- «Моя зоря» (2009)
- «Сповідь» (2010)
- «Дорога до себе» (2012)

Поетичні книжки

- «Вірші» (1996)
- «Ноїв Ковчег» (1998)
- «Предтеча» (2003)
- «Сповідь» (2007)
- «Зерна» (2014)
- «На варті» (2015)
- «Сміхоманія» (2017)

Нагороди

- 1996 – звання «Заслужений артист України»
- 2000 – звання «Народний артист України»
- 2002 – лауреат Національної премії імені І. Франка за художньо-публіцистичну діяльність
- 2012 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Колискова сину»**
- 2015 – гранд-специфізнака «Гранд Пісенна лірика» на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Молитва»**

Моя улюблена цитата – слова відомої К. Шанель: «Усе у ваших руках, тому їх не варто опускати». Намагаюся їх наслідувати.

До творчості мене підштовхнув багаторічний досвід роботи з дітьми.

Письменниця, художниця Любов Павлівна Мащенко народилася 5 січня 1960 року в селищі міського типу Срібному Чернігівської області. Закінчила Срібнянську середню школу. Ще під час навчання проявився потяг до прекрасного. Любов до музики привела дівчинку в місцеву музичну школу, де вона успішно освоїла гру на піаніно. Тоді ж були написані перші поетичні твори. Талановита дівчинка розвивала й свої здібності до малювання.

У 1975 році закінчила Прилуцьке педагогічне училище ім. І. Я. Франка за спеціальністю «Учитель початкової школи». Проте свою професійну діяльність розпочала вихователем дошкільного навчального закладу в Срібному. Коли вийшла заміж, із чоловіком перебралася в місто Бобровицю Чернігівської області, де влаштувалася викладачем музики. Тут у подружжя народилася донька.

Із 1984 до 1988 року сім'я проживала в селищі міського типу Ріпки Чернігівської області. Любов Мащенко продовжила свою педагогічну діяльність, знову почала працювати з найменшими – стала вихователем у дитячому садку. Однак несподівано підкралася біда: із 1988 року розпочалося найбільше випробування для письменниці – поліартрит, із яким уже понад тридцять років вона безуспішно бореться і який прикував її до інвалідного візка. До 2000 року Любов Мащенко ще працювала вихователем початкових класів, але була змушена піти на пенсію по інвалідності. Узимку 2019 року в неї стався інсульт.

Скільки давав змогу загальний стан, Любов Мащенко свій вільний час віддавала творчості. Наснаги й натхнен-

**Любов
Мащенко**

ня їй додавав онук Богданчик. Тож твори письменниці здебільшого й присвячені дітям дошкільного та молодшого шкільного віку. Авторка самостійно ілюструвала власну поезію та прозу. Хвилини дозвілля присвячувала ще одному творчому хобі – в'язанню.

Любов Мащенко – завжди бажаний гість у дитячому садочку та школі міста Срібного. На творчих зустрічах діти із захопленням поринають у чудовий світ художніх творів авторки, ведуть розмову про найголовніші духовні й моральні цінності,

які презентують головні герої, ставлять запитання, милуються вигадливими авторськими малюнками-ілюстраціями до розповідей.

Письменниця не прагне слави, тому зазвичай не подає свої твори до літературних конкурсів. Єдина офіційна нагорода Любові Мащенко здобута на літературному конкурсі «Коронація слова». Узяти участь у ньому авторка наважилася в 2016 році, щоб спробувати свої сили. Звісно, вона не прогадала: професійне журі визнало її беззаперечну перемогу.

Твори

Поезії

- «Де чия мама?» (2017)
- «Надзвичайні пригоди Крузика» (2017)
- «Маленькі посиденьки» (2018)
- «Оленчини канікули» (2018)
- «Абетка для Богданка» (2018)
- «Сезоння... або Роздуми про життя» (2019)

Нагорода

- 2016 – переможець на конкурсі «Коронація слова» за кращій віршований твір для дітей молодшого шкільного віку «Урок»**

Найкращий духовний учитель – любов до життя, яке і є невичерпним джерелом творчого натхнення.

Поетеса Оксана Юрїївна Михальчук народилася 25 січня 1978 року в Києві в родині професійних спортсменів. Її мама Ніна Михальчук – дев'ятикратна чемпіонка України з бадмінтону, володарка трьох кубків СРСР, призерка й переможниця багатьох турнірів. Тож не дивно, що й Оксана стала майстром спорту України з бадмінтону.

До творчості дівчину спонукало захоплення літературою, музикою та мистецтвом, які, як і спорт, полюбила з дитинства. Відтак з'явилася потреба до власного самовираження в мистецтві слова. Перший віршований твір, який заслуговує на увагу, Оксана Михальчук написала в 1996 році. Це відбулося у школі на випускному екзамені з української мови та літератури. Авторка присвятила свою поезію трагедії на Чорнобильській АЕС.

Першу вищу освіту Оксана Михальчук здобула в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» за спеціальністю «Правознавство», другу – в Київському національному лінгвістичному університеті за спеціальністю «Іспанська мова та література».

Захоплена з дитинства поетичним словом, Оксана Михальчук тонко відчуває ліричні настрої. І ними легко переймається читач. Вдало дібране слово, оригінально

**Оксана
Михальчук**

змальований образ перетворює крапку поетеси на знак запитання читача. Стосунки, порозуміння, взаємність, кохання, природна гармонія, щирість – теми творів Оксани Михальчук. Вірші яскраві, ніжні: так може писати лише людина з чистим, дитячим сприйняттям світу, де кольори не стають сірими, а залишаються кожен сам собою в усьому розмаїтті палітри. У різнобарвному, чуттєвому і багатогранному поетичному світі Оксани Михальчук доволі простору і для читацького міркування.

Вірші Оксана Михальчук пише російською та українською мовами. Своїм творчим наставником вважає Каплана Юрія Григоровича.

До найулюбленіших авторів поетеси належать Леся Українка, Ліна Костенко, Іван Франко, Андрій Малишко, Олена Теліга, Борис Пастернак, Марина Цвєтаєва, Белла Ахмадуліна, Гарсія Лорка, Хорхе Луїс Борхес.

Твори
Поетична збірка
«Снежність»

Нагороди
2009 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за цикл поезій «Я буду тебе чекати»
2011 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Придивись навкруги»

Для мене головне, щоб тексти були справжніми: якщо я почую фальш, тобто якщо я не вірю хоча б одному рядкові, то я його далі проговорюю, поки він не стане таким, яким має бути.

Потрібно завжди залишатися собою – і не боятися робити помилки. Пам'ятати, що світ прекрасний – і в ньому ще багато нового й невідомого.

Поетка і перекладачка Юлія Юрїївна Мусаковська народилася 9 липня 1982 року у Львові. Навчалася в середній спеціалізованій школі № 93 з поглибленим вивченням англійської мови. У 2005 році закінчила з відзнакою магістратуру факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка. Мешкає й нині у Львові, працює у маркетингу в галузі IT.

Перші спроби римувати авторка зробила в дитинстві, продовжила у школі, але свідомо і багато пише з 2007 року. У вересні 2008 року вперше опубліковано її значну добірку поезій в альманасі «Київська Русь».

У літературному доробку Юлії Мусаковської кількасот поетичних текстів. Її поезії перекладені англійською, шведською, литовською, іспанською, польською, болгарською, російською, німецькою мовами та на іврит.

Певний час письменниця мешкала за кордоном – у США та Швеції, що вплинуло на формування світогляду, мови й авторського стилю авторки. Перекладає шведську поезію українською та сучасну українську поезію англійською мовою.

Публікації творів виходили в літературній періодиці: «Кур'єр Кривбасу», «Літературна Україна», «Українська літературна газета», «Золота пектораль», «Нова проза», «Київська Русь», «Березіль», «Четвер», «Золота доба», «ШО», «RADAR» та ін. Переклади поезії Тумаса Транстремера зі шведської мови опубліковані в журналі «Всесвіт» та на міжнародному поетичному порталі Lyrikline.org.

Лауреатка багатьох літературних конкурсів, неодноразова учасниця фестивалів Meridian Czernowitz, Форуму видавців у Львові, «Книжкового Арсеналу» у Києві та «Острів Європа» у Вінниці.

У 2018 році реалізувала власний музично-поетичний проект «Кругообіг» на нові тексти, утілений разом із музикантами-одномудцями. Узяла участь у проекті «Почути», присвяченому поезії жестовою мовою.

**Юлія
Мусаковська**

Серед поетичних уподобань Юлія Мусаковська називає близькими «філософські пошуки Маріанни Кіяновської й Галини Крук, фаталізм Ігоря Римарука, іронічність Тараса Федюка». Серед шведських класиків – Карін Бойє, Тумас Транстремер. Серед музичних уподобань багато різноманітної музики – від джазу й етно до симфонічного металу.

Твори письменниці виходили друком у видавництвах: «Крок», «Смолоскип», «Факт», «Видавництво Старого Лева».

У червні 2018 року Юлія Мусаковська підтримала відкритий лист діячів культури, політиків і правозахисників із закликом до світових лідерів виступити на захист ув'язненого у Росії українського режисера Олега Сенцова й інших політв'язнів. З 2019 року членкиня українського PEN.

Одружена, виховує сина.

Твори
Поетичні збірки
«На видих і на вдих» (2010)
«Маски» (2011)
«Полювання на тишу» (2014)
«Чоловіки, жінки і діти» (2015)

Нагороди
2008 – лауреат Міжнародного конкурсу «Транослов» за збірку поезій «На видих і на вдих»
2009 – друга премія на конкурсі «Рукомесло» в номінації «Поезія»
2009 – IV премія на конкурсі видавництва «Смолоскип» за збірку поезій «На видих і на вдих»
2009 – третя премія на конкурсі ім. Б.-І. Антонича «Привітання життя» за збірку «На видих і на вдих»
2010 – друга премія на конкурсі видавництва «Смолоскип» за збірку поезій «МАСКИ»
2010 – перша премія на літературному конкурсі «Витоки» від Острозької академії за збірку поезій «МАСКИ»
2011 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Навіщо я?»
2013 – перша премія на поетичному конкурсі DICTUM від видавництва «Крок»
2016 – нагорода «Найкращий книжковий дизайн року» за поетичну збірку «Чоловіки, жінки і діти» (художнє оформлення Творчої майстерні «Аграфка»)

Моїми улюбленими авторами в літературі є Альбер Камю, Томас Манн, Жозе Сарамаго, Вільям Фолкнер, Джон Стейнбек, Чарльз Буковські, Герман Гессе.

Вважаю, що слово – це найпотужніша зброя та знамено боротьби за ідеали та принципи, джерело пам'яті, натхнення пізнати та зрозуміти Всесвіт, ліки від глупоти і слабкодухості.

Письменник Андрій Вікторович Павловський народився 4 січня 1972 року в місті Стрий Львівської області. Нині мешкає в Києві. Закінчивши Львівський національний університет ім. Івана Франка за спеціальністю «Правознавство», працює в юриспруденції: адвокат, досліджує явища добра і зла в реальних умовах судів та правоохоронних органів. А крім того – і письменник, поет, публіцист.

Література, як і музика, завдяки педагогічному хисту шкільної вчительки Церковної Галини Петрівни, стала захопленням всього життя.

Поезії Андрія Павловського надруковані в кількох збірках-альманахах, а також виходили окремою книгою у видавництві «Піраміда». З одним зі своїх ліричних творів автор переміг на конкурсі «Коронація слова» у номінації «Пісенна лірика».

Окрім поетичних творів, автор пише і прозу. В 2015 році став одним з переможців в конкурсі детек-

Андрій Павловський

Твір

«Апостол» (зб-ка поезій, 2003)
«Монстр Юрчик» (детектив, 2015)
«На повідку сліпих богинь» (роман, 2019)

Нагорода

2013 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Любові не буває забагато»
2015 – переможець на конкурсі детективів «Це ж елементарно, сер!»
2018 – друга премія конкурсу «Коронація слова», спеціальна відзнака «Правосуддя» Асоціації розвитку суддівського самоврядування України за роман «Під каблуком сліпих богинь»

тивів «Це ж елементарно, сер!». У 2018 році на «Коронації слова» отримав другу премію (перша не присуджувалася) в номінації «Романи» за спеціальною відзнакою «Правосуддя» Асоціації розвитку суддівського самоврядування України за гостросюжетний роман «Під каблуком сліпих богинь». Прозові твори Андрія Павловського виходили друком у збірках, зокрема детектив «Монстр Юрчик» («Електронка»), у видавництві «Темпора» («На повідку сліпих богинь»).

Саме завдяки письменникам-фантастам багато дітей стали мандрівниками, дослідниками та винахідниками в дорослому віці. Тепер вони своєю діяльністю покращують долю всього людства й кожної людини зокрема. Що більше дитина прочитає книжок, то більше отримає шансів змінити світ, наповнити його позитивом.

Будь-який поет є ретранслятором певної енергії. Нема такого, що вранці проснувся і сказав: «Сяду зараз і напишу вірш». Це якась абсолютно незрозуміла енергія, яка може атакувати поета де завгодно...

Я завжди вірю в містику творчості. Поезія – це одвічна загадка нашої світобудови і нашого існування. Із прозою простіше, особливо якщо народився кістяк (сюжет). Ти його бачиш, і проза йде сама, просто треба вести кінчиком пера, а персонажі уже самі починають жити... Можна вставити о 6-й ранку і до 10-ти працювати з прозою, а вірш так не напишеш. Можна написати якийсь римований текст, який нічого в собі не нестиме.

Я належу, мабуть, до тих письменників, які не є модними, але мають свого читача, який стежить і читає... Справді, я нікуди не вписуюся, куди б мене не тулили. Мені здається, що найгірше те, коли письменник обмежує себе мистецько-стильовими межами, чітко окресленими жанрами і формами.

Щиро переконаний, що геніїв українського слова варто розшукувати ще серед вихованців дитсадків.

Письменник, журналіст, викладач, громадський діяч і видавець Сергій Дмитрович Пантюк народився 10 лютого 1966 року в селі Сокілець Дунаєвського району на Хмельниччині. Зацікавився поетичною творчістю в шкільні роки. Так, у третьому класі надіслав до редакції дитячої газети «Зірка» свій восьмирядковий вірш «У полі». Із-під пера семикласника з'явилася історична повість «Дума про Тимоша» за матеріалами історії свого села. Далі вже систематично писав поетичні, прозові й гумористичні твори.

Після загальноосвітньої середньої школи № 15 міста Кам'янця-Подільського вступив на філологічний факультет Кам'янець-Подільського педагогічного інституту (нині – Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка). По завершенню навчання у виші викладав українську та німецьку мови, малювання, фізкультуру в селі Підпилип'я Кам'янець-Подільського району. Згодом гострив перо в редакційних колективах кількох газет, пройшов професійний шлях від коректора до головного редактора. Мешкав і працював у Чернівцях та Хмельницькому, майже три роки – на півночі Росії, від 2004 року – у Києві.

Активний громадський та мистецький діяч, не заангажований і не дотичний до жодної з політичних сил, Сергій Пантюк заснував та взяв участь у багатьох всеукраїнських літературно-мистецьких фестивалях та перформансах. Так, письменник – засновник всеукраїнського фестивалю поезії та авторської пісні «Під знаком Водоля», співорганізатор (разом із Максимом Розумним) першого Всеукраїнського поетичного мегамарафону «Віршень», який тривав з 1 березня до 7 квітня 2012 року. Ініціатор створення

Сергій Пантюк

та творчий куратор заснованого в 2012 році Порталу сучасної української літератури «Укр. Літ», що інформує про літературний процес в Україні (діяльність літературних спільнот і студій, фестивалі, книжкові виставки-ярмарки, новинки та премії). Тривалий час був співкоординатором мистецького об'єднання «Інша література» та однойменного інтернет-ресурсу.

Автор брав участь у студентському протесті «Революція на граніті», рухах «Україна без Кучми» та «За правду». Від Помаранчевої революції до 2013 року – активіст Громадянської кампанії «ПОРА». Учасник Євромайдану, Революції Гідності та російсько-української війни (у складі Добровольчого батальйону ОУН).

Підтримує творчу молодь. У 2011 році організував і протягом двох років модерував спільноту «Толока інтелектуальних комунікацій», що була місцем для дискусій вільних громадян, де панували свобода слова, взаємоповага та коректність.

Викладав курс «Вчимося писати вірші, або Як не стати графоманом» у столичній компанії «Кругозір». Створив при видавництві «Смолоскип» мистецьку «Студію вільного слова», де читав курс лекцій «Поезія. Як стати справжнім поетом», «Проза. Від замальовки до роману», «Як видати книжку: від пера до читача».

Працював викладачем основ поетичної та прозової майстерності у Креативній міжнародній дитячій школі, читав курс світової літератури в альтернативній школі «Соняшник». Сьогодні працює ведучим «Емігрантського радіо».

Сергій Пантюк є учасником таких видавничих проєктів, як: «Сновиди» (2010), «Одкровення в кафе «Пегас» (2010), «Щоденник» (2010), «V. I. P. Іронічна поезія» (2011), «Посмішка чорного kota. Гобі, забобони, анекдоти» (2011). Також він упорядник багатьох антологій, зокрема антології «Аморалка» («Фоліо», 2010) та поетичного збірника «Ніч еротичної поезії» («Зелений пес», 2011).

Нині займається видавничою діяльністю, оскільки бажає підтримувати цікавих неформатних молодих літераторів. Заснував поетичні серії «Двітисячідесятники» та «Рядки з передової. Поети, обпалені війною». Серед видань, випущених у світ «Видавництвом Сергія Пантюка», – резонансні книги «Кримський гамбіт» та «Донецька мафія. Перезавантаження»; перша в історії української літератури поетична збірка «Вірші з війни» Бориса Гуменюка, учасника бойових дій на Сході України, котра сколихнула літературний простір. Книжку Бориса Гуменюка перекладено та видано кримсько-татарською та польською мовами, деякі вірші з неї – англійською, німецькою та російською.

Літературний доробок Сергія Пантюка значний, адже коло його літературних інтересів: поезія, велика і мала проза, зокрема поезія та проза для дітей різного віку.

Він є автором численних публікацій у вітчизняній і закордонній періодиці: у колективних збірниках, альманахах, антологіях, часописах. Тексти творів Сергія Пантюка перекладено сімнадцятьма мовами: англійською, албанською, білоруською, болгарською, в'єтнамською, вірменською, грузинською, італійською, литовською, німецькою,

польською, російською, румунською, сербською, французькою, хорватською та японською.

На початку 2019 року за творами Сергія Пантюка створено виставу «Пан Перевертас та інші», яка ввійшла до репертуару Чернігівського обласного молодіжного театру.

Член Національної спілки журналістів України з 1993 року, Національної спілки письменників України з 1997 року. Від листопада 2011 року по листопад 2013 року – секретар Національної спілки письменників України з роботи з молодими авторами, голова Приміальної комісії.

Твори

Збірки поезій

«Таїнство причастя» (1994)
«Тінь Аріяни» (1994)
«Храм характерників» (1996)
«Володар вогню» (2000)
«Цілунок блискавки» (2002)
«Босяцький калфа» (2003)
«Босяцький калфа. Вибрані поезії» (2005)
«Смак Бога» (2009)
«Неслухняники. Вірші для дітей» (2010)
«Соло для дрімби» (2012)
«Мовизна» (2014)
«Оченята кольору антрациту» (2015)
«Поранений херувим» (2015)
«Дев'яностиада. Поема-есеї про поетів і поеток» (2016)
«Так мовчав Заратустра. Вибрані поезії» (2017)
«Про100 вірші. Емоції, стани» (2018)
«Гриць, вигадник небилець» (віршований твір для дітей, 2018)

Збірка новел

«Як зав'язати з бухлом і курінням» (2009)

Повісті для дітей

«Вінчі й Едісон» (2015)
«Тимко і гелготунчик Шкода» (2016)

Романи

«Сім днів і вузол смерті» (2007)
«Війна і ми» (2012)

Нагороди

1993 – лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Гранослов»
1995 – лауреат Всеукраїнського поетично-музичного фестивалю «Лір»
2003 – диплом на Всеукраїнському конкурсі малої прози «Що записано в книгу життя»
2007 – лауреат Всеукраїнської премії ім. Якова Гальчевського «За подвижництво в державотворенні»
2009 – спеціалізна «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Сім днів і вузол смерті»
2011 – спеціалізна «Вибір видавців» на конкурсі «Коронація слова» за роман «Війна і ми»
2014 – лауреат Всеукраїнської літературної премії ім. Василя Симоненка
2017 – лауреат Всеукраїнської літературної премії ім. Тодося Осьмачки
2018 – лауреат премії «Літературні підсумки року «Глиняний кіт»
2018 – переможець на конкурсі «Молода Коронація» за віршований твір «Гриць, вигадник небилець»

До творчості мене підштовхнули мої близькі знайомі, яким я прочитав свої вірші. Вони ж додали віри у правильність мого шляху.

Коли відчув внутрішню потребу донести до слухачів свої погляди на почуття любові, наважився взяти участь в «Коронації слова».

Мої літературні смаки формувалися під впливом різних авторів – як української, так і зарубіжної поезії. Найбільше мені подобалися ліричні твори, зокрема ті, які лягли в основу пісенних творів. Із дитинства і до цього часу люблю слухати пісні й співати.

Поет-пісняр, педагог Валентин Федорович Пащенко народився 26 листопада 1956 року в селі Шевченко Великоносовілівського району Донецької області. У 1973 році закінчив Андріївську середню школу і вступив до Горлівського державного педагогічного інституту іноземних мов, по закінченні його отримав диплом за спеціальністю «Учитель англійської мови і літератури», а також додаткову спеціальність гіда-перекладача.

До 2000 року працював учителем англійської мови та очолював школи Василівського району Запорізької області. Із 2003 по 2015 рік був директором бази відпо-

Валентин Пащенко

поет оспівує рідний край, любов до жінки, матері. У його творчому доробку більше десятка пісень, написаних у співтворстві з вітчизняними та зарубіжними композиторами.

Твори

«Вірші моєї душі» (2011)

Нагороди

2012 – дипломант XIII Міжнародного телерадіофестивалю «Прем'єра пісні» (м. Буча)
2014 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за пісенний твір «Сліпий скрипаль»

чинку «Бриз» ТОВ «Антра» та директором дитячого оздоровчого закладу «Бригантіна» у місті Приморську Запорізької області.

У 2004 році закінчив курси при Державній туристичній адміністрації України.

Нині перебуває на заслуженому відпочинку, мешкає в Запоріжжі.

Філолог Валентин Пащенко має велике захоплення – поезії, які ллються з його душі нескінченними рядками в часи натхнення. Тому й першу збірку віршів так і назвав: «Вірші моєї душі». У цій збірці

Іноді навіть не помічаю, як починаю наспівувати якусь вигадану мною ж пісню. Здається, це властиво всім дітям: вигадувати пісні, казки, вірші... Просто я не втратила цієї здібності з віком. Подобається все справжнє. Джерелом натхнення слугує кожен день. Для цього вже давно не шукаю ні приводу, ні міцного градусу.

Усі ми рівні, оскільки однаково богоподібні (а отже, творчі).

**Тала
Пруткова**

Прозаїк, поет Тала Пруткова (справжнє ім'я – Наталія Проців) народилася 2 грудня 1984 року в місті Києві. Дитинство пройшло в місті Івано-Франківську, де з відзнакою закінчила загальноосвітню середню школу. Відтак навчалася в Інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із видавничої справи та редагування.

Тала Пруткова в українській літературі дебютувала поезіями в івано-франківському об'єднанні «Біла риба», де також гострили поетичне перо Катерина Бабкіна, Тетяна Малярчук, Денис Данько, Андрій Жураківський та інші поети. Перший вірш написала в 10 років.

Працювала в об'єднаному видавництві дитячої та підліткової періодики літературним редактором, автором текстів, за сумісництвом – відповідальним секретарем. Згодом перейшла на телебачення: журналіст програми «EmOneNews» телеканалу «М1». Із початку 2000-х – журналіст-фрилансер, пише на соціальну та мистецьку тематику. Водночас є позаштатним кореспондентом громадсько-політичної регіональної газети «Світ молоді» (м. Івано-Франківськ, 2001–2007), редактором дитячих періодичних видань «Мамине сонечко», журналістом та редактором газети «Літературна Україна», маркетологом Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», журналістом газети «За київським часом», сценаристом та редактором продакшн-студії «Талан-Студіо».

Завжди із живим словом на папері, поетеса-піснярка Тала Пруткова не оминає участі в літературних заходах: конкурсах малої прози «Сила малого», «Витоки»; фестивалях «Свірж», «Трипільське коло», «Руді тексти», «Нова абетка», Форумі видавців у Львові. Авторка також є учасницею багатьох цікавих мистецьких акцій, засновницею й учасником мистецької групи ESTHETIC.CO.

Опублікувала низку психологічних, метафізичних, філософських статей: «Україна майбутнього: якою вона

буде?», «Ілюзія Свободи VS Ілюзія Вибору», «Психологія війни. П'ятдесят відтінків ненависті», «Україна – єдина? Або істинна суть Єдності», «Технологія інформаційної війни, або Як ми стаємо телезомбі?», «То який він, ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ вибір України?», «Шевченко. Україна. Карма», «Трансформація Землі – це твоя індивідуальна трансформація» та інші.

Тала Пруткова є автором текстів українських пісень. Так, пісня «Ти не сумуй, моя пташечко» присвячена воїнам АТО.

Книги Тали Пруткової виходили друком у видавництвах «Лілея-НВ», «Дискурс», «Поліграфсервіс».

До вподобань авторки належать вірші молодого Павла Тичини, що полонили душу завдяки своїй музичності, Жака Превера – за дитячу безпосередність. Письменниця цікавиться йогою, езотеричними вченнями, психологією, музикою, виготовляє сувеніри: біжутерію, іграшки, елементи декору тощо.

Авторка є членом Національної спілки журналістів України.

Твори

Збірка прози та поезії
«Сад у шафі» (2002)

Збірка поезій
«Будда для Мері» (2015)

Збірка оповідань
«Дівчинка з папірусом» (2015)

Поезія

«Офелія»
«Будда для Мері»
«Усі кохають Катю»
«Коли засинає батько»
«Йоги не ходять на Майдан»
«Сонячний птах»
«Аж до Ньюарка»

Нагороди

2010 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Гравітація»

2013 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Шоколад»

Я поет Придністров'я – дивовижного краю,
Де світанки прозорі,
Як чиста роса,
Де хати у вишневих садах потопують,
Де в колісці вербовий мене дід колисав.

**Анатолій
Ройченко**

Поет, пісняр, прозаїк, журналіст Анатолій Антонович Ройченко народився 11 квітня 1937 року в Одесі. Дитинство та сувору юність провів у придністровському місті Біляївці, якому згодом присвятив чимало своїх творів, зокрема поетичну збірку «Біляївські ноктюрни». А в 2017 році на конкурсі «Людина року» (м. Біляївка) Анатолія Ройченка громада означила творчою особистістю року.

Із професією Анатолій Ройченко визначився не одразу. Спочатку вступав до Одеської спеціальної школи Військово-Повітряних Сил, бо бажав літати «вище всіх, швидше всіх і далі всіх», проте навчання покинув. Відчувши потяг до слова, письменства, вступив на факультет журналістики Львівського державного університету імені Івана Франка. Відтак все своє життя присвятив журналістиці й письменницькій праці.

Глибокий слід у його житті залишив Овідіополь, де Анатолій Ройченко прожив півстоліття і 22 роки працював редактором районної газети «Надністриянська правда». Поет прославив містечко на сторінках роману «Місто над лиманом». Анатолію Ройченко присвоєно звання «Почесний громадянин Овідіополя».

Загалом із-під пера Анатолія Ройченка вийшло 28 книг: поезія, історичні та детективні романи, дитячі твори, близько 70 пісень. Так, його поезії обрамили музикою В. Солонський, В. Іваницький та ін. Пісні на вірші поета займають чільне місце в репертуарі самодіяльного хору «Райдуга» міста Овідіополь. Своєю багатогранною творчістю митець возвеличував любов до жінки, матері, краю, «де побачив світ і який залишився в серці навечно», до людей.

Історія рідного краю завжди цікавила письменника, тому, пишучи роман «Минуле змінити неможливо», поклав в основу події буремних років громадянської війни, переплітаючи долі біляївських хліборобів із долями історичних постатей. Роман «Час рани не виліковує», який писав «три роки і все життя», також пов'язаний з долею Біляївки.

Із початку 2000-х рр. в Овідіопольському районі Одеської області почали формуватися творчі групи за різними напрямками діяльності. У 2011 році вони об'єдналися в громадську організацію «Спілка митців «Берег Овідія», основними напрямками якої стали робота зі збереження історичної спадщини, сприяння поширенню культури, традицій, проведення культурно-масових заходів, видавничих, виставкових та просвітницьких діяльностей. У 2002 році започатковано серію наукових та художніх книг «Берег Овідія», присвячених Нижньому Придністров'ю. Художні твори Анатолія Ройченка також входять до серії «Берег Овідія».

Значна кількість творів письменника стосується дослідження козацької минувшини. За це Анатолія Ройченка у 2017 році удостоєно звання «Козацький генерал-осавул». Також він отримав орден Святого Воло-

димира за високі заслуги перед українським козацтвом.

У 2017 році на святкуванні з нагоди 80-річчя Анатолія Ройченка провели погашення конвертів із маркою із зображенням поета. На кожному із двох погашених конвертів розміщено вірші про Овідіополь.

Також у 2017 році Анатолій Ройченко здобув другу премію «Коронації слова» за поезію «Зваріть мені, мамо, борщу» і спеціальну відзнаку від мистецької агенції «Територія А», яку вручила номінанту культурний діяч Анжеліка Рудницька.

Окрім того, поет отримав оригінальний дарунок – сертифікат на відвідання ресторану «Канапка», який славиться своїм смачним борщем.

Поет і перекладач Анатолій Глушак зазначає, що Анатолій Ройченко володів різними жанрами: історичним, виробничим, пригодницьким у прозі, а також писав чудові ліричні поезії. Видані кілька десятків книжок мали успіх у читачів, схвально зустрічала твори й літературна критика.

Анатолій Ройченко був членом національних спілок письменників і журналістів України, автором 14-ти художніх та публіцистичних книжок, лауреатом багатьох літературних премій, почесним громадянином Овідіопольського району, «Людиною року Біляївки».

27 жовтня 2018 року на 82-му році життя Анатолій Ройченко помер, залишивши по собі значний літературний спадок.

Твори

Збірки
«Любов розкраєна мечем», «Пробач, солдате! Поезія» (1995), «У кожного пісня своя: Лірика. Сатира. Гумор» (1997), «Рік kota» (1999), «Видіння: Лірика. Сатира. Гумор» (2000), «Виноградний дощ: збірка поезій Овідіопольської літстудії» (2003), «Біле озеро: Поезія» (2005), «Я – поет Придністров'я: лірика, гумор» (2006), «Криничка» (2007), «Осінь: поезії» (2009), «Філософія розуму і душі: поезія» (2012), «Розквітлі вишні у моїм саду: поезії» (2013), «Я пишу вірші чистими руками» (2018)

Романи

«Місто над лиманом: До 200-річчя Овідіополя» (1993), «Лілія пахла медом: пригодницький роман» (2003), «Час рани не виліковує: роман» (2008), «Совість – поняття відносне: пригодницький роман» (2008), «Одіссея Овідія: історичний роман» (2008), «Вибух у Царському селі: соціально-кримінальний роман» (2011), «Очищення вогнем: соціально-кримінальний роман» (2011), «Надсекретна зона: пригодницький роман» (2013), «Минуле змінити неможливо: роман» (2014)

Твір для дітей

«Серед гір високих і лісів дрімучих: казка для дітей і дорослих, а можливо, і не зовсім казка...» (2013)

Нагороди

2017 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» та спеціальна відзнака від мистецької агенції «Територія А» за пісенний твір «Зваріть мені, мамо, борщу»

Для мене поезія – це моє світосприйняття і можливість транслювати себе ту, яку неможливо будь-де побачити, бо тільки через слово це стає можливим. До створення пісенної лірики мене підтовхнуло життя: я з дитинства співаю та пишу вірші, тож уся моя творчість для мене природна. А надихати може абсолютно все: життя і смерть, любов і ненависть, асиметрія і пропорційність. Натхнення залежить від мого ставлення до того чи іншого явища.

Маю вдосталь поетичних текстів, які могли б стати піснями, тому запропонувала їх на розгляд журі «Коронації слова».

Поетеса, ілюстратор, перекладач та фінансист Ірина Віталіївна Сажинська народилася 9 серпня 1994 року в місті Запоріжжі. Прагнення до художнього слова проявилось ще в дитинстві, та сприйняла себе як поетесу вже після сімнадцяти років, чітко зрозумівши, навіщо та як писати.

Надихнувшись «Трилогією бажань» Т. Драйзера, вирішила вивчитися на фінансиста. До того ж ще зі школи любила точні науки. Закінчила економічний факультет Запорізького національного технічного університету за спеціальністю «Фінанси і кредит». Зараз працює адміністратором Центру бізнесового навчання «Голден Стафф» у Києві. Як зазначає Ірина: «Це теж для мене мистецтво – мистецтво чисел». Тож у житті письменниці гармонійно поєдналися протилежні речі: освіта в гуманітарній і художній школах із професією, пов'язаною з точними науками.

Художні твори авторки вийшли друком в альманахах «Хортицькі дзвони», «Кругозір», «Не міліють джерела Дніпрові», «Гранослов», «Палісадник», «Материк», часописах «Хортиця» та «Польмя» (Білорусь), колективних збірках «Вірш солдату», «Скажіть, що ви живі», антологіях «25 до 30», «Армія. Мова. Віра. Антологія українських письменників», «Антологія творів письменників запорізьких літературних об'єднань 21 сторіччя. Поезія» та «Українська Nadzieja» (Польща), у газетах «Запорозька Січ», «Літературна Україна» та «Українська літературна газета», журналі «Дзвін», опубліковані на інтернет-порталах Litcentr

**Ірина
Сажинська**

та Kiev.Life. Нині вже побачили світ дві поетичні збірки Ірини Сажинської «Приблизькість» та «Голубина пошта», які сама й проілюструвала. Вийшли друком ці твори у видавництвах «Кругозір» та «Український пріоритет».

Ірина Сажинська – учасниця заходів Національної спілки письменників України, Асоціації українських письменників, Форуму видавців та Центру літературної освіти.

Ірина професійно займається живописом та ілюстрацією поетичних книжок.

Вивчає компаративістику та теорію літератури, захоплюється медициною, зокрема – кардіологією.

Із художньої літератури Ірина Сажинська зачитується творами Ж.-Д. Бобі, Г. Г. Маркеса, І. Римарука, А. Могильного, М. Вінграновського, Г. Чубая та В. Голобородька.

Ліричні твори поетеси перекладено польською, французькою, німецькою та білоруською мовами.

Твори

Поетичні збірки

«Приблизькість» (2016)
«Голубина пошта» (2018)

Нагороди

2014 – диплом на Всеукраїнському літературному конкурсі молоді української поезії та авторської пісні імені Марини Брацило «Хортицькі дзвони»
2017 – диплом на літературному конкурсі «Витоки»
2017 – диплом на Міжнародному літературному конкурсі «Гранослов»
2018 – диплом на Міжнародному літературному конкурсі «Гранослов»
2018 – лауреат Всеукраїнського літературного конкурсу Асоціації українських письменників
2018 – лауреат літературного конкурсу «Гайвороння»
2018 – лауреат Міжнародного літературного конкурсу видавництва «Смолоскип»
2018 – друга премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Місто»
2019 – стипендія Президента України в галузі літератури

Усе життя я займаюся боротьбою з явними талантами в ім'я прихованих. Перше, що я написала, – політично-екологічний памфлет: «В стране идет перестройка, но мы ее победим! И грязь из речки-помойки в народную пользу сдадим!» Мені було п'ять, і цей шедевр пропаганди лишився недооціненим, хоча визначив мою подальшу долю.

У чотирнадцять я видала книгу віршів (згодом розхвалена Ліною Костенко прямо зі сцени) і узялася за прозу. Для публікації я створила фальшиву особу з вигаданою біографією і підробним фото, причому клятий фотознімок приліпив мені око не в тому місці. У запалі конспірології я ненароком перемогла в парі конкурсів, видала другу книгу віршів, отримала вищу біологічну і вищу культурологічну освіту, стрибнула з парашутом, пірнула з аквалангом, але вишенькою на торті стало викладання біології в школі (звідки мене витурили за неортодоксальну поведінку). Тоді я взяла зубра за роги і пішла в зоопарк вивчати невроз тварин (і ночами писати роман про осіб сумнівної моралі, які дорвалися до влади).

На «Коронацію слова» я подала вихований роман і два вірші, щоб йому не було страшно й самотньо. У результаті один вірш отримав першу премію, другий – диплом, а роман, як та сиротинька, досі без видавця. З горя я вступила в аспірантуру, щоб дешифрувати зображення богів на українських рушниках (дислеймер: насправді їх там нема), і мимохідь переклала з англійської чотири романи та видала третю книгу віршів.

Моє творче кредо: ставити осмислену мету і бурхливо рухатися в протилежному напрямку, змітаючи на шляху всі нагороди і перешкоди. А перестройку ми таки перемогли, тож річка – на черзі.

Поет, перекладач, письменниця, науковець, громадська активістка Оксана Самара народилася 13 лютого 1981 року в Києві, де проживає і зараз. Закінчила Національний університет «Києво-Могилянська академія». Має два фахи: біолога й культуролога. Досліджує магію, вишивку, поведінку тварин. Пише художню літературу, дисертацію з культурології про символіку рушникової вишивки та рекомендації для збереження психічного здоров'я тварин у неволі. Головує в літературному клубі.

Почала публікуватися з 1995 року. А з 2010-го – керівниця літературного клубу «Свіча-до-слова» (клуб заснований у 2003 році студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка).

**Оксана
Самара**

За останні 20 років вірші поетеси публікувалися в провідних літературних журналах України – «Вітчизна», «Світovid», «Дзвін», «Київська Русь», «Склянка часу*Zeitglas», «Однокласник», а також в іноземних журналах та антологіях болгарською, англійською та китайською мовами.

Оксана Самара працювала арт-директором галереї та науковим співробітником зоопарку. Із жовтня 2016 року навчається в аспірантурі Національного університету «Києво-Могилянська академія». На волон-

терських засадах популяризує ощадне споживання та перероблення відходів, а також гуманне поводження з тваринами. «Місто для безпритульних тварин – безкоштовна велика їдальня. Це ніби нас поселили в супермаркеті, де є все на полицях і безкоштовно. Питання тільки в тому, наскільки швидко ти це візьмеш», – пише у «Фейсбукці» Оксана.

Твори

Поетичні книги

«Посмішка Сфінкса» (1995)
«Debris» (2003)
«Внутрішня справа сталі» (2016)

Перекладиз англійської

Джефф Вандермеєр «Знищення» (2017)
Джефф Вандермеєр «Засвідчення» (неопублікована)
Террі Пратчетт «Жнець» (2018)
Діана Вінн Джонс «Дев'ять життів Крістофера Чанта» (2019)

Нагороди

1998 – відзнака Міжнародного конкурсу «Гранослов» (поезія)
2002 – друга премія видавництва «Смолоскип» (поезія)
2015 – перша премія на Конкурсі Посольства Канади в Україні (переклад)
2015 – друга премія Міжнародного Кіплінгівського товариства (переклад)
2015, 2016, 2017 – фіналіст конкурсу «Новела по-українськи»
2016 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Невидиме»
2016 – спеціалізна на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Повернення»
2018 – фіналіст конкурсу української морської прози «Мателот»

Авторитетами в літературі для мене, насамперед, Райнер Марія Рільке, Федеріко Гарсія Лорка, Леся Українка, Ліна Костенко, Ірина Жиленко.

Натхнення – це в першу чергу моє усвідомлення себе як щасливої людини. Таке відчуття, що гойдаюсь в обіймах матері-землі, що вона допомагає мені, творить разом зі мною нові образи.

Надзвичайно надихають море і гори! Я обожнюю туристичні походи, наші чарівні Карпати і Крим, також доводилось бути в горах Кавказу, купатись у прохолодних хвилях Балтики... Надихає спілкування з рідними душами – з коханим чоловіком, донечкою... Дуже надихають друзі – а у мене їх чимало, я багато подорожую з концертами. Скільки вражень, скільки натхнення!

Олеся Володимирівна Сінчук – композиторка, співачка, виконавиця (фортепіано, сопілка, гітара), поетеса, художник-графік, член Національної спілки письменників України, Національної ліги українських композиторів, Національної спілки театральних діячів України, творчої спілки «Асоціація діячів естрадного мистецтва України».

Народилася 25 березня 1974 року в селі Широка Гребля на Вінниччині. Вищу освіту здобула в Київському державному педагогічному університеті імені Михайла Драгоманова, за спеціальністю – викладач фортепіано, піаніст, артист ансамблю.

У 1999–2000 рр. Олеся Сінчук написала музику до хореографічних композицій заслуженої артистки України Алли Рубіної «Мавка та Килина», «В кубинському стилі», «Ніжність», «Маруся Чурай».

У 2000–2001 рр. виконала роль Русалки у фільмі Наталії Бондарчук «Пушкін» (за мотивами творів Пушкіна).

Із 2003 року – учасниця Міжнародного культурного проекту «Караван сонячних бардів».

У 2005 році познайомила з народною артисткою України Раїсою Недашківською. Результатом творчих пошуків стала музика, написана Олеся до її монування «Не питайте свою долю».

У 2006 році стала учасницею Міжнародного етнофестивалю «Країна мрій» у Києві, плідно співпрацює з гуртом «ВВ» та Ніною Матвієнко.

Із 2008 року долучилася до роботи літературно-мистецької студії «Духовність української родини» та товариства «Просвіта».

У 2009–2010 рр. взяла участь у Міжнародному музичному проекті «Єдине дерево» (Чехія, Польща, Україна), Всеукраїнському фестивалі популярної пісні та сучасної музики «Червона рута», Міжнародному конгресі етнічних культур ECER (Італія) та ювілейному вечорі, присвяченому 200-річчю Фредеріка Шопена (Україна).

У 2011 році відвідала з концертним туром українську діаспору у Вроцлаві та Щецині (Польща).

На Міжнародній конференції «Буття українців» та на 10-му Фестивалі «Тарас Шевченко – мовами національних меншин України» у 2012 році зачитала поему Шевченка

**Олеся
Сінчук**

композитор, актриса та перекладач у проекті «Дотик» (літературно-музична композиція на слова польського поета Збігнева Герберта).

Активно друкується в часописах «Севастополь», «Баллавська пристань», «Колесо життя», «В лучах созвучий», «Поэтическая гавань», «Сварог», «Вітчизна», «Сьома раса», «Голос України», «Житичі», «Літературна газета», «Газета польська», «Література та життя». Її твори виходили у видавництвах «ВІТ-А-ПОЛ», «Рута».

Твори

«Крилатий простір» (аудіоальбом, 1999)
«Зоряний вітер» (поетична збірка, 2006)
«Вітер весни» (аудіоальбом, 2009)
«Лада» (аудіоальбом, 2010)
«Під блакиттю небес» (аудіоальбом, 2012)
«Сонячна зустріч» (2016)

Нагороди

2000 – лауреат Всеукраїнського фестивалю мистецтв «Зірка миру та любові»
2001 – лауреат Міжнародного конкурсу авторської пісні «Есхар»
2001 – диплом Всеукраїнського конкурсу авторської пісні «Великий Донбас»
2002–2003 – перша премія Всеукраїнського поетичного конкурсу «Кримська Альгамбра» в номінації «Українська сучасна поезія»
2005–2008 – перша та друга премії Міжнародного конкурсу музики і поезії імені Марії Конопницької в номінаціях «Співана поезія на слова Марії Конопницької», «Авторська екологічна пісня», «Поезія Марії Конопницької – художнє читання»
2006 – перша та друга премії XVI Всеукраїнського фестивалю-конкурсу української пісні «Боромля»
2008 – друга премія Всеукраїнського літературно-музичного конкурсу «Восьма нота»
2009 – третя премія конкурсу «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика про кохання» за цикл поезій «Я шепотіла...»
2010 – перша премія Міжнародного конкурсу мистецтв «Звенящие кедры»
2010 – лауреат Міжнародної премії «Філантроп», гран-прі в номінації «Виконавські види мистецтва»
2013 – лауреат Міжнародного академічного рейтингу «Золота Фортуна»

«Катерина» польською мовою і презентувала аудіодиск пісень на слова Марії Конопницької «Під блакиттю небес».

У 2013 році взяла участь у міжнародному фестивалі «Від серця до серця» та телевізійному проекті «Сонце над городом» (Росія).

У 2017 році відбувся її канадський сольний тур на честь святкування 26-ї річниці незалежності України та 150-ї річниці об'єднання Канади.

У 2018 році в межах співпраці з Польським інститутом в Україні виступила як

Будь-яка справа має робитися через душу. Коли пишу пісенний твір, закладаю певний темпоритм, проспівую мелодію, виспівую її. Іноді навіть шкода віддавати.

...Кожен твір є автобіографічним, бо людина пише про те, що переживає. Поезія – частина душі. Творчість – потреба душі.

Поет-пісняр, прозаїк, журналіст Сергій Антонович Сірий народився 11 листопада 1959 року в місті Тернополі. Перший вірш написав ще у другому класі. Тоді всім однокласникам вдало виконати домашнє завдання – скласти вірш – допомогли дорослі, а його єдиного не відзначили, бо писав сам. Це лише підштовхнуло самовдосконалюватися. Так, ночами під ковдрою з ліхтариком списав цілий зошит.

Із дитинства Сергій Сірий мріяв стати актором, тож займався в театральній студії, відвідував балетні танці. Закінчивши школу, поїхав вступати до Московського державного інституту культури. Потрапив на акторський факультет у клас режисера С. Бондарчука. Однак конфлікт із цим режисером змусив Сергія Сірого повернутися в рідний Тернопіль уже після кількох місяців навчання. Згодом йому пропонували поновитися, але він обрав для себе інший фак – журналістику і в 1984 році закінчив Львівський державний університет імені Івана Франка.

Працював у Тернополі в редакціях обласних газет «Вільне життя» (1978–1981, 1984), «Ровесник» (1984–1985). Був редактором тернопільських періодичних видань «Рідне село» (1990–1993), «Ринок праці» (2000–2002). Із 2000 року – фахівець соціальної сфери.

У творчому доробку Сергія Сірого більше 300 пісенних текстів на власну музику та музику композиторів Р. Рудого, Ю. Крохіна, Л. Попернацького, Л. Нечипорука, В. Морозова, Ю. Батушана, А. Вішка, М. Нестайко, В. Прокопика та ін. Виконавці пісень на вірші поета (І. Гаврилюк, Е. Романюта, Л. і В. Ансімови, В. Морозов, Ю. Шпинда-Малик, М. Шпинда та ін.) ставали лауреатами чи дипломантами всеукраїнських та міжнародних пісенних фестивалів і конкурсів: «Співограй», «Пісня року», «Балатон. Мистецтво. Молодість», «Кришталевий жайвір», «Чорноморські ігри», «На хвилях Свєтязя», «Прем'єра пісні», «Київська весна», «Ялтинське літо», «Боромля», «Сім-сім», «Зірки, на сцену!», «Наша пісня» тощо.

Пісні на слова Сергія Сірого і музику Леоніда Попернацького «Українська родина», «Пісенні Медобори», «Хотинський піснецвіт», «Ліра Гіппократа» стали музичними візитівками однойменних всеукраїнських мистецьких фестивалів. А пісня «Доброго дня» – гімном благодійного фонду «Світ дітей», який є філією Міжнародної благодійної організації в Канаді «Chalice», її текст перекладено англійською мовою.

Митець і композитор Сергій Степанів створили пісню «Я – убитий солдат», якою виступили проти силових сценаріїв розв'язання конфліктів. Цей ліричний твір рекомендовано Міністерством освіти і науки України для проведення з учнівською молоддю «Уроків мужності».

Інтернет-спільнота визнала однією із найкращих пісень про героїв Євромайдану пісню на слова Сергія Сірого «Серце плакало». А «Молитва за Україну» стала справжнім гімном нашому народу і увійшла до репертуарів багатьох вокалістів.

**Сергій
Сірий**

Сергій Сірий писав також для дітей. У «Літературному Тернополі» були надруковані віршовані казки «Ліг поспати їжачок», «Слоненятко Роні», «Білка-листоноша», «Горобець Микитка». Самостійно зробив аудіозаписи власних казок і навіть створив мультики.

Захоплювався подорожами і фотографією. У 2009–2010 рр. переміг у другому і третьому фотоконкурсах «Краєвиди Тернополя». У 2015 році його фоторобота «Надвечір'я над Тернопільським ставом» увійшла до 30-ти кращих конкурсних світлин про Тернопіль.

4 грудня 2017 року Сергій Сірий відійшов у вічність. Його сестра Надія Швець розповіла, що брат був не лише талановитим поетом, а й мав неабиякі артистичні здібності: прекрасно співав і танцював. Заняття бальними танцями відобразилися на його поставі, адже ходив, ніби натягнута струна. А ще митець чудово писав картини, зокрема на склі. Життєлюб, він сповідував принцип: «Любити, щоб жити. Жити, щоб любити!».

За життя письменник двічі ставав лауреатом Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова». У 2018 році, уже після смерті, його «коронували» ще двічі: пісня-реквієм «Чорний ворон», присвячена захисникам України на східному фронті, отримала спеціальну відзнаку, а пісня для дітей виборолала «золото» «Молодої КоруНації».

Перша дитяча книжка віршованих казок Сергія Сірого «Слоненятко Роні» вийшла до роковин його смерті.

Нині на честь тернопільського митця Сергія Сірого в Києві на вул. Івана Мазепи зростає дерево його пам'яті. У 2018 році на будинку в Тернополі, де він жив, встановлено меморіальну дошку. Ескіз створив художник М. Пилипович, а задумане майстерно втілює у камені З. Кіпібіда.

Сергій Сірий був членом творчої спілки «Асоціація діячів естрадного мистецтва України» та Національної спілки журналістів. Заслужений діяч естрадного мистецтва України.

Твори

Збірки інтимної лірики

«Твоє тіло – наркотик» (2006), «Пожежа тіл» (2007)

Містична мелодрама

«Йар навиворіт, або Кохання в чужому тілі» (2011)

Віршовані казки

«Слоненятко Роні» (2018)

Нагороди

2000, 2002, 2003 – переможець всеукраїнських конкурсів публікацій із проблем зайнятості та обмеження безробіття
2014 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» від Народного вокально-хореографічного ансамблю «Зернятко» за текст пісні «Домовик-Домовичок»
2016 – диплом на конкурсі «Коронація слова» за кращий пісенний твір для дітей молодшого шкільного віку «Бім і Кеті»
2018 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за текст пісні «Чорний ворон»
2018 – кращий пісенний твір у номінації «Дорослі для дітей» на конкурсі «Молода КоруНація» (ліричний твір «Бао-баобаб»)

Визріває слово в кожному з нас непомітно, і зафіксувати якимось цей процес неможливо. Так визріває овоч – від зав'язі, щодня більшаючи, із зеленого стаючи жовтим, рум'яним чи ще якимось. Але слово, на відміну від овоча, – не в'яне, не перезріває, і його не з'їдають. Слово вічне – у піснях, у книгах, у молитві. Людина потребує слова щодня, щогодини, щомиті. І шукає його постійно. А воно, слово, шукає тебе. Особливо коли є матеріалом творчості. Отут уже взаємний пошук, і кожна щаслива знахідка стає великою радістю. Слова – то діти Бога. Бо хто ж їх міг укласти в наші уста, у наші душі, як не Всюдисущий.

Поет, пісняр, драматург, перекладач і громадський діяч Богдан Михайлович Стельмах знаний і шанований українством. Автор народився 2 жовтня 1943 року в селі Туркотині Золочівського району на Львівщині в добре відомій у цьому краї родині культурних діячів-патріотів. Раннє дитинство провів у Львові, де жив із батьком, старшими братом і сестрою. Мама з найстаршою донькою не полишала Туркотина. Батько був членом УГА, організатором осередків «Просвіти», «Сокола», диригентом церковного хору, за що його 1948 року репресували і до 1956 року запроторили на заслання в Сибір. Після арешту батька Богдан Стельмах жив у Туркотині, тут навчався в початковій школі, а семерічну закінчив у Куровичах. У 1956 році повернувся із заслання батько і до 1962-го (року смерті Михайла Стельмаха) син мав змогу теплих і щирих годин спілкування з ним. Про цей час письменник зазначає: «...То були літа нашого справжнього тихого щастя».

У 1960 році він закінчив із золотою медаллю львівську середню школу № 22. Поетична натура Богдана Стельмаха проявилася ще тут, у школі, коли він почав писати свої вірші. Студіював науку у Львівському державному університеті ім. І. Я. Франка: спочатку два роки на механіко-математичному, потім на філологічному факультеті. Навчання перервала строкова служба в армії (1964–1967) у Красноярьському краї. Також автор заочно навчався в Українській академії друкарства (тоді – Український поліграфічний інститут імені Івана Федорова), яку успішно закінчив.

Повернувшись з армії, із 1968 по 1992 рік із перервами Богдан Стельмах працював в редакції львівської молодіжної газети «Ленінська молодь» (потім – «Молода Галичина»). Деякий час завідував літературною частиною Дрогобицького музично-драматичного театру (нині – Львівський обласний академічний музично-драматичний театр імені Юрія Дрогобича).

Починаючи з 1993 року Богдан Стельмах є головним спеціалістом відділу мистецтв Львівського обласного управління культури; із 1994-го – заступник голови Львівського міськвиконкому, директор департаменту гуманітарної та соціальної політики; із 1998-го – радник міського голови Львова. Богдана Стельмаха висували кандидатом у народні депутати України. Донині він живе й працює у Львові.

Упродовж усього свого творчого шляху Богдан Стельмах є актуальним, адже закорінений у традиції україн-

Богдан
Стельмах

Перша збірка віршів «Примула, квітка віща» Богдана Стельмаха вийшла в 1969 році, але насправді нею мала бути збірка «Мольфар», яку не допустила до друку цензура. Схвальну рецензію на збірку написала Л. Костенко: «Богдан Стельмах заповідається на справжнього поета. Поета своєрідного і чесного, вільного у виявах свого духовного світу, мужнього і тонкого, схильного до найніжнішої лірики, а водночас і до іронії. Зрештою, поета культурного, що теж не мало. Говорити про нього вже можна без знижок на молодість. Він видержить. Непересічні таланти не потребують форти».

У 1977 році Богдан Стельмах став членом Спілки письменників України (нині – НСПУ). Рекомендацію надали авторитетні поети В. Лучук, Р. Лубківський і Д. Павличко.

У 1979 році вийшла друга збірка поета «Земний вогонь». У середині 70-х років ХХ століття ім'я Богдана Стельмаха стало чи не найвідомішим у Львові, який у той час був п'ємонтажем популярної пісні. Першу пісню «Аеліта» поет написав у 1962 році з М. Скориком. Шість пісень на його слова створив В. Івасюк, 24 – І. Білозір, десятки – Б. Янівський і В. Камінський. На вірші Богдана Стельмаха також написали пісні О. Екімян, Л. Дутковський, О. Кушнар'юв, В. Морозов та інші. Народними, що є найвищою похвалою для поета-пісняра, уже вважають пісні «Тільки раз цвіте любов», «Мамина світлиця», «Пшеничне перевесло», «Розпитаю про любов», «Джерело», «Гуси-лебеді». Його пісні виконували С. Ротару, О. Білозір, В. Зінкевич, Н. Яремчук, О. Муха, П. Табаков, Т. Чубай, ВіА «Ватра», «Арніка», «Водограй».

Третя збірка поезії Богдана Стельмаха «Батькові слова» вийшла друком у 1984 році, і лише через чотири роки – наступна «Пшеничне перевесло». Адже за ці роки пісні і твори письменника партократичні органи заборонили, бо на присвячених О. Пушкіну урочистостях він прочитав вірш «Дуель», який партноменклатура порахувала шкідливим. Значна кількість творів піддалася жорсткій цензурі, його громадянську лірику оцінювали співробітники КДБ. Поетові не лише не давали друкуватися, а й заробляти на життя. Його прізвище вилучали з театральних афіш, музичним колективам доводилося змінювати репертуар, до якого входили пісні на вірші поета. Така доля спіткала, зокрема, відомий у 80-ті роки ХХ століття колектив «Ватра». Богдан Стельмах був у постійному конфлікті з тогочасною владою, адже в КДБ знали про його родину, із якої майже всі чоловіки загинули в УПА, пам'ятали й про заслання батька. Тому після кожного необережного слова, сказаного митцем, на нього сипалися доноси.

ської поезії, виростав із народнопісенної творчості. Наснаги йому завжди додає віра в те, що поет може знайти своє джерело, до якого приходимуть і припадуть інші, не осуджуючи, бо тільки в цьому вбачає силу, красу і вартість творчої праці.

Уже перші вірші поета, опубліковані в періодичних виданнях, привернули увагу читачів і засвідчили, що в українську поезію увійшов талановитий неординарний автор.

Уже перші вірші поета, опубліковані в періодичних виданнях, привернули увагу читачів і засвідчили, що в українську поезію увійшов талановитий неординарний автор.

Незважаючи ні на що, популярність Богдана Стельмаха зростала, його вірші переписували від руки, розповсюджували самвидавом, вони ставали живим рупором настроїв народу. Слово поета звучало магічно, коли він виголошував власні революційні вірші на велелюдних майданах. І незабаром палке поетичне слово відіграло ще одну важливу роль: на Шевченківському вечорі поет прочитав вірш із приводу місця для пам'ятника Т. Шевченку у Львові, який планували поставити на окраїні.

*Без них наша совість, як той боягуз,
Що страхом життя своє в'яже безсиле.
Тож он Івасюк, Миколайчук і Стус –
Насипте над ними стрілецькі могили.*

Вірш так сколихнув громаду, що вже на другий день на місці, яке вказав поет у центрі Львова, лежали оберемки квітів, створилася «Клумба» (місце дискусій), поставили символічний камінь, а згодом тут зависочив пам'ятник Кобзареві. Феномен творчості Богдана Стельмаха, розвиток його поетичного слова від народно-пісенності до модерної віртуозності вивчають літературознавці, та кожен хто читає його поезію відчуває глибоке розуміння світу і глибоку любов до Батьківщини, яка є для нього найголовнішою основою у житті.

Книжка «Вірші про Україну» (2002), мотивом якої стала велика філософія українства – це вірші про болючі трагедії, про муки і пристрасті, про поразки і вміння вставати оновленими після найбільшого приниження. Перед нами постають героїчні особистості – легендарний генерал Шухевич, Т. Шевченко і В. Стус, витязь української пісні Володимир Івасюк – ось вони величні постаті української історії, які стали могутніми сторожами народного духу. А книжка поезій «Вірші про Україну» – це енциклопедія народного духу, це жива пам'ять історії народної, написаної талановитою рукою і небайдужим серцем. (М. Якубовська)

Богдан Стельмах – не лише талановитий поет, літературний діяч, а й актуальний автор. Він завжди йде у ногу з сучасністю. Його віршовані п'єси «Чари правдивої пісні» та «Біда навчить» з успіхом демонстрували в театрі імені Марії Заньковецької, а з 1989 року Богдан Стельмах – завіт у Львівському естрадному театрі «Не журись», який мав великий успіх не лише в Україні, а й серед української діаспори, адже гостро і дошкульно висміював тогочасну радянську владу. У Першому українському театрі для дітей та юнацтва (м. Львів) ставили п'єси автора «Тарас», «І золотої, й дорогої», комедію «Фрак для доцента». Багато років праці письменник присвятив драматичній поемі-тетралогії «Тарас», висунутій 2002 року на здобуття Шевченківської премії. Всі чотири частини тетралогії було поставлено у Черкаському драматичному театрі ім. Тараса Шевченка (режисер С. Проскурня). Перша частина «Тараса» була поставлена в лялькових театрах Львова, Хмельницького, Луцька (С. Брижань).

Доробок Богдана Стельмаха вражає: збірки поезій; пісенна лірика; оперні лібрето («Купало» А. Вахнянина та «Роксоляна» Д. Січинського, «Мойсей» за поемою І. Франка та ін.); переклади та переспіви (збірка давньоєгипетської лірики «Початок радісних пісень»

(2000), «Сто одинадцять хайку Мацуо Басьо» (2004), еротичні п'ятивірші (танка) «Ночі Коматі»); інтерпретації поеми «Слово о полку Ігоревім», комедії Т. де Моліни «Благочестива Марта», п'єс Е. Ростана «Шантеклер» та «Романтики», лібрето опери Дж. Верді «Фальстаф» та інших драматичних творів; твори для дітей («Правдива пісня», «Прекрасні пригоди в країні погоди» тощо). П'єса «Король Дроздобород» вже десять років іде у Молодому театрі Києва, а також в драматичних театрах Черкас, Кропивницького.

Загалом упродовж 2007–2008 рр. вийшло семитомне видання творів автора («Мольфар», «Тарас», «Агентат», «Чудасія», «Гребля», «Романтики», «Світлиця»).

У 2000 році Богдану Стельмаху вдалося здійснити одну зі своїх мрій: видати книгу переспівів лірики Давнього Єгипту. Ця ідея виникла в нього ще в 1966 році, коли вперше прочитав «Лірику Давнього Єгипту» (переклад А. Ахматової та В. Потапової).

Вірші поета перекладено англійською, білоруською, казахською, польською, російською мовами.

Богдан Стельмах – заслужений діяч мистецтв України. Кілька разів номінований на Шевченківську премію. Член Народного Руху (із дня його заснування).

Твори

Збірки поезій

- «Примула, квітка віща» (1969)
- «Земний вогонь» (1979)
- «Батькові слова» (1984)
- «Вірші про Україну» (2002, 2004)
- «Ця осінь називається Марія» (2003, 2005, 2006)
- «Лірика» (2007, 2008)
- «Запроси мене у сни свої» (2007, 2009)
- «Таємниці вічна самота» (2008)
- «Божевільня метеликів» (2008)
- «Мольфар» (2008)
- «Отака історія» (2013)
- «Андрей» (2015)

Пісні

- «Пшеничне перевесло» (1988)
- «Сто пісень» (1990)
- «Світлиця пісень і спогадів» (2001)
- «Світлиця» (2008)

Твори для дітей

- «Правдива пісня» (1982)
- «Сонечкова донечка» (1988)
- «Писанка» (1993)
- «Котилася писанка» (2006)
- «Львів'янина і левеня» (2008)
- «Християнська абетка» (2013)
- «Птахи співають українською» (2017)
- «Малинові дні» (2017)
- «Птахи співають українською» (2018, видання друге, доповнене)

Драматичні твори

- «Тарас: Драматична поема-диалогія» (1991)
- «Фрак для доцента» (1991)

«Прикрі пригоди в країні погоди» (1991)
«Діти Бога» (2018)

Переклади

«Початок радісних пісень» (2000)
«Сто одинадцять хайку Мацуо Басьо» (2004)
«Ночі Коматі» (2007)
«Романтики» (переклад з іспанської та французької, 2008)

Нагороди

1992 – літературна премія ім. І. П. Котляревського за драматичну поему-дилогію «Тарас»
1994 – Всеукраїнська літературно-мистецька премія ім. М. Шашкевича за збірку віршів «Котилася писанка»
1998 – літературна премія імені Лесі Українки за збірку віршів та казок «Писанка»

2003 – почесна відзнака «За багаторічну плідну працю в галузі культури»

2004 – літературна премія «Благовіст» за драматичну поему-тетралогію «Тарас»

2004 – відзнака «За заслуги перед українським народом» II ступеня за багаторічну літературну працю

2005 – нагорода «Міжнародний академічний рейтинг популярності «Золота фортуна» за багаторічну літературну працю»

2006 – почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України»

2013 – відзнака УАПЦ – Ювілейний орден Великого князя Володимира

2015 – **перша премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Між двома блокпостами»**

2016 – відзнака «Золотий герб міста Львова»

2016 – відзнака «За вірність Україні»

2018 – орден «За заслуги» III ступеня за багаторічну літературну працю

Я почала «западати» в читання після третього класу, і раніше ні в кого не виникло потреби мене до цього заставляти. Пізніше, зрештою, теж. Проте пам'ятаю, як мама перед сном нам із татом читала «Вершника без голови» та «Дітей капітана Гранта», а бабуся переповідала «Ті, що співають у терні», поки ми перебирали горох, тому здивованим не був ніхто...

Якось сестра жартувала, що живе зі мною задля моєї бібліотеки. І, знаєте, це одна з найкрасивіших мов любові.

**Катерина
Танчак**

Поетеса Катерина Танчак народилася 31 березня 1993 року в місті Івано-Франківську в сім'ї пластунів. Тож із 1998 року сама офіційно належить до цієї організації, а з 2008 року – новацька виховниця. Навчалася в Українській гімназії № 1. Із 2011 до 2016 року вивчала журналістику у Львівському національному університеті імені Івана Франка. На час Революції Гідності 2013–2014 рр. була учасницею Майдану, волонтером у «Швидкій медичній допомозі Майдану» та «ЄвромайданSOS». У 2013 році почала працювати в компанії «ФАМА Майстерня проектів». Залишила університет на третьому курсі та поновилася вже за рік, закінчила бакалаврат у 2016 році.

Під час навчання в університеті працювала журналісткою в місцевих новинних ЗМІ та продовжувала роботу з дітьми в альтернативних школах і садочках міста Львова.

Більшість найкращих текстів написано саме в цей насичений творчий час. Катерина Танчак організувала концерти та лекції, модерувала презентації в Івано-Франківську. Як волонтер ГО «Література.рв» допомагала в організації літературних заходів у Рівному, працювала в команді Форуму видавців у Львові. Разом із сестрою Вікторією Дикобраз пройшли 19 міст України з виступами та презентаціями поетичної збірки Вікторії «Семантика наших прикрас» у барах, книгарнях тощо.

Активістка літературних фестивалів та конкурсів, Катерина Танчак у 2013 році в місті Рівному взяла участь у поетичних читаннях «Просто неба», де молоді поети представляли свою творчість. Особливу симпатію публіки завоювало саме її прочитання поезій. Катерина Танчак перемогла на поетичному конкурсі «СвітлоFog II». Також на щорічному міжнародному етнофестивалі, що проходив у селищі Підкамінь, поеса в межах літературної частини фесту ознайомила його учасників зі своєю творчістю.

Глибиною та оригінальністю своїх творів Катерина Танчак вразила учасників вінницького фестивалю CodaFest–2016, літературною програмою якого є своєрідний мікс літературних перформансів із залученням візуалізації та музики в поєднанні з дискусіями та лекціями про культуру. Тут кожен може відчувати органічний взаємозв'язок чотирьох мистецьких стихій: альтернативної музики, літератури, театру та кіно.

Із 2014 до 2018 року поетеса стала координатором проекту «Смачне читання», спрямованого на підтримку української дитячої книги. Хоча він існував із 2014 року, на повну запрацював саме в 2017 році, бо раніше Катерина Танчак вела його дистанційно зі Львова. Повернувшись до Івано-Франківська, розгорнула активну проектну діяльність. Проект «Смачне читання» охоплював майстрування, гру, власне

читання і «казкове частування», які об'єднувалися спільною історією. Тут щотижня діти займалися упродовж години-півтори, ознайомлюючись із художнім світом певної книжки, яку відтак забирали до своєї бібліотеки. А для того, щоб вони ліпше заглибилися у її зміст, до кожного твору спеціально добирали відповідні солодощі та напої, аби діти відчували історію «на смак». Також захопленню читанням книг сприяли зустрічі із запрошеними дитячими письменниками, перекладачами, ілюстраторами та видавцями книг, відбувалися тематичні табори та літні читання в парку. Проект був некомерційним й існував у співпраці з місцевим бізнесом міста Івано-Франківська. Так, з дітьми спілкувалися Тарас та Мар'яна Прохаськи, Віктор Морозов, Івана Анрусак, Світлана Балух.

У 2015–2016 рр. Катерина Танчак адмініструвала навчальні програми для власників і керівників малого та середнього бізнесу «Owners for Owners». Починаючи з 2016-го працює в команді організаторів щорічної зустрічі власників Open Business Space. А із 2017 року – майстриня гри «Світ громад». Це перша українська настільна кооперативна стратегія для керівників та менеджерів змін у жанрі соціального стимулятора. Також Катерина Танчак є автором ігрових моделей для бізнесу та підлітків. Із січня 2018 року працює менеджером зі зв'язків з громадськістю на ПрАТ «Івано-Франківськцемент».

Улітку цього ж року в Івано-Франківську в межах фестивалю «День вуличної музики» в гастробарі «Балкон» стартувала поетична локація, де поети, зокрема й Катерина Танчак, читали свої твори під музичний супровід.

Катерина Танчак належить до таких авторів, які пишуть про зміни у суспільстві і про яких майже ніхто не говорить в академічних колах, але вони існують – двісті-чідесятити. Їх вислови вже нині поступово розбирають на цитати. Нині вона майже не з'являється в публічному просторі як письменниця, але планує на майбутнє.

Твори

Публікації в збірниках

«Літературна антологія фестивалю «І» (2015), «Малодосць» (білоруський часопис, 2016), «Березневі коті. Антологія ЕротАртФесту» (2017)

Нагороди

2011 – **третья премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Подаруй мені сон»**

2012 – заохочувальна премія на літературному конкурсі «Витоки» в номінації «Поезія»

2012 – лауреат третього Всеукраїнського поетичного вернісажу «Троянди й виноград»

2012 – четверта премія літературного конкурсу від видавництва «Смолоскип» за роман «Бачити кролика»

2014 – фіналістка літературного проекту «Молода Республіка Поетів» й учасниця «Ночі поезії та музики нон-стоп» у межах Міжнародного літературного фестивалю «Форум видавців»

2019 – фіналістка VI Всеукраїнського поетичного конкурсу «Гайвороння»

Шанс є навіть тоді, коли його немає... Участь у «Коронації слова» – це випробування слова на міць та доступність до людської душі. До творчості мене підштовхує життя.

Письменник, журналіст, краєзнавець Євген Павлович Цимбалюк народився 16 березня 1962 року в селі Вовкові Демидівського району Рівненської області. Навчався у Вовковиївській середній школі. У 1983 році закінчив українське відділення філологічного факультету Рівненського педагогічного інституту. Очоловав вузівську літературну студію. У студентські роки брав участь у Республіканській нараді молодих літераторів.

Перші поетичні твори автора виходили на шпальтах літературної газети «Літературна Україна», обласних газет та млинівської районної газети «Зоря», а також публікувалися в літературних журналах «Жовтень», «Ранок» і «Поезія».

Письменник пройшов військову службу: був командиром дивізійного відділення та кореспондентом дивізійної газети Прикарпатського військового округу. Після демобілізації проживав у селищі міського типу Млинів Рівненської області, працював у місцевій районній газеті «Гомін» кореспондентом, завідувачем відділу, а з 1985 року – заступником головного редактора. Із 2003 року Євген Цимбалюк очолював відділ власних кореспондентів обласного часопису «Вільне слово», а з 2006 року на громадських засадах – головний редактор літературно-краєзнавчого журналу Рівненщини «Погорина». Із-під його пера вийшло у світ майже два десятки поетичних збірок та книг історико-краєзнавчої тематики.

В обласній журналістській організації Євген Цимбалюк входив до складу конкурсної комісії з визначення переможців творчих конкурсів.

Нагороджений премією імені Івана Франка в галузі інформаційної політики України та Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Лауреат премії «Золоте перо» Національної спілки журналістів України, лауреат Літературної премії імені Валер'яна Поліщука та лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії імені Авеніра Коломийця. Кавалер ордена Святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня.

**Євген
Цимбалюк**

Євген Цимбалюк був членом Національної спілки журналістів та Національної спілки письменників України. Заслужений журналіст України.

Після тяжкої хвороби Євген Цимбалюк помер 15 липня 2018 року.

Твори

Збірки поезій

- «Вирій» (1990)
- «Лаври і терни» (1997)
- «Тобі, мій рідний Млинове» (2008)
- «Три дороги до мами» (2009)
- «Лінія розмежування» (2016)

Проза

- «Ростислав Солоневський» (2000)
- «Берег любові – берег печалі» (2003)
- «Шумовські: заблудла слава України» (2006)
- «Редут» (2007)
- «Холодний подих монастирської свічки» (у співавторстві з А. Бабінцем, 2008)
- «Поклик древнього дзвона» (у співавторстві з В. Тарасюком, 2008)
- «Обірвана молитва за Україну» (2010)
- «Пересопницьке Євангеліє: повернення на рубікон» (2011)

Твори для дітей та підлітків

- «Кролик, який обманув себе» (1991)
- «Христіна» (1991)
- «Неслухняник» (1994)

Краєзнавчі дослідження

- «Млинівщина: погляд у минуле» (1991)
- «Млинівщина на межі тисячоліть» (2001)
- «Млинівщина у дзеркалі особистостей» (енциклопедія, 2008)

Нагороди

- 2010 – лауреат Літературної премії імені Світочів за твір «Обірвана молитва за Україну»
- 2013 – лауреат першої премії на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Три слюзи – три жарини»

Література й кіно настільки тісно переплелися в моєму житті, що іноді мені важко зрозуміти, де завершується одне моє Я і починається інше. Особливо це стосується писання для дорослих: неодноразово я чула думки читачів і критиків, що моя проза доволі кінематографічна за своїм характером. Мабуть, так і є. Принаймні, найчастіше я бачу те, про що пишу, і навіть більше – знаю, як би я це зняла.

Я думаю, вміння спостерігати й помічати особливі дрібнички в навколишньому світі дуже важливе в житті творчої людини. Для цього потрібна добра «оптика».

Перемога на «Коронації слова» підтвердила мій намір стати професійною поеткою-пісенницею, і саме в цьому напрямку я тепер і рухаюсь паралельно з наміром стати також професійною письменницею.

Українська письменниця (поетеса, прозаїк), кінорежисерка, сценаристка Ірина Андріївна Цілик народилася 18 листопада 1982 року в Києві.

2004 року закінчила з відзнакою Київський національний університет театру, кінографу і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (спеціальність «Режисура телебачення»). Працювала режисеркою і помічницею режисера в рекламному бізнесі та кіноіндустрії. У 2008 році зняла перший короткометражний фільм «Вдосвіта». На її рахунок декілька відзнятих короткометражних робіт, які тепло приймали на фестивалях.

Ірина пише здебільшого поезію і малу прозу. Окремі її твори перекладені німецькою, англійською, польською, французькою, чеською, румунською, литовською, каталонською мовами. Вважає, що до довгої форми в романі ще не готова.

Вона – авторка багатьох публікацій в альманахах та періодичних виданнях. У 2003 році була програмною директоркою студентського кінофестивалю «Пролог». Протягом 1999–2001 рр. брала участь в українсько-канадських проектах соціального спрямування за підтримки BBC Canada. Активна учасниця численних літературних фестивалів і культурних заходів: «Poesiefestival Berlin» (2017), Віденський книжковий ярмарок (2017), Лейпцизький книжковий ярмарок (2017), Франкфуртський книжковий ярмарок (2016), «Lyrik für Alle» (конференція «Babelsprech», Австрія, 2016), «Meridian Czernowitz» (2015–2016), Вільнюський книжковий ярмарок (2016), Місяць авторських читань (Чехія, Словаччина, 2016), «Премія Вілениці» (Словенія, 2008) та інших.

Ірина співпрацює з різними українськими виконавцями і музичними гуртами як поетеса-пісенниця. Її вірші використовують у своїх піснях Антоніна Матвієнко, «Се-

**Ірина
Цілик**

стри Тельнюк», «Kozak System», «НеДіля». Вона – авторка слів пісні «Повертайся живим» (у виконанні гуртів «Сестри Тельнюк» та «Kozak System»).

Була учасницею київського Євромайдану. Впродовж війни на Сході України бере активну участь у різних фестивалях і літературних читаннях у прифронтових містах Донбасу.

Зняла два документальні фільми для кіноальманаху «Невидимий батальйон» про українських жінок на війні (2017). Наразі працює над створенням повнометражного

документального кінофільму «Земля блакитна, ніби апельсин» про цивільних людей, які живуть у «червоній» зоні Донбасу. Ця документальна стрічка є першою великоформатною роботою Ірини як режисерки.

Твори

Поетичні збірки

- «Ці» (2007)
- «Глибина різкості» (2016)

Проза

- «Післявчора» (повість, 2008)
- «Родимки» (збірка оповідань, 2012)
- «Awesome Ukraine» (англомовний довідник про Україну, у співавторстві з Артемом Чехом, 2012)
- «Червоні на чорному сліди» (збірка оповідань, 2015)

Видання для дітей

- «Таке цікаве життя» (2015)
- «МІСТОРія однієї дружби» (2016)

Короткометражні кінофільми

- «Вдосвіта, або Blue Hour» (2008)
- «Помин» (2012)
- «Дім» (2016)
- «Тайра» і «Малиш» для кіноальманаху «Невидимий батальйон» (2017)

Нагороди

- 1999 – перша премія Всеукраїнського літературного фестивалю «Молоде вино»
 - 2001 – перша премія Всеукраїнського літературного фестивалю «Молоде вино»
 - 2004 – перемога на кінофестивалі «Відкрита ніч» у номінації «Кращий аналітичний матеріал»
 - 2007 – гран-прі та приз глядацьких симпатій Всеукраїнського літературного фестивалю «Підкова Пегаса»
 - 2011 – перша премія конкурсу «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Скляний звіринець»
- Фото: Юлія Вебер

Душа шукала шлях пізнання себе і зв'язку з Всевишнім, прагнучи розкрити завдання земного життя. І цей пошук відкрив розум і серце для Божественного потоку світла і проявився натхненням поетичного слова.

Поетеса Тамара Миколаївна Чайкіна народилася 23 липня 1948 року в селі Троїцькому Хабаровського краю, що на берегах величного Амуру. Тут пройшли її дитинство і рання юність, закінчила 8-річну школу. Рано втратила батька. Можливо, саме це вплинуло на вибір майбутньої професії. Попри всі труднощі, вона здобула середню спеціальну освіту в Хабаровському медичному училищі. Закінчивши його з відзнакою, отримала диплом фельдшера-акушера. Працювала в медичних закладах Росії та України: акушером, фельдшером швидкої допомоги, операційною сестрою. У Кременчуці деякий час була завідувачем медпункту, котрий обслуговував працівників із чотирьох підприємств міста. Раптова тяжка хвороба завадила активній життєдіяльності Тамари Чайкіної, і вона змушена була майже на п'ять років покинути улюблену справу. Однак сила характеру, загартованого тяжким повоєнним дитинством, міцний внутрішній стержень перемогли недугу. Виховала трьох дітей – двох синів і доньку. Проживає нині на Полтавщині.

Вийшовши на пенсію, активно займається громадською роботою і своєю улюбленою справою – літературною творчістю, до якої має покликання ще з дитинства.

Потяг до мистецтва, літератури, музики проявився у шкільні роки: Тамара Чайкіна читала поезії зі сцен школи та Будинку культури, по радіо, а також співала в хорі, грала в спектаклях, танцювала в ансамблі, займалася художньо-спортивною гімнастикою.

Ще в ранній юності прокинувся талант поетеси: поезії Тамари Чайкіної побачили світ у періодичних виданнях. Тоді ж вийшли її перші книжки «Бумажный кораблик» і «Мой солнечный дом».

Із 1994 року авторка співпрацювала з Кримською просвітницькою асоціацією «Путь Світла». Є членом Музично-поетичної вітальні «Світло душі», брала участь у Форумі днів духовної єдності і примирення Криму 1994, 1995, 1996 років у Сімферополі. Із 2002 року в місті Кременчуці співпрацює з клубом інвалідів «Надія».

Тамара Чайкіна вступила до спілки літераторів «Славутич», заснувала клуб любителів поезії «Журавушка» і клуб юних поетів «Синій птах».

Вона бере участь у діяльності клубів «Діалог», «Ветеран», для яких пише сценарії та програми заходів; у творчих зустрічах, концертних програмах, поетичних вечорах, що проходять у школах, училищах, бібліотеках і музеях міста. Долучилася до організації поетичного клубу «Цвіт калини» разом із Комсомольським ТСЛ «Діалог». Виступала на телебаченні «Візит» у програмі Наталії Костюченко «Не загуби свою безсмертну душу», у радіоэфірі «Ера» в програмі Лариси Білоус «Зелена лампа».

**Тамара
Чайкіна**

Видала майже два десятки збірок віршів та пісень. У поезіях Тамара Чайкіна осмислює таємничі закони всесвіту, вічності, любові. Вірші глибокого філософського змісту дають кожному читачеві змогу визначити власні критерії щастя, знайти свій смисл життя і себе в цьому світі. Недарма її улюблена цитата: «На початку було слово...»

*Від Бога слово дане нам,
Щоб Світу сяяло повсюди,
Для щастя, миру і добра
Користувалися ним люди.*

Про творчість Тамари Чайкіної Наталія Костюченко сказала: «Вірші Тамари Чайкіної – це життєдайний потік, потік любові до Творця. Радісне прославлення Закону Життя. Поетеса повна радісного піднесення. Уміння викладати просто, але високі думки в римованих рядках їй явно дані від Бога як людині, назавжди зачарованій бездонною красою небесних і земних висот. А також свідчить про глибоке знання нею Святого Письма».

Окрім філософської лірики, багато творів Тамара Чайкіна присвятила оспівуванню природи, зокрема рідних краєвидів. Художні засоби, які застосовує в пейзажній ліриці поетеса, створюють низку зорових образів, завдяки яким в уяві постають картини, ніби намальовані талановитим живописцем.

*Оглядаю край мій, вражена красою,
І душа з вітрами лине за Ясою...*

Дитячі книжки письменниці проілюстровані малюнками, які створили учні художніх шкіл, читачі бібліотек для дітей. У них – загадки, оповідання, поезії, казки.

Крізь усі твори, як через лабіринти життя, веде ниточка казкова – нитка Аріадни, тобто духовності, що спрямовує до світла і краси, величі душі розумної людини в побудові майбутнього щастя всього людства на Землі.

Тамара Чайкіна мала публікації в газетах «Кремень», «Перемога», «Вісник Кременчука», «Автограф», «Набат», «Освітнянська хвиля», «Славутич»; альманасі «Кременчук літературний», поетичному альманасі Асоціації «Свіча душі». У 2005 році друкувалася у збірнику матеріалів-спогадів «Моя сім'я, моя родина в житті і долі України» на основі щорічної конкурсної програми «Мій родовід».

Пише письменниця як російською, так і українською мовами, але за батьківським корінням вона – українка.

*Є в Україні коріння,
Єдиний стовбур породив гілля,
Що тягнуться у сонячне проміння,
І кожне листячко несе ім'я...*

Мова батьківського краю зазвучала високими нотами у пісенній ліриці Тамари Чайкіної, принісши їй

найвищу нагороду – першу премію в номінації «Пісенна лірика» на конкурсі «Коронація слова». Узяти участь у ньому, оскільки хотіла побачити, як оцінить творчість поважне журі. Дізнавшись про перемогу, одразу написала натхненні рядки:

*Співає співзвуччям «Коронація слова»,
Із Пегасом в політ відправляється готова!
Перемогу звіщати Світлу, Сонцю і Миру,
У дзвіночок дзвенить благу вість для ефіру.
На престол піднесе, коронує на царство,
Слову завжди цвісти, славити і прославляти!*

Твори

«Сквозь тернии в вечность» (поезія, під псевдонімом Анастасія Краснова, 2004)

«Живопись словом» (2004)

«Радуга» (2007)

«Живое пламя сердца» (2012)

«Бежит ручей» (2013)

«Поэтическая акварель» (посвящение светлой памяти Людмилы Масиной, поэтессы, писательницы, сказочницы, 2014)

Серія «Пісенна лірика для дітей»

- «В'ється ниточка казкова» (2015)

- «Пливе кораблик паперовий» (2015)

«Лебедія моя»

«Неувядаемый цвет Любви и Жизни» (оди Богородиці, 2015)

«Сгорают времени свеча» (2016)

«Краса Земная» (пісенна лірика природи, 2017)

«Живописные поэтические зарисовки» (2018)

«Марийкино детство. Книга в книге» (2018)

«Поэтическая галерея живописи Словом» (2019)

«Душа, окрыленная песней. Троекнижие поэтического слова» (2019)

«Мої джерела. Мій родовід» (у збірнику ЦБС «Моя сім'я, моя родина в житті і долі України», 2008)

«Казкові візерунки» (2006) (виставка-галерея дитячого малюнка і поетичного опису за сюжетом і творчим задумом)

Нагороди

1995 – лауреат Кримського фестивалю вільної духовної творчості «Гіперборей 95» у місті Севастополі

2006 – диплом магістра поетичного слова «За активну творчість, духовне відродження Живого Слова» як засновник літературного клубу «Журавушка», клубу юних поетів «Синя птаха», виставки «Казкові візерунки із віршами»

2012 – грамота «За плідну творчу діяльність, популяризацію українського слова, сприяння відродженню духовних цінностей і культури нашого народу, активну участь у культурному житті міста та з нагоди 100-річчя з дня створення Спілки літераторів «Славутич»

2014 – диплом лауреата на конкурсі «Коронація слова», перша премія в номінації «Пісенна лірика для дітей»; статуетка «Золота корона»

2016, 2017 і 2018 – диплом лауреата XVII, XVIII, XIX Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» Форуму словолубів і словознавців в Одесі

До створення пісенної лірики мене підштовхнули саме життя та недостатній україномовний репертуар для самодіяльних народних колективів у період моєї роботи в культурно-освітній сфері.

Змагатись у конкурсі «Коронація слова» наважилась, бо відчула в собі творчі сили, бажання і азарт до змагання.

Писати почала ще в юності і дуже тишилася, коли мої вірші друкували в районній газеті. Захоплювалася творчістю своїх земляків з Черкащини: поезією Василя Симоненка, Олени Журливої, прозою Івана Нечуя-Левицького, Василя Шкляра.

Бачу свою місію в тому, щоб разом з однодумцями наповнювати українським контентом наш культурний простір.

Письменниця, журналістка Оксана Олександрівна Шеренгова народилася 26 вересня 1970 року в місті Корсуні-Шевченківському Черкаської області. З 1988 до 1990 року навчалася в Канівському училищі культури на керівника самодіяльного театрального колективу. Після його закінчення до 1992 року працювала художнім керівником в Моринському сільському будинку культури. Потім стала керівником драматичного колективу Корсунь-Шевченківського районного будинку культури, до 1997 року була керівником самодіяльного народного театру малих форм естради (м. Корсунь-Шевченківський). Водночас із 1991 до 1996 року здобувала професію режисера театралізованих вистав та свят в Київському державному інституті культури ім. О. Є. Корнійчука. До 2002 року була художнім керівником Корсунь-Шевченківського районного будинку культури.

У 1999 році стала засновником і редактором районної рекламно-інформаційної газети «Усе про все». До 2005 року як приватний підприємець займалась наданням інформаційних послуг та організацією й проведенням розважальних програм.

Із 1994 року і донині Оксана Шеренгова – керівник груп інтерв'юєрів, промоутерів, таємних покупців у Черкаській області. Співпрацює із соціологічними інститутами, маркетинговими компаніями, рекламними агентствами, дослідними центрами та громадськими організаціями. Проте не полишає писати, зокрема журналістські статті («Я люблю червоний колір!», «Недбалість орендарів катастрофічно погіршує стан річки Рось», «У неділю рано зілля копала» – сумно і прикро» тощо).

Оксана Шеренгова

Оксана Шеренгова стала укладачкою збірки «Оберіг для бійця». Історія збірки почалася із соціального проекту «Оберіг для солдата» радіо «На хвилі Корсуня», де звучали поетичні рядки поетів Корсунщини на воєнну тематику. Оскільки почути їх мали змогу тільки ті бійці, які приходили додому у відпустку, то виникла ідея видати друком збірку, щоб передати її на Схід. У цей період письменниця працювала в складі журі Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова – 2015». Їй сподобалося багато патріотичних творів: про

Україну, боротьбу за незалежність, прагнення миру і перемоги у війні на Сході. До того ж їй пощастило взяти участь у конкурсі «Гранд Коронація слова – 2015» й перемогти. Після цього утвердилася в намірі включити до збірки, крім поезій корсунських авторів, ще й твори учасників і переможців конкурсів «Коронація слова – 2015» та «Гранд Коронація слова – 2015». Збірка містить також неogi до творів С. Кас'яненко, В. Ковтуна та О. Шеренгової, щоб бійці й самі могли співати пісні в години перепочинку. Збірку зробили невеликого формату, тому її зручно носити в кишені.

Під час урочистостей, присвячених Дню незалежності України у місті Корсуні-Шевченківському, у 2015 році відбулась презентація збірки «Оберіг для бійця».

На вірш Оксани Шеренгової заслужений артист України О. Бурміцький написав музику. Пісню «Дай, Боже, щоб ми жили» виконує Академічний ансамбль пісні і танцю Державної прикордонної служби України (солістка – Ю. Антипенко).

У 2017 році Оксана Шеренгова упорядкувала новий туристичний путівник Корсунщини.

Твори

Публікації у збірках

«Оберіг для бійця» (поезія, упорядник Оксана Шеренгова, 2015)
«Як тебе не любити... Коротка проза про сучасний Київ та киян» (оповідання «Куди поділися химери?», готується до друку)

Нагороди

2014 – перше місце на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Київська осінь»

2015 – відзнака «Гранд Пісенна лірика» за твір «Щоб ми жили»
2015 – лауреат районної культурно-мистецької премії в галузі літератури (Корсунь-Шевченківський район)

Філософія життя нині наповнює майже все. Мене все більше «тягне» до літературної творчості.

В моїх оповіданнях – реальне життя, те, що відбулося зі мною чи з моїми друзями, я нічого не вигадую. А от вірші у мене від щастя не народжуються, вони народжуються від схвилюваності, від знервованості. Іноді тікаю у них від дійсності.

Один мій вірш взяла в роботу Софія Ротару. Геннадій Татарченко написав музику до пісні «Ризик – моє ремесло», Ірина Шинкарук також активно повернулася до моїх пісень. Мої пісні виконують Зеновій Гучок, Павло Мрежук, Ігор Бердей, Тетяна Назарко та інші.

Володимир Шинкарук

Професор Житомирського державного університету імені Івана Франка, член Національної спілки письменників України, заслужений працівник культури України (1991), кавалер ордена «За заслуги» III ступеня (2009), почесний громадянин міста Житомира (2011) Володимир Федорович Шинкарук народився 19 серпня 1954 року в селі Вчорайшому Ружинського району Житомирської області. Після школи рік працював завідувачем клубу Червоненського цукрового комбінату. Потім став студентом філологічного факультету Житомирського державного педагогічного інституту імені Івана Франка. Вже дипломованим фахівцем, залишився в альма-матер викладати на кафедрі російської та зарубіжної літератури.

Відбув строкову службу в армії і продовжив навчання в аспірантурі Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького (нині – Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова). У вищій школі пройшов кар'єрними сходами від асистента до професора, працював також у Київському національному університеті культури та мистецтва, викладаючи давню українську літературу та літературознавство. Його учнями були нині відомі педагоги, науковці, журналісти та митці, серед яких Юрій Кот, Сергій Кудімов, Наталія Мосійчук, Ірина Антонівич, заслужена артистка Казахстану Рабіга Аманжолова, народна артистка України Ірина Шинкарук (донька).

Досліджував історію літератури та мистецтва, цікавився літературним краєзнавством. У його науково-дослідницькому доробку – понад шість сотень статей. Він – автор біобібліографічного довідника «Літературна Житомирщина» (1993), навчальних посібників «Давня література. Практикум» (у співавторстві з П. Білоусом, 2003), «Українська література XI–XVIII ст. Практикум» (у співавторстві з П. Білоусом, 2006).

Поет і прозаїк, Володимир Шинкарук друкувався в журналах «Київ», «Перець», «Дніпро». Видав кілька поетичних і прозових збірок. Переклав українською мовою п'єсу Біла Манюффа «Сич і кішечка» та поетичну п'єсу Карло Гоцци «Король-олень», що була поставлена на сцені Житомирського обласного музично-драматичного театру імені Івана Кочерги у 2011 році.

Володимир Шинкарук пішов із життя в 60 років, у 2014-му. Похований на міському кладовищі «Дружба».

Поет-пісняр, або, як кажуть у наші часи, бард, Володимир Шинкарук запам'ятався сучасникам вишуканим словом, драматичним трепетом душі, елегантним поетичним образом та ліричними мелодіями, що гармонійно лилися до сердець. Його авторські пісні у власному виконанні звучали самотньо, з особливою інтонацією. Як автор і виконавець був переможцем багатьох музичних фестивалів і конкурсів, виступав з концертами у Польщі, Словаччині, Угорщині, Німеччині, Франції, США. При цьому як музикант він – самоук, закінчив лише два класи музичної школи, проте постійно слухав класичну, естрадну, народну музику і сам навчився грі на кількох музичних інструментах.

Твори

Збірки поезій та пісень

«Moderato синіх сутінок» (1994)
«На відстані ночі» (1996)
«Перелітні дощі» (1999)
«Перехрестя розлук» (2004)
«Колискова для осені» (2009)
«У затінку сонця» (2012)

Прозові збірки

«Оповідання» (2003)
«Нестандартний підхід» (2006)

Прозово-поетична книга

«На два життя одразу» (2010)

Аудіоальбоми

«Дім для душі» (Coll. 1, 1998)
«Дім для душі» (Coll. 2, 2001)

Компакт-диски

«Дім для душі» (2002)
«Колір тиші» (2007)
«Перекопи-НЕБО» (2009)
«Шестиструнний дощ» (2010)
«Прислухайсь до серця» (2013)
«Дороже крові» (2013)
«Щоб серцем бути молодим» (2014)

Нагороди

1986 – лауреат Обласної комсомольської премії імені Миколи Шпака
2008 – лауреат Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка
2010 – перша премія в номінації «Пісенні тексти про коханню» на конкурсі «Коронація слова» за вірш «Стояли поруч»
2015 – перша премія в номінації «Пісенна лірика для дітей» на конкурсі «Коронація слова» за твір «На старому горіщі»
2015 – спеціальна відзнака від Олени Карпенко (Соломія) в номінації «Пісенна лірика» за твір «9 грамів»

Мої смаки і навички формувалися під впливом хрестоматійної поезії у межах шкільної програми, а пізніше – завдяки поглибленому знайомству з творчістю вітчизняних класиків від Т. Шевченка до В. Стуса та Л. Костенко, які й досі служать мені зразками для наслідування. Не останню роль зіграли вдалі (і не дуже) спроби перекладів поетів Срібного віку. Все інше диктувалось намаганням зрозуміти навколишній світ і бажанням висловити свою позицію в сприйнятті історичного минулого і сьогодення.

Спробувати сили у творчому змагальному процесі спонукали друзі, які відмічали мої успіхи в царині поетичної лірики. Взяти участь у конкурсі «Коронація слова» наважився, коли відчув свої кондиції, які давали підстави заявити про себе більш вагомо.

Мотивацією до виявлення своїх талантів служить реальна можливість не тільки бути в руслі тих подій, які сьогодні потрясають Україну, а й впливати на їхній розвиток, наприклад, формувати того читача, який розуміє, що означає бути патріотом своєї країни, і сприймає мою правду не як істину в останній інстанції, а як стимул до критичного мислення в умовах гібридної війни з віковичним нашим братом і ворогом.

Усе це додає натхнення і снаги мені як автору знаходити дорогу до вимогливого читача, аби разом іти в ногу з часом і в течії сучасного літературного процесу.

Ігор Миколайович Шоха народився 11 лютого 1947 року в селі Теліжинці Тетіївського району на Київщині. Ще в дитинстві проявив себе активним учасником самодіяльності, вправним танцюристом, музикантом духового оркестру та гітаристом естрадного шкільного ансамблю. Маючи перед очима уже тоді легендарного поета-земляка Івана Драча, звісно, цікавився поезією. Писав у нікуди вірші своєму першому і останньому коханню та пародії на вірші того ж Драча, аби посмішити друзів.

Як наслідок – трудову діяльність розпочав завідувачим клубу в сусідньому селі. У 1965–1968 рр. проходив військову службу в ракетних військах стратегічного призначення. Це була жорстка школа загартування. Мимоволі отримав імунітет на все життя проти «рускаво міра». Вів щоденник крамольного і сатиричного змісту про армійську буденщину, який був викрадений, на щастя, без печальних наслідків для автора.

Романтика поклікала в авіацію. Демобілізувався у місті Рибінську, де й вступив до місцевого філіалу Московського авіаційного інституту. Потім перевівся на заочну форму навчання і деякий час працював токарем на секретному приладобудівному заводі.

Ігор Шоха

Після повернення в Україну був прийнятий на роботу на київський завод «Арсенал». У 1969 році вступив до Київського політехнічного інституту на факультет автоматики і телемеханіки з вечірньою формою навчання. Пізніше перейшов на роботу в механічний цех науково-дослідного інституту «Сатурн», де в 1972 році був переведений на посаду інженера. Після отримання диплому про вищу освіту у 1975 році влаштувався інженером-конструктором в науково-виробниче об'єднання «Міськсистемотехніка».

Однак невдовзі невиліковного романтика поклікала дорога – працював над налагодженням систем міжрегіонального комп'ютерного зв'язку. Вільний режим роботи і мандри по Союзу від Карпат до Сахаліну залишали час для письменницької творчості. Тексти оцифровував на магнітну стрічку, яка одного дня «перестала читатись». Відновити її виявилось неможливо.

По завершенні мандрів почав працювати у спеціальному конструкторському бюро «Іскра» на посаді завсектора, згодом став головним конструктором. Потім настала черга науково-обчислювальних центрів з перепідготовки спеціалістів обчислювальної техніки із країн соцтабору, де обіймав посади від начальника ЕОМ до начальника відділу.

Після розвалу Союзу пробував займатися підприємництвом. Однак при нагоді перейшов до мирної професії викладача інформатики в одній із київських шкіл.

З усіх спроб публікуватись неоднозначні твори Ігоря Шохи побачили світ лише в одеській обласній громадсько-політичній газеті «Чорноморські новини», або, як її називають в народі, «Чорноморці». Із появою соціальних мереж свої вірші представляє в «Поетичному клубі» (poetryclub.com.ua) під псевдонімом І. Терен та в «Поетичних майстернях» (maysterni.com) під власним іменем або під псевдонімом Ігор Деркач, зрідка у «Фейсбучі». Авторські пісні Ігоря Шохи у власному виконанні під гітару можна знайти на YouTube.

Творчий доробок письменника – більше півтори тисячі віршів, дванадцять поем, кілька аналітичних та публіцистичних статей.

Певний період долучався до роботи у творчій спілці «Ріднокрай», де за його участі було видано колективні збірки: «Мислити і жити УКРАЇННО» (2016), «Мотиви рідно-краю» (2017), «Опалені рими (2017), «Понад усе нам – Україна» (2018).

Нагороди

2018 – літературна премія видавництва «Лілія» за поезію-сатиру «Я і Вова»

2018 – перша премія на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Червоні коні»

У важкі повоєнні роки бувало, що в хаті і хліба не було. Та найсвітлішими ставали хвилини, коли батько брав до рук саморобну вербову сопілку, садив мене на коліна і грав. Здається, що та мелодія й досі плаче в мені, сміється і чарує. І повела ця мелодія мене по світу разом з батьковими піснями та його словами: «Як би не було важко в житті, доню, але ти вір, що після дощу завжди буде Сонце».

Праця з дітьми у школі, любов до української пісні підштовхнули мене до написання власної поезії.

Маю хобі – декоративно-прикладне мистецтво.

Поетеса, педагог Ніна Іллівна Шугніло народилася 5 червня 1948 року в селі Грив'ятки Ковельського району Волинської області. Під час навчання в школі самотужки опанувала гру на баяні та гітарі. У 16 років стала сиротою, до того ж на її плечі лягло виховання і піклування про молодшого брата.

Навчалась на заочному відділенні Луцького культурно-освітнього училища на режисера-постановника самодіяльного театрального колективу і водночас працювала в клубі спочатку в селі Заячівці, згодом – у рідному селі. Організувала і стала керівником самодіяльного художнього колективу, для якого писала пісні, що відображали життя села: «Ми поклонімося, люди, цій землі», «Чому так рано відцвіли сади», «Волошкові вінки», «Тільки ніжність квітує калиною», «Стоїть, наче доля, хатина в саду» та інші. Згодом закінчила Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти і отримала спеціальність «Учитель музичного та образотворчого мистецтва».

Наразі Ніна Шугніло працює вчителем музики в Козлиничівській загальноосвітній школі. Має звання старшого вчителя. Її учні неодноразово ставали переможцями районного конкурсу сучасної української пісні «Срібні дзвіночки». На Всеукраїнському конкурсі «Золота підко-

Ніна Шугніло

ва» вихованка естрадної зразкової студії дитячого співу «Надія» Ольга Карпук перемогла з піснею Ніни Іллівни «Мамині дороги», а Богдан Рапінчук виборов призове місце з піснею-гімном «Єднаймося в вірі і надії». Її пісні співають вокальний вчительський колектив «Ніжність», учнівський фольклорний гурт «Веретенце», а також діти шкіл району і колективи художньої самодіяльності.

Ніна Шугніло активно пише нові пісні для дорослих та дітей. Її твори надруковані у двох збірках, третя готується до друку.

Багато текстів покладено на музику самою поетесою, також на її поезію написали музику Г. Васіна, С. Петросян, А. Пастушенко та інші. Авторка завжди звертається до актуальних тем, близьких кожній людині, – любов до матері й дитини, краса рідної землі, світлі людські почуття, тому її творчість є такою популярною.

Твори

Поетичні збірки

«Біла воріт притишена калина» (2003)

«Цей світ до мене піснею озветься» (2012)

Нагороди

2009 – подяка та кубок за творчість від ректора Вищої школи міжнародних відносин і суспільної комунікації (м. Холм, Польща)

2011 – дипломант «Коронації слова» в номінації «Пісенна лірика. Для дітей 7–12 років» за твір «Вишиваю рушничок»

2015 – спеціальна відзнака від солістки Національної опери України Т. Калінкіної на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за пісню «Малює осінь твій портрет»

2017 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» в номінації «Пісенна лірика» за твір «Неписані листи»

Коли мені було сім років, батьки на кілька тижнів поїхали з приватною поїздкою у Бельгію. Це була перша наша розлука, яка спонукала до написання першого зошита з віршами. Далі був період юності, коли знову почала писати. А з 2012 року триває третя «хвиля» мого творчого піднесення.

Навчаюся завжди і у всіх, у дітей у тому числі. Імпонують О. Луцишина, Б.-І. Антонич, Ю. Винничук, Т. Малярчук, О. Забужко, Г. Сковорода, у дитинстві улюбленою була збірка віршів Ш. Петєфі та народні казки – як українські, так і народів світу, у шкільний час подобалися твори І. Драча, Л. Костенко, Л. Українки, із задоволенням читала Стендаля.

Подобається подорожувати, читати великими «порціями», кілька років тому відкрила для себе неймовірно цікаве захоплення – валяння з вовни.

Пишу, бо люблю той стан тихого занурення; ділюся враженнями, спостереженнями, світосприйняттям. Проте жодних нав'язливих змін світу з допомогою своїх віршів не пропоную. Якщо хтось знайде в них щось для себе добре чи потрібне, то така думка зігриває, якщо зроблю якийсь малесенький запис на полях ноосфери – це теж не зле. Оприлюднюю здебільшого вірші. Прозові твори в своїй більшості зберігаються (іноді губляться) у комп'ютерних файлах: може, дочекаються моменту, коли буде можливість активніше зайнятися творчістю. Ідеї приходять, йдуть собі або в крайньому випадку – занотовую, а часу на втілення на даному етапі бракує.

Ідеальний читач – щирий, відкритий до діалогу. Пишу для дошкільнят і дітей молодшого шкільного віку, для дорослих.

Поетеса, журналістка Ірина Михайлівна Шушняк-Федоришин народилася 30 листопада 1981 року в місті Львові. Тут промайнуло її дитинство та юнацькі роки. У 2005 році закінчила факультет журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка. Працювала режисером у Львівській обласній державній телерадіокомпанії. Кілька років присвятила зв'язкам із громадськістю та засобами масової інформації як фахівець ПАТ «Львівобленерго». Зараз проживає у Львові та Відні (Австрія). Навчається у Віденському університеті, в інституті славистики. Виховує доньку та сина.

Публікувалася в журналі «Дніпро». У 2014 році вірш «Гнів народу – праведна стихія» увійшов до антології поезій «Небесна сотня». У той тривожний час хвилювання переповнювали рікою – хотілося, щоб не були марними зусилля і згодом життя стількох людей. Неспокій, надмірні емоції спричинили появу багатьох нових віршів. «Хочеться позитивних змін у державі, та не хочеться нових революцій, бо часто – це нові рани», – зазначає поетеса.

У 2018 році світ побачив посібник-антологія «Поетичний славень Сковороди», куди увійшов і вірш «Зерниною майбутнього була я». Авторка зізнається: «Філософія українського Сократа мені близька в багатьох аспектах, цікавлюся його особистістю не перший рік».

У сучасну епоху активний розвиток інтернету дає значні можливості заявити про себе в онлайн-просторі.

**Ірина
Шушняк-
Федоришин**

рі. Тож твори Ірини Шушняк-Федоришин з'являлися на сайтах «МегаЗнайка», «Казкар», «Поетичні майстерні», «Клуб поезії». Письменниця обрала ще один шлях популяризації своєї творчості, створивши власний сайт – «Мандрівкою життя», де оприлюднює твори різних жанрів. Зокрема, окремий розділ присвячено творам для дітей, а свої враження від мандрів авторка передає в розділі «Подорожі» тощо.

Як авторка мелодійних поезій своїми творами спонукала композиторів до написання музики. Так, на вірш «Дорога кличе в небо» музикант з Івано-Франківщини Сергій Сен написав пісню, присвячену світлій пам'яті Небесної Сотні. Ірину Шушняк-Федоришин визнано і як прозаїка: у 2018 році її оповідання «Про Лео і його пригоди» отримало відзнаку «Молодої КороНації». Сюжет твору розвивається навколо того, як загубився хлопчик Лео із конструктора. Перше, ніж знову потрапити додому, йому довелося зазнати поневірянь. Донька авторки Устина казку про загубленого хлопчика просила перечитувати кілька разів, адже вона, як і більшість дітей, любить конструктори, а ще: головна героїня її тетка. Зацікавлення вибагливої слухачки цим оповіданням чи іншими творами є для письменниці найбільшим визнанням її таланту.

Твори

Поетичні збірки

«Голос Майдану» (колективна збірка, 2005)
«На човнику світанків швидкокрилих...» (2012)
«Вілаг почуттів: збірник української поезії» (колективна збірка, 2012)
«Вірші для дітей» (колективна збірка, 2017)

Публікації в антологіях

«Небесна Сотня»: антологія майданівських віршів» (2014)
«Поетичний славень Сковороди» (2018)

Проза

«Різдвяна казка» (1999)
«Підсніжники і Рання Весна» (1999)
«На порозі Різдва» (2012)

Публіцистика

«Felicità по-венеціанськи... (Зимові сни красуні Венеції)» (2011)
«Очима українки: десять вражень від Відня» (2011)

Нагороди

2014 – спеціальна відзнака на конкурсі «Коронація слова» за кращій ліричний твір «Мати»
2014 – лауреат Всеукраїнського літературного конкурсу ім. Л. Мартовича
2016 – третя премія на конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Годинник долі»
2018 – спеціальна відзнака на конкурсі «Молода КороНація» від Австрійського культурного форуму за оповідання «Про Лео і його пригоди»

Дипломанти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» у номінації «Пісенна лірика» (2009–2019)

2009

НОМІНАЦІЯ «ПІСЕННА ЛІРИКА ПРО КОХАННЯ»

I премія: «Осінній кіберпанк» – Тарас Антипович

II премія: «Я буду тебе чекати» – Оксана Михальчук

III премія: «Я шепотіла...» – Олеся Сінчук

Дипломанти:

«Дощі» – Наталія Котович
«Я вірю в тебе...» – Галина Ярема
«Осінній романс» – Валентина Романенко
«Подорож по дахах» – Юрій Волощак
«Романс байдужості» – Ігор Жук

Дипломанти «Вибір композиторів»:

«Вищий мені, мамо!» – Олександра Самарцева
«SMS-кохання» – Віталій Перетяцько
«Зимова казка» – Юрій Кисіль
«Люблю цю мить» – Петро Сорока

2010

НОМІНАЦІЯ «ПІСЕННА ЛІРИКА ПРО КОХАННЯ»

I премія: «Стояли поруч» – Володимир Шинкарук (м. Житомир)

II премія: «Лист» – Ігор Жук (м. Київ)

III премія: «Гравітація» – Тала Пруткова (м. Київ)

Дипломанти:

«Коломия-Чернівці-Станіслав-Тернопіль» – Володимир Кузь (м. Чернівці)

«Золоте весілля» – Георгій Даценко (м. Київ)
«Столик на двох» – Анатолій Кичинський (м. Херсон)
«Абетка» – Людмила Савчук (м. Хмельницький)
«День, поки ти...» – Тала Пруткова (м. Київ)
«Я випала з життя» – Тетяна Винник (м. Ніжин, Чернігівська обл.)
«Наївна пісня» – Ігор Жук (м. Київ)
«Привітаноньки» – Іляна Корнєєва (м. Київ)

2011

I премія: «Скляний звіринець» – Ірина Цілик (м. Київ)

II премія: «Навіщо я?» – Юлія Мусаковська (м. Львів)

III премія: «Подаруй мені сон» – Катерина Танчак (м. Івано-Франківськ)

Дипломанти:

«Лист до Італії» – Ігор Жук (м. Київ)
«Захисти» – Світлана Романенко (Київська обл.)
«Ефект Плацебо» – Ярослав Старовірець (м. Київ)
«Романс» – Надія Ватолкіна (м. Київ)
«Придивись навкруги» – Оксана Михальчук (м. Київ)
«Осінній романс» – Наталія Бонь (Черкаська обл.)
«Гра» – Ганна Чоботар (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2011»:
Спеціальна відзнака: «Вітри» – Марія Влад (м. Київ)

2012

I Премія: «Колискова сину» – Анатолій Матвійчук (м. Київ)

II Премія: «Блюз кавового фусу» – *Ігор Жук* (м. Київ)

III Премія: «Нез'єднанні» – *Світлана Дідух-Романенко* (Київська обл.)

Дипломанти:

«Матінко-зозуленько» – *Любов Васильєва* (Полтавська обл.)

«Харакірі» – *Валентина Гальянова* (Вінницька обл.)

«Несказані слова» – *Галина Березюк* (Львівська обл.)

«А донечка моя уже дівча» – *Галина Ткач* (м. Київ)

«Спить жінка в мене на плечі» – *Омелян Мацьона* (Тернопільська обл.)

«Музика» – *Марія Влад* (м. Київ)

«Кохаю» – *Оксана Ящук* (Вінницька обл.)

«Весільний вальс» – *Валерій Фурса* (Львівська обл.)

2013

I премія: «Три сльози – три жарини» – *Євген Цимбалюк* (Рівненська обл.)

II премія: «Спалах» – *Світлана Дідух-Романенко* (Київська обл.)

III премія: «Любові не буває забагато» – *Андрій Павловський* (м. Київ)

Дипломанти:

«Не мені» – *Тетяна Череп-Пероганич* (м. Київ)

«Пластилінова країна» – *Наталка Ліщинська* (м. Львів)

«Дівчина-царівна» – *Євгенія Бондар* (м. Черкаси)

«Шоколад» – *Тала Пруткова* (м. Київ)

Дипломанти «Вибір композитора – 2013»:

«Прощання із соловейком» – *Євген Цимбалюк* (Рівненська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

Спеціальна відзнака від Лесі Мудрак за найепа-
тажніший твір: «Збірка» – *Уляна Дудок* (м. Львів)

2014

I премія: «Київська осінь» – *Оксана Шеренгова* (м. Корсунь-Шевченківський)

II премія: «Україна росте без мами» – *Вікторія Амеліна* (м. Львів)

III премія: «Сліпий скрипаль» – *Валентин Па-
щенко* (м. Запоріжжя)

«+29» – *Дарина Гладун* (м. Хмельницький)

Дипломанти:

«Не вмію дихати без тебе» – *Марія Ткачівська* (м. Івано-Франківськ)

«Рідна потвора» – *Наталка Ліщинська* (м. Львів)

«Ти мила, рідна і чужа» – *Омелян Мацьона* (Тернопільська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2014»:

Спеціальна відзнака від Міжнародного поетич-
ного фестивалю «Тера Поетіко»: «Сон, Прага» –

Володимир Вакуленко (Львівська обл.), «Хабібі-
ок» – *Атанайя* (м. Київ)

Спеціальна відзнака: «Присвята Володимирі
Івасюку» – *Світлана Спасиба* (Київська обл.)

Спеціальна відзнака за кращий твір про маму:
«Мати» – *Ірина Федоришин* (м. Львів)

Спеціальна відзнака за кращий твір на військо-
ву тематику: «Лукавий гетьман» – *Василь Мона-
стирний* (м. Первомайськ), «Батько-отаман» –
Богдан Мельничук (м. Тернопіль)

2015

I премія: Між двома блокпостами – *Богдан
Стельмах* (м. Львів)

II премія: Осіннє танго – *Ганна Крушельницька* (м. Київ)

III премія: Тихою – *Світлана Дідух-Романенко* (Київська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2015»:

Спеціальна відзнака «Найкраща військова піс-
ня» від начальника Центрального будинку офі-
церів Збройних сил України полковника Євгена

Блискуна: «Ми солдати України» – *Володимир
Даник* (м. Черкаси), «Вставай, Україно, на бій» –

Олена Полянська (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Тамари Калінкіної: «Ма-
лює осінь твій портрет» – *Ніна Шугніло* (Волин-
ська обл.)

Спеціальна відзнака від Олени Карпенко
(Соломія): «9 грамів» – *Володимир Шинкарук* (м. Житомир)

Спеціальна відзнака від депутата Верховної
Ради Ірини Сисоєнко: «Молитва мамі – *Володи-
мир Вакуленко-К.* (Харківська обл.), «Колискова

матері» – *Анатолій Ткаченко* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Міжнародного поетич-
ного фестивалю «Тера Поетіко»: «Берегиня» –

Ірина Хомин (м. Львів)

Спеціальна відзнака від керівника координа-
ційного центру допомоги учасникам АТО, Ана-
толія Свирида: «Я вірю!» – *Анна Фадеєва* (м. Біла

Церква), «Дніпро перейшли батальйони» – *Ва-
силь Басараба* (м. Рівне)

2016

I премія: «Невидиме» – *Оксана Самара* (м. Київ)

II премія: «ЗахисТи» – *Дарина Гладун* (м. Хмель-
ницький)

III премія: «Годинник долі» – *Ірина Шушняк-Фе-
доришин* (м. Львів)

Дипломанти «Вибір композитора – 2016»:

«Мій далекий» – *Марія Курінна* (м. Корсунь-Шев-
ченківський)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2016»:

Спеціальна відзнака «Найкраща військова піс-
ня» від начальника Центрального будинку офі-
церів Збройних сил України полковника Євгена

Блискуна: «Пам'яті Устима Голоднюка, героя Не-
бесної Сотні» – *Степанія Білик* (Тернопільська
обл.)

Спеціальна відзнака від Національної спілки пись-
менників України: «Такі світанки безголові» – *На-
талка Поклад* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Міністерства оборони
України, Олексія Сергієнка: «Повернення» –

Оксана Самара (м. Київ)

Спеціальна відзнака від мистецького проекту
Лесі Мудрак і Олени Карпенко «Червоне і чор-
не»: «Сестро» – *Ігор Астапенко* (м. Київ)

2017

I премія: «Нерви» – *Олена Іськова-Миклашук* (Хмельницька обл.)

II премія: «Зварить мені, мамо, борщу» – *Ана-
толій Ройченко* (м. Овідіополь)

III премія: «Море моє – чоловік» – *Світлана Ді-
дух-Романенко* (Київська обл.)

«Неписані листи» – *Ніна Шугніло* (Волинська
обл.)

Дипломанти:

«Впустить любов» – *Оксана Бурда* (м. Тернопіль)
 «Ніколи» – *Соломія Мардарович* (м. Люблін)
 «Зайчик-загризайчик» – *Атанайя* (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2017»:

Спеціальна відзнака за кращі переклади іноземних хітів від А. Матвійчука: «Рок-поезії» – *Андрій Пермяков* (м. Рівне)
 Спеціальна відзнака від Лесі Воронюк «Парад вишиванок»: «Кульбабовий вальс» – *Людмила Живолуп* (Київська обл.)

2018

I премія: «Червоні коні» – *Ігор Шоха* (м. Київ)

II премія: «Місто» – *Ірина Сажинська* (м. Запоріжжя)

III премія: «Аеропортове прощання» – *Марина Кузьменко* (м. Прилуки)

Дипломанти:

«Ті дикі танці навесні» – *Наталія Смирнова* (м. Кропивницький)
 «Незгорілий лист» – *Олександр Козинець* (м. Київ)
 «Танго» – *Юлія Перегуда* (м. Київ)
 «Я люблю тебе поміж справами» – *Наталія Гошилик* (м. Івано-Франківськ)
 «Чорний ворон» – *Сергій Сірий* (м. Тернопіль)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2018»:

Спеціальна відзнака від Мистецької агенції «Територія А»: «Колискова» – *Надія Семена* (м. Київ)
 Спеціальна відзнака «Кращий твір про АТО»: «Вірш для гітари кіборга» – *Михайло Пасічник* (Житомирська обл.)

Дипломанти «Міжнародний вибір – 2018»:

«Переможна» – *Ірина Мацкова* (Словаччина)
 «Етюд» – *Соломія Мардарович* (Польща)
 «Вибаач мені, мамо» – *Відмантас Перятіс* (Литва)

2019

I премія: «Молитва безвісти зниклого» – *Ігор Жук* (м. Київ)

II премія: «Колискова для тата» – *Ганна Коназюк* (м. Київ), «Амарантові рими» – *Анна Карач* (м. Харків)

III премія: «Не відпускай» – *Наталія Смирнова* (м. Кропивницький)

Дипломанти:

«Третє Різдво» – *Володимир Даник* (м. Черкаси)

Дипломанти «Вибір композитора – 2019»:

«Черевички» – *Володимир Семена* (м. Київ)
 «Сліпий музикант» – *Ольга Славна* (м. Миколаїв)
 «О прийди, о прилинь, о прибудь» – *Дарина Попіль* (м. Львів)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2019»:

Спеціальна відзнака від Мистецької агенції «Територія А»: «А мені однозначно бракує тебе» – *Олена Багрянцева* (Сумська обл.), «Вітер у вітах дрімає» – *Юлія Бережко-Камінська* (Київська обл.)
 Спеціальна відзнака Володимира Івасюка: «Співець Божою милістю» – *Василь Марсюк* (м. Київ)

Дипломанти «Міжнародний вибір–2019»:

«Присвята Києву» – *Ірина Мацкова* (Словаччина)
 «Непрошена любов» – *Юлія Пошивак* (США)

ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ «МОЛОДА КОРОНАЦІЯ»

Колективне фото на церемонії нагородження.
25 квітня 2019 року

Володимир Шинкарук

Олександр Гаврош

Неоніла Струк, Тетяна Логуш

Наталя Пасічник

Оксана Радущинська

Євген Чвіров

Галина Вдовиченко, Іван Малкович

Марія Матіос, Олег Скрипка, В'ячеслав Кукоба

Катерина Цимбаліст, Іван Малкович

Алла Бінцаровська

Анна Коришунова

Марина Смілянець, Марина Порошенко

Ольга Тарасова

Ольга Байбак

Олександр Есаулов

Людмила Живолуп

Олександр Зубченко

Олена Крижановська

Анастасія Нікуліна

Василь Тибель

Олександр Злотник, Світлана Дідух-Романенко

Марія Курінна

Анжеліка Рудницька, Олександр Вітер

Олена Терещенко

Перші кроки «Молодї КороНації» 2018–2019 рр.

Роман КОЗЛОВ,

доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Жанрова палітра «Молодої КороНації»

«Підлітковий роман-фентезі», «повість (реалістична оповідь)», «новела», «вірш»...

Гортаючи рукописи творів, відзначених «Молодою КороНацією», легко зауважити, що вони мають доволі прості субтитли. І справа тут не лише в цільовій аудиторії, чиї горизонти читачьких сподівань, можливо, ще не досить віддалені для глибоких семантичних ігор.

«Коронація слова» і її молодша галузка спрямовані на розвиток передусім мистецтва масового, а значить, жанрового. Таким був задум засновників конкурсу, тож він *volens polens* пронизаний увагою і повагою до жанру. Проте чому ж *polens*? Насправді ж, надміру поважній філології давно час припинити скептично ставитися до художньої потуги жанрової літератури і визнати, що елітарним творам (як і читачам та авторам), безумовно, потрібне живе й повносиле тло, живлене міжтекстовими відношеннями і зв'язками, у формуванні яких жанру належить далеко не остання роль. А ще час звернути належну увагу на видавця як формувальника літературних тенденцій і мод та водночас підприємця, який прагне успіху і тому має добре орієнтуватися в зразках, класах, різновидах свого «товару» й належно подавати (а отже, називати) його покупцеві-читачеві.

Ідея літературного, а згодом і мультимісцевського конкурсу рукописів від початку виразно прагматична: відібрані твори мають іти до читачів. Тож структура пропонуваного організаторами номінацій, близька до нормативно-літературознавчого уявлення про жанр, була зрозумілою і очікуваною. Не дивно також, що з часом вона змінилася, переважно під впливом спецвідзнак, відповідно до тенденцій видавничого ринку.

Обґрунтовуючи заснування окремого конкурсу творів для дітей «Молода КороНація», Тетяна та Юрій Логуші не раз наголошували, що

перелік «дитячих» номінацій у «великій КороНації» став надто великим. Іншими словами, за 17 років було створено повносилу дієву модель класифікації та оцінювання творів, написаних для дітей або дітьми. Цей, безперечно, важливий і приємний для українського суспільства факт водночас став викликом для організаторів, адже створена модель мала пройти перевірку на самодостатність.

Жанрово-номінаційна сітка першої «Молодої КороНації» (2018) багато в чому наслідувала вже наявну модель «дорослого» конкурсу. Вдалим і важливим кроком стало розмежування ціле-вікових форматів («дорослі для дітей», «діти для дітей», «діти для дорослих»), завдяки чому постало уявлення про спільне надзавдання і конкурсу, і конкурсанти різного віку та досвіду: сформувані щільне поле читачько-письменницької комунікації. Проте поза межами «Коронації слова» сітка номінацій, а отже, і жанрів групи «дорослі для дітей» вимагала вікового цензування та поділу й тим самим виявила низку труднощів, передусім для експертів та журі. Так, автори мають доволі різні уявлення про пріоритети сучасних читачів-дітей: певно, через несформованість і постійні трансформації української літературної традиції останніх десятиліть. Зрештою, деякі рукописи отримали низьку оцінку як невідповідні заявленій номінації.

На другу «Молоду КороНацію» (2019) організатори визначили сітку номінацій чіткіше: ціле-вікові формати збереглися, а основні жанри були співвіднесені з точно визначеними віковими групами: дошкільнята (до 6 років), молодші школярі (6–11), середній і старший шкільний вік (від 12). Наприклад, казку рекомендували для двох перших груп, а романи – лише для останньої. Окрім того, дорослі автори могли змагатися тільки збірками оповідань чи

віршів, а не поодинокими творами малих жанрів, що мало сприяти публікаційному успіху переможців. Водночас номінації творів, написаних дітьми, були більш гнучкими, відкриваючи простір можливостей для ще не дуже вправних молодих авторів.

Загалом оновлена жанрово-номінаційна модель «Молодої КороНації» видається більш вдалою та самодостатньою. Особливим добрим знаком цього стала незначна кількість випадків невідповідності твору заявленій номінації.

Між тим організаційні й технологічні аспекти конкурсу, покликаного «коронувати» переможця, – лише частина справи, бо помітними для більшості є передусім номінанти та переможці. Саме ці твори, їхня видавничая доля, а згодом і письменницький успіх авторів визначають якість конкурсу в зрозумілих для тієї самої більшості вимірниках. Парадоксально, але це також має стосунок до жанрових категорій: твір-переможець у конкретній номінації є свого роду жанровим зразком на поточний момент, можливо, не вершинним, але принаймні відповідним поточній літературно-видавничій ситуації та кон'юктурі.

Так, серед віршованих творів (тут і далі, окрім спеціальних застережень, ітиметься про формат «дорослі для дітей» – більш відповідний розмові про свідоме формування жанрових ознак твору) стало перемагати поеми з нечітко вираженою фабулою: «Гриць, вигадник небилець» Сергія Пантюка (Кам'янець-Подільський, 2018), «Домашній улюбленець» Валентини Жук (Мукачево, 2019), «Прабабуся Олена Петрівна розповідає про Голодомор» Анни Савранської (Корсунь-Шевченківський, 2019).

Цікаво, що розширення у 2019 році переліку номінацій для малих віршованих жанрів (за рахунок збірок віршів для різних вікових категорій поряд із пісенною лірикою для дошкільнят)

дало можливість проявитися Людмилі Живолуп з Київщини. Поетеса взяла три призи в різних номінаціях, а значить, її тематичне компонування та позиціонування збірок є вдалим і художньо виправданим, як-от у вірші зі збірки «Біля поламаного світлофора» для середнього та старшого шкільного віку:

Ескіз

*Я вирину з штрихів і ліній
такою, як була спочатку:
з-під лоба дивиться дівчатко
в волосся хмарці білій-білій.*

*А лінія, що на плече,
на вигині враз обірветься.
Бо в олівця заб'ється серце,
і тобі в пальці запече.*

Дуже органічними видаються також збірки віршів, що перемогли або отримали спецвідзнаки 2019 року серед авторів-дітей: «Дивограй» Марії Волошиної (14 р., Луцьк), «Збірка віршів» Артемія Антоненкова (15 р., Київ) та «Це не вірші» Микити Рижих (18 р., Нова Каховка). На думку журі, найціннішою тут є цілісність авторського образу, формування якої неможливе в одній окремій поезії.

На жаль, через посилення вимог до рукописів у драматургічно-сценарній групі номінацій у 2019 році не відзначали переможців серед кіносценаріїв, анімацій та анімаційних серіалів, п'єс для театру в усіх вікових групах, окрім майстерної п'єси для дошкільнят «Сорочинська сорочка» Анни Багряної (Київ). Водночас експерти цілком заслужено позитивно оцінили кіносценарій «Маняк по ту сторону дзеркала» Анастасії Скакодуб (17 р., Ладижин). Ця ситуація не дуже відрізняється від попереднього, 2018 року, коли нагороди отримали кіносценарій

«Діти, чари, вовкулаки» Наталії Смирнової (Кропивницький), анімація «Як все було» Дарії Бушовецької (11 р., Одещина) і сценарій анімаційного серіалу «Пригоди на воді та під водою» Таїсії Цибульської (Кременчук).

В обох роках загальну кількість сценарних рукописів складно вважати значною, до того ж велика їх частина за сюжетом чи окремими сюжетними ходами наслідує відомі успішні твори. З одного боку, ця ситуація спричинена тим, що складання якісного сценарію чи п'єси вимагає досвіду й спеціальної підготовки, без яких авторіві важко перебороти спокусу простого повторення епізодів і сцен, що колись вразили його як глядача або читача. Та з іншого – історія засвідчує, що в драматургічних жанрах авторська майстерність полягає саме в умінні незвично комбінувати усталені практики, досягаючи ефективного вираження особливого задуму та змісту. Саме це й помітили експерти в п'єсі Анни Багряної та кіносценарії Наталії Смирнової, творах досвідчених авторок: «Сорочинська сорока» – класична позитивна казка про спільну справу і творчість; «Діти, чари, вовкулаки» – підліткова пригодницька історія з добре виписаними діалогами, куди доволі органічно вмонтована інформація з української міфології.

Ще одним, хоча, можливо, і неочевидним аспектом недостатньої кількості поданих на конкурс якісних драматургічних робіт є складніший шлях цих жанрів до комерційного успіху. Ситуація погіршується також тим, що українські кіно й анімація лише останніми роками починають набиратися сили, тож навіть твори-переможці попередніх років із таких номінацій не можуть продемонструвати критичної маси фактів швидкого успіху і тим самим привабити в цю галузь багатьох нових авторів. Чи не тому

Наталія Смирнова, отримавши нагороду, переробила свій твір на повість і подала наступного року в іншій номінації.

Художня проза в «Коронації слова» вже традиційно охоплена широкою сіткою номінацій і спеціальних відзнак. Цю саму тенденцію, цілком відповідну поточній ситуації на книговидавничому ринку, закономірно зберігає й «Молода Коронація». Після першого року організатори дещо змінили віковий розподіл номінацій і розширили можливості для авторів малої прози, розмежувавши окремі твори та збірки. Окрім того, у вершинному «коронаційному» жанрі – романі – вирішили відзначити не тільки переможця, а й достойних дипломантів, передусім щоб підвищити їхні шанси знайти свій шлях до масового читача.

У 2018 році перемогло оповідання «Смілий» Валентини Михайличенко з Чернігівщини – дещо тенденційна історія про песика, чие затишне життя змінила поточна російсько-українська війна. Саме патріотичні мотиви в поєднанні з гостро актуальними реаліями, певно, переважили в рішенні журі, адже рукопис слід допрацювати, зокрема підвищити динаміку сюжету й діалогів. Хоча твори такої тематики, безумовно, заслуговують на включення до шкільної лектури.

Наступного року відзначено збірки оповідань «Світ навколо нас» Любові Яковенко (Харків), «Золотий світанок» Галини Олійник (Павлоград) і «Чому потрібна кішка» Галини Пустовгар (Полтава), тематично орієнтовані на дошкільнят, учнів початкової та середньої ланок. Це переважно притчеві фабульні оповідки подекуди з виразними дидактичними та моралізаторськими нотами. Підліткам адресоване доволі велике оповідання «Лузер» Наталії Смирнової (Кропивницький) – щоденникова

історія закоханості п'ятнадцятилітнього школяра. Незважаючи на привабливу форму та зміст, на жаль, фінал дещо невиразний, що не очікувано для авторки, яка вже показала свою майстерність у жанрі кіносценарію.

Серед малих прозових жанрів авторів-дітей відзначено оповідання «Очима чи душею» Євангеліни Краснікової (15 р., Дніпропетровщина), «Мандрівниця Дейзі» Марії Калінічевої (14 р., Кропивницький), «0628» Вадима Чабана (15 р., Чернівеччина), «Мій друг Людина» Аліни Кабальок (20 р., Вінниця), «Десерт з гірчицею» Інни Святушенко (17 р., Хмельницький), «Цукор на дні» Емілії Головченко (14 р., Тростянець), казки «Король вужів» Ілони Котовщик (14 р., Київщина), «Клітка для білої ворони» Дар'ї Корчемкіної (15 р., Дніпропетровщина), нариси «Із честю виконаний обов'язок» Олександри Хорошак (16 р., Тернопільщина), «Сучасний літопис України» Поліни Гордєєвої (15 р., Суми). Твори ці, безумовно, різні за художніми якостями, проте в загальному підсумку можна стверджувати про прагнення юних авторок і авторів до експериментів із фабулами та формою, до виразного мовлення, до вивірності й сконденсованості сюжету, – а отже, і про перспективність їхнього художнього письма.

Для юного автора повість та роман як великі за обсягом жанри становлять менший виклик, ніж оповідання чи новела, адже дають більше можливостей зобразити деталі створюваного світу чи вдатися до екскурсів і фабульних відгалужень. У 2018 році переможцями визнані історичний роман «Пантеон Свободи» Аліни Максакової (14 р., Київ) з часів Наполеона і Французької революції та підліткова детективна повість «У лабіринтах долі» Олександри Мудрак (14 р., Тернопільщина). Прикметно, що в обох творах дотримані жанрові межі та поміт-

не добре чуття слова, тож маємо сподівання на появу в майбутньому цих молодих перспективних авторок уже в дорослих номінаціях.

У 2019 році у форматі «діти для дітей» відзначено гостросюжетну повість «Людина-«ско-рохід», або Пригода на Безіменній вулиці» Любомира Лесоніна (16 р., Броди) та задержувато-моторошний готичний роман «Темне коло» Руслана Передельського (15 р., Київ). Попри певну мовну невірність, особливо в готичі, слід відзначити дотримання жанрових умов сюжету обома авторами. У форматі «діти для дорослих» нагороджено роман «Людина-Ікс» Богдани Чехович (17 р., Київ), у якому авторка намагається розібратися з проблемами творчо обдарованої молоді, яка мусить реалізуватися лише у світі дорослих із відповідними наслідками. Твір «Чай із присмаком життя» Тетяни Гавришко (15 р., Тернопіль), хоча й отримав нагороду як повість для дорослих, проте є радше збірником життєвих сентенцій, адресованих дівчиною-підлітком одноліткам. Жанр настанов непростий для втілення, адже передбачає подолання внутрішнього захисного бар'єра читача, проте авторці, схоже, вдалося досягти цього віковою близькістю та щирістю.

Спеціальними відзнаками у 2018 році нагороджено дуже різні твори: пригодницько-історичний роман про мандри козацького джури в європейських країнах «Вибух Терміта» Анатолія Марущака (Херсон), роман із чарами й пригодами для учнів середньої ланки «Ілля та Агата. Чарівна бандероль» Олега Кулішова (Одеса), фантастичну повість із життя наших прапращурів «Священні шляхи, або Во і Сагі» Володимира Кобзаря (Черкащина). Кожен із них міг би претендувати на перемогу завдяки добре обробленому «фоновому» змісту. Скажімо, автор роману «Вибух Терміта» одною

сюжетною лінією подорожі Гнатка пов'язує події європейської історії, одночасності яких пересічні учні на уроках історії зазвичай не вловлюють, з козацькими легендами та переказами; а повість «Священні шляхи» історією кохання і співжиття двох молодих людей стисло розповідає про становлення мови, ремесел та економіки в первісному суспільстві.

Окрема відзнака стосувалася також роману «Більше щоденників я не пишу, або До чого тут верблюд?» Наталії Бонь (Черкащина), що 2018 року отримав і головну нагороду. Це складна психологічно, але фабульно проста оповідь від імені підлітка, який мусить вибрати, чи пробачити батька, який кілька років тому покинув свою родину заради іншої жінки. Пригодницький антураж дитячого оздоровчого табору створює невимушену атмосферу, за якою весь час бринить важлива думка: підліток – це самостійна сформована особистість, з якою дорослим слід безумовно рахуватися. Будь-які спроби нехтувати цим тільки поглиблюють прірву між поколіннями. Водночас у романі тема неповної сім'ї отримує лише одне, традиційне, вирішення, ще й підкріплене патріотичними мотивами участі чоловіків у російсько-українській війні. У цьому, можливо, певна дискусійність твору, адже сучасне українське суспільство має досвід дуже різних підходів до розв'язання означеної ситуації.

У 2019 році дипломами відзначено романи «Берегиня» Яни Іщенко (Конотоп), фентезі з української історії, та «Кордон» Тетяни Рубан (Полтава), шпигунський детектив на моти-

ви російських терористичних акцій, а також казкову повість для молодших школярів «Софіїні небеса, або Чарівний Дар гномів» Оксани Гордійко (Вроцлав). Їхньою прикметною особливістю є дидактизм, хоча й дещо прихований гострими фабулами та несподіваними поворотами сюжетів.

Головну нагороду 2019 року отримав фентезі-роман для юнацтва «Зоряні. Королівська місія» Анни Повх (Дубно). У вигаданому світі розмежованих королівств і дивної суміші технологій, як і в реальному, складно бути іншим, Зоряним, наділеним незвичними здібностями. Однак ще складніше зрозуміти ці здібності, прийняти їх і впокорити – саме перед цими викликами ставить авторка своїх персонажів-підлітків, які водночас мають доводити світу дорослих, що мають право не тільки на життя, а й на власну думку.

Два роки «Молодої КороНації» свідчать, що конкурс швидко й успішно долає перші етапи самостійності. Його жанрово-номінаційна сітка вдосконалилася та суголосна сучасним літературним і видавничим тенденціям. Певне просідання в якості конкурсних творів, зокрема серед драматургічних жанрів, – закономірний наслідок високих вимог організаторів, експертів, журі. Позитивними тенденціями є збереження жанрових рамок умов і водночас розширення тематичного спектра творів, успішні спроби заявити про можливість подолання традиції та введення до жанрової палітри нових кольорів і відтінків.

Фотохроніка першого року «Молодої КороНації»

Переможці конкурсу «Коронація слова» в номінації «Твори для дітей» (2011–2017) та «Молодої КороНації» (2018–2019)

НОМІНАЦІЯ «ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ»

2011

І премія для дітей до 6 років: «Терезка з Медової печери» – *Наталя Пасічник* (Тернопільська обл.)

Дипломанти:

«Зірочка» – *Світлана Кедик* (Закарпатська обл.)
«Збірка казок» – *Ольга Тарасова* (Харківська обл.)
«Страшне страховисько» – *Ляля Ніцой* (м. Київ)

І премія для дітей 7–12 років: «Зелен день, або Чарівні русалчині корали» – *Оксана Радушинська* (Хмельницька обл.)

Дипломанти:

«Казки Місяця» – *Марина Чайка* (Донецька обл.)
«Китеня Тимко та Капітан Теревенько» – *Еліна Заржицька* (м. Дніпро)

І премія для дітей 13–18 років: «Перемагаючи долю» – *Олександр Зубченко* (Київська обл.)

Дипломанти:

«Затока» – *Галина Романенко* (Київська обл.)
«Мій друг – янгол» – *Ольга Василюк* (м. Київ)
«Несподівані скарби» – *Василь Щеглюк* (м. Львів)
«Зоряна Електричка» – *Олександр Есаулов* (Київська обл.)
«Пригоди Ясі Захмарної, або Реліквія чарівного лісу» – *Олександр Коваленко* (Дніпропетровська обл.)
«Діти і Пасерб» – *Наталія Ліщинська* (м. Львів)

Дипломанти «Вибір видавців – 2011»:

«Русалонька з 7-В в тенетах лабіринту» – *Марина Павленко* (Черкаська обл.)

2012

І премія для дітей 7–12 років: «Ліга непарних шарпеток» – *Галина Вдовиченко* (м. Львів)

І премія для дітей 13–18 років: «Все починається в тринадцять» – *Валентин Бердт* (м. Харків)

Дипломанти:

«Обережно, діти!» – *Марія Ткачівська* (м. Івано-Франківськ)

2013

І премія: «Айхо» – *Оршуля Фариняк* (м. Луцьк)

Дипломанти:

«Магічне озеро» – *Юлія Єфанова* (м. Київ)
«Янголи Києва» – *Софія Коврига* (м. Дніпро)
«Закляте місто» – *Олександр Гаврош* (м. Ужгород)
«Слід сіроманця» – *Сергій Кременець* (Київська обл.)

Дипломанти «Вибір видавців – 2013»:

«Казки для слухняних малят» – *Дара Корній* (м. Львів)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

Спеціальна відзнака від повітроплавальної компанії «Спарт-Аеро»: «Пірат» – *Сергій Куцан* (Черкаська обл.)
Спеціальна відзнака від дитячого журналу «Котя»: «Історії з чаюванням» – *Дмитро Кузьменко* (м. Житомир)
Спеціальна відзнака Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні: «Королівський подарунок» – *Тетяна Мельник* (м. Бонн)
Спеціальна відзнака від Сергія Конюшка: «Козацька сила» – *Ярослав Яриш* (Львівська обл.)
Спеціальна відзнака від Всеукраїнського фонду «Обдаровані діти – майбутнє України»: «Родення, або Подорож за веселку» – *Надія Гуменюк* (м. Луцьк)

2014

І премія: «Вітри великого лугу» – *Олена Колінько* (м. Полтава)

Дипломанти «Вибір видавців – 2014»:

«Перо янгола» – *Ірина Хомин* (м. Львів)
«Читотинь» – *Анна Багряна* (м. Київ)
«Самійло» – *Ярослав Яриш* (Львівська обл.)
«Росли груші на вербі» – *Дмитро Кузьменко* (м. Житомир)

Дипломанти «Міжнародний вибір – 2014»:

«Невдаха» – *Анна Долман* (Дніпропетровська обл.)
«Початок» – *Христина Іванова* (м. Київ)
«Бусько з капустою на порозі», «Уродини у Крокі» – *Надія Репета* (Швеція)

2015

І премія: «Комп і компанія» – *Анна Коршунова* (м. Суми)

Дипломанти «Вибір видавців–2015»:

«Моя класнюча дівчинка» – *Марина Павленко* (Черкаська обл.)
«Жираф Жак, русалка Кусалка та Бовтухась» – *Станіслав Бондаренко* (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2015»:

Спеціальна премія «Вибір дітей» від дитячої письменниці Лариси Ніцой, дитячого журі та партнера конкурсу Анатолія Євлахова: «Комп і компанія» – *Анна Коршунова* (м. Суми)
Спеціальна відзнака від простору Української дитячої книжки «Барабука» і Тетяни Щербаченко: «Я, трамвай і зоопарк» – *Кузько Кузякін* (м. Житомир)

2016

Кращий прозовий твір для дітей дошкільного віку: «Любовні історії для дітей» – *Володимир Читай* (м. Київ)
Кращий прозовий твір для дітей молодшого шкільного віку: «Медова казка» – *Василь Тибель* (Рівненська обл.)
Кращий прозовий твір для дітей середнього шкільного віку: «Золотий король» – *Мія Марченко* (м. Київ)

Кращий прозовий твір для дітей старшого шкільного віку і юнацтва: «Мідне свічадо» – *Олена Крижановська* (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2016»:

Спеціальна відзнака від історико-культурного комплексу «Замок-музей Радомишль». Керуючий партнер Ігор Кирилюк: «Казка про те і про се, а найбільше про Ромчика із Романівки» – *Мар'яна Нейметі* (м. Ужгород)
Спеціальна премія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір для дітей молодшого шкільного віку: «Медова казка» – *Василь Тибель* (Рівненська обл.)
Спеціальна премія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір для дітей дошкільного віку: «Перша пригода іграшкового песика Бублика» – *Вікторія Коваль* (м. Умань)
Спеціальна премія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір для дітей старшого шкільного віку і юнацтва: «Резонанс! Чародійка з синдромом ненормальності» – *Ольга Мігель* (м. Кропивницький)
Спеціальна премія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір для дітей середнього шкільного віку: «Три горішки для Сашка» – *Вікторія Ярош* (м. Київ)

2017

І премія: «Скарб вікінгів» – *Олена Терещенко* (м. Чернігів)

Дипломанти «Вибір видавців – 2017»:

«Завтра новий день, або На гілці старої яблуні» – *Тетяна Новацька-Титаренко* (м. Львів)
«Історії з території Д» – *Надія Юдіна* (м. Харків)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки–2017»:

Спеціальна відзнака від бренду «Малютко»: «Коли приходять любов, або Щастя після нещастя» – *Тетяна Череп-Пероганич* (м. Київ)

НОМІНАЦІЯ «КІНОСЦЕНАРІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ»
2014
2011
І премія: «Острів здичавілих свиней» – Євген Чвіров (Запорізька обл.).

Дипломанти:

 «Відлуння» – Тетяна Винник (Чернігівська обл.)
 «Тимош. Хлопчик, який ніколи не зачісувався» – Ольга Войтенко (м. Київ)

2012
І премія: «Карпатський кротон» – Віктор Андрієнко, Ігор Письменний (Україна, Росія)

Дипломанти:

«Мережина» – Лана Ра (м. Київ)

2013
І премія: «Гудзи-Мудзи королева Країни Загублених Гудзиків» – Лана Ра (м. Київ)

Дипломанти:

 «Шкільна лінійка» – Дмитро Сухолиткий-Собчук (м. Чернівці)
 «Best друг» – Володимир Бистрих (м. Хмельницький)
 «Три горошини для Котигорошка» – Надія Симчич (м. Київ)
 «Дзъобик» – Світлана Лубянська (м. Київ)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

«Спецвідзнака від Ольги Масалітіної: Шкільна лінійка» – Дмитро Сухолиткий-Собчук (м. Чернівці)

І премія: «Комарик» – Юрій Васюк (м. Чернігів)

2015
І премія: «Вчорашній день» – Ольга Тарасова (Харківська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2015»:

 Спеціальна відзнака Едуарда Ахрамовича «УКРАЇМА»: «Команда 3-П» – Віталій Хало (м. Київ)
 Спеціальна відзнака: «Бешкетники» – Сценарне об'єднання «Скрінхауз» та Богдан Жолдак (м. Київ)

2016
Кращий кіносценарій для дітей: «Неповнолітні детективи» – Олександр Есаулов (Київська обл.)

Кращий анімаційний сценарій для дітей: «Камелія» – Лана Ра (м. Київ)

2017
Кращий кіносценарій для дітей: «Козак і Мольфар» – Олена Шульга і Віктор Андрієнко (м. Київ)
Кращий анімаційний сценарій для дітей: «Чугайстер» – Ярослав Яріш (Львівська обл.)

НОМІНАЦІЯ «ПРЄСИ ДЛЯ ДІТЕЙ»
2011
І премія: «Цирк Івана Сили» – Олександр Гаврош (м. Ужгород)

Дипломанти:

 «Метлик і свічка» – Винник Тетяна (Чернігівська обл.)
 «Пригоди в заповіднику» – Людмила Курченко (м. Київ)
 «Свято зірки, або Бажання, здійснись!» – Надія Симчич (м. Київ)

2012
І премія: «Лісова царівна і Зорегляд» – Катерина Цимбаліст (м. Київ)

Дипломанти:

 «Принцеса Фінеса та її друзі» – Анна Коршунова (м. Суми)
 «Кольори життя» – Катерина Аксьонова (м. Львів)
 «Гора щастя» – Неля Шейко-Медведева (м. Київ)
 «На галявині та в підземеллі» – Богдан Мельничук, Галина Шулим (м. Тернопіль)
 «Навчи мене співати» – Анна Багряна (м. Київ, Україна та Республіка Македонія)

2013
І премія: «Цап-цап» – Володимир Читай (м. Львів)

Дипломанти:

 «Хто така Мокоша?» – Ольга Тарасова (Харківська обл.)
 «Чотири чарівні перлини» – Галина Шулим і Богдан Мельничук (м. Тернопіль)

 «Скажений Вовк і Мертвий Боцман, або Чи стане Ефемерка королевою?» – Володимир Шейко (м. Київ)
 «Пісні рідного краю» – Алла Бінцаровська (м. Тернопіль)
 «Теремок» – Інга Загородня (Черкаська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

Спеціальна відзнака від Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова за найкращий твір з навчально-виховними мотивами: «Золота пам'ять» – Олександра Кравченко (Девіль) (м. Дніпро)

2014
І премія: «Казка про казку» – Віктор Міроненко (м. Рівне)

2015
І премія: «Країна серйозних» – Марина Смілянець (м. Київ)

2016
Краща п'єса для дітей старшого шкільного віку: «Завірюха» – Анастасія Нікуліна (м. Львів)

Краща п'єса для дітей молодшого шкільного віку: «Червона Шапочка. Історія триває» – Ольга Байбак (м. Київ)

2017
І премія: «Не дуже солодка казка» – Олександр Вітер (м. Київ)

НОМІНАЦІЯ «ПІСЕННА ПОЕЗІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ»
2013
2011
І премія для дітей до 6 років: «Я у мами помічниця» – *Микола Грабовський* (м. Київ)

Дипломанти:

 «Три коники» – *Ольга Пенюк-Водоніс і Олена Пархомчук* (Львівська обл. та м. Київ)

 «Жабенятко» – *Ігор Коваленко* (Черкаська обл.)

 «Мій перший урожай» – *Маргарита Меденці* (Закарпатська обл.)

І премія для дітей 7–12 років: «Равлик» – *Карина Лінова* (м. Київ)

Дипломанти:

 «Вишиваю рушничок» – *Ніна Шугніло* (Волинська обл.)

 «Сяють весело зірки (колядки)» – *Зоя Ружин* (м. Київ)

2012
І премія: «Рак» – *В'ячеслав Кукоба* (м. Київ)

Дипломанти:

 «Грибочок-господарик» – *Оксана Радушинська* (Хмельницька обл.)

 «Веселий Дощик» – *Наталія Демерс* (м. Київ)

 «Бабин котик» – *Роман Кусень* (м. Львів)

І премія: «Усмішка матусі» – *Алла Бінцаровська* (м. Тернопіль)

Дипломанти:

 «Неохайний жук» – *Світлана Дідух-Романенко* (Київська обл.)

 «Каштанчики» – *Аліса Латанська* (м. Київ)

 «Сороконіжка» – *Катерина Глуценко* (Харківська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2013»:

 Спеціальна відзнака від МБФ «Мистецька скарбниця»: «Молитва за сім'ю» – *Богдан Мельничук* (м. Тернопіль)

 Спеціальна відзнака від Народного вокально-хореографічного ансамблю «Зернятко»: «Збірка пісень» – *Олена Полянська* (м. Київ)

 Спеціальна відзнака від Міжнародної громадської організації «Жінка III тисячоліття»: «Збірка колискових» – *Наталія Лобос* (м. Тернопіль)

 Спеціальна відзнака від Росави: «Коліскова донечці» – *Олексій Могиленко* (Житомирська обл.)

2014
І премія: «Жаб'яча мова» – *Тамара Чайкіна* (м. Кременчук)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2014»:

Спеціальна відзнака від Народного вокально-хореографічного ансамблю «Зернятко»:

 «Під крилом у казки» – *Собалєвська Світлана* (м. Житомир), «Домовик-домовичок» – *Сергій Сірий* (м. Тернопіль)

 Спеціальна відзнака за найгумористичніший дитячий вірш: «Хто загубився?» – *Наталія Бонь* (м. Золотоноша)

 Спеціальна відзнака від веб-порталу «Світ мам»: «Абетка доброти» – *Марія Дяченко* (м. Запоріжжя)

 Спеціальна відзнака від голови Всеукраїнської громадської організації «Дитинство»: «Птаха Див» – *Олег Черногуз* (м. Київ)

2015
І премія: «На старому горіщі» – *Володимир Шинкарук* (м. Житомир)

2016
Кращий пісенний твір для дітей дошкільного віку: «День народження кульбаби» – *Людмила Живолуп* (Черкаська обл.)

Кращий пісенний твір для дітей молодшого шкільного віку: «Бім і Кеті» – *Сергій Сірий* (м. Тернопіль)

Кращий пісенний твір для дітей середнього шкільного віку: «А мій тато – герой!» – *Володимир Даник* (м. Черкаси)

2017
І премія: «Колючий гість» – *Марія Курінна* (м. Корсунь-Шевченківський)

**НОМІНАЦІЯ
«ВІРШОВАНІ ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ»**
2016

Кращий віршований твір для дітей дошкільного віку: «Це вдягаєм на голівку» – *Людмила Живолуп* (Черкаська обл.)

Кращий віршований твір для дітей молодшого шкільного віку: «Урок» – *Любов Мащенко* (Чернігівська обл.)

Кращий віршований твір для дітей середнього шкільного віку: «Гриць і Змієва гора» – *Олександр Зубченко* (Київська обл.)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2016»:
Спеціальна відзнака від бренду «Малютко» за кращий віршований твір для дітей старшого шкільного віку і юнацтва: «Погляд Надії» – *Ольга Товстоног* (м. Дніпро)

2017

І премія: «Кіт, що любив океани» – *Світлана Дідух-Романенко* (Київська обл.)

Дипломанти:
«Веселі каруселі» – *Ірина Мацкова* (Словаччина)

Дипломанти «Спеціальні відзнаки – 2017»:
Спеціальна відзнака від пригродницького журналу для дітей «Крилаті»: «Загадки веселинки від бабусі Василянки» – *Леся Родіна* (Вінницька обл.)

«МОЛОДА КОРОНАЦІЯ»
2018

Кращий анімаційний твір (діти для дітей):
«Як все було» – *Дарія Бушовецька*, 11 років (Одеська обл.)

Кращий кіносценарій (дорослі для дітей):
«Діти, чари, вовкулаки» – *Наталія Смирнова* (м. Кропивницький)

Кращий анімаційний твір дорослі для дітей:
«Пригоди на воді і під водою» – *Таїсія Цибульська* (м. Кременчук)

Кращий віршований твір (діти для дітей):

- **молодша вікова категорія:** «Таткові на фронт» – *Максим Смовський*, 8 років (Чернігівська обл.)
- **середня вікова категорія:** «Час для мрії» – *Іванна Банга*, 15 років (Закарпатська обл.)
- **старша вікова категорія:** «Тіні» – *Тетяна Тернопільська*, 14 років (Кривий ріг)

Кращий віршований твір (дорослі для дітей):
«Гриць, вигадник небилиць» – *Сергій Пантюк* (м. Кам'янець-Подільський)

Кращий пісенний твір (діти для дітей):
«Струмок мелодій» – *Вікторія Семенова*, 10 років (м. Кривий ріг)

Кращий пісенний твір (дорослі для дітей):
«Бао-баобаб» – *Сергій Сірий* (м. Тернопіль)

Кращий твір малої прози (діти для дітей):

- **молодша вікова категорія:** «Очима чи душею» – *Євангеліна Краснікова*, 15 років (Дніпропетровська обл.)

- **середня вікова категорія:** «Мандрівниця Дейзі» – *Марія Калінічева*, 13 років (м. Кропивницький)
- **старша вікова категорія:** «Мій друг людина» – *Альона Кабалюк*, 20 років (м. Вінниця)

Кращий твір малої прози (діти для дорослих):
«0628» – *Вадим Чабан*, 15 років (Чернівецька обл.)

Кращий твір малої прози (дорослі для дітей):
«Смілий» – *Валентина Михайленко* (Чернігівська обл.)

Кращий роман або повість (діти для дітей):

- **середня вікова категорія:** «У лабіринтах доль» – *Олександра Мудрак*, 14 років (Тернопільська обл.)
- **старша вікова категорія:** «Пантеон Свободи» – *Аліна Максакова*, 14 років (м. Вінниця)

Кращий роман або повість (дорослі для дітей):
«Більше щоденників я не пишу» – *Наталія Бонь* (Черкаська обл.)

Диплом: «Незвичайні пригоди професора Гектора» – *Тата Рівна* (м. Рівне)

Краща казка (діти для дітей): «Король вужів» – *Ілона Котовицк*, 14 років (Київська обл.)

Кращий літопис (діти для дітей): «Сучасний літопис України» – *Поліна Гордєєва*, 15 років (м. Суми)

Кращий нарис (діти для дітей): «Із честю виконаний обов'язок» – *Олександра Хорощак*, 16 років (Тернопільська обл.)

Спеціальна відзнака «Правосуддя» від Асоціації розвитку суддівського самоврядування України: «Як здобути корону» – *Ольга Тарасова* (Харківська обл.)

Спеціальна відзнака кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка за пізнавальну художність: «Вибух Терміта» – *Анатолій Марушак* (м. Херсон)

Спеціальна відзнака кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка за творчий потенціал: «Ілля та Агата. Чарівна Бандероль» – *Олег Кулішов* (м. Одеса)

Спеціальна відзнака від пригродницького журналу для дітей «Крилаті»: «Рукавичка» – *Софія Лещенко*, 9 років (м. Київ)

Спеціальна відзнака від Австрійського культурного форуму: «Лео і його пригода» – *Ірина Федоришин* (Австрія)

Спеціальна премія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір дорослі для дітей старшого шкільного віку: «Більше щоденників я не пишу» – *Наталія Бонь* (Черкаська обл.)

Спеціальна премія від дитячого журі «Вибір дітей» за кращий прозовий твір дорослі для юнацтва: «Священі Шляхи або Во і Сагі» – *Володимир Кобзар* (м. Київ)

Спеціальна відзнака за краще інклюзивне оповідання для дітей: «Зайчик-Нестрибайчик та його смілива мама» – *Оксана Драчковська* (м. Чернівці)

Спеціальна відзнака від міжнародної школи «Меридіан»: «Десерт з гірчинкою» – *Інна Святушенко*, 17 років (м. Хмельницький)

Спеціальна відзнака від україно-турецького культурного центру «Сяйво»: «Цукор на дні» – *Емілія Головченко*, 14 років (Вінницька обл.)

Спеціальна відзнака ім. Миколи Кузьменка, письменника, лауреата Премії імені Олесья Ульяненка: *Олександра і Софія Жукови*

Кращі буктрейлери на книжки переможців Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»:

1. *Варич Дарина Сергіївна*
 - Буктрейлер до книги Анни Тарнави «Бажання поверненню не підлягають»
2. *Клименко Поліна Сергіївна*
 - Буктрейлер до книги Ірен Роздобудько «Пастка до Жар-птиці»
3. *Ковальська Анна Василівна*
 - Буктрейлер до книги Надії Гуменюк «Вересові меди»
4. *Ложкіна Надія Геннадіївна, Ложкіна Поліна Геннадіївна, Везденецький Сергій Миколайович*
 - Буктрейлер до книги Наталі Тисовської «Три таємниці Великого озера»
5. *Прошурова Алла Ігорівна*
 - Буктрейлер до книги Сергія Бута «Листи з того світу»
6. *Сачук Назар Сергійович*
 - Буктрейлер до книги Тетяни Пахомової «Ти, я і наш мальований і немальований Бог»
7. *Михальчук Людмила Петрівна, Марчук Тетяна Вікторівна, Федонюк Любов Сергіївна*
 - Буктрейлер до книги Люко Дашвар «Молоко з кров'ю».

2019

Кращий кіносценарій (діти для дорослих): «Маньяк по ту сторону дзеркала» – *Анастасія Скакодуб*, 17 років (Вінницька обл.)

Краща п'єса (дорослі для дітей дошкільного віку): «Сорочинська сорока» – *Анна Багряна* (м. Київ)

Краща збірка віршів (діти для дітей): «Дивограй» – *Марія Волошина*, 14 років (м. Луцьк)

Краща збірка віршів (діти для дорослих): «Це не вірші» – *Микита Рижих*, 18 років (м. Нова Каховка)

Краща збірка віршів (дорослі для дітей дошкільного віку): «В країні Сонячних Ясочок» – *Людмила Живолуп* (Київська обл.)

Краща збірка віршів (дорослі для дітей середнього шкільного віку): «Біля поламаного світлофора» – *Людмила Живолуп* (Київська обл.)

Краща збірка віршів (дорослі для дітей дошкільного віку): «В країні Сонячних Ясочок» – *Людмила Живолуп* (Київська обл.)

Кращий пісенний твір (дорослі для дітей дошкільного віку): «Колискова для рудого кота» – *Людмила Живолуп* (Київська обл.)

Краща поема (дорослі для дітей молодшого шкільного віку): «Домашній улюбленець» – *Валентина Жук (Попелюшка)* (м. Мукачево)

Краща поема (дорослі для дітей середнього шкільного віку): «Прабабуся Олена Петрівна розповідає про Голодомор» – *Анна Савранська* (м. Корсунь-Шевченківський)

Краща збірка оповідань (дорослі для дітей): «Світ навколо нас» – *Любов Яковенко* (м. Харків)

Краще оповідання (дорослі для дітей молодшого шкільного віку): «Чому потрібна кішка» – *Галина Пустовгар* (м. Полтава)

Краще оповідання (дорослі для дітей середнього шкільного віку): «Лузер» – *Наталія Смирнова* (м. Кропивницький)

Краща казка (діти для дітей): «Клітка для білої ворони» – *Дар'я Корчемкіна*, 15 років (Дніпропетровська обл.)

Краща казка (дорослі для дітей): «Меделін» – *Олександр Козинець і Віктор Сіонський* (м. Київ)

Краща повість (діти для дітей): «Людина-«ско-рохід», або пригоди на безіменній вулиці» – *Любомир Лесонін*, 15 років (м. Броди)

Краща повість (діти для дорослих): «Чай з присмаком життя» – *Тетяна Гавришко*, 15 років (м. Тернопіль)

Краща повість (дорослі для дітей молодшого шкільного віку): «Софіїні небеса, або Чарівний дар гномів» – *Оксана Гордійко* (м. Вроцлав)

Кращий роман (діти для дітей): «Темне коло» – *Руслан Передельський*, 15 років (м. Київ)

Кращий роман (діти для дорослих): «Людина – Ікс» – *Богдана Чехович*, 17 років (м. Київ)

Кращий роман (дорослі для дітей): «Зоряні. Королівська місія» – *Анна Повх* (Рівненська обл.)

Дипломи за кращі романи (дорослі для дітей): «Кордон» – *Тетяна Рубан* (м. Полтава), «Берегиня» – *Яна Іщенко* (м. Конотоп)

Спеціальна відзнака від журналу «Пізнайко» за збірку оповідань (дорослі для дітей середнього шкільного віку): «Золотий світанок» – *Галина Олійник* (Дніпропетровська обл.)

Спеціальна номінація «Як тебе не любити» за твір (дорослі для дітей): «Нащадки Кирила Кожум'яки» – *Вадим Хоборов* (Київська обл.)

Спеціальна відзнака від міжнародної школи «Меридіан» за казку (діти для дітей): «Клітка для білої ворони» – *Дар'я Корчемкіна*, 15 років (Дніпропетровська обл.)

Спеціальна відзнака від міжнародного культурного центру «Сяйво» за збірку віршів (діти для дітей): «Збірка віршів» – *Артемій Антоненков*, 15 років (м. Київ)

Спеціальна відзнака від пригородницького журналу для дітей «Крилаті» за збірку віршів (діти для дітей): «Лист захиснику України» – *Яна Вишнева*, 12 років (Миколаївська обл.)

Кращі буктрейлери на книжки переможців Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»:

1. *Пилипчук Богдана і Ярослава, Леся Маркевич* (м. Луцьк)
 - Буктрейлер до книги Світлани Талан «Розколоте небо»
2. *Назар Дудка* (Київська обл.)
 - Буктрейлер до книги Сергія Пантюка «Неслухняники»
3. *Людмила Михальчук, Тетяна Марчук* (м. Вінниця)
 - Буктрейлер до книги Івана Драча «Чорнобильська Мадонна»
4. *Ганна Бондаренко* (м. Мелітополь)
 - Буктрейлер до книги Люко Дашвар «На запах м'яса»

ЗОЛОТІ ПИСЬМЕННИКИ УКРАЇНИ

У межах конкурсу Тетяна та Юрій Логуші в 2012 році започаткували літературну відзнаку «Золотий письменник України». На її створення надихнула творчість Люко Дашвар, сукупний наклад творів якої перевищив триста тисяч.

Відзнаку «Золотий письменник України» вручає Міжнародний благодійний фонд «Мистецька скарбниця» з метою відзначення та вшанування українських письменників, чиї романи здобули визнання читачів, про що свідчать тиражі їхніх творів. Для пошуку та відбору кандидатів на відзнаку засновники створили дорадчий комітет.

Золотими письменниками України можуть стати автори романів, які видали твори українською або в перекладі українською мовою у форматі паперової книжки сукупним накладом понад 100 тисяч примірників із початку 2000 року до теперішнього часу. Автору не обов'язково бути громадянином України, але він повинен мати українське походження або народитися в Україні, а його романи – вийти друком в Україні та за її межами.

У 2012 та 2013 роках відзнаку вручали на окремій церемонії нагородження, а з 2015-го – під час церемонії нагородження переможців конкурсу «Коронація слова».

Лауреати

2012

Перша церемонія нагородження відбулася в Києві в гранд-готелі Fairmont 24 листопада 2012 року, у день ушанування пам'яті жертв Голодомору.

Нагороди були вручені 17-ти письменникам (письменниця Ліна Костенко відмовилася від нагороди):

1. *Юрій Мушкетик* (відзнаку вручив Леонід Кравчук – перший Президент України).
2. *Анатолій Дімаров* (відзнаку також вручив Леонід Кравчук).

3. *Юрій Логвин* (відзнаку вручив Богдан Гаврилишин).

4. *Мирослав Дочинець* (відзнаку вручив Мішель Терещенко).

5. *Ірен Роздобудько* (відзнаку вручив Пітер Ян Волтерс – посол Нідерландів).

6. *Всеволод Нестайко* (відзнаку вручив Юрій Логуш).

7. *Юрій Винничук* (відзнаку вручив Ігор Осташ).

8. *Іван Білик* (відзнаку вручив Юрій Єхануров).

9. *Андрій Курков* (відзнаку вручив Дирк Лехельт – аташе з питань культури посольства Німеччини).

10. *Олег Черногуз* (відзнаку вручив Микола Жулинський).

11. *Міла Іванцова* (Людмила Іванцова; відзнаку вручив Франкі Бландо – виконавчий директор Французького інституту в Україні).

12. *Андрій Кокотюха* (відзнаку вручила Ганна Гомонай – представниця телеканалу «Інтер»).

13. *Люко Дашвар* (Ірина Чернова; відзнаку вручив Олег Скрипка).

14. *Лада Лузіна* (Владислава Кучерова; відзнаку вручила Інна Катющенко – генеральний директор Edipresse Ukraine).

15. *Симона Вілар* (Наталія Гавриленко).

16. *Сергій Жадан* (відзнаку вручив Євген Бистрицький – виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження»).

17. *Оксана Забужко* (відзнаку вручив Вольф Дітріх Хайм – посол Австрії).

2013

У 2013 році нагороду отримали троє літераторів:

1. *Генрі Лайон Олді* (Дмитро Громов та Олег Ладиженський).
2. *Андрій Валентинов* (Андрій Шмалько).
3. *Роман Іваничук*.

12 вересня 2013 року на історичній площі Ринок у Львові меценати Тетяна та Юрій Логуші вручили відзнаку «Золотий письменник України» легендарному письменнику Роману Іваничуку. Вручення відбулося на презентації книги «Торговиця» на 20-му Форумі видавців за участі генерального директора видавництва «Фоліо» Олександра Красовицького.

У межах Національної премії з фантастики 28 вересня 2013 року в бібліотеці Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» Тетяна Логуш вручила відзнаку «Золотий письменник України» Генрі Лайону Олді (творчий псевдонім письменників-фантастів з Харкова Дмитра Громова та Олега Ладиженського) та Андрію Валентинову.

2015

Під час 22-го Форуму видавців (2015) у ресторані «Лівий берег» у Львові відбулася презентація новинок «Коронації слова». На ній відзнаку «Золотий письменник України» отримали:

1. *Василь Шкляр*.
2. *Ганна Чубач*.
3. *Світлана Талан*.
4. *Степан Процюк*.
5. *Леся Романчук*.
6. *Юрій Андрухович*.

2016

Вручення літературної відзнаки «Золотий письменник України» у 2016 році відбулося 16 червня під час урочистої церемонії нагородження переможців конкурсу «Коронація слова».

У 2016 році відзначили таких сімох літераторів:

1. *Тимур Литовченко*.
2. *Сергій Пономаренко*.
3. *Любо Дереш* (*Любомир Дереш*).

4. *Дара Корній* (*Мирослава Замойська*).

5. *Володимир Лис*.

6. *Алла Сєрова*.

7. *Сергій Ухачевський*.

Разом із ними відзнаку отримала і Ганна Чубач, яка формально стала її лауреатом у 2015 році на Форумі видавців.

2017

16 червня 2017 року під час урочистої церемонії нагородження переможців «Коронації слова» відбулося також вручення літературної відзнаки «Золотий письменник України».

У 2017 році її лауреатами стали вісім літераторів:

1. *Іван Драч*.
2. *Райса Іванченко*.
3. *Тамара Коломієць*.
4. *Віктор Міняйло*.
5. *Галина Вдовиченко*.
6. *Михайло Слабошпицький*.
7. *Дмитро Павличко*.
8. *Ігор Померанцев*.

2018

У 2018 році літературну відзнаку «Золотий письменник України» вручили 7 червня під час урочистої церемонії нагородження переможців «Коронації слова».

У 2018 році Золотими письменниками України стали чотири літератори:

1. *Олександр Мороз*.
2. *Михайло Шевченко*.
3. *Леонід Горлач*.
4. *Василь Фольварочний*.

**Положення про відзнаку
«Золотий письменник України»**

1. Загальні положення

- 1.1. Відзнака «Золотий письменник України» (далі – Відзнака) заснована Тетяною та Юрієм Логушами з метою:
- відзначати та вшановувати тих українських письменників, чії літературні твори здобули широке визнання читачів, про що свідчать тиражі, які сумарно перевищують 100 000 примірників, виданих у формі паперової книжки за період від 2000 року до теперішнього часу;
 - доносити до свідомості суспільства важливість ознайомлення із інформацією про тих письменників, які отримали Відзнаку для популяризації їхніх творів та збільшення накладів;
 - сприяти розвитку українського письменства в Україні та світі.
- 1.2. Власниками Відзнаки можуть стати:
- автори творів, виданих українською мовою або в перекладі українською мовою;
 - автори творів, які є громадянами України або громадянами інших країн, але мають українське походження;
 - автори, твори яких видані від 2000 року до теперішнього часу в Україні або за її межами сумарними накладом, що перевищують 100 000 примірників.
- 1.3. Якщо тиражі виданих творів перевищують 1 000 000 примірників, то кандидатуру автора подають на вручення наступної відзнаки – «Діамантовий письменник України».

2. Порядок подання кандидатур на вручення Відзнаки

- 2.1. Подавати кандидатури можуть:
- письменники;
 - творчі та професійні спілки, асоціації, громадські організації та фундації;
 - окремі видавництва та їх асоціації;
 - засновники Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» (далі – Конкурс);
 - організаційний комітет Конкурсу.
- 2.2. Подання оформлюють у письмовому вигляді, воно обов'язково містить бібліографію письменника (у мові оригіналу або в перекладі українською мовою) із зазначенням накладу кожного з видань.

3. Порядок прийняття рішення про присвоєння Відзнаки

- 3.1. Для пошуку і відбору кандидатів на присвоєння Відзнаки та для організації роботи з її вручення засновники Конкурсу створюють організаційний комітет Конкурсу. До нього входять:
- засновники Конкурсу;
 - особи, призначені засновниками Конкурсу, у тому числі: юрист, представник аудиторської фірми, представники видавництва, літературознавці та культурологи, інші.
- 3.2. Підставою для прийняття рішення про присвоєння Відзнаки є інформація про тиражі творів, які сумарно перевищують 100 000 примірників, виданих у формі паперової книжки за період від 2000 року до теперішнього часу.
- 3.3. Тиражі розраховують станом на дату подання кандидатур на вручення Відзнаки та надають у вигляді:
- переліку виданих і перевиданих творів українськими та зарубіжними видавцями, від 2000 року до теперішнього часу;
 - списку творів, включених у збірки та антології;
 - назв видавництв, де виходили друком твори письменника.
- 3.4. Для кожного видання наклад розраховують за довідкою, яку надають видавці (інформацію звіряють зі статистикою в Книжковій палаті України та друкарнях).
- 3.5. Дані про наклад перевіряє та підраховує незалежний аудитор, який є членом організаційного комітету Конкурсу.
- 3.6. У загальному накладі не враховують літературу, видану в межах державного (регіонального) замовлення, а також підручники, посібники, хрестоматії.
- 3.7. За дорученням засновників Конкурсу проект розпорядження про вручення Відзнаки готує організаційний комітет Конкурсу.

4. Порядок вручення Відзнаки

- 4.1. Рішення організаційного комітету Конкурсу про присвоєння Відзнаки набуває чинності з моменту його прийняття, публікується в друкованих засобах масової інформації, розміщується онлайн на офіційній сторінці Конкурсу.
- 4.2. Вручення Відзнаки відбувається на урочистій церемонії.
- 4.3. Відзнаку вручають засновники Конкурсу, члени організаційного комітету та запрошені ними провідні діячі культури та мистецтва, письменники, зарубіжні гості.

5. Зміни положення

- 5.1. Засновники Конкурсу та оргкомітет Конкурсу можуть будь-коли доповнювати та змінювати це положення.
- 5.2. Найновішу версію положення можна переглянути онлайн на офіційній сторінці Конкурсу <http://koronatsiya.com>.

Засновники відзнаки «Золотий письменник України»

Тетяна Логуш,
Юрій Логуш

ГРАНД КОРОНАЦІЯ СЛОВА

«Гранд Коронація» – окремий конкурс, який є унікальною битвою «літературних титанів». Його проводять кожне 5-річчя, винятково для володарів Перших премій усіх попередніх років у всіх номінаціях.

Вірте у себе, вірте у свої сили – і корона слави «Кращих за 20 років» неодмінно вас знайде!

*Засновники Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»
Тетяна та Юрій Логуші*

ГРАНД КОРОНАЦІЯ СЛОВА 2010

ГРАНД РОМАНИ

«СТОЛІТТЯ ЯКОВА» – *Володимир Лис* (м. Луцьк)

ГРАНД КІНОСЦЕНАРІЇ

«АТЕСТАЦІЯ» – *Юлія Боднарюк* (м. Чернівці)

ГРАНД П'ЄСИ

«КАР'ЄРА» – *Валентин Тарасов* (м. Київ)

ГРАНД КОРОНАЦІЯ СЛОВА 2015

ГРАНД РОМАНИ

«МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ПРОЦЕС» – *Галина Вдовиченко* (м. Львів)

Дипломанти:

«ЩАСЛИВИЙ» – *Вікторія Гранецька* (м. Вінниця)

«НЕБО НАД ВІДНЕМ» – *Богдан Коломійчук* (м. Львів)

Спеціальні відзнаки ГРАНД РОМАНИ 2015:

Спеціальна відзнака від директора юридичної фірми «Гелон» адвоката Сергія Іонушаса:
«ВОВЧИЙ МІСЯЦЬ» – *Олексій Волков* (м. Тернопіль)

ГРАНД КІНОСЦЕНАРІЇ

«У ЗОНІ НЕДОСЯЖНОСТІ» – *Юлія Боднарюк* (м. Чернівці)

Дипломанти:

«ДОПОВІДНА АПОСТОЛОВІ ПЕТРУ, АБО ПАРАДИГМА ЮРІЯ ІЛЄНКА» – *Віра Мельник*
(м. Київ)

Спеціальні відзнаки ГРАНД КІНОСЦЕНАРІЇ 2015:

Спеціальна відзнака від генерального інформаційного партнера телеканалу «1+1»:
«У ЗОНІ НЕДОСЯЖНОСТІ» – *Юлія Боднарюк* (м. Чернівці)

Спеціальна відзнака від засновника і генерального директора компанії «Вавілон» Андрія Різоля:
«ЗБІРКА КОРОТКОГО МЕТРУ «ТЛІНЬ» – *Дмитро Сухолиткий-Собчук* (м. Київ)

ГРАНД П'ЄСИ

«КРИМ» – *Сергій Васильєв* (м. Київ)

Дипломанти:

«ЛИСТ ДО СУЛТАНА» – *Гарольд Бодикін* (м. Сімферополь)

ГРАНД ПІСЕННА ЛІРИКА

«ЩОБ МИ ЖИЛИ» – *Оксана Шеренгова* (м. Корсунь-Шевченківський)

Спеціальні відзнаки ГРАНД ПІСЕННА ПОЕЗІЯ 2015:

Спеціальна відзнака від Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України Олексія Сергієнка: «МОЛИТВА» – *Анатолій Матвійчук* (м. Київ)

Спеціальна відзнака від доктора історичних наук, директора видавництва «Дуліби», члена Канадської спілки етнологів Марини Гримич: «ТРЬОХСОТИЙ» – *Тарас Антипович* (м. Київ)

**МУЛЬТИМИСТЕЦЬКИЙ
ПРОЕКТ
«ВОСКРЕСІННЯ
РОЗСТРІЛЯНОГО
ВІДРОДЖЕННЯ»**

Тетяна БЕЛІМОВА,

кандидат філологічних наук, письменниця, літературознавець

Слово «Про Воскресіння Розстріляного Відродження»

2014 року Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» заснував мультимистецький проект «Воскресіння Розстріляного відродження» на знак пошанування українських митців, страчених і репресованих радянським режимом у 1920–1930-х роках. До роботи в проекті були запрошені сучасні письменники, митці, режисери, журналісти, блогери, громадські діячі, волонтери, науковці, причетні до творення культурного простору в Україні. Програму заходів проекту розробили на декілька років, її донині продовжують реалізовувати учасники-митці.

Оргкомітет МП «Воскресіння Розстріляного Відродження» ініціював низку круглих столів із залученням мас-медія на тему мистецьких цінностей та впливу тоталітарної системи СРСР на формування художнього канону в українській культурі; брав діяльну участь у підготовці документального фільму Тараса Томенка «Будинок «Слово» (2017) та його промоції (сценарій до фільму було відзначено I премією «Коронації слова» у 2015 році). «Коронація слова» заснувала спецвідзнаку «За кращий твір на тему «Розстріляного Відродження», що стимулює авторів писати про це явище в історії літератури. Ініціативна група «Коронації слова» розпочала збирати тексти для антології українських митців 1920–1930-х років, для яких есе підготували відомі представники культури сучасної України. 2018 року письменники, відзначені преміями «Коронації слова», брали участь у зйомках художнього фільму, присвяченого постатям «розстріляного відродження», зокрема харківському періоду в літературному житті України I половини XX століття.

Українське суспільство завдяки заходам, здійсненим за у межах мультимистецького проекту, отримало інформацію про величезну трагедію, яка розгорнулася вісімдесят років тому і названа в історії України «Розстріляне Відродження», проте на жаль, мало відома широкому українсь-

кому загалу. Наразі звідомості алишилися лише в пам'яті невеликої кількості освічених людей. За дослідженнями Об'єднання українських письменників «Слово», у 1930 році друкувалися 259 українських письменників, а вже після 1938 року — лише 36.

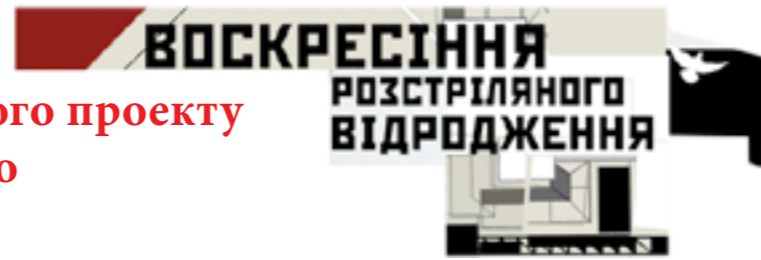
Узявши за мету воскресити те, що колись було, воскресити пам'ять про ціле покоління українських митців, розстріляних, репресованих, розчавлених радянською машиною в 30-х роках XX століття, учасники проекту прикладають зусилля, щоб відтворити їх мистецькі твори, розповісти історію життя цих людей. Це своєрідне передання естафети від покоління до покоління у творчості, це відновлення свідомості та духовності українського народу, що має зіграти визначальну роль у Воскресінні української культури.

Сучасні українські письменники, переможці Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей із засновницею конкурсу Тетяною Логуш на зйомках художнього фільму, присвяченого постатям «розстріляного відродження», зокрема харківському періоду в літературному житті України I половини XX століття.

Любов Якимчук, Тарас Томенко, Юрій Павленко, Юлія Чернявська, Віктор Кононенко, Олег Щербина на зйомках фільму «Будинок «Слово» за сценарієм володарів гран-прі «Коронації слова» Любові Якимчук та Тараса Томенка

Програма мультимистецького проекту «Воскресіння Розстріляного Відродження»

Мета. Формування національної свідомості українців. Відновлення історичної справедливості. Передання естафети від митців 20-30-х років ХХ століття до сучасних літераторів та діячів культури. Популяризація української літератури початку ХХ століття. Популяризація сучасної літератури та сучасних авторів. Інтеграція сучасних літераторів і митців у мас-медійне середовище. Сприяння формуванню єдиної сучасної української мистецької еліти. Сприяння діалогу та встановленню довіри між різними групами української культурної спільноти. Висвітлення вагомого внеску «Сходу» України у створення української культури та мистецтва, спростування тези про поділ України на «Схід» і «Захід».

Виконавці: Адміністрація Президента України
Міністерство культури України
Міністерство освіти України
Державне Агентство України з питань кіно
Національний центр Олександра Довженка
Національний банк України
Київська міська державна адміністрація
Літературний конкурс «Коронація слова»
Kyiv School of Economics
Театральна компанія «Бенюк і Хостікоєв»
Студія «Dual Flame»
Кінокомпанія «Фреш продакшн»

Для координації діяльності виконавців створено Оргкомітет МП «Відродження».

Короткий опис

«Розстріляне відродження» – це покоління письменників, художників, акторів і театралів 20-х – початку 30-х років ХХ століття, які жили і працювали у столиці Української РСР – місті Харкові; покоління, яке створило високохудожні твори в літературі, живописі, музиці, театрі й кіно та яке було знищене під час сталінських репресій.

«Рабство – річ ганебна, але рабська психологія у свободі – гідна зневаги. Ф. Шіллер» – це епіграф до памфлета Миколи Хвильового «Україна чи Малоросія?», опублікованого у 1926 році, що став причиною широкої суспільної дискусії в Україні того часу.

«Українське суспільство, зміцнівши, не примириться зі своїм фактичним гегемоном – російським конкурентом. Ми повинні негайно стати на сторону молодого українського суспільства, яке втілює не лише селянина, але і робітника, і цим назавжди покінчити з контрреволюційною ідеєю створювати в Україні російську культуру» («Україна чи Малоросія?»)

В тоталітарній системі комуністичної держави покоління «розстріляного відродження», яке вибрало свободу замість рабства і не поступилося ідеалами добра і гуманізму, було приречене. Страшна трагедія почалася із самогубства Миколи Хвильового 13 травня 1933 року.

Протягом п'яти років за особистим розпорядженням Сталіна було знищено близько 30-ти тисяч українських інтелігентів, у тому числі – цвіт української літератури.

За оцінкою Об'єднання українських письменників «Слово», у цей час репресовано як мінімум 246 письменників і поетів.

Деяких письменників було страчено в київських тюрмах (Михайль Семенко і Олексій Влизько), деяких зламано, через що вони почали оспівувати комуністичний режим (Павло Тичина і Микола Бажан), а деяких лікували в психіатричних лікарнях (Володимир Сосюра). Кульмінацією трагедії стало 3 листопада 1937 року, коли «на честь 20-ї річниці Великого Жовтня» у Соловецькому таборі були розстріляні Лесь Курбас, Микола Куліш, Валер'ян Підмогильний, Павло Филипович, Валер'ян Поліщук, Михайло Яловий, Григорій Епик, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Михайло Козоріс, Олекса Слісаренко та інші. В один день страчено понад 100 осіб.

Правду про ці жахливі події приховували багато років.

Літературний конкурс «Коронація слова», Kyiv School of Economics, медіагрупа «Україна» та кінокомпанія «Фреш продакшн» за широкої підтримки громадськості – спонукувані бажанням відновити правду і справедливість, очистити добрі імена невинно засуджених людей, повернути пам'ять про них і реабілітувати їхню творчість – виступили з ініціативою проведення Всеукраїнського мультимистецького проекту «Воскресіння Розстріляного Відродження».

Проект складається з літературної, телевізійної, освітньої, кінематографічної, театральної, онлайн-нової та мультимедійної частин і тривав упродовж 2015–2017 рр.

Інформаційну підтримку проекту надають:

Медіагрупа «Україна»
«Ранок з ICTV»
Hromadske TV
«ЕспресоTV»
Журнал «Фокус»
«5 канал»

Події

Проведення циклу тематичних дискусій у межах «Книжкового Арсеналу», 22–26.04.2015 та весною 2016 і 2017 рр.

Проведення літературно-мистецької акції, присвяченої пам'яті М. Хвильового у видавництві «Київський будинок книги», 13.05.2015.

Проведення фестивалю «Тиждень Кіновоскресіння Розстріляного Відродження», 28.05–3.06.2015.

Тематична церемонія нагородження літературного конкурсу «Коронація слова», 4.06.2015.

Присвоєння вулиці у місті Києві імені Михайля Семенка, 2015 рік.

Присвоєння вулиці у місті Харкові імені Миколи Хвильового, 2017 рік.

Проведення циклу тематичних дискусій у межах Форуму видавців у Львові, 9–13.09.2015 та осінь 2016 і 2017 рр.

Проведення низки літературно-мистецьких акцій протягом 2015–2017 рр., присвячених пам'ятним датам «РВ».

Оголошення 2017 року роком «розстріляного відродження».

Літературна частина. Створення провідними сучасними письменниками циклу із 50-ти оповідань / есеїв про персон «розстріляного відродження» та їх публікація в інтернеті й друкованих періо-

дичних виданнях «Сьогодні мультимедиа», протягом 2015 року видання книги, збірки оповідань про персон «розстріляного відродження», 2016 рік.

Телевізійна частина. Створення циклу міні-фільмів про персон «розстріляного відродження» (студія «Ранок з Україною», 2015–2017) Проведення низки прес-конференцій протягом 2015–2017 рр., присвячених пам'ятним датам «РВ».

Освітня частина. Створення циклу відеолекцій (викладачі – Сергій Жадан та Оксана Забужко) «Поезія розстріляного відродження», призначених для позакласного викладання в навчальних закладах середньої та вищої освіти (за підтримки Міністерства освіти України).

Кінематографічна частина. Створення художнього та документального кінофільмів «Будинок Слово», 2016–2017 рр.

Художня частина. Створення циклу «стріт-артів», 2015–2017 рр. (за підтримки КМДА). Створення пам'ятника «Журавлі розстріляного відродження» у місті Києві, 2016–2017 рр. Створення інсталяції «Сад розстріляного відродження», 2016–2017 рр.

Персона «розстріляного відродження»

Микола Хвильовий, Валер'ян Підмогильний, Павло Тичина, Григорій Косинка, Раїса Троянker, Борис Антоненко-Давидович, Володимир Сосюра, Юрій Яновський, Михайль Семенко, Олександр Довженко, Наталя Ужвій, Майк Йогансен, Михайло Ялович, Наталя Забіла, Іван Микитенко, Олекса Слісаренко, Остап Вишня, Юрій Смолич, Василь Єрмілов, Анатоль Петрицький, Микола Куліш, Аркадій Любченко, Юрій Яновський, Лесь Курбас, Микола Бажан, Валентина Чистякова, Максим Рильський, Валер'ян Поліщук, Яків Савченко, Кость Буревій, Микола Зеров, Сергій Пилипенко, Василь Еллан-Блакитний, Іван Дніпровський, Василь Чумак, Марія Пилинська, Володимир Свідзінський, Григорій Епик, Павло Филипович, Іван Сенченко, Тодось Осьмачка, Іван Маловічко, Гео Шкурупій, Василь Мисик, Михайло Драй-Хмара, Андрій Головка, Євген Плужник, Олександр Лейтес, Олекса Влизько, Микола Яшек.

За бажання. Пропонуємо приєднатися до мультимистецького проекту «Воскресіння Розстріляного Відродження» можна взяти участь у реалізації таких заходів :

- створення циклу «стріт-артів», 2015–2017 рр. (за підтримки КМДА);
- створення пам'ятника «Журавлі розстріляного відродження» у місті Києві, 2016–2017 рр.;
- створення інсталяції «Сад розстріляного відродження», 2016–2017 рр.;
- створення циклу відеолекцій (викладачі – Сергій Жадан та Оксана Забужко) «Поезія розстріляного відродження», призначених для позакласного викладання в навчальних закладах середньої та вищої освіти (за підтримки Міністерства освіти України);
- присвоєння вулиці у місті Києві імені Михайля Семенка, 2015 рік;
- присвоєння вулиці у місті Харкові імені Миколи Хвильового, 2017 рік;
- проведення циклу тематичних дискусій у межах «Форуму видавців у Львові», 9–13.09.2015 та осінь 2016 і 2017 рр.;
- проведення низки літературно-мистецьких акцій протягом 2015–2017 років, присвячених пам'ятним датам «РВ».

Усі заходи і мультимистецького проекту «Воскресіння Розстріляного Відродження» будуть широко висвітлюватися в мас-медіа. Реалізація його продовжується, про що можна дізнатися зі сайтів, ФБ-сторінок учасників проекту та інших інтернет-ресурсів.

СПОГАДИ, РОЗДУМИ, ВРАЖЕННЯ

Lviv Fashion Week сезону «Осінь – Зима» 3 квітня 2009 року відкрила дизайнер Юлія Лехів колекцією «Коронація слова», яку представляли не моделі, а українські письменники та письменниці. На подіум вийшли Галина Вдовиченко, Ірен Роздобудько, Лариса Денисенко, Наталка Шевченко, Андрій Кокотюха, Ярослава Литвин, Анна Багряна,

Тетяна Логуш та директор видавництва «Нора-Друк» Елеонора Сімонова. Костюм був приготований і для Марії Магіос, але вона не змогла взяти участь у показі колекції. Ідея створення колекції для письменників належить Тетяні Логуш, співзасновниці Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», та письменниці Галині Вдовиченко. Дизайнер

Юлія Лехів (на фото крайня зліва) пошила «літературну колекцію» в сірих тонах у поєднанні з рожевим. У костюмах використані ковани елементи – емблеми творів авторів. Усі вбрання «Коронація слова» подарувала своїм письменникам-моделям.
Фото УНІАН

Ярослава Литвин

Анна Багряна

Галина Вдовиченко

Андрій Кокотюха

Модель

Ірен Роздобудько

Елеонора Симонова

Тетяна Логуш

Ірен Роздобудько

Наталка Шевченко

Лариса Денисенко

Тетяна Логуш

Володимир ПАНЧЕНКО,

літературний критик, літературознавець, письменник,
доктор філологічних наук, професор Національного
університету «Києво-Могилянська академія»,
член Національної спілки письменників України

Шанс стати обраним

Передусім хочеться відзначити «багатовекторну» назву конкурсу. Це так гарно, точно і величаво звучить – «Коронація слова»! Утім, назва натякає і на тих, хто цей конкурс придумав і проводить його ось уже два десятки років. Маю на увазі, звичайно, засновників Тетяну та Юрія Логушів.

Конкурс – це заохочення до творчості. За роки існування «Коронації слова» тисячі матеріалів надійшли до журі. Конкурс дав талановитим письменникам ШАНС. Дехто з авторів відкрив у собі прозаїка, драматурга чи поета саме завдяки «Коронації слова». Не для одного митця відзнака на конкурсі стала чи не найважливішою сходинкою в житті. Особливо якщо він не дуже вірив у себе, а тут враз став «розкрученим» і навіть модним автором...

Зауважте, за час свого існування «Коронація слова» розширювала свої межі – кількість номінацій і нині зростає. Тепер уже на фінішну пряму виходять не тільки романи й кіносценарії – запрошують зі своїми творами також драматургів, авторів пісенної лірики. Започатковано окремий конкурс творів для дітей «Молода Коронація». Літературний конкурс став міжнародним.

З-під крила «Коронації слова» «випурхнуло» вже понад кілька сотень романів. Поціновувачам української книги нині добре відомі автори: Ірен Роздобудько, Марія Матіос, Василь Шкляр, Галина Вдовиченко, Анна Багряна, Лариса Денисенко, Андрій Кокотюха, Володимир Лис...

Я кілька років був головою журі в номінації «Романи» і добре пам'ятаю враження від щойно прочитаних – анонімних! – рукописів, авторами яких виявилися Володимир Лис («Острів Сильвестра»), Галина Вдовиченко («Замок Гербурта»), видавничу назва – «Тамдевін»), Максим Кідрук («Мексиканські хроніки. Історія однієї

мрії»)... У них відчуваються яскрава творча індивідуальність, свіжість письма, вміння тримати увагу читача в напрузі... Зрештою, Володимир Лис – один із кращих українських прозаїків. Згодом він написав роман «Століття Якова», у якому цілком приватна, здавалося б, історія вписана в контекст великого потоку подій, що підхоплюють людину, визначаючи її долю... А Галина Вдовиченко і Максим Кідрук – то цілком вите відкриття «Коронації слова». Я радий їхньому успіхові. Уже після «Мексиканських хронік» М. Кідрук видав свою «Подорож до Пула Землі» у двох книгах. Його travel-романи надзвичайно цікаво читати, утім мені видається важливим не тільки пізнавальний сенс описаних подорожей, а насамперед внутрішній прихований сюжет, суть якого – у доланні себе й зовнішніх перешкод заради здійснення мрії.

Конкурс «Коронація слова» започатковували для того, щоб дати поштовх так званій масовій, популярній літературі з характерними для неї жанрами. Конкурс «провокував» появу бестселерів – і вони таки з'явилися (хоча, зрозуміло, критерії комерційні й художні – не одне й те ж; утім, остаточні оцінки дає час, який відфільтровує вартісне й минуше). Об'єктивно ж межі ідеї конкурсу ширші, принаймні коли йдеться про найцікавіші імена і найуспішніші твори.

Розширення початкового задуму – це й вихід за межі, власне, літератури. Можна назвати низку романів і кіносценаріїв, на основі яких створено художні фільми й презентовано театральні вистави. Роман Балаян зняв картину «Ніч світла» за кіноповістю Олександра Жовни; Кирило Устюжанин і Надія Кошман самі екранізували власні п'єси («Дванадцять копійок» та «Світлячки»). У 2008 році телеканал «1+1» представив фільм «Гудзик», знятий

за однойменним романом Ірен Роздобудько. Пощастило й Андрію Кокотюсі: його роман «Темна вода» також має кіноверсію (2007). Що ж до театральної сцени, то й для неї конкурс «Коронація слова» дав певну поживу (твори Лариси Діденко, Неди Нежданої, Олександра Гавроша та ін.).

Своєрідною контрольною перевіркою якості рукописів, що перемагають у «Коронації слова», є щорічні книжкові рейтинги (маю на увазі, зокрема, Всеукраїнський рейтинг «Книжка року» і конкурс «Книга року ВВС»). Виявляється, що «коронаційні» твори є одними з кращих і тут.

Дуже хотілося б, щоб успішною була й номінація «Пісенна лірика». Українців, на жаль, все більше поглинає «російська попса»... А мене не

полишає думка: коли ж відродиться душа «найпісеннішої нації»? Можливо, «Коронація слова» і дасть цьому початок. В ідеалі, твори переможців у номінації «Пісенна лірика» з часом могли б скласти окрему концертну програму – і це був би чудовий результат! Хочеться вірити, що конкурс на цьому шляху.

Започаткована в 1999 році «Коронація слова» вже завоювала репутацію солідного, ефективного літературного конкурсу. Його покликання – ВІДКРИВАТИ талановите, давати дорогу українському художньому слову, перемагати в конкуренції і на книжковому ринку. Чимало вже пройдено, але ж творчість – то вічний пошук. Тому чекаю нових приємних несподіванок і вірю, що вони неминуче будуть!

Галина ВДОВИЧЕНКО,

письменниця, журналістка

Нотатки члена журі в номінації «Романи»

«Коронація слова» зсередини

Ці нотатки я написала в червні 2009 року після оголошення результатів «Коронації слова», які були опубліковані на сайті «Буквоїд». Ось вони, у дещо скороченому вигляді.

Для чого я взялася це писати? Бо чекала чогось подібного від членів журі в червні 2008-го, після оголошення результатів конкурсу «Коронація слова». Я того року вперше «подавалася» на конкурс романів, і мені було цікаво все, пов'язане з ним. І в червні 2009-го теж хотіла прочитати враження когось із членів журі від процесу дослідження та оцінювання текстів.

За минулі два роки я отримала неабиякий досвід пізнання «Коронації слова». Перш за все як учасниця конкурсу, бо знаю тепер, що значить відчувати себе непоміченою в конкурсі (2008-й) і отримати першу премію (2009-й). А тепер ще й знаю, яка вона, праця члена журі, оскільки одне з правил конкурсу таке: минулорічний переможець входить до складу цього річного журі. Відтепер маю свою думку щодо того, як відбувається оцінювання романів, надісланих на конкурс, які тексти проходять у фінал і як їх обговорюють на засіданнях журі, визначаючи переможців. Хіба не про ці, нехай суб'єктивні, спостереження, деталі та подробиці з «кухні» конкурсу прагнуть дізнатися учасники конкурсу? Більше знатимуть – менше буде чуток.

Спробую хоча б частково виправдати ці сподівання.

За місяць до дня засідання журі кур'єрська пошта доставила мені важкезний пакунок – це були машинописи двадцяти романів фіналістів. Автори сховані за псевдо, справжніх прізвищ до визначення переможців не знає ніхто. Стос текстів із супроводжувальними рекомендаціями: прочитати, десять із двадцяти текстів відставити вбік, а ті, що залишились, оцінити за шкалою від 1 до 10 балів.

Щовечора після роботи я бралася за чер-

говий роман. Деякі «ковтала» за один підхід. Деякі романи вимагали й двох вечорів. У такому екстремальному режимі відбувалося моє знайомство з фіналістами. Як згодом дізналася, попередньо всі тексти романів (а їх щороку надходить близько тисячі) читають експерти. Усі конкурсні твори поділені на відбіркові групи, і з кожною групою працюють по два експерти. Ніхто з них не знає, хто той другий, який читає те саме. Після завершення цього етапу роботи з рукописами часом виявляється, що оцінки роману двох фахівців відрізняються кардинально. Твори, які отримали найбільшу сумарну кількість балів, проходять у фінал. І це дуже важливий момент: саме завдяки зусиллям та оцінкам експертів формується список фіналістів. А тоді за роботу беруться члени журі.

Я читала рукописи дуже уважно. Так, як хотіла б, аби читали мене. Кілька творів прочитала «від» і «до». Але навіть ті, в яких шкутильгало все – і мова, і стилістика, і логіка, і сюжет, дочитувала до кінця методом зондування тексту, прогортаючи кілька сторінок і знову занурюючись у читання. Боялася обминути увагою достойне, недооцінити щось справді вартісне.

Із оцінками визначилася не одразу. Але врешті-решт виставила всім бали на власний розсуд.

На засіданні журі головував професор Національного університету «Києво-Могилянська академія» Володимир Панченко. «Той самий?!» – здивувалася згодом моя товаришка-письменниця, скептично налаштована щодо об'єктивності суддів усіх конкурсів загалом і цього зокрема. І додала: «Тоді це великий плюс конкурсу...» З того, як професор Панченко вів засідання, даючи можливість висловитись усім, як уважно вислуховував тих, хто думав інакше, як ділився своїми оцінками, й сформувався у мене висновок: голова журі ставиться до про-

цесу визначення переможців як майстер, якому доведеться поставити авторську печатку на своїй роботі.

Куратор номінації «Романи» Юлія Джуга-стряньська давала точні, влучні характеристики прочитаному. Володимир Брискін із видавництва «Теза» навіть зачитував висновки своєї «приватної» експертної ради. Деякі члени журі попередньо організували «колективні читання» у своїх видавництвах чи на кафедрах. Одна голова – добре, а кілька – краще. На кожен роман-фіналіст Володимир Брискін мав розгорнуті характеристики.

Незважаючи на думку авторитетів від літератури, обстоював свою позицію Дмитро Криворучко з кінокомпанії FRESH PRODUCTION UA. Він сприймав текст перш за все як основу для майбутнього фільму, бачив «картинку», оцінював, який роман «кінематографічний», а який – ні.

Часом не збігалися з багатьма й оцінки Ксенії Сладкевич та Петра Мацкевича, керуючих партнерів агенції MSBrand Corporation (видавництво «Кальварія»). Вони обстоювали свою позицію, наводячи переконливі аргументи. І Світлана Скляр (видавництво «Клуб сімейного дозвілля») нерідко залишалася мало не наодинці, доводячи: ні, саме цей твір матиме свого читача, він заслуговує вищої оцінки, аніж пропонують решта членів журі. Елеонора Сімонова («Нора-Друк») давала часом жорсткі характеристики, але знаходила й факти на підтримку деяких творів. Мар'яна Савка («Видавництво Старого Лева») та Олександр Красовицький (видавництво «Фоліо») не змогли приїхати – зі Львова та з Харкова – і передали свої письмові оцінки.

Цього року більшість членів журі – це видавці, серед них – Вадим Александров (видавництво «Країна мрій») і Тетяна Харламова (видавництво «Наш час»). Усі продемонстрували

неабияку активність, бо ж одночасно шукали собі потенційних авторів.

Кожного року склад журі змінюється. Трапляється, сказали мені, що до його складу входять кілька письменників або більшість складають філологи-науковці, викладачі вищої школи, як, скажімо, Жанна Ковба з Видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», яка озвучила оцінки колег і те, як сприйняли той чи інший твір на кафедрі.

Обговорювали романи, сперечалися й доводили свої оцінки протягом трьох із половиною годин (!). Ми зі Світланою Скляр заледве встигли на вокзал до відходу своїх вечірніх поїздів. У салоні авто пані Світлана розповіла мені, що оскільки вона є представником видавництва, то її голос уособлює думку групи людей: редакторів, які оцінюють якість тексту (мову та сюжет), і представників комерційного відділу, які оцінюють комерційний потенціал теми або жанру. Це означає, що група фахівців збирається у видавництві на нараду та обговорює твори на основі рецензій, складає рейтинг, ураховуючи обидва аспекти. Так відбувається оцінювання творів фіналістів – видавництво водночас шукає ті, які вони захочуть видати.

Тут доречно згадати про «Вибір видавців». Для мене ця спецвідзнака є особливою, бо першою її отримав мій «пропущений» у конкурсі-2008 роман «Пів'яблука». Нині цю відзнаку щосезону отримує не один, а кілька романів.

Саме ситуація з присудженням спецвідзнаки «Вибір видавців» підтверджує думку, що експерти можуть обминати увагою рукописи, які згодом все-одно стають книжками, нерідко – бестселерами. Докази? Будь ласка. Найсвіжіший. «Комашина тарзанка» Наталки Сняданко, виявляється, теж була свого часу відправлена на

«Коронацію» – і пройшла непоміченою, а кілька тижнів тому їй присудили «Вибір видавців». Та, зрештою, усі романи, відзначені «Вибором видавців», – це свого роду свідчення «проколу» експерта. Хоча експерт – людина зі своїми смаками та уподобаннями, він має право на помилку. Але ж, попри все, дивно, коли якісний твір залишається за бортом, а у фінал проходить графоманський опус. Такі закиди я чула не від одного письменника. Організатори конкурсу навіть не здогадуються, які літературні «зубри» залишаються часом поза увагою «Коронації». Так, виявляється, Галина Пагутяк теж відправляла свій роман на «Коронацію слова», це було в один із перших років існування конкурсу... Я би не акцентувала на цьому, якби сама із здивуванням не побачила в числі фіналістів деякі тексти, від яких людині не з вишукано-вибагливим, а просто нормальним літературним смаком робиться зле. Як бачила й інше: члени журі справді намагаються вибрати кращих. Але для цього ж треба, щоб ці кращі опинилися у фіналі.

Звинувачувати найлегше. Складніше з'ясувати, чому так відбувається. Конкурс притягує до себе потужну цікавість, він помітно впливає на наш літературний процес. І саме тому є сенс і необхідність удосконалювати його. Тим більше, що про «непрохідних» ішлося й на засіданні журі. Сталася показова ситуація: один із членів журі дав одному з романів максимальну кількість балів, а інший член журі – мінімальну.

«Бачите, – прокоментував пан Юрій Логуш (засновник конкурсу разом із пані Тетяною Логуш був присутній на обговоренні), – ось так і на рівні експертів трапляється! Два експерти, які читають твори з однієї відбіркової групи, можуть поставити хто 9 балів, хто 2, у результаті нестандартний текст стане «непрохідним», і його обійдуть тексти, що отримали від обох експертів посередні оцінки...»

Дізналася про те, що рідко формується однозначний фаворит, оцінки якого практично збігаються в усіх членів журі. Але за будь-яких обставин варто, мабуть, увести правило: нестандартні твори, які отримали «дивні» оцінки, давати на прочитання ще третьому експерту. Маю додатковий аргумент на користь цієї пропозиції. Надзвичайно показовий момент стався цього року. Твір, який став переможцем, – чудовий історичний роман про події 300-річної давнини «Із сьомого дна», автор, виявляється, надсилав на конкурс під іншою назвою і минулого року! Але тоді він навіть не пройшов у фінал! Цю сенсаційну новину повідомив на засіданні журі видавець Володимир Брискін (нагадаю, що після завершення кожного чергового конкурсу, починаючи від 2008 року, архіви відкривають для вільного доступу видавців). Уявіть собі стан автора, який минулого року відправляв свій твір на конкурс – і не потрапив у фінал, а цього року з тим самим твором став переможцем!

У мене склалося враження, що члени журі підійшли до своєї справи дуже відповідально. Воно й зрозуміло – нам усім разом і кожному окремо доведеться відповідати за результати нашого колективного оцінювання і пояснювати, чому ми надали перевагу саме цим творам.

Після засідання журі я обмінялася думками з шеф-редактором видавництва «Грані-Т» Діаною Ключко. Я запитала, чи хтось допомагав їй читати твори. «Я сама перечитала всі твори, – відповіла вона. – Мене вразило, що відбір експертів цього року сконцентрувався на кількох підвидах: історичний роман, «бойовий детектив» і так зване жіноче читво. Тому закрався сумнів: чи не було певної «установки», наприклад, не пропускати «крізь сито» інтелектуальний роман? Велика кількість цьогорічних номінантів є слабкими з точки зору письма. Навіть дуже слабкими! Кілька письменників, які зверта-

лись до мене з проханням почитати їхні твори, подали їх згодом на «Коронацію слова». І жоден із них (а вони – професійні письменники, із власним світом і без стилістично-лексичних «ляпів») не увійшов до двадцятки номінантів. Були подібні прецеденти на початку конкурсу, у перші роки його існування. Але тепер, коли технологія суддівства відпрацьована достатньо чітко, це щонайменше дивує. Постає питання: на який рівень текстів орієнтовані експерти? Вони мусять пере-

дивитися величезну кількість рукописів. Я колись також була експертом «Коронації слова» і знаю, що таке втома від такого обсягу. Але базові установки (нижче чого не можна і який тип тексту виокремлювати) мають бути задані дуже чітко».

Ця думка Діани Ключко підтвердила мої відчуття: перший етап оцінювання рукописів, надісланих на «Коронацію слова», є надзвичайно важливим, робота кожного експерта може стати вирішальною для вартісного тексту.

Тарас ФЕДЮК,

президент Асоціації українських письменників,
лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка,
член Національної спілки письменників України

Завоювання нових висот

Уперше почув про конкурс «Коронація слова» у 2000 році. Так сталося, що навесні того року мене було обрано президентом Асоціації українських письменників і я на час своїх каденцій переїхав до Києва.

Ситуація з книговидаванням була жахливою. Українські книжки, якщо й виходили, то майже винятково на кошти авторів або їхніх спонсорів. Українська книга не цікавила книготоргівлю, а рідні книгарні були вщерть забиті російською книжковою «попсою», яка до того ж доправлялася до України переважно контрабандою.

Книжки українських письменників, видані за сприяння окремих і – додаю – нечисленних спонсорів, так і лишалися в авторів і жодної змоги потрапити до рук вітчизняного читача не мали.

Перші ластівки майбутнього українського (і досі сегментарного та упослідженого) книжкового ринку важко долали численні психологічно-маркетингові перешкоди. Словом, національного книжкового ринку як такого не було.

І ось в цьому часі з'являється «Коронація слова». Дуже добре придуманий і продуманий конкурс із вельми амбітною метою: здобутися на український бестселер.

Пригадую перші десять книжок переможців конкурсу, видані львівською «Кальварією» і виставлені на продаж найбільшими книгарнями Києва та інших українських міст. Це був прорив. Прорив, може, більше психологічний, аніж комерційний. Але саме тоді власники рідних книгарень зрозуміли: українська книжка здатна бути конкурентною, здатна продаватися не згірш, а то й краще, ніж російська. А оскільки лише кілька років перед тим Україна фактично відвоювала свій продовольчий ринок популярним гаслом «Свій до свого по своє», то чому б і не книжковий?

Саме перші видані твори Юрія Андруховича, Оксани Забужко, Грицька Чубая та «Коронаційне гроно» і стали початком національного книжкового ринку. Правильніше буде сказати: початком сегмента українського книжкового ринку. І це, як на мене, один із найважливіших здобутків конкурсу.

Однак ринок, що поставав, потребував і нових літературних імен, здатних творити ту літературу, якої Україна не мала де-факто протягом понад двох століть свого існування, а саме – масову літературу. Літературу, яку беруть читати в метро і потяги, на пляжі й пообідні дивани. Це і якісний детектив, і пригодницький або «жіночий» романи, це фентезі та наукова фантастика...

І тут «Коронація слова» взяла на себе ще одну важливу місію: пошук нових імен. У цьому конкурсі виграла свою майстерність і заявили про себе вголос Андрій Кокотюха, Ірен Роздобудько, Лариса Денисенко, Володимир Лис та багато інших тепер знаних і шанованих письменників.

Мав би нагадати, що до участі в конкурсі долучались і вже відомі класики Василь Шкляр, Марія Матіос, Олександр Вільчинський...

Конкурс не обмежувався лише номінацією «Романи». У двох інших номінаціях – «П'єси» та «Кіносценарії» – також відбувалися революційні зрушення. П'єси молодих українських драматургів брали українські театри, за кіносценаріями-переможцями конкурсу знімали (хай переважно короткометражні, але художні) фільми.

Без перебільшення – сотні українських митців більшого і меншого таланту повірили у свої сили і почали працювати, здобуваючись вже на самостійне плавання.

Ще одна важлива функція конкурсу «Коронація слова» – це виведення українського мис-

тецтва і українських митців у публічний інформаційний простір нашої держави. Телеканали, газети, журнали, інтернет-ресурси із зацікавленістю стежили і стежать за конкурсом і презентують імена молодих українських митців ширшій національній громаді.

Окремо хотілося би сказати про плідну співпрацю конкурсу з провідними на той час національними телеканалами «1+1» та «Інтер». Представлення в рекламних роликах книжок переможців конкурсу, безумовно, сприяло пропаганді українського слова та промоції нових мистецьких імен.

Не приховую, я особисто завжди обстоював нагальну потребу введення до конкурсу номінації «Українська поезія». Переконалий,

що в майбутньому так і буде. Радий, що з'явилася номінація «Пісенна лірика».

Уже двадцять років конкурсом повсякчас опікуються ініціатор проекту пан Юрій Логуш та його дружина пані Тетяна Логуш. Це справа їхнього життя, і, напевно, саме таке ставлення до «Коронації слова» уможливило подальше розгортання конкурсу та завоювання ним нових висот. Як любить повторювати пан Юрій Логуш: «Ми хочемо побачити українську книжку в кожній домашній бібліотеці в Україні. Цікавою, улюбленою, яскравою».

Переконалий, що зусиллями Логушів та багатьох інших справжніх українців постане не лише українська книга, а й сама Україна.

Олексій ВЛАСОВ,

виконавчий директор конкурсу «Коронація слова» (2006–2011)

Унікальний науково-практичний досвід

Конкурс «Коронація слова» – найбільший неурядовий активатор літературних процесів у сучасній історії України. Сотні талановитих авторів отримали справедливу увагу професійних експертів та журі конкурсу. Мільйони виданих українською мовою, українськими видавництвами, проданих в Україні книжок знайшли свого читача, а ще десятки фільмів та п'єс.

Цінність, якість, тенденції розвитку та вплив конкурсних творів у контексті сучасної національної та світової літератури досліджуватимуть кілька поколінь науковців та мистецтвознавців.

Романи, кіносценарії, п'єси, пісенна лірика, поетичні та прозові твори для дітей... На думку Пауло Коельйо та Кшиштофа Зануссі, у світі не так багато мультидисциплінарних конкурсів.

Робота для «Коронації слова» стала унікальним життєвим університетом, шалений інтенсив навчання в якому з неймовірною швидкістю та відповідальністю захоплював та дарував нові

важливі знання, навички, можливості, знайомив з видатними та успішними велетами сучасного культурного, академічного світу, керівниками великих бізнес-компаній, всеукраїнських ЗМІ, державними діячами.

Наприклад, за короткий час довелося вивчити, як організовані найкращі літературні конкурси, популярні у Франції, Польщі, США, Канаді, Великій Британії, Німеччині, Австрії та інших країнах. Це дивовижно цікавий та корисний досвід. Ми запровадили найбільш успішні елементи та методи в роботі нашого конкурсу.

Остаточну оцінку результатів, впливів, наслідків «Коронації слова» зробить час разом із дослідниками культурних процесів та істориками. Однак немає сумніву, що конкурс особисто мені допоміг отримати унікальний науково-практичний досвід, цінність якого неможливо переоцінити для професійної та громадської діяльності в цей час і в майбутньому.

На сторожі Слова й України...

Літературний конкурс «Коронація слова» давно розширив свої межі. Він перебрав на себе значно більше функцій, ніж зазвичай передбачено процедурою будь-яких конкурсів. Його засновники й організатори, визначивши переможців, продовжують творчо співпрацювати з ними, активно залучаючи їх до проведення цього конкурсу в наступні роки, заохочуючи до важливих суспільних ініціатив. Це і участь у книжкових виставках, презентаціях виданих книжок, постановці п'єс на театральних сценах, зйомках фільмів і фестивалів, які проходять за «коронаційними» творами, сценаріями, піснями...

Атмосфера дружньої, творчої співпраці, яку створили засновники Тетяна і Юрій Логуші, харизматичні, яскраві особистості, магічним способом захопила всіх, розбудила неперевершений ентузіазм у тисяч українців. Складно перерахувати коло спільних справ, які за 20 років здійснила потужна команда «Коронації слова», до якої по праву належать учасники літературного конкурсу і навіть ті, які ще не перемагали. Об'єднавши завдяки конкурсу сотні громадських діячів-патріотів зі сфер культури й бізнесу, «Коронація слова» спричинила до появи особливої спільноти людей, небайдужих до долі України, її майбутнього, які активно беруться за вирішення важливих суспільних справ. Тож під час Революції Гідності письменники стали одними із найактивніших її учасників і продовжують брати участь у ще не завершеній боротьбі з російським агресором.

Найяскравішим прикладом патріотичного подвижництва стала Оксана Ратушинська, лауреатка першої премії в номінації «Романи» 2011 року та дипломантка в інші роки. Із дитинства через хворобу дівчина прикута до інвалідного візка, однак ці обставини не стали на заваді її активної волонтерської діяльності.

Письменниця є співорганізатором волонтерського об'єднання «Мистецька подільська сотня», що надавав моральну та фінансову підтримку підрозділам ЗСУ, Нацгвардії та добровольчим формуванням у зоні АТО, ООС. Із жовтня 2015 року – голова ГО «Творча сотня «Рух до перемоги», котре продовжує діяльність попередньої організації, опікується родинами бійців АТО/ООС, демобілізованими воїнами. Оксана особисто здійснює регулярні волонтерські виїзди в зону бойових дій із 2015 року. Інша учасниця конкурсу – Вікторія Амеліна – їздить із виступами містами Донеччини і Луганщини, зустрічається із читачами у прифронтовій зоні в містах Слов'янську, Авдіївці, Попасній, Рубіжному, Лисичанську, Северодонецьку та інших. Бере активну участь у різних фестивалях і літературних читаннях у прифронтових містах Донбасу Ірина Цілик, учасниця Євромайдану. Письменниця Катерина Танчак стала волонтеркою під час Революції Гідності, а з початком воєнних дій на Донбасі проїхала з виступами разом із своєю сестрою Вікторією Дикобраз 19 міст Донеччини і Луганщини. Ще одна письменниця – Юлія Ілюха – й нині є волонтером АТО у складі групи «Реальна допомога для військових». Підтримуючи чоловіка, ветерана АТО, переможниця конкурсу Вікторія Гранецька заснувала видавництво «Дім химер» і продовжує разом із чоловіком боротьбу за Україну на інформаційному фронті.

Найбільшу відповідальність за долю своєї Батьківщини взяли на себе ті письменники, які стали обличчям до обличчя з ворогом на передовій. У боях за рідну українську землю вони достойно виконують свій громадянський обов'язок.

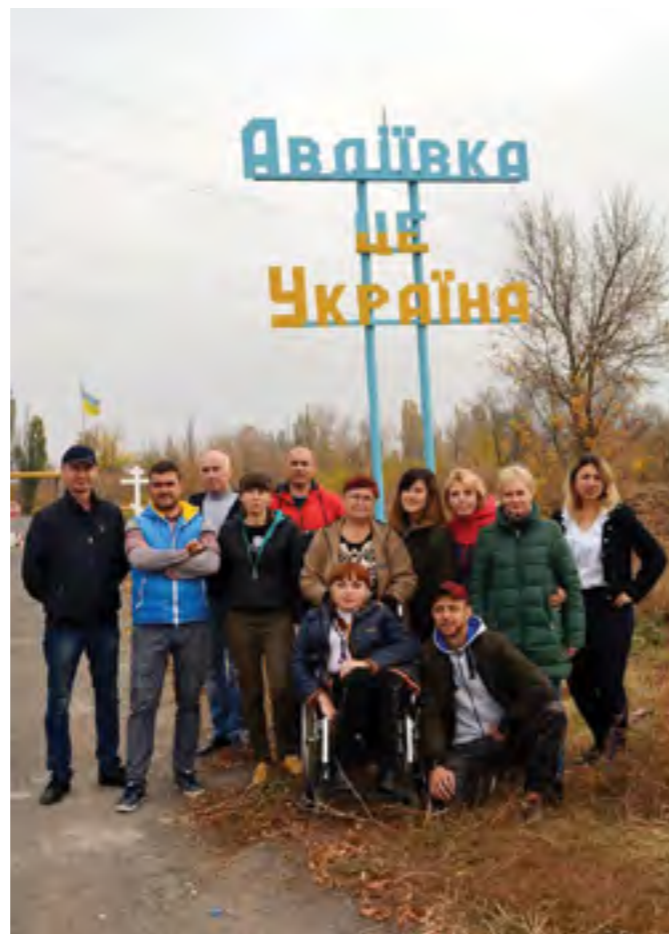
Так, Марія Маслечкіна з 2016 року проходить службу в ООС за контрактом, служить бойовим медиком у бригаді, де її чоловік – ко-

мандир БМП. Олександр Вільчинський служив рядовим бійцем окремої штурмової роти ДУК ПС в Авдіївці у 2016–2017 рр. Володимир Стенько впродовж 2014–2018 рр. був артилеристом на Донбасі у складі добровольчого корпусу «Правий сектор», мав позивний «Ясса». На фронті митець написав свій перший твір – «Шахтар – чемпіон!», за яку його нагородили третьою премією в номінації «П’єси» у 2019 році. Сергій Пантук – учасник російсько-української війни у складі батальйону ОУН.

Активними учасниками волонтерського руху, акцій підтримки воїнів на фронті та після

їхньої демобілізації під час реабілітації є більшість українських письменників. Попри воєнну небезпеку, вони здійснюють волонтерські виїзди в зону АТО, ООС. Їхній гуманній подвижницькій праці варто присвятити окрему книжку.

Перепрошуємо перед тими авторами – переможцями «Коронації слова», які не менше зробили для підтримки воїнів на фронті, однак про них не згадали, оскільки не мали інформації. Висловлюємо свою щирю вдячність, глибоку шану і любов за проявлену громадянську свідомість і служіння нашій Батьківщині Україні!

Леся Горова, експерт «Коронації слова», письменники Олександр Вільчинський і Оксана Ратушинська в АТО

ЖУРИ «КОРОНАЦІЇ СЛОВА»

ЖУРІ «КОРОНАЦІЇ СЛОВА»

Упродовж 20-ти років існування літературного конкурсу «Коронація слова» відбір найкращих творів забезпечували відомі майстри слова, очолювали журі такі знакові постаті, як Павло Загребельний, Юрій Мушкетик, академіки Іван Дзюба, Микола Жулинський, членами журі були: ректор Українського вільного університету (Мюнхен) Ярослава Мельник, Сергій Тримбач, Володимир Войтенко, Олександр Роднянський, Костянтин Родик, Павло Мовчан, Інна Долженкова¹.

Журі конкурсу «Коронація слова» 2005–2006 рр.

Номінація «Романи»

Бондар Андрій – літературознавець, критик, газета «Дзеркало тижня».

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Волков Олексій – письменник, лауреат І премії 2004–2005 рр.

Добко Тетяна – поетеса, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, бібліограф, заввідділу довідково-бібліографічного обслуговування Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Жулинський Микола – літературознавець, доктор філологічних наук, директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України, академік.

Капранов Віталій та Дмитро – співдиректори видавництва «Зелений пес».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».

Курков Андрій – письменник, журналіст, сценарист, президент «PEN Україна».

Мегела Іван – журналіст, перекладач, літературознавець, академік, професор Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Сидоржевський Михайло – журналіст, заступник головного редактора газети «Літературна Україна».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Номінація «Г'єси»

Архипчук Сергій – режисер, засновник школи телеведучих «TV lab» та Театру поезії «Мушля».

Бенюк Богдан – актор Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, народний артист України.

Богомазов Дмитро – режисер, драматург, художній керівник театру «Вільна сцена».

Босович Василь – продюсер, драматург, художній керівник кіностудії «Галичина-фільм».

Васильєв Сергій – журналіст, театральний критик, оглядач газети «Коммерсант-Україна».

Кужельний Олексій – режисер, драматург, художній керівник театру «Сузір'я».

Малахов Віталій – режисер, драматург, художній керівник Київського академічного драматичного театру на Подолі.

Небесний Іван – композитор, музичний продюсер.

Стригун Федір – художній керівник, режисер-постановник Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької.

Струтинський Богдан – режисер, драматург, педагог, продюсер, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети.

Тарасов Валентин – письменник, лауреат І премії 2004–2005 рр.

Троїцький Влад – режисер, драматург, художній керівник театру «ДАХ».

Номінація «Кіносценарії»

Брюховецька Лариса – кінокритик, кінознавець.

Верещак Ярослав – драматург, театрознавець, голова БФ «Гільдія драматургів України», Державний театральний центр ім. Леся Курбаса.

Войтенко Володимир – кінознавець, головний редактор часопису «Кіно-коло».

Герасим'юк Ольга – генеральний продюсер телеканалу «1+1».

Кобильчук Любомир – режисер.

Мирний Сергій – письменник, лауреат ІІІ премії 2003 року.

Портяк Василь – кінодраматург, вчений секретар Національного музею Тараса Шевченка.

Санін Олександр – кінорежисер, кінопродюсер.

Степанець Наталія – кінознавець.

Халпахчі Андрій – кінознавець, генеральний директор кінофестивалю «Молодість».

Журі конкурсу «Коронація слова» 2006–2007 рр.

Номінація «Романи»

Байрак Оксана – продюсер, кінорежисер.

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Капранов Віталій та Дмитро – співдиректори видавництва «Зелений пес».

Клімашенко Костянтин – директор Всеукраїнської мережі книгарень «Книжковий супермаркет».

Ковба Жанна – кандидат історичних наук, доцент, Видавничо-поліграфічний інститут Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Кокотюха Андрій – письменник, журналіст, лауреат І премії 2006 року.

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».

Родик Костянтин – головний редактор журналу «Книжник-review».

Сидоржевський Михайло – заступник головного редактора газети «Літературна Україна».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Фінкельштейн Леонід – головний редактор видавництва «Факт».

Шпільман Олег – генеральний директор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Яворівський Володимир – письменник, голова Національної спілки письменників України.

Номінація «Г'єси»

Босович Василь – продюсер, драматург, художній керівник кіностудії «Галичина-фільм».

Васильєв Сергій – журналіст, театральний критик, оглядач газети «Коммерсант-Україна».

Верещак Ярослав – драматург, театрознавець, голова БФ «Гільдія драматургів України», Державний театральний центр ім. Леся Курбаса.

Гаврилова Юка – журналіст, редактор відділу культури громадсько-політичного тижневика «Без цензури».

Малахов Віталій – художній керівник Київського академічного драматичного театру на Подолі.

Мойсєєв Станіслав – режисер, народний артист України, художній керівник Київського національного академічного Молодого театру.

Неда Неждана – драматург, поет, перекладач, культуролог, голова Конфедерації драматургів України, науковий співробітник Державного театального центру ім. Леся Курбаса.

Приходько Андрій – режисер-постановник в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка, керівник Театрального центру «Пасіка» Києво-Могилянської академії, заслужений діяч мистецтв України.

Рушковський Андрій – драматург, лауреат І премії 2006 року.

Струтинський Богдан – режисер, драматург, педагог, продюсер, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети.

Ступка Ірина – директор-розпорядник театру «Сузір'я».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

Талалаєвський Ігор – художній керівник Київського театру «Ательє 16».

України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».

Матіос Марія – письменниця.

Панченко Володимир – літературознавець, письменник, доктор філологічних наук, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Покальчук Юрій – письменник.

Родик Костянтин – літературний критик, директор всеукраїнського рейтингу «Книжка року».

Семків Ростислав – директор видавництва «Смолоскип».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

Фінкельштейн Леонід – директор видавництва «Факт».

¹ Списки членів журі за перші 5 років конкурсу не подані через брак доступної інформації. «Коронація слова» працює над їх відтворенням.

Брюховецька Лариса – секретар Національної спілки кінематографістів України, кінокритик, головний редактор часопису «Кіно – театр».

Войтенко Володимир – кінознавець, головний редактор часопису «Кіно-коло».

Ілленко Михайло – режисер.

Козут Ольга – акторка Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки.

Кохан Олег – кінопродюсер, президент кінокомпанії «Sota cinema group».

Лупій Ярослав – режисер.

Маслобойщиков Сергій – сценарист, режисер, актор, художник.

Савченко Борис – кінорежисер, голова правління Національної спілки кінематографістів України.

Санін Олесь – кінопродюсер, кінорежисер.

Слободян Микола – кінознавець, педагог, актор, автор документальних фільмів.

Стельмашова Тетяна – редактор кінокомпанії «Фільм.юа».

Ткаченко Олександр – продюсер, журналіст, телеведучий.

Чернявська Юлія, *Щербина Олег* – продюсери кінокомпанії «Фрешпродакшн».

Чміль Ганна – організатор кінороботи, культуролог, філософ, кінознавець, педагог.

Журі конкурсу «Коронація слова» 2008–2009 рр.

Номінація «Романи»

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Гутківський Василь – директор видавництва «Піраміда».

Клочко Діана – шеф-редактор видавництва «Грані-Т».

Ковба Жанна – кандидат історичних наук, доцент кафедри організації видавничої справи, поліграфії і розповсюдження книги Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо»

Лис Володимир – журналіст, письменник.

Михайлов Євген – ведучий телепередачі «Бук-сіті».

Панченко Володимир – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Національного університету «Кієво-Могилянська академія», письменник, засновник порталу «Літакцент».

Родик Костянтин – літературний критик, директор всеукраїнського рейтингу «Книжка року».

Руденко Сергій – засновник книжкового порталу «Буквоїд».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Тисовська Наталія – письменниця, перекладач, редактор видавництва «Країна мрій».

Ткаченко Анатолій – професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Фінкельштейн Леонід – головний редактор видавництва «Факт».

Номінація «Г'єси»

Архипчук Сергій – режисер, засновник школи телеведучих «TV lab» та Театру поезії «Мушля».

Білоус Андрій – режисер, актор, педагог, художній керівник театру «Театральна майстерня Андрія Білоуса».

Віктюк Роман – режисер, актор, народний артист України, художній керівник Театру Романа Віктюка.

Володимир Клименко (псевдонім – Клим) – театральний режисер, драматург, Київський центр сучасного мистецтва «ДАХ».

Кужельний Олексій – народний артист України, режисер-постановник театру «Сузір'я».

Курицин Борис – керівник літературно-інформаційної частини Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки, заслужений діяч мистецтв України.

Малютіна Наталія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Митницький Едуард – головний режисер Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра.

Одинокій Юрій – театральний режисер, заслужений артист України, Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка.

Пономаренко Наталія – керівник літературно-драматичної частини Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, заслужений діяч мистецтв України.

Приходько Андрій – режисер-постановник в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка, керівник Театрального центру «Пасіка» Кієво-Могилянської академії, заслужений діяч мистецтв України.

Стригун Федір – художній керівник, режисер-постановник Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької.

Струтинський Богдан – режисер, драматург, педагог, продюсер, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети.

Фіалок Марина – ведуча культурно-освітніх програм, журналістка, радіо «Ера ФМ».

Цирков Олександр – літературознавець, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології та зарубіжної літератури Житомирського державного педагогічного університету ім. І. Франка.

Номінація «Кіносценарії»

Батрух Богдан – продюсер, генеральний директор дистриб'юторської компанії «V&N distribution».

Безлюдна Ганна – генеральний продюсер телеканалу «Інтер», заслужений журналіст України.

Босович Василь – продюсер, драматург, художній керівник кіностудії «Галичина-фільм».

Брюховецька Лариса – секретар Національної спілки кінематографістів України, кінокритик, головний редактор часопису «Кіно – театр».

Гравович Ігор – кінокритик, редактор телепрограми «Аргумент-кіно» («1+1»), кіноаналітик.

Денисенко Тарас – кіноактор.

Конончук Наталія – кінознавець, сценарист, редакція журналу «Кіно-коло».

Кохан Олег – кінопродюсер, президент кінокомпанії «Sota cinema group».

Маслобойщиков Сергій – сценарист, режисер, актор, художник.

Савченко Борис – кінорежисер, голова правління Національної спілки кінематографістів України.

Санін Олесь – кінопродюсер, кінорежисер.

Слободян Микола – кінознавець, педагог, актор, автор документальних фільмів.

Стельмашова Тетяна – редактор кінокомпанії «Фільм.юа».

Ткаченко Олександр – продюсер, журналіст, телеведучий.

Чернявська Юлія, *Щербина Олег* – продюсери кінокомпанії «Фрешпродакшн».

Чміль Ганна – організатор кінороботи, культуролог, філософ, кінознавець, педагог.

Савченко Борис – кінорежисер, голова правління Національної спілки кінематографістів України.

Санін Олесь – кінопродюсер, кінорежисер.

Стельмашова Тетяна – головний редактор кіногрупи Film.ua.

Тихий Володимир – кінорежисер.

Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».

Янчук Олесь – кінорежисер, продюсер, сценарист.

Журі конкурсу «Коронація слова» 2009–2010 рр.

Номінація «Романи»

Александров Вадим – директор видавництва «Країна мрій».

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Вдовиченко Галина – письменниця, лауреат І премії 2009 року.

Панченко Володимир – літературознавець, професор Національного університету «Кієво-Могилянська академія», письменник.

Джугастрянська Юлія – літературознавець, кандидат філологічних наук, перекладач, куратор номінації «Романи».

Клочко Діана – шеф-редактор видавництва «Грані-Т».

Ковба Жанна – кандидат історичних наук, доцент Видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».

Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Мацкевич Петро і Сладкевич Ксеня – керівники-партнери агенції «MS Brand corporation», видавництво «Кальварія».

Савка Мар'яна – головний редактор «Видавництва Старо-го Лева».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Харламова Тетяна – директор видавництва «Наш час».

Номінація «Г'єси»

Бондарева Олена – літературознавець, доктор філологічних наук, професор, директор Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса.

Бровун Марк – художній керівник Донецького національного академічного українського музично-драматичного театру.

Вертинський Олексій – актор.

Митницький Едуард – головний режисер Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра.

Кужельний Олексій – художній керівник театру «Сузір'я».

Неда Неждана – поет, перекладач, драматург, культуролог, голова Конфедерації драматургів України, науковий співробітник Державного театрального центру ім. Леся Курбаса.

Недашківська Раїса – актриса, народна артистка України.

Нікітюк Марія – сценарист, режисер, письменниця, театральний критик.

Стригун Федір – художній керівник, режисер-постановник Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької.

Сумська Наталія – актриса, телеведуча, народна артистка України.

Танюк Лесь – режисер, сценарист, голова Національної спілки театральних діячів України.

Номінація «Кіносценарії»

Абузаров Віктор – режисер, кіносценарист, лауреат І премії 2009 року.

Войтенко Володимир – кінознавець, головний редактор інтернет-сайту кінопроекту «Мудакі. Арабески», редактор кінопроекту «Україно, good bye!».

Гравович Ігор – кінокритик, редактор телепрограми «Аргумент-кіно».

Денисенко Тарас – кіноактор.

Кохан Олег – кінопродюсер, президент кінокомпанії «Sota cinema group».

Овечкін Дмитро – керівник редакції документальних фільмів телекомпанії «Інтер».

Портняк Василь – кінорежисер, вчений секретар Національного музею Тараса Шевченка.

Савченко Борис – кінорежисер, голова правління Національної спілки кінематографістів України.

Санін Олесь – кінопродюсер, кінорежисер.

Тихий Володимир – кінорежисер.

Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».

Шаніро Олександр – кінорежисер, сценарист, продюсер.

Янчук Олесь – кінорежисер, продюсер, сценарист.

Номінація «Пісенна лірика про кохання»

Антипович Тарас – письменник, лауреат І премії 2009 року.

Бурмака Марія – співачка.

Бучель Наталія – поетеса.

Валевська Наталія – співачка.

Євтушенко Олександр – композитор.

Злотник Олександр – композитор.

Клим Едуард – продюсер «Lavinamusic».

Козловський Віталій – співак.

Лавренчук Володимир – голова правління «Райффайзен банк аваль».

Матвійчук Анатолій – співак, поет, композитор, журналіст, телеведучий, музичний аналітик, педагог, кандидат історичних наук, народний артист України.

Положинський Саишко – співак.

Рудницька Анжеліка – співачка, громадська діячка.

Франк Тереза – співачка.

Ярмола Олександр – співак, гурт «Гайдамаки».

Журі конкурсу «Коронація слова» 2011 – 2012 рр.

Номінація «Романи»

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Волошук Лариса – кандидат філологічних наук, доцент, заступник директора Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гранецька Вікторія – письменниця, лауреат І премії 2011 року.

Ковба Жанна – кандидат історичних наук, доцент Видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».
Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».

Олійник Марина – випусковий редактор часопису «Час і події».
Панченко Володимир – літературознавець, кандидат філологічних наук, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», письменник.

Родик Костянтин – літературний критик, директор всеукраїнського рейтингу «Книжка року».

Симонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».
Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Ткаченко Анатолій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Номінація «П'єси»

Ар'є Павло – драматург, сценарист, художник-концептуаліст.
Архипчук Сергій – режисер, засновник школи телеведучих «TV lab» та Театру поезії «Мушля».

Білоус Андрій – режисер, актор, педагог, художній керівник театру «Театральна майстерня Андрія Білоуса».

Богомазов Дмитро – режисер, драматург, художній керівник театру «Вільна сцена», народний артист України.

Бондарева Олена – літературознавець, театрознавець, доктор філологічних наук, професор, директор Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса.

Бровун Марк – художній керівник Донецького національного академічного українського музично-драматичного театру, народний артист України.

Васильєв Сергій – журналіст, театральний критик, оглядач газети «Коммерсант-Україна».

Верещак Ярослав – драматург, театральний критик, заслужений діяч мистецтв України.

Вертинський Олексій – актор, народний артист України.

Гаврош Олександр – письменник, драматург, журналіст.

Канцедайло Анатолій – режисер, актор, заслужений діяч мистецтв України.

Козут Оксана – літературознавець, перекладач, доктор філологічних наук, професор Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Курицін Борис – керівник літературно-інформаційної частини Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки, заслужений діяч мистецтв України.

Митницький Едуард – головний режисер Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра.

Мойсєєв Станіслав – режисер, художній керівник Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, народний артист України.

Неда Неждана – драматург, поет, перекладач, культуролог, голова Конфедерації драматургів України, науковий співробітник Державного театрального центру ім. Леся Курбаса.

Недашківська Райса – актриса, народна артистка України.

Нікітчук Марися – сценарист, режисер, письменниця, театральний критик.

Одинокий Юрій – театральний режисер, заслужений артист України, Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка.

Пономаренко Наталія – керівник літературно-драматичної частини Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, заслужений діяч мистецтв України.

Приходько Андрій – режисер-постановник в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка, керівник Театрального центру «Пасіка» Києво-Могилянської академії, заслужений діяч мистецтв України.

Савченко Ірина – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, режисер народного студентського театру «Вавилон».

Стригун Федір – художній керівник, режисер-постановник Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької.

Ступка Остап – актор, телеведучий, народний артист України.

Сумська Наталія – актриса, телеведуча, народна артистка України.

Танюк Лесь – режисер, сценарист, голова Національної спілки театральних діячів України.

Номінація «Кіносценарій»

Батрух Богдан – продюсер, генеральний директор дистриб'юторської компанії «B&N distribution».

Войтенко Володимир – кінознавець, головний редактор інтернет-сайту «Сценарна майстерня».

Гравович Ігор – кінокритик, редактор телепрограми «Аргумент-кіно» («1+1»), кіноаналітик.

Денисенко Тарас – кіноактор.

Ілленко Михайло – кінорежисер, сценарист, заслужений діяч мистецтв України.

Кохан Олег – президент кінокомпанії «Sota cinema group», кінопродюсер.

Портняк Василь – кінодраматург, вчений секретар Національного музею Тараса Шевченка.

Савченко Борис – кінорежисер, голова правління Національної спілки кінематографістів України, заслужений діяч мистецтв України.

Самолєвська Ольга – кінорежисер-документаліст, сценарист, поетеса.

Санін Олесь – кінорежисер, кінопродюсер, заслужений артист України.

Сухолиткий-Собчук Дмитро – сценарист, режисер, лауреат I премії 2011 року.

Тихий Володимир – кінорежисер.

Ткаченко Тарас – сценарист, режисер.

Фетісова Олена – продюсер, режисер, сценарист.

Чвіров Євген – кіносценарист, лауреат I премії 2011 року.

Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».

Номінація «Пісенна лірика про кохання»

Баранов Віктор – письменник.

Богомолець Ольга – громадська діячка.

Волосевич Олена – головний редактор журналу «Ангелятко».

Журі конкурсу «Коронація слова» 2013 року

Номінація «Романи»

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Гранецька Вікторія – письменниця, лауреат I премії 2011 року.

Кириченко Дмитро – директор видавництва «Брайтстар».

Копань Лариса – директор видавництва «Пульсари».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».
Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».

Мельник Ярослава – літературознавець, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри філології гуманітарного факультету Українського католицького університету.

Олійник Марина – випусковий редактор часопису «Час і події».
Сенченко Микола – директор Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова».

Симонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Сліпушко Оксана – письменниця, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії української літератури і шевченкознавства Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Слоньовська Ольга – письменниця, лауреат I премії 2012 року.

Ткаченко Анатолій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Філоненко Софія – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент Бердянського державного педагогічного університету.

Чорногуз Олег – письменник.

Номінація «П'єси»

Архипчук Сергій – режисер, засновник школи телеведучих «TV lab» та Театру поезії «Мушля».

Бондарева Олена – літературознавець, театрознавець, доктор філологічних наук, професор, директор Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса.

Жирков Стас – режисер.

Ільїна Генсіцька – керівник літературно-драматургічної частини театру «Колесо».

Леценко Ольга – режисер.

Нікітчук Марися – сценарист, режисер, письменниця, театральний критик.

Пенькова Катерина – письменниця, лауреат I премії 2012 року.

Савченко Ірина – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, режисерка народного студентського театру «Вавилон».

Симчич Надія – письменниця, лауреат I премії 2012 року.
Шандро Василь – журналіст, ведучий програм «Ранкова хвиля», «Громадська хвиля».

Горова Леся – співачка, композитор, народна артистка України.

Гравовський Микола – поет.

Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vroda».

Злотник Олександр – композитор, народний артист України.

Клімашенко Дмитро – продюсер, співак, заслужений артист України.

Кметик Володимир – керівник і власник телеканалу «Маячак ТВ», директор анімаційної студії «Фрески».

Коваль Валентин – продюсер телеканалу «М1».

Кротюк Оксана – літературний редактор журналу «Маячак».

Любчик Марта, Тузюк Мирослава – співачки гурту «Правиця».

Малкович Тарас – поет, перекладач.

Марія Бурмака – співачка.

Матвійчук Анатолій – співак, поет, композитор, журналіст, телеведучий, музичний аналітик, педагог, науковець, народний артист України.

Мудрак Леся – поетеса.

Пантюк Сергій – поет, видавець.

Рудницька Анжеліка – співачка, громадська діячка.

Савчук Микола – журналіст, краєзнавець, письменник-гуморист.

Сулова Оксана – головний редактор журналу «Пізнайко».

Федюк Тарас – поет.

Франк Тереза – співачка, поетеса, телеведуча.

Фреймут Ольга – ведуча, журналістка.

Цілик Ірина – письменниця, лауреат I премії 2011 року.

Номінація «Твори для дітей»

Андрюсяк Іван – письменник, перекладач, літературний критик.

Брискін Володимир – директор видавництва «Теза».

Вороніна Леся – директор видавництва «Прудкий равлик».
Зубченко Олександр – письменник, лауреат I премії 2011 року (діти 13–18 років).

Клочко Діана – шеф-редактор видавництва «Грані-Т».

Малкович Іван – директор видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА».

Пасічник Наталія – письменниця, лауреат I премії 2011 року (діти до 6 років).

Радушинська Оксана – письменниця, лауреат I премії 2011 року (діти 7–12 років).

Руденок Вікторія – директор із розвитку книжкового магазину «Читайка».

Сива Алла – директор з маркетингу торговельної мережі «ЕМППК» і мережі книжкових магазинів «Буква».

Прихода Мирослава – літературний редактор, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи і редагування Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва.

Черепанова Ольга – директор видавництва «Glowberry Books».

Номінація «Кіносценарій»

Андрієнко Віктор – актор та режисер театру і кіно, сценарист, продюсер, каскадер, заслужений артист України.
 Асадчий Максим – продюсер.
 Васянович Валентин – режисер, сценарист.
 Ворожбит Наталія – режисер.
 Грабович Ігор – кінокритик, редактор телепрограми «Аргумент-кіно» («1+1»), кіноаналітик.
 Замрій Денис – сценарист.
 Кошман Надія – режисер, сценарист, лауреат І премії 2012 р.
 Одноралова Альона – сценарист.
 Портяк Василь – письменник, сценарист.
 Правило Олена – продюсер.
 Слабошпицький Мирослав – режисер.
 Тихий Володимир – режисер.
 Ткаченко Тарас – режисер, сценарист.
 Томенко Тарас – режисер.
 Тримбач Сергій – кінокритик, кінознавець, кіносценарист.
 Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».

Номінація «Пісенна лірика про кохання»

Баранов Віктор – письменник.
 Бровченко Микола – композитор.
 Вахненко Тетяна – представник Київської академії мистецтв.
 Винник Тетяна – громадський діяч, письменниця, журналіст, перекладач, головний редактор журналу «Крилаті».
 Гаденко Мар'ян – співак.
 Горова Леся – композитор, співачка.
 Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vroda».
 Зелений Юрко – журналіст, музичний критик, мовознавець-практик.
 Злотник Олександр – композитор, народний артист України.
 Крищенко Вадим – поет, композитор, народний артист України.
 Кротюк Оксана – письменниця.
 Матвійчук Анатолій – поет, композитор, співак, журналіст, телеведучий, музичний аналітик, педагог, кандидат історичних наук, народний артист України.
 Медушевська Ірина – продюсер.
 Олійник Борис – поет, перекладач голова Українського фонду культури, Герой України.
 Ошитко Анна – співачка.
 Пасічник Андрій – композитор.
 Пристуна Едуард – співак, музикант.
 Прищепка Катерина (Іларія) – співачка.
 Хоменко Наталія – журналістка.
 Ширко Тетяна – співачка.

Номінація «Твори для дітей»

Біда Дарія – головний редактор Всеукраїнського науково-популярного природничого журналу для дітей «Колосок».
 Білецька Наталія – поетеса, менеджер з розвитку журналу «Пізнайко».
 Бриськін Володимир – директор видавництва «Теза».

Вдовиченко Галина – письменниця, лауреат І премії 2012 року.
 Вороніна Леся – директор видавництва «Прудкий равлик».
 Ключко Діана – шеф-редактор видавництва «Грані-Т».
 Кметик Володимир – керівник і власник телеканалу «Малютко TV», директор анімаційної студії «Фрески».
 Куцан Сергій – письменник.
 Лапушена Ольга – головний редактор журналу «Котя».
 Прихода Мирослава – літературний редактор, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи і редагування Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва.
 Руденок Вікторія – директор з розвитку книжкового магазину «Читайка».
 Шендрік Ольга – провідний спеціаліст із методичного використання журналу «Професор Крейд».

Журі конкурсу «Коронація слова» 2014 року
Номінація «Романи»

Волошук Лариса – кандидат філологічних наук, доцент, заступник директора Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.
 Вольвач Павло – письменник.
 Жупанський Олексій – письменник, перекладач, співзасновник «Видавництва Жупанського».
 Йолкіна Лариса – кандидат філологічних наук, доцент, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
 Карп'юк Василь – засновник видавництва «Дискурс».
 Кириченко Дмитро – директор видавництва «Брайтстар».
 Коломійчук Богдан – письменник, лауреат І премії 2013 року.
 Копань Лариса – письменниця, директор видавництва «Пульсари».
 Кохановська Тетяна – керівник молодіжної редакції видавництва «Теза».
 Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».
 Маркелова Тамара – головний редактор журналу «Оксамит».
 Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».
 Мельник Ярослава – ректор Українського вільного університету (м. Мюнхен, Німеччина).
 Олійник Марина – випусковий редактор часопису «Час і події».
 Родик Костянтин – літературний критик, директор всеукраїнського рейтингу «Книжка року».
 Сенченко Микола – директор Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
 Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».
 Сліпушко Оксана – літературознавець, письменниця, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії української літератури і шевченкознавства Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка.
 Слюсаренко Ніна – редактор агенції «Наш час».
 Ткаченко Анатолій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та

Номінація «Кіносценарій»

Артюгіна Лариса – режисер.
 Ахрамович Едуард – продюсер.
 Батицький Руслан – кінорежисер, сценарист.
 Васюк Юрій – письменник, лауреат І премії 2014 року.
 Голубєва Олена – продюсер анімаційної студії «Червоний собака».
 Груша Ярина – координатор проектів «Українська кіноасоціація».
 Гурков Вячеслав – продюсер.
 Данилов Дмитро – продюсер.
 Денисенко Тарас – кіноактор.
 Замрій Денис – сценарист.
 Ігнатуша Олександр – актор, співак, кінорежисер, заслужений артист України.
 Карпов Лев – режисер.
 Лисенко Сергій – режисер.
 Лук'яненко Олеся – креативний продюсер Film.ua, сценарист.
 Мельнич Віра – письменниця, лауреат І премії 2014 року.
 Моргунець-Ісаєнко Олеся – режисер.
 Овечкін Дмитро – засновник і керівник продакшн-студії «Золоте руно».
 Одноралова Альона – сценарист.
 Омельчук Юрій – кінорежисер, сценарист.
 Роздобудько Ірен – письменниця, викладач Київського державного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.
 Сиволап Христина – режисер.
 Стрельникова Єва – режисер.
 Суярко Андрій – продюсер.
 Ткаченко Тарас – сценарист, режисер.
 Фетісова Олена – продюсер, режисер, сценарист.
 Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».
 Чорний Олег – режисер.

Номінація «Пісенна лірика про кохання»

Блесінг Брія – співачка.
 Бровченко Микола – композитор.
 Бурмака Марія – співачка.
 Гагарін Серж – радіоведучий.
 Гладунець Валерій – музикант, співак.
 Журавель Юрій – співак, музикант гурту «От Вінта».
 Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vroda».
 Кондратюк Ігор – продюсер.
 Крищенко Вадим – поет, композитор, народний артист України.
 Литвинюк Таня-Марія – поетеса.
 Марченко Оксана – прес-аташе фестивалю «Парад культур».
 Онанко Аліна – співачка, музикант гурту «Круасан».
 Сивохоп Володимир – генеральний директор Львівської обласної філармонії.
 Ткач Василь – музичний продюсер.
 Цимбалюк Євген – письменник, лауреат І премії 2013 року.
 Шлапак Алла – громадська діячка.

Номінація «Твори для дітей»

Волосевич Олена – головний редактор і директор ТзОВ «Країна Ангеліят».

Деспаті Катерина – редактор, журналіст порталу «Буквоїд».
Єфанова Юля – письменниця, лауреат І премії 2013 року.
Клочко Діана – мистецтвознавець, шеф-редактор видавництва «Грані-Т».
Кметик Володимир – керівник і власник телеканалу «Малютка TV», директор анімаційної студії «Фрески».
Ковальський Юрій – головний редактор журналу «Радуга».
Лапушена Ольга – головний редактор журналу «Котя».
Максимець Дарина – директор Видавничого дому «Букрек».
Марченко Оксана – прес-аташе фестивалю «Парад культур».
Осипчук Олена – виконавчий директор видавництва «Родовід».
Прихода Мирослава – літературний редактор, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи і редагування Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва.
Симоненко Олег – видавництво «Час майстрів».
Скачко Руслана – головний редактор журналу «Професор Крейд».
Фариняк Ориуля – письменниця, лауреат І премії 2013 року.

Журі конкурсу «Коронація слова» 2015 року
Номінація «Романи»

Белімова Тетяна – кандидат філологічних наук, доцент Університету «Україна», письменниця, лауреат І премії 2014 року.
Вінтоняк Віктор – засновник видавництва «Мантікора».
Волошук Лариса – кандидат філологічних наук, доцент, заступник директора Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.
Вольвач Павло – письменник, журналіст.
Гримич Марина – письменниця, кандидат філологічних наук, директор видавництва «Дуліби».
Кандич Світлана – директор видавництва «Вертикаль».
Кейван Інга – письменниця, кандидат філологічних наук, літературний критик.
Кириченко Дмитро – директор видавництва «Брайтстар».
Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».
Мартинова Тетяна – літературознавець.
Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».
Мацкевич Петро – директор видавництва «Кальварія».
Моклиця Марія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
Пантюк Сергій – видавець, письменник.
Панченко Володимир – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», письменник.
Разживін Віктор – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».
Руссова Владлена – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Савчук Андрій – директор Видавничого дому «Universe».
Санченко Антон – письменник, перекладач, видавець.
Семенюк Тарас – журналіст.
Сидоржевський Михайло – письменник.
Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».
Скляр Світлана – головний редактор видавництва «Клуб сімейного дозвілля».
Сліпушко Оксана – Національний університет імені Тараса Шевченка.
Слюсаренко Ніна – редактор агенції «Наш час».
Ткаченко Анатолій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.
Філоненко Софія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету.
Харчук Роксана – літературознавець, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу шевченкознавства Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України, письменниця.
Шавлов Борис – виконавчий директор видавництва «Laugus».

Номінація «П'єси»

Архипчук Сергій – режисер, засновник школи телеведучих «TV lab» та Театру поезії «Мушля».
Васильєв Євген – літературознавець, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри теорії та історії світової літератури Рівненського інституту слов'янознавства, теоретик і практик п'єси, режисер.
Гориславець Володимир – організатор «Курбалесія».
Дишкант Вадим – керівник літературної частини Київського академічного театру юного глядача на Липках.
Дроздовський Олексій – письменник, лауреат І премії 2014 року.
Жирко Тарас – режисер.
Канцєдайло Анатолій – режисер, актор, заслужений діяч мистецтв України.
Кащєєва Галина – заступник директора Київського академічного театру на Печерську.
Кіно Віталій – театральний режисер, актор, викладач, директор-художній керівник Центру мистецтв «Новий український театр».
Когут Оксана – літературознавець, перекладач, доктор філологічних наук, професор Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.
Копйова Світлана – керівник народного театру-студії «Мрія».
Малініна Кіра – режисер, драматург.
Марковський Євген – журналіст, драматург.
Марчак Юрій – директор Чернівецького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської.
Митницький Едуард – головний режисер Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра.
Міроненко Віктор – письменник, лауреат І премії 2014 року.
Недін Лариса – актриса, театральний педагог, письменниця, журналістка, громадська діячка.

Олтаржевська Людмила – журналістка.
Петрів Володимир – директор, художній керівник Рівненського обласного академічного українського музично-драматичного театру, народний артист України.
Рабицький Ігор – художній керівник Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. В. Василька.
Савченко Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, режисер народного студентського театру «Вавилон».
Собіянський Віктор – директор громадської організації «Театральна платформа».
Титаренко Любов – художній керівник театру «Браво».
Ясинська Марія – театральний критик.

Номінація «Кіносценарії»

Андрієнко Віктор – актор та режисер театру і кіно, сценарист, продюсер, каскадер, заслужений артист України, лауреат І премії 22012 року.
Артюгіна Лариса – режисер.
Ахрамович Едуард – продюсер.
Батицький Руслан – кінорежисер, сценарист.
Васюк Юрій – письменник, лауреат І премії 2014 року.
Голубєва Олена – продюсер анімаційної студії «Червоний собака».
Груша Ярина – координатор проектів «Українська кіноасоціація».
Гурков В'ячеслав – продюсер.
Данилов Дмитро – продюсер.
Денисенко Тарас – кіноактор.
Замрій Денис – сценарист.
Ігнатуша Олександр – актор, співак і кінорежисер, заслужений артист України.
Карпов Лев – режисер, лауреат І премії 2012 року.
Лисенко Сергій – режисер.
Лук'яненко Олеся – креативний продюсер Film.ua, сценарист.
Мельник Віра – письменниця, лауреат І премії 2014 року.
Моргунець-Ісаєнко Олеся – режисер.
Овечкін Дмитро – засновник і керівник продакшн-студії «Золоте руно».
Одноралова Альона – сценарист, заступник керівника служби по роботі з персоналом телеканалу «Інтер».
Омельчук Юрій – кінорежисер, сценарист.
Роздобудько Ірен – письменниця, викладач Київського державного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.
Сиволап Христина – режисер.
Стрельнікова Єва – режисер.
Суярко Андрій – продюсер.
Ткаченко Тарас – сценарист, режисер.
Фетісова Олена – продюсер, режисер, сценарист.
Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».
Чорний Олег – режисер.

Номінація «Пісенна лірика»

Абдулаєв Ленмар – вокаліст.
Басенко Андрій – музикант.

Бурміцький Олександр – композитор.
Джусь Ярослав – композитор.
Дмитрук Анастасія – поетеса.
Жахів Роман – письменник, журналіст.
Зозуля Тетяна – режисер.
Калінкіна Тамара – солістка Національної опери України.
Карпенко Олена – співачка, письменниця.
Коцарев Олег – поет.
Литвинюк Таня-Марія – поетеса.
Матвійчук Анатолій – співак, поет, композитор, журналіст, телеведучий, музичний аналітик, педагог, науковець, народний артист України.
Мудрак Леся – письменниця, кандидат філологічних наук, перекладач, критик, громадський діяч.
Онанко Аліна – співачка гурту «Круасан».
Остапенко Лілія – співачка.
Попович Іван – естрадний співак і композитор, народний артист України.
Прищєпа Катерина (Іллєрія) – співачка.
Рудницька Анжеліка – співачка, громадська діячка.
Рунчак Володимир – композитор.
Стахівська Юлія – поетеса, журналіст, програмна координаторка Чеського центру в Києві при Посольстві Чеської Республіки в Україні.
Франчук Неля – автор пісень, виконавець співаної поезії.
Шеренгова Оксана – лауреат І премії 2014 року.
Яремчук Дмитро – співак, народний артист України.

Номінація «Твори для дітей»

Бабурець-Новікова Марина – літературознавець.
Блажевська Оксамитка – радіожурналістка, поетеса, рг-менеджер видавництва «Фонтан казок».
Войтенко Ольга – сценарист.
Волосевич Олена – головний редактор журналу «Ангелятко».
Голубєва Олена – продюсер анімаційної студії «Червоний собака».
Григораш Наталія – головний редактор видавництва «Час майстрів».
Дурдас Алла – перекладач, викладач кафедри сучасних європейських мов факультету міжнародної торгівлі та права Київського національного торговельно-економічного університету.
Зайцева Анна – казкотерапевт.
Замрій Оксана – сценарист.
Кельті Христина – перекладач, психолог.
Колінько Олена – письменниця, лауреат І премії 2014 року.
Кур Тетяна – редактор порталу «Світ мам».
Лапушена Ольга – головний редактор журналу «Котя».
Марченко Наталя – кандидат історичних наук, письменниця, книгознавець, біографіст, літературний критик, старший науковий співробітник Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, провідний бібліограф Національної бібліотеки України для дітей.
Мельніченко Ірина – акторка, анімаційна студія «Червоний собака».
Мірошніченко Христина – продакшн «Сон-це».
Новікова Маріанна – співзасновниця анімаційної студії «Червоний собака».

Номінація «Пісенна лірика. Діти»

Брайченко Олена – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу культури Науково-дослідного інституту українознавства.

Васильченко Надія – викладач.

Джугастрянська Юлія – літературознавець, кандидат філологічних наук, перекладач.

Доля Ірина – композитор.

Дурдас Алла – перекладач, викладач кафедри сучасних європейських мов факультету міжнародної торгівлі та права Київського національного торговельно-економічного університету.

Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vroda».

Кротюк Оксана – письменниця.

Марченко Оксана – прес-аташе фестивалю «Парад культур».

Машиєвський Олександр – композитор.

Чайкіна Тамара – поетеса, лауреат І премії 2014 року.

Щербаченко Тетяна – керівник проекту «Простір української дитячої книги «БА-РА-БУ-КА».

Журі конкурсу «Гранд Коронація слова» 2015 року
Номінація «Романи»

Ванникова Ірина – журналіст, громадський діяч, заслужений журналіст України.

Гайдукевич Віталій – ведучий.

Герасімова Анастасія – редактор культурної платформи «Культпростір».

Гонгадзе Мирослава – журналістка.

Губіна Лариса – телеведуча.

Гундорова Тамара – літературознавець і культуролог, завідувач відділу теорії літератури Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України, член-кореспондент НАН України.

Даниленко Тетяна – ведуча телеканалу «5 канал».

Добродомов Дмитро – экс-генеральний директор медіахолдингу ЗІК.

Довгань Ілона – журналістка, телеведуча, громадська діячка.

Долженко Анжеліка – журналістка.

Дроздов Остап – ведучий ток-шоу «Прямим текстом» (телеканал ЗІК).

Жулинський Микола – літературознавець, доктор філологічних наук, директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України, академік.

Кишкар Павло – народний депутат України, громадський діяч, командир групи інформаційної війни добровольчого батальйону «Донбас» Національної гвардії України.

Кінах Марина – громадська діячка.

Княжицький Микола – народний депутат України, голова Комітету з питань культури і духовності.

Ковалів Юрій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри новітньої української літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Куликов Андрій – ведучий на телеканалі «Україна».

Курков Андрій – письменник.

Лис Володимир – письменник.

Литвиненко Юлія – телеведуча, журналіст.

Ноябров Ілля – генеральний директор «Фокус Медіа».

Олійник Марина – випусковий редактор часопису «Час і події».

Підпригора Світлана – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Попова Діана – директор Департаменту культури і суспільних комунікацій.

Продан Оксана – народний депутат України, громадський діяч, голова Всеукраїнського об'єднання малого та середнього бізнесу «Фортеця».

Руденко Сергій – журналіст, публіцист.

Сергієнко Олексій – керівник відділу гуманітарної політики Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

Скиба Микола – керівник ГО «Агенція культурних стратегій», засновник освітньої платформи Next Generation Business School.

Скуратівська Ярина – ведуча.

Стець Юрій – журналіст, міністр інформаційної політики.

Хемій Мар'яна – контактна особа з питань організації заходів у «Центрі літературної освіти».

Шевчук Микола – генеральний директор Львівської обласної державної телекомпанії.

Шубчик Марія – перекладач, представник від Goethe-Institut в Україні.

Номінація «П'єси»

Бенюк Богдан – актор Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, народний артист України.

Білоус Андрій – режисер, актор, педагог, художній керівник театру «Театральна майстерня Андрія Білоуса».

Бондарева Олена – літературознавець, театрознавець, доктор філологічних наук, професор, директор Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса.

Борисюк Віталій – актор, заслужений артист України.

Вітовська Ірма – акторка, заслужена артистка України.

Ворожит Наталія – драматург, режисер, сценарист.

Гринишин Мирослав – продюсер, режисер.

Гуменний Ден – куратор фестивалю «Тиждень актуальної п'єси».

Жирков Стас – художній керівник театру «Золоті ворота».

Зюбіна Римма – акторка, телеведуча, громадська активістка.

Клименко Ольга – представниця від Польського інституту в Києві.

Коврей Віктор – куратор фестивалю «Березневі коти».

Котіленець Марина – театральний критик.

Кужельний Олексій – художній керівник театру «Сузир'я».

Липківська Анна – театральний критик.

Май Андрій – куратор фестивалю «Тиждень актуальної п'єси».

Мищенко Марина – координатор Чеського центру в Києві.

Мойсєєв Станіслав – режисер, художній керівник Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, народний артист України.

Нищук Євген – актор театру і кіно, міністр культури України, народний артист України.

Ржегоржікова Луція – видавець, перекладач, другий секретар Посольства Чеської Республіки в Україні.

Собіянський Віктор – заступник директора «Театральна платформа».

Струтинський Богдан – режисер, драматург, педагог, продюсер, директор і художній керівник Київського національного академічного театру оперети.

Стукалова Валентина – завідувачка медіатеки, куратор книжкових проєктів Французького інституту в Україні.

Ступка Остап – актор, телеведучий, народний артист України.

Сумська Ольга – акторка, телеведуча, народна артистка України.

Номінація «Кіносценарії»

Бенкендорф Єгор – продюсер.

Богуцький Олександр – продюсер, телевізійний менеджер.

Войтенко Володимир – кінознавець.

Голубєва Олена – продюсер анімаційної студії «Червоний собака».

Зачепіленко Максим – головний продюсер Департаменту кіносеріального і документального виробництва.

Ілленко Пилип – голова Державного агентства України з питань кіно.

Княжицький Микола – народний депутат України, голова Комітету з питань культури і духовності.

Колесников Дмитро – заступник голови Асоціації продюсерів України.

Кофман Геннадій – програмний директор фестивалю «Docudays».

Кохан Олег – президент кінокомпанії «Sota cinema group», кінопродюсер.

Левицький Любомир – режисер.

Лоташевський Ігор – директор ТРК «Ера», кінопродюсер.

Першко Олексій – кінокритик.

Ризванюк Андрій – виконавчий продюсер кінокомпанії Film.UA.

Соколова Яніна – ведуча телеканалу «5 канал».

Тихий Володимир – кінорежисер.

Томашпольський Дмитро – режисер, продюсер, сценарист.

Тримбач Сергій – кінокритик, кінознавець, кіносценарист, голова Національної спілки кінематографістів України.

Філатов Антон – кінокритик.

Філіпов Володимир – продюсер.

Халпахчі Андрій – кінознавець, генеральний директор кінофестивалю «Молодість».

Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».

Шевчук Юрій – мовознавець (США).

Шпильок Алік – кінокритик, арт-директор Одеського міжнародного кінофестивалю.

Номінація «Пісенна лірика»

Багінський Владислав – музичний продюсер.

Бешешко Володимир – звукорежисер, музичний продюсер.

Бурміцький Олександр – композитор, диригент, заслужений артист України.

Дроздовський Дмитро – головний редактор журналу «Всесвіт», кандидат філологічних наук, науковий співробітник Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України.

Коваль Валентин – генеральний директор музичних каналів «М1», «М2».

Кондратюк Ігор – телеведучий, продюсер.

Лижичко Руслана – співачка, продюсер, диригент, народна артистка України.

Огнєвіч Злата – співачка.

Остап Ігор – дипломат, політик.

Пискарьова Тетяна – співачка, автор пісень.

Положинський Сашко – музикант, співак.

Попова Діана – директор Департаменту культури і суспільних комунікацій.

Приходько Анастасія – співачка.

Рибчинський Євген – поет, композитор, політик.

Смик Олександр – бард, поет, драматург, композитор.

Стус Дмитро – письменник, літературознавець, кандидат філологічних наук, редактор, генеральний директор Національного музею Тараса Шевченка.

Федюк Тарас – поет.

Хайят Юхим – історик і поет.

Чарнецька Ольга – засновник компанії «Стейдж Сервіс».

Чирва Андрій – журналіст.

Журі конкурсу «Коронація слова» 2016 року
Номінація «Романи»

Бакуменко Зінаїда – менеджер видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Білик Леся – письменниця.

Волошук Лариса – кандидат філологічних наук, доцент, заступник директора Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гуменюк Надія – письменниця, лауреат І премії 2015 року.

Дроздов Остап – ведучий ток-шоу «Прямим текстом» (телеканал ЗІК).

Кандич Світлана – директор видавництва «Вертикаль».

Кириченко Дмитро – директор видавництва «Брайтстар».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».

Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».

Олійник Марина – випусковий редактор «Час і події».

Разживін Віктор – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Семанчакова Ольга – голова NAŠA CESTA (Словаччина), благодійниця.

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк»

Скляр Світлана – завідувачка редакції сучасної літератури у видавництві «Віват».

Слюсаренко Ніна – редактор агенції «Наш час».

Суцук Максим – книжковий блогер.

Ткаченко Анатолій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Філоненко Софія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету.

Хемій Мар'яна – контактна особа з питань організації заходів у «Центрі літературної освіти».

Чечель Людмила – письменниця, журналістка.

Шавлов Борис – виконавчий директор видавництва «Laurus».

Номінація «П'єси»

Башкатова Тетяна – акторка.

Вергеліс Олег – редактор відділу культури «Дзеркало тижня».

Веселовська Анна – театральний критик.

Говійна Людмила – письменниця, лауреат І премії 2015 року.

Гринишин Мирослав – продюсер, режисер.

Гуменний Ден – куратор фестивалю «Тиждень актуальної п'єси».

Данчук Оксана – фестиваль «Drama.ua».

Дорошенко Данило – актор.

Жирко Тарас – режисер.

Канарська Галина – театральний критик.

Кащеєва Галина – заступник директора Київського академічного театру на Печерську.

Кіно Віталій – театральний режисер, актор, викладач, директор-художній керівник Центру мистецтв «Новий український театр».

Когут Ольга – акторка Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки.

Козачук Ніна – асистент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Май Андрій – куратор фестивалю «Тиждень актуальної п'єси».

Недін Лариса – актриса, театральний педагог, письменниця, журналістка, громадська діячка.

Приходько Андрій – режисер-постановник в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка, керівник Театрального центру «Пасіка» Києво-Могилянської академії, заслужений діяч мистецтв України.

Савченко Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, режисер народного студентського театру «Вавилон».

Сорока Юрій – редактор журналу «Українська культура».

Стукалова Валентина – завідувачка медіатеки, куратор книжкових проєктів Французького інституту в Україні.

Титаренко Любов – художній керівник театру «Браво».

Номінація «Кіносценарії»

Асадчий Максим – продюсер «Пронто Фільм».

Васильєва Олена – продюсер телеканалу «1+1».

Войтенко Володимир – кінознавець.

Гладких Олена – редактор бізнес-порталу «Знято в Україні», редактор delo.ua.

Замрій Денис – сценарист.

Кофман Геннадій – програмний директор фестивалю «Docudays».

Кришталович Олександр – оператор-постановник.

Левіцький Любомир – режисер.

Лисенко Сергій – режисер.

Лоташевський Ігор – продюсер, директор ТРК «Ера».

Моргунець-Ісаєнко Олеся – режисер.

Сировотка Людмила – режисер, продюсер.

Суярко Андрій – кінопродюсер.

Томенко Тарас – режисер, лауреат І премії 2015 року.

Філатов Антон – кінокритик.

Чернявська Юлія – засновник і генеральний продюсер кінокомпанії «Fresh production Group».

Шапарь Кирило – оператор-постановник.

Якимчук Любов – поетеса, лауреат І премії 2015 року.

Номінація «Пісенна лірика»

Абдулаєв Ленмар – вокаліст.

Артіш Марічка – громадська діячка.

Бурмицький Олександр – композитор.

Гордон Олександр – поет, директор Будинку письменників.

Джусь Ярослав – композитор.

Дідух-Романенко Світлана – потеса, лауреат та дипломант конкурсу «Коронація слова».

Дмитрук Анастасія – поетеса.

Дроздовський Дмитро – головний редактор журналу «Всесвіт», кандидат філологічних наук, науковий співробітник Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України.

Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vгода».

Карпенко Олена – співачка, композитор, письменниця, журналістка.

Коцарев Олег – письменник, журналіст.

Литвинюк Таня-Марія – поетеса.

Мудрак Лариса – громадська діячка.

Мудрак Леся – поетеса.

Онанко Аліна – співачка гурту «Круасан».

Піскарьова Тетяна – співачка.

Смик Олександр – композитор.

Номінація «Твори для дітей»

Блажевська Оксамитка – радіожурналістка, поетеса, рг-менеджер видавництва «Фонтан казок».

Брайченко Олена – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу культури Науково-дослідного інституту українознавства.

Бурмицька Людмила – музичний керівник.

Васильєва Юлія – «Школа Лисенка».

Васильченко Надія – викладач, перекладач.

Войтенко Ольга – сценарист.

Волосевич Олена – головний редактор журналу «Ангелятко».

Воляник Ольга – представник від журналу «Мамине сонечко».

Голубєва Олена – продюсер анімаційної студії «Червоний собака».

Григораш Наталія – головний редактор видавництва «Час майстрів».

Дурдас Алла – перекладач, викладач кафедри сучасних європейських мов факультету міжнародної торгівлі та пра-

ва Київського національного торговельно-економічного університету.

Зайцева Анна – казкотерапевт.

Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vгода».

Замрій Оксана – сценарист.

Кельті Христина – перекладач, психолог.

Кметик Володимир – керівник і власник телеканалу «Маятко TV», директор анімаційної студії «Фрески».

Колесніков Вадим – ведучий, дитячий психолог.

Колінько Олена – письменниця, лауреат І премії 2014 року.

Кондратюк Олена – філолог, викладач.

Кур Тетяна – редактор сайту «Світ мам».

Лапушена Ольга – головний редактор журналу «Котя».

Лісімова Лідія – представник Міжнародної громадської організації «Жінка III тисячоліття».

Марченко Наталія – науковець і письменниця, книгознавець, біографіст, літературний критик, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, провідний бібліограф Національної бібліотеки України для дітей.

Марченко Оксана – прес-аташе фестивалю «Парад культур».

Машевський Олександр – композитор.

Мельник Ольга – керівник дитячого фольклорного гурту-театру «Дай Боже».

Мірошніченко Христина – представник від продакшн «Сон-це».

Найда Іванна – генпродюсер «Плюс-плюс».

Нікішова Катерина – головний редактор всеукраїнського науково-популярного природничого журналу для дітей «Колосок».

Ніцой Лариса – письменниця.

Пірог Євгенія – письменниця.

Смілянець Марина – письменниця, лауреат І премії 2015 року.

Тарасова Ольга – письменниця, лауреат І премії 2015 року.

Тунська Оксана – президент Чилійсько-української інтеграційної палати.

Чайкіна Тамара – поетеса, лауреат І премії 2014 року.

Шаломицька Катерина – ведуча програми «Світанок», ICTV.

Яковенко Наталія – ведуча програми «Школа Мері Попінс».

Журі конкурсу «Коронація слова» 2017 року

Номінація «Романи»

Артюшенко Злата – кандидат філологічних наук, редактор.

Богданець-Білокаленко Наталія – науковець, доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України, доцент кафедри української літератури і компаративістики, завідувач науково-дослідної лабораторії грінченкознавства Київського університету імені Бориса Грінченка.

Бондар Ольга – філолог.

Волошук Лариса – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Кандиба Оксана – головний редактор видавництва «Vivat».

Кириченко Дмитро – директор видавництва «Брайтстар».

Красовицький Олександр – директор видавництва «Фоліо».

Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Крижанівський Роман – засновник книгарні «Товариство унікальних творців» («ТУТ»).

Лук'яненко Віталій – головний редактор «Мульгимедійного видавництва Стрельбицького».

Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».

Олійник Марина – випусковий редактор «Час і події».

Пахомова Тетяна – письменниця, лауреат І премії 2016 року.

Петришин Оксана – громадська діячка.

Разживін Віктор – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Слюсаренко Ніна – редактор агенції «Наш час».

Стенурін Іван – директор видавництва «Саміт-книга».

Ткаченко Анатолій – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Філоненко Софія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету.

Чечель Людмила – журналіст, письменниця.

Шакура Марія – керівник напряму художньої літератури видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Номінація «П'єси»

Башкатова Тетяна – акторка.

Бондарева Олена – літературознавець, театрознавець, доктор філологічних наук, професор, проректор з науково-методичної, соціально-гуманітарної роботи та лідерства Київського університету імені Бориса Грінченка, поетеса.

Бударина Ната – режисер, незалежний театральний проєкт «ТАР Театр».

Веселовська Анна – театральний критик.

Гудзь-Войтенко Світлана – театрознавець, завідувач редакції «Радіотеатру», канал «Культура», «Українське радіо».

Гуменний Ден – куратор фестивалю «Тиждень актуальної п'єси».

Дорошенко Данило – актор.

Драчковська Оксана – драматург, лауреат І премії 2016 року.

Кащеєва Галина – заступник директора Київського академічного театру на Печерську.

Кіно Віталій – театральний режисер, актор, викладач, директор, художній керівник Центру мистецтв «Новий український театр».

Козачук Ніна – асистент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Копйова Світлана – керівник народного театру-студії «Мрія».

Люшина Марина – режисер Конотопського народного театру «Ми».

Недін Лариса – актриса, театральний педагог, письменниця, журналістка, громадська діячка.

Огородник Орест – актор Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької, заслужений діяч мистецтв України.

Савченко Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, режисер народного студентського театру «Вавилон».

Стукалова Валентина – завідувачка медіатеки, куратор книжкових проектів Французького інституту в Україні.

Номінація «Кіносценарій»

Андрієнко Віктор – актор та режисер театру і кіно, сценарист, продюсер, каскадер, заслужений артист України.

Войтенко Володимир – кінознавець.

Гладьких Олена – редактор українського бізнес-порталу «delo.ua».

Єремєєва Олена – креативний продюсер «1+1».

Зленко Сергій – директор київських кінотеатрів «Boomer» і «Магнат», кінематографіст.

Коваль Надія – режисер.

Лігачова Наталія – кінокритик, шеф-редактор порталу «Детектор медіа».

Матешко Анастасія – режисер.

Новосад Олеся – фестиваль мультимедійних проектів «Манускрипт».

Романюк Наталія – виконавчий продюсер, продакшн-студія «Limelite».

Федорейко Олена – журналіст (кіноогляди на «1+1»).

Шапарь Кирило – оператор-постановник.

Щербина Олег – продюсер кінокомпанії «Фрешпродакшн».

Ярмошук Вікторія – виконавчий директор Української кіноасоціації.

Номінація «Пісенна лірика»

Абдулаєв Ленмар – вокаліст.

Бурміцький Олександр – композитор.

Воронюк Леся – письменниця, журналіст та громадський діяч.

Гордон Олександр – поет.

Грарбар Сергій – письменник, перекладач, джазмен.

Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, вокалістка гурту «Vroda».

Кадер Катерина – журналістка.

Карпенко Олена – співачка, композитор, поетеса, письменниця, журналістка.

Матвійчук Анатолій – співак, поет, композитор, журналіст, телеведучий, музичний аналітик, педагог, науковець, народний артист України.

Мудрак Леся – письменниця, кандидат філологічних наук, перекладач, критик, громадський діяч.

Пекун Оксана – співачка, телеведуча, народна артистка України.

Рудницька Анжеліка – співачка, громадська діячка.

Самара Оксана – перекладач, поетеса, прозаїк, лауреат I премії 2016 року.

Сампан Ірина – журналістка, головний редактор військового радіо «Армія FM».

Номінація «Твори для дітей»

Андрій Кузьмін – заступник директора видавництва «Теза».

Блажевська Оксамитка – радіожурналістка, поетеса, рг-менеджер видавництва «Фонтан казок».

Войтенко Ольга – сценарист.

Гуменна Лілія – головний редактор видавництва «Талант».

Дурдас Алла – перекладач, викладач кафедри сучасних європейських мов факультету міжнародної торгівлі та права Київського національного торговельно-економічного університету.

Кельті Христина – перекладач, психолог.

Малаш Іванна – філолог.

Марченко Мія – письменниця, лауреат I премії 2016 року.

Масімова Альбіна – учениця.

Нікішова Катерина – головний редактор всеукраїнського науково-популярного природничого журналу для дітей «Колосок».

Ніцой Лариса – письменниця.

Петришин Вікторія – учениця.

Полковенко Тарас – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент, заступник директора Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Савчук Тетяна – головний редактор журналу «Мир детства и чудес».

Симоненко Олег – директор видавництва «Час майстрів».

Скарбничка Марійка – книжковий клуб «За затишню Землю».

Чепурна Інна – літературний редактор дитячого журналу «Пізнайко».

Журі конкурсу «Коронація слова» 2018 року

Номінація «Романи»

Артюшенко Злата – філолог.

Бондар Ольга – філолог, аспірант Української академії друкарства.

Волошук Лариса – кандидат філологічних наук, доцент Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гончарук Оксана – редактор відділу культури і світського життя газети «Комсомольская правда».

Красовицький Олександр – генеральний директор видавництва «Фоліо».

Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Крижанівський Роман – засновник книгарні «Товариство унікальних творців» («ТУТ»).

Лук'яненко Віталій – головний редактор «Мультимедійного видавництва Стрельбицького».

Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».

Михайлов Віктор – письменник, лауреат I премії 2017 року.

Одинока Олена – керівник відділу маркетингу видавництва «КМ-Букс».

Олійник Марина – випусковий редактор часопису «Час і події».

Попова Тетяна – провідний редактор видавництва «Фабула».

Разживін Віктор – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Сімонова Елеонора – директор видавництва «Нора-Друк».

Слюсаренко Ніна – редактор агенції «Наш час».

Степурін Іван – директор видавництва «Саміт-книга».

Ткаченко Анатолій – науковець, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Тютюник Віталій – видавець, видавництво «Клуб сімейного дозвілля».

Філоненко Софія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету.

Чечель Людмила – журналістка, письменниця.

Номінація «П'єси»

Ар'є Павло – драматург.

Данчук Оксана – керівник літературно-драматургічної частини та менеджер платформи «Перша сцена сучасної драматургії «Драма.UA».

Каспишишак-Сенів Наталія – режисер.

Кіно Віталій – театральний режисер, актор, викладач, директор-художній керівник Центру мистецтв «Новий український театр».

Коваленко Ольга – керівник літературно-драматургічної частини Полтавського театру.

Козачук Ніна – асистент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Копйова Світлана – керівник народного театру-студії «Мрія».

Кужельний Олексій – професор, театральний режисер, художній керівник Київської академічної майстерні театрального мистецтва «Сузір'я», народний артист України.

Люшина Марина – режисерка Конотопського народного театру «Ми».

Марчак Юрій – директор, художній керівник Чернівецького музично-драматичного театру імені Ольги Кобилянської.

Недін Лариса – актриса, театральний педагог, письменниця, журналістка, громадська діячка.

Петренко Надія – керівник літературно-драматургічної частини Запорізького театру молоді.

Приходько Андрій – режисер-постановник в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка.

Савченко Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, режисер народного студентського театру «Вавилон».

Чепелюк Олеся – драматург, завліт Закарпатського обласного театру драми та комедії.

Номінація «Кіносценарій»

Асадчий Максим – продюсер «Пронто Фільм».

Босак Тарас – продюсер.

Васильєва Олена – продюсер.

Войтенко Володимир – кінознавець.

Войтенко Оксана – кінорежисер, студентка Інституту екранних мистецтв Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Гладьких Олена – редактор українського бізнес-порталу delo.ua.

Зленко Сергій – директор київських кінотеатрів «Boomer» і «Магнат», кінематографіст, член Європейської кіноакадемії.

Коваль Надія – режисер.

Колесніков Дмитро – співголова АП «Асоціація продюсерів України», продюсер «Кінотур».

Колубаєв Артем – продюсер та засновник «Мейнстрім пікчерз».

Кофман Геннадій – продюсер, програмний директор «МКФ Docudays UA».

Лисенко Сергій – режисер, кіносценарист.

Матешко Анастасія – сценарист.

Моргунець-Ісаєнко Олеся – режисер.

Новосад Олеся – сценаристка.

Овечкін Дмитро – продюсер, засновник і керівник продакшн-студії «Золоте руно».

Осіпов Андрій – продюсер, адвокат, правозахисник, керівник Одеської кіностудії.

Преловська Алла – менеджер проектів кінокомпанії «FILM. UA Group»

Рибачук Віктор – письменник, драматург, лауреат I премії 2017 року.

Різолі Андрій – продюсер, CEO компанії «Вавилон».

Чернявська Юлія – генеральний продюсер кінокомпанії «Фрешпродакшн».

Чигрина Віта – акторка, громадська діячка.

Номінація «Пісенна лірика»

Абдулаєв Ленмар – співак.

Артиш Марічка – громадський діяч.

Бурміцький Олександр – композитор.

Гордон Олександр – поет.

Коваль Валентин – член Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Кротов Євгеній – диктор радіо, актор озвучування і дубляжу, автор і виконавець пісень.

Лопата Євгенія – директор Міжнародного поетичного фестивалю «Меридіан Черновіц».

Маслюк Дана – поетеса.

Миклашук Олена – поет, лауреат I премії 2017 року.

Мудрак Леся – письменниця, кандидат філологічних наук, перекладач, критик, громадський діяч.

Онанко Аліна – співачка гурту «Круасан».

Рудницька Анжеліка – співачка, громадський діяч.

Слободянюк Марина – поетеса.

Журі конкурсу «Молода Коронація» 2018 року

Ангелова Мар'яна – кандидат педагогічних наук, старший викладач Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Андрієнко Віктор – актор та режисер театру і кіно, сценарист, продюсер, каскадер, заслужений артист України.

Байбак Ольга – начальник відділу зовнішніх комунікацій Національної спілки театральних діячів України.

Блажевська Оксамитка – поетеса, видавництво «Фонтан казок».

Винник Тетяна – громадський діяч, письменниця, журналіст, перекладач, головний редактор журналу «Крилаті».

Вірченко Тетяна – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Вітер Олександр – актор, режисер, драматург, лауреат І премії 2017 року.

Войтенко Ольга – сценарист, письменниця.

Дурдас Алла – викладачка, перекладачка, вихователька.

Жигун Сніжана – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Козлов Роман – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Кондратюк Олена – філолог, викладачка.

Копійова Світлана – керівник народного театру-студії «Мрія».

Лана Ра – письменниця, сценарист, драматург, художник, дипломант, лауреат І премії 2013 року.

Луцюк Микола – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Люшина Марина – режисер Конотопського народного театру «Ми».

Максименко Лілія – журналістка, поетеса.

Марченко Наталія – письменниця, книгознавець, біографіст, літературний критик, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, провідний бібліограф Національної бібліотеки України для дітей.

Масімова Альбіна – учениця.

Пасуєва Олена – учениця.

Петришин Оксана – учениця.

Порядченко Леся – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Привалова Світлана – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Симоненко Олег – директор видавництва «Час майстрів».

Сотникова Валентина – магістрантка Інституту філології Київський університет імені Бориса Грінченка.

Телець Юрій – магістрант Інституту філології Київський університет імені Бориса Грінченка.

Теремко Василь – директор Видавничого центру «Академія», доктор наук із соціальних комунікацій, доцент, за-

відувач кафедри видавничої справи та редагування Інституту журналістики Київського університету, заслужений працівник культури України.

Терещенко Олена – письменниця, лауреат І премії 2017 року.

Тодуа Леонард – сценарист.

Шульга Олена – сценарист художніх та анімаційних фільмів, літературний редактор, журналіст.

Журі конкурсу «Коронація слова» 2019 року

Номінація «Романи»

Артюшенко Злата – філолог.

Бондар Ольга – філолог, аспірант Української академії друкарства.

Ворона Володимир – письменник, лауреат І премії 2018 року.

Красовицький Олександр – генеральний директор видавництва «Фоліо».

Криворучко Дмитро – режисер, продюсер, шеф-продюсер кінокомпанії «Freshproduction.ua».

Крижанівський Роман – засновник книгарні «Товариство унікальних творців» («ТУТ»).

Лесовікова Олена – представник від видавництва «АССА».

Лук'яненко Віталій – головний редактор «Мультимедійного видавництва Стрельбицького».

Мартинюк Микола – директор Поліграфічно-видавничого дому «Твердиня».

Олійник Марина – випусковий редактор часопису «Час і події».

Попова Тетяна – провідний редактор видавництва «Фабула».

Слюсаренко Ніна – редактор агенції «Наш час».

Степурін Іван – директор видавництва «Саміт-книга».

Тисовська Наталія – видавництво «КМ-Букс».

Ткаченко Анатолій – доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та компаративістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, фахівець із літературного редагування.

Тютюнник Віталій – видавець, видавництво «Клуб сімейного дозвілля».

Філоненко Софія – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету.

Чечель Людмила – журналістка, письменниця.

Номінація «Г'єси»

Ар'є Павло – драматург.

Гудзь-Войтенко Світлана – театрознавець, редактор літературних передач і радіотеатру.

Єременко Олена – літературознавець, доктор філологічних наук, професор Київського університету імені Бориса Грінченка.

Кіно Віталій – театральний режисер, актор, викладач, директор-художній керівник Центру мистецтв «Новий український театр».

Коваленко Ольга – керівник літературно-драматургічної частини Полтавського театру.

Коврей Віктор – прозаїк, культуртрегер, журналіст, громадський діяч.

Когут Оксана – філолог.

Копійова Світлана – керівник народного театру-студії «Мрія».

Люшина Марина – режисер Конотопського народного театру «Ми».

Майшев Олександр – представник Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації.

Недін Лариса – актриса, театральний педагог, письменниця, журналістка, громадська діячка.

Петренко Надія – Запорізький театр молоді.

Савченко Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного Університету імені Михайла Драгоманова, режисер народного студентського театру «Вавилон».

Смілянecь Марина – драматург, лауреат І премії 2018 року.

Чепелюк Олеся – драматург, завітл Закарпатського обласного театру драми та комедії.

Номінація «Кіносценарії»

Асадчий Максим – продюсер «Пронто Фільм».

Баженов Сергій – кіносценарист, лауреат І премії 2018 року.

Босак Тарас – продюсер.

Бригинець Міла – режисер.

Войтенко Володимир – кінознавець.

Гладских Олена – редактор українського бізнес-порталу delo.ua.

Захарченко Олена – правозахисниця.

Коваль Надія – режисер.

Колюбаєв Артем – продюсер та засновник «Мейнстрім пікчерз».

Кофман Геннадій – продюсер, програмний директор «МКФ Docudays UA».

Лисенко Сергій – режисер, кіносценарист.

Моргунець-Ісаєнко Олеся – режисер.

Новосад Олеся – сценарист.

Осіпов Андрій – продюсер, адвокат, правозахисник, голова правління Одеської кіностудії.

Різоль Андрій – продюсер, СЕО компанії «Вавилон».

Чигріна Віта – акторка, громадська діячка.

Номінація «Пісенна лірика»

Абдулаєв Ленмар – співак.

Бурміцький Олександр – композитор.

Грбар Сергій – письменник, перекладач, джазмен.

Заклецька Анна – співачка, телевізійна та радіоведуча, громадська діячка, хореограф, режисер, модель, вокалістка гурту «Vroda».

Карпенко Олена (Solotia) – співачка, композитор і поетеса, письменниця, журналістка.

Кіш Лілія – співачка.

Маслюк Дана – поетеса.

Мудрак Леся – письменниця, кандидат філологічних наук, перекладач, критик, громадський діяч.

Рудницька Анжеліка – співачка, громадська діячка.

Тимофійчук Марина (Navka) – музикант, автор і виконавиця пісень, поетеса.

Шоха Ігор – поет, лауреат І премії 2018 року.

Журі конкурсу «Молода КороНація» 2019 року

Бонь Наталія – письменниця, переможець конкурсу «Молода КороНація» 2018 року.

Винник Тетяна – громадський діяч, письменниця, журналіст, перекладач, головний редактор журналу «Крилаті».

Вишиницька Юлія – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент кафедри світової літератури Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Вірченко Тетяна – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Голубєва Олена – продюсер анімаційної студії «Червоний собака».

Груздьова Олена – викладач Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гуменна Лілія – головний редактор видавництва «Талант».

Дурдас Алла – викладач, перекладач, вихователь.

Єременко Олександра – студентка Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Жигун Сніжана – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук.

Зайцева Анна – казкотерапевт.

Кіно Віталій – театральний режисер, актор, викладач, директор-художній керівник Центру мистецтв «Новий український театр».

Кметик Володимир – керівник і власник телеканалу «Маятко TV», директор анімаційної студії «Фрески».

Козлов Роман – літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Копійова Світлана – керівник народного театру-студії «Мрія».

Лесовікова Олена – представник від видавництва «АССА».

Луцюк Микола – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Люшина Марина – режисер Конотопського народного театру «Ми».

Максименко Лілія – журналістка, поетеса.

Масімова Альбіна – учениця.

Остапенко Олена – старший викладач Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Розінкевич Наталія – викладач Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, аспірант Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Симоненко Олег – директор видавництва «Час майстрів».

Степанова Олена – кандидат педагогічних наук, доцент Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

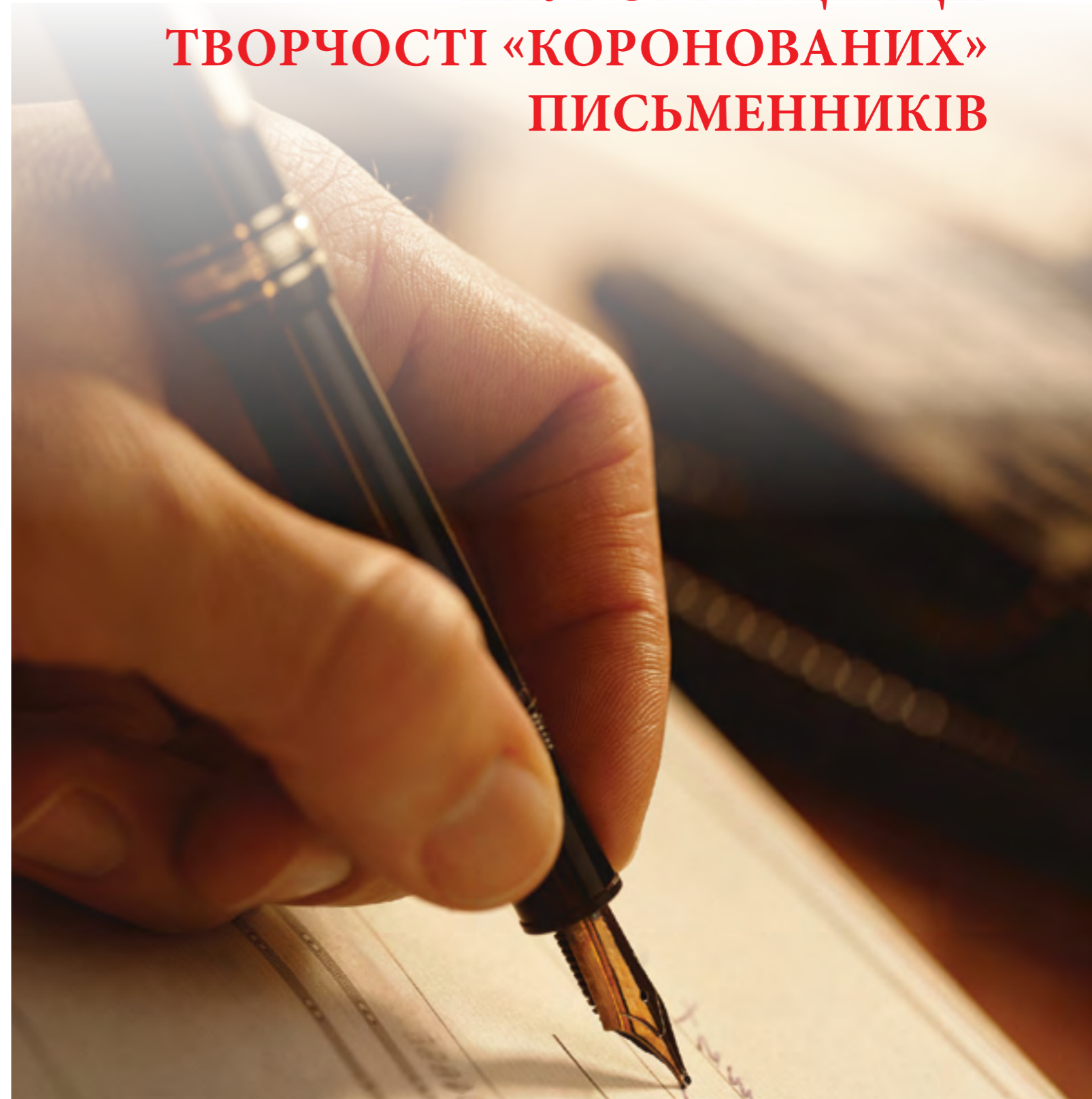
Теремко Василь – директор Видавничого центру «Академія», доктор наук із соціальних комунікацій, доцент, за-

відувач кафедри видавничої справи та редагування Інституту журналістики Київського університету, заслужений працівник культури України.

Чепурна Інна – літературний редактор дитячого журналу «Пізнайко».

НАУКОВІ РЕЦЕПЦІЇ ТВОРЧОСТІ «КОРОНОВАНИХ» ПИСЬМЕННИКІВ

Андрій Гурдуз,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Комбінаторна міфопоетика роману Вікторії Гранецької «Мантра-омана»

На тлі незмінної популярності фентезі в літературно-мистецькому процесі кінця ХХ – початку ХХІ ст. усе потужніший імпульс розвитку демонструє «жіноча» містична любовна проза. Український її варіант як яскравий приклад художньої рецепції зарубіжного досвіду привертає до себе увагу критиків, зокрема завдяки широкому читацькому відгуку. Однак через низку причин (поверховість критиків, несистемності й аспектноності спроб нечисленних дослідників – С. Філоненко, Г. Авксентьевої та деяких інших) майже не досліджений [19, 272], що певною мірою зіставляється із ситуацією квазівивченості самого явища фентезі як такого. Комплексне висвітлення природи і шляхів розвитку «жіночого» містичного роману в Україні є пріоритетним питанням вітчизняної науки (в аспектах гендеру, порівняльної типології, проблем художньої рецепції, пошуків зразка сучасної національної міфотворчості й под.), яке не можна відкладати в часі, оскільки цей літературний корпус інтенсивно поповнюється, тривають активні інтертекстуальні процеси в ньому.

Одним із визначних явищ у вітчизняному літературному процесі початку ХХІ ст. є роман Вікторії Гранецької «Мантра-омана» 2011 року. Переможець Міжнародного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс та пісенної лірики про кохання «Коронація слова – 2011» (I премія), цей твір майже не висвітлений літературознавцями: окрім серії відгуків, є лише кілька відносно розгорнутих рецензій на нього (зокрема, Ж. Куяви [14], Н. Нікалео [16], Я. Дубинянської [9]). «Мантра-омана» продовжила вже традиційну низку аналогічних творів українських письменниць, де героїня, позиціонована як сильна і творча натура, вступає у своєрідний діалог з ірраціональним світом. Як і в попередніх подібних романах («Зло» Людмили Баграт 2002 р., «Містичний вальс» Наталки Шевченко 2003 р., «Дзеркало єдиного рога» Людмили Таран 2008 р. і деяких ін-

ших), лінія ірраціонального в художньому світі В. Гранецької допоміжна (це відзначає і Ж. Куява [14]), за посередництва її рельєфніше проступає психологічний конфлікт героїні в сучасному (міському) соціумі. Сама письменниця вказує, що «...насправді орієнтувалася на патопсихологію та психіатрію» [2]. Справді, зустріч із померлим коханим по той бік реальності для героїні «Мантри-омани» – насамперед її діалог із совістю, який дає змогу розв'язати не вирішуваний інакше конфлікт, стати кращою. Героїня В. Гранецької в реальному світі вже позбавлена обранця, а в її зміненому фізичному стані (кома) інкогніто-присутність Влада сприяє логічному завершенню їхніх стосунків. З погляду психології, при відключенні свідомого актуалізується підсвідоме Єви, що й обіграно в романі. Подібне художнє рішення використано в літературі і кіно (комедія режисера Т. Шедьяка «Брюс Всемогутній», США, 2003), як і прийом специфічного роздвоєння свідомості й поведінки героїні (очевидна сюжетна паралель до повісті С. Кінга «Потаємне вікно, потаємний сад» 1990 р., роману Л. Баграт «Зло» і под.).

Зі слів авторки, у «Мантри-омані» – типовому сучасному містичному любовному романі, одна з основних у цій кваліфікації характеристик – ніби свого роду побічний продукт. Хоча навіть у коментарі творчої історії книги В. Гранецька тяжіє до містичної сфери [2], системно звертається до містико-орієнтованої літератури і кіно в самому художньому тексті (згадано образи гобліна [1, 19], Франкенштейна [1, 51], кінострічки «Твін Пікс» [1, 30], «Сутінки» і «Люди-Х» [1, 127] тощо) і продовжує творити в містико-фантастичному ключі (роман «Тіло™», 2013). Також у «Мантри-омані» подано імітацію раціонального пояснення (як психоаналізу) і стану героїні, і подій, що з нею відбуваються, проте цей раціоналізм упевнено перекреслений фіналом твору.

У такий спосіб метою пропонованої статті є вперше здійснюване визначення специфіки міфопоетичної системи роману В. Гранецької «Мантра-омана». Ключовими стають такі фактори: а) аналіз організації тексту твору з точки зору інтертекстуальності; б) розгляд сполучення в художній канві роману низки міфологічних і літературних сюжетних ліній; в) аналіз інтерпретації письменницею культурно-літературних стереотипів добра і зла.

Схвальні і не дуже зауваження критиків щодо перегуку твору В. Гранецької з прозою її колег-сучасниць (Люко Дашвар, Ірени Карпи [14], Ірен Роздобудько, Галини Вдовиченко [9]) не викликають запитань і стосуються аспектів динаміки сюжету, стилю, мови (додамо тут і близькість манері Ю. Андруховича). Водночас необхідно висвітлити рецепцію В. Гранецької зарубіжного літературно-мистецького досвіду, оскільки це безпосередньо стосується структури міфопоетичної системи роману. Осягнення особливостей міфопоетики «Мантри-омани» як дебютного і вельми успішного твору В. Гранецької актуальне й через те, що стає базовим складником у процесі студіювання пізнішої прози письменниці, еволюції її індивідуального стилю.

Узагалі в українського ірраціонально орієнтованого автора кінця ХХ – початку ХХІ століття переважно бачимо завуальоване чи відкрите звертання до певної версії містичного в митця-попередника (наприклад, С. Кінга) чи до оформленого в фольклорно-міфологічному просторі сюжету або його частини. Причому спостерігаються комбінації аспектів таких звертань залежно від конфігурації міфопоетичної системи твору: розрізнені вкраплення мозаїчного типу і/чи проведення в тексті (фрагменту) сюжету (або сюжетів) митця-попередника (зокрема, у «Гонимарнику» Дари Корній 2010 р. [8, 231–233]), «Злі» Л. Баграт [6, 63–65] тощо). Тобто художній простір формується насамперед як результат

синтезу досвіду зразків-попередників, і відповідно в міфопоетиці такого твору домінуючим є джойсівський, а не кафкіанський тип [15, 178; 15, 181] (подібна за визначенням картина є у відомому сегменті «жіночої» прози межі ХХ–ХХІ ст. [наприклад, див.: 18]). Ступінь оригінальності міфопоетичної системи твору в подібних випадках визначаємо переважно за яскравістю й органічністю вищевказаної комбінаторики. Саме такий варіант міфопоетики характерний для аналізованого роману В. Гранецької.

Вилаштовування міжкультурного діалогу в «Мантри-омані» дуже специфічне. Хоча героїню-українку названо на честь Євпраксії з однойменного роману П. Загребельного 1972–1974 рр. [1, 21–22], в Україні розвиваються події твору, однак текстуальний аналіз засвідчує чітке тяжіння «Мантри-омани» до світу західної культури – переважно кіно і літератури: «Насправді ж ідея частково прийшла з кінематографа», – згадує письменниця і називає американські фільми, що вплинули на неї під час написання роману: «Привид» режисера Дж. Цукера 1990 року, «Куди приводять мрії» режисера В. Ворда 1998 року і «Невидимий» режисера Д. Гойера 2007 року [2]). Особливо такий вплив відчувається в пізнішій книзі авторки «Тіло™».

Абсолютний і дисгармонійний диктат у тексті «Мантри-омани» зарубіжного культурно-мистецького корпусу пояснюється тим, що В. Гранецька спочатку описувала події чужих країв, але в процесі роботи над романом змінила «далеке зарубіжжя... на український мегаполіс» [2], не вповні адаптувавши при цьому деталі антуражу. Фіксуємо дисонанс слов'янського імені героїні в сучасному українському місті (при цьому акцентована небайдужість Євпраксії до «чистої української мови» [1, 24; 1, 207]), де власне українського залишилось не так і багато. Варто додати, що зауваження в плані національної ідеї можуть бути висловлені й на адресу деяких ін-

ших вітчизняних письменниць, наприклад Дари Корній [детальніше див.: 8, 234–235].

На такому тлі – регулярних згадок та обігрувань аспектів західної культури – український літературно-мистецький контекст у романі В. Гранецької майже відсутній. Відчутні, проте, біблійна і сполучені з нею (авторськи переосмислені для аранжування) східна і західна (індіанська, пов'язана із запозиченням із відповідного культурного комплексу образу Ловця снів) релігійні лінії, причому християнська традиція панівна, незважаючи на уявну першість східної (звідки походить явище заголовної «мантри»).

Міфопоетичну систему роману «Мантра-омана» становить синтез сюжетних елементів попередніх культурно-літературних текстів і мозаїка містичних знаків-деталей, що супроводжують події й готують читача до подальшого, трагічного, розвитку сюжету. Основними складовими (площина першого порядку) тут є взаємопереплетені інтерпретації аспектів двох – священної для ряду релігій, а також літературної – традицій. Перша містить біблійну домінанту з інсталяцією екзотичних для європейця фрагментів культур Сходу і Заходу; другу складову формує переважно своєрідне переосмислення структурних елементів роману С. Кінга «Ловець снів» («Dreamcatcher», 2000).

Спектр указаних знаків-передбачень охоплює як авторські знахідки (скажімо, образ «домовини ліфту» на початку роману [1, 10]), так і звичайно використовувані в чарівній казці чи фентезі прийоми: чарівні предмети (містична картина), символіку цифр (Єва вважає себе винною в смерті трьох істот [1, 221], образ її коханого в романі має три іпостасі – про це говоримо нижче), отримання героєм після випробування (тут – героїнею після коми) надможливостей – здатності розуміти мову тварин (кота), надзвичайної фізичної сили і под. Традиційне в літературі стирання меж між реальністю, сном і потойбіччям

також органічно вписується в канву аналізованого роману. Прикметно, що коли Єва в «Мантрі-омані» певний час боїться заснути, щоб не зустрітися з Ловцем снів (подібний страх сну переживає й Карпо в «Дівчинці з папірусом» 2012 р. Тали Пруткові), то Марго зі «Зла» Л. Баграт – прокинутися, щоб не розлучатися з уявленим коханим зі сну.

Теза Люко Дашвар про «несподівану і захопливу суміш містики, гідної творів Кінга, та глибокого розуміння найменших рухів людської душі» [1, обкл.] в «Мантрі-омані» – комплімент В. Гранецькій, притаманний емоційній манері сучасної критики (подібне, до речі, невиправданно звучало на адресу роману жахів Н. і О. Шевченків «Бранці мороку» 2008 р., а Дару Корній після «Гонимарника» 2010 р. назвали «українською Стефані Майер» [детальніше див.: 8, 230]). Однак варто говорити про чіткі паралелі українського твору і «Ловця снів» С. Кінга. Обізнаність В. Гранецької з творчістю американського колеги підтверджує і текст «Мантри-омани» (матір героїні розпочинає письменницьку кар'єру як Анна Кінг, користуючись «...прізвищем знаменитого (Стівена?) Кінга...» [1, 44]). У назвах обох певною мірою автобіографічних (відповідно [2] і [13, 732], [17, 246]) романів уміщений визначальний для їх текстів і широко осмислюваний митцями образ-символ: у С. Кінга – індіанський талісман-оберіг, у В. Гранецької – священний текст у давньоіндійській релігійній традиції, здатний впливати на розум і світ та діяти як оберіг. Фізична неміч (синдром Дауна) і дивовижні дар і можливості телепата Дугласа Кевелла (Даддитса) з американського твору вгадуються в психічному стані (синдром саванта) і геніальності художника Влада в «Мантрі-омані». Відмінність Даддитса від інших людей в українського автора заміщено зовнішньою – лейтмотивною – дияволізацією Влада як коханого героїні, що, в свою чергу, відповідає закономірностям любовної мі-

стичної прози: один із партнерів має стосунок до ірраціонального світу. Нарешті, фінальне протистояння Даддитса та його друзів загрози людству з космосу перетворено в «Мантрі-омані» на фактичне рятування Владом Єви (Євпраксії) від соціального зла в ній по той бік реальності (що символічно: «Єва» буквально означає «жива» [10, 175]). Замість глобального звучання подій американського роману спостерігається приватна «маленька трагедія» із залученням утілень сил добра і зла і з високим дидактичним потенціалом. Винесення ж В. Гранецькою на перший план жіночого образу з огляду на принципи аналізованого корпусу «жіночої» прози закономірно (хоча авторка згадує, що вже в процесі її роботи над твором «герой став героїнею» [2]). До того ж якщо в українському романі йдеться про містичне як про прийом, окремий художній хід для посилення психологізму, то в творчій манері С. Кінга робота з містичним – повнофункціональний метод.

Намічена в «Мантрі-омані» В. Гранецької й сюжетна паралель «Влад і Єва» – «Ромео і Джульєтта» [1, 118; 1, 126], підтримувана згадками про дійових осіб п'єси В. Шекспіра (Гамлета [1, 22; 1, 27] – Офелію, Отелло і Дездемону [1, 22]) чи про його творчість загалом [1, 120; 1, 208].

Відносини Євпраксії і Влада проникнені містикою, причому текст українського роману висвітлює системність містичних деталей-знаків у розвитку сюжету, чим і передрікає фінал, і суперечить вищенаведеним словам В. Гранецької про те, що містичний елемент у творі сформувався випадково. Так, при знайомстві з Владом Єва читає «Дракулу» Б. Стокера (цей роман читає й мати Даддитса Роберта в «Ловці снів» С. Кінга [13, 218]), а голосом парубок їй нагадує актора Аль Пачино в фільмі режисера Т. Хекфорда «Адвокат диявола» (США, 1997) [1, 120]. Прототип Дракули в книзі Б. Стокера – Влад Цепеш – спонукає Єву на перших порах називати героя сво-

го життя графом Дракулою [1, 122]; вона взагалі вбачає в ньому щось диявольське: «...Влад чимось схожий на диявола» [1, 133], «...Влад перекинувся на зірваного з ланцюга диявола» [1, 136] (також див.: [1, 179; 1, 214]); згодна з нею й матір [1, 147; 1, 149]. Узагалі озвучена в «Мантрі-омані» думка про чоловіка-диявола «в житті кожної жінки» [1, 148] нагадує про образ Чорного чоловіка в романі Л. Баграт «Зло» [детальніше див.: 6, 67], Гонимарника в однойменному романі Дари Корній та навіть у певному сенсі – про співвідносний у цьому контексті образ у «Домі на горі» В. Шевчука.

Як і у випадку з містичними любовними романами інших митців, наприклад Дари Корній [8, 233], текст «Мантри-омани» показує, що концепція В. Гранецької вписується в тенденцію поступового взаємозміщення стереотипних образів добра і зла в літературі й мистецтві середини ХХ – початку ХХІ ст. (детальніше див.: [4], [7], [3, 109], [5, 65; 5, 71]). Сама авторка зазначає: «...чому в літературі має панувати штучний розподіл на «чорне» та «біле»?» [2]. Так, у сприйнятті Євпраксії умовно зливаються в один розмитий образ коханого Влада як його іпостасі «Ісус Христос», Ловець снів (у романі В. Гранецької він стає персонажем – утіленням диявола [1, 91; 1, 180]) і психоаналітик «Джон Траволта»: знаково, що ці іпостасі сходяться врешті разом, причому кожна називається Владом [1, 231]. Роль указаних персонажів у житті героїні неоднозначна, що особливо показово у випадку з нібито уявленим нею «Ісусом Христом» і Ловцем снів. Це органічно відповідає складності й роздвоєності образу самої героїні, портрет якої оксюморонний: ім'я Єва викликає асоціації з раєм (але й і з вигнанням із нього), повне ім'я героїні Євпраксія в перекладі з грецької буквально означає «добрі справи» [10, 177], але перед нами «...безсердечна білявка – стерво з янгольськи відфарбованим волоссям...» [1, 11] (яка, певно, нагадує образ ангела помсти

Раель з роману Г. Зотова «Пекло & Рай», 2011). Згадується неоднозначність образу Даддитса С. Кінга: «Даддитс завжди був дволезим мечем. З одного боку... Даддитс-спаситель, Даддитс-герой. З іншого... Даддитс-убивця» [13, 727].

Переосмислення образу Ловця снів у творах В. Гранецької і С. Кінга має водночас спільні й відмінні ознаки. В обох випадках спостерігаємо персоніфікацію, однак трактують автори втілення Ловця снів протилежно: як іпостась нечистого – в українському тексті й образ захисника людства – в американському. Тимчасом як у В. Гранецької Ловець снів – складник образу Влада, осмислюваний як совість чи підсвідоме героїні, то у С. Кінга цим Ловцем, окрім буквального талісмана (наскрізний мікрообраз), є і сам Даддитс («Даддитс. Ось хто справжній Ловець» [13, 537]), і створена цим героєм для захисту людства ментальна мережа з п'яти суб'єктів – його і друзів [13, 725]. Отже, поєднаність трьох іпостасей в образі Влада В. Гранецької певним чином відповідає сполученню свідомостей п'яти тирки друзів у Ловці снів роману С. Кінга, а також психологічному стану персонажа Джоунсі, коли той «єдиний у трьох обличчях» [13, 334]. Окрім того, Генрі з американського роману реємує: «Я вірю в те, що Даддитс – це ми... Раса, вид, ген; гра, сет, матч. Ми всі, в сумі своїй, Даддитси...» [13, 729].

Перетворення Єви в «Мантри-омані» після душевної катастрофи – розриву з коханим – у нормальну в моральному плані людину відбувається, у тому числі, завдяки її зустрічі з Ловцем снів (приходить до неї як її совість), посланим для цього «Ісусом Христом» [1, 176]. Тобто обмежена духовно і здорова фізично Єва після спроби самогубства – скалічена фізично, але духовно здорова; проходячи через страждання, вона платить у такий спосіб за своє очищення високу ціну. Водночас нагадаємо, що від морально-духовного сну пробуджує в дорослому житті своїх пов'язаних

свідомістю друзів Даддитс; вони також шляхом страждань повертають собі призабуті в буденній суєті духовні цінності (наприклад, Генрі до цього всерйоз думав про самогубство).

Отже, біблійна лінія (наявна і в «Ловці снів» С. Кінга) в українському романі прописана своєрідно і суперечливо, без прямих сюжетних проекцій на Святе Письмо. «Передумова» до прощення героїні «Ісусом Христом» саме як старозаповітної Єви реалізується відповідно завдяки попередньому гріхопадінню Євпраксії. Підтвердженням цієї тези на міфопоетичному рівні є порівняння згоди героїні відмовитися від Владу (а «Ісус Христос» у творі, як було сказано, – одна з його іпостасей) зі зрадою Іуди [1, 53; 1, 148]; роздуми Євпраксії про те, що в одному з минулих життів «Ісус Христос» дійсно був Христом, а вона – «...натовпом, що жбурляв у нього каміння...» [1, 17] (тут В. Гранецька вдається до своєрідної контамінації біблійних смислів в образі своєї героїні).

Невідповідність семантики імені героїні трагізму подій у її житті нагадує про зв'язок твору з романом П. Загребельного «Євпраксія», у тексті якого читаємо: «Її назвали Євпраксією, що означало «Щаслива», і тепер це видавалося тяжкою насмішкою» [11, 23] (аналогічно див.: [11, 32; 11, 144]).

Оксюморонна й така, що оригінально корелює з текстом, назва роману В. Гранецької містить символічну абстракцію і вказує на психологічну сферу (пригадується заголовок класичної повісті М. Коцюбинського «Fata morgana»). За канонами давньоіндійської релігійної традиції, виголошення мантр сприяє духовному зростанню, однак пафос першої частини заголовка роману заперечує семантика другої його частини – українського «омана». Внутрішній – і ледве не знущальний у такій лексичній комбінації для східного культурно-духовного контексту – змістовий конфлікт виявляємо вже

в самому слові «омана»: у сусідстві з попереднім «мантра» фонетично актуалізується значення сполуки перших двох букв в «омані» – «ом». Відомо ж, що поєднання «ом» на Сході сакральне й відповідає звучанню найвищої мантри [12, 586]. Виходячи з тексту роману В. Гранецької, можна говорити про наголошення в його назві на ідеї сили не стільки розуму (за авторкою, це ілюзорно), скільки мудрості всепрощення, що її дають любов і християнські (образ «Ісуса Христа» в романі) чесноти, адже буквально санскритське «мантра» трактується як «рятівний засіб» (tra) для «розуму» (man) [12, 508], що за цим авторкою прописано «омана».

Повторювані точно чи майже дослівно в аналізованому романі фрагменти (окремі речення та їх групи) численні й системні, розташовані по всьому тексту і функціонально співвідносні з рефренами у творах пісенного жанру. Завдяки цьому процес читання роману певно нагадує проказування розчиненого в його тексті набору мантр (мантра відтворюється повторенням із можливими модуляціями), які врешті зливаються в одну умовну «мантру» роману. Серед таких фрагментів – майже повністю відтворений у «Епілозі» текст «Прологу» (відповідно: [1,

236–237] – [1, 9–10]), самохарактеристика Єви в житті й після смерті [1, 11; 1, 112], асоціативний опис голосу Влада [1, 120; 1, 136; 1, 137], питання Влада до Єви, а згодом – Єви до матері: «Чому ти не була на моєму похороні?...» [1, 181; 1, 182]; згадки про тридцять тисяч, «запрошених» Євою в обмін на право бути з коханим [1, 53; 1, 148], про «хворого на бубонну чуму Диявола» [1, 80; 1, 176; 1, 231], набуті героїнею після коми «дурнувати таланти» [1, 195; 1, 221; 1, 225], оцінювання прізвища її колишнього коханця Страхопуденка [1, 87; 1, 233]. До слова, з огляду на зв'язок «Мантри-омані» з «Євпраксією» П. Загребельного систему повторюваних фрагментів у тексті В. Гранецької можна розглядати і як розгорнуту й ускладнену лейтмотивну лінію цього роману-попередника (не так яскраво, але простежується подібна закономірність і в «Ловці снів» С. Кінга). Пам'ятаємо «нагадування» читачу про семантику грецького «Євпраксія» [11, 14; 11, 22; 11, 23; 11, 32; 11, 144] та обігруване в різній тональності «Станеш імператрицею – ошчасливиш світ» [11, 98] (також див.: [11, 110; 11, 112; 11, 120; 11, 129; 11, 229; 11, 241]).

Для прикладу порівняймо фрагменти твору В. Гранецької:

Героїня бачить себе в житті й після смерті	
Рядок: «Життя як диво: «Ти – безсердечна білява-стерво з виснажливо відфарбованим волоссям в актуальній відтінку цього сезону. Якакже-глибокими проваллями холодних сірих очей, що їх так любите ховати за цинічними скельцями сонцезахисних окулярів (особливо в похмурі дні), і тілом, яке навряд чи коли виступило б за дому вібранім у щось інше, окрім свіщенних дизайнерських слів...» [1, 11]	Рядок: «Загемзевня»: «Ти – безсердечна білява-стерво з виснажливо відфарбованим волоссям в актуальній відтінку цього сезону (хоча після смерті цей відтінок дещо змірипів і загемзів...) Якакже-глибокими проваллями холодних сірих очей, що їх так любила ховати за цинічними скельцями сонцезахисних окулярів (особливо в похмурі дні?), і тілом, яке навряд чи коли виступило б за дому вібранім у щось інше, окрім свіщенних дизайнерських слів...» [1, 11?]

Опис голосу Влада у сприйманні Єви, розділ «Хто такий Влад»

«...До твоєї свідомості без запрошення увірвалося його галас – низький і чарувальний – таким способом розмавілів харизматичний Аль Пачино в «Адвокат диявола»...» [1, 128]	«...А галас звучить хрипко і чинувальне, як в Аль Пачино в «Адвокат диявола» [1, 136]. «...Раптом чуєш жагучий, хрипучавто-низький тенет Аль [Лізіка із «Адвоката диявола» [1, 137].
--	---

Внутрішню динаміку як своєрідну градацію виявляє при цьому трійчаста система фрагментів з опису голосу Влада: коли в першому фрагменті вказано, що героїня сприймає голос коханого («його голос»), схожий на альпачинівський, то в наступному вказівка на належність голосу Владу опущена (це просто «голос», схожий на голос Аль Пачино), а в третьому випадку Єва чує вже «шепіт Аль Пачино».

Особливий «літературно-музичний симбіоз» у творі В. Гранецької («...роман награний у темпі Vivo, з періодичними репризами» [16]) нагадує Н. Нікалео звучання мантри [16]. Не можна виключати при цьому вірогідний вплив «слідів» східної духовної практики в «Ловці снів» С. Кінга на аналізований роман В. Гранецької. Так, в американському творі Генрі захоплюється дзен-буддизмом [13, 11], а в одній з ігор із друзями Даддитс сидить «...на килимі в позі лотоса... посміхається на весь рот, як Будда» [13, 200].

Як видно, міфопоетична парадигма роману «Мантра-омана» має складну комбіновану організацію лінійно-мозаїчного типу і засвідчує активну творчу рецепцію В. Гранецькою різнопланового українського і зарубіжного літературно-мистецького досвіду. Запропонований у нашій статті матеріал може стати основою вивчення стилю цієї письменниці, бути використаний у широких компаративних дослідженнях української й зарубіжної «жіночої» містичної прози, міського фентезі, місця сучасного вітчизняного митця у світовому літературному процесі та взагалі у працях із питань порівняльної міфопоетики.

Список використаних джерел

1. Гранецька В. Мантра-омана : роман / Вікторія Гранецька. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2011. – 240 с.
2. Гранецька В. Як з'явилася «Мантра-омана» [Електронний ресурс] / Вікторія Гранецька // Вікторія Гранецька. Офіційний сайт. – Режим доступу : granetska.net.ua/mantra-omana/yak-z-yavilasya-mantra-omana.html.
3. Гурдуз А. І. Амплітуда переосмислення образу единорога в літературі ХХ – першого десятиліття ХХІ ст. / А. І. Гурдуз // Новітня філологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. – № 37. – С. 99–115.
4. Гурдуз А. І. Літературна мінотавіана ХХ – поч. ХХІ ст. / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 6 (ст. II). – С. 51–56.
5. Гурдуз А. І. Літературно-мистецька вампіріада другої половини ХХ – першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення / А. І. Гурдуз // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. – Сер. Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.12 (96). – С. 64–72.
6. Гурдуз А. І. Міфопоетика «жіночого» містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні / А. І. Гурдуз // Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. – Сер. Філологічні науки (літера-

турознавство) / гол. ред. В. Д. Будака. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61–68.

7. Гурдуз А. І. Постійність рухливого: ізоморфізм ключових традиційних образів і мотивів у літературі / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 12. – С. 63–64.

8. Гурдуз А. Роман Дари Корній «Гонимарник»: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства / А. Гурдуз // Українознавчий альманах / ред. кол. : М. І. Обушний (відп. ред.) та ін. – К. ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229–235.

9. Дубинянська Я. Введення в оману [Електронний ресурс] / Яна Дубинянська // ЛітАкцент. – Режим доступу : litakcent.com/2012/01/20/vvedennja-v-omanu/.

10. Етимологічний словник української мови : в 7 т. – К. : Наук. думка, 1985. – Т. 2 : Д-Копці. – 571 с.

11. Загребельний П. Євпраксія ; День для прийдешнього : романи / Павло Загребельний // Загребельний П. Твори : в 6 т. – К. : Дніпро, 1980. – Т. 4. – 581 с.

12. Индийская философская энциклопедия / отв. ред. М. Т. Степанянц; Ин-т философии РАН. – М. : Акад. проект ; Гаудеамус, 2009. – 950 с.

13. Кинг С. Ловец снов : роман / Стивен

Кинг ; пер. с англ. Т. А. Перцевой. – М. : АСТ ; Харьков : Фолио, 2004. – 733 с.

14. Куява Ж. «Мантра-омана»: не сотвори собі... гріха [Електронний ресурс] / Жанна Куява // Сумно?Ком. – 2011. – 09. – 12. – Режим доступу : sumno.com/literature-review/mantra-omana-ne-sotvory-sobi-griha.

15. Наливайко Д. С. Міфологія і сучасна література / Д. С. Наливайко // Всесвіт. – 1980. – № 2 (стаття перша). – С. 170–182.

16. Нікалео Н. Мантра чи омана? [Електронний ресурс] / Ніка Нікалео // Вікторія Гранецька. Офіційний сайт. – Режим доступу : granetska.net.ua/mantra-omana/mantra-chi-omana.html.

17. Роугек Л. Сердце, в котором живет страх. Стивен Кинг: жизнь и творчество / Лайза Роугек ; пер. с англ. Н. Балашовой. – М. : АСТ ; Астрель, 2011. – 411, [5] с.

18. Улюра Г. Ревізія міфу з погляду жіночої культури : (на матеріалі романів Л. Уліцької «Медея та її діти» та С. Богданової «Сон Іокасти») / Ганна Улюра // Studia methodologica : альманах. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. – Вип. 30. – С. 58–63.

19. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр : моногр. / С. О. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2011. – 432 с.

Андрій Гурдуз,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Метагероїня романів Дари Корній та питання жанрової еволюції прози письменниці

У зв'язку з процесом вибору українською літературою початку ХХІ століття нового шляху розвитку, в першу чергу – у міфотворчому плані, актуалізується необхідність простеження характеру динаміки національного літературного процесу в різних його площинах, що можуть забезпечити лише системні дослідження, особлива цінність яких стрімко зростає. Роботи про (авторського) метагероя є різновидом таких студій. Актуальна проблема метагероя, розроблювати яку почали не так давно, в українському літературознавстві заявлена (зокрема, С. Хоробом; питання метароману порушують М. Моклиця, Г. Сиваченко, метасюжету – Н. Ткачик), але не висвітлена, за винятком окремих спроб у практичній площині А. Гурдуза.

Підвищеної уваги в окресленому контексті заслуговує «жіноча» проза як один із рушіїв сучасного українського літературно-мистецького процесу, причому в загальних рисах тип метагероя (метагероїні) в ній уже формується [детальніше див.: 7, 62]. Чіткі ознаки образу метагероїні простежуються в романістиці Дари Корній (Мирослави Замоїської), і в пропонованій статті проаналізуємо принципові характеристики цього образу у творах письменниці. Необхідним при цьому бачимо: а) обґрунтувати наявність метагероїні в прозі Дари Корній і б) визначити ключові риси названого образу, особливу увагу приділивши його так званій крилатості. Означена проблема у творчості Дари Корній не висвітлювалася, хоча порушувалася нами раніше [2, 23–24] – так само, як акцентувався складний взаємозв'язок її романів – на рівнях ідейно-логічних переходів, сюжетно-мотивних рішень, образів, автоінтертекстуальності [6, 67; 2, 23–24; 8, 311–312] і вперше був запропонований системний аналіз розвитку міфопоетики її прози [зокрема, див.: 9; 6; 2; 8; 7]. Аспектно особливості стилю Дари Корній розглядають Л. Романенко,

Т. Белімова, схвально відгукуються про її художнє слово Люко Дашвар, Г. Пагутяк, О. Хвостова, Т. Белімова, О. Фетісова і деякі інші.

Вдало дебютувавши у 2010 році у «великій» прозі «Гонихмарником», Дара Корній є автором понад десяти романів, володаркою звання «Золотий письменник України» (2016). Динамічно збільшуваний корпус її творів, що об'єктивно досліджений недостатньо, активно впливає на роботи молодших авторів, а від імені письменниці з 2015 року вручають спеціальну відзнаку Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» в номінації «Українське сучасне фентезі».

Швидко зростаючи професійно, удосконалюючи стиль, Дара Корній у своїх книгах зводить воедино вітчизняну й зарубіжну культурну традицію, минуле й сьогодення, активно запозичує світовий мистецький досвід і водночас витворює неповторний художній світ, пропонуючи свої рішення актуальних суспільних проблем і часом близько підходячи до етичної межі. Системне компаративне вивчення презентованих у творах Дари Корній міфопоетичних експериментів доводить формування в її метапрозі продуктивного для українського письменства ХХІ століття і вперше означеного й системно проаналізованого нами авторського міфу, ключові імперативи якого так само глобальні, як, скажімо, у свій час міфу О. Кобилянської, але знаходять глибше розуміння й ширшу підтримку серед читацької аудиторії. Також можна говорити про існування в романістиці Дари Корній образу метагероїні – постаті, яка, переходячи з твору в твір, зберігає своє художнє надзавдання, ключові ідеї, пов'язані з нею. Перед нами сильна творча молода особистість, яка стоїть над буденною суєтою, належачи їй формально і будучи вище за неї духовно. Вольова, бунтівна, сильніша за чоловічу натура метагероїні романів письменниці еволюціонує в плані іпостасей і відображає загальні

закономірності образів героїнь жіночої любовної містичної прози в Україні кінця ХХ – перших десятиліть ХХ століття (порівняймо, наприклад, з образами Марго зі «Зла» Л. Баграт 2002 р., Сніжани із «Дзеркала єдинорога» Л. Таран 2008 р., Єви з «Мантри-омани» В. Гранецької 2011 р. і под.), що відповідає й концепції авторки [Корній Д. [Про Стефані Майер]].

Певно закоріненна в український фольклор і модерністичну традицію постать метагероїні Дари Корній має відбиток неоромантичної манери улюбленого автора письменниці – Лесі Українки [20, 14]. Частіше з походженням героїні пов'язана містична таємниця, про яку дівчині дано дізнатися згодом: так, у «Гонихмарнику» Аліна, потомствена відунка, повинна повторити долю матері, впустивши в своє життя заголовного персонажа; у «Зворотному боці світла» напівмаг Мальва певний час виховується звичайними людьми – подібне виховання у звичайних умовах чекає Аделаїду в «Крилах кольору хмар», і тут героїня, як і Руслана в «Зозулятах зими», – непростя (Інша); у «Щоденнику Мавки» героїня позиціонується, зокрема, як Мавка з драми-феєрії Лесі Українки – тобто і як частина природи, не дарма її обранцем стає чоловік, асоційований у творі з козаком Мамаєм – читай: Лукаш із «Лісової пісні», який вчасно переборов перепони цивілізації і зміг злитися з природою в її ритмі (не випадково духовним наставником Олексій вважає Григорія Сковороду). До слова, в «Гонихмарнику» обігрування пари «Аліна – Сашко-Кажан» як класичних «Мавки – Лукаша» (хоча міфопоетику цього твору утримує звертання авторки і до «Тіней забутих предків» М. Коцюбинського [9, 231–232]) також супроводжується своєрідним переакцентуванням порівняно з драмою-феєрією: сильна духом Аліна бореться за душу Сашка-гонихмарника (у Лесі Українки ж – Мавка, яка прагне людського, і слабший духом Лукаш). Специфічно відзначені «ангелоподібністю» в очах їх

обранців героїні книг «Гонихмарник», «Тому, що ти є» і «Зірка для тебе» – відповідно Аліна [10, 228], Оксана [19, 224] і Зоряна [11, 269].

Духовна вищість аналізованого метаобразу системно підкреслюється – незвичайними снами героїні, в яких акцентується її обраність, а також польотами уві сні як переходами з одного світу в інший (Аліна в «Гонихмарнику», Птаха в «Зворотному боці світла»); її творчою обдарованістю (Аліна в «Гонихмарнику» – художник, так само Руслана в «Зозулятах зими» захоплюється фентезі-малярством [12, 88], Магда-Мавка в «Щоденнику Мавки» – письменниця) тощо.

Але головна риса, що вирізняє метагероїню романів Дари Корній, – це її виражена «крилатість», осмислювана і як метафора окриленості її душі, почуття (в книзі «Тому, що ти є» знаходимо базове для романістики письменниці положення щодо «крилатості» людини як такої: героїня Оксана говорить шестирічному сину, що крила мають «всі, певне всі, але не всі про це пам'ятають» [19, 233], і у відповідь чує: «Ті крила отам. – Він кладе руку на груди» [19, 233]).

Уже в дебютному романі Дари Корній постать Аліни, опозиційно до її демонічного коханого, овіяна ореолом вищості («Та дівчина ніби гойдається в яскравому світлі, яке лине, здається, не тільки з вікна. Світло струменіє з дівчини. То ввижається, звичайно, але те видиво таке чарівне» [10, 224]) і в очах Сашка набуває недвозначного символізму: «...Аліна на Смотричі, мов ангел у зеленому вінку з її волосся, а за спиною крила, зіткані з південного вітру» [10, 228]. Крім того, вві сні дівчина бачить себе крилатою [10, 262–263] (порівняймо з постаттю Зоряни в «Зірці для тебе»: «За спиною дівчини сонячне проміння, і вона у ньому схожа на ангела з крильми з саява. Але то... справжня Зоряна...» [11, 269]). Образ Аліни генетично пов'язаний з постаттю Мавки з «Лісової пісні» Лесі Українки – улюбленого твору Дари Корній [20, 14] – і для змальову-

ваного в «Гонихмарнику» напівказкового світу Карпат (а Аліна сама ніби створює казку навколо себе [10, 227]) вельми органічний. Акцентовані Дарою Корній також доброта і душевна чистота героїні (до слова, «Лісова пісня» – назва шкільного театраль-но-літературного гуртка, в якому задіяна Оксана з книги «Тому, що ти є» [19, 57]; у цьому романі фігурує також постать поважаної вчительки, «одержимої» любов'ю до Лесі Українки [19, 179], і виставу «Лісової пісні» ставить тут театр «Воскресіння» [19, 55] – його назва видається символічною в контексті системно «задіюваної» в прозі Дари Корній драми-феєрії Лесі Українки).

Фактично постать Аліни в «Гонихмарнику» – це крок до змалювання Магди-Мавки в пізнішому романі «Щоденник Мавки», причому міфопоетичні системи і «Гонихмарника», і «Щоденника Мавки» своєрідним стрижнем мають, зокрема, драму-феєрію Лесі Українки «Лісова пісня» (подібними в цьому відношенні є й «Зозулята зими»). У «Щоденнику Мавки» обранець Магди Олексій зображує її на портреті крилатою, торкається до Магди «...так трепетно, мов до святої води...» [21, 234], а сама героїня «крилато» посміхається [21, 294] (пригадуються «ніжні руки-крила» Зоряни з «Зірки для тебе» [11, 269]). Очевидно, що крила символізують тут також мрію й натхнення, які ця жінка привносить у життя героя. Як і в образі Аліни з «Гонихмарника», постать Магди поєднує в собі риси язичництва (Мавки) і християнства (ангела) – і такий символічний оксюморон посилює своєрідну вібрацію образів героїнь у цих творах. Не дарма в «Гонихмарнику» в очах Сашка Аліна – ангел, а в очах Градобура – відьма [10, 278]; у «Щоденнику Мавки» Магда – і благочестива жінка, «Єва» (для Олексія: «Жінка з мого ребра» [21, 236]), і дама-вамп для чоловіків-«чугайстрів» (після її вимушеного переродження); багатозначно тут звучить репліка Олексія при його знайомстві з героїнею: «Марія з Магди?» [21, 190].

Олексій у «Щоденнику Мавки» на прохання Магди малює картину з крилатим Мамаєм і асоціативно пов'язаний з постаттю цього козака-характерника; рух персонажа-чоловіка в метатексті Дари Корній у напрямку образу Мамає стає помітним, якщо пригадати ірраціональний образ наставника героїні Аліни з роману «Гонихмарник»: «Під дубом Дід. ...Старий сидить у позі Будди і дивиться на Аліну, ховаючи у вусах посмішку. Принаймні, так здається Аліні. Голова поголена, оселедець за вухом, довгі вуса. Зодягнений у багрянню лиску куртку із золотим позументом і китицями, і в «широких, як море, шароварах». За плечима стоїть припнута до дуба рушниця. Дід схожий, мов дві каплі води, на міфічного Мамає з картин» [10, 301] (згаданий образ Мамає і в «Крилах кольору хмар» [13, 256]). Якщо в «Гонихмарнику» характерник стає своєрідним учителем Аліни, то в «Щоденнику Мавки» Олексій для Магди – її духовне спасіння. Останнє, знову ж, символічно, адже, як «Мавка», Магда позиціонована, в першу чергу, в язичницькому контексті, а Олексій – у християнському [детальніше див.: 8, 321].

В очах Олексія руки Магди – «то крила підбитої чайки» [21, 214], і в романі «Тому, що ти є» Сашко подібно сприймає жест Оксани: «Вона через силу посміхнулася та махнула рукою. Той помах нагадав Сашкові скривджене крило підбитої чайки» [19, 135]. У «Щоденнику Мавки» героїня не раз говорить про свої (поламани) крила [наприклад, див.: 21, 267; 21, 296], і, знову ж, аналогічно розуміє психологічний стан Оксани в «Тому, що ти є» Сашко: «Що вище гілка, на якій сидить птаха, то вітер дужчий, і робити зайві рухи не годиться, бо можна впасти додолу, особливо коли крила маєш підрізані» [19, 117] (до слова, у драмі Олександра Олесея «Ніч на полонині» 1941 р. на пропозицію Івана жити з Мавкою і серед людей та відповідає: «Мавка на селі! / Та я б там квіткою зів'яла, / Посіклись крила б там мої!» [22, 234–235]).

Невипадково метафориною «крилатості» супроводжено у книзі «Тому, що ти є» (з її лейтмотивом спротиву «золотій клітці» [19, 79; 19, 93; 19, 103; 19, 114; 19, 130; 19, 167; 19, 231]) коментар зупиненого собакою стрибка-польоту Оксани з мосту в зимову річку: «Оксана... розкриває руки, ніби птаха для польоту. Та політ цей буде останнім. І не вгору, а вниз. Помах крил – і вона летить! Прискорено і несамовито швидко, тому що позаду її щось штовхає. Вона летить, але не вперед. Вона падає» [19, 20]. Пригнічена чужою волею героїня роману вкотре порівнюється з птахом: «...Оксана врешті випурхне зі своєї золоченої клітки на волю. [...] Оксана стала для Влада небом...» [19, 79].

У концепції образу Аліни з «Гонихмарника» закладено також прикмети постаті Аделаїди в «Крилах кольору хмар» – «сірого» ангела на шляху служінню добру («І я, наче шатро, розгортаю... свої крила. Свої сірі крила» [13, 237]). У системному аналізі прози Дари Корній не випадковою бачиться фраза в романі 2010 року відносно образу Аліни: «Хто сказав, що ангели мають бути білими?» [10, 228]. Загалом повторюване в «Крилах кольору хмар» положення про невизначальність кольору крил для сутності ангела [13, 273; 13, 310] розцінюємо не тільки як глибоко символічне, а і як симптоматичне в літературно-мистецькому контексті II половини ХХ – перших десятиліть ХХІ століття.

Логічно пов'язують «Крила кольору хмар» і «Зозулята зими», крім іншого, спільні для цих творів образи персонажів: про подругу-непросту Аделаїду згадує в «Зозулятах зими» енергетичний [12, 94; 12, 97; 12, 99] вампір Інна: «У попередньому місті у мене залишилася знайома. Адка... Тобто звати по паспорту її Аделаїда, хоч вона себе не любить так називати... [...] Вона – не звичайна людина і не вампір. Дівка – не проста...» [12, 248]. Коментуючи небезпечну для себе історію в минулому про те, як «...світ вирішили

рятувати, ще з одною такою ж крейзанутою, ну й відгребли по повній...» [12, 243], а також про свою втечу з попереднього міста і надію «від доли втекти» [12, 243], Інна говорить про пригоди в «Крилах кольору хмар» Аделаїди і про те, як та врятувала її від смерті. Крім того, характеристика персонажа Інни в «Крилах кольору хмар» як енергетичного вампіра [13, 35], тип її мовлення – специфічно засміченого англїцизмами («дурнувувати іноземними слівцями» – в оцінці героїні «Зозулята зими» Руслани [12, 104]) – і деякі інші риси також свідчать про те, що образ Інни з «Крил кольору хмар» переходить до «Зозулята зими» (хоча й написаних раніше). Аналогічно до свого звертання до Аделаїди в «Крилах кольору хмар» «літл грей енджел» [13, 215] Інна в «Зозулятах зими» називає «божевільним ангелом» героїню Руслану («крейзі енджел» [12, 311]), дух сестри Олега в цьому творі також кличе Руслану «янголом» [12, 329], а сам Олег зауважує, що героїню «...слід час від часу осмикувати, щоб не знялася на крила та й не полетіла» [12, 311].

У такий спосіб, «Крила кольору хмар» і «Зозулята зими» можна розглядати як діалогію, в якій «Крила кольору хмар» – приквел. Додамо, що сюжетна лінія взаємин «сірого» ангела Аделаїди і вампіра Інни не завершена: у фіналі «Зозулята зими» недвозначно вказується на зацікавленість Інни запропонованим їй телефонним номером Аделаїди [12, 363], яку та давно не бачила.

Серед маркерів авторства Дари Корній у тексті «Крил кольору хмар» [детальніше див.: 2, 23–24] також виділяється наступний момент: Аделаїда «колись запитувала себе: що таке темрява? Невже лише відсутність світла?» [13, 20]. У ранішому «Гонихмарнику» знаходимо: «...чорне – це лишень відсутність потоку світла...» [10, 14]. Тобто в романі 2014 року наявна трансформована прогресивна самоцітація, адже фраза має продовження: «...що таке темрява? Невже лише відсутність світла? А якщо в душі? Від-

сутність любові?» [13, 20]. Наведений фрагмент «Крил кольору хмар» також можна трактувати як підкреслення факту, що героїня твору – одна з іпостасей «крилатої» метагероїні романів Дари Корній (тоді багатозначним стає сполучення прислівника «колись» і минулого часу дієслова «запитувала»).

Химерну візію героїні запропоновано в книзі «Тому, що ти є», де «зажурений ангел» зі «сніжними крилами» [19, 223] запитує Оксану: «Навіщо ти відрізала крила?! ...Коханню крила не заважають – пам'ятай про це» [19, 224]. Також оригінально бачиться Сергію в «Зірці для тебе» постать бабуні Ніни: «Довгі білі рукави трішки заширокої білосніжної сорочки, яка, напевно, колись була їй впору, здавалися крилами янгола» [11, 108].

Отже, «крила» метагероїні романів Дари Корній осмислюються як атрибути ангела і / або птаха. Формується образ метагероїні письменниці відповідно до принципів світової практики [24: 74], хоча як його специфічні риси можуть бути кваліфіковані певні циклічність і гетерогенність природи (адже до його ядра, крім власне образу героїні Дари Корній, входить і компонент образу персонажа митця-попередника, в першу чергу – Мавки з «Лісової пісні» Лесі Українки). Прикметно, що на шляху від іпостасі дівчини з незвичайною долею до дівчини (жінки)-ангела і напівмага, жінки-Мавки метагероїня Дари Корній своєрідно повертається до іпостасі людського, чим певно «замикає» утворене в такий спосіб структурно-логічне коло. Так, у «Крилах кольору хмар» Аделаїда говорить, що, при своїй місії, залишається людиною. Паралельно еволюція метагероїні письменниці безумовно підтверджує дієвість в українській літературі тенденції світового мистецтва II половини ХХ – перших десятиліть ХХІ століття: виразного симпатизування образам – традиційним утіленням сил зла з одночасною системною деміфологізацією по-

статей «вищої» міфології, у результаті чого спостерігається своєрідна зміна відповідних символічних полюсів. Так, Мавка як образ «нижчої» міфології поступово й послідовно «переміщується» в романах Дари Корній до типу символіки втілень «вищої» міфології («Ти крилата Мавка» [21, 98]); у результаті ж ускладнення образу ангела його постать інтерпретована далеко не однозначно (згадаймо знову акцентовану в «Крилах кольору хмар» тезу про невизначальність кольору крил для сутності ангела [13, 273; 13, 310], положення про відсутність в ангелів моралі [13, 166] та інші подібні провокативні зауваження).

Безумовно, як і в будь-якому фентезійному творі, ірраціональний елемент у книгах Дари Корній «працює», перш за все, на психологізм і є інструментом розкриття людських взаємин, міцності моральних орієнтирів персонажів і под. Як картини імпресіоністів варто дивитися з відстані, так і романи Дари Корній повніше себе розкривають за умови їх панорамного розгляду, який дозволяє зрозуміти логіку розвитку героїні (як метагероїні) письменниці. І при такому системному підході з його глобальними акцентами, можливо, дещо відступають на другий план певні недоліки стилю творів Дари Корній, еволюція якої як митця (а значить, очевидно, – і її героїні) триває.

Важливий для осягнення внутрішньої логіки доробку письменниці її перехід свого часу від малої прози до романної форми залишається невисвітленим і оминається дослідниками. Системний аналіз малої прози Дари Корній показує особливу важливість окремих оповідань у перспективі її пізнішої фентезійної романістики, що, у свою чергу, продуктивно позначається на висвітленні психології творчості письменниці – сфери загалом вивченої досить аспектно. Ми вперше комплексно аналізуємо не досліджуване досі оповідання Дари Корній «Муза плакала» (опубліковане вперше на інтернет-сайті

«Гоголівська академія» 25 листопада 2008 р.) як своєрідну художню декларацію, де закладені ключові для її подальшої гендерно орієнтованої (романної) творчості проблемно-тематичні й міфопоетичні вектори. Крім того, вперше цей твір розглядаємо в компаративному аспекті в художньому корпусі світової мінотавріани. Визначальними при такій постановці питання стають, набуваючи глобального звучання протягом художньої еволюції автора, положення: а) відходу мисткині від класичної (античної) міфологічної традиції до комбінованої міфології авторського типу з відчутною долею «львівського тексту»; б) послідовного зображення життя-протистояння героїні-митця в умовах реально-ірреального двосвіту; в) вивільнення героїні з традиційного патріархального канону (як метафоричної смерті на руїнах старого світу) і прагнення становлення і щастя у власному світі (відродження в новій іпостасі); при цьому боротьба в оповіданні «Муза плакала» жінки за себе переростає в наступних романах у боротьбу / рятування чоловіка також як частини вже власне «жіночого» світу; г) специфічної «крилатості» героїні (метагероїні) письменниці.

Міфопоетика романів Дари Корній, як правило, має комбінаторний характер, про що ми вже писали, при цьому комплексне бачення послідовно вибудовуваного письменницею власне авторського міфу дає системний аналіз її романів, більшість з яких пов'язані між собою генетично [наприклад, див.: 6; 2; 8]. До речі, очевидний зв'язок і деяких оповідань авторки («Муза плакала» – «Та, що померла влітку», 2009, «Посмішка ангела», 2010), оповідань і романів (скажімо, «Але жити, поки жити...», 2011, «Світ, збудований не на камені» (автобіографічна мініатюра, 2010) – і «Гонимарника»). У творі «Муза плакала» авторкою продемонстровано своєрідний відхід від античної міфологічної традиції, підкреслений збільшеною дистанцією між

двома світами, в умовах яких дано існувати й чинити опір обставинам головної героїні. Оповідачка «Музи...», коментуючи описувані події, чітко відділяє себе в минулому («Ти повернувся до неї» [14, 112], «...це її квіти. Квіти тої, якої вже нема» [14, 115]) від себе теперішньої, чим зводить своєрідну стіну між двома означеними часовими площинами (аналогічна ситуація в оповіданні «Та, що померла влітку», де відроджена після зради чоловіка жінка стає набагато більш жорстокою й цинічною, ніж після метаморфози – героїня «Музи...»: «...він дожидається мене, чи то з волошками, чи то з хризантемами. Квітами, які найдужче любила вона, та, що померла влітку» [18], «Ми тужимо вкупі – мертва і жива Я. Чому ми плачемо? Вона – тому що померла. Я – тому що не вмію так любити, як вміла любити вона» [18]). Ці епохи життя героїні «Музи...» відповідно асоціюються з античним (навіть на лексичному рівні його позначення) і сучасним авторці українським міським (львівським) культурними контекстами: з полону кохання і ревності у своєму минулому (читай: із лабіринту Мінотавра минувшини людства) героїня – переможниця монстра (колишня Муза) виходить у створюваний, зокрема, нею самою новий світ (Львова, де діалогізують минуле і сучасне різних культур).

Продуктивне в цьому контексті зіставлення інтерпретації мотиву перемоги над Мінотавром в оповіданні Дари Корній «Муза плакала» і в аналогічному літературному корпусі, в першу чергу, в українській новелі Єви Бісс «Втеча від мінотавра».

Серед можливих варіацій трактувань указанного античного образу в літературі ХХ – перших десятиліть ХХІ століття, де домінують інтерпретації: 1) Мінотавра як буквального героя / персонажа в контексті (як правило, переосмисленому) античної міфології – найчастіше, чи альтернативної міфології / історії – рідше або

2) Мінотавра як (довільно, через систему асоціацій обраного письменником) певного символу (знаку) теперішніх реалій, можливих ситуацій, виділяється проміжний тип інтерпретацій, де Мінотавр – утілення світоглядної, філософської позиції автора; зв'язок з античним контекстом у таких творах переважно асоціативний. Саме до творів такої категорії трактувань відносимо аналізоване оповідання Дари Корній, і разом з ним тут – «Втеча від мінотавра» Є. Бісс, «Міф про міф» С. Трищенко, «Шолом жаху: Міф про Тесея і Мінотавра» В. Пелевіна, «Троянський кінь» («Ген») С. Павлоу, «Комплекс Мінотавра» А. Геласимова, «Мінотавр» О. Томилова, «Мінотавр топче зорі...» А. Белянїна тощо [детальніше див.: 3, ч. I, с. 13].

Тема Мінотавра в новелі попередниці Дари Корній, «Втечі від мінотавра», прописана значно ширше, проте за своєрідністю філософсько-психологічної складової, способом осмислення дійсності й особистості в ній тощо цей твір ХХ століття певним чином типологічно споріднений з оповіданням «Муза плакала». Мисткині своєрідно переносять присутні риси античного міфу на сучасні реалії життя за асоціативним принципом, причому відсутність імен персонажів у цих творах сприяє максимальному узагальненню закладеного в них сенсу. Окреслюючи дві сумні долі – чоловіка і жінки – оповідачів (вони певний час мешкають у готелі «Лабіринт»), вустах безіменної героїні письменниці висловлює свою концепцію людини-«мінотавра»: ми всі мінотаври, кожний у своєму лабіринті: нитка ж Аріадни – це здатність відійти від власного егоїзму назустріч людині, яка кохає нас, – ця людина і є Аріадна, «...яка нас чекає перед брамою Лабіринту» [1, 165] (порівняймо з роздумами О. Томилова в оповіданні «Мінотавр», де «нить Аріадни» інтерпретується як життя). Якщо Єва Бісс визначає як мінотавра звичайну людину (точніше – людину у кризі) і підкреслює вирі-

шуваність кризи сучасної особистості (останній треба тільки об'єктивно поглянути на себе й вибрати в житті добро і любов), то для героїні оповідання Дари Корній Мінотавр – це чоловік звичайного (патріархального) світу [14, 119], де жінка – його додаток і відчуває страх («Я перестала боятися...» [14, 111]) у лабіринті власного кохання і ревнощів (образ коханого з минулого споріднений в оповіданні з постаттю жіночого тирана з радіоп'єси Д. Веллерсхофа «Мінотавр»). Та хоча у творі ХХІ століття проблема окреслена вужче, звучить вона не менш гостро, ніж у глобальніших роздумах Єви Бісс. Паралельно при цьому обома мисткинями актуалізовано питання самопізнання; практика подібної інтерпретації в мінотавріані відома, і якщо в названих творах Єви Бісс і Дари Корній висунені відповідні тези в цьому контексті, то, скажімо, англієць Стел Павлоу розгортає подібну метафору у містико-фантастичний роман («Ген»).

Образ Мінотавра в оповіданні «Муза плакала» може бути осмислений і більш абстрактно й асоціюється також зі страхом жінки порушити канони патріархального світу у стосунках із чоловіком («...я перемогла самого мінотавра, який ладен був мене з'їсти...» [14, 119]). У подібному презентуванні, але без гендерної настанови, Мінотавр – як образ загального страху – «постає», наприклад, у «Шоломі жаху: Міфі про Тесея і Мінотавра» В. Пелевіна, де персонажі доходять висновку, що Мінотавр – усередині них самих і звільнення можливе при відмові від власних страхів: «...перемогти Мінотавра можна тільки одним способом, припинивши вважати себе жертвою. Тоді він просто зникне. Мінотавр у кожного свій...» [23, 167]; пригадуються в цьому контексті й рядок поезії С. Трищенко «Міф про міф»: «А може, Мінотавр – твій особистий страх?» – або ж роздуми О. Томилова про персональний «страх-монстр» кожного з нас («Мінотавр топче зорі...»), чи навіть яскравий вислів

Ф. Ніцше про «печерного Мінотавра совісті» («По той бік добра і зла», 1886). Принципова визначальна роль гендерних акцентів у прозі Дари Корній особливо очевидна при зіставленні її з творчістю зарубіжних письменниць-сучасниць, зокрема, коли йдеться про інтерпретацію легендарно-міфологічного матеріалу (скажімо, в «Щоденнику Мавки» і повісті росіянки Фаїни Гримберг «Мавка», 2001 [детальніше див.: 4]).

Як переможниця монстра героїня оповідання «Муза плакала» перебирає на себе роль античного Тезея. У корпусі літературної мінотавріани подібні трансформації є, хоча закономірно частіше функціонально поєднуються в інтерпретаціях іпостасі чудовиська і героя-чоловіка (в творах «Ген» С. Павлоу, «Оце ілюзія. Ніхто не виходив...» Ю. Богданової, «Розмова з Мінотавром» Л. Шевякова та ін.). Водночас «злиті» в одній людині (в людині взагалі) образи Мінотавра, Тезея та навіть Аріадни в пелевінському «Шоломі жаху...»; поєднані іпостасі Тезея й Аріадни в образі Тиссії з оповідання «Ніч Мінотавра» О. Кожевникова.

Зауважимо, що перемозі над Мінотавром жінці в оповіданні Дари Корній сприяє «нетиповість» її поведінки щодо класичного зразка стосунків із чоловіком: героїня тут звільняється від пут колишніх відносин і вбитого кохання (читай: правил патріархального канону), не пробачаючи персонажа за спричинені їй колись страждання (героїня войовнича, активна, прагне справедливості, в певному сенсі вона анти-Муза). Отже, в тексті «Музи...» зникає такий складник міфу про Мінотавра, як «нить Аріадни». Тимчасом у практиці мінотавріани ХХ–ХХІ ст. міфологема «нить Аріадни» частіше декодується типово: в романі С. Павлоу «Ген» – це любов наша і до нас, у новелі Є. Бісс «Втеча від мінотавра» – це любов до нас і наше до неї прагнення; нарешті, пригадаймо слова Корнеєва-старшого з роману Н. Солнцевої «Московський лабіринт Мінотавра»: «Я

знаю, що таке нить Аріадни... Це нить любові» [25, 378].

Прикметно, що полюси бінарної опозиції минулого – сучасного героїні (або ж у глобальному сенсі – давнього часу людства та його теперішнього) в оповіданні «Муза плакала» виконують ту ж роль, що й полюси опозиції реального – ірреального в пізніших містичних романах письменниці. Минуле виявляється для героїні ірреальним тому, що є не дієвим у поточний конкретний момент часу. Більш того, в минулому (в патріархальному каноні) героїня метафорично помирає від страждання як звичайна жінка – складова чоловічого світу («Я стояла і дивилася, як довкола мене помирає цілий світ... а в душу заповзає темрява. [...] І тоді я вмираю» [14, 114]), щоб відродитися в новій якості – жінкою, частиною світу якої вже стає чоловік (порівняймо зі словами з «Тої, що померла влітку»: «Перед очима гоїдався Всесвіт... Він помирав. [...] Вона помирає без слів» [18]). Фактично саме таку сюжетну лінію душевного відродження героїні розвинуто в романі «Щоденник Мавки».

Діаметральна протилежність складових названого двосвіту неодноразово підкреслена в аналізованому оповіданні рядом різнорівневих категорій. Так, просування героїні до самостійного повноцінного життя прописане, зокрема, через зростання її самооцінки. Якщо закохана колись жінка була «маленькою мурашкою на шляху геніальності» художника-чоловіка [14, 113], то в теперішньому переможницею у двобої з ним (із «Голіафом» [14, 122]) стає вона. Як видно, змінюється й загальна тональність існування героїні: Муза стає воїтелькою і, як було сказано вище, – анти-Музою. Крім того, у плані специфіки змальованих взаємин чоловіка і жінки фіксуємо спорідненість характерів героїнь «Муза плакала» й оповідання норвежця Кнута Гамсуна «Переможниця». Жінка в оповіданні «Муза плакала» виходить у власний новий світ для бо-

ротьби за себе і своє щастя, і в романістиці Дари Корній ця боротьба реалізується, зокрема, за чоловіка як уже за частину світу героїні, де творець – вона. Чоловіка метагероїня письменниці може рятувати як слабшого (у «Гонимарнику», написаних у співавторстві з Талою Владмировою – але з незаперечним домінуванням частки Дари Корній [2, 23–24] – «Крилах кольору хмар» і «Зозулятах зими»), своєрідно вивчати його світ (метафорично – у циклі «Безсмертні») або знаходити як відносно рівного собі (у «Щоденнику Мавки»). Незвичайність образу метагероїні найчастіше підкреслена її незвичайними снами, в яких акцентується її обраність, а також польотами уві сні як переходами з одного світу в інший (Аліна в «Гонимарнику», Птаха в «Зворотному боці світла»), її творчою обдарованістю, потягом до прекрасного – і в оповіданні «Муза плакала» заявлено саме таку конституцію оповідачки (на перший план тут виходить музика, що сповнює її життя, – Шопена [14, 111], Баха [14, 112], Вівальді [14, 120]).

Важливо, що в тексті обговорюваного оповідання чітко відзначена така специфічна риса метагероїні романів Дари Корній, як крилатість; це знак духовної піднесеності героїні творів, її певної вищості й обраності. Так, сила очей колишнього коханого оповідачки вабить і лякає її: «Там чистота й наївність межують із небезпеками впіймати зустрічний вітер, який поламає, потрощить крила, і тоді... А тоді можна й не вижити» [14, 111]. Коментуючи свій портрет, героїня відзначає: «Здається на мить, що ця прекрасна жінка ширяє між зорями, які миготять у неї за спиною» [14, 120]; в іншому місці тексту читаємо: «Нижній літній вітерець розкуйовджує мое тепер руде волосся, і воно стає, мов крило птаха. Майже як на картині. Але я тепер навчилася літати» [14, 122]; більш того, навіть кохання жінки «...літало попід хмарами й було вище неба» [14, 113]. Невипадковою бачиться в оповіданні

й фраза колишнього коханого героїні: «Це ти давала мені крила» [14, 121]; доречно пригадати тут образ крилатого Мамає із «Щоденника Мавки», намальованого окриленим почуттям до Магдалени героєм цього роману.

Навіть називання героїні Музою в аналізованому творі, слово «ангел» у звертанні персонажа до неї [14, 118; 14, 120] змушують пригадати, що в містичному любовному романі Дари Корній іпостась жінки специфічно відзначена «ангелоподібністю» (крім очевидних випадків у романах письменниці, це Аліна в «Гонимарнику», Оксана в «Тому, що ти є», Зоряна в «Зірці для тебе», Магда-Мавка в «Щоденнику Мавки»).

Як видно, в контексті запропонованого розгляду оповідання «Муза плакала» в системній єдності з романістикою Дари Корній окремі деталі, лексичні акценти у творі отримують повніший, глобальний смисл, і весь твір у результаті звучить як певно концентрована мистецька декларація письменниці з позначеними специфічними рисами художньої еволюції її майбутньої великої прози. Також очевидно стає органічна включеність малої прози в цілісну ідейно-образну канву метароману Дари Корній, і найбільш перспективним бачиться подальше студювання її прози саме як єдиного тексту в плані розгортання його внутрішньої логіки і в компаративному аспекті.

Певним підсумком написаного Дарою Корній досі й рубіконом, після якого мисткиня декларує пошук нових шляхів у літературі, вихід на інші жанрові обрії [17], стає виданий у 2018 році роман «Сузір'я Дів», який синтезує в собі переважну більшість розвинених чи згаданих у попередніх роботах авторки художніх моделей і сюжетних рішень. У силу новизни роман поки не отримав належної літературознавчої оцінки, хоча саме на його матеріалі вперше послідовно простежуємо спосіб кристалізації концептів метапрози Дари Корній.

За ідейно-змістовим наповненням, синтезом опрацьовуваних у попередніх книгах Дари Корній образних моделей і сюжетних рішень, дещо розвинених поетичних прийомів «Сузір'я Дів» доповнило й ознаменувало важливу фазу еволюції макроміфу прози авторки про сучасну, творчу й сильну українку, її балансування на межі реальності й ірреальності, пошук себе, зокрема в коханні, а також про реконструкцію нею для себе чоловічого на тлі хаотичних трансформацій навколишнього світу. Структурно цей роман типовий для «великої» прози письменниці, традиційно доповнений розлогими квазіепіграфами, вставними новелами тощо, причому жанрово він також вписується в парадигму її фентезі. Фокус подій зосереджено на перетині минулого (історичний вектор посилено) й сучасного у сполученні дійсності й ірреальності. Превалювання містичних, власне фентезійних елементів у його тексті відповідає загальній тональності прози авторки (яка зізнається: «...я містик...» [26]), хоча нею й заперчується: «...обійшлася без фінтів «фентезі» [26]. Відчутний також у «Сузір'ї Дів» похил у релігійну тематику посилено рядом епіграфів, притчею про благословення і прокляття [16, 164–167]; містичного звучання додає тексту звертання до ряду сюжетно мотивованих ірраціональних образів, наскрізного мотиву крові [16, 160; 16, 161] й спадкової відповідальності людини. Умовно фольклорна стилізація розповідання забезпечена послідовним дотриманням письменницею курсу на реінтерпретацію казок і легенд у давньоукраїнському антуражі (скажімо, казки про Землю, Місяць і Сонце [16, 275–281]). Відновлення цього культурного контексту авторка декларувала ще в коментарях до дебютного «Гонимарника» [15]. Як і раніше, можна говорити про уважність письменниці до національної літературної традиції, якщо окремо зіставляти сюжетику «Сузір'я Дів» і «Дому на горі» В. Шевчука 1983 року.

Виходячи з вимог жанру й канонів міфопоетики, текст «Сузір'я Дів», як і інші твори Дари Корній, не може не виявляти виразну бінарну опозиційність. Назвемо показові тут пари концептів: жінка (чиста і піднесена натура) – чоловік (значно поступається жінці рівнем духовної організації); воля (вільна жінка в коханні, у природі) – неволя (зокрема, ув'язнений (за злочини) чоловік: ключовий оксюморонно сформований хронотоп тут – колонія, асоційована з білим лебедем); благословення – прокляття («Те, що здається прокляттям, може стати благословенням. Те, що здається благословенням, може бути й прокляттям» [16, 167]); а також оказіональні: собор – лабіринт [16, 149; 16, 234] і под. Констатуємо в такий спосіб наявність в аналізованому романі 2018 року базових ознак різного рівня художньої організації метапрози Дари Корній (жанрових, структурно-сюжетних, систем образів персонажів, поетики й міфопоетики, гендерних акцентів тощо).

У тексті М. Замойської важливу роль відіграє символ: він окреслює межі модельованого нею фентезійного міського часопростору й розставляє ідейні акценти, увиразнюючи неодмінно центральну постать жінки. Своєрідна мозаїка з полісемантичних символів і загалом мікрообразів із факультативним квазісимволічним звучанням (аналогічно – у романах Олени Печорної) відповідає художній природі комбінаторної міфопоетики творів Дари Корній, і ключове місце в цій системі відведене крилам. Саме наскрізний образ-символ крил, базовий концепт художнього світу мисткині, отримує в романі «Сузір'ї Дів» найпотужніший імпульс, а в постаці жінки-героїні наголошує на активному началі (адже загалом сильні, але часто пасивні натури героїнь, які стійко зносять удари долі, типові для українського роману межі ХХ–ХХІ ст., скажімо, Людмили Баграт, Людмили Таран, Олени Печорної). Новели й романи авторки насичені прями-

ми й опосередкованими порівняннями жінок і / чи (подієвих) атрибутів їх життя з крилами. Невід'ємною складовою тут є мотив польоту, простежуваний і в «Сузір'ї Дів». Частотно цей мотив проходить у метатексті Дари Корній як переживання жінкою кохання, творчого натхнення чи польоту-падіння (скажімо, перша з названих ситуацій прокоментована в «Сузір'ї Дів» так: «Бо коли в серця мелодією стукає справжнє почуття, тобто кохання, то неможливо – зрештою, і не варто – тому почуттю противитися. Щойно я побачила твого татка, крила мені вирости» [16, 110]). Технічно доповнюють таку картину відповідні пестливі звертання-порівняння до дівчат / жінок («моя птахо-зірко» [16, 9], «моя пташечко» [16, 59; 16, 161] і под.).

Жінка змальована Дарою Корній виразницею й водночас заручницею кохання й радості, і в «Сузір'ї Дів» це проілюстровано за допомогою образів пташиного царства: наприклад, у сцені, де батько пояснює доньці, що певний час залишався з її матір'ю тільки заради дитини: «...мама-красуня, вродлива пава... зараз здавалася Василю переляканим сірим горобчиком з потрошеними крилами, який більше ніколи не зможе літати» [16, 99]. Такий паралелізм типовий для тексту письменниці: у «Щоденнику Мавки» руки зневіреної Магди схожі на «крила підбитої чайки» [21, 214], як «скривджене крило підбитої чайки» [19, 135] сприймається жест засмученої жінки в книзі «Тому, що ти є» тощо.

Прикметно, що образам чоловіка в художньому світі Дари Корній не властиві паралелі з крилатими створіннями («безкрилий чоловік»), за окремими винятками. Останнє логічно, оскільки метагероїня Дари Корній духовно сильніша за чоловіка, й ознака її окриленості – атрибут такого відрізнення. У концептуальному романі «Щоденник Мавки» бачимо ледве не виключний у цьому сенсі образ умовно крилатого Мамає – закоханого в Магду-Мавку художника

й сильну натуру, здатну духовно й морально дорівнятися до обраниці. Тут Дара Корній, блискуче переосмислюючи образи «Лісової пісні» Лесі Українки, змальовує абсолютизовану нею моральну нерівність чоловіків-«чугайстрів» і жінок-«мавок», хоча в площині народних вірувань українців до такої інтерпретації цієї пари ірраціональних образів виникають запитання.

Постать чоловіка в асоціативній площині «птаха» протиставлена образу жінки-«пави», причому у властивій мисткині манері це (у тому числі гендерне) протиставлення виписано тільки в романі «Сузір'я Дів», де акценти щодо місця чоловіка і жінки в суспільстві Дарою Корній розставлені остаточно (згадані у вступі до першої частини роману три райські птаходіви – Алконост, Сирич і Гамаюн [16, 8] – акцентують на абсолютності на межі святості асоційованих із птахами в подальшому тексті книги жіночих персонажів). Наскрізний аналіз творів авторки доводить справедливність сказаного нами: якщо в книзі «Тому, що ти є» (2012) Оксана говорить шестирічному сину, що крила мають «всі, певне всі, але не всі про це пам'ятають» [19, 233] і у відповідь чує: «Ті крила отам. – Він кладе руку на груди» [19, 233], то вже у «Крилах кольору хмар» 2015 року (у співавторстві з Талою Владмировою) у уста маленької Христі вкладені такі слова: «Дуже-дуже холосий Вітюса. Але він не дуже людина, Адо, він – цоловік», – і героїня коментує: «Я такого й від дорослих знайомих феміністок не чула. ...«Чоловік – не зовсім людина! Тому його ображати не треба». Усміхаюся мимоволі» [13, 240]. Нарешті, у «Сузір'ї Дів» читаємо промовистий зачин, у якому закоханий каже своїй милій: «Чоловікам не так пощастило, як вам, жінкам. У нас його (такого сузір'я, як у жінок. – А. Г.) немає» [16, 9]). Справді, у романі 2018 року концепт птахи поєднано з багатозначним й абсолютним образом зірки, а їх оказіональна синонімія вперше досягає тут художнього довершен-

ня. Применшеність постаті чоловіка при цьому поглиблено протиставленням (у фокус розповідання в романі потрапляє чоловіка «виправна колонія максимального рівня безпеки» [16, 17], названа й порівняна з білим лебедем і розташована в споруді колишнього костюлу: «Білий лебідь, якому підрізали крила, вийняли серце – бо позбавили віри» [16, 18]). Прикметний у цьому контексті фрагмент промови М. Замойської на презентації її аналізованого роману в Тернополі, де вона припустила, що писатиме історичні твори: «Жінки завжди рухають... історію... і навіть якщо там з'являються чоловіки, це як декорації, тому що жінка все одно зробить все по-своєму і зробить так, використовуючи чоловіка... як їй вигідно. Навіть якщо весь світ падає, і вона знає, що після того, що вона зробила, буде погано всім, і їй також... вона, розумієте, робить усе, від неї залежне, щоб зробити так, як вона написана сценарій... і всі мають виконувати той сценарій, бо вона жінка» [17].

Пов'язану з мотивом крилатості й наголошену в «Сузір'ї Дів» лінію ангелів Дара Корній послідовно проводить фактично в усіх творах, причому частотність відповідних порівнянь персонажів з ангелами чи пряма вказівка на таку їхню природу спричинює ефект інфляції поняття й образу божественної істоти в метапрозі мисткині. Властивою їй текстам особливістю стає положення про варіативний колір ангельських крил. У «Сузір'ї Дів» останньому приділена особлива увага, як і питанню походження ангелів. Акцент на полібарвності добрих ангелів у Дари Корній відповідає (і зумовлений, зокрема, генетично) виразним і тривожним світовим тенденціям останньої третини ХХ – початку ХХІ століття переосмислення морально-духовної бінарності буття людини та відповідних ірраціональних утілень, унаслідок чого спостерігаємо формування тріади типу «добро – змінна – зло» з наступним факультативним і нібито ігровим,

але системним її переполюсуванням [5, 65]. Поряд з образами ангелів подібної – але семантично зворотної – трансформації зазнають постаті їх опонентів зі світу «нижчої міфології», і в метатексті Дари Корній це, у першу чергу, вампіри, лінія яких у «Сузір'ї Дів» також розвинена. Загалом найпромовистіші в означеному сенсі назви частин тетралогії «Безсмертні» – генетично пов'язаної з «Вартами» С. Лук'яненка, – які прямо вказують на протилежне класичному тут осмислення добра і зла.

Як видно, у романі «Сузір'я Дів» Дара Корній ставить крапки над «і» в низці принципових для її художньої картини світу й варіативно трактованих у її попередніх творах питань; у такий спосіб ключові концепти метароманістики авторки кристалізуються, що робить вартісний і сам по собі твір 2018 року поворотним у письменницькій кар'єрі М. Замойської. Популярність її книг зумовлена, окрім власне художньої вартості текстів, специфічною вчасністю їх появи, точним розумінням письменницею потреб та інтересів читача. Утримуючи в модельованому нею художньому континуумі баланс запозиченого зі світового чи національного досвіду й оригінально витвореного, «українська Стефані Майер», як іменують її після виходу «Гонимарника», що увійшов до шкільної програми, є найбільш успішною й продуктивною письменницею України початку ХХІ століття. Нарешті, наявність такої, яка розвивається, героїні романів Дари Корній свідчить не лише про художнє зростання письменниці, а й про неповний збіг поезики її прози з канонами масової літератури: як ми довели вище, романістику авторки, попри наявність в ній стереотипні моменти, варто прочитувати системно і наскрізь, тимчасом як для жанрового зрізу популярної літератури таке методичне простеження вважають недоцільним [27, 9–10]. Подальше дослідження еволюційної «кривої» мисткині, особливо після її заяв 2018 року про

зміну художнього амплуа [17] (і продовження писати в органічному для неї руслі – хронологічно останній роман «Місяцівна», 2019), є безумовно доцільним, і наведені в нашій розвідці положення можуть ввійти до масштабніших праць – як про стиль і метапрозу Дари Корній у цілому крізь призму компаративної оцінки, так і стосовно розвитку української (жіночої) літератури ХХІ століття загалом.

Список використаної літератури

1. Бісс Є. Втеча від мінотавра / Єва Бісс // Бісс Є. Втеча від мінотавра : новели. – К. : Факт, 2007. – С. 144–166.
2. Гурдуз А. І. «Крила кольору хмар» Дари Корній і Тали Владмирової: проблеми традиції й новаторства в романі / А. І. Гурдуз // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : ДВНЗ «Криворіз. нац. ун-т», 2015. – Вип. 6. – С. 19–28.
3. Гурдуз А. І. Літературна мінотавріана ХХ – початку ХХІ ст. / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 1. – С. 13–17 ; № 6. – С. 51–56.
4. Гурдуз А. І. «Лісова пісня» Лесі Українки як образно-сюжетна матриця українсько-російської «жіночої прози» початку ХХІ століття / А. І. Гурдуз // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Сер. : Філологія. Літературознавство. – Миколаїв : Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили, 2015. – Вип. 247. – Т. 259. – С. 29–34.
5. Гурдуз А. І. Літературно-мистецька вандрівка другої половини ХХ – першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення / А. І. Гурдуз // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. – Сер. : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.12 (96). – С. 64–72.

6. Гурдуз А. І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття / А. І. Гурдуз // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. – Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будака, гол. ред. сер. О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 63–69.

7. Гурдуз А. І. Міфопоетика «жіночого» містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні / А. І. Гурдуз // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. – Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будака, гол. ред. сер. О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61–68.

8. Гурдуз А. Міфопоетика роману Дари Корній «Щоденник Мавки» / Андрій Гурдуз // Studia methodologica : зб. наук. праць пам'яті д-ра філол. наук, проф., акад. Академії вищої школи України Р. Гром'яка / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. – Вип. 40. – С. 318–323.

9. Гурдуз А. Роман Дари Корній «Гонимарник»: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства / А. Гурдуз // Українознавчий альманах / ред. кол. : М. І. Обушний (відп. ред.) та ін. – К. ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229–235.

10. Корній Д. Гонимарник / Дара Корній ; передм. Люко Дашвар. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля, 2010. – 336 с.

11. Корній Д. Зірка для тебе : роман / Дара Корній ; передм. О. Хвостової. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля, 2013. – 304 с.

12. Корній Д. Зозулята зими : роман / Дара Корній, Тала Владмирова ; передм. Г. Пагутяк. – 2-ге вид. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 368 с.

13. Корній Д. Крила кольору хмар : роман / Дара Корній, Тала Владмирова ; передм. Т. Белімової. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 320 с.

14. Корній Д. Муза плакала / Дара Корній // Львів. Кава. Любов : зб. / уклад. і передм. Н. Нікалео. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля, 2015. – С. 110–122.

15. Корній Д. [Про Стефані Майєр] : інтерв'ю в київ. книгарні «Є» 01.06.2012 р. [Електронний ресурс] / Дара Корній ; модератор М. Кідрук. – Режим доступу : <http://www.youtube.com/watch?v=8hJ-mwDp5mI&feature=relmfu>.

16. Корній Д. Сузір'я Дів / Дара Корній. – Харків : Віват, 2018. – 288 с.

17. Корній Д. «Сузір'я Дів» : [презентація книги в Тернополі, 5 травня 2018 р.] / Дара Корній. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=M5xBZoNYoho> (дата звернення : 05.01.2019 р.).

18. Корній Д. Та, що померла влітку [Електронний ресурс] / Дара Корній // Гоголівська академія. – 2009. – 22 вересня. – Режим доступу : <http://gak.com.ua/creatives/1/18025> (дата звернення : 15.02.2016 р.).

19. Корній Д. Тому, що ти є / Дара Корній ; передм. М. Іванцової. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля, 2013. – 240 с.

20. Корній Д. «Треба розбудити нашу генетичну пам'ять» : інтерв'ю в вінницькій книгарні «Є» 16.10.2013 р. [Електронний ресурс] / Дара Корній ; вела І. Ковалишена // Світ Фентезі :

електронний літ. щомісячник ; гол. ред. В. Ваколюк. – 2013. – № 3 (3). – С. 12–15. – Режим доступу : https://issuu.com/580709/docs/____3____1.

21. Корній Д. Щоденник Мавки : роман / Дара Корній. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2014. – 304 с.

22. Олесь О. Твори : в 2 т. Т. 2. Драматичні твори. Проза. Переклади / Олександр Олесь. – К. : Дніпро, 1990. – 686 с.

23. Пелевін В.О. Шлем ужаса : Миф о Тесеє и Минотавре / В. Пелевін. – М. : Эксмо, 2010. – 224 с.

24. Ретунских А. Д. Мета-герой: Тезаурусный анализ романов Луи-Фердинанда Селина «Путешествие на край ночи» и «Смерть в кредит» / А. Д. Ретунских // Тезаурусный анализ мировой культуры : сб. науч. тр. / под общ. ред. Вл. А. Лукова. – М. : Изд-во Моск. гуманит. ун-та, 2011. – Вип. 22. – С. 63–74.

25. Солнцева Н. Московский лабиринт Минотавра : роман / Н. Солнцева. – М. : Эксмо, 2007. – 384 с.

26. «Сузір'я Дів»: у Луцьку презентували психологічний роман Дари Корній // Волинські новини. – 2018. – червень, 7. – Режим доступу : <https://www.volynnews.com/news/all/suziria-div-u-lutsku-prezentuvaly-psykhoholichnyu-roman-dary-korniy/> (дата звернення : 05.01.2019 р.).

27. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / ґендер / жанр : моногр. / С. О. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2011. – 432 с.

Андрій Гурдуз,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Мова літератури і живопису: «Дівчинка на кулі» Ольги Слоньовської» і Пабло Пікассо

Приклади безпосереднього зв'язку літератури й інших сфер духовно-творчої діяльності людини – явище не поширене, хоча в літературному процесі періоду другої половини ХХ – ХХІ століття через об'єктивні причини спостерігається значно частіше порівняно з його класичним етапом (нині яскраво презентовано, скажімо, комп'ютерною літературою). Природа й особливості міжмистецького діалогу є в колі пріоритетних питань сучасної літературної компаративістики, які в Україні розроблені вельми аспектно. Серед ключових вітчизняних праць у практичній площині тут варто назвати монографії Л. Генералюк «Універсалізм Шевченка: Взаємодія літератури і мистецтва» (К., 2008), О. Рисака «Мелодії і барви слова: Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст.» (Луцьк, 1996). Окреслюючи історико-теоретичну основу досліджень цієї галузі компаративістики, Д. Наливайко констатує, що «...проблема літератури в системі мистецтв... в нашій науці зводиться головним чином до висвітлення їх взаємообміну на тематичному рівні, до появи статей, нарисів й окремих книжок про музикальні, живописні та інші твори на літературні теми й мотиви і про театральні постановки, інсценізації та екранізації літературних творів і т. д.» [6, 19]. Причину утворення такої суттєвої прогалини в українській сучасній компаративістиці вчений убачає в неприділенні належної уваги дослідниками саме теоретичному аспекту цієї її галузі: «Але майже або й зовсім не розробляли такі питання, як література й теорія мистецтв, *correspondance des arts* і література, взаємовідповідність стилів літератури та інших мистецтв і особливо проблема перекодування літературних текстів на художню метамову інших мистецтв і зворотне перекодування художньої метамови інших мистецтв на метамову літератури...» [6, 19].

В українському художньому середовищі вирізняється в сенсі внутрішнього зв'язку сфер літе-

ратури й живопису роман письменниці, поетеси й науковця Ольги Слоньовської «Дівчинка на кулі» (2012). Суголосне з високою оцінкою поетичної творчості О. Слоньовської українського читача і науковця (схвальні рецензії на її збірки належать, зокрема, М. Жулинському, М. Ільницькому, В. Погребеннику, Є. Барану; останній називає поетесу «не епізодичною постаттю в українській літературі на межі двох епох» [1]) відзначення роману «Дівчинка на кулі» Міжнародним літературним конкурсом романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова – 2012» (гран-прі). Водночас через низку факторів, зокрема і його новизну, цей роман ще не став об'єктом повноцінного літературознавчого дослідження, на яке заслуговує (наявні тільки поодинокі рецензії на нього, наприклад, Я. Левчука [3]). Текст книги витриманий у традиційно реалістичному ключі і пронизаний ненав'язливими нотами сучасних мистецьких віянь. Назва роману викликає в пам'яті образ однойменної картини Пабло Пікассо 1905 року, західноукраїнський твір вступає у полірівневий діалог зі знаменитим іспанським шедевром і ніби вбирає в себе самий дух картини, демонструючи при цьому і своєрідну варіацію на її тему.

У пропонованій статті вперше спробуємо розглянути особливості композиції, образної системи й інших художніх характеристик узаного роману у зв'язку з аналогічними параметрами картини П. Пікассо «Дівчинка на кулі»; при цьому аналізуємо окремі аспекти інтертекстуального плану роману як важливі для глибокого осягнення його ідейного звучання.

Нескладний сюжет автобіографічного роману О. Слоньовської (художню канву формує її хроніка з певними часовими деформаціями) розповідає про становлення особистості головної героїні Ольги від її дитинства і юності в непростих умовах 1960–1990 рр., коли яскрава й самобутня натура дитини і згодом дівчини й

жінки, опановуючи сірий і переважно байдужий у своїй жорстокості до неї і таких, як вона, світ, намагається вижити, але й залишитись собою, не зрадити істинні цінності – утримати рівновагу так, як дівчинка на кулі з картини П. Пікассо. Фінал роману триває в дні отримання Україною незалежності, коли віднайдення рівноваги кожним громадянином (як гармонії із собою) і вітчизняним суспільством загалом набуло особливої актуальності. Бурхливим, хоча і в дещо іншому плані, був і 1905 рік для формації П. Пікассо й особисто для художника, не дарма з картиною «Дівчинка на кулі» розпочинається новий, «рожевий» період його творчості, а тематика життя циркових артистів з'являється в його доробку саме тоді. Прикметно, що в цей час пошуки синтезу мистецтв особливо актуалізуються.

У баченні головної героїні Ольги навколишній світ вібує залежно від динаміки її сприйняття: від наївно-дитячого погляду (і комічного або гротескно-сатиричного) до максималістського, але згладженого підліткового і дорослого (об'єктивного). Водночас прикметно, що в процесі інтелектуального дорослішання образ маленької дівчинки в душі героїні залишається (як із нею залишається на все життя й образ буквально явленого їй ангела – квазімістична лінія в романі) – як заповіт А. де Сент-Екзюпері з його Маленьким принцом, образ якого важливий для аналізованого твору О. Слоньовської: не дарма тут проходять іронічно обіграні образи «маленького принца» – Ольги, Вовочки [8, 397] (також, зокрема, див.: [8, 48; 8, 164]), та «принцеси» – самої героїні [8, 53; 8, 138].

Як казкові чи байкові персонажі при зовні реалістичному оповіданні зображені деякі постаті з оточення героїні (на зразок Амеби, Шім-Вішім та деяких інших) у своєрідних кластерах універсалізованого простору (Село, Містечко, Місто, Районний Центр), які в свідомості

дівчинки малюються на манер планет у світі Маленького принца з однойменної феєрії А. де Сент-Екзюпері. Зближує український і французький твори й тяжіння обох до моральних максим (наприклад, у О. Слоньовської читаємо: «Велике благо, що дитина живе більше теперішнім, аніж минулим і майбутнім...» [8, 57], «Людина легко звикає, коли обставини її життя складаються так, що від біди, нужди і зла прямуєш до благополуччя й добра» [8, 164]). Також в українському тексті зустрічаємо курйозні варіації відомих афористичних формул, зокрема: «...інколи треба слухатися не мами, а соловейків...» [8, 46], «Нема вже принців (для дівчат. – А. Г.), залишилися тільки коні...» [8, 164].

Світ маленької Ольги зростає разом із нею й відкриває їй із часом нові й нові грані; нарешті, у найбільш узагальненому розумінні постать героїні-дівчинки бачиться як універсальний образ чистої душі дитини на землі, тобто в романі куля стає земною, символізує і земний простір як такий. Періодичні, на перший погляд, хаотичні, забігання оповідача наперед і коментування ним майбутніх подій (наприклад, жахливого в бідності дорослого життя колишнього «принца» Вовочки [8, 164], довговічності «співанки дитинства» героїні [8, 28–29] і под.) із наступним поверненням до хронікального викладу історії життя героїні в романі також не випадкові, сприяють певній вібрації відповідних фрагментів сюжету, образів і вчинків і «відповідають» коливанню дівчинки на її кулі в намаганні знайти бажану рівновагу (до речі, на картині П. Пікассо пластика юної акробатки нагадує вібрацію свічі). Важливо, що без урахування в аналізі українського твору його зв'язку з однойменною іспанською картиною указані смисли трактування залишаються в тіні, що підтверджує негативна рецензія на роман Я. Левчука, де критик порівнює такі часові непослідовності викладу «...з перемотуванням плівки в магнітофоні: на-

зад – вперед, вперед – назад» [3] (із подібним неповним розумінням дослідників художнього матеріалу іноді стикаємося [наприклад, див.: 2, 83; 2, 92]). Сама оповідачка іронічно відгукується про таку особливість її викладу: «Навіщо, для чого – оце перестрибування, забігання наперед? Хіба не можна розповідати у хронологічному порядку, зрозуміло, без нікому не потрібних відступів?..» [8, 140].

Формально подібно виражені, але зумовлені дещо іншою художньою природою [5, 71] «загравання» з часом у ранішому (автобіографічному, також із фрагментами спогадів із радянського дитинства) романі Ірени Карпи «Добло і зло» (2008). У властивій І. Карпі манері цей момент так прокоментовано в тексті: «Якщо ви вже змирилися з моїми безсоромними забіганнями наперед у цій повісті, то ось вам іще» [4, 180]. Зіставлення вказаної деталі в цих українських творах ХХІ століття увиразнює специфічне функціональне навантаження часових відхилень у «Дівчинці на кулі» О. Слоновьської, викликаних, як переконуємося, глибинним і структурним зв'язком роману й картини П. Пікассо.

Ключовим у поетиці роману О. Слоновьської, як і в концепції іспанської «Дівчинки на кулі», стає контраст. Протиставлення на полотні юності й пластичності дівчинки впевненій силі, стабільності атлета на передньому плані картини (з іншого боку, поза атлета має «елемент деструкції» [7]) співвідноситься з протиставленням у тексті українського роману наївності, юної енергії героїні, яка пізнає світ і несе йому свою безпосередність, щирість – із одного боку, та піклування й любові батьків, найближчого оточення Ольги – з іншого. Так, атлет іспанця сидить на кубічній призмі, утіленій статиці, і дивиться в протилежний спрямованості гімнастики бік – углиб картини, метафорично – у минуле (до того ж він змальований у теплих тонах, а дівчинка – у холодних); образи батьків героїні ро-

ману також символічно становлять статичний базис, у своїх настановах і порадах Ользі вони спираються на досвід, пов'язаний з минулим, і як представники свого покоління – тодішньої суспільної системи – «страхують» доньку в найнебезпечніший для неї момент (рекомендують залишити Україну в період розпаду Радянського Союзу для уникнення непорозумінь із владою). Окрім того, оригінально вписана в роман постать ангела, який являється героїні в критичні життєві хвилини і стає для неї охоронцем («Ангел притулив вказівний палець собі до уст і ледь помітно мені всміхнувся» [8, 62]); усвідомлення «присутності» ангела тут, при всій його ірраціональності, стає серйозною психологічною опорою в житті Ольги, підтвердженням своєрідного внутрішнього сенсу її існування та правоти і теж функціонально співвідноситься з образом атлета з картини іспанського майстра.

Принципово контрастують услід за концепцією художника-іспанця в романі українки і простір, і час (минуле і теперішнє як молодість і зрілість). Водночас протиставлені сторони в книзі взаємопов'язані і взаємозумовлені, як на полотні художника, за справедливим твердженням доктора мистецтвознавства М. Свищерської, «дівчинка, яка балансує на кулі, і атлет, який сидить на кубічній основі, всебічно протиставлені одне одному і через протиставлення взаємно одне одного зумовлюють і збагачують» [7]. Доводить ці положення також те, як відтіняє образи дівчинки-акробатки на картині і Ольги в романі характер тла, на якому змальовані героїні. Так, у книзі О. Слоновьської Ольгу показано на тлі сірості й моральної спустошеності зображаного світу в його вже кризовий час; на картині П. Пікассо – на фоні випаленої сонцем горбистої рівнини.

Зв'язок картини П. Пікассо і роману О. Слоновьської простежується й на рівні тональності. Фарби іспанської картини дещо змазані, позбав-

лені яскравості і приглушені; загалом колористична гама в українському тексті також певною мірою приглушена, що сприяє точнішому передаванню атмосфери смутного часу зображуваної доби. В обох зіставлених творах відчутна тенденція до універсалізації, акцентування прихованих смислів. Через тяжіння до афористичності вислову, певний дидактизм, ефект «супроводу» ангелом життя героїні тощо в українському романі також формується певна притчевість, властива однойменній іспанській картині: у П. Пікассо «репетиція циркового номера починає здаватися ритуалом, набуває загадкової багатозначності, а змістові аспекти образу виходять на рівень гранично широких, онтологічних сутностей» [7].

Загальноновизнана творчість Ольги Слоновьської поки не стала об'єктом системного вивчення, тимчасом як світ її ліричної героїні виявляє певну динаміку і значно змінюється в адаптації до прозового простору; помітний при цьому перехід від підкреслено музичного до живописного тяжіння. Ця динаміка, оригінальність поєднання в літературному просторі О. Слоновьської начал інших мистецтв, багаторівневе зіставлення із сучасним авторці художнім контекстом – ось деякі з очевидних і доцільних напрямів висвітлення її доробку. У розрізі нашої студії наголосимо також на необхідності поглибленого й комплексного вивчення в сучасній українській літературі аспектів міжмистецького діалогу, уведення роману О. Слоновьської з уточненими відповідними характеристиками до такого літературного метатексту.

Список використаних джерел

1. Баран Є. Передчуття любові [Електронний ресурс] / Євген Баран // Ольга Слоновьська : персо-

нальний сайт. – Режим доступу: slonowska.pu.if.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=60:2011-06-21-07-22-11&catid=34:2011-06-17-07-27-02&Itemid=56.

2. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській «прозі про землю» кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. : моногр. / Андрій Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. – 216 с.

3. Левчук Я. Апогей кайдашизму [Електронний ресурс] / Яр Левчук. – Режим доступу : findbook.com.ua/uk/book_review/apogej-kajdashizmu . – Рец. на кн. : Слоновьська О. Дівчинка на кулі : роман. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2012. – 400 с.

4. Карпа І. Добло і зло / Ірена Карпа. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2008. – 317 с.

5. Кривопишина А. С. Наративні принципи конструювання ідентичності в автобіографічному романі «Добло і зло» Ірени Карпи / А. С. Кривопишина // Наукові праці : наук.-метод. журнал : Філологія. Літературознавство. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили. – 2011. – Т. 166. – Вип. 154. – С. 69–72.

6. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики / Дмитро Наливайко // Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – С. 9–37.

7. Свищерская М. И. «Девочка на шаре» и «Девушка с лотосом» [Електронний ресурс] / М. И. Свищерская // Марина Ильинична Свищерская [д-р искусствоведения] : персональний сайт. – Режим доступу : http://sviderskaya.philos.msu.ru/index.php?id=514.

8. Слоновьська О. Дівчинка на кулі : роман / Ольга Слоновьська. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2012. – 400 с.

Дарія Лукьяненко,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Українське фентезі: відкриття нових літературних світів і творчих перспектив

Сучасне українське фентезі стрімко формується як піджанр фантастики, репрезентуючи широкому загалу нові імена, які з 2015 року відкриває спеціальна відзнака конкурсу «Коронація слова» від Дари Корній і Тали Владмирової «Українське сучасне фентезі». 2017 року таку нагороду отримала й Любов Відута за роман «Ловці думок». Премійований твір є першою спробою авторки в галузі літератури «для дорослих», позаяк із 2008 року Любов Відута написала для найменших читачів понад 30 книжок.

Свій вибір жанру фентезі письменниця коментує так: «Певною мірою, написання фентезі – це елемент втечі з однієї реальності в іншу. Так сталося, що змогла чітко уявити фантазійний світ і своїх героїв у ньому. Мені у тому, написаному, світі, багато відомо, але є те, чого не розумію. Треба сказати, цей світ захоплює, не відпускає й досі» [3].

Чи дотримується Любов Відута жанрових ознак і вікового складу аудиторії, яка може зацікавитися проблематикою «Ловців думок»? Із цього приводу авторка зазначає: «Насправді кожен читач вичитує у книжці свої смисли, знаходить для себе щось своє, має власне бачення і власні відкриття. Я заклала в текст фентезі і родинні стосунки також, попри те, що головного героя книжки позбавили родини і він шукає не тільки свій дім, а й батьків. З відгуків і рецензій зрозуміла, що багато хто вчитав це. Дехто з читачів не акцентував на цьому увагу. Отже, є читачі, яких більше зацікавили інші моменти. Це добре, це правильно, це нормально. Книжка повинна давати простір для читацької уяви, а вчинки героїв не мусять бути постійно однозначно добрими чи поганими» [3]. Очевидно, що підтекст залежатиме від багатьох чинників, зокрема, емоційного стану, настрою, життєвої ситуації, віку й досвіду читача тощо. Тож названий роман варто розглянути не лише з позиції відповідності

вимогам жанру фентезі, а й можливостей підтекстового прочитання.

Українське фентезі нараховує майже двохсотрічну історію, адже в «Конотопській відьмі» Григорія Квітки-Основ'яненка, написаній 1833 року, можна простежити ознаки цього жанру: «...різновид фантастики, в якому при її запереченні використовуються *ірраціональні мотиви чарівництва, магії, лицарського епосу в поєднанні з реалістичною нарацією* <...> змальовуються віртуальні світи із середньовічним антуражем, нетехнічною психологією, де роль науки виконує магія. Такі твори не піддаються прогнозуванню, не підлягають логічному потлумаченню, як наукова фантастика» [7, с. 693] (курсив мій. – Д. Л.). Хоча авторський колектив «Літературознавчого словника-довідника» за редакцією Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка в статті «Фентезі» українську складову оминув увагою, у романі «Ловці думок» чіткою є «бінарна етична опозиція «добро – зло», винагорода за зусилля подолання перешкод, присутність дива» [7, с. 693], що також визначено з-поміж ознак жанру фентезі. Слушною є думка британської літературної критики Шейли Егоф, яка вважає, що «фентезі намагається донести до нас інші світи й водночас демонструє нам місце у своєму світі» [10, с. 18]. Цього принципу дотримується Любов Відута, визначивши головним героєм свого роману Ештона, який постає то в образі вправного ловця думок («Звичним рухом юнак направив арбалет на комин безлюдного будинку і, коли надтонкий алюмінієвий канат закріпився, причепив інший кінець до стіни із незахищеним вікном. Ештон *без особливих зусиль* вдерся по натягнутому канату вгору. *Відточені до автоматизму рухи були чіткими й швидкими...*» [1, с. 6–7] (курсив мій. – Д. Л.)), то розгубленого хлопчини зі стертою пам'яттю («Це було так страшно – не пам'ятати нічого та нікого. Тільки власне ім'я. Навіть думки

були незв'язні, бо він не пам'ятав значень слів» [1, с. 48]). Авторка продумує й таку деталь, як плата за переміщення між різними локаціями: подорожні мають розрахуватися спогадом або емоцією. Тож розрахункові завжди передують зважене рішення, на яке здатна лише людина, яка розуміє себе, наділена актуальним на сьогодні емоційним інтелектом. Тим паче, якщо кожен спогад про стерте минуле є найціннішим скарбом і водночас найбільшим тягарем, адже «боротися із собою найважче: як можна відмовитися від найбажанішого? Це на межі можливого. Як Ештон не опирався, подеколи бажання пригадати все й відразу ставало непереборним. Та хлопець учився контролювати свою свідомість <...> спогади треба повертати поступово. Юнак потроху вчився сортувати їх. Відтепер вони стануть коконом-оберегом, із якого він братиме силу й насагу» [1, с. 131].

Із-поміж ознак аналізованого жанру у вікі-статті «Fantasy» визначено відповідність вигаданого світу міфології й фольклору реального світу, а також наявність елементів середньовічної культури [11]. У романному хронотопі «Ловців думок» значну увагу приділено народній та авторській символіці. Ловці думок співають пісню «Бо колір твоєї ніжності волошковий...» [1, с. 80]. Волошка «в народній уяві – символ життя, молодості, краси, скромності, простоти, доброти» [2, с. 112]. Можна припустити, що згадана в пісні квітка символізує життєву позицію ловців, тому вони й намагаються відшукати якомога більше яскравих емоцій, адже лише «світлі» настрої мешканців краю чи світу забезпечать підтримку й допомогу Правителя.

Цікавим письменницьким рішенням стало поєднання світу символів і технологій. Так, ловці думок послуговуються пристроєм «думотоном»; переміщуються за допомогою спеціальних мап; у будинку Джона, побратима головного героя, «є кабінет, домашній кінотеатр,

об'єднаний із багатою фільмотекою» [1, с. 34]. Але «сигналізацією» в цьому будинку слугує «охоронна троянда», квітка якої (символіка кольорів – окремих напрям дослідження) є символом слави, а «вінок із троянд символізує життя» [2, с. 608]. «Щоразу, коли Ештон приходить до Джона, він не забуває погладити її пелюстки, щоб рослина пам'ятала дотик його рук» [1, с. 34]. Простір навколо будинку освітлюють квітки з вигаданою назвою – пхідеї. У такому використанні елементів природи вбачаємо загальний оптимістичний настрій роману «Ловці думок», що наприкінці твору підтверджується життєствердною тезою: «У небі молодий місяць. Саме час для змін» [1, с. 237].

Окрім ознак фентезі, в аналізованому романі простежуємо й ознаки антиутопії. Інна Кулікова наголошує на тому, що твори цього жанру, написані в різні історичні періоди, відрізняються між собою насамперед типом героя: «В антиутопії другої половини ХХ ст. *соціальний протест змінюється особистим* – екзистенційним, спрямованим не стільки на здійснення революційного акту, скільки на набуття внутрішньої свободи» [5, с. 201]. Підтверджує наведену думку позиція Ештона, який і постає згаданим «новим типом героя»: «На позір, що в нього можна забрати? Єдиний його скарб – свобода. Та й це немало, бо свобода – справжнє багатство в усіх світах і в усі часи» [1, с. 74]. До того ж «у пізній антиутопії *важливим стає не результат бунту, а його філософський зміст, що визначає вектор пошуку власної ідентичності*. Схематичність образів-персонажів класичної антиутопії, що становить закриту структуру, змінюється на «відкриту» форму образу, що відображає *незавершений тип героя* (за визначенням М. Бахтіна), що зі свого боку, зумовлює певну відкритість форми пізнього роману-антиутопії, для якої здебільшого характерний порівняно оптимістичний фінал – героєві вдається знайти бут-

тя поза тоталітарним суспільством, вибороти власне майбутнє» [5, с. 201]. У романі Л. Відута вигаданий світ стає лише тлом для знаходження себе, а результативність пошуків у перспективі буде розгорнуто в продовження твору.

Авторка виписала власне бачення фентезійного світу, яким керує Правитель, чий володіння «склалися з дев'яти автономних країв, які жили своїми інтересами й пишалися власною історією. У кожного краю було так мало спільного з іншими, що важко було зрозуміти, чому вони опинилися під владою однієї людини. Проте завдяки багатьом відмінностям між автономіями процвітала торгівля» [1, с. 75]. Із-поміж дев'яти задекларованих упродовж розгортання сюжету згадано лише один – край Плаїв. Щодо зв'язку назви-діалектизму (замість загальноживаного слова «стежка») та устрою цієї територіальної одиниці можна фантазувати, робити будь-які припущення, оскільки жодного опису читачам Любов Відута не запропонувала.

«Лад та спокій» у дев'яти краях «стережуть непереможні квадроси», про яких лише «подейкують», оскільки вони «маскуються під звичайних мешканців, розчиняються в натовпі пересічних людей» [1, с. 76]. Очевидно, що загін квадросів має складатися з чотирьох воїнів (від латинського «quadrum» – чотирикутник, квадрат), проте читач знайомиться лише з двома – Глібом і Терном. До того ж ні авторка, ні її головний герой не впевнені, ким вони були насправді. За чотирма світами – Нижнім, Верхнім, Темним, Світлим – наглядають Вогнекрили (фіолетові й вишневі) – істоти, чия зовнішність опиняється у сфері читацької уяви. Єдине, що про вогнекрилів відомо достеменно, – вони вмюють розмовляти людською мовою.

Окрім того, Любов Відута подекуди згадує диваків, слуг-карликів, магів, верхніх і вершинних, укладачів угод, людей, чий «вишневі та фіолетові плащі означали приналежність до найви-

щих щаблів влади» [1, с. 14]. Варто зауважити, що авторка неодноразово акцентує на значущості фіолетового кольору, що цілком суглосно з потрактуванням його символіки, наведеною в «Енциклопедії символів» Дж. Купера: «Це інтелект, знання, релігійна пристрасть, святість, тверезість, покора, покаєння, сум, помірність, ностальгія, біда, траур, старість. У християн означає священницьке право і владу, істину, пост, сум, забуття, покаєння» [6, с. 361]. Вишневий колір «символізує рідну землю, красу, сум. Для праукраїнців вишня – це релігійне, світове дерево життя, а людська свідомість вирізняє те, що ближче для духовного життя народу» [4, с. 51]. Тож власники плащів вишневого кольору мають бути високодуховними, патріотично налаштованими представниками влади. Але символіка кольорів плащів на цьому етапі літературознавчого аналізу роману «Ловці думок» є лише припущенням, адже детальних характеристик образів названих вище персонажів авторка не подає.

Про мешканців міст (Світла, Доль, Палацове) також згадано принагідно, а їхнє місце в системі підпорядкування не визначено. Офіра є найважливішим містом, до якого прагнуть потрапити всі (і Правитель зокрема), але опиняться лише «чисті душі, піднесені людьми аж до неба» [1, с. 178]. Неоднозначною видається назва, вибрана авторкою, адже «офіра» – синонім слова «жертва». Саме у варіанті «Офіра» може йти мова про самопожертву, наприклад, заради народу. Але відомим є й інша форма – «Офір» – це «біблійна країна, яка славилася золотом й іншими коштовностями й залучала до себе мореплавців з усіх кінців світу» [9]. Таку версію дещо трансформовано у фентезійному літературному циклі Анджея Сапковського «Відмак»: «...таємнича і невідома земля, розташована далеко за морями. У книжковій серії опису-

ється лише мимохідь, за оповіданням Борха Три Галки. Імовірно, там жаркий клімат і фауна, що нагадують Африку» [8]. Не випадково, що Офіра як літературна локація з'явилася ще в одному художньому тексті. Суглоосним є її опис у романі «Ловці думок»: «...є місто, будинки в якому зведені з каменю білого-білого, усі дахи сяють золотом, як сонце ясної днини, а крізь кришталь ллється в будівлі сяйво золотаве... Туди відкритий прохід лише обраним, стократ перевіреним, яких не засліпили б краса й багатство. Їх небагато, таких людей. За чистоту душ, як сказано в легенді, будуть даровані таким вічні життя й молодість» [1, с. 178–179]. Отже, прагнення Правителя потрапити до Офіри характеризує його як очільника, відданого своєму народові, імовірно, навіть здатного пожертвувати собою заради його благополуччя. У такому контексті підтверджується й думка про героя-бунтівника, згаданого вище. Його мета – допомогти уникнути можливої війни проти Правителя, зумовленої збільшенням кількості «сірих і чорних думок» [1, с. 132]: «Усі можуть жити правдою. Є обставини, за яких людина мусить зробити свій вибір. Насправді набагато легше не перейматися, чи добрий твій учинок або думка, чи ні. <...> Коли кожен матиме світлі думки й помисли, воєн не буде» [1, с. 132–133].

Отже, перше письменницьке випробування в новому для авторки жанрі витримано. Світ фентезі (у будь-якому творі) є безмежним як для авторського продовження, так і для пошуку читацьких підтекстів. Роман «Ловці думок» (і, можливо, незабаром його продовження) відкритий для подальших літературознавчих припущень і досліджень.

Література

1. Відута Л. Ловці думок : роман / Л. Відута. – Харків : Віват, 2018. – 240 с.
2. Жайворонок В. Знаки української етнокультури : словник-довідник / В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2006. – 706 с.
3. Заржицька Е. Любов Відута. Абетка письменника від А до Я [Електронний ресурс] / Е. Заржицька // Буквоїд. – Режим доступу : <http://bukvoid.com.ua/events/interview/2019/01/15/163636.html>.
4. Ковтун Л. Український колористичний код світотворення / Л. Ковтун // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2009. – Вип. 13. – С. 49–52.
5. Кулікова І. Термін антиутопія в контексті літературного процесу ХХ століття / І. Кулікова // Актуальні проблеми літературознавчої термінології : наук. зб. / відп. ред. Є. М. Васильєв. – Рівне : О. Зень, 2017. – Вип. 2. – С. 198–201.
6. Купер Дж. Енциклопедія символів / Дж. Купер. – М. : Золотий Век, 1995. – 401 с.
7. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 752 с.
8. Офір [Електронний ресурс] // Вікі Вільмак. Всесвіт Анджея Сапковського. – Режим доступу : <https://witcher.fandom.com/uk/wiki/%D0%9E%D1%84%D1%96%D1%80>.
9. Офір [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%84%D1%96%D1%80>.
10. Egoff Sh. Worlds Within: Children's Fantasy from the Middle Ages to Today / Sh. Egoff. – Chicago : ALA, 1988. – 360 p.
11. Fantasy [Електронний ресурс] // Wikipedia, the free encyclopedia. – Режим доступу : <https://en.wikipedia.org/wiki/Fantasy>.

Інна Родіонова,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Жанрові трансформації роману Надії Гуменюк «Енна»

Письменниця Надія Гуменюк упродовж останніх 6–8 років потужно заявила про себе епічними творами на українському книжковому просторі, зокрема завдяки участі в літературному конкурсі «Коронація слова». Так, її роман «Янгол у сірому» став дипломантом цього конкурсу в 2011 році, наступні романи «Енна» – лауреат конкурсу в 2014-му, «Вересові меди» – I премія конкурсу в 2015 році.

Художній твір «Енна», влучно схарактеризований Володимиром Шовкошитним: «...роман про всепереможну любов як своєрідний код пам'яті, яку вона воскрешає, повертає й оберігає, про вірність, про суголосся людських душ, про доброту і милосердя» [2, с. 8], є зразком масової літератури, що тяжіє до жанрової дифузії, адже охоплює ознаки сентиментального, детективного, соціального та філософського романів.

Жанрові модифікації сучасної масової літератури окреслені науковими дослідженнями Нонни Копистянської, Олени Романенко, Софії Філоненко та ін. Систему жанрів сучасної популярної белетристики можна також встановити з рубрикації інтернет-книгарень («Фоліо», «Бамбук», «Книгарня видавців», «Емпік», «Клуб сімейного дозвілля»). Проте недостатньо висвітлена у вітчизняному літературознавстві важлива тенденція в розвитку літератури масового попиту – взаємопроникнення жанрів (жанрова дифузія), що зумовлює появу метажанрів. О. Романенко пояснює виникнення нових жанрово-стильових модифікацій в українській літературі кінця ХХ – початку ХХІ століття такими причинами, як «різноспрямованість художніх тенденцій, поліфонічність, радикальне переосмислення семантико-стилістичних та жанрових орієнтацій мистецтва» [4, с. 267]. С. Філоненко пропонує умовно розділити жанри популярної белетристики на дві групи: «адреналінові» (бойовики, детективи, трилери, горори) та «ендорфінові» (романтичні

мелодрами, любовні романи, сентиментальні історії в жіночих часописах) [5, с. 160].

Виразною нотою роману «Енна» є його мелодраматична тональність. В основі сюжету – розповідь про «дівчину в біді», яка самотужки намагається подолати проблеми, тому у творі простежуються ознаки субжанру романсу. Це жанр сентиментальної прози, у якому представлена і нормативна жіночність (протагоніст – молода жінка, розумна й талановита), і бажана маскуліність (герой її роману). Разом вони втілюють універсальні стереотипи маскулінного й фемінного, постаючи зразком ідеальної пари: «Лише кохання й пов'язані з ним сімейні стосунки є абсолютною і головною цінністю для зразка жіночої долі, який стверджує любовний роман» [Ольга Бочарова]. Енну Сніжницьку (вона ж Ірина Христинич, Ірис) поважають і люблять на роботі (чого варті її прізвисько – «Журавочка!»), для неї найголовніша цінність – це родина. Любовний сюжет тут домінує. Окрім того, критеріями романсу є щасливий фінал, у якому одна героїня і один герой отримують таке бажане щастя; центральна тема твору концентрується навколо героїні / героя та їхнього пошуку кохання (хоча тут є й другорядні сюжетні лінії: щемке й трагічне кохання батьків Ірини – Віри й Федора Христиничів та печально запізніле – Варвари Петрівни й Олександра Танасовича). Водночас романсова форма відкрита і допускає елементи інших жанрів: детективу, соціальної історії, містики.

Характерні ознаки детективу проявляються передусім у специфіці розгортання сюжету: героїня знаходить коханого, втрачає його і знову повертає. Поглиблений психологізм помітний у змалюванні героїні та її вчинків. Вона часто вдається до самопсихоаналізу: «Навіщо це тестування?.. Що, як у мене роздвоєння особистості? Що, як я шизофренічка? Але я десь читала, що коли людина може так думати про себе, то вона не шизофренік» [2, с. 41]; «Відчуваю, як у

голові наростає біль. Виник десь посередині черепа, там, де сходяться всі нервові закінчення, і повзе, повзе на скроні, на чоло, на потилицю» [2, с. 43]; «...галюцинації, видіння, незнайомі образи, голоси... Що це – симптоми? Симптоми чого? Дивно, але мені не хочеться, щоб ці видіння зникали» [2, с. 47] тощо. Показовою є деталь втрати пам'яті головною героїнею. Амнезія як художній прийом однаковою мірою поширена в масовій та інтелектуальній літературі. Ще Н. Фрай вважав її однією із вихідних для структури роману. Н. Гуменюк використала цей прийом для розкриття детективно-містичної загадки минулого героїні. Як виявилось, Енна – дівчина з дитбудинку, над якою проводив експерименти засліплений жадобою влади над людиною доктор Сніг – мрійник, який понад усе прагнув керувати людською пам'яттю.

Глибокий самоаналіз допомагає їй розібратися в тій жахливій ситуації, в якій вона опинилася: «Хтось рвучко висмикнув з моєї заблокованої пам'яті спогад, ніби один-єдиний пазл із цільної конструкції» [2, с. 56]. У дівчини розвинена інтуїція: завдяки снам, видінням, галюцинаціям, як у детективі, дія тут розгортається в часі назад, до розгадки (у трилері дія розгортається вперед, ближче до катастрофи). У романі Н. Гуменюк, зрештою, маємо оптимістичну розв'язку: злочинець-лікар справедливо покараний, закохані повертають свою любов. Є всі підстави вважати роман «Енна» сучасною варіацією притчі про злочин і кару, про любов і вірність, про спорідненість кровну й духовну, про зраду й ненависть. Водночас – це своєрідне нагадування: ніщо не минає безслідно, рано чи пізно навіть найпотаємніше стає явним і за все доводиться розплачуватися.

Жанротворчими факторами роману виступають позасюжетні елементи, зокрема, інтер'єр (опис таємного приміщення – лабораторії в будинку лікаря Сніжницького: «...ось він, підзем-

ний бункер, схованка доктора Сніга. Лабораторія генія чи лігво андроида?.. На столі безладно розставлені колби, мензурки, склянки, темні пляшечки з якоюсь рідиною, розсипаний білий кристалічний порошок... А он там, у шафі, його теки... Одні поставлені косо-криво на полиці, інші накидані одна на одну стосами, але кожна має свій номер, наклеєний у лівому куточку, як картка в поліклініці» [2, с. 225]) та екстер'єр (замок-лікарня, видіння якого прориваються у сні-галюцинації: «Власне, це не зовсім будинок, а палац: похмурий, занедбаний, із облущеними стінами і заграбованими вікнами. Ґрати встановлено, мабуть, пізніше, бо вони геть не пасують до палацу і псують вікна, оздоблені маленькими амурчиками. В амурчиків відбиті крильця й облущені носи. За ґратами білють чийсь обличчя» [2, с. 47]). Саме тут сталося самогубство Ядвіги: «На вежу виходить жінка... Білий одяг тріпоче на вітрі, руки розкинуті, її постать нагадує хрест. Але ось вона змахнула руками, ніби зібралася злітати. Ще мить – і з вежі справді хтось летить, наче камінь, кинутий згори» [2, с. 47]. Завдяки всім переліченим конститутивним елементам жанру (злочин, покійник, логіка, докази, дії за принципом «чесної гри») постає відповідна атмосфера – незамінний елемент детективних історій. Цей роман є «жіночим детективом», що в сучасній літературі розвивається як опозиція до «чоловічих» жанрів (бойовик і трилер). Як зауважує С. Філоненко, «жіночий детектив» специфічний пропагандою традиційних сімейних цінностей, посиленням ролі любовної лінії» [5, с. 197].

Н. Гуменюк використовує елементи саспенса (тривалого тривожного стану). Занурення читача в цей стан досягається завдяки застосуванню особливого набору художніх прийомів (марення, сон, видіння, містика). Таким першим епізодом у тексті роману є дивний сон Енни, коли вона опиняється в незнайомому селі, відчуває тепло і любов незнайомця, проте «вона» – небажана не-

вістка: «Відчуваю, як холодний листочок яблуні падає мені на груди і починає проростати, розростатися, збільшуватися, випускати корінці та пагони, перетворюватися на дерево, що проникає галузками в кожну клітину тіла. Я також стаю ніби деревом. Те перетворення таке болісне, що я ледве тамую крик» [2, с. 22]. Наступний тривожний сон – ніби продовження попереднього: «...Іду зеленою сільською вулицею... Підходжу до подвір'я. Хвіртка, що тільки-но похитувалася на завісах, різко зачинається переді мною, ніби чиясь невидима рука припасовує її до стовпчика. Намагаюся штовхнути, але не можу... Біля дерев'яної хати, фарбованої вохрою, стоять дві жінки й чоловік... Ця молода жінка... Це ж я! Я? Ні, це Віра. Але тепер у неї на руках дитина. Немовлятко у білому згорточку... Усі троє дорослих приязно усміхаються мені, але хвіртки не відчиняють... Вони не відходять від хати – лагідно дивляться на мене і привітно махають мені руками. Тільки тепер до мене доходить: це не вітальні, а прощальні помаху. Жінки та чоловік ніби наказують мені йти далі. Але я не хочу проходити мимо...» [2, с. 35–36]. У цих снах-загадках розкривається дитинство головної героїні, трагічна історія її батьків, про яких вона не пам'ятає. Сон для Енни – це не лише можливість утекти від небажаної реальності (бути пацієнткою доктора Сніжницького), а й потужна інтелектуальна робота, коли мозок задіює 85% нейронів, що сплять удень, і стрімко розкручує тугу спіраль загадковості. Як стверджує авторка роману, «в дитячих літах закодовано суть і сенс, закладено програму майбутньої долі людини, можливо, саме там першопочатки наших «я» [2, с. 29]. Напевно, саме тому Енну, людину з частковою пам'яттю, сприймають як неповноцінну та небезпечну, її втаємничення викликає майже містичний страх в оточення, насамперед, у чоловіків. Усі сні Енни є логічним ланцюгом, який веде читача до розгадки своєрідного психологічного ребуса.

У підґрунті сюжету роману «Енна» – соціальний конфлікт. І хоч Іринку та її коханого, Романа Ружина, не розділяє соціальна нерівність, та, попри всі потуги лікаря-«батька», вона пам'ятає справжню родину: матір Віру Василівну, позбавлену можливості викладати в сільській школі ідеологічну українську літературу, репресованого батька, жорстоко вбитого недремними служачками КДБ, смерть маленького новонародженого братика; згодом (у дитбудинку) її другою сім'єю стане дівчинка Богдана з такої ж «неблагонадійної» родини. Тож у романі Н. Гуменюк представлено не лише рефлексію на соціально-економічні реалії радянського суспільства ХХ століття, а й структурування образу героїні як квінтесенції типових рис, притаманних народу, етносу, соціальній групі.

Отже, романом «Енна» Н. Гуменюк репрезентувала інваріант художнього моделювання світу відповідно до тенденції змішування жанрів. У романі взаємодіють любовний роман з історичною, сентиментальною і пригодницькою літературою (романтичний саспенс), історико-пригодницький роман із кримінальною та соціальною мелодрамою.

Література

1. Герасименко Н. Любов як прихисток для душі / Н. Герасименко // Віче. – 2014. – 14 серпня.
2. Гуменюк Н. Енна. Дорога до себе: роман; / Н. Гуменюк; передм. В. Шовкошитного. – Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2014. – 256 с.
3. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: монографія / Н. Копистянська. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.
4. Романенко О. Семіосфера української масової літератури: Текст. Читач. Епоха / О. Романенко. – К.: Приватний видавець Якубець А. В., 2014. – 364 с.
5. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр: монографія / С. Філоненко. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2011. – 432 с.

Інна Родіонова,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Роман Надії Гуменюк «Вересові меди» як художня реалізація ментальної матриці

Романістика сучасної волинської письменниці Надії Гуменюк вражає читача психологічною заглибленістю, карколомними перипетіями долі своїх героїв, звеличенням людського духу. Таким є й роман «Вересові меди», відзначений I премією Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» у 2015 році. У творі йдеться про події двох світових війн, коли Європа поділилася на два фронти, а Україна стала об'єктом зазіхань із боку агресивних держав Європи (особливо постраждали Східна Галичина, Буковина та Закарпаття). В епіцентрі цих драматичних подій – волинське село Туричі, яке для загарбників – «...лиш територія бою, вціліє воно чи згорить разом з усіма його жителями – ...чужим державам байдуже» [1, с. 35], як і життя головної героїні, мешканки цього ж села, – Богдани Ясницької, на долю якої випали важкі випробування епохи. У романі Н. Гуменюк «Вересові меди», як і у романі «Енна», простежується не лише рефлексія на соціально-економічні реалії суспільства ХХ століття, а й структурування образу головної героїні як квінтесенції типових рис, притаманних народу, етносу. Тож які уявлення і погляди індивіда/суспільної групи відтворюють систему життєвих координат та підсвідомих стереотипів українського народу ХХ століття? Як проявляється менталітет індивіда наприкінці ХХ століття, його мислення, якими є вияви глибинного рівня колективної підсвідомості української нації?

На думку літературознавця Юрія Коваліва, «ментальність – глибинний рівень колективної та індивідуальної свідомості й несвідомого, зумовлений генетикою, етнічною традицією, культурою, особливістю соціальних структур; сукупність настанов щодо діяльності людини» [2, с. 28]. Тож як реалізується в романі людина як представник нації?

Власне питомою рисою українця, як наголошує авторка на початку роману, є релігійність. На нерозривному зв'язку національного та релігійного начал українського народу акцентував професор Іван Огієнко: «Служити Богові – служити Україні». Важливість цієї тези в духовно-релігійному відродженні засвідчує Н. Гуменюк самою історією народу: «Віра – то діло найперше. Хай ти віри іншої, а з'явивсь на Запорожжя – то приймай віру козацьку і вивчай козацьку мову... Віра мусить бути одна, і вона возвишає душу. Бог один, життя одне, а це – все віра...» [1, с. 206]. Почуття власної гідності, волелюбність та войовничість пояснюються відгомонам на духовному світі українців. Сцену порятунку немовляти під час Першої світової війни, посеред дороги, що веде від волинського села до лісу, авторка підпорядковує містичній Божій волі. Подружжя, яке багато років не мало дітей, у вирі жахливих подій ввіряє себе, свою долю й долю новонародженої дитини, загубленої справжніми батьками, Богові, а тому з покірністю готове прийняти страждання. Таке домінування емоційного начала над вольовим, заглибленість української нації в себе, її інтровертність зумовили перенесення релігійної обрядовості у сферу сім'ї, дому та проявилися у звеличенні жінки-матері. Такою в романі є матір Богдани – Настина – сільська жінка, яка матеріально (земля, гарний врожай, достаток) ставила понад духовне (кохання, почуття, саморозвиток). Із цим образом жінки реалізовано риси української ментальності.

Письменниця розкриває також інші риси національного характеру, зокрема, почуття власної гідності, повагу до землі. Наприклад, через образ Домки Калапуші: «Люблять скрізь однаково. І розлюблюють, і обманюють, і забувають, і мучаться од теї любові, як од хороби тяжкої, – навчає Богдану Димка. – Когось

вона до неба підносить, комусь – як сіль в оці та колька в боці, білий світ затуляє. А когось і в могилу зводить. Ніде не вгадаєш, якою планидою тая любов тобі повернеться. Що тобі у Хранції, що в Америці, що в Туричах... Серце у всіх однаково і радіє, і болить. Але земля, Богданцю, – годувальниця наша. Кажеш, усі за неї тримаються... А за що ж іще сільській людині триматися? Хата може з димом піти, з хати можуть всеняке начиння винести, гроші можна загубити. А земля... На ній все, вона на всі часи» [1, с. 61]. Тож тільки на себе варто розраховувати, а коли ще й земля є у власності людини, то без хліба вона не зостанеться.

Оспівування образу землі в романі пов'язано з рідними просторами письменниці і народними міфологічними уявленнями про них. У цьому аспекті слушне спостереження І. Тена: «Породження людського духу на рівні з витвором живої природи зумовлюється виключно середовищем» [5, с. 162]. Відповідний мотив звучить у романі, у роздумах Богдани Ясницької про туричівське болото: «...то туричівці давно мали б спорудити пам'ятник Бузьковому болоту... Скільки разів упродовж усієї історії воно рятувало їх, ховало від чужинців, давало прихисток у найскрутніші періоди життя. За час Другої світової до нього втікали так часто – з усім домашнім скарбом... Треба їхати в Туричі... Поговорить із сільським головою, з людьми. Не обов'язково, щоб пам'ятник Бузьковому болоту був із бронзи, не конче робити його таким великим, як Троянський кінь у Туреччині. Головне – вдячність. І пам'ять» [1, с. 245].

Невід'ємною рисою психології українців є кордоцентричність, визначальний вплив на їх поведінку почуттів серця, а звідси – одухотвореність, тяжіння до естетизму. Сама Дана Ясницька ще з раннього дитинства відчувала потяг до книг, театру й мистецтва, мріяла

стати актрисою, мала неабиякий талант, помічений згодом польським режисером Яном Загурським: «Янгольський голос! Яке сопрано! Який діамант! Та його ще трохи відшліфувати – і таке сяйво буде, що куди тій опері!» [1, с. 134].

У праці О. Колісник [3] зазначено, що досвід взаємодії зі світом певної спільноти зберігається в її культурі, яка має матеріальну та духовну сторони; духовна сторона культури передається через її еталонних носіїв від покоління до покоління. Неначе увиразнює цю думку паралельна лінія оповіді в романі про подружжя Певних. Це вони створили перший на Волині український театр, знищений радянською владою, це саме вона, Ніна Певна, – відома на той час українська співачка, опинилась у Сибіру. Згадаємо епізод у романі, коли Богдана Ясницька переносить слова Ніни Певної на свою квартирантку Віку: «Казала мені колись одна дуже талановита актриса і не менш гарна людина: як допоможеш обдаруванню, хоча б самим мізинчиком його підтримаєш, то й тобі Бог допоможе, бо ж талант – то його промисел» [1, с. 125]. У цьому контексті видається невичерпним джерело, що народжує високоосвічених, прогресивних і патріотично налаштованих людей, які багато читали, глибоко й неординарно мислили і переймалися українською культурою.

Світовідчуття волинянки генетично пов'язане з фольклорною традицією. Так, місяць як сакральний образ здавна асоціювався зі смертю і відродженням, з долею і пророкуванням. Із появою християнства місяць пов'язували з Богом, що зробив «ніч спокійнішою для людей і неспокійною для Чорнобога» [4, с. 58]. М. Еліаде стверджує, що місяць показує людині її справжній стан; тобто до певної міри людина дивиться на нього і знаходить у його житті

себе. Часто перед доленосними подіями у своєму житті Дана бачила місяць уповні: «...Скільки часу відтоді збігло, як води у річці... А й досі у повню їй (Богдані) лячно і якось не по собі, здається, що з місяця дядько з вилами може зіскочити. А як не зіскочить, то якусь капосну пригоду нашле. Як тоді, після тієї ночі...» [1, с. 102]. За давніми народними уявленнями, місяць уповні чітко відбиває постаті Каїна та Авеля. Коли місяць малий, то і злість невелика, якщо ж повний, зрозуміло, Каїн убив Авеля (повномісяччя – час лихих сил). Очевидно, катастрофічна метафорика місяця інтегрована в поетику епохи, і в згаданому уривку метафоричний образ наповнено трагічним змістом, він служить провісником нещастя.

Отже, Надія Гуменюк репрезентує в романі «Вересові меди» такі ментальні риси нашого народу, як естетизм, філософічність, релігійність. Зворушливі й карколомні історії кохання на тлі багатостраждального для українців ХХ століття допомагають читачеві краще зро-

зуміти співвітчизників та вибудувати власний «кодекс честі».

Література

1. Гуменюк Н. Вересові меди : роман / Н. Гуменюк. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2015. – 320 с.
2. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія : у 2-х т. – Т 2 / авт.-укл. Ю. І. Ковалів. – К. : Видавничий центр «Академія», 2007. – 624 с.
3. Колісник О. Ментальність, етнічний характер, ідентичність та духовний саморозвиток пересічного українця як чинники долі України. Психологічні перспективи [Електронний ресурс] / О. Колісник. – 2013. – Вип. 21. – С. 88–117. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppst_2013_21_122013.
4. Плачинда С. Міфи і легенди Давньої України / С. Плачинда. – К. : Спалах ЛТД, 1997. – 175 с.
5. Тен І. Філософія мистецтва / І. Тен // Всесвіт. – 1996. – № 2. – С. 159–173.

Світлана Підпригора,

доктор філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Вільний / невільний світ: образ Європи в романі «Вільний світ» Тетяни Белімової

У сучасному світі з потужними глобалізаційними процесами художнє осмислення відносин України та Заходу не втрачає актуальності. У художній літературі проявляється окциденталізм, тобто репрезентуються як власне письменницькі, так і суспільні уявлення про Європу як простір Іншого (або Чужого). «Як теорія, – зазначає Н. Хотолбіна, – «окциденталізм» походить з культурної антропології, що чутлива до змін в окремо взятих спільнотах» [5, 288]. У статті «Окциденталізм: Захід очима Сходу» [5] дослідниця розглядає праці Дж. Карієра, А. Маргаліта, І. Буруми¹, обґрунтовуючи доцільність використання терміна в ширшому контексті. Основні тенденції сучасної української літературознавчої думки щодо окциденталізму представлені напрацюваннями Т. Гундорової, О. Забужко, Л. Тарнашинської, Р. Мовчан, М. Павлишина, В. Костюка, Н. Лебединцевої та ін.² Так, О. Ставнича робить ґрунтовний огляд досліджень науковців, аналізуючи меланхолійну та іронічну репрезентації окцидентального міфу в українській прозі 1990–2000-х рр., зокрема в художніх творах Ю. Мушкетика («У пастці»), П. Загребельного («Брухт»), М. Лазарука («Інаугурація»), Г. Тарасюк («Цінь Хуань Гонь»), Ю. Андруховича («Дванадцять обручів»), «Дезорієнтація на місцевості»), О. Забужко («Польові дослідження з

українського сексу»), Т. Прохаська («НеспрОсті»), С. Пиркало («Зелена Маргарита»), С. Жадана («Берлін, який ми втратили»), Любка Дереша («3D для Європи»). Образ Європи присутній і в романі Тетяни Белімової «Вільний світ», що поповнює масив сучасної української белетристики.

Творчість Т. Белімової привертає увагу читачів посиленням інтересом до людських характерів та доль, цікавими сюжетно-композиційними рішеннями, акцентуванням на традиційних цінностях у технологізованому суспільстві. У її доробку – романи «Київ.ua» (2013) та «Вільний світ» (2014), роман-шоу «Яйце-Райце, або Мільйон на мрію» (2016), написаний у співавторстві з Андрієм Процайлом, збірка оповідань і новел «Трояндовий джем» (2015), а також твори, що ввійшли до колективних збірок «Україна в мені» (2015), «Львів. Кава. Любов» (2015), «Пазли нашого буття» (2016), «Львів. Смаколики. Різдво» (2016). Роман «Вільний світ» здобувся на низку відгуків і рецензій (А. Акуленко, А. Ткаченко, С. Філоненко та ін.), став предметом наукового осмислення (С. Журба [2], Н. Ліхоманова [3]), однак образ Європи в романі потребує подальшого вивчення.

На сторінках роману «Вільний світ» авторка в історичній перспективі розгортає калейдоскоп доль членів двох сімей, які у вирі подій 1930-х рр. (розкуркулення, Голодомор), воєнного лихоліття (концтабори, перебування на примусових роботах у Німеччині), післявоєнних радянських буднів, перебудови 1990-х рр. шукають «вільний світ» у реальній і духовній парадигмах. «Метафора «вільного світу», – наголошує С. Журба, – у романі Тетяни Белімової простежується через образи майже всіх персонажів, які прагнуть свободи як внутрішньої, так і свободи у світі, що над ними тяжіє» [2, 66]. «Вільний світ» для кожного різний: для Агафії – це споглядання сталено-незворушного спокою Дніпра, що «несе свої

води в невідоме, і лише легкий дроз його гладенької поверхні виказує рух течії» [1, 61]; Марія «вільний світ» відчуває як позбавлення від матеріальних турбот, коли вона «полине» до померлого чоловіка Івана.

Дві пари молодих людей, представники українського селянства (Єфрем й Ольга) та освіченої інтелігенції (Жора й Тоня), опинившись у Німеччині, мислять вільними різні простори. Ольга марить поверненням в Україну, адже там світ, «у якому любов, добро й воля (чи була, чи лише примарилася, коли тікали на Алтай). Той її вільний світ, а не цей, де сіра мряка ранку зливається в одну непорушну пляму напівсутінок-напівсвітла, і так увесь день – аж до глибокої ночі» [1, 161]. Тоня поринає у мрії про вільний світ, споглядаючи мільйони зірок – там «немає остарбайтерів... і... ворогів народу? Їх теж...» [1, 94]; пізніше, у листі до матері, вона називає чужину вільним світом, бо вона тут вільна – «дарма, що ця пов'язка синьо-біла, дарма, що наймичка в панів, але тут світ людей, а не рабів. Я тут не бидло, як у нас... Я тут фройлян. І я... Я тут залишусь! Назавжди» [1, 175]. Ведучи оповідь від імені того чи іншого персонажа, художньо вибудовуючи їхні діалоги, внутрішні монологи, послуговуючись невласне-прямою мовою, авторка формує неоднорідну рецепцію Заходу, зокрема Німеччини, акцентує водночас на людяності та антигуманності західного суспільства.

Образ Європи моделюється за принципом контрастності з українським (радянським) способом життя. Єфрем постійно сприймає дійсність крізь опозицію «вони – ми». Його вражає побут німців, їхнє вміння вести господарство, узгоджувати власне життя з чіткими правилами поведінки в суспільстві. Чистий одяг, м'яка постіль, засоби гігієни (мило) відразу викликають подив, адже ці речі недоступні вдома. Маючи досвід перебування в концтаборі, він постійно тримає дистанцію у спілкуванні з членами

сім'ї Кугле, сумнівається в їхній щирості: «Я вас шаную – ви мене, але чи щиро? Я – щиро. Бо інакше не вмію. А ви? Хто вас розбере, німців?» [1, 182]. Він не забуває, що в Німеччину людей везли, як «скотину у дерев'яних, з одним вузельським загратованим віконечком на вагонах, покотом на солоні (окремо дівчат і хлопців), перераховували на станціях, кидали по в'язанці дров для бляшаної буржуйки» [1, 66], їх зігнано сюди «упослідженими рабами, морено холодом і голодом» [1, 198]. Навіть кохання Кеті, доньки господаря, до Єфрема не робить їх рівними та однаково вільними. Омріяний вільний світ для нього – це Україна, де він буде господарем (а чи буде?), де він піде вчитися (а чи дозволять?). Єфрем упевнений, що «ми» (як збірний образ радянських людей) – не дурні, не убогі й не злиденні, «можна і в нас так усе поробити – не гірше, ніж у німця, буде» [1, 183]. Однак Батьківщина зовсім не відповідає очікуванням. Після звільнення американцями, які поселили колишніх остарбайтерів у зручних квартирах, перевозили в комфортабельних автобусах, надали грошову допомогу, радянська земля зустрічає їх вартівими «у вицвілих, запраних гімнастерках, в онучах до колін, які стирчать із зачовганих ботів, зирять на нас злісно...» [1, 216], грубими звертаннями. Людей «женуть як худобу» [1, 216], поселяють у будівлях нацистського концтабору, не одразу доправляють додому, бо потяги спочатку мають перевезти німецькі верстати, бетонні підпори для стовпів тощо, оскільки «хай тепер своє дають. Бо нашого ж уже не повернути» [1, 218].

Уже в рідному селі Єфрем спостерігає, що вирізняється своїм «багатим» одягом серед односельців, що все змізерніло за два роки, бо ж дивиться навколо себе крізь «німецький» досвід [1, 224]: сірі постаті кутаються в хустки, боса дітлашня, бита дорога в ямах і глибоких баюрах, низенькі, із маленькими віконцями хатки. Гіркий присмак повернення додому посилюється

¹ Occidentalism : Images of the West / ed. Carrier James G. – Oxford, 1995. – 269 p. ; Buruma Ian, Margalit Avishai. Occidentalism : The West in the Eyes of Its Enemies. – Penguin Press, 2004. – 169 p.

² Європейська меланхолія. Дискурс українського окциденталізму / за ред. Т. І. Гундорової. – К. : Стило, 2008. – 160 с. ; Забужко О. С. Хроніки від Фортінбраса : вибрана есеїстика 90-х / О. С. Забужко. – Вид. 2-ге, доп. – К. : Факт, 2001. – 340 с. ; Мовчан Р. В. «Європа і ми» : Колізії та особливості українського окциденталізму 1920-х років / Р. В. Мовчан // Слово і час. – 2009. – № 1. – С. 3–16 ; Тарнашинська Л. Презумпція доцільності : Абрис сучасної літературознавчої концептології / Людмила Тарнашинська. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 534 с.

звісткою про смерть молодшої сестри (убита після війни через жарт) та розумінням страшно-го горя матері, якій «не стане легше від того, що я живий, що повернувся...» [1, 226]. Єфремові не дають можливості вчитися, бо «неблагонадійний», оскільки «куркульський син», «перебував на окупованій території», був остарбайтером. Його поради щодо того, як краще вести господарство, викликають роздратування, а згодом і погрози. Однак і на схилі літ він не втрачає національної гідності, не сумнівається, що зробив правильний вибір, бо віддав сили рідній землі й жив серед близьких людей, хоча й не так, як бажалося. У часи незалежності, отримавши від Кеті з Німеччини бандероль, він відчувається незручно, бо не злидар, бо заробив вдосталь.

Тоня свідомо обирає емігрантську долю. Вона – донька «ворога народу» й була серед рабів і в Радянському Союзі. Їй неприємно усвідомлювати маркування вторинності своєї нації через пов'язку на руці з написом «ost», але такі правила, й вона їх прийняла. Її ніхто не ображає, вона має час поза роботою займатися собою, відчути себе вродливою жінкою, «панною», а не простою покоївкою: «уже є дві розкішні сукні, нова зачіска... манікюр... черевички на підборах і не бачені ніколи досі босоніжки, які відкривають пальчики, теж нананікюрені» [1, 92]. Тоня не дає стосункам з Єфремом продовження, бо не планує повертатися в Україну. Своє кохання вона знаходить з Жорою, який був контужений під час танкового бою, потрапив у полон, вижив у концтаборі Дахау. Жора не бачить перспектив для себе в Радянській Україні, бо точно знає, що потрапить до списку політичних злочинців.

Єфрем, випадково зустрівши Тоню з Жорою, не може їх зрозуміти. Чи буде їм добре в Німеччині, Австралії чи Аргентині? Воля скрізь, аби лише не в Радянському Союзі! [1, 207]. Добре там, де поряд кохана людина, здатна підтримати й зрозуміти. Тоня й Жора потрапляють до Ав-

стралії і тугу за Україною відчувають усе життя. Вони чекають на можливість відвідати Україну, але до цієї події доживає лише Жора, а Тоня відтворює образ України у своїх поезіях-мріях про вільну країну. Для Жори Київ уже не той, що був за його молодості, й порожнечу років, що пролягла між членами родини, не заповнити: «Пробілі чи розлом, у якому, ніби у казковій Леті, безслідно зникло непрожите життя. Непрожите тут, на Батьківщині, біля своєї родини» [1, 248].

У романі підсилюється привабливість образу Європи та акцентується на порушеннях прав людини в Радянському Союзі крізь зображення життя інших членів родин, що залишилися в Україні. Єфремова мати Марія втратила чоловіка, батька й матір, маленьку донечку під час голоду 1933 року, пережила вбивство доньки вже після війни, у мирний час. Сім'я Жори опинилася на вулиці: їхній будинок заважав проведенню спецоперації, сестри не були щасливими в особистому житті, до того ж перебували під постійним наглядом як родичі емігранта. Авторка вводить у текстову тканину твору розмову сестри Жори Ганни з «товаришем майором», який шантажує її освітою дітей, місцем роботи, агітує інформувати про всі листи брата.

Простір західного європейського буття презентовано у творі й образами американських військових, із якими контактують остарбайтери. Як зазначає О. Ставнича, «традиційну європоцентричну форму сучасної історії та культури у другій половині ХХ ст. замінила американоцентрична» [4], оскільки Америка – це «дитя «психологічної Європи» (О. Забужко). Американці їдуть переможцями на низеньких плямистих відкритих машинах із великими колесами. Єфремові впадають в око їхні технічні пристрої, які на порядок зручніші у використанні, ніж у «нашій» армії: «З-за невеличкого пужална, причепленого спереду на машині, визирає хлопцеві мого віку. «Це ж антена!» – миттю проносить-

ся в голові. А наші в сорок першому волочили кінцями такий величезний дерев'яний валок, на якому дроту намотано скільки, що сам і не піднімеш» [1, 184]. Американець Іван, батьки якого з Росії, одразу симпатизує Єфремові, твердо, не жорстоко наказує німцям, що робити. Він відчувається впевнено, розкуто, адже «за ним стоїть його неозорима могутня батьківщина» [1, 191], чого не відчуває Єфрем з боку своєї України. Іван на пам'ять Єфрему дарує пакунок з темно-синьою майкою та трусами, що, окрім резинки, мають ще й гудзики, чим викликає в Єфрема істеричний, як видається, сміх. Авторка ніяк не коментує цей епізод, тільки Єфрем після цього особливо гостро переживає свою загубленість, невизначеність й, напевно, нерівність. Начебто вільний, він не мислить себе таким: «Я слухняно встаю, швидко одягаюся, виходжу в коридор, простую на кухню, відчиняю двері й опиняюся в освітленому колі... роблю я все це механічно... де те місце, оте саме пристанище, де я буду собою? Не в'язнем, не «остом», не рабом, а вільною людиною – для – себе – самого?» [1, 192].

Отже, образ Європи в романі «Вільний світ» вимальовується як контрастний до України за часів тоталітарного режиму та формується через подання оповіді з позицій персонажів, які вимушено опинилися за межами України. Упорядкований плин буття німців, відносна свобода особистості відтіняє панування своєрідного життєвого хаосу в Радянській Україні. Письменниця уникає ідеалізації Заходу, указуючи на його позитивні сторони та недоліки. Т. Белімова не творить ні меланхолійного, ні іронічного окцидентального міфу. Образ Європи у творі – це образ сильного Іншого, який існує поруч, може

бути жакливим і доброзичливим, пропонує відносно більшу свободу, але не може замінити «вільний світ» українцям, бо «вільний світ» ґрунтується на національному світовідчутті. За художньою концепцією роману, українці є вільними лише у вільній Україні, а інакше вони стають трагічно загубленими серед історичних епох та країн, що й сталося з тисячами українців у ХХ столітті.

Література

1. Белімова Т. Вільний світ / Тетяна Белімова. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2014. – 272 с.
2. Журба С. С. Жанрові модифікації роману «Вільний світ» Т. Белімової [Електронний ресурс] / С. Журба // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. – № 9. – 2017. – С. 61–69. – Режим доступу : http://journal.kdpu.edu.ua/world_lit/article/view/2850/2431.
3. Ліхоманова Н. Спогади та ідентичність: у пошуках вільного світу Тетяни Белімової / Н. Ліхоманова // Проблема ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова» : монографія / наук. ред. Н. І. Богданець-Білокаленко, О. О. Бровко. – Чернівці : ВД «Бук рек», 2018. – С. 9–19.
4. Ставнича О. М. Меланхолійна та іронічна репрезентація окцидентального міфу в українській прозі 1990-х – 2000-х рр. (спроба узагальнення) [Електронний ресурс] / О. Ставнича. – Режим доступу : <https://www.sworld.com.ua/konfer31/244.pdf>.
5. Холтобіна Н. Окциденталізм: Захід очима Сходу / Н. Холтобіна // Ейдос. – № 7. – 2013. – С. 287–297.

Віктор Разживін,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Жанрово-стильова своєрідність історичної прози подружжя Литовченків

У вітчизняній літературі твори історичної тематики завжди посідали чільні місця і за кількісними показниками, і за відгуками літературознавців-критиків, і за популярністю серед читачів. Коротке затишшя наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття, здається, успішно минулося, тож нині можна говорити про відновлення частково втрачених позицій.

Сучасна українська історична проза – явище багатоліке й різноманітне за своєю сутністю. Поряд із класичними історичними творами, закоріненими в архітектоніку вальтерскоттівського роману (за приклад може слугувати роман Юрія Сороки «Іван Богун», у якому письменник звертається до моделювання образу відомого сподвижника Богдана Хмельницького), чи хронікально-документальними (повісті М. Андрусяка «Студені милі», «Ув'язнена скрипка», «Криваві роси сорокових», «Грані болю», «Брати грому» та книжка оповідань «Біла душа», що інтерпретують тему українських національно-визвольних змагань 1940–1950-х рр. під проводом ОУН-УПА) усе частіше фіксується поява нових, у яких спостерігається намагання вийти за установлені межі жанру. Почався складний процес переосмислення традиції, посилення пошуків нової форми, що виявляється в ігноруванні класичного канону, встановленого у творах Вальтера Скотта, насиченні сюжету авантюристиками, позаісторичними, навіть химерними елементами, наданні переваги криптоісторії та альтернативній історії.

У цьому напрямі розвивається так звана історична альтернатива – література, що знаходиться на межі між історичним реалізмом і фантастикою. Альтернативна історія, або історична альтернатива в літературі, – це можливий сценарій історичного розвитку минулого та мистецький жанр наукової фантастики. Найвідоміший з українських авторів-альтернативників – В. Кожелянко, автор роману «Дефіляда в Москві», також

знайомі читачам і твори О. Ірванця, П. Станіславського, А. Валентинова.

Однак про які б далекі події минулого не вів мову письменник, до яких би глибин людської пам'яті не звертався чи в яке б віддалене майбуття не заглядав, в основі його художньої версії завжди перебуває сьогодення. Закорінений у свій час, у його реалії автор продукує новий погляд на відомі факти. Звернення художньої літератури до історичного матеріалу є своєрідним намаганням осмислити його в якісно іншому духовному сприйнятті. Звідси й прагнення митців слова звернутися до відомих постатей минулого, які вже не раз висвітлені в художніх творах. У цьому контексті варто розглядати й романи відомого письменника-фантаста Т. Литовченка, який останнім часом вдало перекваліфікувався на автора історичної прози. Йдеться про сім його авантюрно-історичних романів (принаймні таку жанрову дефініцію їм надає сам письменник в одному з нечисленних інтерв'ю): «Помститися імператору», «Орлі, син Орлика», «Кинджал проти шаблі», «Пустоцвіт», «Шалені шахи», «Фатальна помилка», «Принц України», що вийшли друком у серії «Історія України в романах» харківського видавництва «Фоліо». Письменник часто називає ці сім романів «козацьким циклом», що є цілком логічним, адже їхня дія певним чином пов'язана з українським козацтвом.

Одразу уточнимо, що два перші романи позначені одноосібним авторством Тимура Івановича, а решта є спільним творчим доробком подружжя Литовченків, тобто Тимура та Олени. Письменник констатує: «Разом ми почали писати в 2011 році, на той час стаж нашого подружнього життя наближався до 27-річної позначки. Себто, перш ніж розпочати спільну творчість, ми залишили далеко позаду «срібне» весілля. Отож повірте: якщо нам до того було комфортно йти по життю разом, то й про спільну творчість можемо повторити те ж саме» [1]. У приватно-

му спілкуванні Тимур Литовченко неодноразово наголошував на значному творчому внеску дружини і в написання перших двох романів, тож, незважаючи на формальне авторство, усі їх варто вважати заспільне надбання. Це не всі здобутки подружжя в царині белетристичного освоєння подій нашої минувшини. Є ще участь в амбітному масштабному проекті створення художньої історичної епопеї «101 рік України». Проте, оскільки йдеться про авторів як учасників Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», то досліджувати варто саме ці сім романів, бо вони так чи інакше з ним пов'язані. Роман «Орлі, син Орлика» отримав срібну статуетку конкурсу вже далекого 2010 року, а низка інших відзначена почесними дипломами «Коронації слова». Окрім того, цей цикл романів можна розглядати як певну художню єдність, естетичну цінність і цілісність, бо маємо характерні ознаки, які дають змогу це стверджувати.

Ведучи мову про художню своєрідність історичної прози Тимура та Олени Литовченків, перш за все варто звернути увагу на її жанрову специфіку. Усі ці сім романів інтерпретують наше минуле, тобто відповідно загальносвітових тенденцій їх можна трактувати загалом як історичну прозу, та авторське визначення їх жанру як авантюрно-історичних романів умовне. Навіть поверховий погляд на ці тексти здатний виокремити не лише прихильність авторів до класичних жанрових канонів (явно відчутний вплив традиційного роману Вальтера Скотта та й авантюрно-історичного в дусі Александра Дюма), а й намагання йти в ногу із сучасними тенденціями (є всі ознаки осучаснення, тобто модифікації жанрової матриці). Перед нами авторське моделювання історії, а воно в більшості текстів кінця ХХ – початку ХХІ століття утворює певний жанровий мікст, характерний як для елітарної, так і масової літератури сьогодення. Так, наприклад, роман «Орлі, син Орлика» за змістом

і архітектонікою – однозначно авантюристичний, а «Помститися імператору» тяжіє до криптоісторії; «Пустоцвіт» – найбільш історичний із них за своєю сутністю, у «Принці України» помітні ознаки детективу чи, радше, шпигунського роману. Подібні зауваги можна було б зробити й до решти творів, назвавши їх романами-реконструкціями. Отже, першою сталою ознакою історичної прози подружжя Литовченків можна вважати її жанрову своєрідність, яка полягає у трансформації жанру через поєднання характерних різножанрових елементів в одному тексті.

У своєму прагненні до модернізації класичного канону письменники на цьому не зупинилися. Олена Литовченко цілком фахово, відповідно до літературознавчих досягнень сьогодення демонструє знання та розуміння визначення традиційного історичного роману: «Що таке історичні романи в класичному розумінні? Беруться цілком реальні історичні обставини, у які вводяться вигадані герої, довкола яких закручується сюжет. Наприклад, роман Вальтера Скотта «Айвенго». Історичний період – Англія кінця ХІІ століття. Історичні персонажі – король Річард Левове Серце і його брат принц Джон. Легендарні персонажі – йомен Локслі, він же Робін Гуд із товариством розбійників. Центральний вигаданий персонаж – це королівський зброєносець Айвенго, довкола якого групуються його батько Седрик Саксонець, його наречена леді Ровена, його головний ворог – тамплієр Бріан де Буа-Гільбер, а також Реджинальд Фрон де Беф, Вальдемар Фітц-Урс та багато інших героїв» [2]. Проте практичне втілення цього визначення в художніх творах свідчить, що письменницький тандем, як не дивно, зумисно його ігнорує: «...коли в поле зору когось із нас потрапляє цікава історична особистість, яка заслуговує на те, щоб стати героєм чергового твору, то одразу розпочинаємо обговорювати цю особистість» [2]. У всіх семи романах постать головного героя

– це конкретна історична особа. Саме вона стоїть у центрі твору і є основним рушієм подій, а вигадані персонажі, хоча й дуже яскраві та оригінальні, все ж – другорядні. З огляду на повторюваність ситуації, можемо твердити, що цеї є авторська позиція, а не випадковість. Сучасний історичний белетрист надає перевагу моделюванню долі реальної, а не вигаданої постаті минулого, хоча й зазнає у зв'язку з цим певних труднощів, які відомі ще з часів де Вінї. Зрозуміло, що тут маємо вплив на авторів історичної прози з боку інших жанрів, зокрема шалена популярність біографічних творів (як романів, так і літератури нон-фікшн) спонукала і їх, і читачів до іншого бачення минулого, ніж те, яким керувалися письменники XIX століття. Отож другою ознакою романів Литовченків, зафіксованою нами, є реальна історична особа – головний герой твору.

Хоча центральні персонажі аналізованих творів діють у різний час, у різних місцях і не лише на теренах нашої Вітчизни, але є одна спільна риса, характерна для моделювання їхніх образів. Головнев авторській візії дійових осіб чи подій – певна контрверсійність трактування, іноді навіть відверта провокація. Для знавців творчості Т. Литовченка така авторська позиція не стала несподіванкою, бо загалом уся історична белетристика письменника – це творча полеміка з попередниками, незашорений погляд на вже б, здавалося, відомі події. Творчий тандем знайшов свою власну сюжетну родзинку, в основі якої – оригінальна інтерпретація образу історичної особи, що суттєво відрізняється від традиційного бачення. У своїх романах-реконструкціях, здебільшого не відходячи від справжніх подій, автори використовують лакуни, пов'язані з походженням героїв, де кожний митець має право через скупість фактів на свою версію.

Так, у романі «Пустоцвіт» спостерігаємо критичне трактування як постаті Максима Заліз-

няка, так і Гайдамачини загалом. Напевне, не всі читачі однозначно стануть тут на бік автора, але він, урешті, цього й не прагне. Адже задум письменника – спровокувати свого візаві на суперечку, заставити його мислити неординарно, головне ж самостійно, а не в річищі раз і назавжди визначених тенденцій та традицій. Особливо провокаційною виглядає версія знищення українського гетьманства Катериною II, адже Тимур та Олена наголошують на суто господарських, а не політичних причинах. Цариця не могла миритися з тим, що Кирило Розумовський виявився пустоцвітом, не впорався з керівництвом країною, незважаючи на права, які йому були надані.

У романі «Кинджал проти шаблі» змодельовано принципово не схожий на канонічний образ Роксолани, наскрізь полемічний, але цікавий і несподіваний. Героїня роману Литовченків у своїх діях перевершує навіть негативне європейське трактування жінки-зłodійки. Вона задля досягнення особистих цілей виходить за межі нелюбого, написавши листа до польської королеви, випрошує в неї отруту, а потім із її допомогою власноруч розправляє з одним із своїх ворогів. Причому, керуючись почуттям помсти, вона абсолютно не жалкує про скоєне: «Зі своїми ворогами їй завжди вдавалося поквитатись, рано чи пізно – але вдавалося! Так сталося з пихатою черкешенкою Гюльбехар, із її чоловікоподібною служницею Лейлою, із євнухом Мансуром, із клятим греком Ібрагімом, із підступними прислужниками, кривдниками та вбивцями Прохором-Копилом, Євтихієм та Захаром, а також із багатьма іншими. Тепер настала черга князя Вишневецького, що уособлював увесь свій мерзенний рід, від якого султанша зазнала суцільних нещасть... Але ж це сталося, хоча не просто вбити, але і знеславити його було ну дуже нелегко!» [3, с. 286]. Так, у «Кинджалі проти шаблі» немає вбивства пасинка, але ж Роксолана наперед готує стріли зі срібними на-

конечниками, щоб звести зі світу козака-характерника Дмитра Вишневицького-Байдю. Отже, вона сприяє вбивству власного сина, хоча й не знає про це. Залишимо на розсуд істориків спробу поєднати в романі сімейними стосунками дві відомі історичні постаті – Роксолану й Дмитра Вишневецького (мати й син), адже нас не цікавить достовірність описаних подій, бо це не стосується теми нашої розвідки та й, зрештою, відчуваючи хиткість такої візії, митці в «Додатку», що супроводжує текст, ще раз намагаються переконати читача в її вірогідності.

Чи не найпровокаційнішою виглядає зроблена автором «Помститися імператору» художня версія українського походження відомого авантюриста графа Сен-Жермена. Слід зазначити, що ця авторська інтерпретація не має міцного історичного підґрунтя і базується лише на збігові прізвищ головного героя твору Степана Раковичай угорського графа Ракоці Трансильванського, за сина якого Сен-Жермен себе видавав. Важко визначити, наскільки прийнятною вона виглядає для поціновувачів вітчизняної історичної прози, адже загальновідомим є факт, що походження графа-авантюриста, його справжнє ім'я та дата народження невідомі. Виникає питання, чому б до різних версій (син португальського короля, єврей, француз, угорець, іспанець, росіянин) не додати й український варіант? З одного боку, така ідея багатьом видаватиметься екзотичною, оскільки вона не підтверджена історичним фактажем, а з іншого – сприйняв же наш читач версію про українське походження героя Відню Кульчицького, змодельовану в однойменному романі І. Филипчика. На шляху поступу відвоювання українцями права на власне бачення історії часто український слід ввижається навіть там, де його однозначно не існувало й не могло існувати. Усе було б добре, якби не один пікантний нюанс, суттєве зауваження, що може збурити суспільну

думку, власне той провокаційний дискурс, про який і йдеться. Щоб зрозуміти його сутність, варто звернутися до особистості графа. Сен-Жермен – не лише відомий цілому світу авантюрист. За ним закріпилася також слава бездоганного знавця багатьох європейських і східних мов, вдалого дипломата, невтомного мандрівника, неперевершеного алхіміка, засновника власної окультної школи і, що для нас головне, керівника масонських товариств. У свідомості пересічного українського читача масони миттєво асоціюються з «жидо-масонами». Довести, хай навіть лише на художньому рівні, належність до нашої нації всесвітньо знаної історичної особи – що може бути кращим? А встановити українське коріння у чи не найвідомішого єврея епохи Просвітництва? Ураховуючи складні стосунки євреїв та українців, очевидно, що такий авторський хід має провокаційний характер. Отже, можна стверджувати, що саме контрверсійність трактування окремих постатей та відомих фактів становить основу моделювання історичних подій у романах подружжя Литовченків.

Неймовірний вимисел та припущення, які іноді дозволяють собі ці автори, завжди супроводжуються ретельним доббором історико-хронологічного матеріалу та скрупульозним ставленням до дрібниць. Байдуже, про що йдеться: дорогий одяг, тогочасні меблі чи містечковий ярмарок – для авторів усе надважливе: «Дмитро Федорович був одягнений у жупан і дорогий дорожній кунтуш, прикрашений великими гудзиками-самоцвітами і облямований соболями, на ногах князя красувалися м'які сап'янові чобітки» [5, с. 52]; «Все розмаїття товарів змішалось в різнобарвному райдужному калейдоскопі. На базарній площі височіли гори яблук, сливові й ягідні розсипи, плетені стіни з кошиків і вигадливі замки з різнокаліберних діжок... Трохи далі – рибний ряд: риба свіжа, солоня, в'ялена так і вилискує лускою на сонці. Тільки глянь!.. Збоку

примостився замурзаний хлопчина, який намагався розкласти на приступці свій товар – живих раків, що розповзалися під руками.

Далі – молочні ряди, заставлені мисками й горщиками з білосніжним молоком, вершками, сирами.

Ковбасні ряди: смачні низки і кільця, тельбухи й величезні окости, язика й голови викладені акуратними рядками. А сало, смачнюще сало!.. При одному лише погляді на нього аж слинка тече! Свіже, солоне, прокопчене в червоному або чорному перці, або з часничком... Ошатно вдягнені пишногоруді селянки голосно підкликали покупців, ненав'язливо демонструючи себе і свій товар» [4].

Якщо маємо в тексті детальний опис події, якогось предмета побуту чи архітектури, то читач може бути впевненим, що автори точно передали і матеріал, і модні тенденції, і традиції того часу. Принаймні явні огріхи, які помітив би не фахівець, а читач, у текстах відсутні. Отже, ретельний добір фактів, увага до дрібниць та деталей – це ще одна визначальна ознака творчості Литовченків.

Є ще один атрибут творчості цього дуєту, про який не згадано. Публікація кожного тексту має обов'язковий супровід у вигляді хронологічної таблиці подій, які стосуються роману. Загалом така таблиця дуже корисна, адже нефахівцеві доволі важко пригадати точні дати, пов'язані з модельованими подіями. Як на мене, це не стільки бажання вписати зміст твору в історичний контекст, скільки додатковий спосіб переконання читача в достовірності зображуваного, своєрідна легалізація авторської версії. Водночас без таких вагомих додатків романі однозначно б програли, бо вони надають змогу читачеві наблизитися до фахівця: не лише прочитати роман, а й здобути певні знання і підвищити власну компетентність в інтерпретації подій, описаних у творі.

Відзначаючи цю стильову особливість історичної прози Тимура та Олени Литовченків,

звертаємо увагу й на той факт, що автори постійно наголошують: їх твори – це не художня апеляція до науковців, не суперечка з професіоналами, бо вони адресовані масовому читачеві. Саме через це спостерігаємо в текстах добірну, літературну, але так звану легку мову; читати їх можна без надзусиль, вони не потребують особливого зосередження, хоча є далекими від примітивізму, який іноді характерний для творів масової літератури. Оскільки, як справедливо зазначає Ольга Репіна у своїй рецензії на роман Литовченків «Принц України», «їхні книги не викликають когнітивного дисонансу. Із цими письменниками не треба «домовлятися», що ти начебто «зрозумів, про що йдеться», адже існує контекст, який не дає заблукати. У цієї талановитої пари тексти книг характеризуються тим, що в них немає симулякрів, тобто значення не відрізняються від того, що мають означати» [6].

Отже, аналіз історичної прози подружжя Литовченків дає змогу виокремити такі жанрово-стильові особливості їхньої творчості:

– трансформація жанру через поєднання в одному тексті характерних різножанрових елементів, що утворюють жанровий мікст;

– модифікація жанрового канону шляхом надання реальній історичній особі статусу головного героя;

– в основі авторської візії та моделювання діючих осіб чи подій – певна контрверсійність трактування;

– ретельний добір фактів, скрупульозне ставлення до дрібниць;

– обов'язковий супровід у вигляді хронологічної таблиці подій, які стосуються роману;

– орієнтація на масового читача.

Письменницький дуєт Тимура та Олени Литовченків розширює межі популярного у вітчизняній літературі жанру історичного роману, надаючи йому нових відтінків.

Література

1. Заржицька Е. Тимур і Олена Литовченки: колективний розум [Електронний ресурс] / Е. Заржицька. – Вересень 11, 2017. – Режим доступу : <https://ukrainka.org.ua/node/8045>.

2. Капустянська Н. Творчий дуєт Тимур та Олена Литовченки: «Найголовніше робоче місце – це мозок письменника» [Електронний ресурс] / Н. Капустянська // Україна молода. – Випуск 009. 25.01.2019. – Режим доступу : <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3412/164/129779/>.

3. Литовченко Т. Кинджал проти шаблі / Тимур і Олена Литовченки. – Харків : Фоліо, 2012.

4. Литовченко Т. Фатальна помилка / Тимур і Олена Литовченки. – Харків : Фоліо, 2015.

5. Литовченко Т. Шалені шахи / Тимур і Олена Литовченки. – Харків : Фоліо, 2014.

6. Репіна О. «Триада» на своїй території, або Відвертість розуму : рецензія на книгу Тимура та Олени Литовченків «Принц України» [Електронний ресурс] / Ольга Репіна. – Режим доступу : <https://zolotapektoral.te.ua/%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%B4%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%97%D0%B9-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97-%D0%B0%D0%B1%D0%BE-%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B2%D0%B5/>.

Владлена Руссова,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили

«Гастарбайтерки» Наталки Доляк: історія трьох українських заробітчанонок

Тема гастарбайтерства не нова як у світовій, так і в українській літературі, адже питання пошуків людиною місця на Землі, де вона може себе краще зреалізувати, актуальне в усі часи. Проблеми трудової еміграції в пострадянський період акцентовано на початку XXI століття в російській прозі Едуардом Багіровим (роман «Гастарбайтер», 2007) та в українській Наталкою Доляк (романи «Гастарбайтерки», 2012, та «Заплакана Європа», 2013).

Наталка Доляк у 2012 році стала дипломанткою престижного літературного конкурсу «Коронація слова» за роман «Гастарбайтерки», продовжуючи вже озвучену нею в п'єсі «Гастарбайтерські сезони» (2011) тему заробітчанства українок за межами своєї країни. Сама авторка має неабиякий досвід гастарбайтерства, як вона зізнавалася в одному з інтерв'ю газеті «Високий замок»: «Проїшла через заробітчанство. Ця тема надзвичайно близька мені і болить досі» [5]. До того ж письменниця була не лише гастарбайтеркою в Німеччині, а й біженкою у Швеції й Фінляндії, що в наступному після «Гастарбайтерок» романі «Заплакана Європа» послужило джерелом сюжету та образів. І можна погодитися з письменницею Вікторією Гранецькою, що ми «маємо справжній, на диво реалістичний твір про українських заробітчанонок» [2]. Вчасно Наталчині друзі-письменники розсіяли сумніви, чи треба їй писати, і «порадили писати на цю тему. Мовляв, мені є що сказати читачам» [5].

Роман «Гастарбайтерки» складається з чотирьох частин, які авторка називає історіями. Три з них присвячені долям героїнь-заробітчанонок, а остання, четверта, «зводить усіх героїнь» у «Посиденьках на Александерплац», де ніби підсумовується гастарбайтерський досвід жінок й окреслюється їхнє майбутнє.

Отже, три героїні Галина, Наталка і Лариса в пострадянські 90-ті ХХ століття не мали можливості стати забезпеченими і щасливими в Укра-

їні, тож вимушені були виїхати до Західної Європи, аби там зреалізувати свою працелюбність, креативність і в чомусь – свою природну привабливість. Характерно, що попри ситуативну необхідність чорно гарувати на неprestижних, обслуговуючих роботах, ці жінки не мають «відчуття меншовартості» і допомагають одна одній у складних ситуаціях. Власне цю рису в українських гастарбайтерів авторка акцентує вже в першій частині твору, коли одна з героїнь – Галина Сергіївна – вперше потрапляє на вечір, улаштований такими ж заробітчанами, де «...вкотре дивувалася відсутності такої характерної української риси, як відчуття меншовартості. Ці гастарбайтери були українцями, громадою, народом, що не цурався свого коріння...» [3, с. 45].

«Історія перша. Халла з Грюневальда» – це перший розділ роману, героїня якого, колись прекрасна дружина і вчителька німецької мови Галина Манькович, ставши тягарем для власного сина, їде на заробітки до Німеччини. Морально-етична проблематика цієї історії наголошена відповідальністю за виховання дітей учителями, стосунками батьків і дітей, молодих сімей та їх батьків, викривленим розумінням прав літніх людей та їхніх запитів. Одвічна проблема в стосунках свекрухи й невістки у творі набуває особливого загострення через абсолютний егоїзм останньої. Аморальність невістки оприявнюється не лише неповажливим ставленням до свекрухи, а й у її адюльтері, свідком якого стає Галина Сергіївна. Отже, йдеться про топос дому, який для пані Галини з місця захистку, тепла і спокою перетворюється на антидім – місце, вороже самій господині, місце зради сімейних ідеалів. Егоїзм її сина є теж певним покаранням матері, яка частину свого сімейного життя, коли син був малим, не присвятила йому і дому, а сприяла чоловікові в кар'єрі. Дім-захист, дім-оберіг у житті Галини поступається місцем спочатку однокімнатній хрущовці її коханого Максима, а потім і

проживанням як прислуги-няні в будинку фрау Ельзи Краге. Так само чужина руйнує й новостворену Галиною сім'ю, бо непристосований до важкої фізичної роботи чоловік мусить поїхати з Берліна, де влаштувалася на роботу дружина, і працювати в Гамбурзі. Приїхали ж не за любов'ю, а за грошима, як констатував один із організаторів їх роботи. Тож помешкання в чужій країні для заробітчанонок стає антидомом.

Галина Сергіївна за кордоном вимушена нелегально заробляти гроші хоча б на однокімнатну квартиру в Києві фізичною працею прибиральниці. Початок її роботи у фрау Ельзи пробуджував асоціації про завантаженість Попелюшки, адже до кола її трудових обов'язків входило «доглядати за чималеньким маєтком у престижному районі Грюневальд на заході Берліна. Сухе листя на подвір'ї, підступні комахи, розквітлі клумби, три собаки, два коти, шибки, туалети, обіди й вечері, складання меню, щоденне витрушування пилу з килимків, прання, сушіння, прасування, прибирання, розмови з хазяйкою після обіду, читання їй Гете та Шиллера в оригіналі, термінові виклики серед ночі до господині...» [3, с. 57]. Доводилося і притлумлювати почуття гідності, коли хазяйка фактично дорівнювала людську цінність прислуги до котів, які мали переваги, що будило внутрішній протест Гали. Нелегко було інтелігентній прислузі чути від хазяйки образи за пропозицію вичісувати котів, аби не доводилося визбирувати повсякчас шерстинки.

Моральні травми, що накопичувалися в Халли останніми роками, посилювалися несправедливою оплатою її праці Ельзою, яка ще й усім знайомим хвалилася, як дешево обійшлася їй прислуга. Автор акцентує увагу на духовних запитах героїні, адже серед зацікавлень Галини Сергіївни – відвідування Єгипетського музею в Берліні, огляд сучасного вуличного мистецтва з його численними скульптурами ведмедів, обіймаючи яких вона релаксувала. Їй також імпу-

вали ненапружені, усміхнені люди на вулицях Берліна, які «круто відрізнялися від постсоветукусів кінця двадцятого століття» [3, с. 49–50]. Через сприйняття Галини Сергіївни передано й таке огидне явище, як «нацики». Ідеться про той випадок, коли вона, забравши на територію колишньої НДР, зустрілася зі справжнім расизмом, спрямованим проти біженців та гастарбайтерів через їх «злочин» – «забирали в німців роботу».

Розуміння й підтримку у своєму становищі заробітчани вона знайшла в такій ж гастарбайтерки – сорокарічної Наталі. Саме Наталя своїм оптимізмом, драйвом на певний час змогла затінути Галині відчуження сина, який на зустрічі з матір'ю боляче її скривдив, сподіваючись підживитися великими, на його думку, материними заробітками. Наталка іноді витягала Галину Сергіївну на свята, які влаштовувала для знайомих і близьких їй заробітчанонок з України. На одне з таких свят, вражена синовим егоїзмом і брутальністю Халли, так і не дійшла – не витримало серце. Гроші, що вона збирала на квартиру і заповідала Наталці, пішли з волі останньої на забезпечення ще однієї гастарбайтерки – молоді мами-одиначки Лариси.

Історії Наташі, або, як її нарекли німці, Таші, присвячено другий розділ «Таша з Александерплац». На батьківщині вона працювала танцівницею, звалася Наталочкою Зоревій, Талочкою. Але в заміжжі Наталка Кулібаба в лихі 90-ті ХХ століття, аби добудувати дім, вирішила заробляти за кордоном. Вона гарувала і в Італії – доглядала старих і хворих. Устигла попрацювати офіціанткою в ресторані, де, аби вдовольнити свої амбіції танцівниці, мусила спати з хазяїном. Певний цинізм заробітчани озвучено в її буденних роздумах про ці відносини: «...як можна кохати вкритого пігментними плямами, з обвислою шкірою діда? Ніяк, лише заради грошей. Гроші брала – висилала чоловікові, той будував, вона знову брала і слала на будівництво. Як у

прірву» [3, с. 311]. Легка на підйом, Наталка попрацювала і в Португалії служницею в легалізованого заробітчанина – вдівця з України, який керував невеличким будівництвом. Він та його донька Віра (перукарка тварин) були дуже горді, що мали офіційне право працювати на чужині. Снобізм сім'ї щодо нелегальних заробітчан оприявлено в репліці Віри: «Наших тут до фіга [...] Та ми не можемо заводити дружби аби з ким. Ми ж законні, а більшість – нелегали. Гусак свині не товариш» [3, с. 115]. Оптимізм, енергійність, толерантність і співчутливість Наталі ведуть її далі – у Берлін, куди вона їде працювати прибиральницею замість жінки, яку вона звела з господарем.

Цікаво, що Наталка в організації чужого сімейного затишку, позбавленні самотності двох немолодих людей ніби реалізує свою мрію про родинне вогнище. Отже, топос дому й у цієї героїні є одним із знакових. Вона навіть ладна простити зраду чоловіка за її відсутності вдома, аби ця мрія здійснилася: «Молодий чоловік два роки без жінки. Та нехай тішиться. Аби лише будинок справно зводив» [3, с. 123].

Опис Ташиних об'єктів прибирання, її новацій, комунікабельності та креативності навіть у марудній справі служниці розкривають драйвовість характеру героїні, її прагнення зробити своє оточення цікавим і щасливим. Наприклад, помітивши нетрадиційну орієнтацію двох роботодавців, працюючи і спостерігаючи їх характери, вона знайомить цих панів, аби ті були щасливі. Щиро допомагає навіть досить неприємному, нудному старому скнарі Йошкку – фотографу, який походить із сім'ї бердичівських емігрантів. Зокрема, розглядаючи пошту з претендентками на заміжжя з підстаркуватим німцем, підказує Йошці, що 18-річні дівчата вочевидь мають корисливі поклики, їх не цікавить його неоціненна персона.

Драматизм відсутності запиту на батьківщині на таких енергійних жінок, як Наталя, ви-

трачання їх життєвого потенціалу на роботах служницями за кордоном виголошено вустами німецької збіднілої принцеси Габрієли: «Я не можу собі дозволити експлуатувати людину, яка розумніша за мене» [3, с. 170]. Довелося Таші замість роботи в аристократки згодитися на добре оплачувану роботу прибиральницею міського туалету. Іронізуючи над своїм становищем, героїня інтерпретує відомий з античних часів вислів: «гроші, як відомо, не смердять» [3, с. 171]. Право на вибір як ознака свободи гідності наголошено в епізоді, коли нібито по-європейськи розкута Таша збридувала можливістю ввійти до кола акторів при зйомках сексуальних сцен – не згодилася на участь у сценах групового сексу.

Так само й історія третя «Лаура з Марцана», де йдеться про заробітчанку Ларису Шимонко – юну красуню і матір-одиначку, охоплює сцени, що окреслюють моральність українки. Ідеться про її неприйняття збочених стосунків подружжя роботодавців, які на Новий рік дарують Лаурі сексуальну білизну і пропонують секс утрюх.

На історії Ларисиного гастарбайтерства розкривається одна зі схем нелегального працевлаштування через «потрібних людей у Берліні» та мрії про великі, як для українців 1990-х, заробітки за кордоном. Живучи в злиднях на зарплату няні дитячого садка, Лариса має мрію зробити у квартирі ремонт і вдягнути та добре годувати свого синочка Василька. Але вже перші роботодавці няню своїх дуже розкутих дітей «ознайомлюють» з її місцем. Малолітній нащадок сім'ї Квасіне замість привітання плює на няню і обзиває її «Шайзе» (лайн). Авторка іронізує з цієї явно не гуманістичної сцени: «Перед німцями стояла некоронована міс Всесвіт, і була ця дика постсоціалістична красуня підступно обплъвана юним представником демократичного світу» [3, с. 200]. Вибачення не почула. Домовилися про умови оплати й обов'язки та змінили їй ім'я на Лауру – це комплімент, бо вона їм нагадує ос-

півану Петраркою кохану. І хоча Лариса швидко освоїла роботу служниці в німецькій сім'ї, її найбільшим бажанням було через 365 днів завершити своє перебування на чужині. Та доля на Новий рік приготувала Ларисі не лише прикрість сексуальних претензій хазяїв, а й Наталчин подарунок – зароблені Галиною Сергіївною гроші. Тож одна з трьох історій гастарбайтерок має щасливий кінець. Василько дочекався маму. Роман завершується вранішньою сценою приїзду Лариси додому в Харків: «Лариса підхоплює малого на руки і нестримно, зі вселенською материнською любов'ю притискає його до себе» [3, с. 253]. Символічно, що повернення відбувається на початку року, тож є сподівання на краще життя в рідній країні молодій матері, її мами та їх нащадка – синочка Василька.

Критики вже зауважували гендерну спрямованість «Гастарбайтерок» Н. Доляк [2]. Справді, усі героїні роману постають порівняно з чоловіками набагато привабливішими – моральнішими, працюватішими. Так, Галина Сергіївна має значні переваги в заробітчанстві завдяки знанню мови. Її духовні запиту охоплюють літературу, музеї чи то в колишньому СРСР, чи то в Німеччині, сучасне мистецтво. Вона завдяки заняттям йогою виглядає набагато молодшою, ніж її одноліток і громадянський чоловік Максим. Не в матір – егоїстом і безвольним партнером у стосунках із дружиною – змальовано сина Галини Сергіївни Віктора. Власне з його відвідинами матері, до якої завітав під час наукового симпозиуму, стався крах її сподівань на покращення стосунків з його сім'єю. Цей недоінтелігент кидає в обличчя матері гіркі, несправедливі слова: «Ти ж прожила життя безтурботно, як сир у маслі качалася, на батькові гроші жирувала. Та й тепер прилаштувалася на славу...» [3, с. 94]. І серце матері зупинилося.

Також сильнішою, креативнішою і поряднішою порівняно зі своїм чоловіком Микитою

виступає Наталка. Протиставлення коріниться навіть у прізвищах партнерів, адже до шлюбу героїня звалася Зоревій, а по одруженню взяла прізвисько чоловіка Кулібаба. І хоча певний час танцювальниця Наталка і рок-музикант Микита пережили дуже тружденні 6 років на ниві купівлі-продажу, полишивши свої професії, випробування спільними заробітками на гарне житло не зблизили, а віддалили подружжя. Свій егоїзм по облаштуванню родинного вогнища Микита проявив і небажанням мати дітей: «Мені і так добре [...] Треба думати, що з бізнесом робити» [3, с. 99]. Характерними щодо інфантильності Микити є плани Наталки стосовно витрат зароблених нею за кордоном грошей. Оскільки він мріяв про магазин музичних інструментів, а Наталка мала це за «дитячу забаганку», то не наполягала на своїх планах: «Наталка погодилася – нехай хлопчик тішиться, чого там. Вона почне потихеньку працювати й висилатиме гроші на добудову хати. «А згодом, може, вмовлю Микиту взяти малюка...» – ця думка примусила її затремтіти всім тілом» [3, с. 101]. Авторка не творить із Наталки ханжу у взаєминах чоловіка і жінки. Не кохаючи вже Микиту, дозволяє собі сексуальні стосунки заради вигідної роботи, чоловікові «стрибки в гречку» виправдовує. Але діаметрально різними вони постають у витратах заробітку. Микита порушує домовленість і вислані Наталкою гроші спускає на розпусту і пиятику. Тож її відмова використати заповідані Галиною Сергіївною гроші на свій дім, виховання дитини, узятої із сиротинця, є результатом сприйняття неприємної істини – у неї немає справжньої родини, дому, куди б хотілося повертатися. Рефлексії Галини Сергіївни в передсмертному посланні щодо чоловіцтва: «А чоловіки – це пусте», – збігаються з гендерними думками Наталки.

Історія Лариси-Лаури так само не позбавлена гендерної переваги героїні в її стосунках з

чоловіцтвом. Вольова, спортивна красуня, ще студенткою III курсу педагогічного інституту кинула батьком своєї майбутньої дитини, всю турботливість і любов віддає синові. Заради його забезпечення їде на заробітки, хоча чужина на неї діє негативно, а сексуальні домагання господарів спричиняють стрес. І дещо несподіване завершення її гастарбайтерства заповітом кількарічного заробітку Галини Сергіївни вносить оптимістичний струмінь у цей сюжет із досить невеселими історіями привабливих і щирих, роблящих і згорьованих українських жінок-заробітчанонок.

Авторка роману, сама переживши всі складнощі гастарбайтерства, реалістично розкриває мотиви, причини й труднощі жінок-заробітчанонок. Потужно звучать у її романі гендерні мотиви та акцентовано топос дому. Водночас Н. Доляк наголошує на працелюбності, креативності, доброті й комунікабельності своїх героїнь. Завершуючи роман відкриттям фінансових можливостей для матері-одиначки Лариси, письменниця вітаїстично дивиться в майбутнє, адже йдеться про здійснення планів на виховання та освіту Ларисиної дитини вдома, в Україні.

Література

1. Багиров Эдуард. Гастарбайтер / Эдуард Багиров. – М. : Популярная литература, 2007. – 192 с.
2. Гранецька Вікторія. Невигадана історія // Доляк Н. Заплакана Європа : роман. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. – С. 5–6.
3. Доляк Н. Гастарбайтерки : роман / Наталка Доляк. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2012. – 256 с.
4. Доляк Н. Заплакана Європа : роман / Наталка Доляк. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. – 256 с.
5. Корчук Інна. Наталка Доляк: «Кохання – це захворювання, це сила, яка не будує, а руйнує» [Електроний ресурс] / Інна Корчук // Високий замок. – 17 березня 2013. – Режим доступу : <http://194.44.10.23/archive/17-03-2013>.
6. Малютін І. Трудова міграція з України: тенденції розвитку / І. Малютін // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2008. – № 2. – С. 97–102.
7. Романенко О. Семіосфера української масової літератури: Текст. Читач. Епоха / Олена Романенко. – К. : Приватний видавець Якубець А. В., 2014. – 364 с.

ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ ПРО ТВОРЧІСТЬ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЮ СЛОВА»

У бібліографічному покажчику наведено найбільш помітні наукові праці, що презентують переможців «Коронації слова». Безумовно, наукова думка не стоїть на місці, віднаходячи нові аспекти та кути зору на досліджувані об'єкти і доповнюючи цей перелік новими й новими позиціями.

Колективні монографії

Проблеми ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова»: монографія / наук. ред. Н. І. Богданець-Білокаленко, О. О. Бровко. – Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2018. – 224 с.

Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова»: монографія / Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського; за заг. ред. С. В. Підпригори. – Миколаїв: Ліон, 2014. – 306 с.

Індивідуальні монографії

Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання / О. Є. Бондарева. – Київ: Четверта хвиля, 2006. – 512 с.

Вірченко Т. І. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010-х років: дискурс, еволюція, типологія / Т. І. Вірченко. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2012. – 336 с.

Герасименко Н. Популярна література кінця ХХ – початку ХХІ ст. / Н. Герасименко. – Тернопіль: Джура, 2010. – 264 с.

Когут О. Архетипні сюжети й образи в сучасній українській драматургії (1997–2007 рр.) / О. Когут. – Рівне: НУВГП, 2010. – 440 с.

Романенко О. Семіосфера масової літератури: Текст – читач – епоха / О. Романенко. – Київ: Прив. вид. Якубець А. В., 2014. – 362 с.

Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр: монографія / С. Філо-

ненко. – Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2011. – 432 с.

Автореферати дисертацій

Веселовська Н. В. Психологізм української драматургії ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 / Наталя Василівна Веселовська; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2016. – 19 с.

Гуцол М. Рецепція традиційних образів і сюжетів в українській драматургії кінця ХХ – початку ХХІ століть: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 / Марія Гуцол; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2015. – 20 с.

Мірошниченко Н. Структуротвірна роль міфу в сучасній українській драмі: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.06 / Надія Мірошниченко; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 19 с.

Насмінчук І. А. Проза Марії Матіос: особливості індивідуального стилю: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 / І. А. Насмінчук; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2009. – 16 с.

Цокол О. Текстові стратегії української драматургії 1980–2010-х років: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 / Олена Цокол; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2017. – 20 с.

Наукові статті

Авксентьева Г. А. Екзистенційні сенси роману Володимира Лиса «Острів Сильвестра» / Г. А. Авксентьева, А. Є. Семенова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. – Серія: Філологічні науки. – 2013. – Вип. 4.11. – С. 6–9.

Бербер Н. М. Топопоетонікон роману Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки»: функційно-стилістичний аспект / Н. М. Бербер // Мова. – 2017. – № 28. – С. 89–93.

Беркешук І. Демінутивні утворення у романі Володимира Лиса «Століття Якова» / І. Беркешук // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – Серія 8: Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). – 2012. – Вип. 4. – С. 42–48.

Біленко Т. Г. Літературно-художня інтерпретація концепції людини й історії в романі Володимира Лиса «Століття Якова» / Т. Г. Біленко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Серія: Філологія. – 2018. – Вип. 32(1). – С. 8–11.

Боронь О. Тарас Шевченко під судом драматурга / О. Боронь // Слово і час. – 2010. – № 10. – С. 113–114.

Будугай О. Д. Діалог у часі й просторі героїв твору М. Гоголя «Тарас Бульба» та В. Шкляра «Елементал»: аксіологічний та історіософський аспекти / О. Д. Будугай // Література та культура Полісся. – 2009. – Вип. 53. – С. 30–38.

Воробйова А. А. Структурно-семантичні особливості суфіксальних іменників у романі «Рай. Центр» Люко Дашвар / А. А. Воробйова // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. – 2011. – Вип. 6. – С. 566–571.

Галушка Н. Проблематика і поетика роману «Гудзик» Ірен Роздобудько / Н. Галушка // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених. – 2014. – Вип. 19. – С. 242–245.

Голобородько Я. «Чоловіча» проза Василя Шкляра / Я. Голобородько // Вісник Національної академії наук України. – 2010. – № 4. – С. 57–63.

Гурдуз А. І. Історія, міф і гра в романі Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша «Із сьомого дна» / А. І. Гурдуз // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: зб. наук. праць. – Луганськ: Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2013. – № 2 (261). – Ч. І. Філологічні науки. – С. 101–107.

Гурдуз К. Традиції антивоєнного жанру в романі Сергія Пантюка «Війна і ми» / К. Гурдуз // Проблеми сучасного літературознавства. – 2014. – Вип. 19. – С. 222–231.

Когут О. Містичні сюжети й образи в сучасній українській драматургії / О. Когут // Питання літературознавства. – 2011. – Вип. 83. – С. 113–119.

Когут О. Поетика урбаністичного часу та простору у п'єсі Олексія Дроздовського «Батяри, брати батяри» / О. Когут // Волинський національний університет ім. Л. Українки, 2012. – Вип. 13: Портрет кафедри української літератури у часі. – С. 129–136.

Когут О. Галицький драматичний феномен: любов та Ігор Липовські / О. Когут // Науковий і культурно-просвітний краєзнавчий часопис «Галичина». – 2016. – № 28. – С. 102–109.

Кочерга С. Концептуалістська колористика в сучасній українській драматургії / С. Кочерга // Філологічні трактати. – 2018. – Т. 10. – № 2. – С. 150–159.

Левчук І. Антропонімія роману Володимира Лиса «Століття Якова» / І. Левчук // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2013. – № 22. – С. 69–74.

Левчук І. Функційно-семантична специфіка топонімного компонента поетонімосфери роману Володимира Лиса «Століття Якова» / І. Левчук // Лінгвостилістичні студії. – 2016. – Вип. 4. – С. 103–113.

Лукьяненко Д. В. Роман «Гудзик» Ірен Роздобудько: спроба філософсько-психологічного потрактування життєвої драми / Д. В. Лукьяненко // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. – Серія: Філологічні науки. – 2013. – Вип. 4.12. – С. 135–140.

Марчук Л. М. Семантична модель метафоричної градації в романі Галини Вдовиченко

«Тамдевін» / Л. М. Марчук // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови. – 2011. – Вип. 7. – С. 342–347.

Назаренко Н. І. Спільне та відмінне в романах «Тихий американець» Г. Гріна та «Елементал» В. Шкляра / Н. І. Назаренко // Вісник Маріупольського державного університету. – Серія: Філологія. – 2017. – Вип. 17. – С. 38–47.

Павлишин Г. Я. Етнокультурна колористика у сімейній сазі в новелах Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки» / Г. Я. Павлишин // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. – Серія: Філологічна. – 2010. – Вип. 15. – С. 196–200.

Поліщук Я. Пан і бранець часу (про «Століття Якова» Володимира Лиса) / Я. Поліщук // Ревізії пам'яті: літературна критика / Я. Поліщук. – Луцьк: ПВД «Твердинця», 2011. – С. 87–96.

Процик І. В. «Століття Якова» В. Лиса: спроба прочитання / І. В. Процик // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2013. – № 3. – С. 146–151.

Пулатова Л. Й. Полонізми у мовно-поетичній картині світу Володимира Лиса (на матеріалі роману «Століття Якова») / Л. Й. Пулатова // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. – Серія: Філологічна. – 2014. – Вип. 48. – С. 229–231.

Сварич Н. З. Моделювання картини світу через художнє осмислення людського буття та духовних цінностей у творчості Марії Матіос (на прикладі твору «Майже ніколи не навпаки») / Н. З. Сварич // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – 2012. – Вип. 17. – С. 212–217.

Скорина Л. Загадки Володимира Лиса (В. Лис. «Століття Якова») / Л. Скорина // Мистецтво складати пазли: статті, рецензії, есе / Л. Скори-

на. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. – 2012. – С. 24–35.

Соколова А. Етноментальні константи портрета поліщука в художньому просторі роману Володимира Лиса «Століття Якова» / А. Соколова // Слово і час. – 2017. – № 12. – С. 28–33.

Соколова А. Магічні знаки у романі М. Матіос «Майже ніколи не навпаки» / А. Соколова // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – 2011. – Вип. 16. – С. 275–279.

Соловйова Н. Ю. Специфіка жіночої прози Ірен Роздобудько (за романом «Гудзик») / Н. Ю. Соловйова // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія. – 2017. – Вип. 26. – С. 219–223.

Сотова Т. М. Реалізація поняття «заможність» засобами фразеології (на матеріалі роману «РАЙ.центр» Люко Дашвар) / Т. М. Сотова // Лінгвістичні дослідження. – 2012. – Вип. 34. – С. 27–32.

Спанатій Л. С. Діалектизми та їх місце в мовному і метамовному дискурсі (на матеріалі роману «Століття Якова» В. Лиса) / Л. С. Спанатій // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. – Серія: Філологія. Мовознавство. – 2013. – Т. 219. – Вип. 207. – С. 109–112.

Стасик М. В. Фольклорно-етнографічні джерела роману В. Лиса «Століття Якова» / М. В. Стасик // Вісник Маріупольського державного університету. – Серія: Філологія. – 2017. – Вип. 16. – С. 60–65.

Стовбур Л. М. Стилїстичний потенціал синтаксичних одиниць у романі В. Лиса «Століття Якова» / Л. М. Стовбур, А. Ю. Курлова // Львівський філологічний часопис. – 2018. – № 3. – С. 249–252.

Філоненко С. О. «І нехай весь світ зачекає...»: егоїзм як світогляд у сучасній українській масовій літературі / С. О. Філоненко // Українсь-

ка література в загальноосвітній школі: науково-методичний журнал / Інститут педагогіки АПН України. – 2009. – № 10. – С. 2–5 (про роман Марини Гримич «Егоїст»).

Філоненко С. О. «Небезпечна, розумна і надзвичайно живуча»: жінка-супергерой у романі Алли Серової «Правила гри» / С. О. Філоненко // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Донецьк: Норд-Прес, 2010. – Вип. 14. – С. 199–211.

Філоненко С. О. La Femme Nikita проти James Bond: гендерні колізії в сучасній українській популярній белетристиці / С. О. Філоненко // Мова і культура. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – Вип. 13. – Т. V (141). – С. 374–382.

Філоненко С. О. «Happily ever after»: містичні таємниці українського любовного роману / С. О. Філоненко // Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство. – Бердянськ: БДПУ, 2011. – Вип. VI. – Ч. 1. – С. 54–65 (Н. Шевченко, «Містичний вальс»).

Філоненко С. О. «Давня легенда оживає і вбиває!»: гендерні моделі готичного детективу в романах Андрія Кокотюхи / С. О. Філоненко // Слово і час. – 2011. – № 3. – С. 59–67.

Filonenko Sofia. Crónicas mexicanas de Maxim Kidruk: Travelogue de un neorromántico ucraniano / Sofia Filonenko, Victoria Pérez; пер. исп. В. Перез // Morphé. Ciencias del Lenguaje. – Puebla; México, 2011. – № 29/30. – P. 75–96.

Філоненко С. О. Роман «Правила гри» Алли Серової як явище сучасної масової літератури / С. О. Філоненко // Література рідного краю в навчальних закладах Запорізької області: посібник для вчителів і студентів-філологів / [упоряд. С. С. Журавльова, О. І. Харіна]. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – С. 91–101.

Філоненко С. О. Цілюще джерело правди, або Містичні обставини політичної справи: [рецензія на роман Андрія Кокотюхи «Таємне джерело»] [Елек-

тронний ресурс] / С. О. Філоненко. – 24.08.2013 // Буквоїд. – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2013/08/24/095605.html>.

Філоненко С. О. Розлучення як тренд, або Ще раз про кризу української родини: [передмова] / С. О. Філоненко // Київ – крапка – ua: [роман] / Тетяна Белімова. – Харків: КСД, 2013. – С. 3–4.

Філоненко С. О. Світло і морок стародавньої легенди: [передмова] / С. О. Філоненко // Час Ліліт: [роман] / Сергій Лобода. – Харків: КСД, 2013. – С. 5–6.

Філоненко С. О. Ліричний голос української Кліо / С. О. Філоненко // Вільний світ: [роман] / Тетяна Белімова. – Харків: КСД, 2014. – С. 5–6.

Філоненко С. О. Геополітично-гендерний Warcraft, або Чудовисько 098 у Зоні № 17: [рецензія на роман Владислава Івченка «Химери Дикого поля»] [Електронний ресурс] / С. О. Філоненко. – 27.11.2014 // Буквоїд. – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2014/11/27/072211.html>.

Філоненко С. О. Геополітично-гендерний Warcraft: формула «загубленого світу» в романі Владислава Івченка «Химери Дикого поля» / С. О. Філоненко // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – Серія: Філологія. – Бердянськ: БДПУ, 2014. – Вип. 5. – С. 290–296.

Філоненко С. О. Альтернативна історія та географія в романі Владислава Івченка «Химери Дикого поля» / С. О. Філоненко // «Над берегами вічної ріки»: темпоральний вимір літератури: матеріали Міжнародної наукової конференції (24–25 вересня 2015 р.): зб. / [ред.-упор. С. С. Журавльова]. – Бердянськ: ФОП Ткачук О. В., 2015. – С. 159–161.

Філоненко С. О. Роман Галини Вдовиченко «Маріупольський процес» у контексті літератури про АТО / С. О. Філоненко // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – Серія: Філологія. – Бердянськ: БДПУ, 2015. – Вип. 8. – С. 140–148.

Філоненко С. Місія здійснена: популярна література у дзеркалі критики : літературно-критичні статті / Софія Філоненко. – Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. – 183 с.

Хом'як Т. В. Людина й історія в романі В. Лиса «Маска» / Т. В. Хом'як // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2015. – № 1. – С. 312–318.

Щетиніна С. В. Лексичні анормативні елементи у творах «Солодка Даруся» та «Майже ніколи не навпаки» М. Матіос / С. В. Щетиніна // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – 2010. – Вип. 28. – С. 165–168.

Яворський А. Ю. Лексика волинсько-поліської говірки в романі Володимира Лиса «Століття Якова» / А. Ю. Яворський // Лінгвістичні дослідження. – 2013. – Вип. 36. – С. 137–142.

Яворський А. Фонетичні особливості волинсько-поліської говірки в романі Володимира Лиса «Століття Якова» / А. Яворський // Волинська філологічна: текст і контекст. – 2012. – Вип. 14. – С. 279–289.

Яворський А. Морфологічні особливості волинсько-поліської говірки в романі Володимира Лиса «Століття Якова» / А. Яворський // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2013. – № 22. – С. 150–155.

ПАРТНЕРИ МІЖНАРОДНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»

Міністерство культури України,
 Міністерство освіти і науки України,
 Київська міська державна адміністрація, особливо Департамент культури КМДА,
 меценат Богдан Батрух, кінодистриб'юторська компанія «B&H Film Distribution»,
 юридична фірма «Гелон»,
 ACTIVE Media,
 Національна спілка письменників України,
 Центральний будинок офіцерів Збройних сил України,
 Київський університет імені Бориса Грінченка,
 Київський палац дітей та юнацтва
 Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
 Київський національний університет культури і мистецтв,
 Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
 Національний авіаційний університет,
 Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича,
 Центр мистецтв «Новий український театр»,
 «Вікіпедія» та «Wikimedia»,
 «Райфайзен Банк Аваль»,
 «Кока-кола»; «Art.Ok»,
 ТМ Chocoboomb,
 фірма «Еконія»,
 «Холдинг емоцій «!FEST»,
 «Перша приватна броварня»,
 Міжнародний фонд «Відродження»,
 Держкіно,
 KSE,
 компанія «Крафт фудз/Mondelez»,
 Одеський кінофестиваль,
 кінопремія «Золота дзига»,
 кінофестиваль «Відкрита ніч»,
 кінотеатр «Оскар»,
 Premier Palace Hotel,
 холдинг «BETA»,
 «Адеф-Україна»,
 «Інкерман Україна»,
 «Oreanda»,
 компанія «WINNER Імпортс Україна»,
 студія авторського одягу «VOVK»,
 дизайнери Стела Шаховська, Юля Кацьянова, Голда Виноградська.

Медіапартнери:

«1+1 media груп»,
 радіо «Країна ФМ»,
 «UA: суспільне мовлення»,
 «Espresso TV»,
 «Укрінформ»,
 «5 канал»,
 телеканал «Україна»,
 «Громадське ТВ»,
 Київ FM,
 «Літературна Україна»,
 «Буквоїд»,
 журнал «Україна»,
 Український авторський портал Book-ua.net,
 «Жінка-українка»,
 «Гучні імена»,
 «Оксамит»,
 «Наталі»,
 «Мандри»,
 «Всесвіт»,
 Fashion Diplomacy,
 Ukrainian People (Чикаго),
 «Слово жінки»,
 «Фокус»,
 Exclusive style,
 «Пізнайко»,
 «Крилаті»,
 «Час і події» (Чикаго),
 «День»,
 «Український тиждень»,
 «Друг читача»,
 «Молода Україна»,
 «Дзеркало тижня»,
 «Деснянка»,
 Український культурний фонд.

Неоніла СТРУК,

керівник проекту науково-довідкового видання
«Коронація слова»
генеральний директор видавництва «Світ Успіху»

Післямова

Історія свідчить: щоразу національна еліта кожної країни після утворення суверенної держави береться за відродження національної мови й культури. Становлення і розвиток незалежності України упродовж 28 років позначилися не лише поступовим відродженням сфер уживання рідної мови і нині вже прийнятим законом про державну мову, а й появою плеяди талановитих, самобутніх письменників, які дбайливо плекають її. Сучасні українські письменники – активні рушії українського відродження.

Значною мірою прорив у розвитку сучасної української літератури стався завдяки міжнародному літературному конкурсу «Коронація слова», заснованому Юрієм і Тетяною Логушами. «Коронація слова» – явище феноменальне, адже конкурс за короткий в історичному вимірі строк створив нову хвилю в українській літературі, передусім масовій. За роки існування конкурсу відкрито сотні нових імен, у книгарнях систематично з'являються вітчизняні бестселери, на сценах театрів ідуть прем'єри, у кінотеатрах демонструють вітчизняні фільми за «коронаційними» сценаріями.

«Двадцять років існування конкурсу «Коронація слова» – це рубіж, який дає змогу говорити про сучасну українську літературу з наукового погляду; це перехід у нову якість. І ми спостерігаємо ці потужні прояви. Варто хоча б пригадати, що у 2012 році започатковано літературну відзнаку «Золотий письменник України», у 2018-му відокремився конкурс «Молода Коронація», присвячений дитячій літературі», – вважає Тетяна Вірченко, доктор філологічних наук, професор Київського університету імені Бориса Грінченка, експерт «Коронації слова».

Науково-довідкове видання, яке ми пропонуємо читачеві, – це спроба систематизувати і дати оцінку зробленому його засновниками, командою «Коронації слова», чийми серцями, інтелектом і душею творився конкурс. Це

своєрідна подяка пану Юрію Логушу і пані Тетяні Логуш за багаторічне жертвоне служіння справі розвитку української літератури, театру, кіно, пісенної творчості. Це можливість усвідомити всім нам, що потужна синергія любові до рідної мови, культури сприяє розбудові Української держави.

Велика вдячність Українському культурному фонду, пані Марині Порошенко та всій команді за надану можливість реалізувати важливий проект – видання книги «Коронація слова» на відзначення 20-літнього ювілею конкурсу, унікальність якої безсумнівна. У ній уперше узагальнено досягнення української літератури новітнього періоду в межах конкурсу «Коронація слова», надано системну інформацію про його переможців, які збагатили когорту українського письменства; зрештою внаслідок реалізації проекту поповнено енциклопедійні видання України. Упевнена, що це видання потребують освітні заклади України, воно викличе цікавість у діаспори, успішно представить українську літературу в інформаційному полі міжнародного книжкового ринку. Актуальність видання у тому, що позитивний приклад досягнень письменників спонукатиме молодих людей до розвитку власних творчих здібностей, до участі в різноманітних мистецьких конкурсах, сприятиме їхній громадянській активності. Сподіваюся, що викладена в ньому інформація стимулюватиме читацькі інтереси громадян України, формуватиме їхні художні смаки, розширить світогляд та утверджуватиме національну свідомість, гідність, гордість, патріотизм.

Відкритість цього проекту полягає у вільному доступі всіх охочих до інформації, розміщеної на сайті «Коронації слова», і повідомленнях в засобах масової інформації про вихід у світ книжок.

Готуючи до друку науково-довідкове видання, упорядники і команда проекту намагалися стисло і цікаво розповісти про історію конкур-

су, його досягнення та авторів-переможців. Проаналізувати всі «коронаційні» процеси допомогли засновники конкурсу, науковці, експерти, які упродовж багатьох років співпрацюють із «Коронацією слова», а також автори – переможці конкурсу, з якими спілкувалися члени команди: журналісти, редактори, автори текстів. Сприяла виходу друком науково-довідкового видання й багаторічна співпраця видавництва «Світ Успіху» із засновниками конкурсу «Коронація слова».

Безперечно, це видання є першою спробою систематизувати і проаналізувати тривалий та складний процес формування новітньої української літератури в межах «Коронації слова», що й визначило його оглядовість. Сподіваюся, що окреслені вченими напрями досліджень популяризуватимуть досягнення літературного конкурсу на сторінках наукових видань.

Структурно видання побудоване так, щоб читачу було легко зорієнтуватися в пошуку інформації за номінаціями конкурсу і роками (наприкінці кожного розділу є інформація про переможців за кожен рік). Біографічні довідки подано в алфавітному порядку. Уносячи ім'я автора, який здобув перемогу в різних номінаціях, до певного розділу, враховували його власні побажання. Наприклад, Андрія Кокотюху знайдемо не серед романістів, а серед кіносценаристів. Переконана, що спосіб подання матеріалів дасть читачеві змогу ознайомитися з особистими якостями авторів-переможців, зокрема завдяки поданим уривкам інтерв'ю з ними стимулюватиме прочитати їхні твори.

Команда проекту змогла подолати певні труднощі в пошуку інформації, адже не всі автори-переможці є публічними людьми і не всі продовжують творчий шлях у літературі. Позна-

чилась і міграція через воєнні події в Україні. Це зумовило відсутність біографічних довідок кількох авторів-переможців із 219 володарів I, II та III премій конкурсу.

Кожен розділ за конкурсними номінаціями починається статтею науковця-експерта, який, будучи членом журі конкурсу, вивчав і добирав рукописи. Тож вважаю висловлені в них думки корисними для подальших досліджень процесів розвитку сучасної української літератури.

Маю надію, що викличе інтерес розділ «Коронація зсередини», до якого увійшли спогади, тексти-роздуми експертів, інформація про «Золотих письменників України» та міркування про перспективи розвитку конкурсу.

Під час підготовки видання команда проекту тісно співпрацювала з багатьма засобами масової інформації («Літературна Україна», «Буквоїд», «Країна ФМ», «Національне радіо України», Укрінформ та ін.), популяризувала досягнення «Коронації слова» і творчість авторів-переможців конкурсу.

Проект значною мірою доповнює комунікативну стратегію Українського культурного фонду, надаючи громадянам України і міжнародній спільноті інформацію про стан сучасної української літератури, кіно, театру...

Від імені редакційної колеги дякую всім членам команди проекту за оперативну, професійну і натхненну роботу над підготовкою видання. Сподіваюся, що науково-довідкове видання «Коронація слова» послужить багатьом громадянам України, діаспорцям, а також усім зацікавленим українською літературою.

Нація, яка поважає свою інтелектуальну еліту, читає твори своїх письменників, знає і розуміє свою історію, завжди житиме і створить могутню квітучу державу.

Бондар Ольга Вікторівна, аспірантка кафедри журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю Української академії друкарства; член журі Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»; рецензент; журналістка

Бречко Анастасія, студентка Київського університету імені Бориса Грінченка

Вірченко Тетяна Ігорівна, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, наукова консультантка, авторка наукової узагальнюючої статті до розділу видання

Волкова Олена Павлівна, магістер бізнес-адміністрування, керівниця проектів видавництва «Світ Успіху», заступниця по роботі з грантовими програмами

Волянська Крістіна Григорівна, верстальниця, дизайнерка

Гамоля Наталія Миколаївна, журналістка, член Національної спілки журналістів України

Гопанчук Роберт Леонідович, юрисконсульт

І. Кирилюк, друкар, видавець

Козлов Роман Анатолійович, професор кафедри української літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, науковий консультант, автор наукової узагальнюючої статті до розділу видання

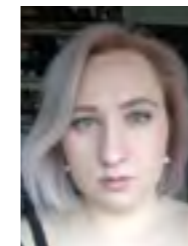
Литвин Ольга Володимирівна, автор, редактор

Мусійченко Вікторія Петрівна, головний редактор проекту науково-довідкового видання «Коронація слова»

Струк Неоніла Олексіївна, генеральний директор видавництва «Світ Успіху»

Фараон Ольга Сергіївна, експерт-літературознавець конкурсу «Коронація слова»

Філоненко Алла Вікторівна, автор, редактор-коректор

Філоненко Софія Олегівна, професор кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету, доктор філологічних наук, наукова консультантка, авторка наукових узагальнюючих статей до розділів

Шпичук Тетяна Іванівна, редактор видавництва «Світ Успіху», поетеса, член Всеукраїнської творчої спілки «Літфорум»

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК ПЕРЕМОЖЦІВ І ДИПЛОМАНТІВ КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»

Абузяров Віктор
 Аверченко Дар'я
 Амеліна Вікторія
 Андрієнко Віктор
 Антипович Тарас
 Артеменко Оксана і Марина
 Ар'є Павло
 Багряна Анна
 Баженов Сергій
 Байбак Ольга
 Бакалець Ярослава
 Баліцька Марія
 Батурич Сергій
 Белімова Тетяна
 Бердт Валентин Корнійович
 Бінцаровська Алла
 Богуш Едуард
 Бодикін Гарольд
 Боднарчук Юлія
 Бондарчук Роман
 Бонь Наталія
 Босович Василь
 Бриних Михайло
 Вайно Марія
 Васильєв Сергій
 Васюк Юрій
 Васянович Валентин
 Вдовиченко Галина
 Вишневський Артем
 Вільчинський Олександр
 Вітер Олександр
 Волков Олексій
 Вольвач Павло
 Ворона Володимир
 Гаврош Олександр
 Ганзенко Олексій
 Гладун Дарина
 Горбань Світлана
 Горбач Ярослава (Бутенко)
 Грабовський Микола
 Гранецька Вікторія
 Гриб Олесь

Гримич Марина
 Грінченко Сергій
 Гуменюк Надія
 Даник Володимир
 Дашвар Люко
 Денисенко Лариса
 Денисенко Олександр
 Діденко Лариса
 Дідух-Романенко Світлана
 Добрянський Василь
 Довгопол Наталія
 Доляк Наталка
 Драчковська Оксана
 Дроздовський Олексій
 Есаулов Олександр
 Євстратенко Андрій
 Єльніков Дмитро
 Живолуп Людмила
 Жук Ігор
 Зав'ялов Володимир
 Зубченко Олександр
 Іванцова Міла
 Івченко Владислав
 Івченко Ярослава
 Ігнат'єва Наталія
 Ілюха Юлія
 Камаєв Юрій
 Карась Анатолій
 Карач Анна
 Кисельов Сергій
 Киценко Тетяна
 Кідрук Максим
 Книш Ілля
 Ковалик Надія
 Коваль Володимир
 Когут Ольга
 Козир Ігор
 Кокотюха Андрій
 Колінько Олена
 Коломійчук Богдан
 Коназюк Ганна
 Коник Єгор

Корній Дара
 Коршунова Анна
 Костенко Роман
 Кошман Надія
 Кривенко Соломія
 Крижановська Олена
 Крушельницька Ганна
 Кубай Юля
 Кузьменко Марина
 Кукоба В'ячеслав
 Купянський Володимир
 Курінна Марія
 Лана Ра
 Лапіна Наталія
 Лаук Мирослав
 Лелека Марія
 Липовський Ігор
 Лис Володимир
 Литовченко Тимур
 Лівін Марк
 Лінова Каріна
 Луценко Зінаїда
 Лущик Петро
 Малко Кіра
 Марченко Мія
 Маслечкіна Марія
 Матвійчук Анатолій
 Матіос Марія
 Матолінець Наталія
 Мащенко Любов
 Мелент'єва Алла
 Мельник Віра
 Мельничук Богдан
 Миклащук-Іськова Олена
 Миколайчук Олег
 Мирний Сергій
 Мислицька Ія
 Михайленко Валентина
 Михайлов Віктор
 Михальчук Оксана
 Міроненко Віктор
 Мосійчук Олег

Мусаковська Юлія
 Мушта Андрій
 Негреску Ігор
 Нікуліна Анастасія
 Ніцой Андрій і Лариса
 Обжелян Юрій
 Олександровська Богдана
 Остріков Павло
 Павловський Андрій
 Пантюк Сергій
 Пасічник Наталія
 Пахомова Тетяна
 Пашенко Валентин
 Письменний Ігор
 Підгірний Богдан
 Погоржельська Христина
 Процайло Андрій
 Пруткова Тала
 Радушинська Оксана
 Рибачук Віктор
 Роздобудько Ірен
 Ройченко Анатолій
 Росич Олекса
 Росовецький Станіслав
 Рубашевська Олена
 Рушковський Андрій
 Сажинська Ірина
 Самара Оксана
 Сергієнко Іван – Вячеслав
 Сердюк Володимир
 Серова Алла
 Симчич Надія
 Сінчук Олеся
 Сірий Сергій
 Слесаренко Петро
 Слоньовська Ольга
 Смирнова Наталія
 Смілянець Марина
 Смола Оксана
 Сорока Юрій
 Стельмах Богдан
 Стенько Володимир

Столяров Олександр
Стриженюк Станіслав
Сухолиткий-Собчук Дмитро
Танчак Катерина
Тарасова Ольга
Тарасов Валентин
Терещенко Микола
Терещенко Олена
Тибель Василь
Тимчишин Андрій
Тисовська Наталія
Ткаченко Володимир
Ткачук-Поручник Галина
Томенко Тарас
Троян Марина
Трубай Василь
Тубальцева Надія
Тютюнник Алла
Тяпіна Світлана
Уманський Олексій
Устюжанін Кирило
Фариняк Оршуля
Федоришин Ірина

Фроленков Володимир
Хома Анна
Цибульська Таїсія
Цимбаліст Катерина
Цимбалюк Євгеній
Цілик Ірина
Чайкіна Тамара
Чвіров Євген
Чижова Марина
Шаманов Сергій
Шахрай Наталя
Шворак Михайло
Шевченко Наталка і Олександр
Шеренгова Оксана
Шинкарук Володимир
Шкляр Василь
Штонь Григорій
Шоха Ігор
Шугніло Ніна
Шульга Олена
Якимчук Любов
Яріш Ярослав

Редакційна колегія вдячна поширення інформації про проект:

Агенції Укрінформ <https://www.ukrinform.ua>;
Українському авторському порталу <https://book-ua.net/>;
порталу «Буквоїд» <http://bukvoid.com.ua/>;
мистецькому веб-порталу «Жінка-українка» <https://ukrainka.org.ua/>;
газеті «Час і події» <https://www.chasipodii.net/>;
«UA: Українське радіо», програмі «Сьогодні вдень»;
газеті «Літературна Україна»;
радіо «Країна ФМ»;
«Дебют-газеті»

Науково-довідкове видання
«Коронація слова»
на відзначення 20-річчя Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

У межах грантової програми «Знакові події для української культури» Українського культурного фонду, 2019 р.
Зміст статей не є офіційною позицією Українського культурного фонду.

Колектив проекту

Координатор проекту – Струк Неоніла Олексіївна
Заступник координатора проекту – Волкова Олена Павлівна
Головний редактор – Мусяйченко Вікторія Петрівна
Редактор-коректор – Філоненко Алла Вікторівна

Наукові консультанти

Вірченко Тетяна Ігорівна, д-р філол. наук
Козлов Роман Анатолійович, д-р філол. наук
Філоненко Софія Олегівна, д-р філол. наук

Експерти Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

Белімова Тетяна Валерівна, канд. філол. наук
Вдовиченко Галина Костянтинівна
Фараон Ольга Сергіївна
Фараон Альберт Васильович
Цокол Олена Олександрівна, канд. філол. наук

Художній редактор проекту, дизайнер – Будник Андрій Вікторович, канд. мист-ва.

Дизайн, верстка – Волянська Христина Григорівна

Інформаційне забезпечення проекту – Волкова Олена Павлівна, Міхеєнко Анастасія Олегівна, Цокол Олена Олександрівна, канд. філол. наук

Збирання інформації та написання текстів – Бречко Анастасія, Гамоля Наталя, Литвин Ольга, Марійчук Катерина, Філоненко Алла, Шпичук Тетяна

У виданні використані світлини з архіву Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»

Фотографи – Будник Андрій Вікторович, Фараон Альберт Васильович, Закледський Алекс

Формат 100x70/8. Ум. друк. арк. 79,98.

Наклад 1500 прим. Замовлення №

ТОВ «Світ Успіху», 02099, м. Київ, вул. Ялтинська 5б

Тел. 0968802044, 0506462887, e-mail : swituspihu@gmail.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців №1648 від 14.01.2004 р.

Видруковано в типографії ФОП Кирилук І. В.

м. Житомир, вул. Чуднівська, 108

Коронація слова : науково-довідкове видання / керівник проекту Н. О. Струк. – Київ : Світ Успіху, 2019. – 496 с.
ISBN 978-617-7324-34-7

Науково-довідкове видання «Коронація слова» на відзначення 20-річчя Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей уперше презентує читачам систематизовану інформацію про його результати як підсумок подвижницької праці засновників і меценатів – громадських діячів Юрія і Тетяни Логушів та команди. Ознайомлює із тенденціями в літературному процесі крізь призму світоглядних переконань сучасних письменників. Надає біографічні довідки про лауреатів I–III премій, перелік їхніх творів, цитати з інтерв'ю, перелік дипломантів конкурсу, окремі наукові оглядові розвідки. Видання розраховане на літературознавців, критиків, викладачів і вчителів української словесності, студентів, учнів, усіх, хто цікавиться українською літературою періоду незалежності України.

УДК 821.161.2'06.09:06.05(100)(035)

K68